T.C. ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

UDH
T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Ulaşan ve Erişen Türkiye

Kasım 2017, ANKARA

“Ekonomik hayatın faaliyet ve canlılığı; ancak **ulaştırma vasıtalarının, yolların, trenlerin, limanların durumu ve derecesiyle orantılıdır.**”

(1923)

“Yol medeniyettir,
yol gelişmedir,
yol büyümedir.
Türkiye’nin son 15 yılda
gerçekleştirdiği büyük
kalkınma hamlesinin
temel altyapısı ulaşımdır.”

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

“Ülkemizin rekabet gücüne ve toplumumuzun yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlayan, **güvenli, ekonomik, konforlu, hızlı ve çevreye duyarlı** hizmetlerin sunulduğu, kombine taşımacılığın ve lojistik merkezlerin etkin bir şekilde hayata geçirildiği bir ulaştırma ve lojistik sisteminin oluşturulması temel hedefimizdir.

Yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatıdır.

Gerçekleştireceğimiz icraatlarla Türkiye’nin üretimini, üretkenliğini ve refahını daha üst noktalara taşıyacağız.”

Binali YILDIRIM

Başbakan

"Hizmet Sevdamız Milletimizin Sarsılmaz İradesiyle Büyüyor, Türkiye Hedeflerine Emin Adımlarla İlerliyor"

Ülkemiz ve milletimiz için yürütülen bütün çalışmalar gelişme çıtasını daima yükseğe taşıyan güçlü, dinamik ve yenilikçi bir anlayıştan besleniyor.

Dinamomuzsa hizmet sevdası ve milletin sarsılmaz iradesi.

Biz kendimizi milletimizin hizmetine adadık, milletimiz de vadettiğimiz aydınlık yarınlara inandı.

Karşılıklı bu güven ve inanç sayesinde Türkiye'nin geleceğine taş koymaya çalışanlar, ülkenin aydınlık geleceğine inanan milyonlar tarafından durduruldu.

En alt kademeden en üst kademeye kadar görevi başındaki herkes 15 Temmuz kanlı darbe girişiminin ardından sanılanın aksine bu yüce iradeye hizmet etmek için daha fazla motive oldu.

Yaratılmaya çalışılan güvensizlik ortamı milletimizden aldığımız güce yaslanan hizmet aşkı ile ülkemizdeki en yüksek maliyetli işlerin hız kesmeden devam etmesi sayesinde dağıtıldı.

Nitekim yalnızca bugün değil göreve geldiğimiz ilk günden itibaren yaptığımız her işin ardındaki motivasyon vatana ve millete hizmet aşkıyken, her adımımızın belirleyicisi üzerinde çalıştığımız profesyonel yol haritaları oldu.

İşin ehli olabilmenin bize o gücü sağlayan milletin iradesini arkamıza almak ve böylesine güçlü bir iradeye layık nitelikli işler sunabilmek olduğunu asla unutmadık.

Bu gönül bağına önem verdiğimiz kadar görev bilincine de önem verdik ve en zor ortamlarda dahi görev alanlarımızda profesyonelliği elden bırakmadık. Bunun en esaslı örneğini 15 Temmuz 2016'da darbe girişimini mesai başında karşılayan arkadaşlarımız gösterdi. Bugün işleri başında görevlerine daha sıkı sarılarak ülkeye hizmet eden bütün mesai arkadaşlarım da demokrasi nöbetini sürdürmekte.

Kanlı darbe girişiminin ardından 2017 yılı boyunca sürdürdüğümüz hummalı çalışmalar sayesinde ne hedeflerimizde ne de vadettiklerimizde hiçbir aksama yaşanmadı.

Bozulmaya çalışılan güven ve istikrar ortamına çalışmalarımızla gerekli karşılığı verdik;

Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü, Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı'nı, Avrasya'yı ve Ilgaz 15 Temmuz İstiklal Tüneli'ni açtık.

Ekonomik güven ortamına kasteden girişimlere rağmen 1915 Çanakkale Köprüsü, Ankara Niğde Otoyolu ve Filyos Limanı gibi büyük projelerin ihalelerini gerçekleştirdik

Menemen Aliağa Çandarlı Otoyolu ve Çu-

kurova Havalimanı projelerinin inşaatına başladık.

Tarihi Demir İpek Yolu Projesi'nde sona geldik.

Dünyanın en büyük havalimanı olan ve inşaat çalışmalarında 30 bin kişinin istihdam edildiği İstanbul Yeni Havalimanı'nın birinci fazını hizmete açmak için gün sayıyoruz.

Ülkemizin her köşesini Hızlı Demir Yolu Ağlarıyla ulaşılabilir olma hedefimizden sapmadık, bu kez de Ankara-Sivas'ı ve Ankara-İzmir'i bitirmek için hummalı bir çalışma içindeyiz.

Türkiye'nin icraat ülkesi kimliğini kaybedeceğini düşünenleri yanılttık. Hız kesmeden sürdürülen bu projeler sayesinde ülkemizdeki büyüme hızı %5 ile uluslararası otoritelerin piyasa beklentileri olan yüzde 3,2 ile yüzde 3,5 oranının belirgin ölçüde üzerinde gerçekleşti.

Milletin iradesini hedef alarak oluşturulmaya çalışılan "suni güvensizlik ortamı"nı milletimizin bize olan "gerçek inancı" sayesinde dağıttık. Bu inanca layık olmak için daha çok çalışacak ve demokrasiye, milletin iradesine, devletin bekasına kastedenlere Cumhuriyetimizin 100. yılı hedefleriyle karşılık vereceğiz.

2023 yılına kadar;

Bölünmüş yol uzunluğunu 36.500 km'ye çıkararak bütün illerimizi gelişmiş dünya standartlarında bölünmüş yollarla birbirine bağlayacak,

Çanakkale Boğaz Geçişi'ni ve dünyanın 5. büyük otobanı olan İstanbul-İzmir Otoyolu'nu hizmete sunacak,

12 bin km'ye ulaştırılan hızlı tren hatlarımızla Edirne'den Kars'a kadar ülkemizi hızlı tren konforuyla buluşturacak ve Türkiye'yi hızlı tren ülkesi yapacak,

İnşa edilen 21 adet lojistik merkezle Türkiye'nin dünyanın önde gelen lojistik üssü olmasını sağlayacak,

Yılda 200 milyon kapasitesi ile dünyadaki en büyük havalimanını hizmete sunarak havacılığın merkezini ülkemize çekecek,

Denizci millet kimliğimizi ön plana alarak üç kıtanın ortasında bulunan ana yurdumuzu bölgesinde lider konuma taşıyacak,

Dev bir şehircilik projesi olan Kanal İstanbul'u hayata geçirecek,

Bilgisayar okuryazarlığı oranını %80'e çıkaracak,

Bilişim sektöründe yerli ürün ve hizmet kullanımını %50'ye ulaştıracak,

Milli uydu projesi ile uzayda da söz sahibi olacak,

İlk milli uçağımızı üretecek

ve yaratılmaya çalışılan kaos ortamıyla değil icraat ülkesi kimliğimizle dünyada adımızdan söz ettireceğiz.

Unutulmamalıdır ki; milletin iradesini arkasına alan hizmet sevdası profesyonel görev bilinciyle birleştiği sürece aşılamayacak hiçbir engel, yapılamayacak hiçbir iş, varılamayacak hiçbir hedef yoktur.

Ahmet ARSLAN

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

İçindekiler

17 **Karayolu**

183 **Demiryolu**

315 **Havacılık ve Uzay Teknolojileri**

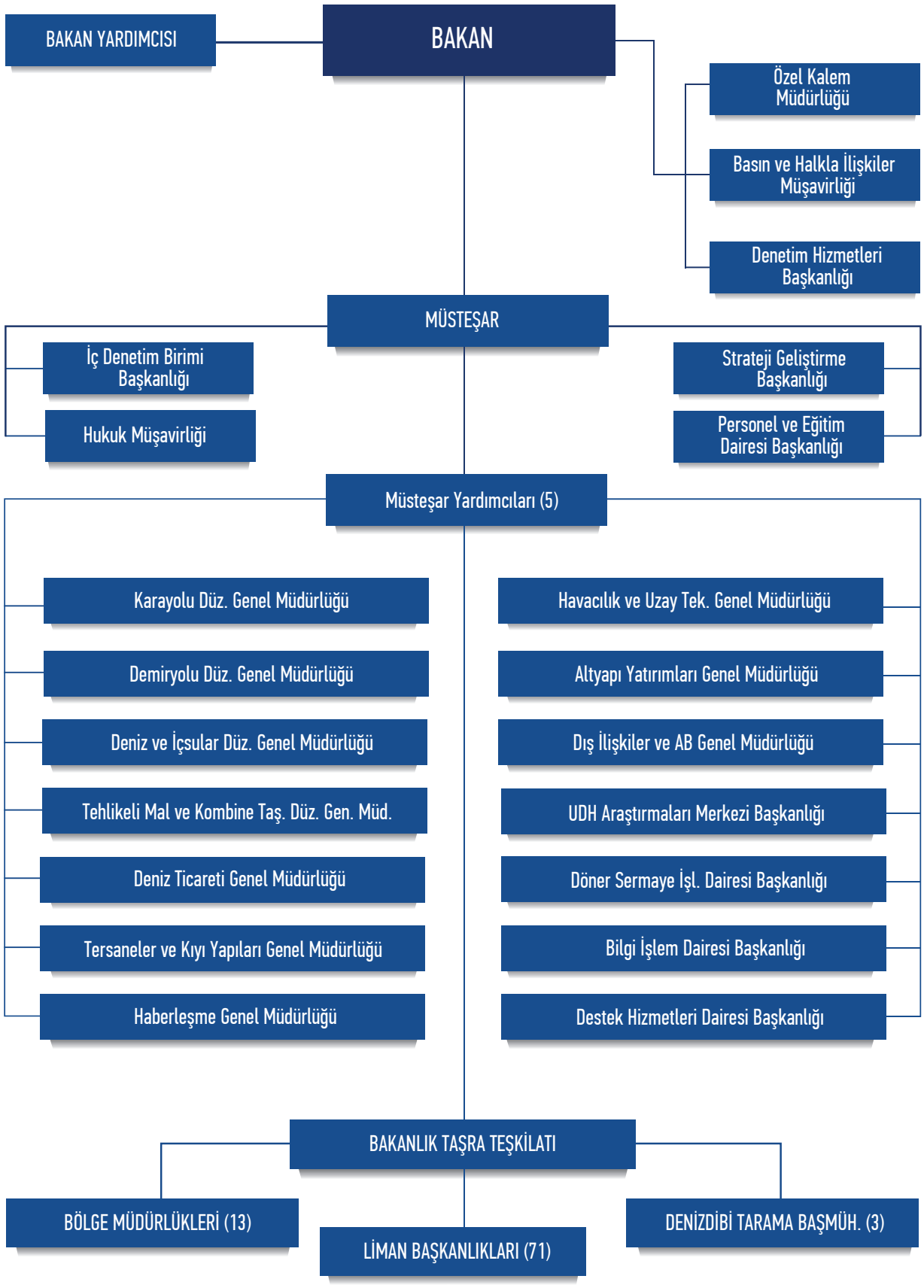
399 **Denizcilik**

487 **Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık**

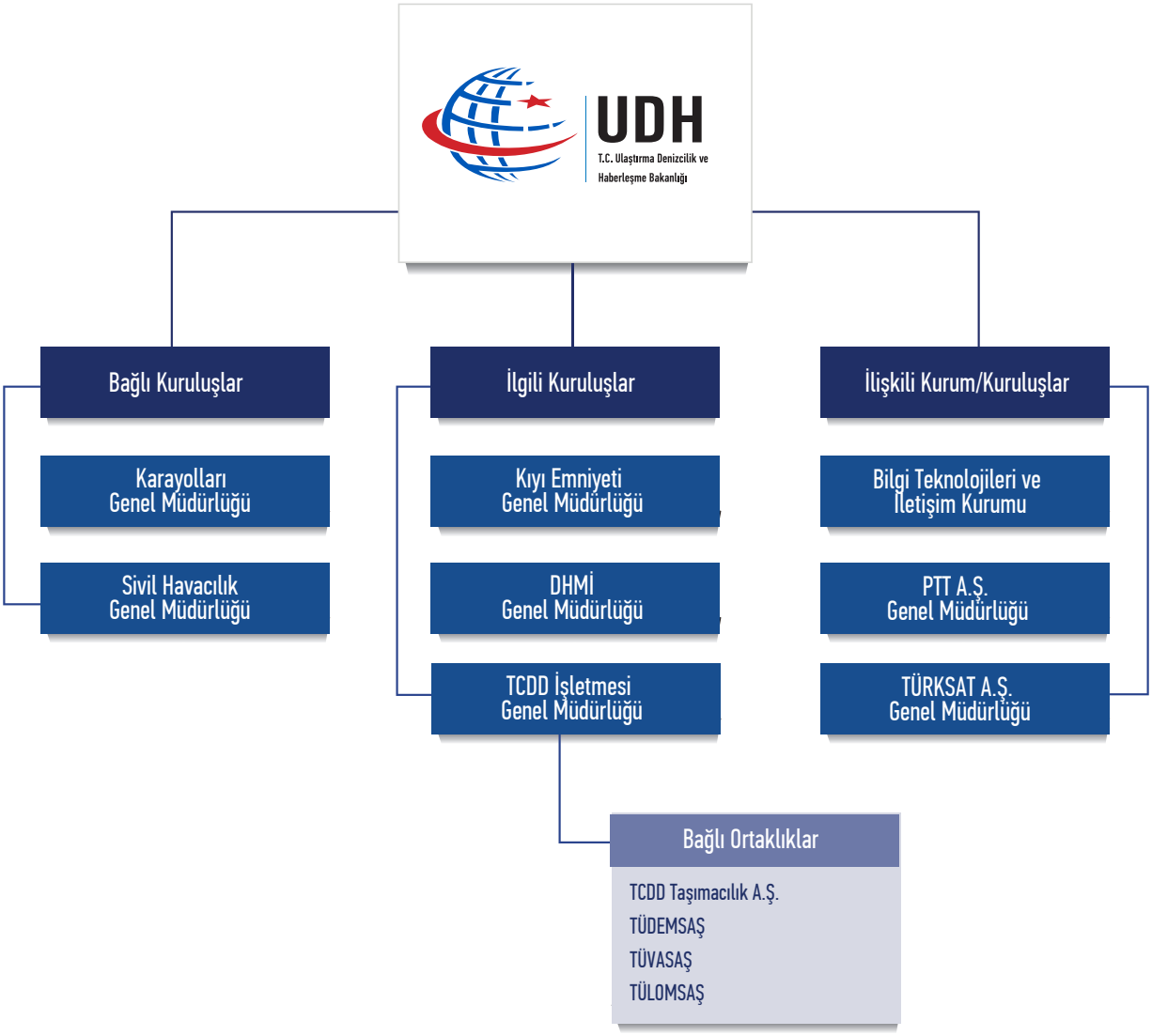
509 **Haberleşme**

645 Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği İlişkileri
667 2023 Hedefleri
680 Bütçe Ödenekleri
684 Personel
686 Mevzuat
700 Kısaltmalar

Organizasyon Şeması

Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar

Yükselen Güç Türkiye, Ses Getiren Altyapı Projeleri ile Gücüne Güç Katıyor

Dünya yüzyıllardır devam eden Batı hâkimiyetini sona erdiren bir dönüşüme sahne olmaktadır. Küresel etkiye sahip yeni güçler yükselmekte ve dengeler değişmekte, ekonomik, stratejik ve politik anlamda dünyanın merkezi doğuya ve güneye doğru kaymaktadır. Gelecek tablosunda Türkiye'nin de içinde yer aldığı ve yükselen güçler olarak adlandırılan Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya ve Meksika gibi ülkelerin ekonomik büyüklüklerinin, G-7 ülkeleri ekonomilerinin iki katını aşacağı tahmin edilmektedir. Bunun yanı sıra 2050 yılından önce dünyadaki en büyük 7 ekonomiden 6'sının gelişmekte olan ekonomiler arasından çıkacağı ve bugün hâlihazırda küresel ekonominin %35'ini oluşturan E-7 ülkelerinin önümüzdeki 33 sene içinde küresel ekonominin %50'sine ulaşacağı öngörülmektedir.

Günümüzdeki tabloda gelişme çıtasını düzenli olarak yükseğe taşıyan, dışa ve rekabete açık, vaatlerin ertelenmediği, yalnızca anlık ihtiyaç ve talepleri karşılayan değil uzun vadeli hedeflere odaklanan gerçek bir icraat ülkesi olan Türkiye, bölgesinin en büyük ekonomilerinden ve en etkin siyasi aktörlerinden biridir. Nüfus ve ekonomi projeksiyonları ülkemizin önümüzdeki süreçte bölgesindeki lider konumunu güçlendireceğini ve küresel alanda daha çok söz sahibi olacağını göstermektedir.

Türkiye'nin 2050 yılına kadar Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomisi olması beklenmektedir. Nitekim artan genç nüfus ve işgücü piyasası, ülkemiz ekonomisi için sağlam bir büyüme ivmesi yaratmaktadır. 2040 yılına kadar Türkiye nüfusunun 92 milyonu aşması ve bu rakamın yarısından fazlasının 40 yaşın altında olması öngörülmektedir. Başka bir deyişle Türkiye'nin nüfusu bugüne kıyasla daha dinamik, daha genç ve daha eğitimli olacaktır.

Bu öngörülerle uyumlu olarak hız kesmeden hayata geçirilen icraatlarla hedeflenen, ülkemizin bölgesindeki ağırlığını daha da artırmak ve Türkiye'yi üzerinde bulunduğu coğrafyanın en dinamik ülkesi yapmaktır. Zira son 15 yıldır yürütülen hiçbir çalışmanın çıkış noktası günü kurtarmaya yönelik olmadığı gibi, hedefler de yalnızca kısa vadeli planlanmamaktadır. Bugün Türkiye 2023'e, 2053'e ve hatta 2071'e uzanan hedefleri için hummalı çalışmalar yürütmektedir.

Gelişmenin lokomotifi ulaşım ve iletişim çalışmaları da aynı idealden beslenmektedir. Her adımda yapılan her projede birinci öncelik dünyadaki diğer ulaşım koridorları ile entegrasyonu sağlamak, coğrafyamız üzerindeki ulaşım koridorlarının küresel değerini artırmak ve Türkiye'nin uzun vadeli hedeflerine uzanan merdivenlerin taşlarını eksiksiz dizmektir. Nitekim ülkelerin altyapı kalitesi gelişmişlik düzeyinin ve uluslararası rekabet koşullarını başarılı bir şekilde göğüsleyebilme gücünün en temel göstergesidir. Bu anlamda Dünya Ekonomik Forumu'nun yayımladığı 138 ülkeyi kapsayan Küresel Rekabetçilik Raporu'na göre ülkemizdeki en belirgin yükselişlerden birinin altyapı sektöründe yaşanması tesadüf değildir. Türkiye altyapı sıralamasında bir yılda 5 sıra yükselerek 48. sıraya yerleşmiştir.

Ülkemizin altyapı alt endeksinde en iyi performans gösterdiği alanların ilki 16. sırada yer aldığı havayolu yolcu taşıma kapasitesi olmuştur. Havacılığın en temel gelişmişlik göstergelerinden biri olduğu ve dünya nüfusunun yaklaşık yarısının havacılıkla tanışmadığı düşünüldüğünde bu başarının önemi daha net anlaşılacaktır. Yine aynı rapor ışığında ülkemizin karayollarının kalitesi sıralamasında bir yılda 8 sıra yükselerek 28. sıraya yerleştiği, genel altyapının kalitesinde 29. liman altyapısının kalitesi sıralamasında ise 52. olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle Türkiye altyapı yatırımlarıyla onlarca ülkeyi geride bırakmıştır.

Sadece bu göstergelerde değil uluslararası farklı göstergelerde de Türkiye'nin uluslararası başarıları tescillenmektedir. Ülkemiz bugün Havayolu yolcu sayısında dünyada 11. Avrupa'da 5. denizcilikte dünya filo sıralamasında ise 15. sırada yer almaktadır. Ayrıca Avrupa'nın 6. dünyanın 8. Hızlı Tren ülkesidir.

Dünyanın en derin batırma tüp tüneli vasıtasıyla Asya ile Avrupa'yı denizin altından birleştiren Marmaray'ı ile,

Dünyada deniz altından geçen ilk iki katlı karayolu tüneli olma özelliğini taşıyan Avrasya'sı ile,

Transit taşımacılıkta hayati öneme sahip Yavuz Sultan Selim Köprüsü'yle,

Dünyanın en büyük orta açıklıklı asma köprüleri arasında 4.sırada yer alan Osman Gazi Köprüsü ile,

Üzerinde bulunduğu boğazın ilk; ayak açıklığı ile dünyanın en büyük köprüsü olan 1915 Çanakkale'si ile,

Tamamlandığında yılda 200 milyona kadar yolcu kapasitesiyle dünyanın en büyük havalimanı olarak hizmet verecek olan İstanbul Yeni Havalimanı ile,

Üç denizde inşa edilen büyük limanlarıyla,

Coğrafyamızın saklı potansiyelini ortaya çıkaracak lojistik merkezleriyle,

Modern İpek Demiryolunun altın halkası olan Bakü-Tiflis-Kars Demiryoluyla,

Doğu batı ve kuzey güney akslarında koridor oluşturacak hızlı ve yüksek hızlı tren hatlarıyla,

Uluslararası göstergeler ışığında başarı yakalayan ülkemiz küresel ölçekte ses getiren projelerle de dünyada adından söz ettirmektedir.

Bütün bu mega hamlelerin hedefi ülkemizin jeostratejik konumundan en etkin şekilde yararlanmaktır. Nitekim Asya ile Avrupa, Balkanlar ile Kafkaslar, Kafkaslar ile Orta Doğu arasında son derece önemli stratejik bir köprü olan ülkemiz Kuzey ve Güney olmak üzere iki önemli ana ulaşım koridorunun tam ortasında yer almaktadır. Ulaşım ağının kalitesini uluslararası standartlarda yükseltmek, kalitemizi tescillenmiş projelerle ortaya koyarak taşımacılık alanında dikkatleri ülkemize çekmek, yıllık 75 milyar dolarlık ticaret hacmi potansiyeli bulunan bu orta koridorun aktif olarak kullanılmasını sağlamak temel gayemizdir.

Bu doğrultuda son 15 yılda;

- Bölünmüş yol ağının 6.101 km'den 25.709 km'ye, otoyol uzunluğunun 1.714 km'den 2.622 km'ye,
- Havalimanı sayısının 26'dan 55'e,
- Hızlı demiryolu uzunluğunun sıfırdan 1.213km'ye,
- Tersane sayımızın 37'den 79'a,
- 20 bin olan genişbant internet abone sayısının 66,4 milyona ve fiber hat uzunluğumuzun 304.530 km'ye çıkarılması yine aynı büyük amaca hizmet eden altyapı hamleleridir.

Bu hamlelerle birlikte;

- Karayolu ağımızdaki taşıt hareketliliği 2,3 kat, yük hareketliliği 1,7 kat artmış,
- Havayoluyla yurtiçinde taşınan yolcu sayısı 9,1 milyondan 102,5 milyona, uluslararası taşınan yolcu sayısı 25,3 milyondan 71,2 milyona ve
- Hızlı tren ağlarında taşınan toplam yolcu sayısı 34,8 milyona ulaşmış,
- Tersane kapasitemiz 550 binden 4,5 milyon DWT'a yükselmiş,
- 16-74 yaş arası internet kullanım oranı %13,3'den %66,8'e çıkmıştır.

Unutulmamalıdır ki bugüne kadar yapılanlar bundan sonra yapılacakların teminatıdır.

İnsanımıza,

Geleceğimize,

Dünyada ve bölgesinde söz sahibi daha güçlü bir Türkiye'ye hizmet için Bakanlık olarak şantiyesinden bürosuna 100 bine ulaşan ulaştırma ailesi ile birlikte görev ve sorumluluk alanımıza giren her konuda titizlikle çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

KARAYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Giriş

Karayolu ulaşımının en büyük özelliği noktalar arası kesintisiz taşımaya imkân vermesi ve modlar arası geçişlere uygun olmasıdır. Bu özelliği ile Karayolu taşımacılığı tarihten bu yana toplum refahının gelişmesinde en önemli rolü üstlenen ve kalkınmanın en temel itici gücü olarak hizmet veren ulaşım modu olarak ön plana çıkmıştır. Nitekim yol götürülemeyen hiçbir yere medeniyetin ulaşması mümkün değildir.

Karayolunun diğer sektörlerle çok yakın ilişkisi olması dolayısıyla birçok farklı sektörü olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmesi ise bu alandaki çalışmaların önemini bir kat daha artırmaktadır.

Başlı başına bu özellikler bile karayolu çalışmalarının önemini anlatmaya yeterken doğal konumumuz itibariyle ülkemizde gerçekleştirilen karayolu çalışmalarının stratejik açıdan uluslararası düzeyde önem taşıdığını vurgulamak gerekir.

Ülkemiz; Avrupa, Orta Doğu, Kafkasya, Uzak Doğu, Akdeniz ülkelerini birbirine bağlayan doğal köprü konumundadır ve orta koridorun en önemli kesimlerinden birini teşkil etmektedir. Kuzey, Güney koridorları ve ülkemizin en önemli parçalarından biri olduğu orta koridorun yıllık ticaret hacmi 75 milyar dolardır. Bahsi geçen ticaret hacminden azami düzeyde yararlanmak ve küresel konumumuzu pekiştirmek içinse entegre ve transit taşımacılığın ana ayağını oluşturan karayolu taşımacılığının kalitesini artırarak uluslararası taşımacılıkta üzerinde bulunduğumuz koridoru daha fazla tercih edilebilir kılmak bir zorunluluktur.

Ülkemizin küresel değerini artırmak ve ekonomik refaha katkı sağlamak için bir diğer zorunluluk da bölgesel eşitsizliklerin bertaraf edilmesidir. Yurdun her noktasına eşit kaliteli kesintisiz ulaşımın sağlanması ilk etapta karayolu çalışmalarıyla mümkün olmaktadır.

Bütün bunlar göz önünde bulundurularak son 15 yılda;

Ülkemizde bölünmüş yollarla birbirine bağlı il sayısı 6'dan 76'ya, bölünmüş yol uzunluğu 6.101 km'den 25.709 km'ye, otoyol uzunluğu 1.714 km'den 2.622 km'ye çıkarıldı.

Tünel uzunluğu 7 kattan fazla artarak engeller aşıldı, 2.226 adet köprü ve viyadüğün yapımı tamamlanarak yolların geometrik standardı yükseltildi.

Zemin kalitesi artırıldı, BSK kaplamalı yol uzunluğu 22.822 km'ye ulaştı.

Bu çalışmalar bahsi geçen orta koridorun niteliğini artırmakla kalmadı;

2003 yılında 100 milyon taşıt km başına 5,72 olan kaza yerinde can kaybı oranı 2,17 ye düştü ve yollarımızın standardının yükselmesi sayesinde yılda 17,1 milyar TL'ye ulaşan ekonomik fayda sağlandı.

Yalnızca rakamlarla ifade edilen bu çıktıların mega kazanımları da oldu ve olmaya devam edecek.

Dünyanın 5. büyük otoyolu olarak hizmet verecek olan Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolunda (433 km) Osmangazi Köprüsü Dahil 183,5 km'lik kesim tamamlandı.

Kuzey Marmara Otoyolu'nun Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve bağlantı yolları (148 km) kavşak kolları dahil 214 km'lik Odayeri-Kurtköy Kesimi hizmete açıldı.

İki kıtayı denizin altından 2. kez birbirine bağlayan Avrasya Tüneli hizmete sunuldu.

Ege Bölgesi'nden Avrupa'ya direkt geçişi sağlayacak olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün ve Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu'nun temeli atıldı, Ankara-Niğde Otoyolu'nun ihalesi yapıldı.

Avrupa'nın en uzun, dünyanın ikinci en uzun çift tüp tünel projesi olan Ovit Tüneli'nde ışık görüldü, hizmete açılmak için gün sayıyor.

Günde 6,5 milyon insanımızın kullanacağı toplam 9 farklı raylı sistem, ekspres metro ile birbirine bağlanacak olan 3 Katlı Büyük İstanbul Tüneli'nin proje çalışmaları devam ediyor.

Küresel, ekonomik ve sosyal anlamda ülkemizin hedeflerine ulaşmasında büyük rol oynayan ve burada özetlemeye çalıştığımız karayolu çalışmalarımızın detaylı bilgisi bu bölümde sizlere sunulmaktadır.

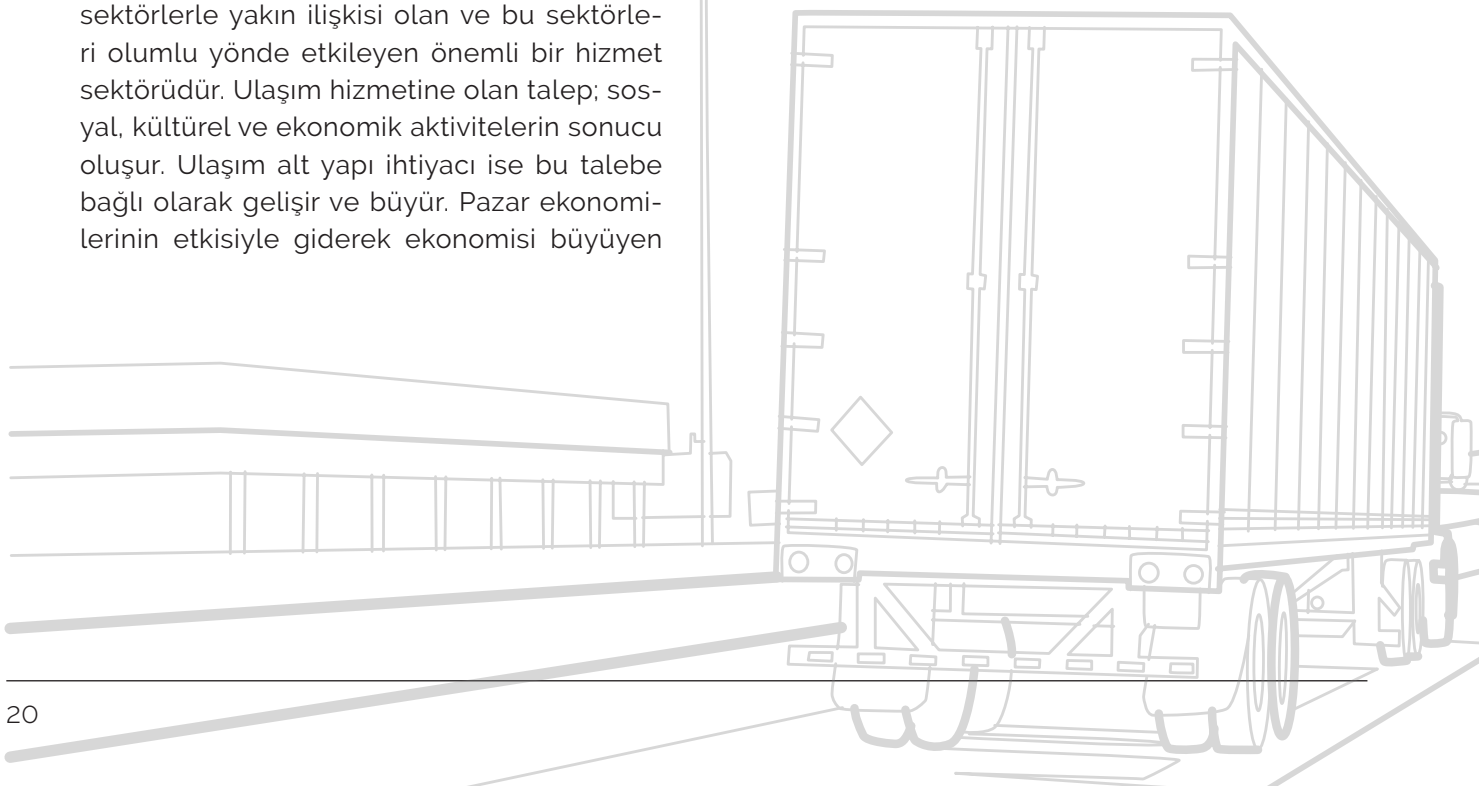
Karayolu Sektörü

Ulaştırma sistemleri ve hizmetleri modern ekonomilerin ve toplumsal gelişmenin temel öğesidir. 21.Yüzyıl dünyasında yeterli ve çağdaş ulaşım hizmeti olmaksızın sosyal ve ekonomik hayatı canlı ve dinamik tutmak mümkün değildir. Bu nedenle ulaşım uygulamalarında; modern teknolojilerle, çağdaş yaklaşım ve politikalar tercih edilerek, yatırımda ve işletmecilikte kaynakların etkin ve verimli kullanılması, mevcut altyapı ve tesislerin kapasitelerinin en üst düzeyde tutulması, çevresel, kentsel, insani ve tarihi değerleri koruyan ve destekleyen, büyük projelerde; toplumdaki her bireyin söz ve karar sahibi olduğu, meslek kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin her aşamada karar süreçlerine katıldığı, yöntem ve teknikler kullanılması artık bir zorunluluk olmuştur.

Devletlerin temel görevi de; ekonomik ve toplumsal gelişmenin ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde ulaşım kapasitesini yaratabilmek, ülke ve toplum çıkarlarına uygun taşıma sistemlerini kurmak ve koordine etmektir. Ulaştırma kendi bünyesinde başlı başına bir ekonomik faaliyet olduğu gibi diğer bütün sektörlerle yakın ilişkisi olan ve bu sektörleri olumlu yönde etkileyen önemli bir hizmet sektörüdür. Ulaşım hizmetine olan talep; sosyal, kültürel ve ekonomik aktivitelerin sonucu oluşur. Ulaşım alt yapı ihtiyacı ise bu talebe bağlı olarak gelişir ve büyür. Pazar ekonomilerinin etkisiyle giderek ekonomisi büyüyen ve zenginleşen ülkemizde yolcu ve yük taşıma talebinin güvenli, konforlu ve zamanında karşılanma isteği ön plana çıkmaktadır. Günümüzde hemen her ülke için karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu ve boru hatlarının teknik ve ekonomik açıdan en uygun yerlerde kullanıldığı dengeli, sürdürülebilir ve rasyonel bir ulaştırma sistemine sahip olunmasının önemi büyüktür.

Ulaştırma kabiliyet ve kapasitesi ile taşıma maliyetleri; üretim yerinin belirlenmesi ile üretimin ve ticaretin hacmini etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Küresel pazarlara daha hızlı ve daha ekonomik ulaşan taraf, rekabet üstünlüğünü ele geçirmektedir. Her bölgenin rekabet gücü farklı unsurlara dayanmakla birlikte, bu konuda en önemli unsurun altyapı donanımı ve erişilebilirlik kapasiteleri olduğu muhakkaktır.

Türkiye'de bugün itibariyle oluşan yük ve yolcu taşıma talebi iki kaynaktan beslenmektedir. Bunlar; iç dinamiklerin oluşturduğu kaynak ile dış dinamikler yani Türkiye üzerinden

yapılan transit geçişlerdir. Türkiye; Asya, Avrupa, Kuzey Afrika arasında aktarma merkezi ve köprü konumu itibariyle avantajlı bir duruma sahiptir. Bakanlığımız, son yıllarda ülkemizde tamamlanan ve planlanan ulaştırma altyapı yatırımları ile bir "lojistik merkez" olma iddiasını gerçekleştirme kararlılığındadır.

Karayolu sektöründe; bölünmüş yol yapım çalışmaları, ağır taşıt trafiği yüksek güzergâhların Bitümlü Sıcak Karışım (BSK) kaplamalı hale getirilmesi, trafik güvenliği altyapısı ve denetim hizmetlerinin iyileştirilmesi, kaza kara noktalarının iyileştirilmesi, çevreci yolların yaygınlaşması ve geometrik standartlarının yükseltilmesi için çalışmalarımızı aralıksız sürdürmekteyiz. Böylelikle yeni strateji ve gerçekleştirilen karayolu altyapı yatırımlarımızla yollarımızdaki hizmet seviyesini, seyahat konforunu ve trafik güvenliğini arttırmaktayız.

Son 15 yılda gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra gelişmiş ülkelerde de ulaştırma, karayolu ve otomobil egemenliği altındadır. Özellikle yakın çevremizde bulunan Avrupa ülkelerinin son yıllarda ulaştırma türlerinin dağılımı incelendiğinde karayollarındaki yolcu taşımacılığının %89'a, yük taşımacılığının ise %90,2'ye ulaştığı görülmektedir. Karayolu ulaşımının; noktalar arasında kesintisiz taşımaya imkân vermesi, ayrıca esnek yapısı, hızı ve modlar arası geçişlere uyumlu olması nedeniyle giderek daha da gelişme göstermektedir.

Ülkemizin de yer aldığı birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede, özellikle yük taşımacılığında kara ulaşımının kullanılma oranı ve nüfusa göre hızla artan araç sahipliliğine bağlı olarak yeni yolların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Sürdürülebilir karayolu politikaları çerçevesinde projelerin hayata geçirilmesinin önemi her geçen gün artmaktadır. Bakanlığımız öncülüğünde planlanan ve bir bir hayata kazandırılan projeler ve dev atılımlar, geleceğe emin adımlarla ilerleyen ulaştırma stratejilerimizin en belirgin örnekleridir.

Ülkemizde hızlı kentleşme sürecinde taşıt sahipliğinin hızlı bir artış sürecine girmesi ve dolayısıyla hareketliliğin çoğalması, karayollarındaki taşıt kullanımını da arttırmıştır. 2003-2016 yılları arasında Taşıt-Km değeri toplam %129, Ton-Km değeri %66, Yolcu-Km değeri ise %83 oranında artış göstermiştir. 2014 yılında karayollarını kullanan araçların gerçekleştirdiği 103 milyar taşıt x km değeri ile yük ve yolcu taşımasında, 234 milyar ton x km ve 276 milyar yolcu x km değerleri; 2015 yılında karayollarını kullanan araçların gerçekleştirdiği 113 milyar taşıt x km değeri ile yük ve yolcu taşımasında 244 milyar ton x km ve 291 milyar yolcu x km değerleri, 2016 yılında karayollarını kullanan araçların gerçekleştirdiği 119,6 milyar taşıt x km değeri ile yük ve yolcu taşımasında, 253 milyar ton x km ve 301 milyar yolcu x km'ye ulaşılmıştır. Söz konusu değerlerin 2023 yılında 365 milyar ton x km ve 378 milyar yolcu x km değerlerine ulaşması beklenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde 1.000 kişiye düşen otomobil sayısının 350-500 ve toplam taşıt sayısının 450-650 olmasına karşılık ülkemizde bu değerler %54 otomobil oranı olmak üzere toplam taşıt sayısı 274 ile gelişmiş ülkelerin ortalama değerlerinin oldukça altında yer almaktadır. Buradan da görüleceği gibi otomobil sahipliliğinin ekonomik gelişmelere bağlı olarak çok daha üst seviyelere yükseleceği gerçeğiyle karayolu altyapımızın daha fazla geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Son on beş yıldaki amacımız; mevcut yol ağımızın trafik güvenliğini artıracak, taşıt işletme maliyetini düşürecek, ayrıca tüm ülkede yerleşme birimlerine her mevsim ulaşılmasını sağlayacak yolların yapılması olmuştur. Yol ağının genişletilmesi ve standartların seçimine yönelik kararlarda; beklenen trafik artışı yanında bölgesel gelişmeye katkı sağlanacak konfor ve zaman kazancı, trafik güvenliği, iç ve dış turizme getireceği yarar, ulusal güvenlik, diğer ulaşım türleri ile bütünleşme, ulusal ve uluslararası bağlantıların parçası olma gibi bir çok kriter göz önüne alınmıştır. 2003 yılı öncesi mevcut 6.101 km uzunluğundaki bölünmüş yol ağımızla sadece 6 ilimiz birbirine bağlıyken, 2003 yılından itibaren 19.608 km yol yapılarak bölünmüş yol ağımız toplamda 25.709 km'ye ulaşmış ve 76 ilimizin birbiri ile bağlantısı sağlanmıştır.

Büyük ölçekli finansman ihtiyacı olan otoyol projeleri, sağlanan istikrar ve ekonomiye duyulan güven sayesinde Kamu-Özel İşbirliği modeliyle hayata geçirilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda; ülkemizin en önemli şehirlerinden İstanbul, Bursa ve İzmir'i birbirine bağlayacak olan 433 kilometre uzunluğundaki otoyol projesinin; 2017 yılında 77 km uzunluğundaki Gebze-Gemlik-Bursa Kesimi, 6,5 km uzunluğundaki Kemalpaşa Bağlantı Yolu ve 20 km uzunluğundaki Kemalpasa-İzmir Kesimi ile 2.682 m uzunluğundaki Osmangazi Köprüsü olmak üzere toplam 103,5 km'si tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır. 80 km'lik muhtelif kesimlerde de yapım çalışmaları tamamlanmıştır. Projenin sözleşmeye göre resmi bitiş tarihi 2020 olmasına rağmen 2018 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Karayolu geçişinin yanı sıra yüksek hızlı demiryolu geçişine sahip dünyanın en geniş platformlu Yavuz Sultan Selim köprüsünün de yer aldığı 148 km uzunluğundaki Kuzey Marmara Otoyolu projesinin Odayeri-Kurtköy Kesimi, Yavuz Sultan Selim köprüsü ile birlikte 26 Ağustos 2016 tarihinde trafiğe açılmıştır.

İstanbul-İzmir Otoyolunu Yavuz Sultan Selim Köprüsü'ne bağlayacak ve İstanbul'un giriş ve çıkışlarını da rahatlatacak mevcut otoyola paralel yeni bir otoyol inşaatını tamamlayacak ve Sakarya'dan Kocaeli'ye, Kocaeli'den İstanbul'a, İstanbul'dan Kınalı'ya, Kınalı'dan yeni inşa edeceğimiz Çanakkale Boğaz Köprüsü ile Balıkesir'e uzanan otoyollar hayata geçirilecektir. Böylelikle Marmara Bölgesini kesintisiz otoyol ağı ile örmüş olmanın yanı sıra, Avrupa ile Anadolu ve Asya'yı İstanbul Boğaz geçişleri dışında Çanakkale Boğaz Köprüsü ile birbirine bağlayarak yeni ve önemli bir alternatif ulaşım ağını kurmuş olacağız.

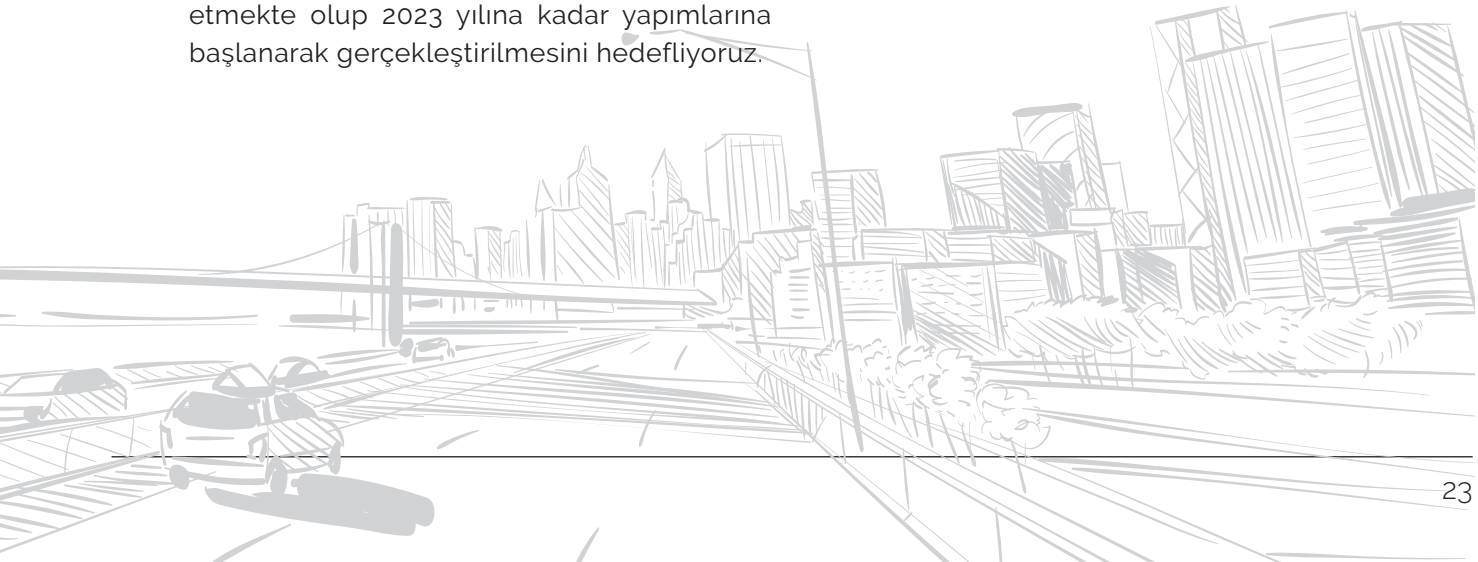

Kuzey Marmara Otoyolu'nun Kınalı-Odayeri ve Kurtköy-Akyazı Kesimleri ile İstanbul Bursa İzmir Otoyolunun 249 km'lik kesiminde, 2017 yılında ihaleleri yapılan Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolunun 1915 Çanakkale Köprüsünün de dahil olduğu Malkara-Çanakkale Kesimi, Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu ile Ankara Niğde Otoyolunda YİD modeli ile yapım çalışmalarına devam edilmektedir. Ayrıca YPK kararları alınmış olan Aydın-Denizli-Burdur Otoyolunun Aydın-Denizli Kesimi ile Mersin (Çeşmeli)-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu Otoyolunun ve YPK Kararı onay aşamasında olan Ankara-Kırıkkale-Delice Otoyolu'nun 2017 yılında ihale edilmesi planlanmaktadır. 1. Grupta yer alan Antalya-Alanya Otoyolu, Ankara-İzmir Otoyolu, Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolunun Kınalı-Malkara ile Çanakkale-Balıkesir Arası kesimi ve İzmir Körfez Geçişi Projelerinin de planlama ve projelendirme çalışmaları devam etmekte olup YİD modeli ile yapılması ve 2023 yılına kadar tamamlanması planlanmaktadır.

2.Grup Hedef Otoyollarımızdan Aydın-Denizli-Burdur Otoyolunun Denizli-Burdur Kesimi-Sivrihisar-Bursa, Afyonkarahisar-Burdur-Antalya, Delice-Samsun, Gerede-Merzifon, ve Merzifon-Gürbulak, Şanlıurfa-Diyarbakır-Habur ile Rize-Erzurum-Diyarbakır Otoyolu Projeleri'nin fizibilite ve proje çalışmaları devam etmekte olup 2023 yılına kadar yapımlarına başlanarak gerçekleştirilmesini hedefliyoruz.

Ülkemiz düne kadar Doğu-Batı aksında "koridor ülkesi" olarak tanımlanırken, bugün Kuzey-Güney akslarının da yer aldığı "üç kıtanın birleştiği dünyanın en kritik kavşağı" konumuna gelmiştir. Türkiye'nin ulaşım alt yapısını Doğu-Batı aksları yanı sıra Kuzey-Güney akslarını da kapsayacak şekilde yeniden ele alma gereğini gündeme getirmiştir. Doğu–Batı Karayolu Koridorlarındaki 8.524 km uzunluğundaki kesimlerden 7.589 km (7.249 km BY, 340 km TY) uzunluğundaki kesimler tamamlanarak trafiğe açılmış olup, 253 km'sinde (253 km BY) ihaleli olarak çalışmalara devam edilmektedir. Kalan 683 km'lik yolun (584 km BY, 99 km'si TY) ise ihale edilmesi ile ilgili hazırlıklar devam etmektedir. 18 akstan oluşan 12.146 km uzunluğundaki Kuzey-Güney koridorlarının 10.031 (%82) km'sinin fiziki ve geometrik iyileştirilmesi tamamlanmıştır. 1.178 (%10) km'de çalışmalar devam etmekte olup 937 (%8) km'nin ise ihale edilmesi planlanmaktadır.

Arazi yapıları nedeniyle düşük standartta olup, zorlu bir topografyaya sahip kesimlerde önemli tünel projelerini hayata geçirmekteyiz. Karayolu tünel uzunluğu son on beş yılda 50 km'den 372 kilometreye ulaşmış olup, Türkiye genelinde 482 kilometre uzunluğunda 184 adet tünelde de çalışmalar devam etmektedir. Devam eden bu çalışmalarımızdan özellikle Kuzey-Güney

aksında yer alan bazı önemli tüneller 2017-2019 yılları arasında hizmete açılacaktır. Bu tünellerin başlıcaları; Ovit Tüneli (Rize-Erzurum), Kırık Tüneli (Rize-Erzurum), Dallıkavak Tüneli (Rize-Erzurum), Cudi Tünelleri (Cizre-Şırnak), Geminbeli Tüneli (Suşehri-Sivas), Güzeldere Tüneli (Van-Hakkari), Demirkapı Tüneli (Antalya-İbradı), Akdeniz Sahil Yolu Tünelleri (Mersin-Antalya), Kop Tüneli (Erzurum-Bayburt) ve Kahramanmaraş-Göksun-Kayseri, Karasu Tüneli (Kaynarca-Karasu), Sabuncubeli Tüneli (Manisa-İzmir), Çerkeş Tüneli (Ankara-İstanbul Ayrım-Çerkeş), Mut Aksı Tünelleri T5 ve T6, Amasya Çevre Yolu T1 Tüneli, Demir Işık Tüneli, Eğribel Tüneli (Giresun-Şebinkarahisar), Salarha (Rize-Küçükçayır) tünelleridir.

2017 yılında, 26.294 metre uzunluğunda 16 adet tünelin (İstanbul-Şile-Ağva yolunda T4 tüneli (2x267m), Afyon-Uşak yolunda Karahisar Tüneli (2x358 m), Kahramanmaraş-Göksun-6. Bölge (Kayseri) Hududu yolunda Çağlayan Tüneli (2x2.515 m), Amasya Çevre Yolunda T2 Tüneli(2x368 m), Malatya-Hekimhan-16. Bölge Hududu yolunda Karakısık-1 Tüneli (2x293 m), Giresun-Dereli-Şebinkarahisar yolunda T5 Çınarcık Tüneli (75 m), Trabzon-Aşkale, Maçka-Karahava Yolunda Bağışlı Tüneli (761 m), Saltukova-Hisarönü-Kilimli-Zonguldak Yolunda Mithatpaşa 2 Tüneli (2x1.546), Çakraz-Kurcaşile Yolunda T2 Tüneli (2x1.529 m), Gümüşhane geçiş yolunda T5 Tüneli (2x2.519 m), Alanya-Gazipaşa Ayrımı Taşkent-Başyayla Ayrım yolunda Çayarası-2 (247 m), Çayarası-3 (1629 m), Çayarası-4 (1.211 m), Çayarası-5 Tüneli (1.514 m), Saltukova-Hisarönü-Kilimli-Zonguldak yolunda Mithatpaşa-1 Tüneli(2x306 m), Zonguldak-Ereğli yolunda Değirmenağzı tünelinin 1.460 metre uzunluğunda sol tüpünün yapımı tamamlanmıştır.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan 2003 yılına kadar 50 km tünel yapıldığı dikkate alındığında 2016 yılında tamamlanan 82,2 km-28 adet tünel ve 2017 yılında Eylül ayı itibarıyla tamamlanan 26,3 km 16 adet tünel zor topografyalardaki çalışmalarımızın en önemli göstergesidir.

2017 yılında 19.554 metre uzunluğunda 68 adet köprü, viyadük ve köprülü kavşak tamamlanmıştır. Hendek-Akyazı-Sakarya Yolu'nda Çakallık-2 Köprüsü, Uşak-Ulubey Yolu'nda DDY Köprüsü, Bergama-Soma-Akhisar Yolunda Ihlamurlarevi Köprüsü, Bergama-Soma-Akhisar Savaştepe Köprüsü, İzmir-Aydın Yolu'nda Havaalanı Kavşağı, Ayrancı-Ereğli Yolu'nda Ağızboğazı Köprüsü, Karaman-Ereğli Yolu'nda (Ayrancı-Erdemli) Ayrımı Farklı Seviyeli Kavşağı, Karaman-Mersin Yolu'nda Vali Köprülü Kavşak, Ayrancı-Ereğli Yolu'nda Ağızboğazı DDY Üstgeçit Köprüsü, Afyonkarahisar-Emirdağ Ayrımı Yolu'nda İşcehisar Köprülü Kavşağı ve Yan Yollar Yapımı, Afyonkarahisar-Uşak Yolu'nda Kütahya Ayrımı Köprülü Kavşak (Özdilek Kavşağı), Afyonkarahisar-Bayat Yolu'nda Bayat Altgeçidi, (Güneysınır-Belören Ayrımı)-Habiller Turistik Yolu'nda Yangılı Köprüsü, Ankara-Konya Yolu'nda K4 (İkmal) Kavşağı, Ankara-Konya Yolu'nda Mahmatlı Bahçe Kavşağı, Gaziantep-Nizip Yolu'nda Nizip, (Kayseri-Kırşehir) Ayrımı Boğazlıyan Yolu'nda Himmetdede Köprülü Kavşağı, Samsun Şehir Geçişi ve (Samsun-Azot) Ayrımı Ünye Yolunda Havaalanı Kavşağı, Samsun-Kavak Yolu'nda Yeşilkent-1 Köprülü Kavşağı, Aybastı-Gölköy Yolu'nda Alacalar, Samsun-Çarşamba Yolu'- nda Petrol Ofisi Farklı Seviye Köprülü Kavşağı, Samsun-Çarşamba Yolu'nda Azot Deresi Köprüsü, Malatya-Hekimhan-16. Bölge Hudut Yolu (1.Kısım) Yolu'nda Kuruçay, Diyarbakır Güneybatı Çevreyolu-(Batman Mardin Devlet Yolu) TRT Köprülü Kavşağı, Şanlıurfa Çevre Yolu-(Şanlıurfa-Mardin)

Yolu'nda Mardin Köprülü Kavşağı, Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yolunda Yıldızlı Kavşak Köprüsü, Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yollunda Yıldızlı F Kolu Köprüsü, Trabzon Şehir Geçişi Kanuni Bulvarı ile Akyazı ve Sahil Bağlantı Yolunda Karayolları Üstgeçit Köprüsü, Hopa-Borçka Yolu Zalona 2, Maçka Karahava Yolu'nda Değirmendere 23, Hopa-Borçka Yolu Yolu'nda K1, Hopa-Borçka Yolu'nda K2, Alanya Doğu Çevre Yolu ile Alanya geçişi bağlantısını sağlayacak Türk Telekom Kavşağı, Gebiz il Yolu'nda Gebiz, Havran-Edremit-Ayvacık Yolu'nda Ilıca Deresi AG, Bursa-İnegöl-Bozüyük Yolu'nda Mezit-4, Bursa-İnegöl-Bozüyük Yolu'nda Mezit-5, Zonguldak-Amasra-Kurucaşile-Cide Yolu'nda Karaman Köprüsü, Kirazlıköprü Baraj Varyantı Yolu'nda Yenihan Köprüsü, Sivas-Şarkışla Ayrımı-Kangal (2.Kısım) Yolu'nda Akgedik 2, Kangal-Divriği Yolu'nda Koç Köprüsü, Divriği-Mursal Yolu'nda Mursal, Sivas-Celali-Karayün Yolu'nda Eğri Köprüleri 2017 yılında tamamlanan bazı önemli köprülerdir.

Şehir geçişlerindeki karayolları trafiğinin emniyetli ve akıcı bir şekilde şehirlerarası trafiğe katılımını sağlamak üzere yüksek standartlı çevre yolları yapımına hızla devam edilmektedir.

Bakanlığımızın sorumluluğu altındaki yol ağı Eylül 2017 tarihi itibarıyla, 2.622 km (%3,9) otoyol, 31.067 km (%46) devlet yolu ve 33.809 km (%50) il yolu olmak üzere toplam 67.498 km yol ağı bulunmaktadır. Bu yol ağımızın 25.709 km'si diğer bir ifadeyle %38'i bölünmüş yol olarak hizmet vermektedir. Üstyapı kaplaması olarak incelediğimizde bu yol ağının 41.011 km'si sathi kaplama (SK), 22.822 km'si bitümlü sıcak karışım (BSK) kaplama olup 3.665 km'si ise diğer (Parke, Stabilize, Toprak, Geçit Vermeyen) kaplamalardır.

Son 15 yılda yapılan 19.608 km bölünmüş yolun, küresel finans krizinin bütün dünyayı etkileyen bir dönemde gerçekleşmesi; Türkiye'nin kriz sonrasında mukayeseli avantajlarının değiştiğini kavrayarak, yatırımlarını ulaştırma, altyapı ve enerji sektörlerine yöneltmesi sonucunda tezahür etmiş bulunmakta ve bu akıllı stratejinin sonuçları olumlu etkilerle izlenmektedir.

Ekonomik istikrarı yakalayıp bu uzun soluklu sürece kendini alıştırma gayretindeyken, diğer yandan da hizmet üretme imkânlarını geliştirmede karşılaşılan güçlükleri gidermeye daha fazla akıl yormamız gerektiğini çok iyi bilmekteyiz. Çünkü aktif istihdam politikaları; geniş anlamıyla ekonomik gelişmeyle birlikte aynı zamanda eşitliği ve sosyal güvenliği sağlamak amaçlarına da yönelik olduğundan, refah devletinin önemli bir unsurudur. Bakanlığımız 2017 yılında 1.883 adet işyerinde 24.400 adedi kendi personeli olmak üzere 112.178 kişi istihdam ederek işsizlik sorunuyla da başarıyla mücadele etmektedir.

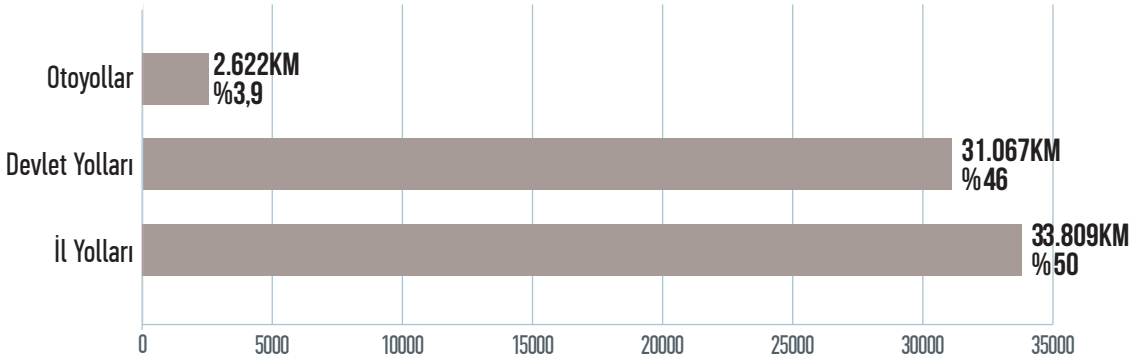
Karayolu altyapı hizmetlerinin gelişim süreci yıllar bazında ve Bakanlığımızın faaliyetleri kapsamında incelendiğinde, ülkenin ekonomik kalkınması ve refahın gelişimi ile karayolu altyapısı politikalarının gelişimlerine bakıldığında; 1923-1950 Erişebilirlik, 1950-1960 Yaz-Kış Geçit Veren Yollar Yapımı, 1960-1970 Asfalt Sathi Kaplama, 1970-1980 Bitümlü Sıcak Karışım Kaplama (BSK), 1985 sonrası Otoyol Yapım, Acil Eylem Planı kapsamında Bölünmüş Yolların yapımı, Akıllı Yollar, süreci devamında 2012-2023 YİD Projeleri ile devam etmektedir. 2023 yılına kadar YİD modeliyle 2.412 km otoyol yapımı hedeflenmekte olup, 2023 yılında Türkiye'nin otoyol ağ uzunluğu 8.248km'ye, bölünmüş yol uzunluğu ise 36.500 km'ye erişecektir.

Sektörel Büyüklükler

Yol Ağı Durumu (67.498 km)

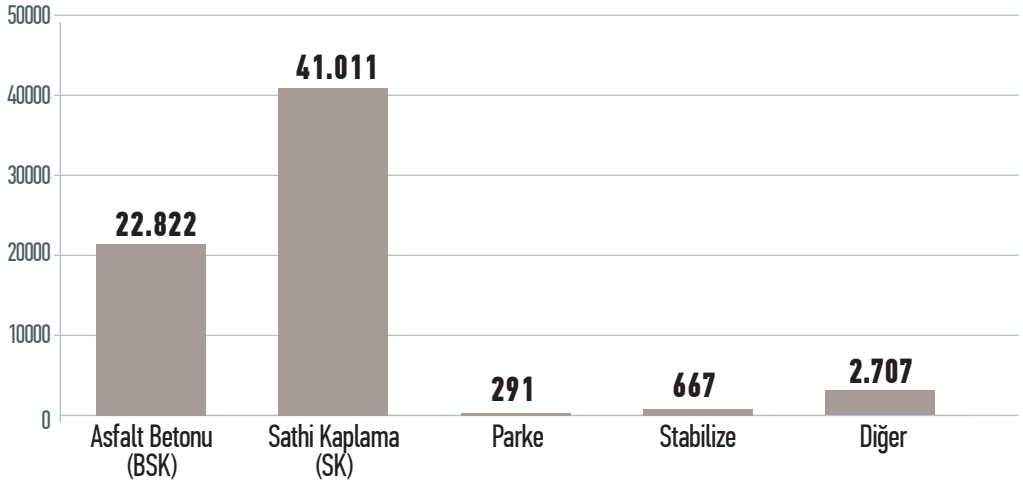
Bugün Bakanlığımızın yol ağında 2.622 km otoyol, 31.067 km devlet yolu ve 33.809 km il yolu olmak üzere toplam 67.498 km yol bulunmaktadır (Grafik 1). Bu yol ağının 25.709 km'si bölünmüş yoldur.

GRAFİK 1 **Yol Ağı Durumu**

Üstyapı Satıh Durumu

GRAFİK 2 **Üst Yapı Satıh Durumu** (Km)

Bölünmüş Yolların Satıh Durumu (25.709 km)

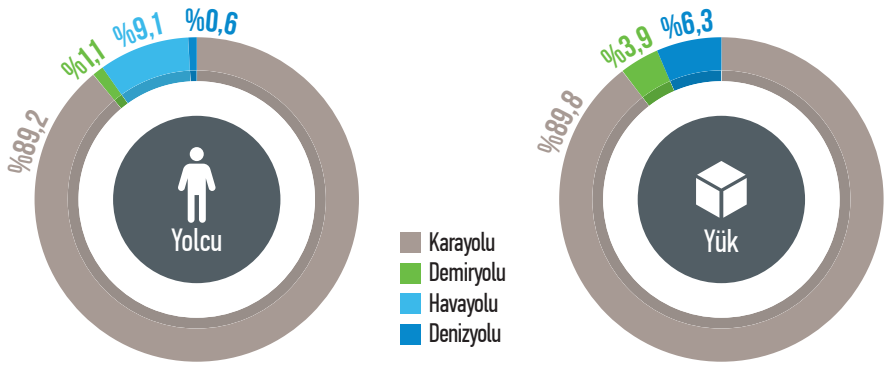
TABLO 1 **Bölünmüş Yolların Satıh Durumu**

BÖLÜNMÜŞ YOL	BSK (km)	SK (km)	TOPLAM (km)
2002 SONU	3.890	2.211	6.101
2003-2017	5.653	13.955	19.608
TOPLAM	**9.543**	**16.166**	**25.709**

Karayolu Sistemi

Ülkemizde yolcu ve yük taşımacılığında en fazla tercih edilen ulaşım türü karayolu olup, 2016 yılı itibarıyla yurtiçi yolcu taşımacılığının %89'u ve yük taşımacılığının 89,8'si karayolu ile yapılmaktadır (Grafik 3).

GRAFİK 3 **Türkiye'de Ulaşım Sektörlerine Göre Yurtiçi Yolcu ve Yük Taşıma Oranları**

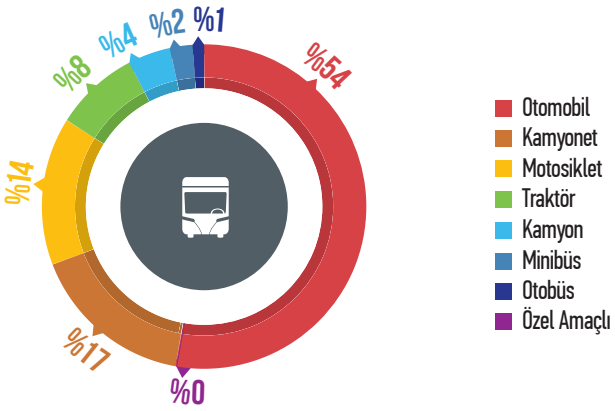

Karayolları ile 2016 yılında yapılan yük taşımacılığı 253 milyar ton-km'ye, yolcu taşımacılığı 301 milyar yolcu-km'ye ve gerçekleşen toplam yol kullanımı 119,6 milyar taşıt-km'ye ulaşmıştır.

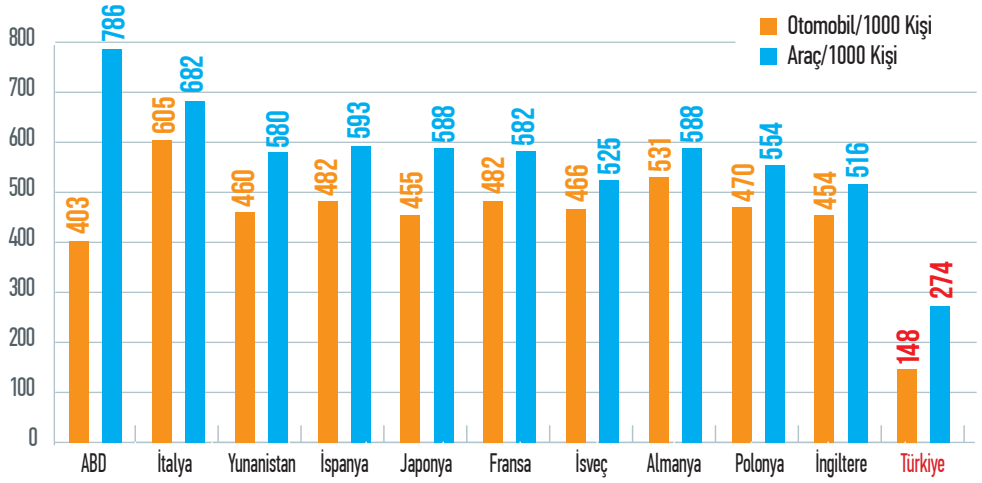
2003-2016 yılları arasında taşıt-km değeri toplam %129, ton-km değeri %66 ve yolcu-km değeri %83'lük bir artış göstermiştir. 2023 yılında 365 milyon ton x km ve 378 milyon yolcu x km değerlerine ulaşması beklenmektedir.

2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla ülkemizde toplam 21.863.854 adet taşıt bulunmakta ve bu taşıtların 11.802.713'ünü (%54'ünü) otomobiller oluşturmaktadır (Grafik 4). Türkiye'de otomobil sahipliliği diğer ülkelerle karşılaştırıldığında henüz doygunluk seviyesine ulaşmamış olup, 1.000 kişiye düşen otomobil sayısı 148 düzeyindedir.

GRAFİK 4 **Taşıt Sayıları** (2017 Temmuz Ayı İtibariyle)

GRAFİK 5 **Bazı Ülkelerde 1.000 Kişiye Düşen Otomobil ve Taşıt Sayısı**

Gelişmiş ülkelerde 1.000 kişiye düşen otomobil sayısının 500'ler seviyesinde ve toplam taşıt sayısının 650'ler seviyesinde olmasına karşılık ülkemizde bu değerler otomobil sayısı için 148 ve toplam taşıt sayısı 274 ile gelişmiş ülkelerin ortalama değerlerinin oldukça altında yer almaktadır. Buradan da görüleceği gibi otomobil sahipliliğinin ekonomik gelişmelere bağlı olarak çok daha üst seviyelere yükseleceği gerçeğiyle karayolu altyapımızın daha fazla geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizde taşıt sahipliğinin artışı ve dolayısıyla hareketliliğin çoğalması karayollarındaki taşıt kullanımını da arttırmıştır (Şekil 1-Harita 1).

Ülkemizde taşıt sahipliliğinin son on beş yılda %100'ün üzerinde artması, yolcu ve yük taşımacılığında önemli artışları beraberinde getirmiştir. 2003-2016 yılları arasında Taşıt-Km değeri toplam %129, Ton-Km değeri %66, Yolcu-Km değeri ise %83 oranında artış göstermiştir. Karayolu ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığı önümüzdeki yıllarda da artmaya devam edecektir.

YIL	TAŞIT x KM (Milyar)		TON x KM (Milyar)		YOLCU x KM (Milyar)	
2003	52		152		164	
2016	119,6	%129	253	%66	301	%83
2023	172	%44	365	%44	378	%26

TRAFİK HACMİ (Milyar Taşıt-Km)
(2003)

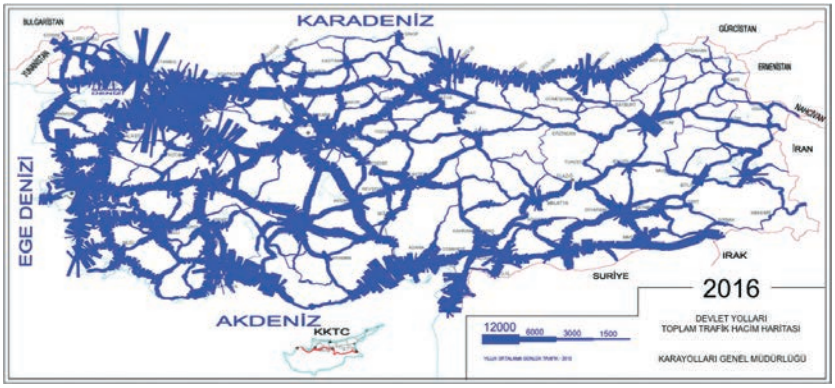
- 6,7 Otoyol
- 45,6 Devlet ve İl Yolları
- 52,3 Toplam

Harita 1. Trafik Hacim Artışı

TRAFİK HACMİ (Milyar Taşıt-Km)
(2016)

- 21,3 Otoyol ↑ 218
- 98,3 Devlet ve İl Yolları ↑ 116
- 119,6 Toplam ↑ 129

Politika ve Düzenlemeler

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve bu Kanun kapsamında yürürlüğe konulan yönetmeliklerle, karayolu taşımacılık sektöründe reform niteliğinde yeni bir dönem başlatılmıştır.

Bu dönemde yapılan yeni düzenlemelerle; mesleki yeterlilik, mali yeterlilik ve mesleki saygınlık ilkeleri mevzuatımıza taşınmış ve bu ilkelere sahip işletmelerin faaliyet gösterebildiği bir taşımacılık sektörünün temelleri atılmıştır.

Bakanlığımız karayolu taşımacılığının ekonomik, teknik, sosyal ve ulusal güvenlik ihtiyaç ve amaçlarına uygun olarak yapılmasını ve bu hizmetlerin diğer ulaştırma hizmetlerine uyumunu sağlamak üzere önlemler alarak;

- Karayolu ulaştırma hizmetlerinin gerektirdiği uluslararası ilişkileri yürütmekte,
- Anlaşmalar ve karma komisyon çalışmalarını yapmakta,

Karayolu ulaştırmasında uluslararası düzeyde mevzuatı, teknolojik ve ekonomik gelişmeleri takip ederek ve kurallara uygun yeni çözümler geliştirerek;

- Karayolu taşıma etkinliklerinde bulunacak taşımacı, acente ve komisyoncuların yeterlilik şartlarını düzenleyip, gereken durumlarda yetki belgesi vermekte ve denetlemekte,
- Karayolu taşımacılığında kamu ve özel sektör tarafından yürütülen faaliyetlerin kamu yararı ve piyasa ihtiyaçlarına göre gelişmesini sağlayıcı tedbirleri almakta,
- Karayolu ulaştırmasında güvenli, kaliteli ve ekonomik hizmet sunmak için tedbirler almakta veya aldırmakta,

ve bu suretle daha iyi bir karayolu ulaşım hizmetinin sunulması adına karayolu sektörünün geliştirilmesi yönünde önemli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

2003 yılına kadar yürütülen hizmetlerin yasal dayanağı 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun iken, 2003 yılından başlamak üzere yürürlüğe konulan yasal düzenlemelerle, karayolu taşımacılığına ilişkin tüm hizmetler ve bu hizmetleri yürütmekle görevli birimler Bakanlığımız çatısı altında toplanmıştır.

Proje ve Faaliyetler

Yetki Belgesi Faaliyetleri

2003 yılı başı itibariyle sektörün belirli bir alanına mahsus 4.176 adet yetki belgesi düzenlenmişken, Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında faaliyette bulunanlara, 30 Eylül 2017 tarihi itibariyle 504.536 adet yetki belgesi düzenlenmiştir (Tablo 2).

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Sektör, mali ve mesleki yeterlilik ile mesleki itibar çerçevesinde kayıt altına alındı.
- Hizmet sunanlar ile hizmetten yararlananların hak ve yükümlülükleri belirlenerek, yasal boşluğa son verildi.
- Sektöre girişler kontrol altına alınarak atıl kapasite azaltıldı.
- Sektörde çalışanların uzmanlaşması ve bu sayede kurumsallaşmanın teşviki ile sektörde gelişme sağlandı.
- Vatandaşa sunulan hizmetin kalitesi artırıldı.

TABLO 2

Düzenlenen Yetki Belgesi Sayıları (30.09.2017 itibariyle)

BELGE TÜRÜ	VERİLEN BELGE SAYISI
A TÜRÜ TOPLAM	265
B TÜRÜ TOPLAM	389
C TÜRÜ TOPLAM	2.763
D TÜRÜ TOPLAM	30.910
F TÜRÜ TOPLAM	2.423
G TÜRÜ TOPLAM	2.252
H TÜRÜ TOPLAM	1.164
L TÜRÜ TOPLAM	223
M TÜRÜ TOPLAM	35
N TÜRÜ TOPLAM	239
P TÜRÜ TOPLAM	46
R TÜRÜ TOPLAM	1.080
T TÜRÜ TOPLAM	268
K TÜRÜ TOPLAM	462.479
GENEL TOPLAM	**504.536**

MESLEKİ YETERLİLİK

2003 yılına kadar herhangi bir eğitime tabi olmadan ticari taşımacılık faaliyetlerinde bulunabilen işletme sahiplerine ve şoförlere Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği ile mesleki yeterlilik eğitimi alma zorunluluğu getirilmiş ve bu yönetmelik kapsamında mesleki yeterlilik eğitimi vermek üzere 31.12.2016 tarihine kadar 399 adet eğitim merkezi Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir. Karayolu Taşıma Kanunu Kapsamında Yapılan Mesleki Yeterlilik Eğitimi ve Sınav işlemleri 27/10/2016 tarihli protokol ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir.

Bu merkezlerde eğitim alan kişiler için 22.04.2017 tarihine kadar 44 adet merkezi sınav yapılmış olup, bu sınavlara 1.411.739 kişi katılmıştır. Sınav sonucunda başarılı olan 614.982 kişiye Mesleki Yeterlilik Belgesi verilmiştir.

YOL KENARI DENETİM İSTASYONLARI

Araçların ağırlık ve boyut kontrollerinin yapılması görevi, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda 5495 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle Bakanlığımıza verilmiş ve mevcut 21 adet sabit ağırlık ve boyut kontrol istasyonu Karayolları Genel Müdürlüğünden devralınmıştır.

Ayrıca yapılan düzenlemeler neticesinde eğitim ve sınavdan muaf tutulanlar için 30.09.2017 tarihi itibariyle hak sahipleri adına düzenlenen mesleki yeterlilik belge sayısı 4.836.700 adet olmuştur.

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

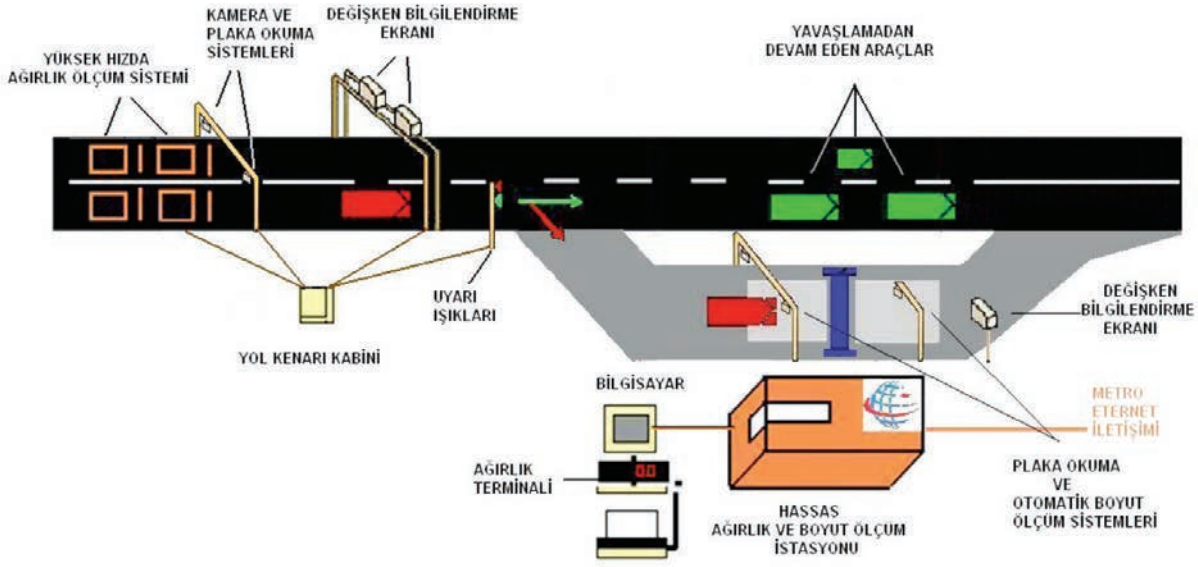
- Sektör çalışanlarına mesleki eğitim verilmeye başlandı.
- Ülke genelinde bu alanda uzmanlaşmış eğitim kurumları oluşturuldu.
- Sektörün; konusunda uzman kişiler tarafından yönetilmesi ön plana çıkartıldı.
- Şoförlük mesleğine araç sürme becerisine ilave olarak taşımacılık mesleğine yönelik bilgi ve nitelik kazandırıldı.

Bakanlığımıza verilen bu görevin yanısıra taşımacıların yetki belgeleri, araç muayeneleri ve şoförlerin mesleki yeterlik belgelerine sahip olup olmadıkları; Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri sorumluluğunda toplam 75 adet sabit yol kenarı denetim istasyonunda 7/24 saat esasına göre denetlenmektedir.

AB fonlarından yararlanılarak yapılan 23 adet Yol Kenarı Denetim İstasyonunun ekipman maliyetinin büyük kısmı AB kaynaklarından karşılanmış olacaktır.

15/12/2016 tarih ve 94490 sayılı Müsteşarlık Makamından alınan Olur'a göre, Bakanlığımız Karayolları Düzenleme Genel Müdürlüğünce yürütülen "Ağırlık ve Boyut kontrolü" işinin 01/01/2017 tarihinden itibaren Karayolları Genel Müdürlüğünce yürütülmesi uygun görülmüş ve Karayolları Bölge Müdürlükleri ile Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri arasında imzalanan protokoller ile yol kenarı denetim istasyonlarının devri tamamlanmıştır.

Şekil 2. Ön İhbarlı Yol Kenarı Denetim İstasyonu Taslağı

DENETİM

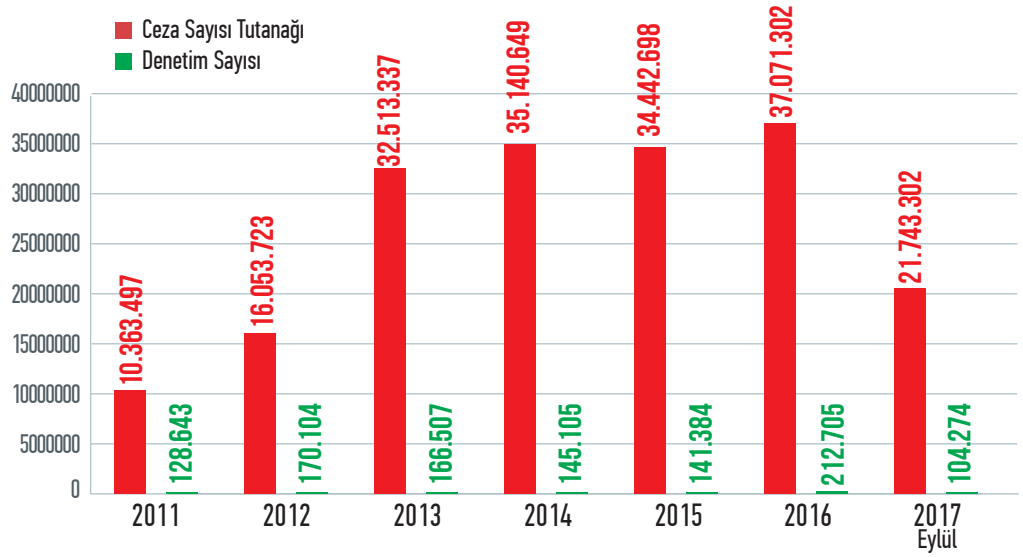
Bakanlığımıza bağlı 77 adet Yol Kenarı Denetim İstasyonları ile seyyar kantarlarda yapılan denetimlerde;

- 2011 yılında 10.363.497 adet araç kontrol edilerek, 128.643 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.
- 2012 yılında 16.053.723 adet araç kontrol edilerek, 170.104 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.
- 2013 yılında 32.513.337 adet araç kontrol edilerek, 166.507 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.
- 2014 yılında 35.140.649 adet araç kontrol edilerek, 145.105 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.
- 2015 yılında 34.442.698 adet araç kontrol edilerek, 141.384 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.

- 2016 yılında 37.071.302 adet araç kontrol edilerek, 212.705 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.
- 01 Ocak-30 Eylül 2017 yılında 21.743.852 adet araç kontrol edilerek, 104.274 adet idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiştir.

GRAFİK 6 **Denetim**

Yapılan denetimler sonucunda;

- Sektör faaliyetlerinin yasal ve teknik kurallara uygun gerçekleştirilmesi büyük ölçüde sağlanmıştır.
- Karayolu taşımacılık sektöründe haksız rekabetin önlenmesi yönünde gelişmeler sağlanmıştır.
- Karayollarının ömrü uzatılmıştır, karayolu bakım-onarım maliyetleri düşürülmüştür.
- Trafik güvenliğine ve çevrenin korunmasına katkı sağlanmıştır.
- Araç amortisman ve işletme giderleri düşürülmüştür.

ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI

2918 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle araç muayenelerini yapma ve yaptırma görevi Bakanlığımıza verilmiştir.

Karayolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların teknik muayenelerini daha etkin ve sağlıklı bir şekilde yapacak gerçek ve tüzel kişilere ait muayene istasyonlarının açılması ve işletilmesine yönelik kuralları belirleyen "Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra araç muayene hizmetleri özelleştirilmiştir. Bu çerçevede ülke genelinde 01.09.2017 tarihi itibariyle 81 ilde toplam 205 sabit, 76 seyyar istasyon, 13 adet seyyar traktör muayene istasyonu ve 5 adet Motosiklet muayene istasyonu hizmete açılmıştır.

Bu istasyonlarda; 01.01.2017-30.09.2017 tarihleri itibariyle 6.484.603 adet araç muayeneye tabi tutulmuş olup, 2.247.675 adet araç muayene tekrarı ile birlikte toplam muayene sayısı 8.732.278 adet olmuştur.

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Teknik muayene işinin yeterli fiziki altyapı ve yetkin teknik personel eliyle gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.
- Böylece trafiğin 3 ana unsurundan biri olan araçların güvenli olmaları büyük ölçüde sağlanmış ve muayene edilen her 10 araçtan 4'ü güvensiz iken güvenli hale getirilmiştir.
- Araçların yakıt ve işletme giderlerinden tasarruf edilmiştir.
- Yedek parça ve piyasada yapılan onarımlar disipline edilmiştir.

YOLCU TAŞIMACILIĞI FAALİYETLERİ

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Yolcu ve sektörde çalışanların hakları, sorumlulukları ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- Pazara giriş mesleki ve mali yeterlik şartlarına bağlanarak kontrol altına alınmıştır.
- Taşımaların zorunlu sigortalar kapsamında yapılması sağlanmıştır.
- Taşımaların daha güvenli ve konforlu araçlarla yapılması büyük ölçüde sağlanmıştır.

TABLO 3 **Yolcu Taşımaları (2016-2017) Yılı Verileri**

	Yıl	Firma Sayısı	Taşıt Sayısı
Yetki belgeli terminaller	2016	240	-
	2017	229	-
Yurtiçi ve Uluslararası tarifeli taşıma yapan firmalar	2016	421	7699
	2017	427	8779
Yurtiçi ve Uluslararası tarifesiz taşıma yapan firmalar	2016	2254	37836
	2017	2339	45147
İl içi ve 100 Km'ye kadar şehirlerarası taşıma yapan firmalar	2016	33722	16653
	2017	26913	20901

EŞYA TAŞIMACILIĞI FAALİYETLERİ

TABLO 4 **Eşya Taşımaları (2016-2017) Yılı Verileri**

	Yıl	Firma Sayısı	Taşıt Sayısı
Uluslararası ve Yurtiçi Taşıma Yapan Firmalar	2016	464.412	1.225.008
	2017	465.242	1.168.753

Bu alanda yapılan düzenlemeler sonucunda;

- Yük gönderen ve sektörde çalışanların hakları, sorumlulukları ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- Pazara giriş mesleki ve mali yeterlik şartlarına bağlanarak kontrol altına alınmıştır.
- Taşımaların daha güvenli ve ekonomik şekilde yapılması sağlanmıştır.
- Taşımacıların eskiye oranla daha tatminkâr gelir elde etmesi sağlanmıştır.

AFET VE ACİL DURUM PLANLAMALARI

- 3 Ocak 2014 tarihinde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından Türkiye Afet Müdahale Planı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu plan dahilinde Bakanlığımızca iş ve işlemleri yürütülen 4 adet plan bulunmakta olup Nakliye Hizmetleri Grubu Planı koordinasyon iş ve işlemleri Bakanlığımıza verilmiştir. Bu kapsamda, tüm ulaştırma modlarında afet ve acil durum nakliye hizmetlerinin kim tarafından nasıl gerçekleşeceği, nasıl yönetileceği ve nasıl finanse edileceği söz konusu planın içeriğinde belirtilmektedir. Buna göre, TAMP 2.5.4 Finans ve İdari İşler Servisi bölümünde belirtildiği üzere afet öncesi hizmet grubunun hazırlık çalışmaları kapsamında gerek duyulabilecek finansman ihtiyacı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarının stratejik planında yer almaktadır. Genel bütçeli idarelerin afet ve acil durum yönetimi ile ilgili genel bütçeden yapacakları her türlü yatırımlar AFAD tarafından izlenmekte ve koordine edilmektedir.
- Ulusal ve yerel düzey planlama faaliyetleri tamamlanmıştır.

ESKİ MODEL TAŞITLARIN PİYASADAN ÇEKİLMESİ

Taşımacılık piyasasındaki mevcut arz fazlalığını azaltmak amacıyla 2007 yılında başlatılan proje kapsamında, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle ekonomik ve teknik ömrünü doldurmuş, 1990 ve daha düşük modeldeki **kamyon, çekici, tanker, otobüs, minibüs ve kamyonet** cinsi ticari taşıtlar; taşıt sahiplerine herhangi bir zorunluluk getirilmeksizin bedeli karşılığında Bakanlığımız tarafından satın alınmış ve hurdaya ayrılma işlemleri kapsamında **30 Eylül 2014** tarihine kadar toplam **118.560 adet** araç için taşıt sahiplerine toplam **581.923.418 TL** ödeme yapılmıştır.

Sağlanan faydalar:

- Trafik güvenliği artırılmaktadır.
- Mevcut atıl kapasite azaltılmaktadır.
- Taşıt-km başına harcanan yakıt azaltılarak yakıt (enerji) tasarrufu sağlanmaktadır.
- Gürültü ve egzoz kirliliği azaltılmaktadır.
- Rekabet şartları iyileştirilmektedir.
- İç piyasanın demir/çelik ve hurda ihtiyacına katkı sağlanmaktadır.
- Araçların yenilenme fırsatı sağlanmaktadır.

SALDIRI SONUCU HAYATINI KAYBEDEN ŞOFÖR YAKINLARINA YARDIM YAPILMASI

4925 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, 01.01.2003 tarihinden sonra uluslararası taşımacılık yaparken uğradıkları saldırı sonucu hayatını kaybeden şoförlerimizin ve beraberindeki Türk vatandaşlarının varislerine belli bir miktarda yardım yapılması uygulaması başlatılmıştır.

01.01.2003 tarihinden sonra uluslararası taşıma yaparken saldırıya uğrayıp, hayatını kaybeden şoförler için bu güne kadar;

- 16 aileye 30.000'er TL
- 29 aileye 35.000'er TL
- 57 aileye 40.000'er TL olmak üzere
- Toplam 102 aileye 3.775.000 TL ödeme yapılmıştır.

SAYISAL TAKOGRAF SİSTEMİ (STS)'NE GEÇİŞ

AB üyesi olmayan fakat AETR (Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araç Müretteba-tının Çalışmasıyla ilgili Avrupa Anlaşması)'na taraf olan ülkelerde 16 Haziran 2010 tarihinden sonra tescil edilen ve AB ülkelerine yapılan taşımalarda kullanılan yük ve yolcu araçlarında sayısal takograf (ST) cihazı kullanılması, 01 Ocak 2011 tarihinden itibaren zorunlu hale gelmiştir (Tablo 5).

Ülkemizde sayısal takograf sistemi uygulamasından sorumlu "Ulusal Otorite" olarak Bakanlığımız tayin edilmiş ve Bakanlığımızca bazı teknik iş ve işlemleri yerine getirmek üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) yetkilendirilmiştir.

TABLO 5 **1 Ekim 2010-30 Eylül 2017 Tarihi İtibariyle Sayısal Takograf Kartları**

KART TİPİ	Başvurusu Onaylanan (Onay İşlemi Gerçekleştirilen)	Teslim Edilen Kart Sayısı (Kart Teslim İşlemi Yapılan)
SÜRÜCÜ KARTI	373.838	367.242
SERVİS (ATÖLYE) KARTI	1.716	1.671
ŞİRKET KARTI	2.626	2.517
DENETİM KARTI	6.575	6.575
TOPLAM	**384.755**	**378.005**

KARAYOLU ALTYAPI PROJE VE FAALİYETLERİ

Harita 2. Karayolları Bölge Müdürlükleri

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM); 11 Şubat 1950 tarih ve 5539 sayılı Kanun ile kurulmuş, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip Katma Bütçeli bir Kuruluş iken; Başbakanlık Makamının 30 Ağustos 2007 tarih ve 10667 sayılı Kararının, 31 Ağustos 2007 tarih ve 26629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile Bakanlığımıza bağlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 25 Haziran 2010 tarihinde kabul edilen ve 13 Temmuz 2010 tarihli ve 27640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6001 sayılı "Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile KGM, kamu tüzel kişiliğe sahip Özel Bütçeli Kuruluşlar kapsamına alınarak yeniden yapılandırılmıştır. Kanun ile Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat yapısı;

- Merkez Teşkilatı; Genel Müdür, 4 adet Genel Müdür Yardımcısı, 10 adet Ana Hizmet Birimi, 4 adet Danışma ve Denetim Birimi, 3 adet Yardımcı Hizmet Birimi,
- Taşra Teşkilatı; Genel Müdürlüğe bağlı 18 adet Bölge Müdürlüğü, 1 adet İkmal Müdürlüğü ve 1 adet Atölye Müdürlüğü, 118 Şube Şefliği, 25 Otoyol Bakım İşletme Şefliği, 285 adet Bakımevi Bölgenin iş hacmine göre değişen sayıda Şantiye Şefliği, Kontrol Şefliği

şeklinde oluşturulmuştur.

Ayrıca aynı Kanunla, Karayolları Genel Müdürlüğünün görevleri; otoyollar, devlet ve il yolları ağına giren karayolları güzergâhlarını tayin ve tespit etmek, plan ve programlar

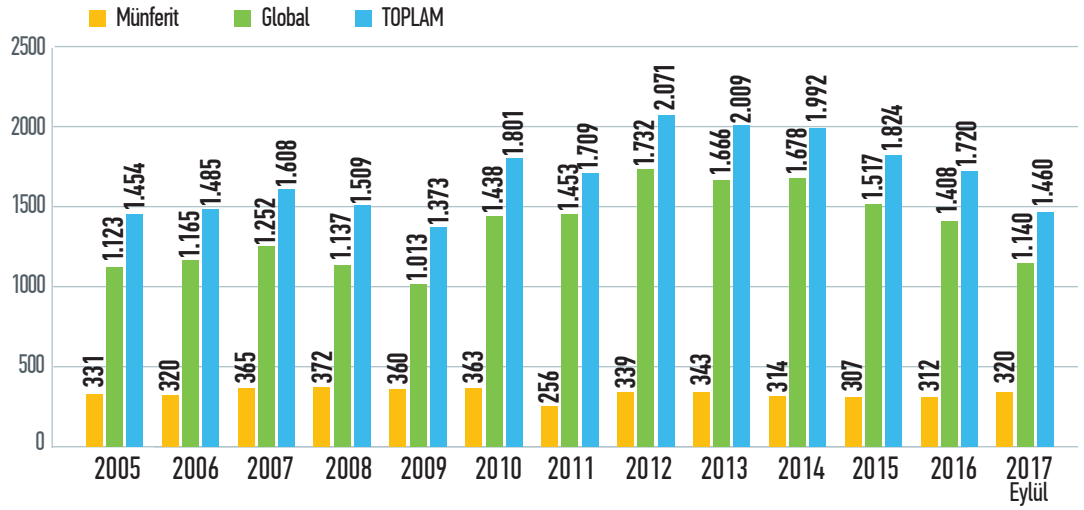
gereğince bu ağlar üzerindeki yol ve sanat yapılarını inşa etmek, onarmak, bu hususlarda teknik esasları tespit etmek, yolların sürekli açık tutulması ile ilgili bakım ve onarımı ile kâr mücadelesini yapmak, otoyollar ve bunların üzerinde bulunan bakım ve işletme tesisleri ile hizmet tesislerinin, diğer mal ve hizmet üretim birimleri ile varlıklarının yapımını ve/veya bakım ve onarımını ve/veya işletmesini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek ve tarif edilen işlerle ilgili diğer tamamlayıcı işleri gerçekleştirmek şeklinde açıklanmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği 5 Eylül 2011 tarihli ve 28045 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne 2017 mali yılı bütçesi olarak 10 milyar 989 milyon 842 bin TL ayrılmış olup, 2017 mali yılı bütçe başlangıç ödeneği olan 9 milyar 505 milyon 449 bin TL' ye göre %15,6 oranında artışa tekabül etmektedir.

KGM Yatırım programında 320 adet münferit proje ve 71 adet global projenin detayında 1.140 adet proje olmak üzere toplam 1.460 adet proje mevcuttur (Grafik 7).

GRAFİK 7 **Proje Stoklarının Yıllara Göre Dağılımı**

OTOYOLLAR

Mevcut **2.622 km** uzunluğundaki otoyol ağımız Avrupa ile Ortadoğu Ülkeleri arasında ulaşımı sağlamakta ve ülkemiz sınırları içerisindeki TEM Otoyolunun önemli bir kesimini oluşturmaktadır.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana gibi büyük şehirlerimizin civarında hizmet veren bu yollar ülkemizin en yoğun trafiğe sahip güzergâhları üzerinde bulunmaktadır.

1 Ocak 2003 itibariyle **1.714 km** olan otoyol ağımız Eylül 2017 tarihi itibariyle **2.622 km**'ye ulaşmıştır.

HİZMETE AÇIK ve YİD KAPSAMINDA YAPIM ÇALIŞMALARI TAMAMLANAN OTOYOLLAR

HİZMETE AÇIK OTOYOLLAR

- İzmir-Aydın Otoyolu (İzmir Çevre Yolu Dâhil) 180 km
- Bursa Çevre Yolu 80 km
- Edirne Kınalı Otoyolu 235 km
- Kınalı Sakarya Otoyolu 185 km
- İstanbul 1. Çevre Yolu 117 km
- Sakarya Kazancı Gümüşova Gerede Otoyolu 192 km
- Ankara Gerede Otoyolu (Ankara Çevre Yolu Dâhil) 230 km
- Kemerhisar-Pozantı Otoyolu 161 km
- Tarsus-Pozantı 65 km
- Tarsus-Mersin 108 km
- Tarsus-Adana-Gaziantep 320 km
- Toprakkale-İskenderun 132 km
- Gaziantep Çevre Yolu 29 km
- Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu 248 km
- Gebze Orhangazi İzmir Otoyolu 184 km
- Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri-Kurtköy Kesimi 148 km
- Aydın Çevre Yolu 8 km

HİZMETE AÇIK OTOY

Harita 3.

YOLLAR **2.622 Km**

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ İLE YAPILACAK OTOYOL PROJELERİ

Avrupa'yı, Kafkaslara, Ortadoğu'ya ve Orta Asya'ya bağlayan, köprü konumundaki Türkiye'nin, Batıdan Doğuya kesintisiz ulaşım imkânını sağlayacak otoyol ağı 2023 yılına kadar planlanmış olup, Yap-İşlet-Devret modeliyle 2.744 km (332 km'si tamamlandı) uzunluğundaki **12 adet** projenin yapımı gerçekleştirilecektir (Harita 4-5-6-7).

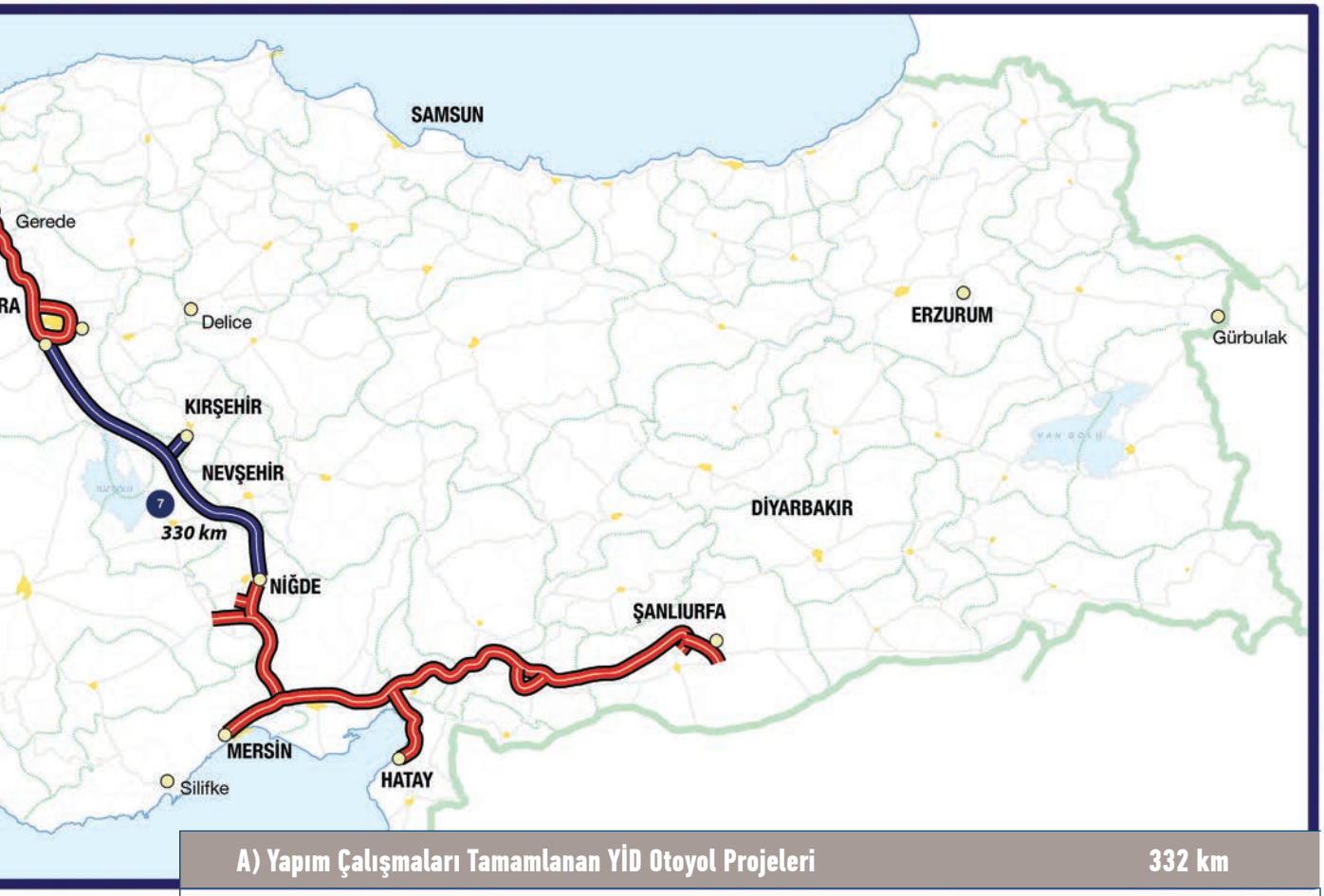
Bu projelerden 332 km'lik kesimde yapım çalışmaları tamamlanmış, 1.013 km'lik kesiminde yapım çalışmaları devam etmekte olup kalan 1.399 km'lik kesimde ise proje ve planlama çalışmaları sürdürülmektedir.

2023 ve sonrası hedeflerimizle yapılacak 3.214 km ile birlikte 2035 yılında 8.248 km otoyol ağına ulaşacağız.

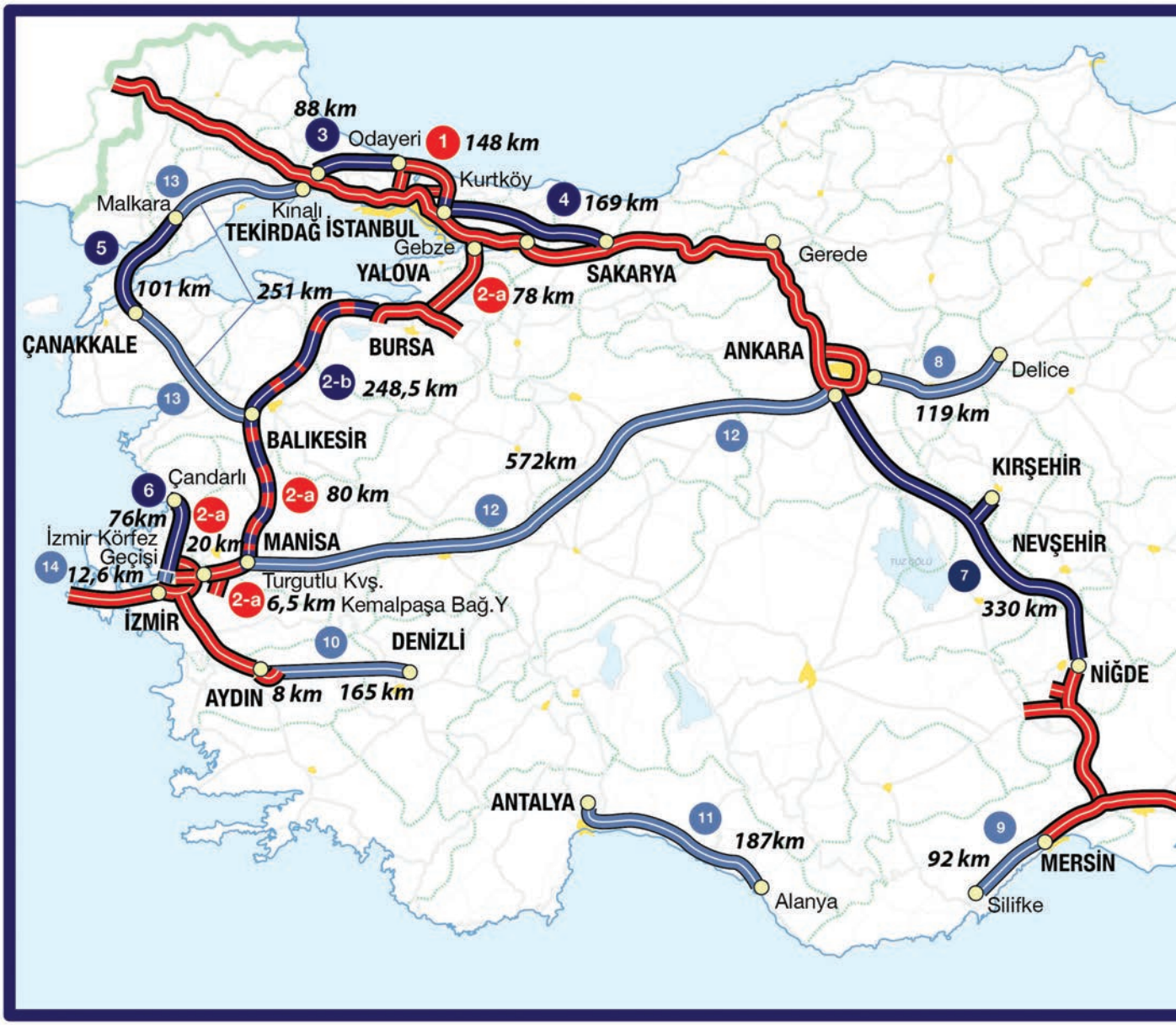
HEDEF 2023 VE SONRASI YİD OTOYOL PROJELERİ	8.248 km
a) Yapım Çalışmaları Tamamlanan	332 km
b) Yapım Çalışmaları Devam Eden	1.013 km
c) Planlanan	4.613 km

Harita 4.

A) Yapım Çalışmaları Tamamlanan YİD Otoyol Projeleri	**332 km**
1- Kuzey Marmara Otoyolu (Yavuz Sultan Selim Köprüsü dahil) Odayeri-Kurtköy Kesimi	148 km
2- İstanbul-Bursa-İzmir Otoyolu (Osmangazi Köprüsü Dahil)	184 km
B) Yapım Çalışmaları Devam Eden Projeler	**1.013 km**
1- İstanbul-Bursa-İzmir Otoyolu (Osmangazi Köprüsü Dahil) 433 km uzunluğundaki otoyolun 184 km'si açıldı.	433 km
2-Kuzey Marmara Otoyolu (Yavuz Sultan Selim Köprüsü dahil)	405 km
a) Odayeri-Kurtköy Kesimi (Yavuz Sultan Selim Köprüsü dahil) (Trafiğe açıldı)	148 km
b) Kınalı-Odayeri Kesimi–Avrupa (Yapımı Devam Ediyor)	88 km
c) Kurtköy-Akyazı Kesimi–Asya (Yapımı Devam Ediyor)	169 km
3. Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu (Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü dâhil) Kesimi)	101 km
4. Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu	76 km
5. Ankara-Niğde Otoyolu	330 km

2023 Hedef YİD Projeleri (1. Grup)

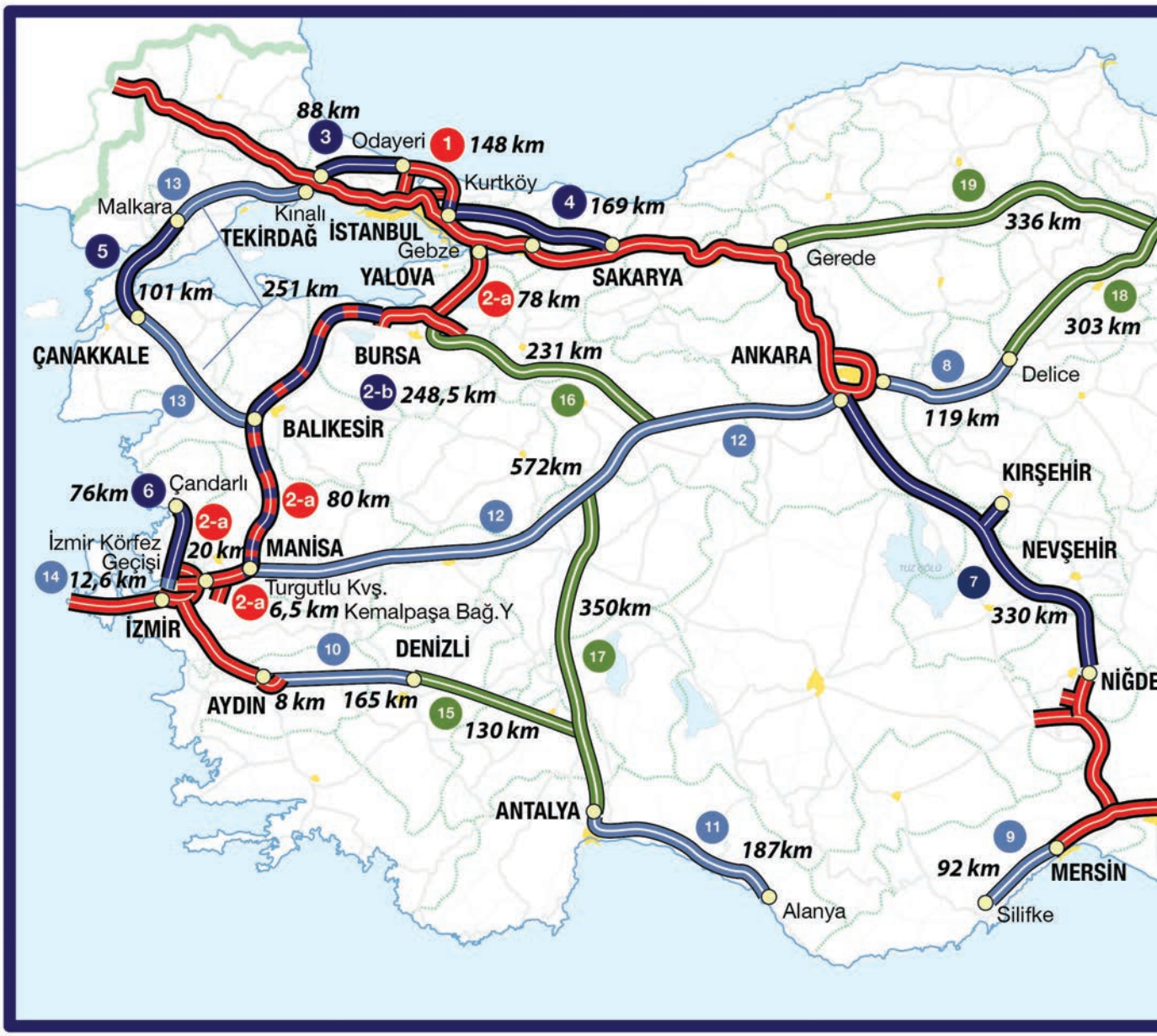

Harita 5.

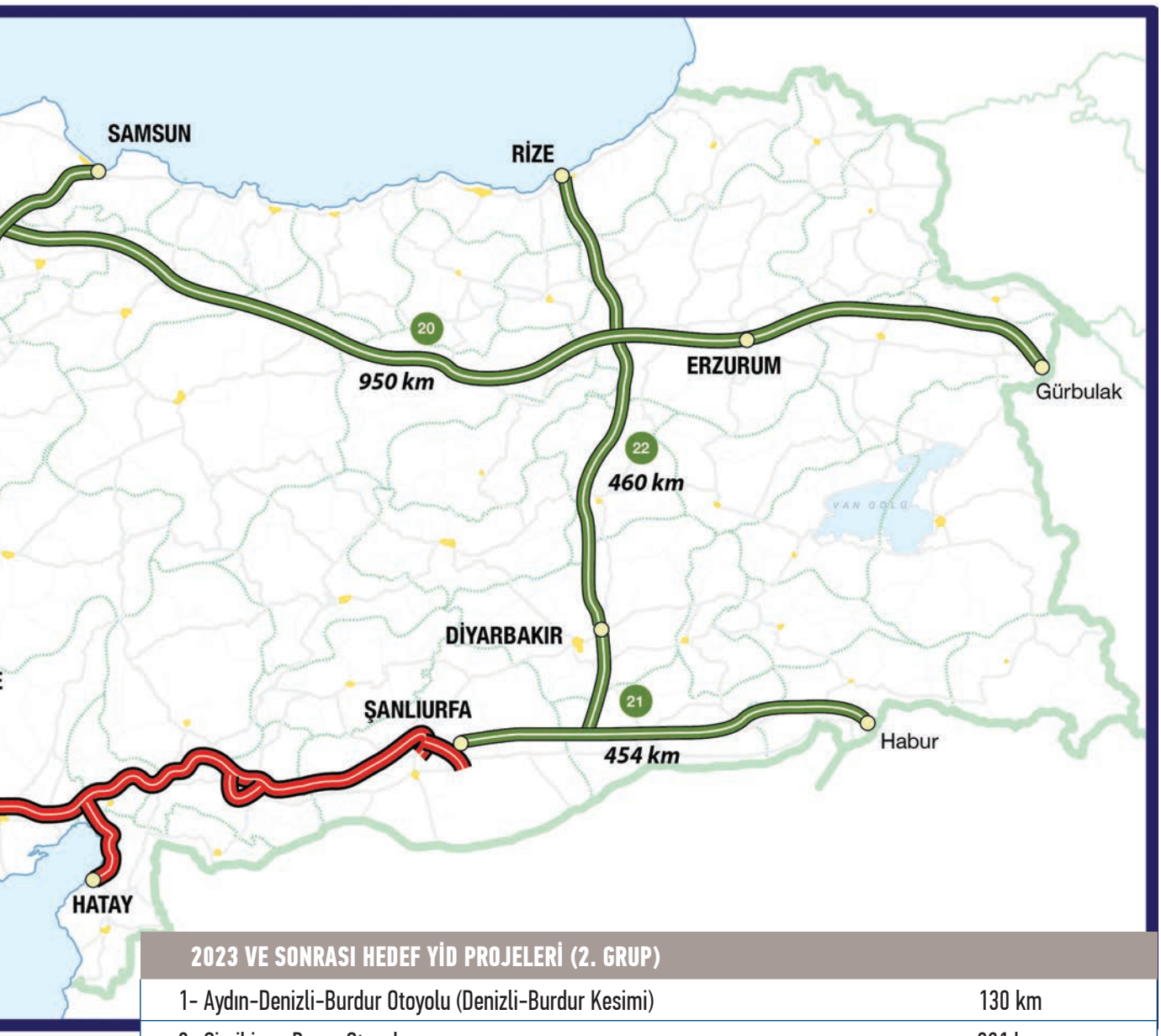

2023 HEDEF YİD PROJELERİ (1. GRUP)	1.399 km
6. Ankara-Kırıkkale-Delice Otoyolu	119 km
7. Mersin (Çeşmeli)-Erdemli-Silifke-Taşucu Otoyolu (YPK kararı alındı)	92 km
8. Aydın-Denizli-Burdur Otoyolu (Aydın-Denizli Kesimi) (YPK kararı alındı)	165 km
9. Afyon-Antalya-Alanya Otoyolu (Antalya-Alanya kesimi)	187 km
10. Ankara-İzmir Otoyolu	572 km
11. Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu (Kınalı-Malkara ve Çanakkale-Savaştepe Kesimi)	251 km
12. İzmir Körfez geçişi	13 km

2023 ve Sonrası Hedef YİD Projeleri (2. Grup)

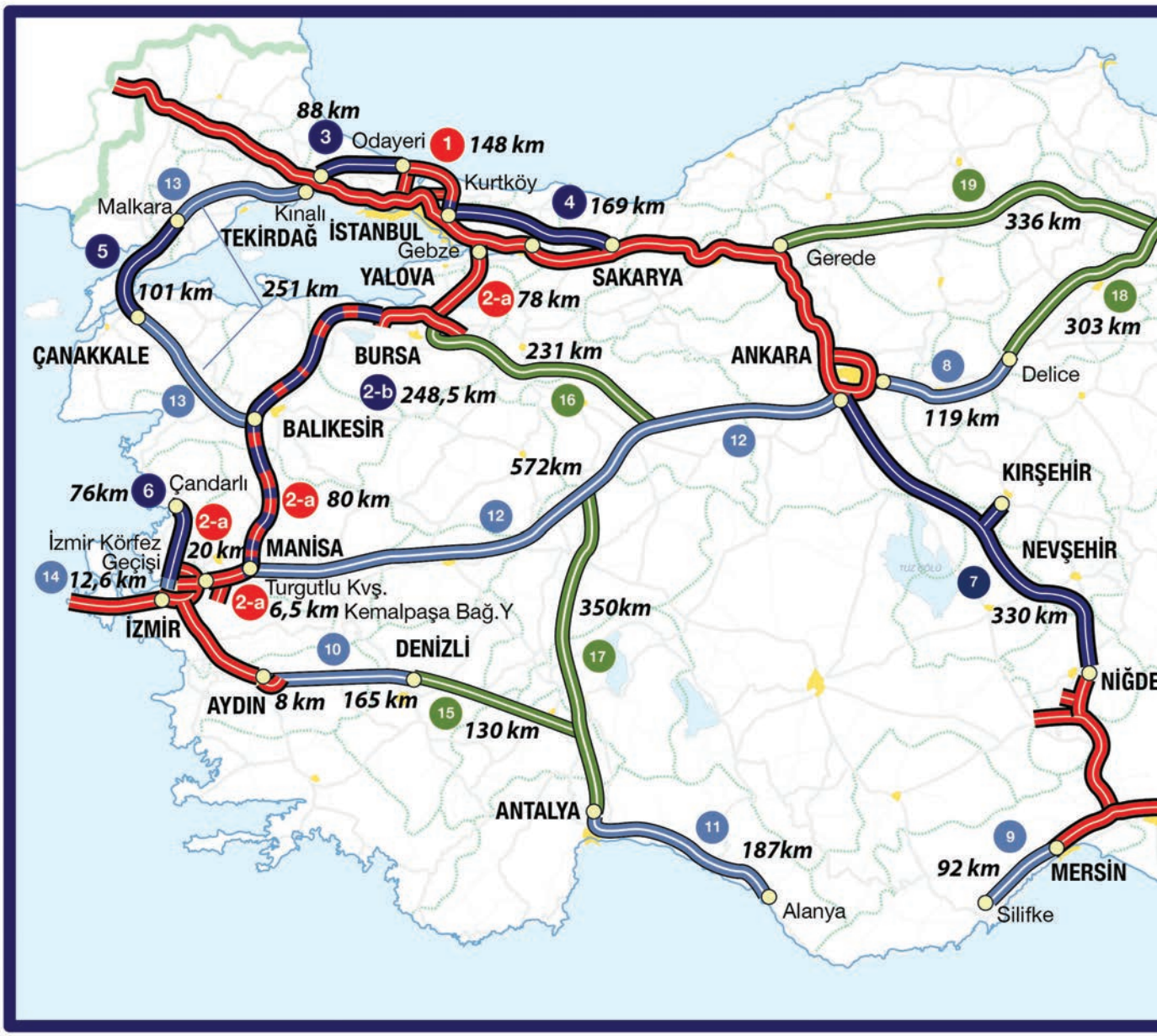

Harita 6.

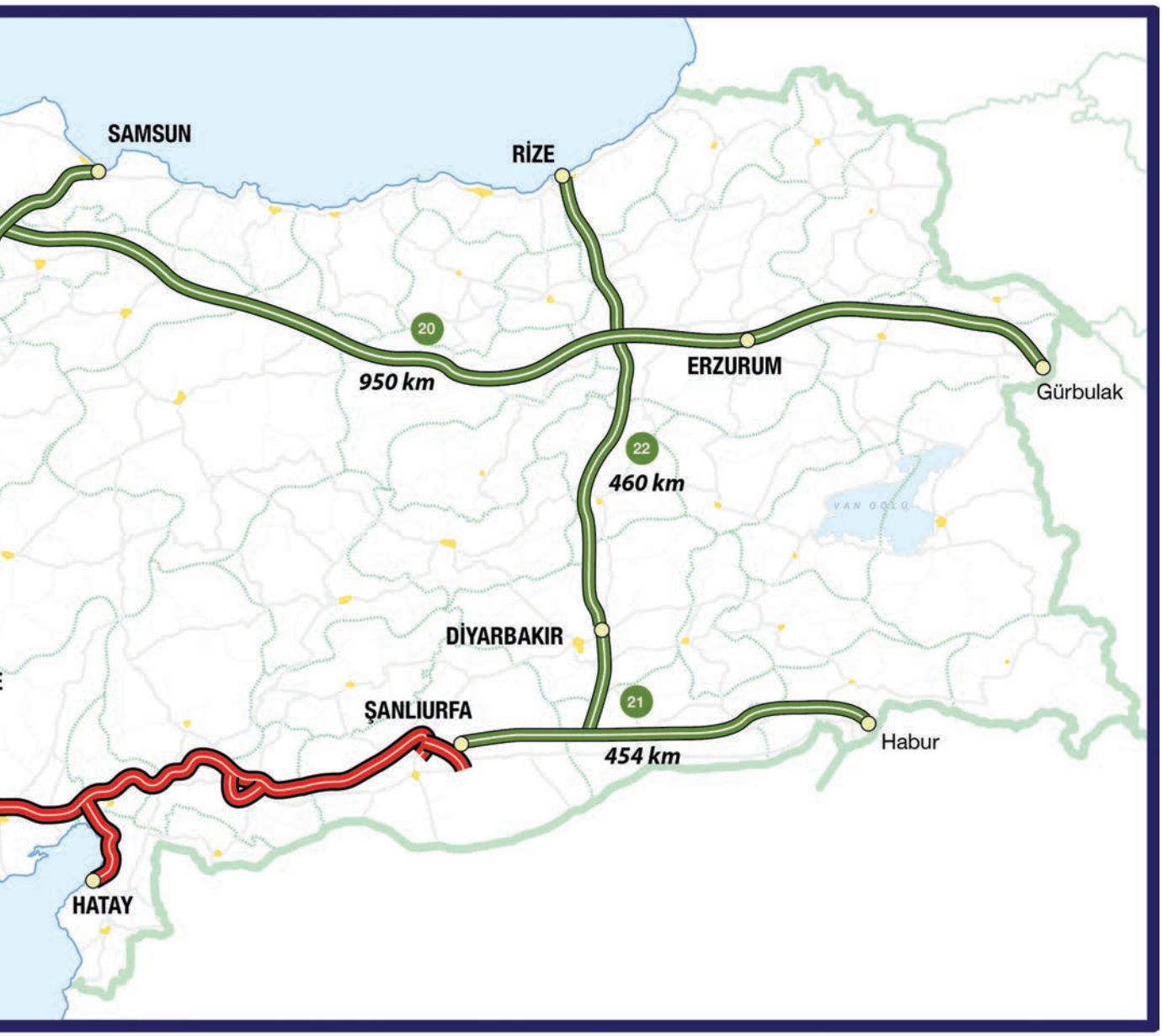

2023 VE SONRASI HEDEF YİD PROJELERİ (2. GRUP)	
1- Aydın-Denizli-Burdur Otoyolu (Denizli-Burdur Kesimi)	130 km
2- Sivrihisar-Bursa Otoyolu	231 km
3- Afyon-Antalya-Alanya Otoyolu (Afyon-Ant. Kesimi)	350 km
4- Delice-Samsun Otoyolu	303 km
5- Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu (Gerede-Merzifon Kesimi)	336 km
6- Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu (Merzifon-Gürbulak Kesimi)	950 km
7- Şanlıurfa-Habur Otoyolu (Diyarbakır Bağlantı yolu Dâhil)	454 km
8- Rize-Erzurum-Diyarbakır-Habur Otoyolu	464 km

Yap-İşlet-Devret Projeleri (2023 ve Sonrası Hedefleri)

Harita 7.

	HİZMETE AÇIK OTOYOLLAR		2.622 km
	2023 HEDEF YİD PROJELERİ (Yapım Çalışmaları Devam Eden)	1.013 km	5.626 km
	2023 HEDEF YİD PROJELERİ (1.Grup)	1.399 km	
	2023 HEDEF YİD PROJELERİ (2.Grup)	3.214 km	
	TOPLAM		8.248 km

Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu (İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dâhil) (433 km)

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılması planlanan birinci öncelikli projelerimizden Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez geçişi ve bağlantı yolları dâhil) Otoyolu Projesi'nin yapım çalışmaları devam etmektedir.

384 km otoyol ve 49 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 433 km uzunluğundadır.

Proje kapsamında yapımı tamamlanan Osmangazi Köprüsü (İzmit Körfez Köprüsü) 252 m kule yüksekliğine ve 35,93 m tabliye genişliğine sahiptir. Osmangazi Köprüsü 1.550 m orta açıklığı ve toplam 2.682 m boyu ile Dünyanın en büyük orta açıklıklı asma köprüleri arasında 4. sırada yer almaktadır.

Kamuoyunda "İstanbul-İzmir Otoyolu" olarak isimlendirilen projemiz;

Türkiye'nin en büyük metropolitanı ve sanayi kenti olan İstanbul'u Türkiye'nin diğer büyük sanayi kentleri olan İzmit, Bursa, Balıkesir, Manisa üzerinden İzmir'e erişim kontrollü, yüksek standartlı, kesintisiz, güvenilir, emniyetli ve konforlu bir otoyol ile bağlayan, Türkiye Nüfusunun %50'si olan 38 milyon insanın yaşadığı, GSYİH'nın % 60'ını oluşturan coğrafyaya hizmet eden bir projedir.

Projenin Amacı

Gebze-Yalova-Bursa-Balıkesir-Manisa-İzmir (İzmit Körfez Geçişi Dâhil) Otoyolu güzergâhı, Avrupa Yolları kapsamında bulunan E–Yolları ağında yer almaktadır. Aynı zamanda TEM (Trans European North-South Motorway Project) güzergâhının bir parçası olan bu yol, Türkiye'nin hem yük hem de yolcu taşımacılığında trafik talebinin en yoğun olduğu ana karayolu koridorlarındandır.

Ayrıca;

- Marmara Bölgesi ile Ege Bölgesi Otoyol ağı ile bağlanmış olacak ve mevcut Gebze-Orhangazi-İzmir aksının trafik yükü %30 nispetinde azalacaktır.
- Seyahat süresi İstanbul'dan; Bursa'ya 3 saatten 1 saate, İzmir'e 8 saatten 4 saate, Eskişehir'e 4 saatten 2,5 saate inecektir.
- Marmara Bölgesinden büyük turizm potansiyeli olan Güney Ege Bölgesine ve Antalya'ya ulaşım daha kısalacaktır.
- Balıkesir ve Manisa sanayi yatırımları için yeni çekim alanı olacaktır.
- Güzergâh çevresinde yer alan Eskişehir-Bozüyük-Bilecik Bölgesinin sanayisine olumlu katkı sağlayacaktır.
- İzmir Limanı, Marmara Bölgesi Limanları ve yapımı planlanan Çandarlı Limanı ile bağlantı sağlanacaktır.
- Osman Gazi Köprüsü ile Körfezi geçme süresi 1 saatten 6 dakikaya inmiştir.
- Taşıt-işletme giderleri düşecektir.
- Olumsuz çevresel etkiler (trafik sıkışıklığının neden olduğu emisyon artışları, gürültü kirliliği vb.) en aza inecektir.
- Yolun geometrik standardının yetersizliğinden kaynaklanan trafik kazalarında azalma sağlanacaktır.
- Osman Gazi Köprüsü (İzmit Körfez Geçişi Köprüsü) tamamlanarak 1 Temmuz 2016 tarihi itibariyle trafiğe açılmıştır.

Bugün itibarıyla;

- Gemlik – Bursa 25 km'lik kesimi,
- Kemalpaşa Ayr.-İzmir arasındaki 20 km'lik kesimi,
- Osmangazi Köprüsü de dahil olmak üzere Gebze-Gemlik ve (İzmir-Turgutlu) DY. Ayr.-Kemalpaşa 58,5 km'lik kesimi olmak üzere 433 km'lik projenin toplam 104,5 km'lik kesim tamamlanarak trafiğe açılmış olup 2018'de tamamlanacaktır (sözleşmeye göre bitiş yılı 2020'dir).
- Bursa-Susurluk, Susurluk-Balıkesir, Balıkesir-Manisa ve Manisa-Kemalpaşa Ayr. arasındaki muhtelif kesimlerde yer alan 80 km'lik Otoyol kesimi tamamlanmıştır.

Kuzey Marmara Otoyolu / Odayeri–Kurtköy Kesimi (İstanbul 3.Boğaz Köprüsü Dâhil) (148 km)

- Projenin toplam uzunluğu 148 km'dir. (102 km otoyol, 46 km bağlantı yolları olmak üzere toplam 148 km). Kuzey Marmara Otoyolu'nun Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu'ya bağlantılarını sağlayacak Hüseyinli-Şile (Kömürlük) Bağlantı yolu ile Paşaköy-Sultanbeyli (Kurtköy) Otoyolu Kesimi ve Mecidiye Bağlantısı da Projeye dahil edilmiştir.
- Proje kapsamında 2x4 şeritli otoyol ve 2x1 şeritli demiryolu geçişi aynı platformda olacak şekilde yapımı tamamlanarak trafiğe İstanbul 3.Boğaz Köprüsü (Yavuz Sultan Selim Köprüsü) yer almaktadır.
- Yavuz Sultan Selim Köprüsü, 59 metrelik tabliye genişliğiyle üzerinde 2x4 otoyolu ve 2x1 demiryolu geçişi olan dünyanın en geniş köprüsü, 1 408 m'lik ana açıklığıyla üzerinde raylı sistem olan dünyanın en uzun, 320 metreyi aşan yüksekliğiyle de dünyanın en yüksek kulesine sahip asma köprüsüdür.

Projenin Amacı

- Türkiye'nin gayri safi yurt içi milli hasılasına en yüksek katkıyı sağlayan, ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturan ve nüfusun önemli bir bölümünün yaşadığı Marmara Bölgesinde mevcut yollarda artan trafik yoğunluğu sonucunda, yol güvenliği, seyahat süresinin uzaması gibi problemlerle karşı karşıya kalınmaktadır.
- Ülkemizin en büyük metropolitanı ve sanayi kenti olan İstanbul'un önemli bir ekonomik, kültürel, turistik ve sosyal merkez olması nedeniyle, mevcut ulaşım sistemleri özellikle boğaz geçişlerinde kapasitelerinin üzerinde bir trafik yükü altındadır. İstanbul Boğazındaki mevcut 2 köprüde yıllık ortalama günlük trafik değeri 500.000'e yaklaşmıştır. Ayrıca mevcut 2 köprüde ağır taşıtlar için kısıtlamalar bulunmaktadır.
- Bugün İstanbul'da 2 adet havaalanı bulunmaktadır. 2013 yılında İstanbul 3. havalimanının YİD modeliyle ihalesi yapılmıştır. Kuzey Marmara Otoyolu ile boğazdaki trafik sıkışıklığı azalması ve ayrıca havalimanları arasında transit bağlantının sağlanması amaçlanmıştır.
- Yaklaşık 16-17 yıl önce hizmete giren İstanbul civarındaki TEM Otoyolunun bütün kesimlerinde (İzmit-Kınalı arasında) kapasitenin üzerinde trafik hacmi oluşmuştur. Son üç yılda trafik yoğunluğu, Avrupa Yakasındaki O-3 (TEM) Otoyolunda %16, %13 ve %10, Asya Yakasındaki

O-4 (TEM) Otoyolunda ise %21, %16 ve %12 oranlarında artmıştır. Bu oranların bir diğer sonucu ise yakın gelecekte, bu otoyollarda daha fazla araç kuyruğunun olacağı ve dur-kalk düzeninin Hadımköy ile Kurtköy arasında fazlasıyla görülmeye başlanarak, trafiğin daha da aksayacağı gerçeğidir. Bu durum, ülke ekonomisini de olumsuz etkileyecektir. Bu güzergâhlarda; olumsuz hava şartları ve kaza anlarında, kapasitenin düşmesi nedeniyle ulaşım tamamen aksamakta ve şehir içi trafiği de olumsuz etkilemektedir. Ayrıca hava kirliliği, çevre sorunları ve ekonomik kayıplara sebep olmaktadır.

Kuzey Marmara Otoyolu / Odayeri – Kurtköy Kesimi (İstanbul 3. Boğaz Köprüsü Dahil) projesinin hizmete girmesiyle;

- İstanbul'un trafik yoğunluğu azaltılarak yakıt tasarrufu sağlandı,
- Araçlar kesintisiz, emniyetli ve konforlu bir şekilde transit geçiş yapmakta,
- Hem karayolu hem de demiryolu ağının mevcut olduğu köprüyle; Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan Türkiye'nin taşımacılık alternatifleri ve ticaret kapasitesi arttı,
- Yük taşıyan araçların ulaşım kısıtlamasının kalkmasıyla ithalat ve ihracatımızdaki zaman maliyeti düştü,
- Gaz salımı düştü,
- Yeni Havaalanı gibi mega projelerin şehir merkezi ile bağlantısı sağlandı.

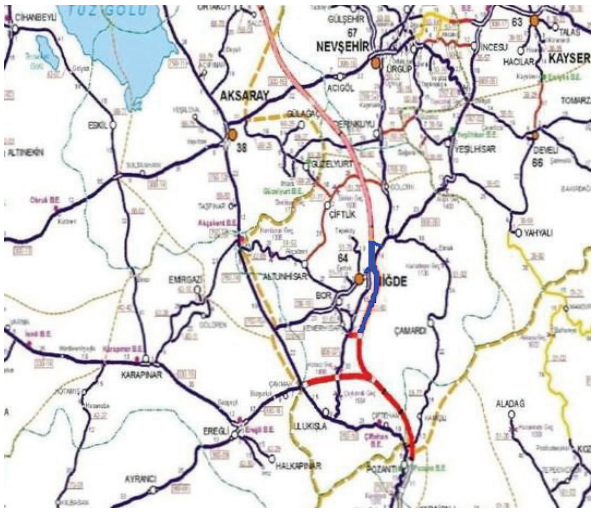
Projede Gelişmeler

- Sözleşmede öngörülen yapım süresi; sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra 2 yıl 6 ay, işletme süresi ise 7 yıl 8 ay 20 gün olmak üzere toplam yapım ve işletme süresi 10 yıl 2 ay 20 gündür.
- Kuzey Marmara Otoyolu (3.Boğaz Köprüsü Dahil) projesi (Odayeri-Kurtköy) Kesiminin ihalesi 20.04.2012 tarihinde yapılmış olup, 28.05.2013 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 29.05.2013 tarihinde 3. Boğaz Köprüsünün temeli atılmıştır.
- Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve bağlantı yolları 26 Ağustos 2016 tarihinde trafiğe açılmıştır.

YAPIMI TAMAMLANAN BAZI ÖNEMLİ OTOYOL PROJELERİ

Kemerhisar-Pozantı Otoyolu (Kemerhisar ve Niğde Bağlantı Yolu Dahil)

Harita 8.

Kemerhisar-Pozantı Otoyolu; 95,6 km otoyol gövde ve 55 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 150,6 km uzunluğundadır. 4 kesim halinde ihalesi yapılan bu projede, Eminlik-Çiftehan (15 km otoyol gövde) ve Kemerhisar-Eminlik (23,55 km otoyol gövde ve 31,38 km bağlantı yolu) kesimleri tamamlanarak trafiğe açılmış ve kesin kabulleri de yapılmıştır.

Çiftehan-Pozantı Kesimi tamamen (16 km otoyol gövde ve 2,5 km bağlantı yolu) trafiğe açık olup, bu kesimde servis alanında ve taş düşmelerine karşı yapılan koruma yapılarında çalışmalar da tamamlanmıştır.

Gölcük-Kemerhisar Kesimi 62,2 km (41 km otoyol gövde ve 21,2 km bağlantı yolu) uzunluğunda olup, kesimin tamamının kabulü yapılmıştır.

Kısaca 150,6 km uzunluğundaki Kemerhisar-Pozantı Otoyolu trafiğe açık durumdadır. (Harita 8).

KEMERHİSAR-EMİNLİK (54,9 km)

EMİNLİK -ÇİFTEHAN (15 km)

GÖLCÜK-KEMERHİSAR (62,2 km)

ÇİFTEHAN-POZANTI (18,5 km)

Bursa Çevre Yolu (Yalova Ayrımı–Turanköy Köprülü Kavşağı Kesimi)

80 km uzunluğundaki Bursa Çevreyolunun, 40 km uzunluğundaki Bursa Çevreyolu Yalova Ayrımı-Karacabey Köprülü Kavşağı Kesimi ile 40 km uzunluğundaki Yalova Ayrımı–Turanköy Köprülü Kavşağı Kesiminin tamamı bitirilerek trafiğe açılmıştır. (Harita 9).

Harita 9.

İzmir Çevreyolu-Aydın Otoyolu

188 km uzunluğundaki İzmir Çevreyolu-Aydın Otoyolu'nun tamamı bitirilerek trafiğe hizmet vermektedir.

Konak Tüneli (İzmir-Urla-Çeşme Otoyolu İkiztepe-Konak-Doğanlar Kesimi)

İzmir'in uzun yıllardır kent içi trafiğinin can damarlarından olan, pek çok İzmirlinin yoğunluk sorununun çözülmesi gerektiğine inandığı Mürselpaşa Bulvarı üstünden Mustafa Kemalpaşa Bulvarına bağlanan trafik, tünel geçişi ile sağlanmıştır. Proje ile Kordon, Alsancak, Konak ve Çankaya'daki trafik yükü azaltılarak bu bölgelerde İzmirliler için daha fazla yaşam alanı oluşturulmuştur.

Proje 23,8 km Otoyol, 49 km Bağlantı Yolu ve 1674 m uzunluğunda 2x2 çift tüp Konak Tünelinden oluşmaktadır. (Konak Tüneli 1 674 m tünel ve 850 m bağlantı yolları olmak üzere 2 524 m uzunluğundadır). Ayrıca 200 m çapında köprülü dönel kavşak bulunmaktadır.

Yeşildere bölgesinde mevcut devlet yolu üzerine oturan ve tüm trafik sirkülasyonunu sağlayan 200 m çapında köprülü kavşakta çalışmalar tamamlanmış ve trafiğin hizmetine açılmıştır. Konak Tünelinin; 22 Mayıs 2015 tarihi itibariyle Geçici Kabulü yapılmış ve tünel trafiğe açılmıştır.

Avrasya Tüneli (İstanbul Boğazı Karayolu Boğaz Tüp Geçiş Projesi)

Anadolu Yakasında İstanbul-Ankara Devlet Yolu (E-5 Karayolu) ile Avrupa Yakasında tarihi yarımadadaki Kennedy Caddesini (Sahil yolu) birleştirecek, sadece otomobil ve minibüsler gibi hafif araçların kullanabileceği proje, iki şeritli çift kat 3,4 km uzunlukta TBM tünelden, 2 km NATM + Aç-Kapa karayolu tünellerinden ve 9,2 km mevcut yolların genişletilmesi ve iyileştirilmesinden oluşan toplam 14,6 km uzunluğunda bir karayolu projesidir (Harita 11).

1.245.121.188 ABD doları yatırım tutarı ile Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında tek seferde ihale edilmiş olması, bu projemizi ülkemiz açısından ayrıcalıklı hale getirmektedir.

Harita 11. Avrasya Tüneli

Projenin Amaçları

- İstanbul'da Doğu-Batı aksında özellikle doruk saatlerde yoğun trafik oluşmaktadır. Mevcut 15 Temmuz Şehitler, Fatih Sultan Mehmet ve Yavuz Sultan Selim köprülerinin trafik yüklerini paylaşarak İstanbul'un daha dengeli bir şehir içi ulaşımı hedefine katkıda bulunmaktadır.
- Projenin başlangıç ve bitiş noktaları arasında karayolu ile yolculuk süresi ortalama 42 dakika olup, trafiğin yoğun olduğu saatlerde bu süre 60 dakika ile 100 dakika arasında değişmektedir. 120.000-130.000 araç/gün kapasitesiyle hizmet veren proje ile seyahat süresi 15 dakika olmaktadır.
- Kazlıçeşme-Göztepe arası 100 dakikadan 15 dakikaya inmektedir. 2 katlı yapılan tünelde bir kat gidiş, bir kat dönüş olmaktadır. Proje kapsamında 4 adet alt geçit, 7 adet yaya üst geçidi ve 4 adet mevcut kavşak iyileştirmesi yapılmıştır.
- Trafikteki uzun seyahat süresi sebebiyle yoğun bir şekilde atmosfere salınan egzoz gazları ile CO, PM, Nox ve SO2 gibi zararlı gazlar, bu projenin gerçekleştirilmesi ile önemli ölçüde azalmaktadır.
- Proje ile Tarihi Yarımadaya giren araç sayısı ve Tarihi Yarımada'da oluşan toplam transit yolculuk azalacaktır.
- Önemli YİD projelerimizden biri İstanbul Boğazındaki Avrasya Tüneli'ne ait doğrudan sözleşme 11 Aralık 2012 tarihinde imzalanmış ve

30 Ocak 2013 itibariyle yer teslimi yapılarak işlere başlanılmıştır.

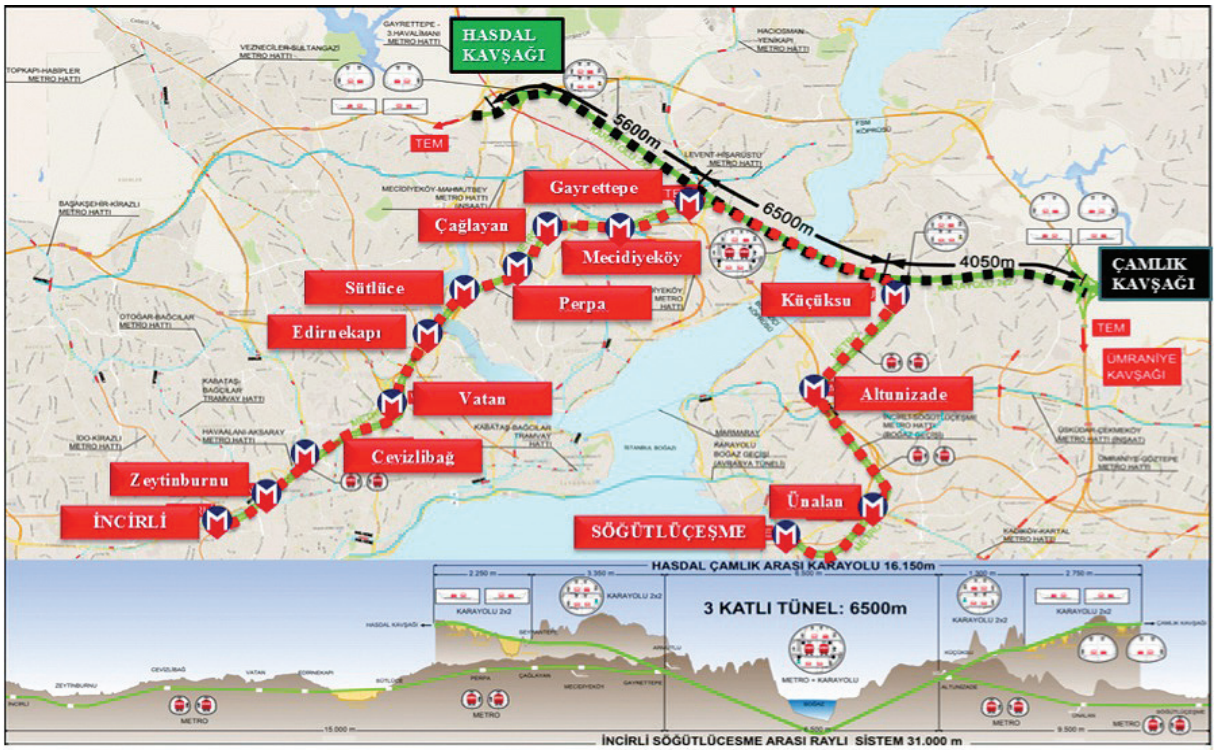
- Proje bitiş tarihi 30.08.2017 olmasına rağmen, proje 20 Aralık 2016 tarihinde tamamlanarak hizmete sunulmuştur.

Teknik Özellikler

- Toplam Hat Uzunluğu : 14.6 km,
- TBM+NATM Tünel Uz. : 5.4 km.
- Yapım Süresi : 4 yıl 7 ay.
- İşletme Süresi : 24 yıl 5 ay.
- Yaklaşım tünelleri NATM (Yeni Avusturya Tünel Açma Metodu) ve Aç-Kapa Metodu ile inşa edilmiştir.
- İşletme Koordinasyon Protokolü (AYGM, KGM, İBB, EGM, ATAŞ arasında) Şubat 2013'te yapılmıştır.
- İnşaat tekniği olarak; deniz altında kalan kısım için ileri teknoloji ürünü TBM (Tünel Açma Makineleri), diğer bölümlerde ise "Aç-kapa" ve "NATM" (Yeni Avusturya Metodu) gibi geleneksel tünel açma yöntemlerinden yararlanılmaktadır.
- TBM'in dış çapı 13,7 metre, iç çapı 13,4 metredir.
- Tünel'in dış çapı 13,2 metre iç çapı 12 metredir.

YAPIMI PLANLANAN ÖNEMLİ PROJELER

3 Katlı Büyük İstanbul Tüneli Projesi

Dünyada ilk kez yapılacak olan 3 katlı tünel kesitine sahip proje, her iki ulaşım modunun (karayolu+metro) ortaklaşa kullanımını sağlamaktadır. 3 Katlı tünel tasarımıyla; hem Boğazı iki defa geçmek yerine bir defa geçerek binlerce metre tünel yapım maliyetinden ve süresinden tasarruf edilmiş olacak, hem de ekonomik ve pratik çözüm sağlanacaktır.

15 Temmuz Şehitler (Boğaziçi) Köprüsü aksının ihtiyacı olan metro tüneli ile, FSM Köprüsü aksının ihtiyaç duyduğu karayolu tüneli birleştirilip, tek tünel ile geçilecektir.

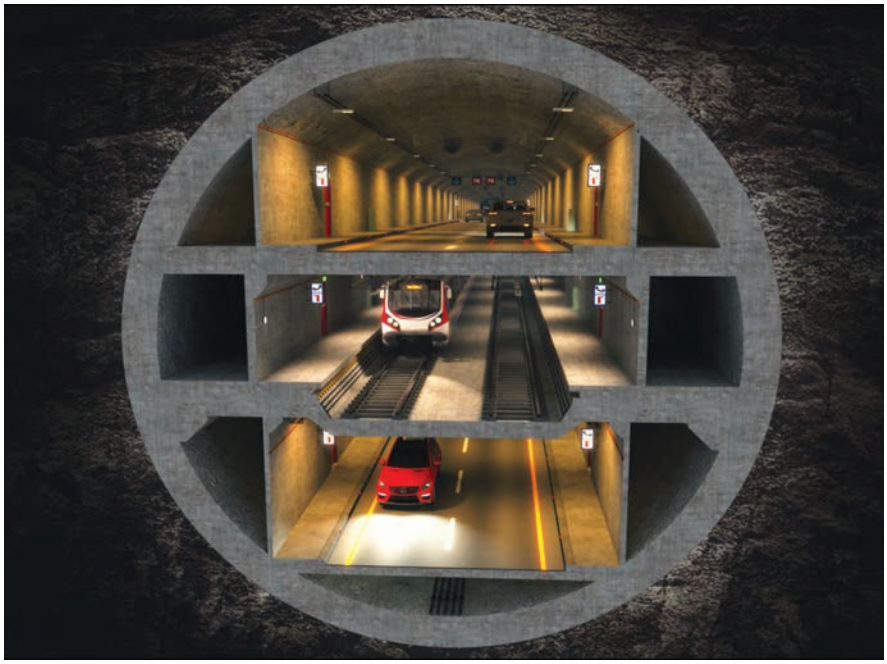
Bu proje ile İstanbul dünya çapında model olabilecek bir metro sistemine sahip olacaktır. Günde 6,5 milyon insanın kullanacağı toplam 10 farklı raylı sistem, ekspres metro ile birbirine bağlanacaktır. Boğazın her iki yakasındaki milyonlar diğer yakaya kolayca geçecektir. İstanbul'un üç havalimanı raylı sistem ile birbirine bağlanmış olacak. İstanbul'da metroları kullanarak günlük zaman programı yapılabilir bir hale gelecektir. İstanbul'un en hareketli aksı olan İncirli-Topkapı-Okmeydanı-Mecidiyeköy-Altunizade-Söğütlüçeşme aksına raylı sistemle rahatlama getirilecektir.

Yap-İşlet-Devret modeli ile ihalesi planlanan söz konusu iş için etüt proje çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda İstanbul Boğazında Jeofizik Etüt ve Batimetrik Harita Alımı ile belirlenen noktalarda Derin Deniz Sondajları tamamlanmıştır.

Sondaj verileri ışığında güzergah netleştirilmiş olup ihale dosyalarının hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

3 Katlı Büyük İstanbul Tüneli Projesi

BÖLÜNMÜŞ YOLLAR

1 Ocak 2003'te; 1.714 km'si otoyol olmak üzere toplam 6.101 km bölünmüş yol trafiğe hizmet vermekteydi.

1 Ocak 2003-Eylül 2017 tarihleri arasında ise 908 km'si otoyol olmak üzere toplam 19.608 km bölünmüş yol trafiğe açılmıştır. Eylül 2017 tarihi itibariyle Bölünmüş Yol uzunluğu 25.709 km'ye ulaşmıştır.

2017 yılı Eylül ayı itibariyle; 442 km'si BSK kaplamalı, 70 km'si sathi kaplamalı bölünmüş yol olmak üzere toplam 512 km bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır (Tablo 6).

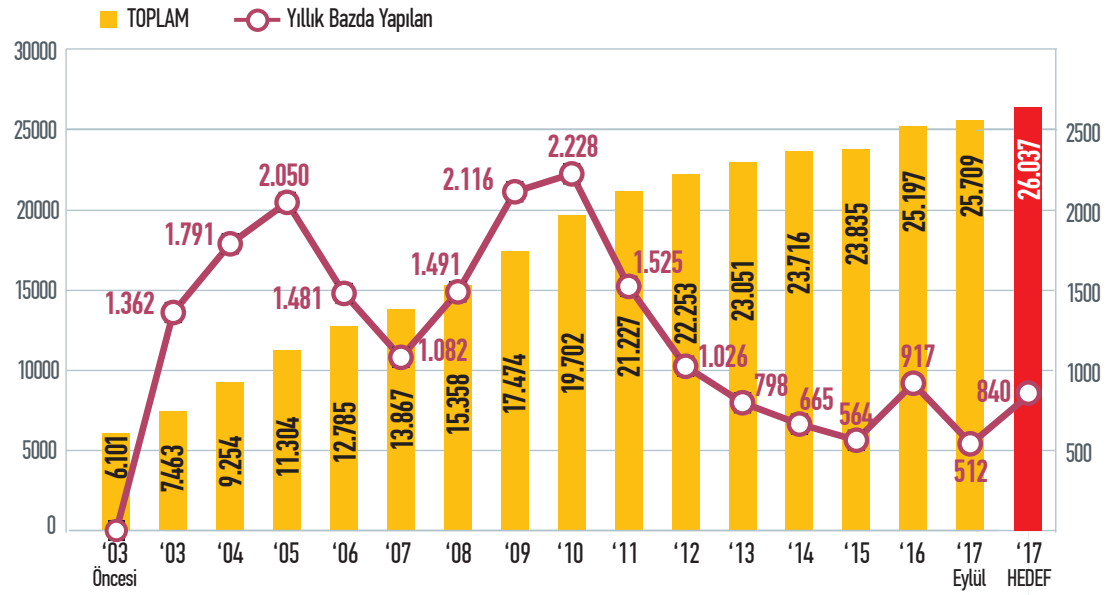
TABLO 6 **Bölünmüş Yollar** (Km)

KGM	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)				
	DEVLET VE İL YOLLARI			OTOYOLLAR	GENEL TOPLAM
	BSK	SK	TOPLAM	BSK	
2003 ÖNCESİ	2.176	2.211	4.387	1.714	6.101
2003	243	1.080	1.323	39	1.362
2004	261	1.504	1.765	26	1.791
2005	336	1.709	2.045	5	2.050
2006	260	980	1.240	241	1.481
2007	76	1.006	1.082		1.082
2008	396	1.081	1.477	14	1.491
2009	285	1.717	2.002	114	2.116
2010	380	1.776	2.156	72	2.228
2011	194	1.320	1.514	11	1.525
2012	380	646	1.026		1.026
2013	370	420	790	8	798
2014	329	298	627	38	665
2015	364	193	557	7	564
2016	509	155	664	253	917
2017	362	70	432	80	512
2003-Eylül 2017	**4.745**	**13.955**	**18.700**	**908**	**19.608**
GENEL TOPLAM	**6.921**	**16.166**	**23.087**	**2.622**	**25.709**

Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme ve Hedefler

Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme

GRAFİK 8 **Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme** (Yıl sonu-Km)

2003 — 6.101 km (1.714 km Otoyol)

2017 Eylül Gerçekleşme — 25.709 km (512 km)

2017 Hedef — 26.037 km (840 km)

TABLO 7 Bölünmüş Yollarda İller Bazında Gerçekleşmeler

SIRA	İL	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)		
		01.01.2003 İtibarıyla Bölünmüş Yollar	2003-Eylül 2017 Tarihleri Arasında Yapılanlar	Eylül 2017 Tarihi İtibariyle Toplam Bölünmüş Yol Ağımız
1	ADANA	249,0	172,1	421,1
2	ADIYAMAN	23,0	201,6	224,6
3	AFYON	53,6	506,2	559,8
4	AĞRI	17,0	343,0	360,0
5	AKSARAY	28,8	221,2	250,0
6	AMASYA	465,5	458,2	923,7
7	ANKARA	197,0	358,6	555,6
8	ANTALYA	22,1	23,5	45,6
9	ARDAHAN	114,1	252,4	366,5
10	ARTVİN	75,6	509,8	585,4
11	AYDIN	22,0	144,4	166,4
12	BALIKESİR	5,0	228,4	233,4
13	BARTIN	19,0	282,9	301,9
14	BATMAN	173,0	117,1	290,1
15	BAYBURT	47,0	204,2	251,2
16	BİLECİK	199,6	333,8	533,4
17	BİNGÖL	13,8	302,9	316,7
18	BİTLİS	17,9	216,8	234,7
19	BOLU	58,7	259,0	317,7
20	BURDUR	67,0	311,6	378,6
21	BURSA	44,0	367,0	411,0
22	ÇANAKKALE	70,0	185,7	255,7
23	ÇANKIRI	33,0	327,6	360,6
24	ÇORUM	13,7	320,4	334,1
25	DENİZLİ	49,0	548,0	597,0
26	DİYARBAKIR	90,0	219,0	309,0
27	DÜZCE	116,2	255,2	371,4
28	EDİRNE	27,5	85,1	112,6
29	ELAZIĞ	1,0	108,4	109,4

SIRA	İL	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)		
		01.01.2003 İtibarıyla Bölünmüş Yollar	2003-Eylül 2017 Tarihleri Arasında Yapılanlar	Eylül 2017 Tarihi İtibariyle Toplam Bölünmüş Yol Ağımız
30	ERZİNCAN	1,0	84,2	85,2
31	ERZURUM	150,5	329,9	480,4
32	ESKİŞEHİR	92,0	106,2	198,2
33	GAZİANTEP	278,6	221,5	500,1
34	GİRESUN	468,0	327,8	795,8
35	GÜMÜŞHANE	402,7	350,8	753,5
36	HAKKARİ	22,0	207,0	229,0
37	HATAY	46,6	272,9	319,5
38	IĞDIR	82,6	467,4	550,0
39	ISPARTA	77,0	137,5	214,5
40	İÇEL	20,5	125,5	146,0
41	İSTANBUL	153,0	107,8	260,8
42	İZMİR	167,0	925,6	1.092,6
43	K.MARAŞ	22,5	288,8	311,3
44	KARABÜK	36,0	378,9	414,9
45	KARAMAN	80,5	402,7	483,2
46	KARS	72,3	240,2	312,5
47	KASTAMONU	28,0	228,6	256,6
48	KAYSERİ	90,1	347,2	437,3
49	KIRIKKALE	16,0	112,6	128,6
50	KIRKLARELİ	87,1	187,5	274,6
51	KIRŞEHİR	53,8	237,5	291,3
52	KİLİS	50,2	91,6	141,8
53	KOCAELİ	20,2	113,7	133,9
54	KONYA	133,0	206,7	339,7
55	KÜTAHYA	119,9	188,9	308,8
56	MALATYA	7,0	113,5	120,5
57	MANİSA	4,0	116,4	120,4
58	MARDİN	23,8	740,3	764,1

SIRA	İL	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)		
		01.01.2003 İtibarıyla Bölünmüş Yollar	2003-Eylül 2017 Tarihleri Arasında Yapılanlar	Eylül 2017 Tarihi İtibariyle Toplam Bölünmüş Yol Ağımız
59	MUĞLA	86,5	257,7	344,2
60	MUŞ	16,0	254,6	270,6
61	NEVŞEHİR	73,0	131,9	204,9
62	NİĞDE	2,0	44,4	46,4
63	ORDU	28,0	525,5	553,5
64	OSMANİYE	29,0	127,1	156,1
65	RİZE	36,0	510,7	546,7
66	SAKARYA	43,5	317,4	360,9
67	SAMSUN	21,6	171,8	193,4
68	SİİRT	17,0	190,6	207,6
69	SİNOP	2,0	90,8	92,8
70	SİVAS	19,0	141,2	160,2
71	Ş.URFA	39,0	199,2	238,2
72	ŞIRNAK	15,0	126,0	141,0
73	TEKİRDAĞ	25,0	166,7	191,7
74	TOKAT	7,1	66,7	73,8
75	TRABZON	0,0	75,5	75,5
76	TUNCELİ	10,0	172,0	182,0
77	UŞAK	25,0	52,7	77,7
78	VAN	7,3	109,7	117,0
79	YALOVA	1,5	34,9	36,4
80	YOZGAT	105,1	48,5	153,6
81	ZONGULDAK	78,0	87,0	165,0
	AĞDAN ÇIKARILAN YOLLAR	295,4	182,5	477,9
	TOPLAM	**6.101,0**	**19.608,3**	**25.709,3**

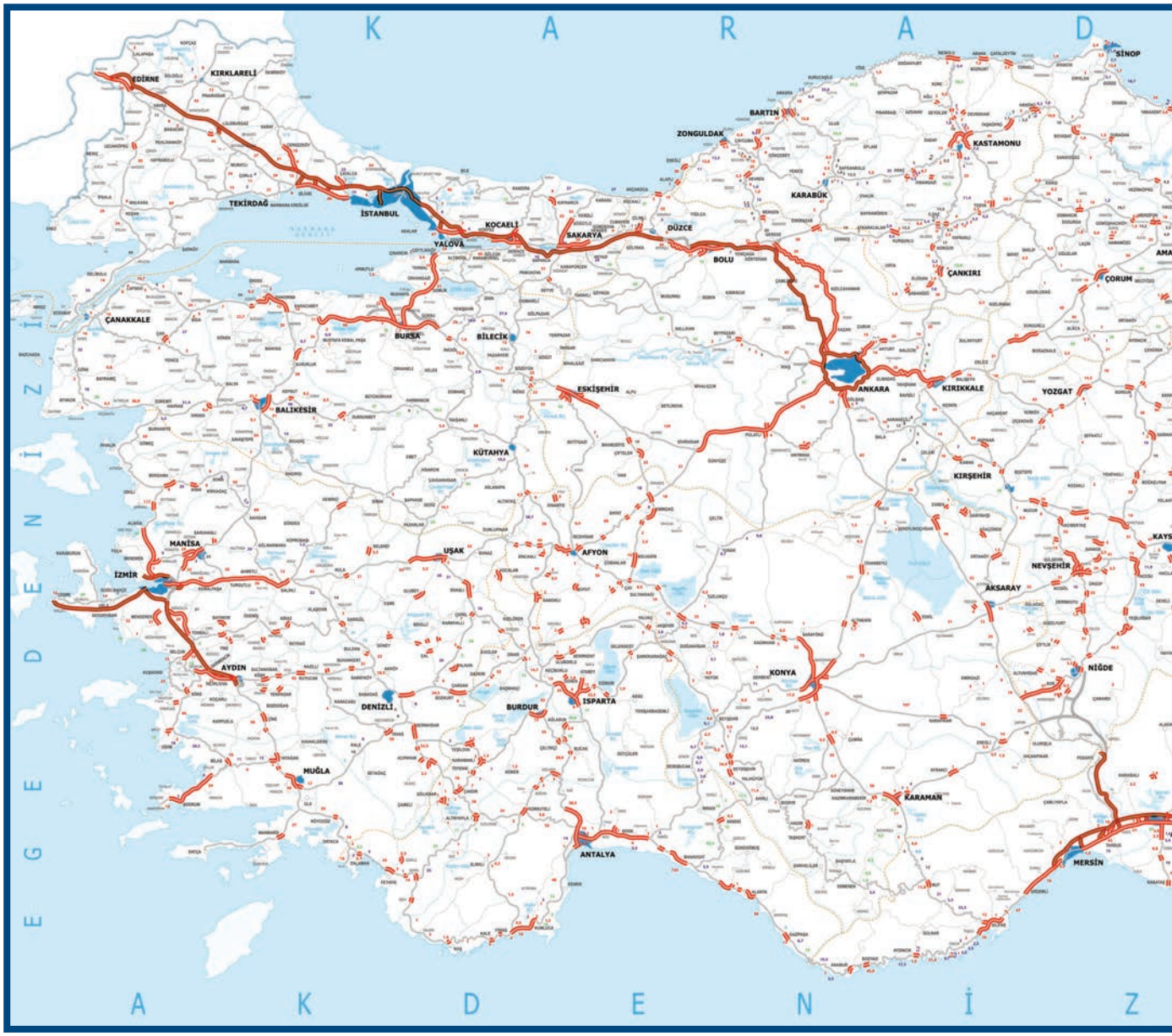
Bölünmüş Yollarda Hedefler

Harita 12. BÖLÜNMÜŞ YOL YAPIM ÇALIŞMALARI (01.01.2003)

(Bölünmüş Yol Toplamı 6.101 km)

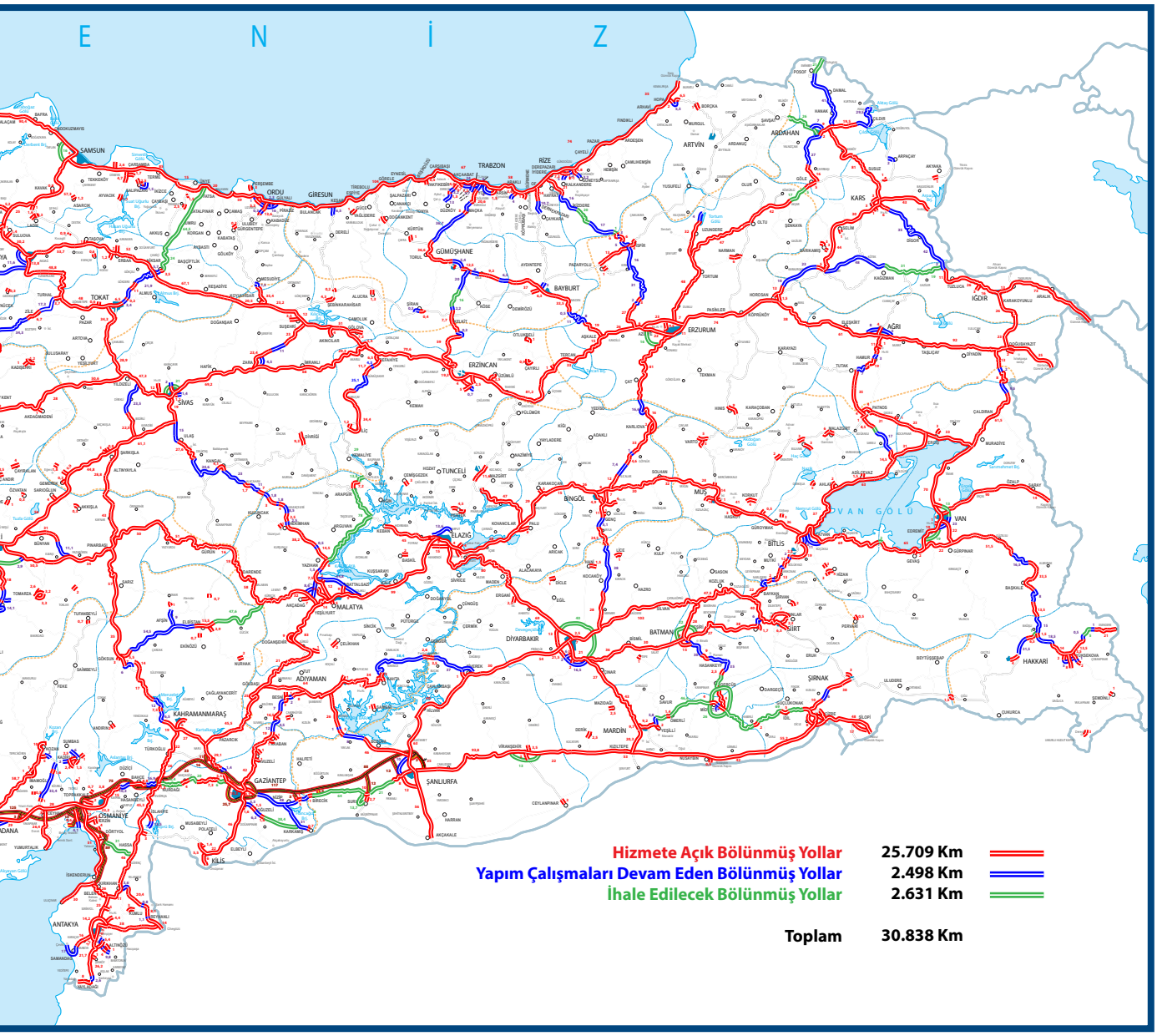

E N İ Z
SAMSUN
ORDU
GİRESUN
TRABZON
RİZE
ARTVİN
ARDAHAN
KARS
GÜMÜŞHANE
BAYBURT
TOKAT
ERZURUM
AĞRI
IĞDIR
ERZİNCAN
SİVAS
TUNCELİ
BİNGÖL
MUŞ
VAN GÖLÜ
VAN
BİTLİS
ELAZIĞ
MALATYA
DİYARBAKIR
BATMAN
SİİRT
HAKKARİ
ŞIRNAK
ADIYAMAN
KAHRAMANMARAŞ
MARDİN
GAZİANTEP
ŞANLIURFA
OSMANİYE
KİLİS
ANTAKYA
Hizmete Açık Bölünmüş Yollar Toplamı
6.101 Km

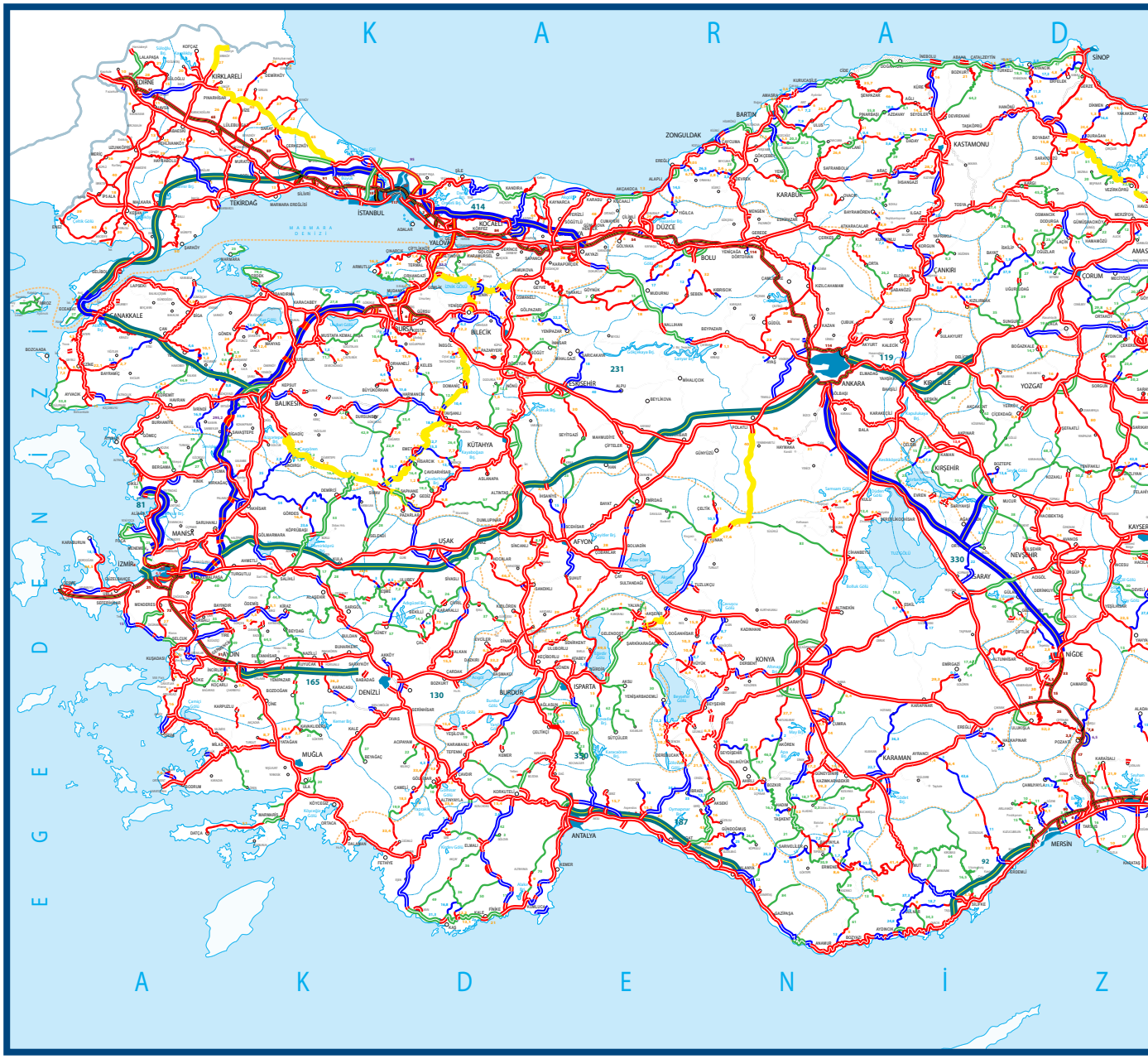
Harita 13. BÖLÜNMÜŞ YOL YAPIM ÇALIŞMALARI (Eylül 2017)

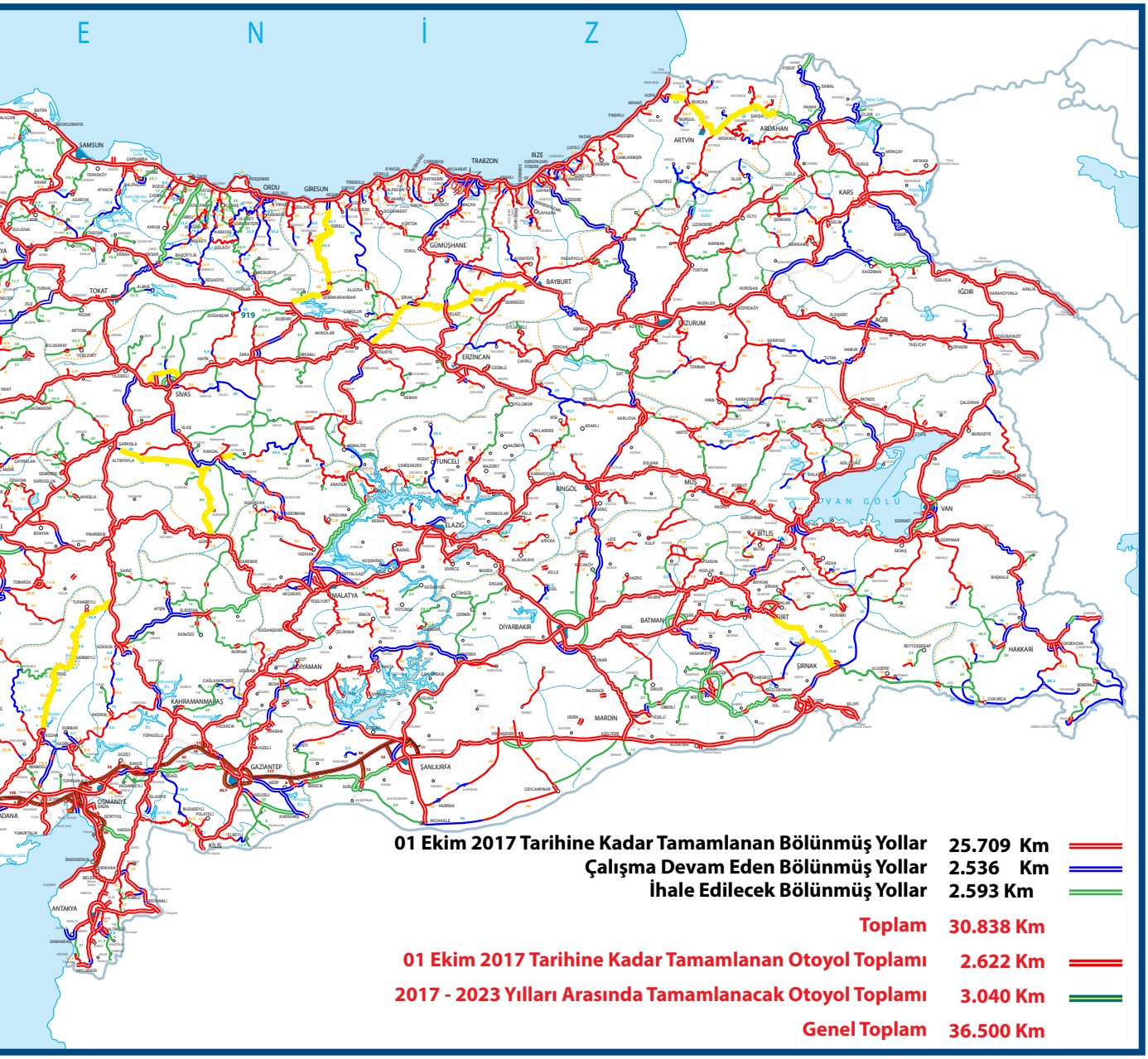
(Bölünmüş Yol Toplamı 25.709 km)

E N İ Z
SAMSUN
TRABZON
ORDU
GİRESUN
RİZE
ARTVİN
ARDAHAN
KARS
IĞDIR
AĞRI
TOKAT
GÜMÜŞHANE
BAYBURT
ERZURUM
ERZİNCAN
SİVAS
TUNCELİ
BİNGÖL
MUŞ
VAN
VAN GÖLÜ
BİTLİS
HAKKARİ
ELAZIĞ
MALATYA
DİYARBAKIR
BATMAN
SİİRT
ŞIRNAK
MARDİN
ŞANLIURFA
GAZİANTEP
ADIYAMAN
KAHRAMANMARAŞ
OSMANİYE
ADANA
KİLİS
ANTAKYA
Hizmete Açık Bölünmüş Yollar 25.709 Km
Yapım Çalışmaları Devam Eden Bölünmüş Yollar 2.498 Km
İhale Edilecek Bölünmüş Yollar 2.631 Km
Toplam 30.838 Km

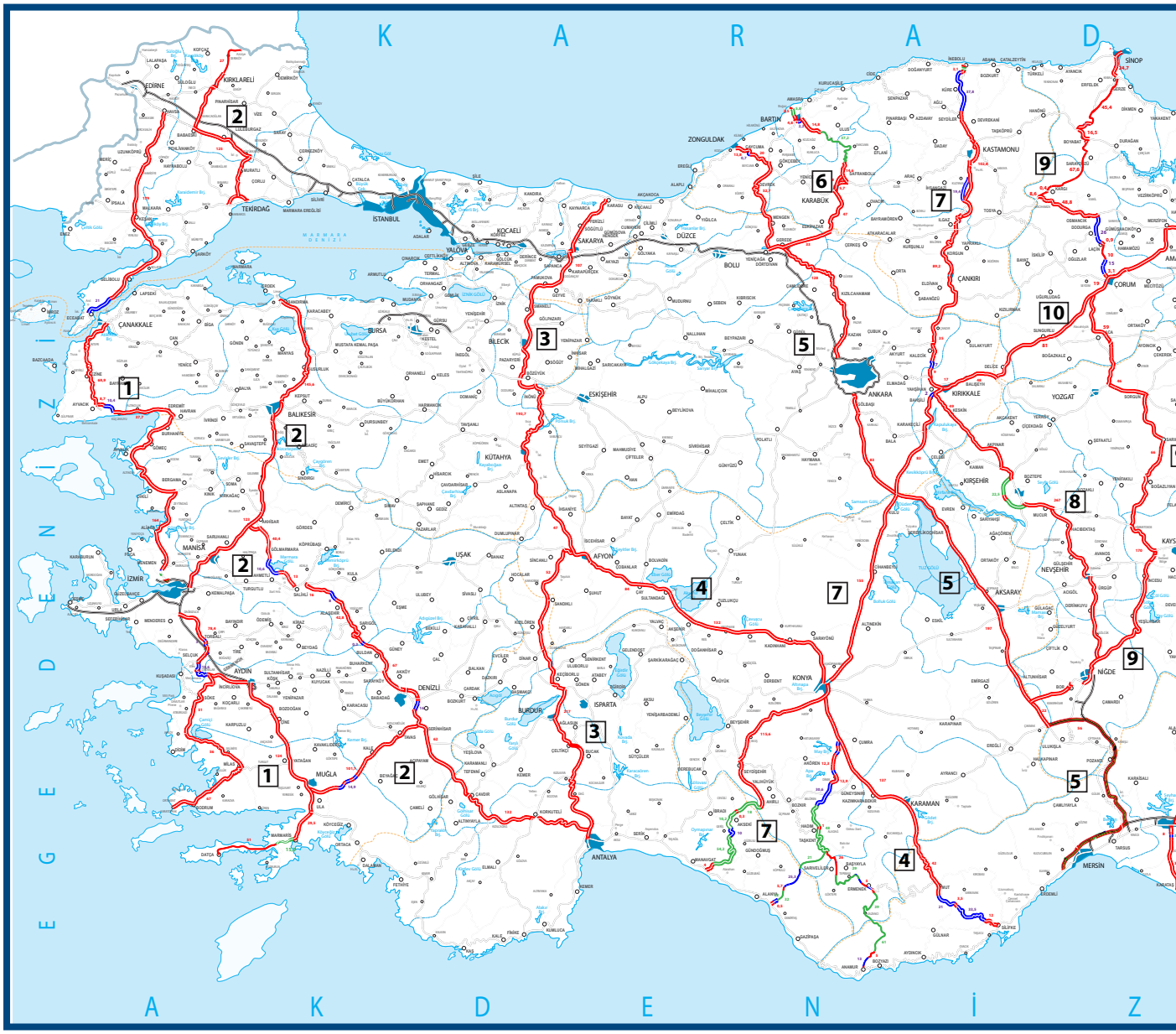
Harita 14. 2023 YILI BÖLÜNMÜŞ YOL HEDEFİ (36.500 km)

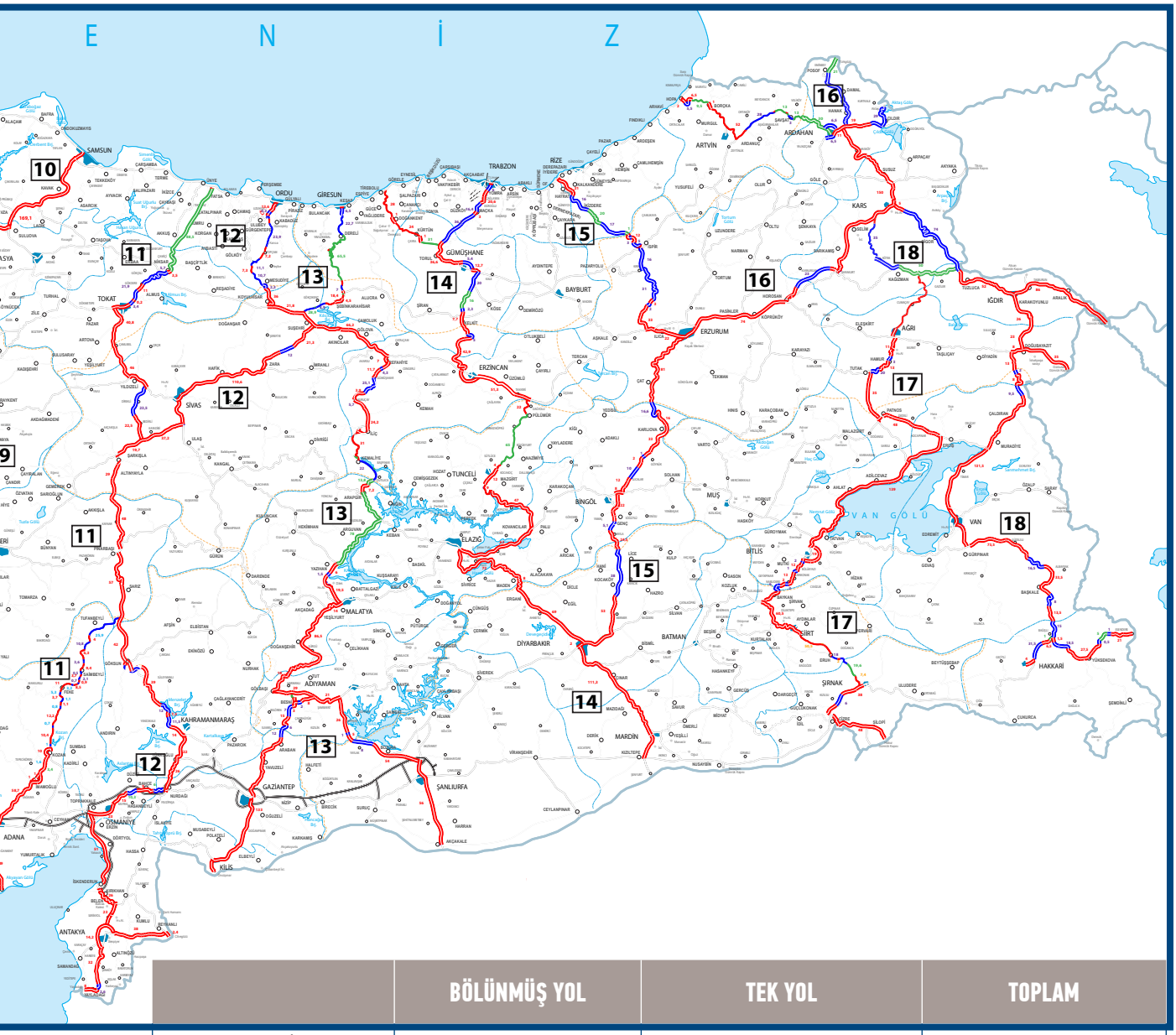

01 Ekim 2017 Tarihine Kadar Tamamlanan Bölünmüş Yollar	25.709 Km	
Çalışma Devam Eden Bölünmüş Yollar	2.536 Km	
İhale Edilecek Bölünmüş Yollar	2.593 Km	
Toplam	30.838 Km	
01 Ekim 2017 Tarihine Kadar Tamamlanan Otoyol Toplamı	2.622 Km	
2017 - 2023 Yılları Arasında Tamamlanacak Otoyol Toplamı	3.040 Km	
Genel Toplam	36.500 Km	

Kuzey-Güney Koridorları Yol Yapım Çalışmaları

1)Edirne-Çanakkale-İzmir-Aydın-Muğla
2)Aziziye Sınır Kapısı-Kırklareli-Tekirdağ-Balıkesir-Antalya
3)Karasu-Sakarya-Kütahya-Afyon-Burdur-Antalya
4)Afyon-Konya-Karaman-(Silifke-Anamur-Alanya)
5)Zonguldak-Ankara-Aksaray-Mersin
6)Bartın-Karabük-Gerede
7)İnebolu-Kastamonu-Kırıkkale-Konya-Manavgat
8)Kırıkkale-Kırşehir-Nevşehir-Niğde
9)Sinop-Çorum-Kayseri-(Niğde-Mersin) Ayrımı
10)Samsun-Çorum-Kırıkkale
11)Ünye-Tokat-Adana
12)Ordu-Sivas-İskenderun
13)Giresun-Malatya-Adıyaman-Gaziantep-Kilis
14)Trabzon-Gümüşhane-Erzincan-Diyarbakır-Mardin
15)Rize-Erzurum-Bingöl-Diyarbakır
16)Artvin-Ardahan-Kars-Erzurum
17)Ağrı-Bitlis-Siirt-Şırnak
18)Kars-Iğdır-Van-Hakkari

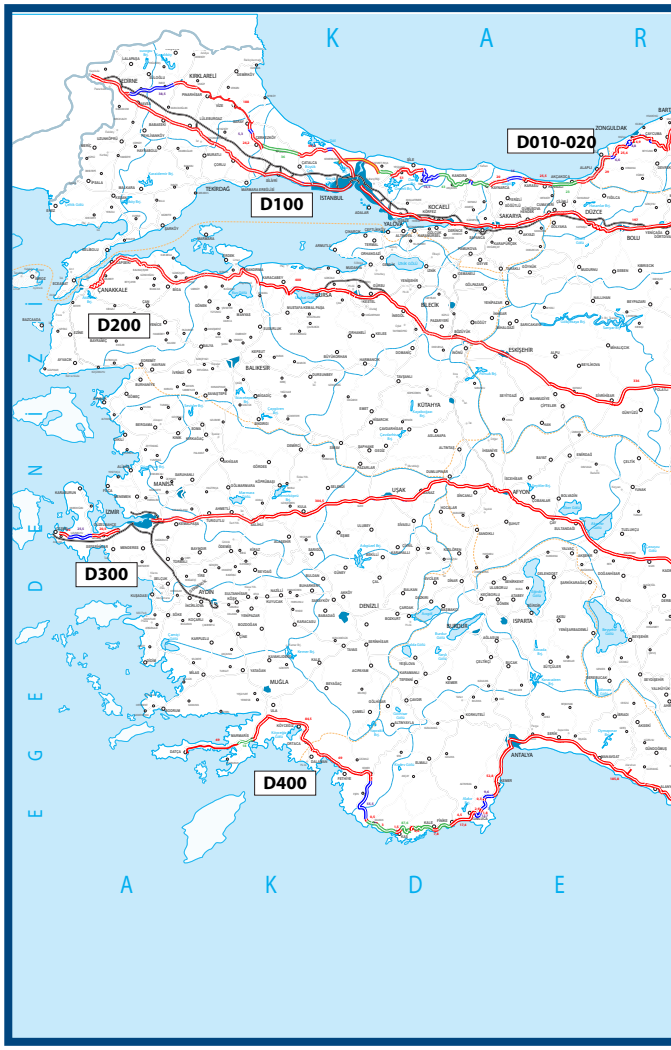

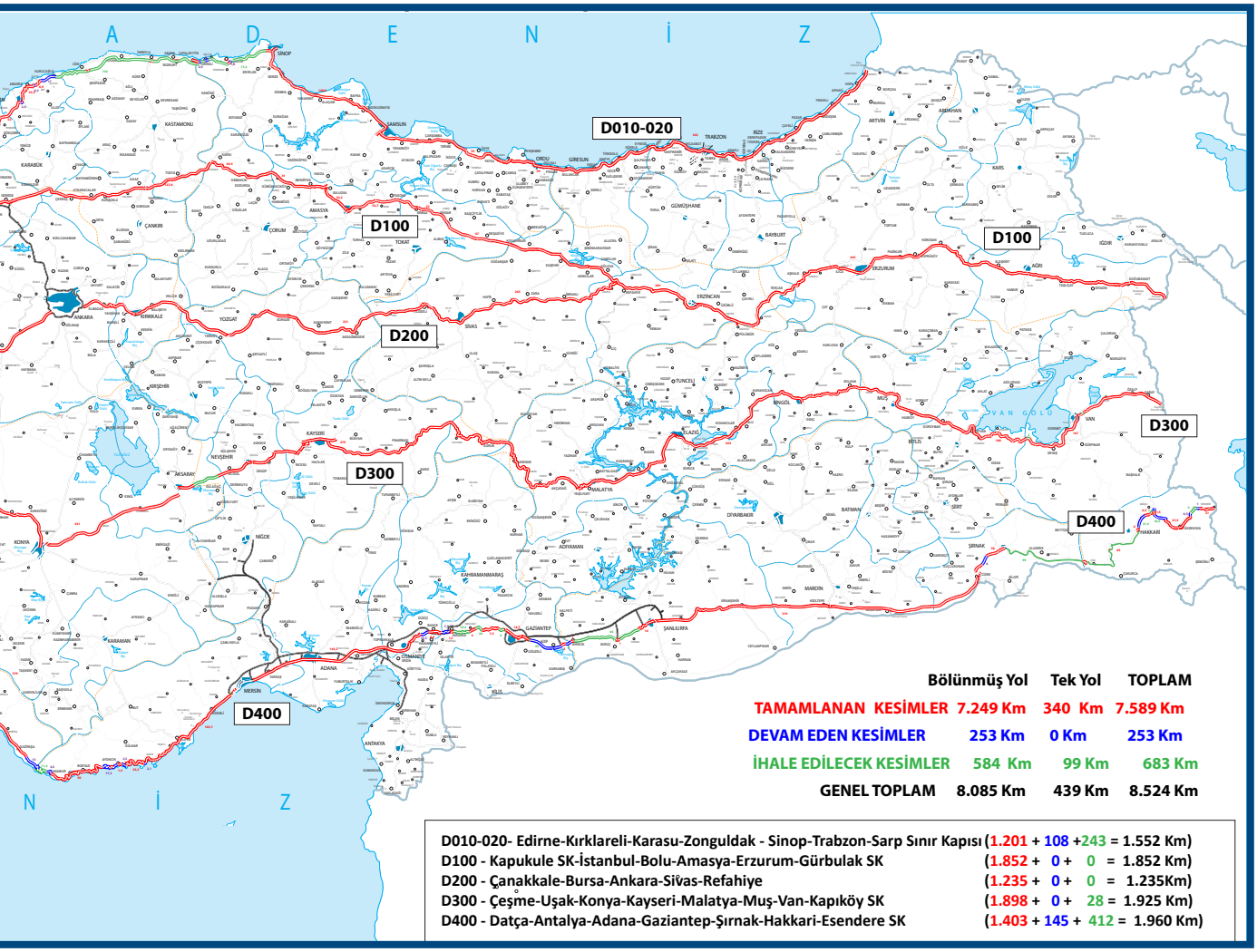
	BÖLÜNMÜŞ YOL	TEK YOL	TOPLAM
TAMAMLANAN KESİMLER	9.380 Km	651 Km	**10.031 Km**
DEVAM EDEN KESİMLER	890 Km	288 Km	**1.178 Km**
İHALE EDİLECEK KESİMLER	543 Km	394 Km	**937 Km**
GENEL TOPLAM	**10.813 Km**	**1.333 Km**	**12.146 Km**

Doğu-Batı Aksları Yol Yapım Çalışmaları

Doğu'dan Batı'ya 5 aksta (tamamına yakını BY) ilerlememiz: % 89

- D010-D020 aksı, 1.552 km (1.364 km BY, 188 km TY) uzunluğunda olup, Edirne'den başlayarak İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Zonguldak, Sinop, Trabzon ve Sarp Sınır Kapsına kadar devam etmektedir. Bu aksın 1.201 km'si tamamlanmış olup, 108 km'de çalışmalara devam edilmektedir. Kalan 243 km de ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.
- D100 aksı, 1.852 km BY uzunluğunda olup, Kapıkule Sınır Kapısından başlayarak sırasıyla, İstanbul, Bolu, Amasya, Erzurum ve Gürbulak Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın tamamı BY olarak bitirilmiştir.
- D200 aksı, 1.235 km uzunluğunda olup, Çanakkale'den başlayarak sırasıyla Bursa, Ankara, Sivas ve Refahiye'de sonlanmaktadır. Bu aksın tamamı BY olarak bitirilmiştir.
- D300 aksı, 1.925 km BY uzunluğunda olup, Çeşme'den başlayarak sırasıyla Uşak, Konya, Kayseri, Malatya, Muş, Van ve Kapıköy Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın 1.898 km'si tamamlanmış olup, kalan 28 km'de ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.
- D400 aksı toplamda 1.960 km (1.709 km BY, 251 km TY) uzunluğunda olup, Datça'dan başlayarak sırasıyla Antalya, Adana, Gaziantep, Şırnak, Hakkâri ve son olarak Esendere Sınır Kapısında sonlanmaktadır. Bu aksın 1.403 km'si (1.251 km BY, 152 km TY) tamamlanmış olup, 145 km BY'de çalışmalara devam edilmektedir. Kalan 412 km'de (313 km BY, 99 km TY) ise ihale hazırlıkları yapılmaktadır.

	TOPLAM UZUNLUK	BİTEN	ÇALIŞILAN	İHALE EDİLECEK
D010-D020	1.553	1.109	168	276
D100	1.852	1.852	0	0
D200	1.235	1.235	0	0
D300	1.924	1.895	3	26
D400	1.960	1.386	54	520
TOPLAM	**8.524**	**7.477 (% 88)**	**225 (%2,6)**	822 (%9,4)

BÖLÜNMÜŞ YOL ÇALIŞMALARINDAN KESİTLER

HASDAL KAVŞAĞI-KEMERBURGAZ - YASSIÖREN (BY-BSK)

Toplam 44 km uzunluğunda BY-BSK (2X3) standardındaki yolda 14 km (2x3) yeni yapım, 30 km (2X2) şerit ilavesi işini kapsamaktadır. 19 km (2X3) binder seviyesinde şerit ilavesi, 2,3 km (2X3) yeni yapım olmak üzere toplam 21,3 km'lik kesim tamamlanmıştır.
Yolun kalan 22,7 km'lik kesiminde yapım çalışmalarına devam edilmektedir.

İSTANBUL-ŞİLE-AĞVA (BY)

Toplam 58 km uzunluğunda olan projenin 36 km'lik kesimi 2x2 BY den 2x3 BY dönüştürülecek olup 22 km'lik kesimin ise 2x3 BY olarak yapılması planlanmaktadır. 3 km'lik kesim binder seviyesinde tamamlanmış olup 16 km'lik kesimde ise çalışmalar devam emektedir.
Bu projenin 30 km'lik kesimi 2018 yılına kadar 2x2 BY den 2x3 BY dönüştürülmesi planlanmaktadır.

TEM EDİRNE KARAAĞAÇ-PAZARKULE BAĞLANTI YOLU (BY)

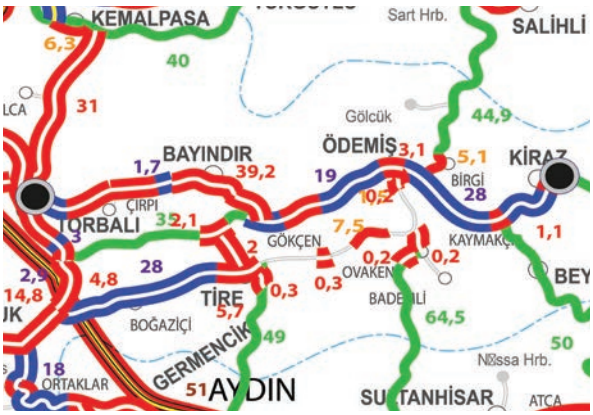
Toplam 7,6 km olan bu yol, 2x2 olarak yapımına devam edilmektedir. 1943 m Meriç Nehri Köprüsü dahil olmak üzere 2,7 km'lik kesim tamamlanmıştır. 1,4 km Yıldırım Beyazıt Viyadüğü ve diğer kesimde çalışmalara devam edilmektedir.

YASSIÖREN AYRIMI-SUBAŞI–ÇATALCA YOLU

Toplam 28 km uzunluğunda olan yolun 13 km'si 2x3 15 km'lik kesimi ise 2x2 olarak projelendirilmiştir. Projenin 13 km'lik kesiminin 2017 yılı sonuna kadar tamamlanarak trafiğe açılması planlanmaktadır.

TORBALI-BAYINDIR-ÖDEMİŞ-KİRAZ YOLU (BY)

Toplam uzunluğu 92,3 km olan yolun 42,4 km'si BY-BSK olarak tamamlanmıştır. Projede toprak işleri, sanat yapıları ve üstyapıda çalışmalara devam edilmektedir. Projenin 2018 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

İZMİR-AYDIN YOLU (BY)

Toplam uzunluğu 107 km olan yolun 83,4 km'si BY (72,8 km BSK, 10,6 km SK) olarak tamamlanmıştır. Projede toprak işleri, sanat yapıları ve üstyapıda çalışmalara devam edilmektedir. Projenin 2018 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

DENİZLİ-ACIPAYAM-13. BÖLGE HUDUDU YOLU (HONAZ TÜNELİ)

Toplam uzunluğu 76 km olan yolun 62 km'si BY (37,7 BSK, 24,3 SK) olarak tamamlanmıştır. Projede toprak işleri, sanat yapıları, üstyapı ve BSK çalışmalara devam edilmektedir. Ayrıca 14 km uzunluğunda olan ve yapım çalışmalarına devam edilmekte olan Denizli Çevre Yolu üzerinde 2x2 2.600 m uzunluğunda olan Honaz Tünelinde de yapım çalışmalarına devam edilmektedir.
Projenin 2020 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

(DENİZLİ-ÇARDAK)AYRIMI-SİVASLI-UŞAK (BY)

Toplam uzunluğu 118 km olan yolun 111,5 km'si BY (52,8 BSK, 58,7 SK) olarak tamamlanmıştır. Projede toprak işleri, sanat yapıları, üstyapı ve BSK çalışmalara devam edilmektedir.
Projenin 2020 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

AFYON-KONYA-EREĞLİ (BY-BSK)

Toplam uzunluğu 396 km olan bu yol sathi kaplamalı BY olarak geçmiş yıllarda tamamlamıştır. 357 km'lik kesimde BSK kaplama çalışmaları tamamlanmış olup 39. km'de çalışmalar devam etmektedir.

ÇAY-BOLVADİN-EMİRDAĞ

53 km uzunluğundaki yolun 43 km bölünmüş yol (29 km BSK - 14 km SK) olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimlerde bölünmüş yol çalışmaları devam etmektedir.

KARAMAN-AYRANCI-EREĞLİ YOLU (AYRANCI ÇEVRE YOLU DÂHİL)

88 km uzunluğundaki yolun 84 km'lik kesimi BSK kaplamalı bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimlerde bölünmüş yol çalışmaları devam etmektedir.

KONYA-SEYDİŞEHİR YOLU (BY-BSK)

93 km uzunluğundaki yolun 84 km'si BSK kaplamalı 9 km'si sathi kaplamalı olmak üzere tamamı bölünmüş yol olarak trafiğe açılmıştır. BSK kaplama çalışmalarına devam etmektedir.

KAHRAMANMARAŞ-GÖKSUN- 6. BÖLGE HUDUDU (KAYSERİ) YOLU

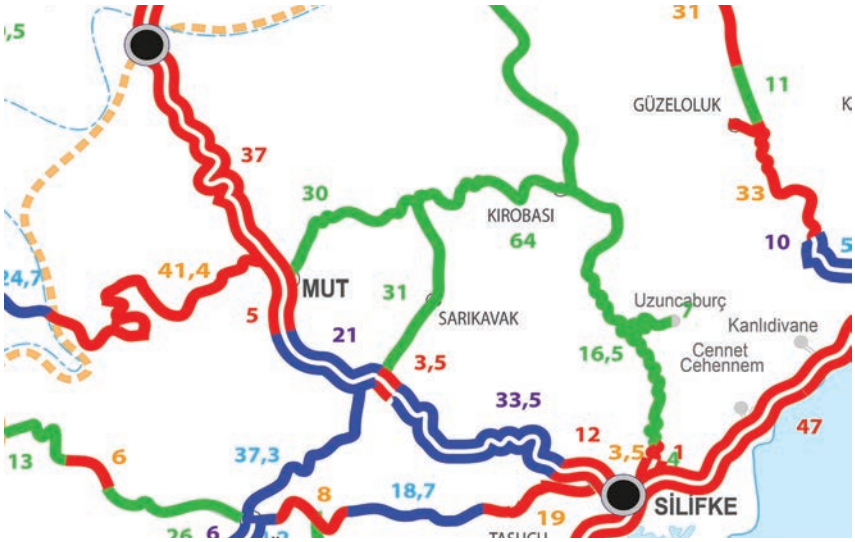
Toplam 124 km yolun tamamı BY standardındadır. Proje bünyesinde 12 adet tünel (16.978 m) ve 4 adet Viyadük (1.263 m), 3 adet (135 m) farklı seviyeli kavşak, 3 adet (98 m) köprü bulunmaktadır. 2016 yılı sonuna kadar 87 km BY (38,2 km BSK, 48,8 km SK) olarak bitirilmiş; 4 adet tünel (5761 m), 2 adet viyadük (570 m) tamamlanmıştır. Tekir Tüneli (1.205m) ve Çağlayan Tüneli'nde (2.545 m) kaplama betonu imalatı tamamlanmış olup elektromekanik işlerinde çalışmalar devam etmektedir. T2 (1400 m), T3 (3678 m), T4 (500 m) ve T5 (610 m) tünellerinde kazı destek çalışmaları devam etmektedir. Çalışmalar sonucu güzergâhta 17,2 km kısalma sağlanacaktır.

NURDAĞI-ISLAHİYE-KIRIKHAN-REYHANLI CİLVEGÖZÜ SINIR KAPISI

Toplam 139,2 km uzunluğundaki yolun 133,7 km BY (63,5 km BSK, 70,2 km SK) tamamlanarak trafiğe açılmıştır.
Islahiye-Hassa-Kırıkhan yolunda SK üzeri BSK çalışmalarımız devam etmektedir.
Kırıkhan-Reyhanlı yolunda kalan 5,5 km TY standardındaki yolun bölünmüş hale getirilmesi ve yolun tamamının BSK'lı olarak bitirilmesi planlanmaktadır.
2016 yılında ihalesi yapılmış olup ihale süreci devam etmektedir.

SİLİFKE-MUT- 3. BÖLGE HUDUDU YOLU (MERSİN)

Toplam 112 km uzunluğundaki aks bünyesinde, 8 adet tünel (10.798 m) ve 9 adet viyadük (3.293 m) bulunmaktadır.
Söz konusu yolun 57,5 km BY (31,7 km BSK, 25,8 km SK) tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 2 kesimde yapım çalışmaları, 1 kesimde ise ihale süreci devam etmektedir.
Ayrıca 2 adet tünelin (1893 m) tamamlanması hedeflenmektedir. Proje tamamlandığında yol 12 km kısalacaktır.

KAYSERİ GÜNEY ÇEVRE YOLU (KAYSERİ-NİĞDE) AYRIMI-ORGANİZE SANAYİ BAĞLANTISI) (BY-BSK)

Toplam 11,9 km uzunluğundaki yolun tamamı BSK kaplamalı BY olarak 2017 yılında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

Bu projenin tamamlanması ile birlikte, Adana-Niğde aksı ve Aksaray-Nevşehir aksından gelen trafiğin şehir içi trafiğine girmeden, Kayseri Organize Sanayi'sine ulaşımı sağlanacaktır.

ERCİYES KIŞ SPORLARI TURİZM MERKEZİ YOLLARI (BY-BSK)

Toplam 23 km uzunluğundaki yolun 17 km'si BSK kaplamalı BY olarak trafiğe açılmıştır. Yolun geri kalan 6 km'sinin BY-BSK olarak tamamlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Bu projenin tamamlanması ile birlikte, Kayseri ili turizm sektörünün gelişmesi ve ülke ekonomisine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

KAYSERİ SİVAS AYRIMI-BÜNYAN-KÖPRÜBAŞI YOLU (BY-BSK)

Toplam 42,1 km uzunluğundaki yolun 31 km'si BY (24 km BSK-7 km SK) olarak tamamlanmıştır. Yolun geri kalan 11,1 km'sinin BSK kaplamalı BY, 7 km'sinin de ise SK-BSK olarak tamamlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Bu proje özellikle kış mevsiminde olumsuz hava koşullarında, mevcut Pınarbaşı-Kayseri aksının alternatifi olmasının yanı sıra, Bünyan ilçesi ile bağlantısı nedeniyle önem arz etmektedir.

DELİCE-YERKÖY AYRIMI -YOZGAT-SORGUN-AKDAĞMADENİ-YILDIZELİ YOLU (BY-BSK)

Toplam 221 km uzunluğundaki yolun tamamı BY (165,5 km BSK-55,5 km SK) olarak trafiğe açılmıştır. Yolun geri kalan 55,5 km'lik kesiminin BSK kaplamalı olarak tamamlanması için çalışmalar devam etmektedir.

Bu projenin tamamlanması ile birlikte, Doğu-Batı aksındaki yolun standardı yükseltilerek, trafik akışının daha konforlu ve güvenli olması sağlanacaktır.

AMASYA ÇEVRE YOLU

Toplam proje uzunluğu 11,6 km BY-BSK standardındadır. Proje kapsamında 4 adet Viyadük (1.612 m), 2 adet Çift Köprü (70 m), 2 adet tek köprü (300 m), toplam uzunluğu 2.301 m olan 2 adet çift tünel bulunmaktadır.

AMASYA-TURHAL-TOKAT YOLU

Toplam uzunluğu 108 km olan güzergâhın tamamı BY olarak tamamlanmıştır. Eksik kalan BSK işleri ve standartların arttırılması için yapılan ihalede çalışmalar devam etmekte olup toplam uzunluğu 2.020 m olan 1 adet tünel, 2 adet köprülü kavşak bu ihale kapsamında tamamlanacaktır.

ORDU ÇEVREYOLU (BY)

Ordu Çevre yolu 2x2 BY-BSK standardında 21,4 km uzunluğundadır. Projede; toplam 18.982 m uzunluğunda 6 adet çift tüp tünel, 7 adet viyadük, 1 adet köprü, 3 adet köprülü kavşak bulunmaktadır. Yapım çalışmaları devam eden yolda Otogar Kavşağı arasındaki 10,7 km' lik kesimin 2017 yılı sonuna kadar tamamlanarak trafiğe açılması hedeflenmektedir. Boztepe Tüneli ve Öceli Tünel'lerinin kazı destekleme imalatları, kaplama betonu imalatları ve üst yapı imalatları tamamlanmıştır.

(ÜNYE-FATSA) AYRIMI-NİKSAR-TOKAT YOLU

Proje uzunluğu 141 km olan güzergâhta toplam uzunluğu 16 km olan 8 adet tünel, toplam uzunluğu 4,95 km olan 33 adet köprü bulunmaktadır. (Ünye-Fatsa) Ayrımı-(Akkuş-Niksar) Ayrımı kısmında proje çalışmaları devam etmektedir. Niksar-Tokat arasında ihaleli olarak çalışılmakta olup 49 km'lik bu kesimde 13 km BY-BSK olarak tamamlanmıştır.

KAHTA-NARİNCE-SİVEREK YOLU VE SİVEREK ÇEVRE YOLU

Toplam uzunluğu 44,8 km olan yolun Nissibi Siverek arası 32.8 km ve Siverek Kuzey Çevre yolu 12 km uzunluğunda ve (2x2) BY-BSK standardındadır.

Toplam uzunluğu 32,1 km olup "Siverek Kuzey ve Güney Çevre Yolu" olarak adlandırılmakta ve Siverek ilçesini tamamen ring yaparak kuşaklamaktadır. Bu çevre Yolunun yapımı Şanlıurfa-Diyarbakır ve Diyarbakır-Adıyaman arası trafik yükünü Siverek ilçe merkezinden dışarıya taşıyarak trafik emniyeti ve Konfor sağlaması açısından son derece önemlidir.

Siverek Güney Çevre Yolunun ise kılavuz plan çalışmaları devam etmekte olup 2018 yılında ihale edilmesi planlanmaktadır.

CİZRE-ŞIRNAK YOLU

D400 aksı üzerinde Cizre-Şırnak yolu Şırnak Van karayolu üzerinden Kapıköy, Esendere sınır kapısını Habur Sınır kapısına bağlayacak yol konumundadır. Yeni güzergah olarak projelendirilen ve toplam uzunluğu 48,69 km olan bu proje kapsamında; Cizre-Şırnak yolu 36,8 km olup 30 km'si SK-BY seviyesinde tamamlanmıştır. Ayrıca 4.39 km ve 7,5 km lik (1,5 km BY; 6 km TY) Uludere ve Eruh Kolu SK seviyesinde tamamlanmıştır.

Proje içerisinde Cudi I (727m+691m) ve Cudi II (727m-786m) tünellerinde elektromekanik işler ve 2x360m uzunluğundaki Cudi Viyadüğünde temel elevasyon çalışmaları devam etmektedir. Tünellerin tamamlanmasıyla güzergah mevcut yola göre 8 km kısalacaktır.

SİLOPİ ÇEVRE YOLU (KM:0+000-17+200)
SİLOPİ-HABUR ARASI (KM:0+000-15+000)

Bu proje kapsamında Silopi Çevre Yolu (2x2 BY-BSK standardında olup projenin uzunluğu 17,2 km) ile Silopi Habur Arası (15 km BSK Onarım) kesimi kapsamaktadır. Proje kapsamında toplam 154 m uzunluğunda 2 adet Köprülü Kavşak bulunmaktadır.

Toplam Uzunluğu 17,2 km olan Silopi Çevre Yolunun 17,2 km'si BSK kaplamalı BY olarak tamamlanmıştır.

Proje kapsamında bulunan 154 m uzunluğundaki 2 adet köprülü kavşak imalatları ile toplam uzunluğu 15 km olan Silopi-Habur Arası Kesimin 5,5 km'sinin onarım çalışmaları tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

TRABZON ŞEHİR GEÇİŞİ KANUNİ BULVARI YOLU İLE AKYAZI SAHİL BAĞLANTI YOLU

Toplam proje uzunluğu 24 km'dir. Proje; Karadeniz Sahil Yolunun Yıldızlı mevkiinden başlayıp Trabzon-Maçka yolu Gözalan mevkiinde son bulmaktadır. Proje bünyesinde; Akyazı Tünelinde (2x2,5 km) kazı ve kaplama betonu tamamlanmış olup trafiğe açılmıştır.
Beşirli (2x1 km) ve Akyazı Kanuni Bağlantı Tünelinde (0,43 km) kazı ve kaplama beton imalatları tamamlanmış ve Akyazı Kanuni Bağlantı Tünelinde üst yapı çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca Bahçecik Tüneli (2x0,54 km), Boztepe Tüneli (2x0,71 km), Çukurçayır-1 Tüneli (2x0,37 km), Çukurçayır-2 Tüneli (2x0,2 km), Gölçayır-1 Tüneli (2x0,50 km), Gölçayır-2 Tüneli (2x0,72 km) bulunmaktadır. Proje içinde yer alan sahil bağlantı yolları üstyapı imalatları bitirilerek trafiğe açılmıştır.

KÖSTERE DERESİ-GÜMÜŞHANE ARASI (KM:65+200-96+000) İKMAL VE GÜMÜŞHANE ÇEVRE YOLU (KM:0+000-11+255)

Projenin toplam uzunluğu 42 km BY-BSK'dır. Projenin 30,8 km'si Köstere-Gümüşhane arasını, 11,2 km'si Gümüşhane Şehir Geçişini oluşturmakta olup 32,7 km'si BY-BSK olarak tamamlanmıştır.
2016 yılında Gümüşhane Çevre yolunda Mescitli varyant tünelleri (2x1038 m), K1 (295 m) ve K3 (182 m) kavşak kolu tünelleri, T1 (2x1706 m) ve T2 (2x920 m) tünelleri binder seviyesinde tamamlanmıştır.
Proje bünyesinde bulunan 26 adet köprünün (2.385 m) 21 adeti (1.835 m) tamamlanmıştır. Gümüşhane çevre yolunda bulunan 4 adet viyadükten Yeşildere-2 Viyadüğü (2x165 m) aşınma seviyesinde tamamlanmış, Yeşildere-1 ve Çamlıca viyadüklerinde çalışmalar devam etmektedir.

TRABZON-MAÇKA YOLU

Projenin uzunluğu 26,5 km' dir. Projede tüneller hariç yolun 18,4 km si BY- BSK olarak tamamlanmıştır.

Deliklitaş Tüneli (2x1,3 km) sağ tüp binder seviyesinde sol tüp ise bitümlü temel seviyesinde tamamlanmıştır. Deliklitaş Mevkiinde anayol, yanyol ve kavşak köprülerinde imalatlar tamamlanmış olup, bağlantı köprüsünde kirişler yerleştirilmektedir.

Ayrıca anayol ve yanyol köprüleri ile Deliklitaş Tüneli arasında Bitümlü temel seviyesinde asfalt imalatı tamamlanmıştır. Mevkiide kısmen sanat yapıları ve toprak işleri devam etmektedir.

2745 m sağ tüp, 2800 m sol tüp uzunluğuna sahip olan Maçka Tüneli'nde kazı ve destekleme imalatları ile betonlama çalışmaları devam etmektedir.

Yol güzergahı üzerinde Proje Km: 22+000-25+000 arasında muhtelif kesimlerde toprak işleri ve sanat yapıları imalatları devam etmektedir.

TATVAN AYRIMI-BİTLİS-9. BÖLGE HUDUDU YOLU

Uzunluğu 57 km olan yolun 31 km'si BSK kaplamalı 16 km'si sathi kaplamalı 2x2 bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Güzergah üzerinde bulunan 8 Ağustos Tüneli, Sarıkonak Tüneli, Buzlupınar Tüneli ve 8 Ağustos Viyadüğü tamamlanarak trafiğe açılmıştır. T2-T3 (Deliklitaş Tünelleri) ve Bitlis Çayı Viyadüğü'nde çalışmalar devam etmektedir.

VAN-(HAKKÂRİ-YÜKSEKOVA) AYRIMI YOLU

Uzunluğu 160 km olan yolun 40 km'si BSK kaplamalı 83 km'si sathi kaplamalı 2x2 bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Bitümlü Sıcak Karışım kaplamalı bölünmüş yol çalışmaları ve 2.730 m rakımda bulunan Güzeldere geçişinde inşa edilen 2x3137 m uzunluğundaki Güzeldere tünelinde çalışmalar devam etmektedir.

ÖZALP-SARAY-KAPIKÖY HUDUT KAPISI YOLU

Uzunluğu 102 km olan yolun 23 km'si BSK kaplamalı 80 km'si sathi kaplamalı olmak üzere yolun tamamı 2x2 bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Ayrıca güzergâh üzerinde bulunan Çeken DDY üst geçit köprüsü, Memedik Gurubu Köprüleri ve Saray Gurubu Köprüleri bitirilmiştir.2017 yılın da 80 km'lik kısmının BSK kaplama ihalesi yapılmış olup çalışmalara başlanılmıştır.

YENİKÖPRÜ-YÜKSEKOVA-ESENDERE YOLU

Uzunluğu 75 km olan yolun 24 km'si BSK kaplamalı 27 km'si sathi kaplamalı 2x2 bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Yeniköprü-Yüksekova yolunda 19.06.2017 tarihinde ihalesi yapılarak işyeri teslimi yapılmıştır. Proje kapsamında BSK kaplamalı BY, 1. Tünel 3.962 m 2. Tünel 4.568 m olmak üzere toplam 8.530 m uzunluğunda 2 adet (Çift Tüp) tünel ve 660 m uzunluğunda 3 adet (Çift Köprü) bulunmaktadır. Ayrıca Yüksekova-Esendere arası 22 km'lik kısımda BSK kaplama çalışmaları devam etmektedir.

ERZURUM AYRIMI - İSPİR YOLU

Toplam uzunluğu 99 km BY-BSK olan yolun 2016 yılı sonu itibariyle 42 km BY-BSK tamamlanmıştır.
2017 yılında 2 km BY-BSK ve 2 adet (Özbay 2 ve Özlüce) tünel yapılması hedeflenmektedir. Ayrıca Kırık ve Dallıkavak tünellerinde kazı destekleme çalışmaları devam etmektedir.

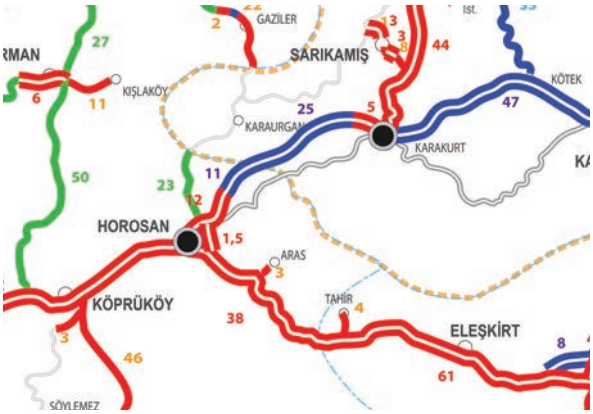
ERZURUM-ÇAT 8. BÖLGE HUDUDU YOLU

Toplam uzunluğu 81 km (46 BY-BSK, 35 km BY-SK) 2x2 olan bu yolun 2017 yılında 7 km SK-BSK ve 9,5 km BSK onarımı yapılması hedeflenmiş olup 3 km SK-BSK yapımı tamamlanmıştır.
Söz konusu yolda 4.750 m çift tüp olan Çirişli Tüneli'nin 2017 yılında ihalesi yapılmış olup çalışmalara başlanmıştır.

ERZURUM-TORTUM-UZUNDERE YOLU

Toplam proje uzunluğu 78 km BY-BSK olan yolunun 2017 yılı içerisinde 3 km SK-BSK yapılması hedeflenmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

HORASAN-KARAKURT 18. BÖLGE HUDUDU YOLU

Toplam proje uzunluğu 23 km BY-BSK olup 2016 yılı sonu itibari ile 8 km BY-BSK tamamlanmıştır.

2017 yılı içerisinde 4 km BY-BSK tamamlanması hedeflenmiş olup 3 km BSK tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

AKDENİZ SAHİL YOLU (ANTALYA – MERSİN)

Akdeniz Sahil Yolu 446 km uzunluğunda olup, yeni yapılan projeler ile 42 km kısalma sağlanarak yol 404 km'ye düşecektir.

Antalya-Mersin Akdeniz Sahil Yolu kapsamında 39,8 km uzunluğunda 34 adet tünel ile 6,1 km uzunluğunda 17 adet viyadük, 3,9 km uzunluğunda 65 adet köprü ve 5,8 km uzunluğunda 19 adet köprülü kavşak bulunmaktadır. Bugüne kadar 9,7 km uzunluğunda 15 adet tünel, 3,4 km uzunluğunda 60 adet köprü, 140 m uzunluğunda 1 adet viyadük ve 4 km uzunluğunda 16 adet köprülü kavşak tamamlanmıştır. Projenin 2019 yılı Aralık ayında bitirilmesi hedeflenmektedir.

ANTALYA – KORKUTELİ – SÖĞÜT – ÇAVDIR YOLU

Toplam uzunluğu 132 km olan projenin 33 km' si BY-BSK ve 99 km' si BY-SK olmak üzere 132 km' si bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Sathi Kaplamalı bölünmüş yol olarak tamamlanmış kesimlerin BSK üst yapı işlerinin ihalesi 18.10.2016 tarihinde iş yeri teslimi ise 09.02.2017 tarihinde yapılmıştır.

Projenin 2020 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

ANTALYA BATI ÇEVRE YOLU

Toplam uzunluğu 14 km olan proje BSK'lı bölünmüş yol olarak tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır.

2017 yılında 8 km BY aşınma seviyesinde tamamlanması hedeflenmiş ve hemzemin kavşaklı olarak trafiğe açılmıştır. Kamulaştırma ve imar problemlerinin çözülmesi durumunda köprülü kavşak yapım çalışmalarının 2018 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

SANDIKLI–KEÇİBORLU–KIZILKAYA AYRIMI–ANTALYA YOLU

Toplam uzunluğu 217 km projenin 184 km' si BSK kaplamalı, 33 km'si SK kaplamalı bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır.
2017 yılında Kızılkaya Ayrımı-Antalya arasında Çubukbeli Tüneli'nde çalışmaları ve Bucak Şehir Geçişinde Sanayi ve Kocaaliler Köprülü kavşaklarının tamamlanması hedeflenmiştir. Kızılkaya Ayrımından itibaren 13 km BY-SK-BSK yapılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir. Toplam uzunlukları 4.120 m olan çift tüp Çubukbeli Tüneli ile birlikte ihalesi yapılarak 10.01.2017 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Yapım çalışmaları tamamlandığında güzergâhta 3 km kısalma olacaktır.

BALIKESİR – DURSUNBEY - HARMANCIK - TAVŞANLI YOLU (BY)

Toplam 115 km olan yolun, 64 km'si 2x2 BY olarak tamamlanmıştır. Balıkesir-Dursunbey kesiminin yapımı ihale edilmiş olup Dursunbey-Harmancık-Tavşanlı arası kesimin yapım çalışmaları devam etmektedir.
Projenin 2020 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BİGA-ÇAN YOLU (BY)

Toplam 37 km olan bu yol 2016 yılında 2x2 Bitümlü Sıcak Karışım kaplamalı BY olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

ÇANAKKALE-EZİNE-AYVACIK-KÜÇÜKKUYU YOLU (BY)

Toplam 89 km olan yolun, 78 km'si 2x2 Bitümlü Sıcak Karışım kaplamalı BY olarak tamamlanmıştır. Ayvacık-Küçükkuyu arası kalan 11 km kesimde yapım çalışmaları devam etmekte olup bu kesimde 2 adet toplam 5.721 m uzunluğunda çift tüp tünel yapılacaktır.
Projenin 2020 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

KÜTAHYA-ÇAVDARHİSAR-GEDİZ-2. BÖLGE HUDUDU YOLU (BY)

Toplam 106 km olan yolun, 92 km'si 2x2 Bitümlü Sıcak Karışım kaplamalı BY olarak tamamlanmıştır.
Kalan 14 km kesimde çalışmalar devam etmektedir.
Projenin 2019 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

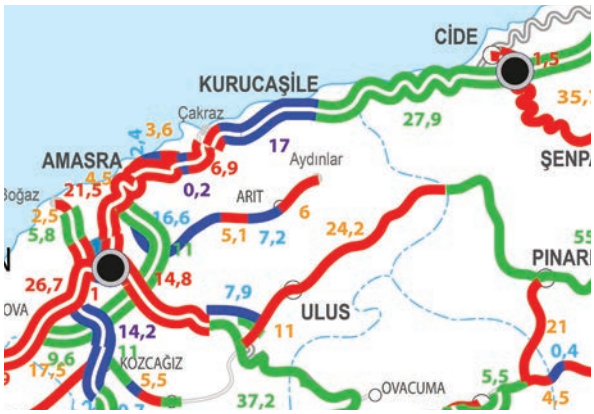

4. BÖLGE HUDUDU – ÇANKIRI – KASTAMONU YOLU (KIRIK BARAJ VARYANTI DAHİL)

Toplam uzunluğu 147 km olan bu yolun tamamı bölünmüş yoldur. (81 km BY-BSK ve 66 km BY-SK) Kalan Sathi Kaplamalı kesimlerin BSK'lı hale getirilmesinde ve 19,4 km'lik Kırık Baraj Varyantında çalışmalar devam etmektedir.

BARTIN- AMASRA - ÇAKRAZ - KURUCAŞİLE - CİDE YOLU (BY)

Toplam uzunluğu 75,5 km olan projenin 30,2 km'si BY (3,2 km'si BSK) olarak tamamlanmıştır. Ayrıca 17 km'lik kesimde Bölünmüş Yol çalışmaları devam etmektedir.
Toplam 20.115 km uzunluğundaki T3,T4 ve T5 tünellerinde yapım çalışmaları devam etmektedir.
Kurucaşile-Cide arasında (27,9 km) uygulama proje çalışmaları devam etmektedir.

KASTAMONU – İNEBOLU YOLU

Toplam uzunluğu 71,1 km olan projenin 30,1 km'si BY-BSK, 3,2 km'si BY-SK olarak önceki yıllarda tamamlanmıştır.
Kalan 37,8 km'lik kesimin BY-BSK yapım çalışmaları devam etmektedir.
Bu kesimde toplam uzunluğu 28.815 m olan 5 çift tüp tünel, 350 m uzunluğunda 1 çift köprü, 1.000 m uzunluğunda 1 çift viyadük, 9 adet farklı seviyeli kavşak ve 4 adet hemzemin kavşak bulunmaktadır.

ZONGULDAK – EREĞLİ YOLU

Toplam uzunluğu 45,7 km olan projenin 34,3 km'si BY-BSK olarak tamamlanmıştır. 11,4 km'lik kesimde Bölünmüş Yol çalışmaları ve Ereğli Hastane Köprülü Kavşağında yapım çalışmaları devam etmektedir.
260 m uzunluğundaki Kozlu Viyadüğü'nde çalışmalara devam edilmektedir.
Güzergâhın tamamının 2018 yılında BY-BSK olarak bitirilmesi hedeflenmektedir.

ERZİNCAN ÇEVRE YOLU

Proje uzunluğu 20 km olup BY-BSK'dır. 2016 yılı sonu itibariyle yolun tamamı BSK'lı olarak tamamlanmıştır. 2016 yılında Çağlayan Farklı Seviyeli Kavşağının yapımına başlanmış ve 2017 yılında tamamlanmıştır.

(ERZİNCAN - PÜLÜMÜR) AYRIMI 12. BÖLGE HUDUDU YOLU

Proje uzunluğu 50 km olup BY-BSK'dır. 2016 yılı sonu itibariyle yolun tamamı BSK'lı olarak ve çift tüp Mutu Tüneli tamamlanmış ve 2017 yılında geçici kabulü yapılmıştır. Kesin hesap çalışmaları devam etmektedir.

REŞADİYE (7. BÖLGE HUDUDU) GÖLOVA AYRIMI YOLU

Proje Uzunluğu 112 km olup BY-BSK'dır. Bugüne kadar yolun tamamı bölünmüş yol olarak trafiğe açık olup 79 km si BY-BSK'lı 33 km si BY-SK lı olarak tamamlanmıştır.
Koyulhisar Farklı Seviyeli Kavşağında ve güzergah üzerinde BSK yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

(SİVAS-ŞARKIŞLA) AYRIMI-KANGAL (1.KISIM) YOLU KM:0+000-56+841 VE (SİVAS-ŞARKIŞLA) AYRIMI - KANGAL (2.KISIM) YOLU KM:56+841-70+724 VE KANGAL-ALACAHAN 8. BÖLGE HUDUDU YOLU KM:70+724-106+544

Proje toplam 107 km uzunluğunda olup 33 km'si BY-BSK seviyesinde tamamlanmıştır. Kalan 74 km'de BY yapım çalışmalar devam etmektedir.
Yağdonduran Tünelinde çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Akgedik I-II köprüleri çift taraflı tamamlanmış, Tecer Köprüsü de tek taraflı tamamlanmıştır. Yeşildere, Kazıklıdere, Yağdonduran, Karacalar, Bostankaya köprülerinde çalışmalar devam etmektedir.

ARDAHAN KUZEY–GÜNEY ÇEVRE YOLLARI

Toplam uzunluğu 28,5 km olan çevre yollarında 11 km (BY-BSK) tamamlanmıştır. Kalan kısımlarda çalışmalar devam etmektedir.

Yapım çalışmalarının tamamlanmasıyla şehir içindeki transit trafik çevre yollarına aktarılmış olacaktır.

ÇAMLIÇATAK–ÇILDIR–AKTAŞ SINIR KAPISI YOLU

Toplam uzunluğu 48,3 km olan bu yolda 19 km (BY-BSK) tamamlanmıştır. Kalan 29,7 km'de çalışmalar devam etmektedir.

Proje kapsamında 1 adet 2.300 m uzunluğunda çift tüp Aşık Şenlik Tüneli bulunmaktadır. Tünelin yapım çalışmaları 2016 yılında başlamış olup çalışmalar devam etmektedir.

KARS – DİGOR - (KAĞIZMAN – TUZLUCA) AYRIMI YOLU

Toplam uzunluğu 79 km olan bu yolda 5 km (BY-BSK) ve 4 km (BY-BSK) tamamlanmıştır. Kalan 70 km de çalışmalar devam etmektedir. Proje ile birlikte yolun 4 km kısalması planlanmaktadır.

KARS – SELİM – 12. BÖLGE HUDUDU YOLU

Toplam uzunluğu 93,7 km olan bu yolda 48 km (BY–BSK) 23 km (BY-SK) tamamlanmıştır. Kalan kesimlerde bölünmüş yol ve kaplama çalışmaları devam etmektedir.
Proje kapsamında 5 adet 1.777 m uzunluğunda çift köprü bulunmaktadır.

MALATYA - HEKİMHAN 16. BÖLGE HUDUDU YOLU (DAP)

104,3 km'lik 2x2 BSK standardındaki yolun 91,7 km'si BY (88,7 km BY-BSK, 3 km BY-SK) seviyesinde tamamlanmıştır. Mevcut güzergah 2 kesim halinde ihale edilmiştir. Bu aks üzerinde bulunan 8 adet (1 adet 1x240 m (1.kısım) ve 7 adet 2x2.900 m (2.kısım) uzunluğundaki) tünellerden Sarsap Tüneli (1x240m) ve toplam 2x1199 m uzunluğunda olan Çepiç, Karakısık1 ve Karakısık2 tünelleri nihai beton seviyesinde tamamlanmıştır. Hasan Çelebi Tüneli ile Varyant T1, T2 ve T3 tünellerinde çalışmalar devam etmektedir. Aks üzerinde; 7 adet (711 m) çift köprü, 5 adet (414 m) tek köprü bulunmaktadır. 231 m uzunluğunda çift köprü ve 354 m uzunluğunda tek köprünün yapımı tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir. 2017 yılında 17 km BY-BSK yapılmış olup Kuruçay (1x150 m) Köprüsü ile, Karakısık 1 (2x292,5 m) ve Hasançelebi (2x296,25 m) tünelleri tamamlanmıştır.

KAHTA-NARİNCE- NİSSİBİ-9. BÖLGE HUDUDU YOLU (BY-BSK)

Kâhta–Narince–Nissibi Köprüsü Yolunun toplam proje uzunluğu 41 km (BY-BSK) olup bu kesimde Kâhta Köprüsü (238 m, 6 Açıklıklı), Yenişehir Viyadüğü (376 m, 9 Açıklıklı) ve Ballı Viyadüğü (310 m, 7 Açıklıklı) bulunmaktadır.

Kâhta Köprüsü ve Yenişehir Viyadüğünde çalışmalar devam etmektedir.

ANKARA – ÇANKIRI YOLU

Proje uzunluğu 69 km olup 2016 yıl sonu itibariyle toplam 52 km' lik SK üzeri BSK olarak tamamlanmıştır. 2017 yılında eksik kalan işlerde çalışmalar devam etmekte olup bakım işleri kapsamında 13 km BY-BSK yapılmıştır.

Ayrıca 2017 yılı içerisinde Ankara–Çevre Yolu Ayrım–Akyurt'a kadar olan 17 km' lik kesimin 2x3 şerit genişletme ve 6 adet farklı seviyeli kavşak yapım ihalesi 01.08.2017 tarihinde yapılmış olup süreç devam etmektedir.

YENİKENT – TEMELLİ YOLU

Proje uzunluğu 39,7 km 2x2 BY (2x11 m) standardındadır. 2017 Nisan ayında iş yeri teslimi yapılarak çalışmalara başlanmıştır. 17.04.2020 tarihinde işin tamamlanması planlanmaktadır.
Proje kapsamında 9 Adeti köprülü kavşak olmak üzere 12 Adet kavşak, 8 adet alt ve üst geçit köprüsü, 247 m ve 520 m uzunluğunda iki adet viyadük yer almaktadır.
2017 yıl sonu itibarı ile 6,5 km BY-BSK ve 10 km toprak işleri seviyesinde gerçekleşme sağlanması hedeflenmekte olup çalışmalar devam etmektedir.

ANKARA-KAHRAMANKAZAN YOLU

Proje uzunluğu 28,5 km 2x3 BY-BSK şerit genişletme ve 12 adet Farklı seviyeli kavşak bulunmaktadır.

31.01.2017 tarihinde ihale edilerek Mayıs 2017 itibarı ile çalışmalara başlanmıştır.

ANKARA-POLATLI-SİVRİHİSAR YOLU BSK ONARIM İŞİ

Toplam proje proje uzunluğu 114 km'dir.
2016 yılı sonunda kadar 16 km BY-BSK onarımı yapılmıştır.

2017 yılında 40 km'lik kesimin BSK olarak tamamlanması hedeflenmiş olup 33,7 km BY -BSK onarımı tamamlanmıştır.

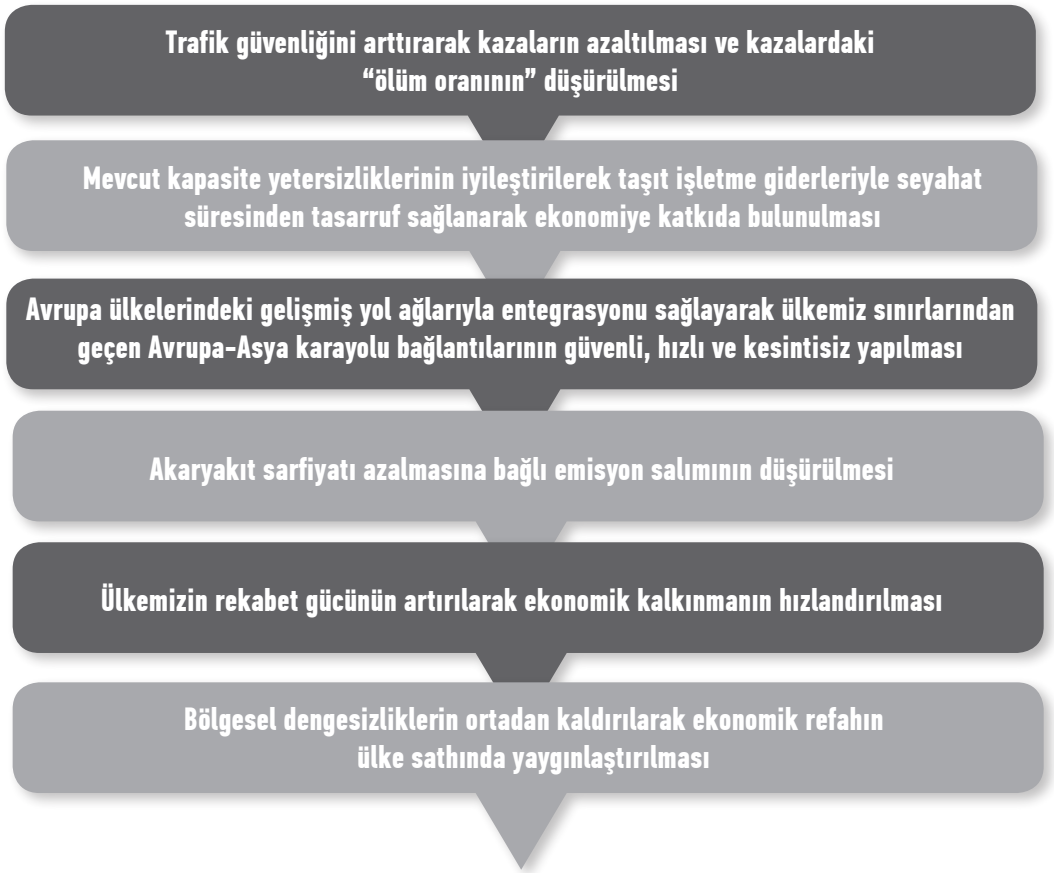
ANKARA - KIRIKKALE - DELİCE YOLU

Toplam proje uzunluğu 25 km 2x3 BY ve 8 adet köprülü kavşak yer almaktadır

2016 yılı sonunda kadar 3 km 2x3 serit genişletmesi yapılmıştır.

2017 yılında ise 8 km 2x2 şerit genişletmesi ve muhtelif köprülü kavşaklarda imalatlara başlanması hedeflenmiş olup 2,5 km 2x3 şerit genişletmesi yapılmış ve Gökçeyurt ile Sage köprülü kavşaklarında çalışmalara başlanılmıştır.

BÖLÜNMÜŞ YOLLARIN SAĞLADIĞI FAYDALAR

Bölünmüş yol yapımıyla hedeflediğimiz konulardan biri, mevcut kapasite yetersizliklerini iyileştirerek, taşıt işletme giderlerinden sağlanan tasarrufla ekonomiye katkıda bulunmak, yolların fiziki ve geometrik standartlarını yükselterek yol kullanıcılarının seyahat konforunu artırmak ve seyahat süresini kısaltmaktır.

2003 yılından itibaren bugüne kadar 19.608 km bölünmüş yolun yapılması ve yollarımızın işletme performansının artırılması sonucu sağlanan kesintisiz trafik akışıyla, seyahat eden vatandaşlarımızın yıllık 219 milyon saat zaman ile yaklaşık 1.331 milyon litre akaryakıt tasarrufu olmuştur. Seyahat süresindeki kısalmalardan yaklaşık 8 milyar 195 milyon TL işgücü tasarrufu, akaryakıt tasarrufundan ise yaklaşık 4 milyar 884 milyon TL olmak üzere toplam yıllık 13 milyar 79 milyon TL ekonomik fayda sağlanmıştır.

Mevcut durum itibarıyla bölünmüş yolların toplam uzunluğu 25.709 km olup bölünmüş yollarda seyahat eden vatandaşlarımızın yıllık 288 milyon saat zaman ile yaklaşık 1.746 milyon litre akaryakıt tasarrufu olmuştur. Seyahat süresindeki kısalmalardan yaklaşık 10 milyar 745 milyon TL işgücü tasarrufu, akaryakıt tasarrufundan ise yaklaşık 6 milyar 404 milyon TL olmak üzere toplam yıllık 17 milyar 149 milyon TL ekonomik fayda sağlanmıştır.

Bunların yanı sıra emisyon salımından da 3 milyon 250 bin ton azalma sağlanmıştır.

Şekil 3. Bölünmüş Yolun Sağladığı Faydalar

Bölünmüş Yolların Trafik Güvenliğine Etkisi

Bölünmüş yol projelerinde en önemli amaçlarımızdan biri; trafik güvenliğini artırarak kazaları azaltmak ve kazalardaki "ölüm oranını" düşürmektir. Bölünmüş yol yapılmadan önce iki yönlü olarak trafiğe hizmet veren (özellikle yüksek eğimli kesimlerde) yollarda ağır vasıtaların çok yavaş seyretmesi nedeniyle otomobillerin sollama fırsatı bulamadığı kesimlerde risk alarak hatalı sollama yapmaları sonucu ölümlü ve yaralanmalı kazalar olmaktaydı. Ancak bölünmüş yolların yapılmasıyla birlikte otomobillerin yaptığı riskli sollama ortadan kalkmış, seyahat hızında süreklilik ve rahatlama sağlanarak yollarımızdaki seyahat konforu artmıştır. Ayrıca, bölünmüş yol çalışmaları ile yol geometrik yapısındaki kazalara sebebiyet veren düşük yarıçaplı yatay ve düşey geometride yapılan iyileştirmelerle duruş görüş mesafeleri artırılmış; kavşak geometrilerinde yapılan iyileştirmelerle de kavşak alanı içerisindeki belirsiz alanlar giderilmiş, yanal görüş mesafesi artırılarak kaza şiddetinde azalmalar sağlanmıştır. Bölünmüş yolların hizmete alınması ve yollarımızın geometrik standartlarının iyileştirilmesi sonucunda; kaza karakterleri değişmiş ve özellikle kafa kafaya çarpışmaların önlenmesi sonucu ölümlü kazaların sayısında azalmalar olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülkemizdeki Motorlu Kara Taşıtları sayısı; 2003 yılında 8.903.843 olup 2017 Ağustos ayı sonu itibarıyla 21.863.854 adede ulaşmış ve taşıt sayısı son 15 yılda yaklaşık %146 artmıştır. (21.863.854 adet taşıtın 11.802.713 adedini yani %54'ünü otomobiller oluşturmaktadır).

Taşıt sayısındaki bu artışa rağmen 2016 yılında meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı kazalardaki kusur oranları incelendiğinde; sürücünün kusur oranı % 90 iken yoldan kaynaklanan kusur oranının % 0,50 seviyesinde olduğu görülmektedir.

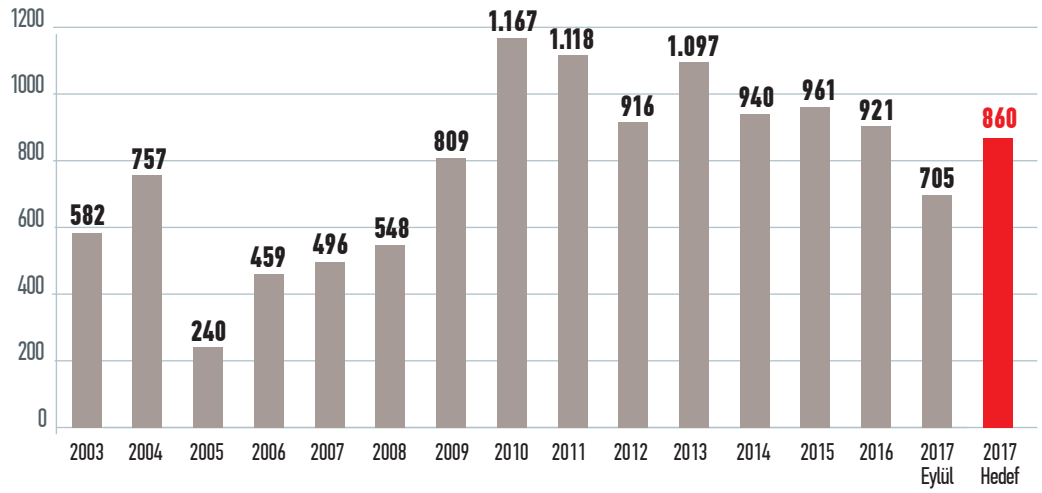
- 2003-2016 yılları arasında motorlu kara taşıtları sayısı yaklaşık 2,4 kat yollarımızdaki trafik yoğunluğu da (taşıt-km) yaklaşık 2,3 kat artmıştır.

TEK PLATFORMLU YOLLAR

1 Ocak 2003-Eylül 2017 tarihleri arasında 1.531 km'si BSK kaplamalı, 10.185 km'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam 11.716 km tek platformlu yol tamamlanmıştır.

Güvenlik yolları dâhil 2017 yılında 860 km tek platformlu yolun yapımı hedeflenmiş olup, 2017 yılı Eylül ayı itibariyle 705 km uzunluğundaki tek platformlu yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır (Grafik 9).

GRAFİK 9 **Tek Platformlu Yollar** (Km)

TÜNELLER

Tünel Yapım çalışmaları kapsamında 2003-Eylül 2017 tarihleri arasında; 322 km uzunluğunda 232 adet tünel tamamlanmıştır. Kısaca, gidiş ve dönüş yönleri ayrı ayrı uzunluğa dâhil edilmiş olup; 2003 öncesi 50 km olan toplam tünel uzunluğu, 2003-Eylül 2017 yılları arasında yapılan 322 km ile birlikte %644 artış göstererek 372 km uzunluğa ulaşmıştır. Tüm yollarımızda toplam 87 km uzunluğunda 185 adet tek tüp tünel ve 285 km uzunluğunda 130 adet çift tüp tünel hizmet vermektedir. (Toplam tek tüp tünel uzunluğu 372 km'dir).

2017 yılında 26,3 km uzunluğunda 16 adet tünelin yapımı tamamlanmıştır. Kısaca son iki yılda trafiğe açılan tünel uzunluğu; Cumhuriyetimizin kuruluşundan 2003 yılına kadar yapılan tünel uzunluğunun 2 katından fazladır (%217).

2023 yılına kadar yol ağımızda toplam 700 km uzunluğunda 470 adet tünelin trafiğe hizmet vermesi hedeflenmektedir.

2017 yılı Eylül ayı itibarıyla;

- İstanbul-Şile-Ağva yolunda T4 tüneli (2x267m),
- Afyon-Uşak yolunda Karahisar Tüneli (2x358 m),
- Kahramanmaraş-Göksun-6. Bölge (Kayseri) Hududu yolunda Çağlayan Tüneli (2x2.515 m),
- Amasya Çevre Yolunda T2 Tüneli(2x368 m),
- Malatya-Hekimhan-16. Bölge Hududu yolunda Karakısık-1 Tüneli (2x293 m),
- Giresun-Dereli-Şebinkarahisar yolunda T5 Çınarcık Tüneli (75 m),
- Gümüşhane Geçiş yolunda T5 Tüneli (2x2.519 m),
- Alanya-Gazipaşa Ayrımı–Taşkent-Başyayla Ayrım yolunda Çayarası-2 (247m), Çayarası-3 (1629 m),
- Çakraz-Kurucaşile yolunda T2 tüneli (2x1.529 m),
- Trabzon-Aşkale Maçka-Karahava Yolunda Bağışlı Tüneli (761 m),
- Çayarası-4 (1.211 m), Çayarası-5 Tüneli (1.514 m),
- Saltukova-Hisarönü-Kilimli-Zonguldak yolunda Mithatpaşa-1 Tüneli (2x306 m) ve Mithatpaşa-2 Tüneli (2x1.546 m),
- Zonguldak-Ereğli yolunda Değirmenağzı tünelinin 1.460 metre uzunluğunda sol tüpü tamamlanmıştır.

YAPIMI TAMAMLANAN TÜNEL PROJELERİ

TABLO 8 **Yapımı Tamamlanan Tünel Projeleri**

Tünel Adı	Güzergâh	Uzunluğu
İstanbul-Şile-Ağva Tünelleri	İstanbul-Şile-Ağva Yolu	3 Adet 2x975 m
Orhangazi Tüneli	Gebze-Orhangazi	2x3.590 m
Selçukgazi Tüneli	Gemlik-Bursa	2x1.250 m
Belkahve Tüneli	Kemalpaşa-İzmir	2x1.605 m
Karahisar Tüneli	Afyon-Uşak	2x365 m
Çağlayan Tüneli	Kahramanmaraş-Göksun-6. Bölge Hududu	2x2.514 m
Amasya T2 Tüneli	Amasya Çevre Yolu	2x367 m
Topçam T1 Tüneli	Ordu Mesudiye Koyulhisar Devlet Yolu	1x965 m
Çaltepe Tüneli	(Gölköy-Topçam) Ayr.-Mesudiye Yolu	1x1.042 m
Kömürhan Tüneli	Malatya-Elazığ	2x2.400 m
Cankurtaran Tüneli	Artvin-Ardahan-Kars-Erzurum Aksı	2x5.200 m
Salmankaş Tüneli	Trabzon-Araklı-Bayburt Yolu	2x4.200 m
Çayarası Tünelleri	Alanya Ayrımı – Hadim	5 Adet 1x4.825
Değirmenağzı Tüneli	Zonguldak	2x1.460 m
Mithatpaşa 1 Tüneli	Zonguldak-Bartın Yolu	2x306 m
Mithatpaşa 2 Tüneli	Zonguldak-Bartın Yolu	2x1.546 m
T2 Tüneli	Çakraz-Kurucaşile	2x1.529 m
Bağışlı Tüneli	Trabzon-Aşkale Maçka-Karahava Yolu	1x761 m

İstanbul-Şile-Ağva Tünelleri

2014 yılında başlanmış olan tünellerden T6-T7 tünelleri 2016 yılında tamamlanmıştır. İstanbul–Şile–Ağva Yolu kapsamında toplam 6.046 m uzunluğundaki 7 adet çift tüp tünel bulunmaktadır. 3 adet tünel tamamlanmış olup, 4 adet tünelde çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu tünellerin tamamlanmasıyla yolda toplam 18 km kısalma olacaktır.

Orhangazi Tüneli (Bursa)

YİD (Yap-İşlet-Devret) modeliyle yapım çalışmaları yürütülen İstanbul-Bursa-İzmir Otoyolunun Gebze-Orhangazi arasında bulunan Samanlı Dağındaki Orhangazi Tüneli 2x3 olup tek tüp uzunluğu olarak 7.180 m uzunluğundadır (2x3.590 m). Tünel yapım çalışmaları 2015 yılı Ekim ayında tamamlanmış, 21 Nisan 2016 tarihinde işletmeye açılmıştır. Orhangazi Tüneli trafiğe hizmet veren Türkiye'nin en uzun otoyol tünelidir.

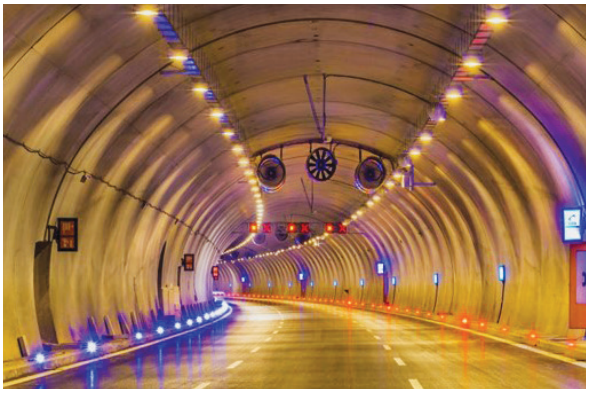
Selçukgazi Tüneli (Bursa)

YİD modeliyle yapılmış olan İstanbul-Bursa-İzmir Otoyolunun Gemlik-Bursa arasında bulunan Selçukgazi Tüneli 2x3 olup tek tüp uzunluğu olarak 2.500 m uzunluğundadır. (2x1.250 m). Tünel yapım çalışmaları 2016 yılı sonunda tamamlanmış olup 12 Mart 2017 tarihinde işletmeye açılmıştır.

Belkahve Tüneli (İzmir)

YİD modeliyle yapılan Belkahve Tüneli Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu aksı üzerinde bulunmaktadır. Belkahve Tüneli 2x3 olup Tek Tüp uzunluğu olarak 3.210 m uzunluğundadır (2x1.605 m). Tünel yapım çalışmaları 2016 yılı sonunda tamamlanmış olup 08 Mart 2017 tarihinde işletmeye açılmıştır.

Karahisar Tüneli (Afyon)

Afyon-Uşak yolunda yer alan 2x365 m uzunluğundaki Karahisar Tüneli, Köprülü Kavşakları ve Bağlantı Yolları yapım işinde çalışmalar 01.07.2016 tarihinde başlamıştır (Kazı, destekleme ve nihai beton imalatları bitirilmiştir). Köprülü Kavşak 2017 yılı Ocak ayı içerisinde açılmıştır. Tünel, bağlantı yollarıda dahil olmak üzere 08.10.2017 tarihinde açılışı yapılmıştır.

Çağlayan Tüneli (Kahramanmaraş)

Toplam 124 km uzunluğundaki Kahramanmaraş-Göksun-6.Bölge Hududu Yolunda bulunan Çağlayan Tünelinin yapımına 2014 yılında başlanılmıştır. Çağlayan Tüneli 2x2 olup tek tüp uzunluğu olarak 5.029 m uzunluğundadır (2x2.514,5 m). 2017 itibarıyla yapım çalışmaları tamamlanmıştır.

Amasya T2 Tüneli

Amasya Çevre yolu projesi bünyesinde bulunan T2 Tüneli 2x2 olup Tek Tüp uzunluğu olarak 733 m (2x366,5 m) dir. Amasya Çevre Yolu T2 Tüneli yapım çalışmaları 2017 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Topçam T1 Tüneli

Ordu-Mesudiye-Koyulhisar Devlet yolu üzerindeki T1 ve T2 Tünelleri Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayacaktır. T1 Tüneli tek tüp olup uzunluğu 0,965 km'dir. Tünellerin tamamlanması ile güzergah 4,2 km kısalacaktır. 2015 yılında başlanmış olan tünellerden T1 tüneli 2016 yılında tamamlanmış, ikincil işleri tamamlanma aşamasındadır.

Çaltepe Tüneli

Yapımına 2012 yılında başlanmış olan (Gölköy-Topçam) Ayrımı–Mesudiye yolu projesinde Geyikkaya, Çaltepe, Ilışar ve Mesudiye tünelleri bulunmaktadır. Tünellerin tamamlanması ile yol 3,5 km kısalacaktır. Çaltepe Tüneli Tek Tüp Tünel olup uzunluğu 1,042 km 'dir. Tünelin yapım çalışmaları 2016 yılında tamamlanmıştır.

Kömürhan Tüneli (Malatya)

Malatya-Elazığ yolunda yer alan 2x2.400 m uzunluğundaki Kömürhan Tüneli, Köprüsü ve Yolu yapım işinde çalışmalar 06.01.2014 tarihinde başlamıştır. Tünel ikincil işler hariç tamamlanmıştır. (Kazı, destekleme ve nihai beton imalatları bitirilmiştir). Projenin tamamlanmasıyla güzergah yaklaşık 1 km kısalacaktır.

Cankurtaran Tüneli

Artvin–Ardahan–Kars-Erzurum aksı üzerinde bulunan Cankurtaran Tüneli 2 x 5200 m uzunluğunda olup, proje bünyesinde 2x900 m T1 ve 2x360 m T2 Tünelleri, 2x120 m uzunluğunda Dengeli Konsol Subaşı Viyadüğü, 2x75 m Cicial Köprüsü, 2x27 m Zalona-1 Köprüsü, 25 m Zalona-2 Köprüsü yer almaktadır. Projenin yapımının tamamlanması ile birlikte Hopa-Borçka yolu 12 km kısalacaktır. Cankurtaran tünelinin trafiğe açılmasıyla; karlanmanın sorun yarattığı 700 m kotlarındaki Cankurtaran tepesinden uzaklaşılacak, bu şekilde Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu Bölgesi, dolayısıyla Orta Doğu ülkeleri arasında önemli bir köprü görevi üstlenen bu güzergâhta yol konforu ve trafik güvenliği yönünden önemli ölçüde fayda sağlanacaktır. T1 ve T2 Tünelleri'nin yapım çalışmaları tamamlanmış olup ikincil işleri devam etmektedir. Cankurtaran Tüneli yapım çalışmaları tamamlanmış ancak projede yer alan viyadük ve bağlantı yollarının yapım çalışmaları devam ettiği için henüz trafiğe açılmamıştır.

Salmankaş Tüneli (Bayburt)

Trabzon-Araklı-Bayburt yolunda 2x4.200 m (8.400 m) uzunluğundaki Salmankaş Tüneli ve bağlantı yollarının tamamlanmasıyla; Trabzon–Bayburt arası 16 km kısalmıştır. 2011 yılında başlanmış olan tünelin 2015 yılında tamamlanmıştır.

Çayarası Tünelleri (Antalya)

Alanya Ayrımı–Hadim güzergahı üzerinde 5 adet (Hadim 1-2-3-4-5) tünelin devamı niteliğinde olan 5 adet Çayarası Tünelinin toplam uzunluğu 4,822 m dir. Çayarası 1-2-3-4-5 tünellerinden Çayarası-1 2016, Çayarası-2-3-4-5 tünelleri 2017 yılında tamamlanmıştır.

Değirmenağzı Tüneli (Zonguldak)

Yapım çalışmalarına 2013 yılında başlanılmış olan tünelin toplam uzunluğu 70,7 km olan projede 2016 yılı sonu itibariyle 58,8 km Bölünmüş Yol tamamlanmıştır. Bölünmüş Yol yapımı kapsamında yeni yapılacak olan 1.460m uzunluğundaki sol (B) tüpte yapım çalışmaları bitirilmiş olup, ikincil işler devam etmektedir.

Mithatpaşa 1 ve Mithatpaşa 2 Tünelleri (Zonguldak-Bartın)

Yapım çalışmalarına 2017 yılında başlanmış olan Mithat Paşa 1-2 tünellerinin yapım çalışmaları tamamlanmış olup ikincil işlerde çalışmalar (Asfalt ve elektromekanik işleri) devam etmektedir. Mithat Paşa 1 Tüneli (2x306 m) trafiğe açıldığında yolda 170 m kısalma olacaktır.

YAPIMI DEVAM EDEN BAZI TÜNEL PROJELERİ

TABLO 9 **Yapımı Devam Eden Bazı Tünel Projeleri**

Tünel Adı	Güzergâh	Uzunluğu
Gelibolu-Ecebat Tünelleri	Gelibolu-Ecebat Yolu	6 adet 1x8.412 m
Karasu Tüneli	Kaynarca-Karasu Yolu	1x415 m
Sabuncubeli Tüneli	İzmir-Manisa Yolu	2x4.070 m
Honaz Tüneli	Denizli-Antalya Yolu	2x2.600 m
Alacabel Tüneli	Konya-Antalya Yolu	2x7.360 m
Çayırhan Tüneli	Ankara–Beypazarı–Nallıhan–Dokurcun–Akyazı güzergahı	2x1.262 m
Çerkeş Tüneli	Ankara–İstanbul Ayrımı–Güvem-Çerkeş güzergahı	1x2.070 m
Akdeniz Sahil Yolu Tünelleri	Antalya-Mersin	19 adet 30.100 m
Kahramanmaraş-Kayseri Tünelleri	Kahramanmaraş- Göksun Yolu	7 adet 2x8.672 m
Mut Aksı Tünelleri	Silifke-Mut Yolu	8 adet 2x10.798 m
Ordu Çevre Yolu Tünelleri	Ordu Çevre Yolu	4 adet 2x5.002 m
Eğribel Tüneli	Giresun-Şebinkarahisar Yolu	2x5.909 m
Cudi Tünelleri	Cizre-Şırnak Yolu	2 adet 2x727 m
İnceler, Ballı, Ortabağ-1 ve Ortabağ-2 Tünelleri	Şırnak-Ortabağ-Çığlı Yolu	4 adet 1x1.860 m
Ovit Tüneli	İkizdere-İspir Yolu	2x 14.300 m
Zigana Tüneli	Trabzon-Gümüşhane	2x14.500 m
Kop Tüneli	Erzurum-Bayburt Yolu	2x6.500 m
Kırık Tüneli	İkizdere-Erzurum Yolu	2x7.105 m
Dallıkavak Tüneli	İspir-Erzurum Yolu	2x3.105 m
Demirkapı Tüneli	Antalya İbradi İlçesi	1x 5.000 m
Gemlik-Armutlu-Yalova Tünelleri	Gemlik-Armutlu-Yalova Yolu	6 adet 1x5.900 m
Geminbeli Tüneli	Suşehri-Sivas Yolu	2x 4.279 m
Aşık Şenlik Tüneli	Çıldır-Aktaş Yolu	2x2.300 m
Ilgar Tüneli	Ardahan-Çıldır Ayrımı - Hanak-Damal Güzergahı	2x 4.900 m

Gelibolu-Eceabat Tünelleri

2015 yılında başlanmış olan tünellerden T2 tüneli 2017 yılında tamamlanacaktır. (T1-T1A-T3-T4-T5) tünellerinin ise 2018-2020 yılları arasında bitirilmesi hedeflenmektedir. Gelibolu–Eceabat Yolu kapsamında toplam 8.412 m uzunluğundaki 6 adet Tek Tüp Tünel bulunmaktadır. 2 adet tünelde çalışmalar devam etmektedir. Diğer 4 tünelde çalışmalar ikmal ihalesi kapsamında yapılacaktır. Söz konusu tünellerin tamamlanmasıyla yolda toplam 1 km kısalma olacaktır.

Karasu Tüneli

Karasu Tüneli yapım çalışmalarına 2013 yılında başlanmıştır. 2018 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir. Kaynarca–Karasu Yolu kapsamında 415 m uzunluğunda 1 adet tek tüp tünel bulunmaktadır. Söz konusu tünelin yapımına ikmal ihalesi kapsamında devam edilecektir. İhale süreci devam etmektedir.

Sabuncubeli Tüneli

2015 yılında başlanmış olan Tünelin 2018 yılı Temmuz ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Sabuncubeli Tüneli İzmir ve Manisa İllerini birbirine bağlamaktadır. Proje bünyesinde sol tüp 4.070m, sağ tüp 4.045m uzunluğunda olan Çift Tüp Tünel ve 2.530 m bağlantı yolları bulunmaktadır. Sabuncubeli Geçidi: iklim şartları bakımından zorlu ve kışın buzlanmanın yoğun olduğu bir mevkide bulunmaktadır. Projenin tamamlanmasıyla İzmir-Manisa arasında kesintisiz ve konforlu ulaşım imkanı sağlanmış olacaktır. Tünelin 8-9 Eylül 2017 tarihinde sağ tüpte ışık göründü töreni yapılmıştır.

Honaz Tüneli

2016 yılında başlanılmış olan tünelin 2019 yılı Mart ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Honaz Tüneli, Denizli-Antalya Yolu üzerinde ve Denizli Çevre Yolu üzerinde bulunmaktadır. Proje bünyesinde 2x2600 m uzunluğunda olan Çift Tüp Tünel bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla Denizli Çevre Yolu 2 km kısalacaktır.

Alacabel Tüneli

Alacabel Tüneli, 7 No'lu Kuzey-Güney Aksı üzerinde Konya ili ile Antalya ilini bağlamaktadır. 2016 yılında başlanmış olan tünelin 2019 yılı sonunda bitirilmesi hedeflenmektedir. Proje bünyesinde 2x7360 m uzunluğunda olan Çift Tüp Tünel ve 11.840 m bağlantı yolları bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yol 7 km kısalacaktır.

Çayırhan Tüneli

Ankara–Beypazarı–Nallıhan–Dokurcun–Akyazı tarihi ipek yolu güzergahında toplam uzunluğu 2.524 m olan Çift Tüp Tünel (2x1262 m), toplam uzunluğu 540 m olan 2 adet köprü (1 adedi 270 m) yer almaktadır. Beypazarı–Nallıhan güzergâhında Çayırhan Kuş Cenneti Milli Parkı mevkiinde yer alan Köprü ve Bağlantı Tünelinin tamamlanmasından sonra Milli Park korunmuş, ayrıca tarihi İpek Yolu'nun (Ankara–Beypazarı–Nallıhan–Dokurcun–Akyazı Yolu) önemli bir parçası Bölünmüş Yol olarak tamamlanmış olacaktır. Bağlantı Tüneli ve Çayırhan Köprüsünün 2019 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Çerkeş Tüneli

2015 tarihinde iş yeri teslimi yapılmış olup başta tünel işleri olmak üzere, toprak işleri, sanat yapıları ve BSK işleri yapılacaktır. (Ankara–İstanbul) Ayrımı–Güvem-Çerkeş arasında toplam uzunluğu 52 km olan bu yolda 1 adet 2070 m tünel yer almaktadır. 2018 yılında tünelin tamamlanması planlanmaktadır. Tünelin tamamlanmasından sonra güzergah üzerinde 2,5 km kısalma olacaktır.

Akdeniz Sahil Yolu Tünelleri

Toplam 227 km uzunluğunda ve BY standardındaki yolda, 34 adet (39,8 km) tünel, 17 adet (6,1 km) viyadük, 65 adet köprü (3,9 km) ve 19 adet (5,8 km) köprülü kavşak yer almaktadır. Bugüne kadar 15 adet tünel (9,7 km), 1 adet viyadük (140 m), 60 adet köprü (3,4 km) ve 19 adet (5,8 km) köprülü kavşak tamamlanmış olup 14 adet tünel (9,2 km) trafiğe açılmıştır. 2017 yılı Aralık ayı itibariyle T2 (501 m) tünelinin trafiğe açılması, hedeflenmektedir. Projenin tamamlanması ile yolda 33 km kısalma sağlanacaktır

Kahramanmaraş-Kayseri Tünelleri

Toplam 124 km yolun tamamı BY standardındadır. Proje bünyesinde 12 adet tünel (16.978 m) ve 4 adet Viyadük (1.263 m), 3 adet (135 m) farklı seviyeli kavşak, 3 adet (98 m) köprü bulunmaktadır. 2016 yılı sonuna kadar 87 km BY (38,2 km BSK, 48,8 km SK) olarak bitirilmiş; 4 adet tünel (5761 m), 2 adet viyadük (570 m) tamamlanmıştır. Tekir Tüneli (1.205m) ve Çağlayan Tüneli'nde (2.545 m) yapım çalışmaları tamamlanmış olup elektromekanik işlerinde çalışmalar devam etmektedir. T2 (1400 m), T3 (3678 m), T4 (500 m) ve T5 (610 m) tünellerinde kazı destek çalışmaları devam etmektedir. Çalışmalar sonucu güzergâhta 17,2 km kısalma sağlanacaktır.

Mut Aksı Tünelleri

Toplam 112 km uzunluğunda ve BY standardındaki yolda, 8 adet (10.798 m) tünel, 9 adet (3.293 m) viyadük yer almaktadır.2017 yılı Aralık ayı itibariyle T5 (870 m), T6 (1023 m) tünellerinin ve V6 (187 m), V7 (412 m) viyadüklerinin çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir. Projenin tamamlanması ile yolda 12 km kısalma sağlanacaktır.

Ordu Çevre Yolu Tünelleri

21,4 km uzunluğundaki Ordu Çevre Yolunda yer alan 6 adet çift tüp tünelin toplam uzunluğu 2 x 9.491 m'dir. Tamamlanmasıyla yolda yaklaşık 45 dakika zaman tasarrufu elde edilecektir. 2012 yılında başlanmış olan tünellerden Boztepe ve Öceli Tünellerinin Elektromekanik imalatlar devam etmektedir. Terzili Tünelinde (2.360 m) 1.157 m'lik kısmında kazı ve destekleme çalışmaları tamamlanmış olup proje revizyonu nedeniyle kalan kısımın çalışmaları ikmal ihalesi kapsamında devam edecektir.

Eğribel Tüneli

2014 yılında başlanmış olan tünelin 2018 yılı Nisan ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Eğribel Tüneli, Giresun İli Dereli İlçesi üzerinden Şebinkarahisar'a bağlanmaktadır. Proje bünyesinde 2x5.909 m çift tüp tünel ve 1.800 m bağlantı yolu bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yol 6.500 m kısalacaktır.

Cudi I – Cudi II Tünelleri

2011 yılında başlanmış olan tünellerin 2017 yılı Ekim ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Cizre-Şırnak Yolu Yol Yapım İşi bünyesinde yapılmakta olan Cudi I ve Cudi II Tünelleri Uluslararası açıdan önemli olan D-400 aksı üzerinde bulunmakta olup Cizre Şırnak Karayolu, Kuzey Güney hattında Şırnak Van Karayolu üzerinden Kapıköy, Esendere sınır kapısını Habur Sınır Kapısına bağlayacak yol konumundadır.

Cudi-I Tüneli 2x0,71 km uzunluğunda olup nihai beton kaplama seviyesinde tamamlanmıştır. İkincil işlerde çalışmalar devam etmektedir.

Cudi-II Tüneli 0,71 km uzunluğunda olup nihai beton kaplama seviyesinde tamamlanmıştır. İkincil işlerde çalışmalar devam etmektedir. İki tünelinde tamamlanmasıyla ile güzergah 8 km kısalacaktır.

İnceler, Ballı, Ortabağ- I Ve Ortabağ- II Tünelleri

2013 yılında başlanmış olan tünellerin 2018 yılı Mayıs ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Şırnak-Ortabağ-Çığlı Yolu İkmal İnşaatı İşi kapsamında yapılmakta olan İnceler, Ballı, Ortabağ I ve Ortabağ II Tünelleri Uluslararası açıdan önemli olan D-400 aksı üzerinde bulunmakta olup, Şırnak-Hakkâri karayolu üzerinde sınır güvenliği barajları nedeniyle su altında kalan kesimler nedeniyle güvenlik yolu üzerinde bulunmaktadır.

Ballı Tüneli (225 m tek tüp) İkincil işlerde çalışmalar devam etmektedir. İnceler Tüneli'nde (225 m tek tüp) kazı destek çalışmaları tamamlanmıştır. Kiriş betonu çalışmaları devam etmektedir.

Ortabağ-I Tüneli'nde (1.290 m tek tüp) 314 m. kazı destek çalışması tamamlanmış olup çalışmalar devam etmektedir. Ortabağ-II Tüneli'nde (120 m tek tüp) çalışmalara başlanacaktır.

Ovit Tüneli

Rize (İkizdere)-Erzurum (İspir) yolunda 17,3 km'lik proje bünyesinde 14,3 km çift tüp tünel ile 3 km bağlantı yolları bulunmaktadır. Ovit Tüneli faaliyete geçtiğinde Türkiye'nin ve Avrupa'nın birinci, dünyanın ikinci en uzun çift tüplü karayolu tüneli olacaktır. 2012 yılında başlanmış olan tünelin 2017 yılı Aralık ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Tamamlanması ile güzergâh 3,8 km kısalacaktır. Standardı düşük ve yılın 6 ayı kar nedeniyle geçit vermeyen İkizdere-İspir Yolunda Ovit Tünelinin yapılması ile birlikte Kuzey-Güney koridorlarında en önemli akslardan biri olan 15. aksın yol standartları da yükseltilmiş olacaktır.

Bu proje, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındaki illerin önce Doğu Karadeniz Bölgesine oradan da diğer komşu ülkelere yüksek standartlı bir yol ile bağlanması suretiyle GAP ürünlerinin önemli bir bölümünün Karadeniz limanlarına çıkarılarak Rusya, Ukrayna, Kafkaslar ve Türki Cumhuriyetlere ulaştırılmasında önemli bir potansiyele sahiptir.

Zigana Tüneli

2016 yılında başlanmış olan tünelin 2020 yılı Nisan ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Zigana Tüneli, Trabzon İli Maçka İlçesi üzerinden Gümüşhane İline bağlanmaktadır. Proje bünyesinde 2x14.500 m çift tüp tünel ve 600 m bağlantı yolu bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yol 8 km kısalacaktır.

Güzeldere Tüneli

Van-(Hakkari-Yüksekova) Ayrımı Yolu Yapım İşi bünyesinde çıkılan tünel işi 03.10.2013 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır. Van-Başkale karayolunda üzerindeki 2x3137 m (6.274 m) uzunluğunda çift şeritli inşa edilen tünelin tamamlanmasıyla yolda 2.2 km kısalma olacaktır. Tünelin 2018 yılı içerisinde bitirilmesi hedeflenmektedir.

Kop Tüneli

Erzurum Bayburt yolunda bulunan 2x6.500 m uzunluğundaki Kop Tüneli tamamlandığında Gürbulak Sınır Kapısı'nın Trabzon Limanı'na ulaşımı kolaylaşacaktır. 2012 yılında başlanmış olan tünelin 2019 yılı Kasım ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Söz konusu tünelin tamamlanmasıyla Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ekonomik ve sosyal yapılarında, gerek ülke içi ve gerekse komşu ülkelerle gidiş gelişlerde büyük gelişmeler ve canlılık yaşanacaktır.

Kırık Tüneli

Kırık Tüneli İkizdere İlçesi üzerinden İspir'e ve Erzurum'a bağlamaktadır. 15,8 km'lik Proje bünyesinde 7.105 m çift tüp tünel ve 8.679 m bağlantı yolları bulunmaktadır. Tünelin tamamlanmasıyla mevcut yol 33 km kısalacaktır. 2014 yılında başlanmış olan tünelin 2019 yılı Aralık ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Kırık Tüneli'nin faaliyete geçmesiyle Rize-Erzurum karayolu transit taşımacılığa uygun hale gelecektir. Karadeniz limanlarına ulaşımın rahatlaması ile bölge ülkelerinin uluslararası ticaretini Karadeniz üzerinden konforlu ve güvenli yapması sağlanacaktır.

Dallıkavak Tüneli

Erzurum İspir yolunda yer alan 2x3.105 m uzunluğundaki Dallıkavak Tüneli toplamda 6,21 km'dir. Tünelle yolda 4,4 km kısalma sağlanacaktır. 2012 yılında başlanmış olan tünelin 2019 yılı Kasım ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Erzurum-İspir yolunun en yüksek geçitlerinden biri olan Dallıkavak geçidi 2.359 rakımda olup, kış aylarında tipi kar yağışı gibi sebeplerden dolayı trafik akışı zaman zaman durmaktadır. Yapılan Dallıkavak tünelinin tamamlanmasıyla kotta 254 m kazanç sağlayarak trafik yaz kış kesintisiz akacaktır.

Demirkapı Tüneli

Yapım çalışmalarına 2013 yılında başlanılmış olan tünelin, 2017 yılı Aralık ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Demirkapı Tüneli Antalya'nın İbradı ilçesindeki Akdağ'da bulunaktadır. Proje bünyesinde 5 km uzunluğunda Tek Tüp Tünel bulunmaktadır. Demirkapı Tüneli'nin tamamlanmasıyla yolda 7 km kısalma olacaktır.

Gemlik-Armutlu-Yalova Yolu Tünelleri

Gemlik-Armutlu-Yalova Yolu kapsamında toplam 1x5.900m uzunluğundaki 6 adet Tek Tüp Tünel bulunmaktadır. 3 adet tünelde çalışmalar devam etmektedir. Kazı+destek çalışmaları devam eden T2 ile T3 Tünelinin ve T4,T5,T6 tünelleri ikmal ihalesi kapsamında tamamlanması planlanmaktadır. Tünellerin tamamlanmasıyla yolda toplam 600 m kısalma olacak ve turizm beldesi olan Esenköy'ün şehir içi trafiği rahatlayacaktır. 2014 yılında çalışmalara başlanmış olan T1 Tünelinin 2017 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Geminbeli Tüneli

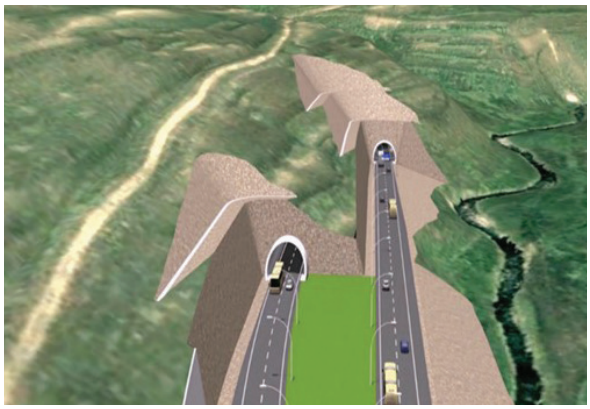
Yapım çalışmalarına 2013 yılında başlanmış olan tünelin 2018 yılı Aralık ayında bitirilmesi hedeflenmektedir. Geminbeli Tüneli Suşehri-Sivas Karayolu üzerinde bulunmaktadır. Proje bünyesinde 2x4.279 m Çift Tüp Tünel bulunmaktadır. Doğu ve Orta Karadeniz'i Orta Anadolu'ya ve güneye bağlayan ana arter yol ağı üzerindedir. Uzun süren kış aylarında sürekli kar ve buz mücadelesi yapılan bir güzergâhta, hem can ve mal güvenliği sağlanacak hem de mevcut güzergâhı 3 km kısalttığı için ulaşım maliyetlerinde tasarruf sağlanacaktır.

Aşık Şenlik Tüneli

Yapım çalışmalarına 2016 yılında başlanılmış olan tünelin 2019 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Çıldır-Aktaş yolu üzerindeki Aşık Şenlik Tüneli Çıldır Aktaş Sınır Kapısını birbirine bağlayacak. Proje bünyesinde 2x2,3 km Çift Tüp Tünel ile 16,3 km Bölünmüş Yol Bitümlü Sıcak Karışım Kaplama (BSK) bulunmaktadır. Aşık Şenlik Tüneli'nin tamamlanması ile güzergah 4 km kısalacaktır.

Ilgar Tüneli

Yapım çalışmalarına 2017 yılında başlanılmış olan tünelin 2019 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Ilgar Tüneli (Ardahan-Çıldır) Ayrımı–Hanak-Damal Güzergâhı üzerinde yer almaktadır. Proje bünyesinde 2x4,9 km Çift Tüp Tünel ile 41 km Bölünmüş Yol Bitümlü Sıcak Karışım Kaplama (BSK) bulunmaktadır. Ilgar Tünelinin tamamlanması ile güzergâh 5 km kısalacaktır.

KÖPRÜLER

Son 15 yılda köprü yapım çalışmaları kapsamında 229 km uzunluğunda 2.226 adet köprünün yapımı tamamlanmış olup, 947 adet köprünün bakım ve onarımı, 598 adet tarihi köprünün Restorasyon Uygulama Projeleri ile 218 adet tarihi köprünün de Restorasyon Uygulama Çalışmaları tamamlanmıştır. Eylül 2017 tarihi itibariyle ülkemizdeki trafiğe hizmet veren toplam 8.193 adet köprünün uzunluğu 541 km'ye ulaşmıştır.

2017 Eylül ayı itibariyle ihaleleri tamamlanan şantiyelerde köprü yapım, köprü bakım ve tarihi köprü çalışmaları devam etmektedir. Devam eden çalışmalardan 68 adet (19,5 km) uzunluğunda köprünün yapımı ve 50 adet köprünün bakım ve onarımı ile 24 adet tarihi köprünün restorasyon uygulama projeleri ile 7 adet tarihi köprü restorasyon uygulama çalışmaları tamamlanmıştır.

2023 yılına kadar yol ağımızda toplam 673 km uzunluğunda 9.071 adet köprü ve viyadüğün trafiğe hizmet vermesi hedeflenmektedir.

TABLO 10 **Yapımı Tamamlanan Bazı Köprü Projeleri**

Köprü Adı	Güzergâh	Uzunluğu (m)
Bornova Viyadüğü	Manisa-İzmir Bornova Geçişi	2.238
İscehisar Köprüsü	Afyon-Ankara Yolu	644
Himmetdede Köprülü Kavşağı	Kayseri -Kırşehir Yolu	160
Havaalanı Köprülü Kavşağı	Samsun-Ordu Yolu	229
Tekkeköy Farklı Seviyeli Kavşak Köprüleri	Samsun-Çarşamba Yolu	1813
Nissibi Köprüsü	Adıyaman	610
Ağın Köprüsü	Elazığ-Arapkir Ayrımı - Ağın Yolu	520
TRT Köprülü Kavşağı	Diyarbakır-Mardin Yolu	347
Sırrın Köprülü Kavşağı	Şanlıurfa	730
Alanya Çevre Yolu Köprüleri	Alanya Doğu Çevre Yolu	660
Karaman Köprüsü	Zonguldak- Amasra- Kurucaşile- Cide Yolu	82
Eğri Köprüsü	Sivas-Celali-Karayün	144

Ağın Köprüsü (Açılış Ekim 2015)

Nissibi Köprüsü (Açılış Mayıs 2015)

TABLO 11

Yapımı Devam Eden Bazı Köprü Projeleri

Köprü Adı	Güzergâh	Uzunluğu (m)
Çamlıca Köprüsü	Ermenek-Mut Yolu	350 m
Eyiste Viyadüğü	Konya-Karaman Ayrımı-Belören-Hadim Yolu	1372 m
Eskişehir Entegre Sağlık Kampüsü Farklı Seviyeli Kavşak ve Gündoğdu Alt Geçit Köprüsü	71 Evler Eskişehir-Şehir Hastanesi	360 m
TAI-TUTAŞ Köprülü Kavşağı ve EGM Gölbaşı Yerleşkesi Kavşağı	Gölbaşı	4 adet 790 m
Ankara-Kırıkkale-Delice Yolu Köprülü Kavşak Yapımı	Ankara-Kırıkkale-Delice Yolu	8 adet 668 m
Kızılırmak Köprüsü	Kaman-Hirfanlı-E90 Yolu	292 m
Yel Değirmeni Viyadüğü ve Viyadük 2	Amasya Çevre Yolu	613 m
Öceli-1 Viyadüğü	Ordu Çevre Yolu	207 m
Eğirdir Geçişi Köy Hizmetleri Kavşağı	Isparta-Eğirdir Yolu	550 m
Manavgat Doğu Kavşağı Köprüsü	Antalya-Alanya Yolu	900 m
Aşiyan Köprülü Kavşağı	Korgun-Çankırı Yolu	285 m
Kozlu Viyadüğü	Zonguldak-Ereğli Yolu	260 m
Cumayani Viyadüğü	Zonguldak-Amasra-Kurucaşile-Cide Yolu	283 m
Kömürhan Köprüsü	Elazığ-Malatya Yolu	660 m
Çapakçur Köprüsü	Elazığ-Solhan-Muş Yolu	2.547 m
Tohma Köprüsü	Malatya-Hekimhan Yolu	518 m
Zarova Köprüsü	Siirt-Eruh Yolu	335 m
Cudi Viyadüğü	Cizre-Şırnak Yolu	360 m
Karababa Köprüsü	Şanlıurfa-Adıyaman Yolu	395 m
Hasankeyf-2 Köprüsü	Batman-Hasankeyf Yolu	1.001 m
Bitlisçayı Viyadüğü	Tatvan Ayrımı-Bitlis-9. Bölge (Diyarbakır) Hududu Yolu	900 m
Botan Köprüsü	Beğendik-Pervani Yolu	450 m
Erciş Sanayi Köprülü Kavşağı	Van-Erciş Yolu	810 m
Yüksekova Çevre Yolu Köprülü Kavşağı	Yüksekova Çevre Yolu	36 m
Turnaçayırı Köprüsü	Erzincan-Başköy-Çayırlı Yolu	506 m
Karakurt Köprüsü	Horasan-Karakurt-Sarıkamış Yolu	513 m
Kazantaş Köprüsü	Horasan-Karakurt-Sarıkamış Yolu	255 m
Akçay Köprüsü	Kağızman-Tuzluca Yolu	245 m

Yeni Kömürhan Köprüsü (Malatya)

Elazığ - Malatya Devlet Yolu üzerinde yer alan Kömürhan Köprüsü, Doğu Anadolu Bölgesi ile Orta Anadolu ve Akdeniz Bölgelerini birbirine bağlayan yollar üzerinde stratejik bir konuma sahiptir. Bu yolların öneminin artması ile Kömürhan Köprüsü de daha fazla önem kazanmış bulunmaktadır.

Elazığ-Malatya karayolunun bölünmüş yola dönüştürülmesi ile mevcut köprünün yanına yeni bir köprünün yapılması ihtiyacı doğmuştur. Yeni Kömürhan Köprüsünün uzunluğu 660 metre olup, tek açıklıklı gergin eğik kablo askılı (Cable-Stayed) köprü olarak projelendirilmiştir. Pilon yüksekliği 168,5 m olan köprü bitirildiğinde 2x2 taşıt yoluna hizmet verecektir.

Kömürhan Köprüsü (Malatya)

Hasankeyf-1 Köprüsü (Batman)

Mardin ili Dargeçit ilçesinde bulunan Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali inşaatının tamamlanıp su tutulmasından sonra oluşacak rezervuar alanı içinde kalan yolların rölekasyonu yapılacaktır. Hasankeyf yerleşkesi içinde yer alan rölekasyon yollarının Dicle nehri geçişi için Hasankeyf-2 köprüsü ve kavşak geçişlerini sağlamak için Hasankeyf-1 köprüsünün yapımı amaçlanmıştır.

Şehzadeler Viyadüğü (Amasya)

DSİ Göletini geçerek 11,6 km uzunluğundaki Amasya Çevre Yolunu tamamlayacak ve daha önce şehir merkezinden yapılan geçişler artık şehir dışından yapılacaktır. Bölgedeki ulaşımın daha rahat ve daha güvenli bir şekilde yapılmasına imkan verecektir.

TARİHİ KÖPRÜLER

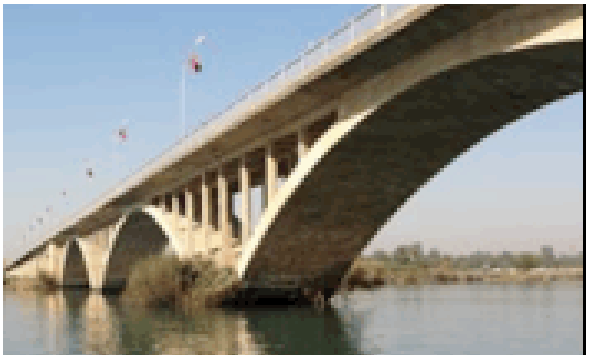
Tarihi Koyunbaba Köprüsü / ÇORUM

Çorum İli Osmancık İlçesi merkezinde, Kızılırmak Nehri üzerinde bulunan ve Osmanlı Padişahı II. Bayezıt tarafından 1485 yılında yaptırılmış olan köprü, 258 m uzunluğunda olup, 7.50 m genişliğinde ve 15 kemer açıklığından oluşmaktadır. Köprüde, 2014 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları halen devam etmektedir.

Tarihi Birecik Betonarme Kemer Köprüsü / ŞANLIURFA

Şanlıurfa ili, Birecik ilçesinde, Fırat Nehri üzerinde yer alan ve 1956 yılında yapımı tamamlanmış olan, 720 metre uzunluğundaki tescilli Tarihi Birecik Betonarme Kemer Köprüsünde, 2015 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları halen devam etmektedir.

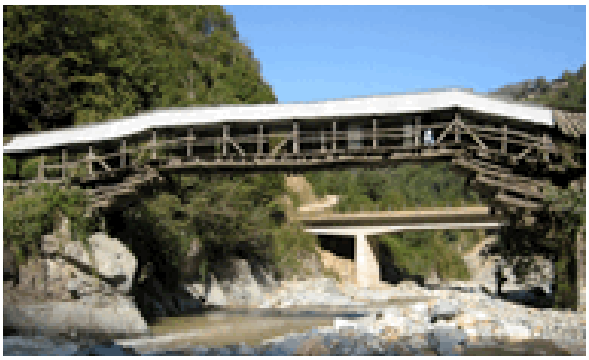
Tarihi Kura Çelik Köprüsü / ARDAHAN

Ardahan ili, Kent Merkezinde, Kura Nehri üzerinde yer alan ve 19. Yy. sonunda inşa edilen 81 metre uzunluğunda, 6.20 metre genişliğindeki 2 açıklıklı Tarihi Kura Çelik Köprüsünde, 2015 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları halen devam etmektedir.

Tarihi Buzlupınar Ahşap Köprüsü / RİZE

Rize ili, Çayeli İlçesinde bulunan 25 m uzunluğundaki Osmanlı Dönemi eseri ahşap köprüde; 2014 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları yıl içinde tamamlanmıştır.

Tarihi Kesikköprü / SİVAS

Sivas ili, Eski Sivas-Kayseri Yolu'nda bulunan 326 m uzunluğundaki Selçuklu Dönemi eseri köprüde; 2012 yılında başlayan restorasyon uygulama çalışmaları 2015 yılında tamamlanmıştır.

Tarihi Dokuzgöz Köprüsü / KÜTAHYA

Kütahya ili, Simav İlçesinde bulunan 54.10 m uzunluğunda, 3.40 m genişliğindeki 15. yy. Osmanlı Dönemi eseri olan köprüde; Restorasyon Uygulama Çalışmaları 2015 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

Ilısu Barajı ve HES Projesi Etki Alanı İçinde Kalan Tarihi Köprüleri Belgeleme ve Koruma Çalışmaları / BATMAN, SİİRT, DİYARBAKIR

Enerji Sektörü Yatırımları altında bulunan "Ilısu Baraj Gölü ve HES Projesi Etki Alanında Kalan Tarihi Köprüleri Belgeleme ve Koruma Çalışmaları" İşi kapsamında yer alan 11 adet tarihi köprüden 4 adeti 2014 yılında, 4 adeti ise 2015 yılı itibari ile tamamlanmıştır. Tarihi Hasankeyf (Artuklu) Köprüsü'de dâhil olmak üzere 2 adet Tarihi Köprünün ise korunmasına yönelik Restorasyon Uygulama Çalışmaları devam etmektedir.

Tarihi Uzunköprü (Ergene) / EDİRNE

Edirne İli, Uzunköprü İlçesi, Ergene Nehri üzerinde, Sultan II. Murat döneminde 1427-1443 (H.831-847) yılları arasında 1.392 m uzunluğunda inşa edilmiş olan Tarihi Uzunköprü; dünyanın günümüze ulaşan en uzun taş köprüsü olma özelliğine sahiptir. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında yürütülen ortak bir çalışma ile UNESCO tarafından Geçici Dünya Miras Listesine alınmıştır. Restorasyon Uygulama Projeleri onaylanan Tarihi UZUNKÖPRÜ'nün, restorasyon uygulama çalışmalarına 2018 yılında başlanılması planlanmaktadır.

ATA YADİGARI TARİHİ KÖPRÜLERİMİZ

2003-2017 YURT DIŞINDA RESTORASYON ÇALIŞMALARI TAMAMLANMIŞ OLAN TARİHİ KÖPRÜLER

Tarihi Mostar Köprüsü / BOSNA-HERSEK

Mimar Sinan'ın öğrencilerinden Mimar Hayreddin tarafından 16.yy'da inşa edilmiş olan köprü; Yugoslavya iç savaşı sırasında 9 Kasım 1993 tarihinde yıkılmıştır.

Tarihi Mostar Köprüsü'nün yeniden yapımı; Dünya Bankası ve UNESCO işbirliği ile Bakanlığımız teknik danışmanlığında bir Türk firması tarafından gerçekleştirilmiştir. 2004 yılında yeniden yapımı tamamlanan köprü; 2005 tarihinde UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesine alınmıştır.

Yıkılmadan Önce 1990

Yıkıldıktan sonraki görünümü, 1993

Tarihi Konjic Köprüsü / BOSNA-HERSEK

Sultan IV. Mehmet'in fermanı ile 17. yy. da inşa edilmiş olan köprü; 2. Dünya Savaşı sırasında yıkılmıştır. Restorasyon Uygulama Projeleri Bakanlığımız tarafından hazırlanmış ve köprünün restorasyon uygulamasına ait Kontrollük ve Müşavirlik Hizmetleri TİKA ile imzalanan protokol kapsamında, Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiş olup, 2009 tarihinde tamamlanmıştır.

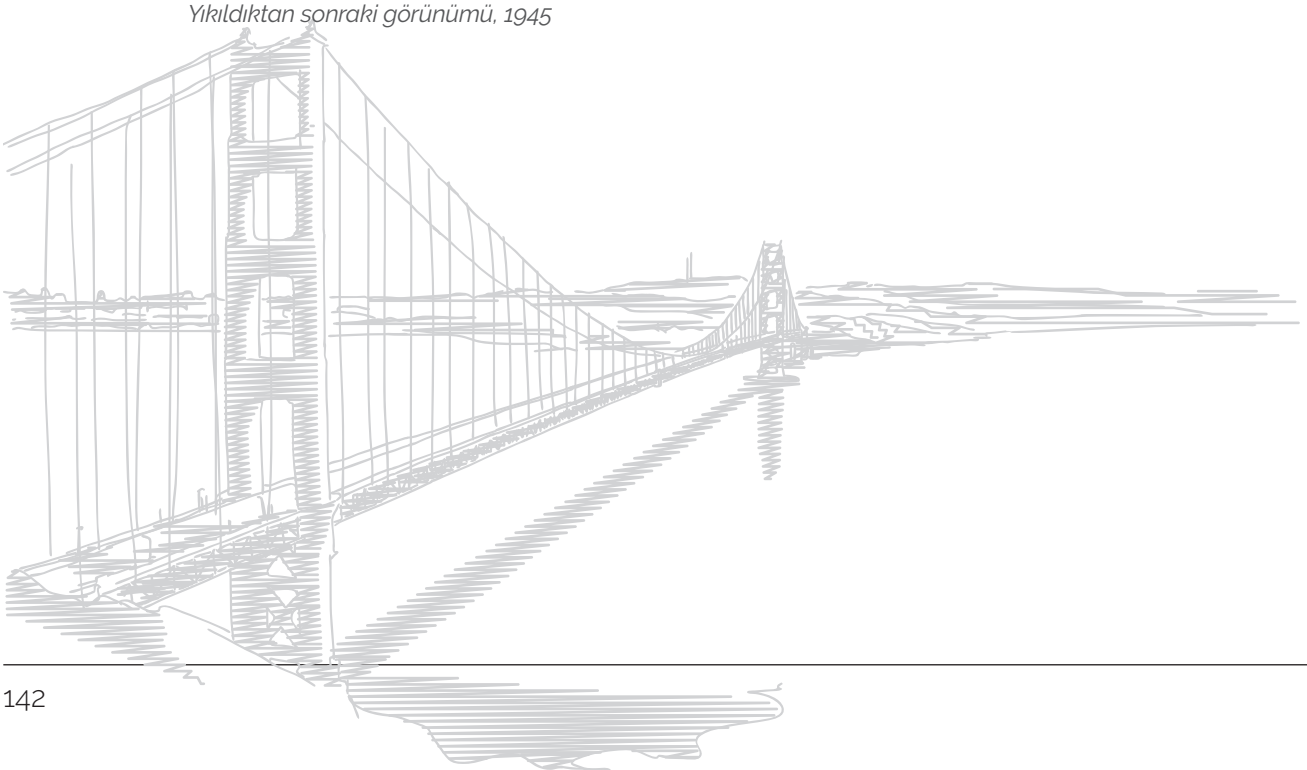

Yıkılmadan Önce 1945

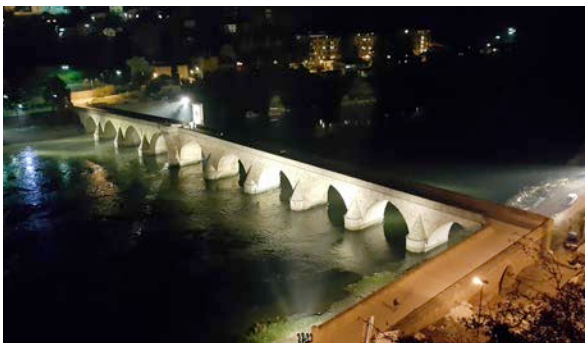
Yıkıldıktan sonraki görünümü, 1945

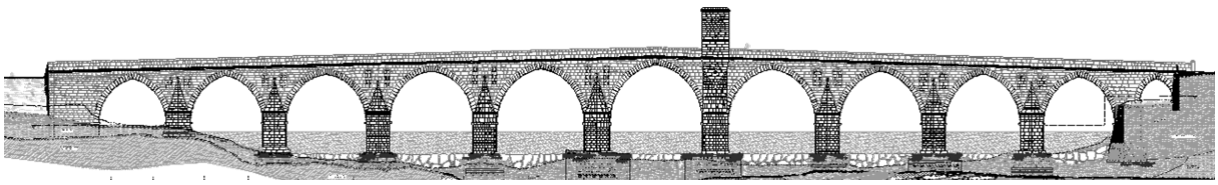
TARİHİ SOKOLLU MEHMET PAŞA (DRİNA) KÖPRÜSÜ / Vişegrad / BOSNA-HERSEK

Bosna-Hersek'in Sırp Cumhuriyeti bölgesindeki Vişegrad şehrinde, Drina Nehri üzerinde bulunan ve Osmanlı İmparatorluğu Sadrazamlarından Sokollu Mehmet Paşa emriyle, Mimar Sinan tarafından 1571-1577 yılları arasında 12 gözlü olarak inşa edilmiş olan köprünün uzunluğu toplam 229 m olup genişliği 7,25 metredir. Köprünün Restorasyon Uygulama Projelerinin; Kontrollük ve Müşavirlik Hizmetleri TİKA ile imzalanan

protokol kapsamında, Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiş olup, Restorasyon Uygulamasına ait kontrolluk hizmetleri ise yine Bakanlığımız tarafından yürütülerek, Restorasyon Uygulama ile Aydınlatma Çalışmaları 2016 yılında tamamlanmıştır. Köprünün 2017 yılı içerisinde açılışının yapılması planlanmaktadır.

ASFALT ÇALIŞMALARI

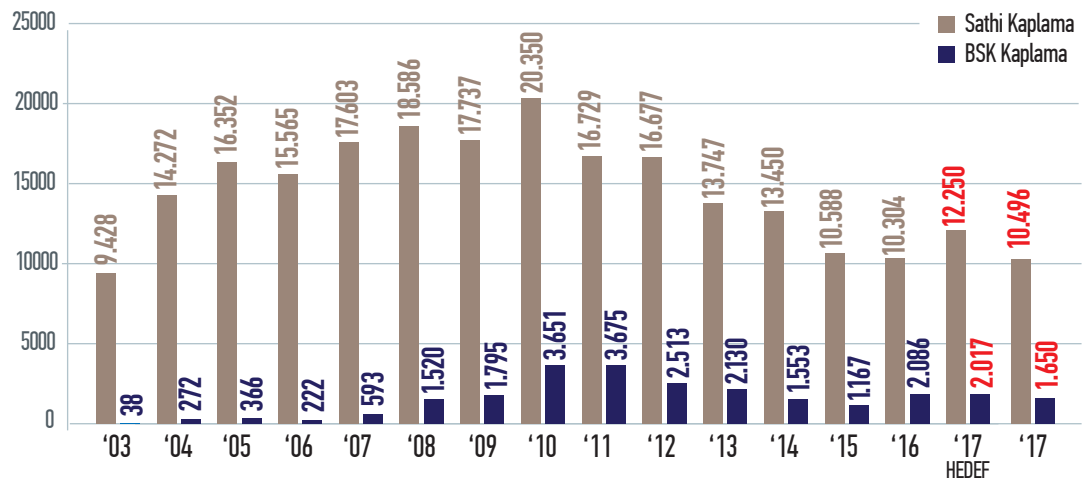
1 Ocak 2003 öncesi yıllık ortalama 7.000 km asfalt çalışmaları ve onarımı yapılmakta iken 1 Ocak 2003'ten sonra yıllık ortalama 16.710 km çalışma yapılmıştır.

2017 yılında 2.017 km BSK yapımı, 12.250 km SK yapım, onarım ve yenilemesi olmak üzere toplam 14.267 km asfalt çalışması hedeflenmektedir. Eylül 2017 tarihi itibariyle 1.650 km'si BSK kaplamalı, 10.496 km'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam 12.146 km yolda asfalt çalışması yapılmıştır (Grafik 10).

GRAFİK 10 **Asfalt ve Onarım Çalışmaları** (Km)

BAKIM ÇALIŞMALARI

Devlet ve İl yollarımızda yolun inşa edildiği sahanın yol üst yapısının, yol ile ilgili yapı ve tesislerin muhafazası, ömürlerinin uzatılması, güvenli trafik akımının sağlanması amacıyla, yol sathında onarım ya da yenileme çalışmaları ile birlikte köprü, menfez, sanat yapısı gibi yapıların onarılması, taşkın ve erozyonla mücadele, drenaj sistemleri, hendek ve menfezlerin temizlenmesi, yol boyu ağaçlandırılması gibi benzer faaliyetler yürütülmektedir.

Yolun hizmet süresinin uzatılması için rutin bakım hizmetleri, bütün yurt sathına yayılmış 118 Şube Şefliği, 284 Bakımevi olmak üzere toplam 402 merkezden yürütülmektedir. Bakım merkezlerimize, yollarımızda bakım onarım ve kar mücadelesi çalışmalarının aksatılmadan yürütülmesi için bakım hizmetlerinde kullanılacak akaryakıt, bitüm, agrega ve makinelerin yedek parçaları temin edilerek nakledilip, çalışmalara hazır halde depolanmaktadır. Normal bakım hizmetlerinde asfalt yama yapılması için, son 15 yılda 19.545.054 m^3 yama malzemesi kullanılmıştır.

Bakım çalışmaları içerisinde kar ve buzla mücadele önemli bir yer tutmaktadır. Kışın yollardaki kar ve buza karşı mücadele ederek trafiğin güvenli ve kesintisiz akışını sağlamak bu faaliyetler içerisinde yer almaktadır. Kar ve buzla mücadele çalışmalarının yapılması işinde son 15 yılda 1.170.567 ton tuz ve aşındırıcı olarak 1.616.908 m^3 agrega kullanılmıştır. 2003 yılında Devlet ve İl yollarında toplam 63.702 m uzunluğunda kar siperi mevcut iken 515.981 m kar siperine ulaşılmıştır.

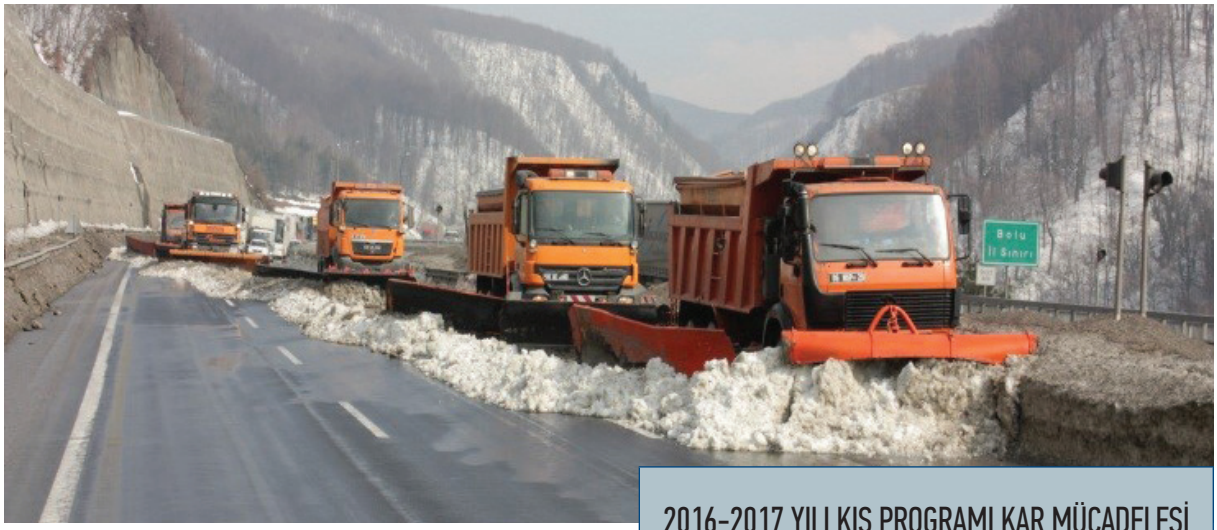
Olağanüstü bakım çalışmalarında ise heyelan, sel, seylap, deprem gibi doğal afetler sonucu, karayollarının hasar görmesi durumunda olaya mümkün olan en kısa zamanda müdahale edilerek yolun trafiğe açılması için yapılması gereken kazı, dolgu, nakliye ve düzeltme işleri yapılmaktadır.

KAR VE BUZ MÜCADELESİ

Bakanlığımız 2016–2017 Yılı Kış Programında Yurt genelinde 63.349 km yolda Kar ve Buz Mücadelesi verilmektedir.

Yurt genelinde yollarımızda daimi açık tutulan gereken 54.723 km,

Araç, personel, kullanılan malzeme ile kar ve buzla mücadele merkezleri de dikkate alınarak imkân buldukça açılacak 8.626 km,

2016-2017 YILI KIŞ PROGRAMI KAR MÜCADELESİ	
Kar Mücadele Merkezleri (Refüj Mahalli)	411 Adet
Makine ve Ekipman	7.636 Adet
Mücadeleye Fiilen Katılan Personel Sayısı	11.119 Adet

Ayrıca, kar mücadelesi dışında kalan 3.829 km yol ağımız mevcuttur.

Kar mücadele merkezlerinde kullanılan malzemeler, kış gelmeden tedarik edilerek yeteri kadar stoklanmaktadır. 2016 yılında bu kapsamda:

247.662 Ton Tuz, 264.614 m^3 Agrega, 78 Ton Üre, 808 Ton Kimyasal Buz Çözücü malzeme depolanmıştır. Ayrıca, karın yola inmesini önlemesi açısından büyük faydaları olan 516 km Kar Siperi sabitlenmiştir.

YOL BOYU PEYZAJ VE AĞAÇLANDIRMA ÇALIŞMASI

Bakım çalışmaları içerisindeki, karayolunun doğal çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en az düzeye indirmek, şev stabilitesine katkıda bulunmak, gürültü ve egzoz gazlarına karşı engel oluşturmak, yola estetik bir görünüm kazandırarak güvenli trafik akışının sağlanmasına yardımcı olmak ve yolun araziye fonksiyonel olarak uyumunu sağlamak amacıyla yapılan yol boyu gelişimi çalışmaları kapsamında, yapılan protokoller ile İl Orman Müdürlükleri, özel işletmeler ve Belediyeler tarafından son 15 yılda 47,4 Milyon adet yapraklı ve ibreli fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında dikilen fidan sayısı Eylül ayı itibariyle 1.720.380 adettir.

TRAFİK GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

1 Ocak 2003-Eylül 2017 tarihleri arasında 288,1 Milyon m² yatay işaretleme, 1,95 Milyon m² düşey işaretleme ve 22.933 km oto korkuluk yapılmıştır. Ayrıca 2.407 adet kavşağın sinyalize kontrollü kavşak haline getirilmesi ile 1.384 adet kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

2017 yılında;

- Eylül 2016 tarihi itibariyle; 25.061.967 m2 yatay işaretleme, 131.052 m2 düşey işaretleme ve 2.574 km oto korkuluk yapılmıştır.

- Eylül 2017 tarihi itibariyle; 130 adet kavşağın sinyalize kontrollü kavşak haline getirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.
- Eylül 2017 tarihi itibariyle 23 adet kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ (AUS)

Dünyada artık hızlı bir bütünleşme süreci yaşanmaktadır. Coğrafi sınırlar ortadan kalkmakta, ülkeler arasında siyasi sınırlar şeffaflaşmaktadır. Bilimde ve teknolojide ulaşılan muazzam yeniliklerin, yakın tarihlere kadar hayal olan birçok düşünceyi, pratiğe taşımakta olduğuna tanık oluyoruz. Her alanda olduğu gibi hiç şüphe yok ki karayolu ulaştırma faaliyetlerini de artık yalnızca ulusal boyutlarda değil, daha ileri giderek bölgesel ve küresel çaplarda ele almamız kaçınılmazdır.

Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS); mevcut yolun kapasitesini bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak artırmakta, yol ve çevre trafik bilgisi sağlayarak trafik sıkışıklarını azaltmakta, anlık bilgilerin kullanıcılara iletilmesini sağlamakta, trafik sıkışıklıklarından dolayı oluşan zararlı gazları azaltarak çevreyi korumaktadır. AUS sistemleri ile yollardaki kontrol ve yönetim kabiliyeti artacak, kazalara hızlı müdahale imkânı sağlanacak, alternatif güzergâh ve şerit yönetimi sağlanacak, yol kullanıcılarına yol ve hava durumuna dair anlık bilgiler verilerek trafik güvenliğine ve konforuna katkıda bulunulacaktır.

Ulusal AUS Strateji Belgesi (2023)

Akıllı Ulaşım Sistemleri günümüzde yeni bir ulaşım çözümü olarak şekillenmektedir. Bu kapsamda ülkemizin Akıllı Ulaşım Sistemleri 2023 vizyonu; "Tüm ulaşım hizmetlerinin bilgi ve iletişim teknolojileriyle yönetildiği ve yönlendirildiği, kendi içinde ve dünya ile entegre bir Türkiye" olarak belirlenmiştir.

Bu vizyona ulaşmak için Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) ve eki Eylem Planı (2014-2016) hazırlanmış ve 25.10.2014 tarih ve 29156 sayılı Resmi

Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Eylem Planının uygulama süresi 2016 yılı sonu itibariyle dolmuş olup Strateji Belgesinde ise yeni teknolojik gelişmeler doğrultusunda bir güncelleme yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu doğrultuda Bakanlığımız ile TÜBİTAK BİLGEM arasında "Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi (2014-2023) Güncellemesi ve 2018-2020 Eylem Planı Hazırlama Projesi" için 03.08.2017 tarihinde bir sözleşme imzalanmıştır.

Proje ile AUS'a ilişkin tüm paydaşların ihtiyaçlarına cevap verebilecek, geçmiş dönem tecrübelerini, mevcut durumu, uluslararası uygulamaları ve iyi örnekleri dikkate alan bütüncül 2018-2020 dönemini kapsayan ulusal bir Eylem Planı hazırlanması ve Strateji Belgesinin yeni koşullar çerçevesinde güncellenmesi hedeflenmektedir. Aynı zamanda bu kapsamda, bu proje sonucunda ortaya çıkacak yeni eylemler bir yazılım vasıtasıyla izlenebilecek ve takibi mümkün olacaktır. Proje dört iş paketinden oluşmakta olup 2018 yılının Mart ayı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Bu proje kapsamında akıllı ulaşım sistemleri ile ilgili kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteleri bir araya getirecek 2 adet toplantı ve projenin her adımında paydaş deneyim ve bilgi birikimlerinden faydalanmak amacıyla 3 adet çalıştay yapılması planlanmıştır.

Bu toplantılardan ilki 1 Ağustos 2017 tarihinde Mövenpick Otel Ankara'da Proje Başlangıç Toplantısı olarak gerçekleştirilmiştir. Projenin amacına ulaşmasında en büyük payı olacağı düşünülen paydaş kurumların yaklaşık 200 kişiden oluşan katılımcısına projeye başlanmış olduğunun duyurusu yapılmıştır.

Aynı proje kapsamında 21-22 Eylül 2017 tarihinde İstanbul' da "Yerel Yönetimler ve AUS ekosistemi Paydaş Analiz Çalıştayı" büyükşehir belediyelerinin, kamu kurum kuruluşlarının ve özel sektörün yaklaşık 100 temsilcinin katılımı ve katkılarıyla başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında 14 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da "AUS Ekosistemi Stratejik Bakış Çalıştayı" gerçekleştirilecektir. Aynı kapsamda Aralık ayı içerisinde de "Ulusal AUS Strateji ve Eylem Planı Çalıştayı" yapılması planlanmaktadır. Proje ile ayrıca ;

- ABD, Güney Kore, Japonya, Almanya ve İngiltere'den oluşan 5 Ülkenin AUS Yaklaşımları ve Mevcut AUS Strateji Belgeleri ile Eylem Planları incelenecektir.
- Ayrıca Güney Kore, Amerika ve AB ülkelerinden bir tanesinden oluşan 3 Ülkenin AUS Mimarisi incelenerek ülkemiz için hazırlanmış olan hali hazırdaki mimari ile karşılaştırması yapılacaktır.
- 76 kurum kuruluş ile yüz yüze görüşme toplantıları gerçekleştirilecek ve bir anket çalışması yapılarak ülkemizin AUS kapsamında mevcut durumuna ilişkin sonuçlar ortaya konulacaktır.

Bu Projeden hedeflenen;

1. Ülkemiz için ulaşımda güvenliğin arttırılmasını sağlayan,

2. Maddi ve Can kayıplarını azaltan,

3. Altyapı Problemlerinin Giderilmesine katkıda bulunan,

4. Yönetim Performansının Arttıran,

5. Çevreye Duyarlı Sistemlerin Geliştirilme-

sini sağlayan,

6. Milli ürünlerin geliştirilmesini ve kullanılmasını destekleyen,

7. Üretkenliğin, Ekonomik Kalkınma ve İstihdam Ortamlarının Arttırılması için yol gösterici olan,

bütüncül, etkin, uygulanabilir, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir "**Ulusal AUS Strateji Belgesi ve 2018-2020 Eylem Planı**" hazırlamaktır.

AUS Mimarisi

Karayolu ağında da var olan uygulamalara ilaveten daha kapsamlı ve yaygın bir Akıllı Ulaşım Sistemleri uygulamasının hizmete sunulması, hem yol kullanıcıları hem de Bakanlığımız için bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır.

Karayolu ağında; birbiri ile uyumlu, ihtiyaçlara hitap eden, mümkün olan en son yenilikleri kapsayan ve diğer ulaşım modları ile olan ara yüzleri dikkate alan Akıllı Ulaşım Sistemleri uygulamalarının olması hedeflenmiştir. Dünyada yaygın ve başarılı bir şekilde AUS uygulamalarını kullanan ülkelerin incelenmesi, ülkemize uygun bir AUS mimarisinin oluşturulması, standartlara uygun, tümleşik, genişletilebilir ve en son teknolojilerin kullanıldığı sistemlerin tesis edilmesi ve bu sistemleri yöneten merkezlerin yapısının yerli ve yabancı uzmanlardan faydalanılarak oluşturulması amacıyla danışmanlık hizmeti satın alınmış ve hazırlık sürecindeki eksikliklerin giderilmesi amaçlanmıştır. Kurulacak sistemlerin teknik yapısını oluşturan bu çalışma kapsamında yapılan işler şunlardır:

Ülke Raporlarının hazırlanması

Akıllı Ulaşım Sistemleri konusunda gerek ülkemizin gerekse bu alanda önemli aşamalar kat etmiş olan Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Japonya ve Güney Kore'nin durumunu açıklayan ülke raporları hazırlanmıştır. Bu raporlar ile Akıllı Ulaşım Sistemleri için ülkemizde yapılması gerekenlere dair fikirler elde edilmiştir.

Karayolu Ağı Akıllı Ulaşım Sistemleri Mimarisi ve Uygulama Planının hazırlanması

Ülkemiz için karayolu ağı ve karayolu ağının diğer ulaşım modları ile olan ara yüzleri dikkate alınarak Karayolu Ağı Akıllı Ulaşım Sistemleri Mimarisi Taslağı ile Uygulama Planı hazırlanmıştır.

Teknik Şartnameler ve Birim Fiyat Tariflerinin Hazırlanması

Bu kapsamda Akıllı Ulaşım Sistemleri bünyesinde kullanılacak 40'ın üzerinde teknik şartname hazırlanmıştır.

Eğitim ve Teknik Raporların Hazırlanması

İdare personelinin Akıllı Ulaşım Sistemlerine dair bilgisinin artmasına ve ufkunun genişlemesine katkı sağlamak amacıyla sinyalizasyon sistemleri, AUS standartları ve haberleşme protokolleri, AUS mimarisi vb. gibi konularda eğitimler verilmiştir.

Oluşturulan teknik dokümanlar aynı zamanda bu sektörde hizmet veren diğer kurum ve kuruluşlar ile özel firmalar için de bir kılavuz niteliği taşıyacaktır. Hazırlanan bu teknik dokümanlar Bakanlığımız tarafından düzenli aralıklarla güncellenerek yeni teknolojik gelişmelerin izlenmesi ve kurulacak tümleşik Akıllı Ulaşım Sistemleri yapısının korunması sağlanacaktır. Ayrıca yolun bakımı ve trafiğine dair verilerin toplandığı, yönetimsel kararlara dönüştürüldüğü, sürücülerin hava ve yol şartları ile sürekli bilgilendirilmesinin sağlandığı Trafik Yönetim Sistemi Merkezlerinin kurulması çalışmaları devam etmekte-

dir. Bu kapsamda her bir Karayolları Bölge Müdürlüğünde bir adet Trafik Yönetim Sistemi Merkezi (TYSM) ve Karayolları Genel Müdürlüğünde Ana Trafik Yönetim Sistemi Merkezi (ATYSM) olmak üzere toplam 18 adet Trafik Yönetim Sistemi Merkezinin kurulması planlanmıştır. Yol güzergâhına tesis edilecek tüm sistemler anılan bu merkezlerin kontrolü altında işlevlerini yerine getirecektir. Bu planlama kapsamında ilk olarak Karayolları 13. Bölge Müdürlüğü'nde (Antalya) Trafik Yönetim Sistemi Merkezi Binasının yapımı tamamlanmıştır. Ayrıca bu merkezlerden 2 tanesinin yapımına devam edilmekte olup, 11 tanesinin projesi de hazırlanmıştır.

AUS kapsamında kurulacak olan bu sistemlerin birbiri ile ve diğer ulaşım modları ile haberleşmesini sağlayacak etkin bir haberleşme alt yapısının da kurulması hedeflerimiz arasındadır. İletişim fiber optik kablo ve kablosuz iletişim sistemleri ile sağlanacaktır. Bu kapsamda Tekirova-Antalya-Gazipaşa ile Antalya-Sandıklı 3. Bölge Sınırı güzergâhındaki yaklaşık 500 km'lik fiber optik haberleşme altyapısı tesis edilme işine dair Yüklenici ile 21.03.2017 tarihinde sözleşme imzalanmış olup çalışmalar başlatılmıştır.

SİSMİK TAKVİYE ÇALIŞMALARI (BÜYÜK SANAT YAPILARI)

Mevcut yapıların yeni deprem şartnamelerine uygun hale getirilerek depremlerde daha iyi bir performans göstermesi amacıyla sismik takviye çalışmaları yapılmaktadır. 213 adet viyadük, köprü ve tünelin sismik takviyeleri tamamlanmış olup, 44 adet köprü ve viyadükte depreme karşı güçlendirme çalışmaları devam etmektedir. (Şekil 4-5).

Şekil 4.

Şekil 5.

OGS – HGS - SGS ÇALIŞMALARI

Otomatik Geçiş Sistemlerinde (OGS) aktif etiket bedelinin maliyetini düşürmek amacıyla, pasif etiketli geçiş sistemi olan Hızlı Geçiş Sistemi (HGS), PTT ile yapılan protokol kapsamında sistem kurulumları tamamlanarak 17.09.2012 günü hizmete girmiş ve Tüm Ücret Toplama İstasyonlarında OGS ve HGS ile geçiş ücretleri tahsil edilmektedir.

Otoyol ve Boğaz Köprülerinde trafiği yoğun olan Ücret Toplama İstasyonlarında araçların gişelerde şerit değiştirmesine gerek kalmadan geçişlerini sağlamak amacıyla Serbest Geçiş Ücret Toplama Sistemlerinin kurulumuna önem verilmektedir. Bu amaçla 15 Temmuz Şehitler Köprüsü, FSM Köprüsü, Mahmutbey, Muallimköy, Çamlıca, Mecidiye, İzmir Seferihisar ücret toplama alanlarında gişe adalı ücret toplama sistemleri demonte edilerek Serbest Geçiş Sistemleri kurulmuş ve işletmeye açılmıştır. Serbest Geçiş Ücret Toplama Sistemlerinin yaygınlaştırma çalışmaları devam edecektir.

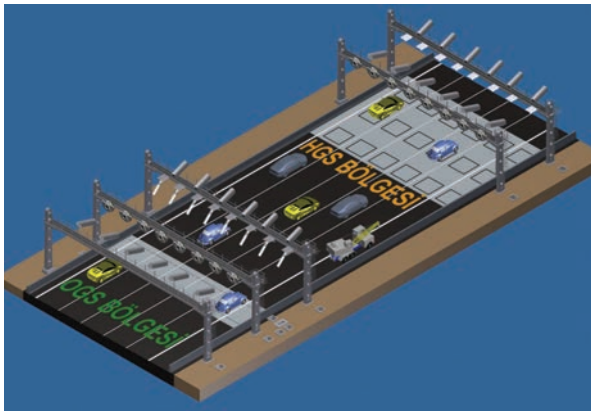

OGS (Otomatik Geçiş Sistemi): 2.033.698

Toplam Abone: 12.831.238 Kişi

31.07.2017 tarihi itibarıyla

HGS (Hızlı Geçiş Sistemi):10.797.540

AR-GE ÇALIŞMALARI

Ülkemiz ulaştırma sektörüne yön vererek kalkınmasında önemli bir yer üstlenen Kurumumuz; üstyapıların projelendirilmesi, üretimi ve yapımına kadar geçen süreçte, yeni teknik ve teknolojiler üzerinde en iyisini yakalamak adına çalışmalarına devam etmektedir.

Bu bilinçle, yol kullanıcılarının beklentileri doğrultusunda konforlu, güvenli, uzun ömürlü, çevre dostu yol üstyapıları yapmak için yeni malzemeler, karışımlar, tasarım metotları, üretim, yapım, teknik ve teknolojileri üzerinde sürekli çalışmaktayız. Bu çalışmalar sonucunda önemli ölçüde teknik, ekonomik ve çevresel kazanımlar elde edilmektedir.

Bakanlığımız Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Laboratuvarları yol yapım, bakım ve işletiminde kullanılan tüm malzemelerin testlerinin yapılabildiği uluslararası düzeyde hizmet veren yeni ürün ve sistem geliştiren laboratuvarlar haline getirilmiştir. Bu kapsamda iç piyasa yanında, yurtdışında hizmet veren Türk firmalarının teknik problemlerinin çözüldüğü ve uluslararası geçerliliği olan raporların üretildiği bir merkez konumundadır.

Karayolları Genel Müdürlüğümüz Ar-Ge Faaliyetleri kapsamında belirlemiş olduğu öncelikli araştırma alanları doğrultusunda çok sayıda Ar-Ge projesi üzerinde çalışmaktadır.

Can güvenliğinin sağlandığı, teknolojiye ve uluslararası hukuk ve kurallara uyumlu, çevrenin en üst düzeyde korunduğu bir ortamda, karayolu ulaşımının sağlanabileceği Ar-Ge projelerinin hayata geçirilmesinin sağlanması amacıyla Karayolları Genel Müdürlüğümüzün Ar-Ge Projeleri 4 Grupta toplanmaktadır.

- A Tipi Projeler: Münhasıran Bakanlığımız bünyesinde yürütülecek projeler
- B Tipi Projeler: Karayolları Genel Müdürlüğümüz ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ve/veya üniversiteler, enstitüler ve/veya özel sektör kuruluşları ile proje sözleşmesi hükümlerine göre ortaklaşa yürütülecek projeler
- C Tipi Projeler: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında, yerli ve/veya yabancı gerçek ve tüzel kişilere, danışmanlık veya hizmet alımı ihalesi ile yaptırılacak projeler
- D Tipi Projeler: TÜBİTAK veya benzeri kuruluşlar bünyesinde yürütülecek projeler.
- 2017 yılı Eylül ayı itibariyle Karayolları Genel Müdürlüğümüz; Ar-Ge Faaliyetleri kapsamında toplamda 48 adet Ar-Ge projesi üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu projelerden 35 tanesi tamamlanmış, proje sonuçları üzerinde performans ve izleme faaliyetleri devam etmektedir. 13 adet proje ise halen yürütülmektedir.

A Tipi projelerimiz toplam 15 adet olup, 13 adedi sonuçlanmış, 2 adedi halen devam etmektedir.

B Tipi projelerimiz toplam 21 adet olup, 13 adedi sonuçlanmış, 8 adedi halen devam etmektedir.

C Tipi projelerimiz toplam 2 adet olup halen devam etmektedir.

D Tipi projelerimiz toplam 10 adet olup, 9 adedi sonuçlanmış, 1 adedi halen devam etmektedir.

Ar-Ge Yönergesinin yürürlüğe girmesi ile birlikte, öncelikli araştırma alanlarımız doğrultusunda, 2012 yılı itibariyle proje teklifleri

alınmaya başlamıştır. Karayolları Genel Müdürlüğümüz tarafından yapılan değerlendirmeler neticesinde fayda sağlayacağı düşünülen projeler desteklenmeye başlanmıştır. Çok kısa bir sürede, Ar-Ge Yönergesi ile elde edilen olumlu gelişmeler, Karayolları Genel Müdürlüğümüzün Ar-Ge geleceği açısından önemli adımlar oluşturmaktadır.

Ar-Ge projeleri ile üniversiteler, enstitüler, kamu kuruluşları ve özel sektör işbirliği ile seçkin çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalarda Kalite Yönetim Sistemi kapsamında, uluslararası izlenebilirliğe sahip gelişmiş teknolojik altyapı imkânları ve laboratuvarları kullanılmakta olup ülkemizde diğer kurum ve kuruluşlara öncü faaliyetler yürütülmektedir.

Yürütülen toplam 8 adet TÜBİTAK, Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme 1007 Programı projesinin tamamı sonuçlanmıştır. Ayrıca TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ile protokol kapsamında 1 adet Ar-Ge projesi yürütülmektedir.

Küreselleşen dünyamızda her konuda olduğu gibi asfalt kullanımında da uluslararası işbirliği yapılarak bu çerçevede çalışmalar gerçekleştirmek zorunlu hale gelmiştir. Bu düşünce ile Karayolu sektöründe Avrupa'nın en büyük işbirliği kuruluşu olan "Avrupa Ulusal Karayolu Araştırma Laboratuvarları Forumu" na 2013 yılında üye olunmuştur. Bu organizasyona üye olmakla birlikte farklı yol otoriteleri ile bir araya gelerek birlikte ortak çalışma alanları belirleme ve böylece ülkeler arası ortak projeler yürütebilme, üye ülkelerin yürüttüğü projelerle ilgili bilgi ve dokümanlara ulaşabilme, periyodik yapılan toplantılara katılarak alınan kararlara ortak olabilme imkanı sağlanmıştır.

Avrupa Birliği 7. Çerçeve İşbirliği Özel Programı kapsamında daha güvenli, maliyet etkin, yeşil (çevre dostu) yol altyapısı ve malzemeleri için Avrupa Birliği ile uyumlu hale getirilmiş sertifikasyon yönteminin geliştirilmesine yönelik Türkiye (KGM), İspanya, Almanya, İsveç, Belçika, Fransa, Hollanda ve Polonya'dan toplam 13 kurum, kuruluş, şirket ve araştırma merkezinin katıldığı LCE-4ROADS projesi sonuçlandırılmıştır.

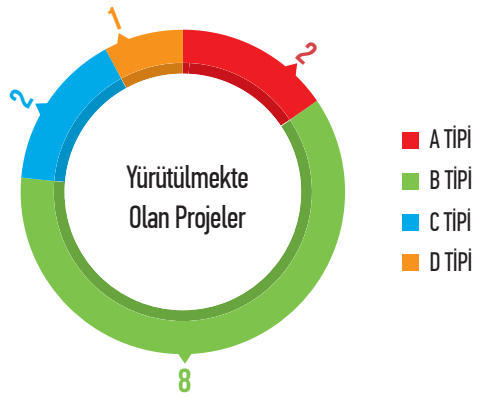
Ayrıca Horizon 2020 kapsamında Ulaştırma Altyapısının İzleme Bazlı Bakımı İçin İnce Film Algılama Sensörünün Geliştirilmesi (SENSKIN) Projesi 01.06.2015 tarihinde başlatılmıştır. Türkiye, Yunanistan, Almanya, İtalya, İngiltere, Belçika, Ukrayna ve ABD'den toplam 15 kurum/kuruluş/araştırma merkezi, proje ortağı olarak yer almaktadır.

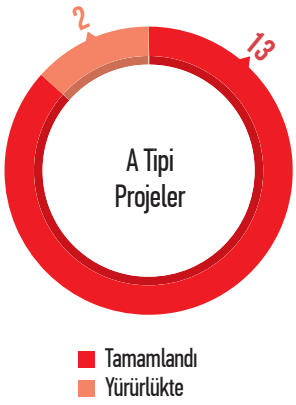
Önümüzdeki dönemde "Karayolları Mobil Sesli Navigasyon Uygulaması Geliştirilmesi" Ar-Ge projesinin başlatılması planlanmaktadır. Proje ile yayında olan ve yaygın bir kullanıcı kitlesine sahip Bakanlığımıza ait Türkiye Trafik iOS ve Android uygulamalarının, sesli ve görsel yönlendirme yapabilen, alternatif yol seçenekleri sunan, uygulamada sağlanan ve üretilen verilerin kurum içinde tutulmasını sağlayan, yerli kaynak kullanımıyla özgün bir navigasyon uygulamasının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Geliştirilecek olan navigasyon uygulamasıyla, tamamen yerli kaynaklarla iOS ve Android mobil uygulamalarının geliştirilmesi ve sonuçta çıkacak uygulamalar ile Türkiye'nin navigasyon teknolojilerinde dışa bağımlılığının azaltılması ve tamamen ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

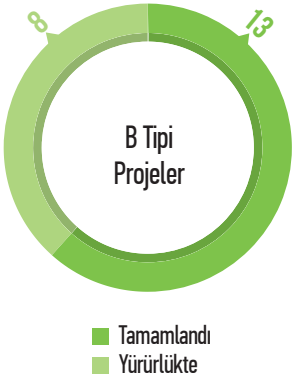
Ar-Ge Projeleri ile Elde Edilen Kazanımlar

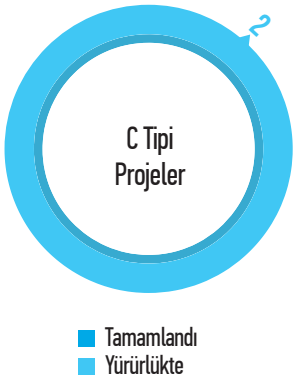
- "Bitümlü Sıcak Karışım Aşınma Tabakası İçin Performansı Yüksek Karışımların Belirlenmesi" Projesi TÜBİTAK'ın "Kamu

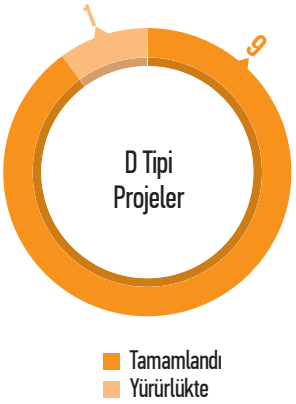
GRAFİK 11 **Projeler**

Araştırma Projelerini Destekleme Programı" kapsamında Türkiye' de ilk tamamlanan Kamu Projesi olma özelliğindedir.

- Yol üstyapı tasarımına yönelik TÜBİTAK projesi ile yol üstyapısı maliyetleri %16 azaltılmıştır.
- BSK performansları üzerine yapılan TÜBİTAK projesi ile bakım maliyetleri azaltılmış, aşınma imalatlarının ömrü %33 arttırılmıştır.
- Sathi kaplamaların performansının artırılması projesi ile sathi kaplamanın ömrü %30 arttırılmaktadır.
- Bitüm sınıfının seçimi ve üstyapı yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge projeleri ile üstyapı bakım-onarım maliyetlerinde yaklaşık %30 civarında tasarruf sağlanması öngörülmektedir.
- Çevre Dostu Su Bazlı Yol Çizgi Boyası Geliştirilmesi projesi ile üretilen su bazlı boyaların solvent bazlı boyaya göre daha dayanıklı olması ve çözücü olarak solvent (tiner) yerine su kullanıldığından yıllık 8.000.000 TL tasarruf beklenmekte, ayrıca çevreye verilen %25 oranında zararlı emisyonların azaltılması planlanmaktadır.
- Son 5 yıl içinde yaklaşık 6.400.000 ton Taş Mastik Asfalt (TMA) imalatı gerçekleştirilerek, yolun proje ömrü artırılmış, taşıtların çevreye verdiği gürültü azaltılmıştır. Bu uygulama ile yol ömrünün en az 3 yıl artacağı ve bakım onarım masraflarının azalacağı, ayrıca avantajlı yüzey özellikleri nedeniyle trafik kazalarının azalacağı Kurumumuzca öngörülmektedir.
- 2007 yılından itibaren başlatılan Geri Kazanım (Recycling) uygulaması sonucunda toplam 710.000 ton kazılan asfalt kaplama yeniden kullanılarak yaklaşık 52 milyon TL tasarruf elde edilmiştir.
- "Ilık Karışım Asfalt Katkıları Üretim Teknolojilerinin Geliştirilmesi" isimli TÜBİTAK destekli Ar-Ge projesinde ılık asfaltların ülkemizde uygulanmasıyla; ılık karışım asfalt üretimde kullanılan enerjinin azaltılarak asfalt üretim maliyetlerinin düşürülmesi, çevreye verilen zararlı emisyonların azaltılması, inşaat sezonunun ve üstyapıların ömürlerinin uzatılması, daha az bakım-onarım maliyeti, daha uzun mesafelere taşıma ve işçilere daha temiz bir çalışma ortamının sağlanması hedeflenmiştir.

TABLO 12 Özkaynaklar İle KGM Bünyesinde Yürütülen Ar-Ge Projeleri (A Tipi)

Proje No	Projenin Adı	Durumu	Projenin Başlama Tarihi Bitiş Tarihi
KGM-ARGE/2004-1	Beton Yollar Deneme Uygulamaları	Sonuçlandırıldı	2004-2015
KGM-ARGE/2006-1	Asfalt Kaplamaların Plentte Geri Kazanımı "Recycling"	Sonuçlandırıldı	2006-2008
KGM-ARGE/2007-1	Yüksek Plastisiteli Killerde Grup Davranışının Zemin Çivilerinin Sıyrılma Kapasitesi Üzerindeki Etkisi	Sonuçlandırıldı	2007 -2009
KGM-ARGE/2009-1	Karayolları Üstyapı Yönetim Sistemi Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı (Proje sonuçları değerlendiriliyor)	2009-2012
KGM-ARGE/2009-2	Bitümlü Bağlayıcıların Performansının Arttırılması	Sonuçlandırıldı	2009-2012
KGM-ARGE/2009-3	Kazılmış Asfalt Malzemelerin Alttemel Malzemesinde Kullanılması	Sonuçlandırıldı (Proje sonuçları değerlendiriliyor)	2009-2010
KGM-ARGE/2010-1	BSK'da Kireç Kullanımının Araştırılması	Sonuçlandırıldı (Proje sonuçları değerlendiriliyor)	2010-2011
KGM-ARGE/2010-2	Poroz Asfalt Uygulama Çalışmalarının Yapılması	Sonuçlandırıldı	2010-2012
KGM-ARGE/2010-3	Öğütülmüş Atık Lastiklerden Üretilen Kauçuk Esaslı Katkıların Bitümlü Sıcak Karışım Kaplamalarda Kullanımının Araştırılması	Sonuçlandırıldı	2010-2011
KGM-ARGE/2011-1	Asfalt Kaplamaların Yerinde Geri Kazanımı "Recycling"	Sonuçlandırıldı	2011-2011
KGM-ARGE/2011-2	Farklı Kayaç Türlerinde Tek Eksenli Basma Dayanımının Nokta Yükü Endeksine Oranının Deneysel Çalışmalarla Belirlenmesi	Sonuçlandırıldı	2011-2016
KGM-ARGE/2013-23	Kireçtaşının Taş Mastik Asfalt Tabakasında Agrega Olarak Kullanımının Araştırılması	Sonuçlandırıldı	2014-2016
KGM-ARGE/2013-25	Pomzanın TMA Karışımlarında Kullanılması	Sonuçlandırıldı	2014-2016
KGM-ARGE/2015-1	Emülsiyon Astar Bağlayıcıların Karayolu Üstyapılarında Kullanımının Araştırılması	Yürürlükte	2015-2017
KGM-ARGE/2017-3	Tarihi Ahşap Köprülerin Performans ve Dayanım Özelliklerinin Tahribatsız Yöntemlerle ve Laboratuvar Deneyleri ile Tespit Edilmesi	Yürürlükte	2017-2019

TABLO 13 **Diğer Kurum ve Kuruluşlar İle Yürütülen Projeler** (B Tipi)

Proje No	Projenin Adı	Proje Başvurusunda Bulunan	Durumu
KGM-ARGE/2012-3	Geosentetiklerle Güçlendirilmiş Esnek Yol Kaplamalarının Tekrarlı Yükler Altındaki Performansının Değerlendirilmesi	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-5	Asfalt Kaplamalar için Koruma Amaçlı Çatlak Kaplama Malzemesi Şartnamesi ve El Kitapçığı Dokümanlarının Geliştirilmesi	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi ve Texas Üniversitesi	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-7	Çelik Üretiminde Elde Edilen Cürufun Yol Yapımında Kullanımı, Performansı ve Mevzuat Önerisinin Oluşturulması	İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi	Yürürlükte
KGM-ARGE/2012-8	Asfalt Geri Dönüşümünün Yol Üstyapılarında Maksimum Düzeyde Kullanılabilirliğinin Araştırılması ve Şartnamelere Uyarlanması	Heritage Research Group	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-12	Karayolu Üstyapı Bozulmalarının Modellenmesi, Sürüş Konforuna Etkilerinin Araştırılması	İstanbul Üniversitesi / İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-13	Değişik Üstyapı Tipleri İçin Gürültü Seviyelerinin Belirlenmesi ve Yüzey Özellikleriyle İlişkilendirilmesi	Bahçeşehir Üniversitesi / Uygar Araştırma Merkezi	Yürürlükte
KGM-ARGE/2012-21	Kazılmış Asfalt Kaplamaların Alttemel ve Temel Malzemesi Olarak Kullanım Şartlarının Araştırılması	Karadeniz Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-22	Sıkışma Kontrolünde Nükleer Metoda Alternatif Sistemlerin Araştırılması	Karadeniz Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-25	Kireç ile Stabilize Edilen Zeminlerin Karayolu Üstyapısında Kullanımlarında Zeminin Arazideki Ufalama Seviyesinin Etkisinin Araştırılması ve Kireç Stabilizasyonu için Esneklik Modülüne Dayanan Bir Tasarım Prosedürü Hazırlanması	İstanbul Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-30	Yoğrulmuş (remolde) Zeminlerin Plastik Limitteki Drenajlı Kesme Dayanımının Kesme Kutusu Deneyi ile Saptanması	Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2012-31	Yoğrulmuş (remolde) Zeminlerin Drenajsız Kesme Dayanımının Kesme Kutusu Deneyi ile Saptanması	Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı

TABLO 14 **2014 Yılı Sözleşmeleri**

Proje No	Projenin Başlığı	Proje Başvurusunda Bulunan	Durumu
KGM-ARGE/2013-4	Çeşitli SBS Polimerlerin Bitüm ve Bitümlü Sıcak Karışımlar Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması ve Ülke Koşullarına En uygun Modifiyelerin Belirlenmesi	Ege Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2013-11	Yeni Nesil Hareketli Beton Otokorkuluk Üretimi, Test Edilmesi ve Şartnamelerinin Oluşturulması	Mustafa Kemal Üniversitesi Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2013-12	Acil Kaçış Rampaları Projelendirme ve Tasarım Rehberinin Oluşturulması	Mustafa Kemal Üniversitesi Karayolları 5. Bölge Müdürlüğü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2013-16	Uzun Işımalı Nanofosforesans Reflektörler	Çukurova Üniversitesi	Yürürlükte
KGM-ARGE/2013-21	Sıkıştırılmış Ara Zeminlerin Drenajlı ve Drenajsız Kayma Dayanımı Parametrelerinin İlişkilendirilmesi	Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü	Sonuçlandırıldı
KGM-ARGE/2013-24	Geogridlerin Karayollarında Kullanım Yöntemlerinin Araştırılması ve Şartnamesinin Hazırlanması	Süleyman Demirel Üniversitesi	Yürürlükte

TABLO 15 **2015 Yılı Sözleşmeleri**

Proje No	Projenin Başlığı	Proje Başvurusunda Bulunan	Durumu
KGM-ARGE/2014-1	Elektrik Ark Fırın (EAF) Cürufu ve Dere Malzemesinin Aşınma ve TMA Aşınma Yüzeylerinde Pürüzlendirme Malzemesi Olarak Kullanılabilirliğinin Araştırılması ve Pürüzlendirme Uygulama Yönteminin Geliştirilmesi	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Yürürlükte

TABLO 16

2016 Yılı Sözleşmeleri

Proje No	Projenin Başlığı	Proje Başvurusunda Bulunan	Durumu
KGM-ARGE/2016-1	Şistlerdeki Bozunma Derecelerinin Yol Yarma Tasarımlarına Olan Etkilerinin Jeolojik-Jeoteknik Açıdan Değerlendirilerek Tasarım Abaklarının Oluşturulması	Mersin Üniversitesi	Yürürlükte
KGM-ARGE/2016-3	Puzolanik, Toz, Saf Bağlayıcı Mineral ile zeminlerin yerinde güçlendirilmesi ve fiziksel-mühendislik özelliklerinin geliştirilmesi	Jags Innovative Products İnşaat Sanayi ve Tic. Lmt. Şirketi	Yürürlükte

TABLO 17

2017 Yılı Sözleşmeleri

Proje No	Projenin Başlığı	Proje Başvurusunda Bulunan	Durumu
KGM-ARGE/2017-1	Köpük Bitüm ile Yerinde Soğuk ve Tam Derinlikte Geri Kazanılmış Bitümlü Kaplamaların Karayolunda Kullanılabilirliğinin ve Performansının Araştırılması ve Mevzuat Önerisinin Oluşturulması	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Yürürlükte

TABLO 18

KGM Tarafından Hizmet Alımı ile Yürütülen Projeler (C Tipi)

Proje No	Projenin Başlığı	Durumu	Projenin Başlama-Bitiş Tarihi
KGM-ARGE/2014-2	Üstyapı Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi ve Üstyapı Teknik Dokümanlarının Güncellenmesi	Yürürlükte	01/10/2014 -30/05/2016 (20 ay)
KGM-ARGE/2015-2	Asfalt Kaplamalarda Kullanılan Soğuk Yama Katkılarının Tanımlanması ve Uygulama Yöntemlerinin Geliştirilmesi	Yürürlükte	12/01/2016- 12/01/2018 (24 ay)

TABLO 19 **TÜBİTAK-AB Destekli Projeler** (D Tipi)

Proje No	Projenin Başlığı	Durumu	Projenin Başlama-Bitiş Tarihi
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Bitümlü Sıcak Karışım Aşınma Tabakası İçin Performansı Yüksek Karışımların Belirlenmesi	Sonuçlandırıldı	01.01.2006 01.07.2007
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Mekanistik–Ampirik Yol Üstyapı Tasarımında Esneklik Modülünün Şartnamelere Uyarlanması	Sonuçlandırıldı	01.01.2006 31.07.2008
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Karayollarında Sathi Kaplama Uygulamalarının İyileştirilmesi ve Performans Modelinin Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı	15.06.2008 15.06.2011
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Karayolları Köprü Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı	01.09.2009 01.03.2012
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Türkiye Köprü Mühendisliğinde Tasarım ve Yapıma İlişkin Teknolojilerin Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı	01.09.2011 01.09.2014
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Çevre Dostu Su Bazlı Yol Çizgi Boyası Geliştirilmesi ve Soğuk Uygulanan Solvent Bazlı Yatay İşaretleme Yol Çizgi Boyası Yol Performans Özelliklerinin Arttırılması	Sonuçlandırıldı	01.10.2010 01.04.2014
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Ilık Karışım Asfalt Katkıları Üretim Teknolojilerinin Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı	15.09.2012 15.09.2015
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	Kalsiyum Klorür Üretim Teknolojisi ve Sıvı Buz Önleyici/ Çözücü Malzemenin Geliştirilmesi	Sonuçlandırıldı	01.02.2014 01.02.2017
AVRUPA BİRLİĞİ 7. ÇERÇEVE PROGRAMI	LCE4ROADS	Sonuçlandırıldı	01.10.2013 30.09.2016
AVRUPA BİRLİĞİ H2020	SENSKIN	Yürürlükte	01.06.2015 31.12.2018

TABLO 20 Araştırma Alanlarına Göre Yürütülen Ar-Ge Projeleri

Program	Alt Program
Çevre	Çevreye duyarlı kaplama
	Geri kazanım
	Sürdürülebilir ulaşım
	Çevre kirliliği
	Gürültü kirliliği
Trafik, Güvenlik ve İşletme	Akıllı ulaşım sistemleri
	Kaza kara noktaları
	Otomatik taşıt kontrol sistemleri ve telematik uygulamaları
	Trafik yönetimi
	Tünel trafik yönetimi ve işletimi
	Gerçek zamanlı karayolu yönetim sistemleri
	Taşıt-kaplama etkileşimi
	Trafik planlaması
	Trafik talep yönetimi
Planlama ve Proje	Dayanma yapıları ve destek sistemleri
	Deprem mühendisliği
	Drenaj sistemleri
	Güzergah tespit sistemleri
	Heyelanlar ve zayıf zeminler
	Karayolu tasarımı
	Yol üstyapıları
	Zemin/kaya mekaniği, temel mühendisliği
	Arazi ölçümleri, topografya, uzaktan algılama, coğrafi bilgi sistemleri
	Geometrik standartlarda kapasite güvenlik maliyet modeli
	Jeolojik, jeoteknik, jeofizik ve hidrojeolojik etütler
	Planlama bilgi sistemleri
	Sürdürülebilir ve güvenli altyapı planlaması
	Ulaşım sistem planlaması ve talep tahmini
	Yapım sonrası etki analizleri

TABLO 20 Araştırma Alanlarına Göre Yürütülen Ar-Ge Projeleri

Program	Alt Program
Yapım, Bakım ve Onarım	Bakım ve onarım sistemleri
	Karayolu, sanat yapıları, tüneller
	Yol altyapıları
	Yol üstyapıları
	Sathi kaplamalar
	Kazı teknikleri ve toprak işleri
	Prefabrikasyon ve sanayileşmiş yapım teknolojileri
Yol Yapı Malzemeleri	Beton ve betonarme malzemeleri
	Bitümlü bağlayıcılar ve bitümlü karışımlar
	Boyalar
	Trafik, bakım ve güvenlik malzemeleri
	Yama malzemeleri
	Agrega, toprak ve zeminler
	Bakım ve kar mücadele ekipmanları
	Bağlayıcı malzemeler (çimento, kireç vb)
	Katkı malzemeleri
	Geosentetikler
Cihaz, Ekipman, Sistem, Ölçüm ve Tasarım	Yönetim sistemleri
	Cihaz, ekipman, sistem, ölçüm ve tasarım teknolojileri
	Kalibrasyon
	Ölçüm yöntemleri
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Bilgi sistemleri
	Karar destek ve yönetim sistemleri
	Yazılım
	İletişim sistemleri

Uluslararası İlişkiler

ULUSLARARASI KARAYOLU GÜZERGÂHLARI

Ülkemiz; Asya, Afrika ve Avrupa'nın birbirine en yakın olduğu ve Avrupa ile Asya'nın birleştiği bir noktada olması nedeniyle tarihte birçok büyük uygarlığın doğduğu yer olmuştur.

Ülkemizin coğrafi konumuna bakıldığında; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı noktadadır. Doğal bir köprü olan Ülkemiz Asya, Orta Asya, Kafkas Cumhuriyetleri ile Karadeniz ve hatta Pasifik ülkelerini birbirine bağlayan Avrupa-Asya Uluslararası Ulaştırma ağlarının merkezinde bulunmaktadır.

Asya ve Avrupa kıtaları arasında geniş bir alanda bulunan Türkiye'ye doğu-batı eksenli bu genişlik önemli bir jeopolitik konum sağlamakta ve uluslararası ulaştırma koridorları çerçevesindeki çalışmalarda rolümüzün önemini arttırmaktadır. Bu nedenle, bu bölgeler arasında yapılacak olan her türlü ulaştırma faaliyetinin geçiş bölgesinde olan Türkiye'de ulaşım koridorları büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz bölgesel ve bölgeler arası karayolu bağlantısını sağlamaya yönelik birçok uluslararası projede yerini almaktadır.

Trans Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu (TEM), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK–UN/ECE) E-Yolları - Ana Trafik Arterleri Avrupa Anlaşması (AGR), Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ-BSEC), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT-ECO), Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP), Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA) ve Avrasya Ulaştırma Bağlantıları (EATL) gibi uluslararası organizasyonlar ve projeler, çalışmalarına aktif olarak katıldıklarımızdır.

Uluslararası karayolu güzergahları aynı zamanda Karadeniz, Akdeniz ve Ege'de yer alan limanlara ve sınır kapılarına da bağlantı sağlayarak, bölgesinde ticaret ve turizmin gelişimine katkı sağlamaktadır (Tablo 21,22 - Harita 17,18).

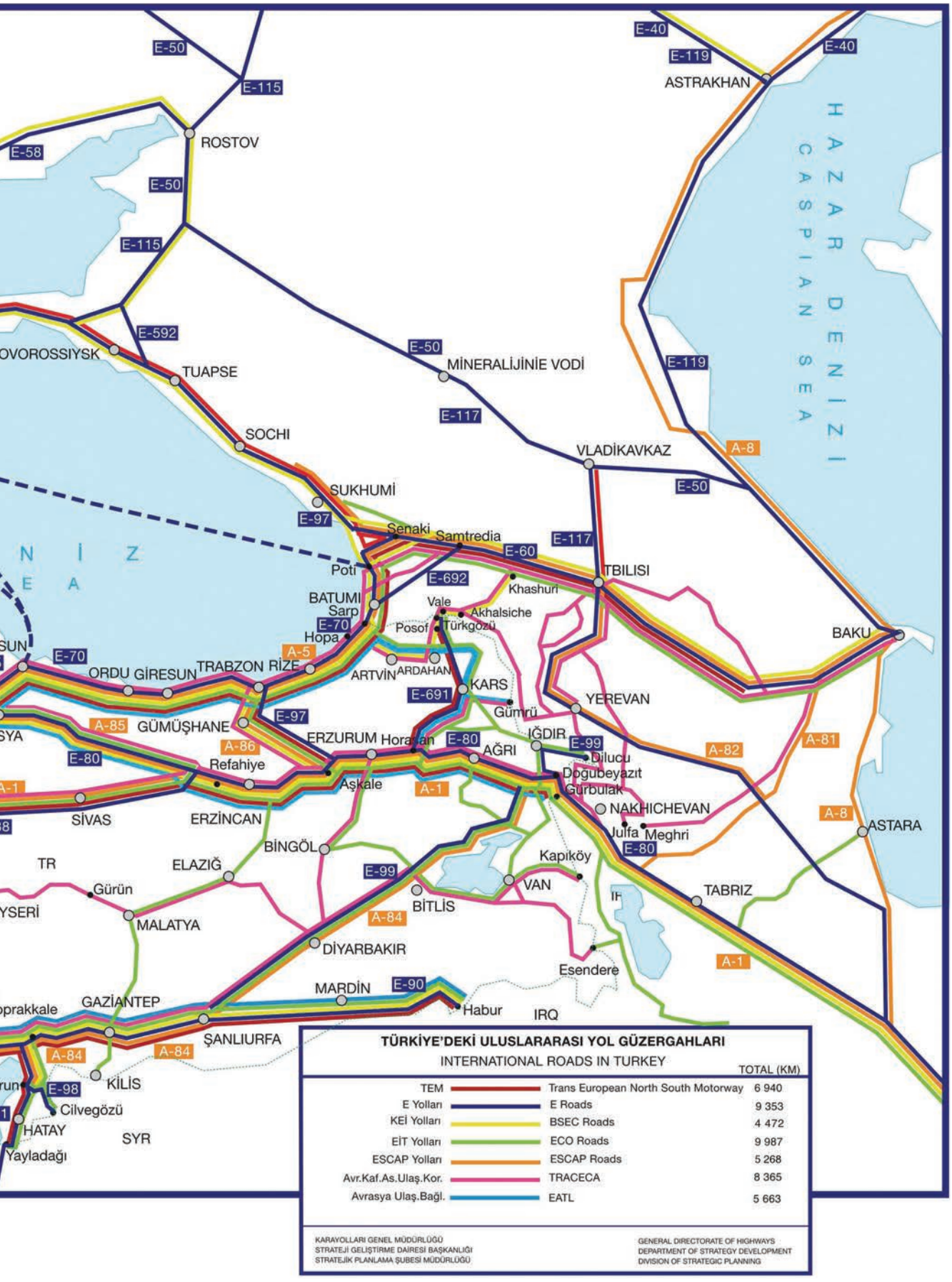
TABLO 21 **Ülkemizdeki Uluslararası Karayolu Koridorları**

GÜZERGAHLAR	UZUNLUK (KM)
Trans Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu (TEM)	6.940
E-Yolları Ana Trafik Güzergahları İçin Avrupa Anlaşması (AGR)	9.353
Karadeniz Ekonomik İşbirliği – KEİ (BSEC)	4.472
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı – EİT (ECO)	9.987
Asya Ve Pasifik Ekonomik Ve Sosyal Komisyonu (UN / ESCAP)	5.247
Avrupa, Kafkasya Ve Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA)	8.365
Pan – Avrupa Koridorları	261
Avrasya Karayolu Bağlantıları (EATL)	5.663

afium
KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK
McDonald's

Harita 17. Türkiye'nin Uluslararası Karayolu Koridorları

TÜRKİYE'DEKİ ULUSLARARASI YOL GÜZERGAHLARI
INTERNATIONAL ROADS IN TURKEY

		TOTAL (KM)
TEM	Trans European North South Motorway	6 940
E Yolları	E Roads	9 353
KEİ Yolları	BSEC Roads	4 472
EİT Yolları	ECO Roads	9 987
ESCAP Yolları	ESCAP Roads	5 268
Avr.Kaf.As.Ulaş.Kor.	TRACECA	8 365
Avrasya Ulaş.Bağl.	EATL	5 663

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI
STRATEJİK PLANLAMA ŞUBESİ MÜDÜRLÜĞÜ

GENERAL DIRECTORATE OF HIGHWAYS
DEPARTMENT OF STRATEGY DEVELOPMENT
DIVISION OF STRATEGIC PLANNING

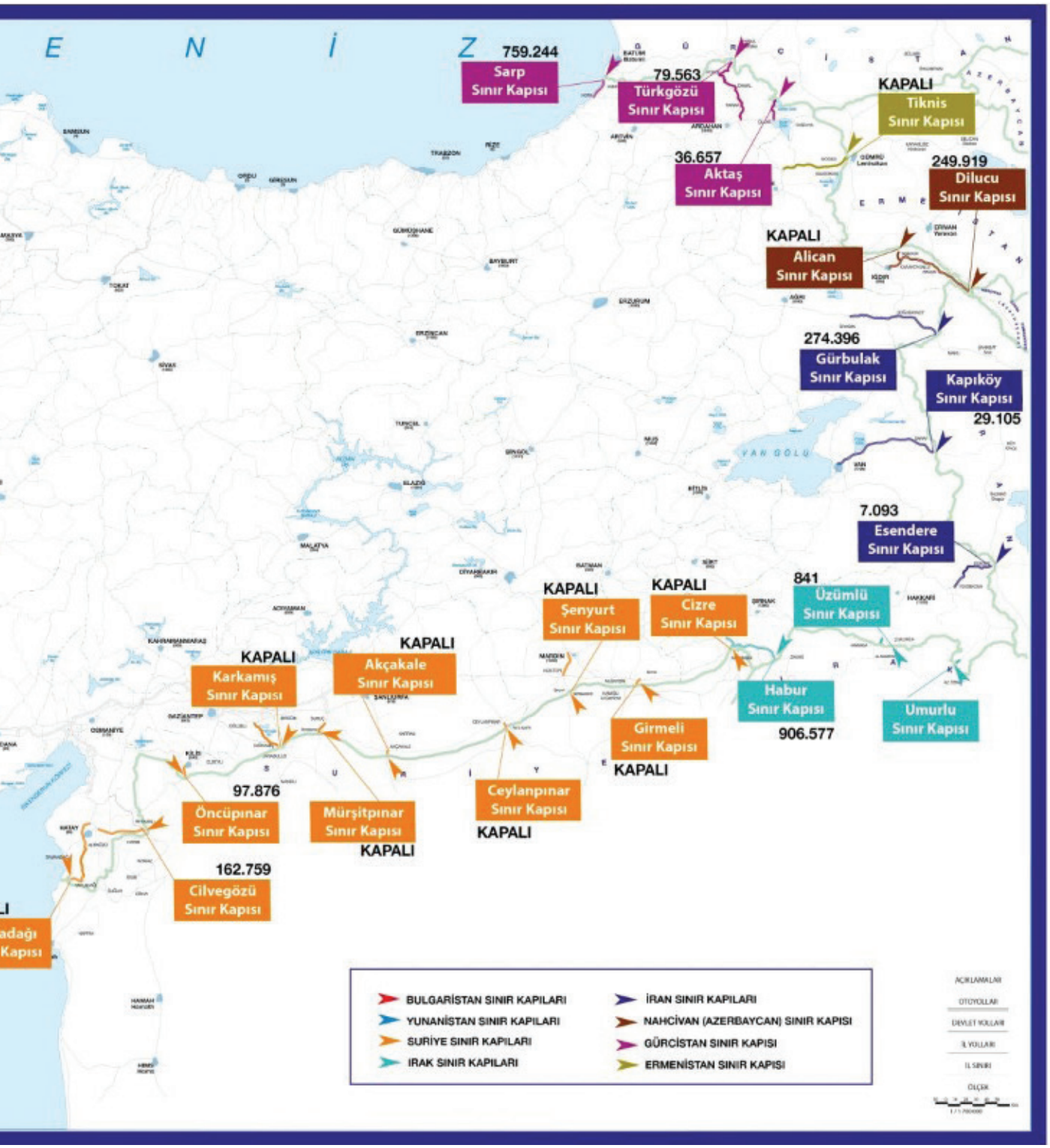
TABLO 22 Karayolları Sınır Kapıları

Sıra No	Sınır Kapısı	Bulunduğu İl	Bağladığı Ülke	Bağlantı Sağlayan Karayolu
1	İpsala Sınır Kapısı	Edirne	Yunanistan	Tekirdağ–Malkara–İpsala Sınır Kapısı
2	Karaağaç (Pazarkule) Sınır Kapısı	Edirne		03 Otoyolu Ayr.-Pazarkule Sınır kapısı
3	Kapıkule Sınır Kapısı	Edirne	Bulgaristan	Otoyol Ayr.-Kapıkule
4	Aziziye (Dereköy) Sınır Kapısı	Kırklareli		Kırklareli-Dereköy-Aziziye Sınır Kapısı
5	Hamzabeyli Sınır Kapısı	Edirne		Edirne-Lalalpaşa-Hamzabeyli
6	Karkamış Sınır Kapısı	Gaziantep	Suriye	Nizip-Karkamış İl Yolu
7	Öncüpınar Sınır Kapısı	Kilis		Kilis-Öncüpınar Devlet yolu
8	Cilvegözü Sınır Kapısı	Hatay		Antakya-Reyhanlı Devlet Yolu
9	Yayladağı Sınır Kapısı	Hatay		Antakya-Yayladağ Devlet Yolu
10	Cizre Sınır Kapısı	Şırnak-Cizre		Şırnak- Cizre (Kapalı)
11	Girmeli Sınır Kapısı	Mardin-Nusaybin		Nusaybin Ayrım-Girmeli Sınır Kapısı
12	Şenyurt Sınır Kapısı	Mardin		Kızıltepe Kavşağı-Şenyurt Sınır Kapısı
13	Ceylanpınar Sınır Kapısı	Şanlıurfa		Viranşehir Ayrım-Ceylanpınar Sınır Kapısı
14	Akçakale Sınır Kapısı	Şanlıurfa		Akçakale-Sınır Kapısı
15	Mürşitpınar Sınır Kapısı	Şanlıurfa		Suruç-Mürşitpınar Sınır Kapısı
16	Umurlu Sınır Kapısı	Hakkari	Irak	Şemdinli-Derecik İl Yolu
17	Habur Sınır Kapısı	Şırnak-Silopi		Silopi-Habur Sınır Kapısı
18	Üzümlü Sınır Kapısı	Hakkari-Çukurca		Çukurca-Üzümlü Sınır Kapısı
19	Sarp Sınır Kapısı	Artvin-Hopa	Gürcistan	Hopa-Kemalpaşa-Sarp
20	Türkgözü Sınır Kapısı	Ardahan-Posof		Ardahan Ayrımı-Damal-Posof-Türkgözü Sınır K.
21	Aktaş Sınır Kapısı	Ardahan-Çıldır		Çıldır-Aktaş
22	Tiknis Sınır Kapısı	Kars	Ermenistan	(Kars-Ardahan) Ayrımı-Akyaka
23	Alican Sınır Kapısı	Iğdır		(Iğdır-Aralık) Ayrımı-Alican Sınır Kapısı
24	Dilucu Sınır Kapısı	Iğdır	Nahcivan (Azerbaycan)	Iğdır-Aralık-Dilucu Sınır Kapısı
25	Gürbulak Sınır Kapısı	Ağrı-Doğubeyazıt	İran	Diyadin Ayrımı Doğubayazıt-Gürbulak Devlet Yolu
26	Kapıköy Sınır Kapısı	Van-Özalp		Van-Özalp-Kapıköy Sınır Kapısı
27	Esendere Sınır Kapısı	Hakkâri-Yüksekova		Yüksekova-Esendere Sınır Kapısı

Uzunluk (km)	Yolun Standardı (OY-BY-TY)	Satıh Durumu (BSK-SK)	Yıllık Giriş Çıkış Yapan Araç Sayısı (YOGT)
110	BY	BSK	1.419
7	5,6 km BY-BSK (Çalışmalar Devam Ediyor)	5,6 BSK-1,4 SK	751
17	11 km BY-6 km OY	BSK	6.076
41	13 km BY-28 km TY	BSK	501
39	2 km BY-37 km TY	BSK	1.480
32	BY	BSK	2.372
8	6 BY-2 TY	6 BSK-2 SK (Çalışmalar Devam Ediyor)	4.031
45	BY	38 BSK-7 SK (Çalışmalar Devam Ediyor)	10.524
51	BY	16,8 BSK-34,2 SK (Çalışmalar Devam Ediyor)	3.427
Kapalı			
1	BY	BSK	Kapalı
13	TY	SK	2.365
1	TY	Kilitli parke	3.708
1	BY	BSK	5.866
11	TY	SK	1.913
75	TY	65 SK-STABİLİZE	
15	BY	BSK	14.117
8	TY	Toprak	
18	BY	BSK	6.787
77	TY	SK	1.382
20	TY	SK	Açılışı yapılmış olup, YOGT sayımı yapılmamıştır.
53	TY	SK	513
6	TY	BSK	810
86	BY	19 BSK-67 SK	2.687
77	BY	BSK	4.746
102	99 BY-3 TY	24,5 BSK-74,5 SK	4894
41	6,5 TY-34,5 BY	11 BSK-30 SK	3.507

Harita 18. Türkiye'nin Karayolu Sınır Kapıları

E N İ Z
759.244
Sarp Sınır Kapısı
79.563
Türkgözü Sınır Kapısı
KAPALI
Tiknis Sınır Kapısı
36.657
Aktaş Sınır Kapısı
249.919
Dilucu Sınır Kapısı
KAPALI
Alican Sınır Kapısı
274.396
Gürbulak Sınır Kapısı
Kapıköy Sınır Kapısı
29.105
7.093
Esendere Sınır Kapısı
841
Üzümlü Sınır Kapısı
KAPALI
Şenyurt Sınır Kapısı
KAPALI
Cizre Sınır Kapısı
KAPALI
Karkamış Sınır Kapısı
KAPALI
Akçakale Sınır Kapısı
Habur Sınır Kapısı
906.577
Umurlu Sınır Kapısı
Girmeli Sınır Kapısı
KAPALI
97.876
Öncüpınar Sınır Kapısı
Mürşitpınar Sınır Kapısı
KAPALI
Ceylanpınar Sınır Kapısı
KAPALI
162.759
Cilvegözü Sınır Kapısı
BULGARİSTAN SINIR KAPILARI
YUNANİSTAN SINIR KAPILARI
SURİYE SINIR KAPILARI
IRAK SINIR KAPILARI
İRAN SINIR KAPILARI
NAHÇİVAN (AZERBAYCAN) SINIR KAPISI
GÜRCİSTAN SINIR KAPISI
ERMENİSTAN SINIR KAPISI
AÇIKLAMALAR
OTOYOLLARI
DEVLET YOLLARI
İL YOLLARI
İL SINIRI
ÖLÇEK

ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIK FAALİYETLERİ

AB mevzuatına içerik olarak % 98 oranında uyum sağlanmıştır. Böylece, karayolu taşımacılığı, AB'ye adaylık sürecinde en hazır sektörlerden biri haline getirilmiştir.

Harita 19. Türk Taşımacılar Tarafından Kullanılan Ana Güzergâhlar

- Türk taşımacısı Avrupa, Asya ve Afrika'yı kapsayan geniş bir dünya coğrafyasında, 70'den fazla ülkede faaliyet göstermektedir.
- 59 ülke ile İkili Karayolu Taşıma Anlaşmamız mevcuttur.

2012 yılı toplam taşıma sayısı	**: 1.205.699**
2013 yılı toplam taşıma sayısı	**: 1.284.107**
2014 yılı toplam taşıma sayısı	**: 1.270.306**
2015 yılı toplam taşıma sayısı	**: 1.251.572**
2016 yılı toplam taşıma sayısı	**: 1.194.684**
2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle	**: 953.796**

Bu Alanda Yapılan Çalışmalar Sonucunda;

- Yapılan Kara Ulaştırması Karma Komisyonu (KUKK) Toplantılarıyla artırılan geçiş belgeleri ve UBAK belgeleri sayısındaki önemli artış oranlarıyla taşımacılarımızın hareket kabiliyeti artırılmıştır.
- Çin Halk Cumhuriyeti ile Karayolu Taşıma Anlaşması imzalanmıştır.

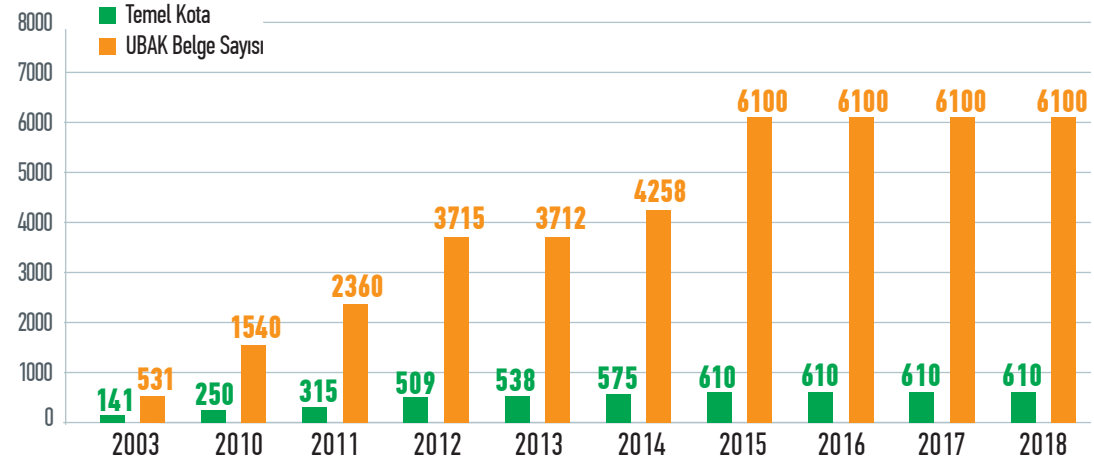
UBAK İZİN BELGELERİ

UBAK (CEMT): Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı (UBAK) 1953 tarihinde imzalanan bir Protokol ile kurulan ve temel amacı Üye ülkeler arasında karayolu taşımacılığının kolaylaştırılmasını ve bu kapsamda çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir taşımacılık anlayışıyla üye ülkeler arasında aşamalı bir liberalizasyon sağlanmasını amaçlayan çok taraflı uluslararası bir platformdur.

UBAK İzin Belgeleri, her yıl ülkelerin temel kotası ve araç kategorilerine göre belirlenmiş katsayı çarpanları dikkate alınarak Uluslararası Taşımacılık Forumu (Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı) Sekretaryasından ülkelerin talep ettiği oranlara binaen temin edilmektedir.

2018 yılı baz kota: 610 belge sayımız 6.100 olarak belirlenmiştir. (Grafik 12).

GRAFİK 12 **UBAK İzin Belgeleri**

İkili anlaşma ve protokollerle uluslararası geçiş kotalarında sağlanan 3 misli artışla taşımacılarımızın hareket kabiliyetleri daha da artırılmıştır. Ayrıca, 43 ülke arasında en büyük kota miktarına sahip olduğumuz UBAK belgeleri ile uluslararası eşya taşımacılığı alanında taşımacılarımıza Avrupa Birliği'nde daha serbest bir dolaşım hakkı sağlanmıştır.

Temel hedefimiz; 2023-2035 döneminde Kuzey Afrika ve Uzak Asya ülkelerini de kapsayacak şekilde 50 ülke ile geçiş belgesiz ve kotasız bir uluslararası eşya taşımacılığı düzeni oluşturmaktır.

GAP (GÜNEYDOĞU ANADOLU), KOP (KONYA OVASI), DOKAP (DOĞU KARADENİZ) VE DAP (DOĞU ANADOLU) İLLERİ İÇİN YAPILANLAR

GAP İLLERİ

GAP illerine 2003-2017 yılları arasında toplam **2.017,2 km** *Bölünmüş yol yapılarak toplam* **14.728.699.021 TL** *yatırım yapılmıştır.*

- Adıyaman
- Batman
- Diyarbakır
- Gaziantep
- Kilis
- Mardin
- Siirt
- Şanlıurfa
- Şırnak

ADIYAMAN

2003 öncesi 23 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 195,1 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 218,1 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 207.000.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.038.195.540 TL harcandı.

BATMAN

2003 öncesi 15 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 122 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 137 km'ye çıkarılmıştır.1993-2002 arası 71.500.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.118.840.664 TL harcandı.

DİYARBAKIR

2003 öncesi 44 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 366,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 410,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 204.100.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.718.046.479 TL harcandı.

GAZİANTEP

2003 öncesi 116,2 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 271,6 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 387,8 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.064.400.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.921.870.679 TL harcandı.

KİLİS

2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 31,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 33,7 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 17.000.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 244.458.271 TL harcandı.

MARDİN

2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 222,6 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 250,6 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 46.300.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.117.760.640 TL harcandı.

SİİRT

2003 öncesi 7 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 112,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 119,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 32.400.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.069.010.089 TL harcandı.

ŞANLIURFA

2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 532,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 560,5 km'ye çıkarılmıştır.

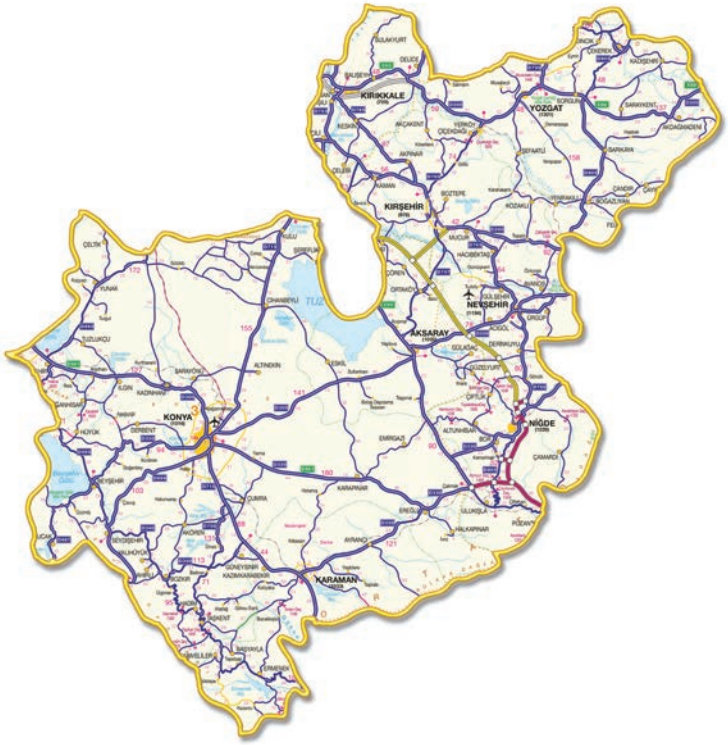
1993-2002 arası 604.100.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.870.955.085 TL harcandı.

ŞIRNAK

2003 öncesi 25 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 162,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 187,7 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 165.300.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.629.561.574 TL harcandı.

KOP İLLERİ

KOP illerine 2003-2017 yılları arasında toplam **2.426,4 km** *Bölünmüş yol yapılarak toplam* **12.808.023.960 TL** *yatırım yapılmıştır.*

- Aksaray
- Karaman
- Kırıkkale
- Kırşehir
- Konya
- Nevşehir
- Niğde
- Yozgat

AKSARAY

2003 öncesi 17 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 278 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 295 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 28.200.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 801.532.000 TL harcandı.

KARAMAN

2003 öncesi 19 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 140,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 159,8 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 71.100.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.062.772.000 TL harcandı.

KIRIKKALE

2003 öncesi 39 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 192,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 231,7 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 265.200.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 982.387.960 TL harcandı.

KIRŞEHİR

2003 öncesi 20,5 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 149,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 170,3 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 67.900.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 451.345.000 TL harcandı.

KONYA

2003 öncesi 167 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 885,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 1.052,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 479.100.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.870.392.000 TL harcandı.

NEVŞEHİR

2003 öncesi 87,1 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 192,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 279,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 116.800.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 414.100.000 TL harcandı.

NİĞDE

2003 öncesi 53,8 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 257,2 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 311 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 507.200.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.994.180.000 TL harcandı.

YOZGAT

2003 öncesi 43,5 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 330 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 373,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 255.400.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.231.315.000 TL harcandı.

DOKAP İLLERİ

DOKAP illerine 2003-2017 yılları arasında toplam **1.395,8 km** *Bölünmüş yol yapılarak toplam* **32 milyar 535 milyon TL** *yatırım yapılmıştır.*

- Artvin
- Bayburt
- Giresun
- Gümüşhane
- Ordu
- Rize
- Samsun
- Trabzon
- Tokat

ARTVİN

2003 öncesi 22,1 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 22,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 44,6 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 852.300.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.836.100.000 TL harcandı.

BAYBURT

2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 82,1 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 84,1 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 76.800.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 958.902.000 TL harcandı.

GİRESUN

2003 öncesi 28,5 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 89,9 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 118,4 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.453.400.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.634.505.943 TL harcandı.

GÜMÜŞHANE

2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 106,2 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 107,2 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 313.700.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.769.769.969 TL harcandı.

ORDU

2003 öncesi 50,2 km (12 Km.si karayolu ağından çıkartılmıştır) bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 91,3 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 143,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 695.200.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 4.236.593.966 TL harcandı.

RİZE

2003 öncesi 20,2 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 112,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 132,6 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 1.702.700.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 6.153.904.000 TL harcandı.

SAMSUN

2003 öncesi 119,9 km (10 Km.si karayolu ağından çıkartılmıştır) bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 186 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 307,3 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 345.500.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.797.963.310 TL harcandı.

TRABZON

2003 öncesi 73 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 130,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 203,8 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 2.090.500.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 6.339.087.000 TL harcandı.

TOKAT

2003 öncesi 16 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 236,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 254,3 km'ye (1,6 Km.si karayolu ağı dışındadır) çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 183.800.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.808.162.576 TL harcandı.

DAP İLLERİ

DAP illerine 2003-2017 yılları arasında toplam **4.191 km** *Bölünmüş yol yapılarak toplam* **32 milyar 83 milyon TL** *yatırım yapılmıştır.*

- Ağrı
- Ardahan
- Bingöl
- Bitlis
- Elazığ
- Erzincan
- Erzurum
- Hakkâri
- Iğdır
- Kars
- Malatya
- Muş
- Sivas
- Tunceli
- Van

AĞRI

2003 öncesi 17 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 332 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 349 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 81.386.190 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.581.794.800TL harcandı.

ARDAHAN

2003 öncesi bölünmüş yol yokken 2003-2017 yılları arasında 75 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 75 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 99.500.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 767.650.000 TL harcandı.

BİNGÖL

2003 öncesi 5 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 211,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 216,4 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 64.800.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.490.866.057TL harcandı.

BİTLİS

2003 öncesi 19 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 269,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 288,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 102.700.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.345.530.754TL harcandı.

ELAZIĞ

2003 öncesi 33 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 300 km (21,6 km si ağdan çıkarılmıştır.) bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 333 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 70.700.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.808.000.000TL harcandı.

ERZİNCAN

2003 öncesi 14 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 301 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 315 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 66.800.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 2.558.289.883TL harcandı.

ERZURUM

2003 öncesi 49 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 541 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 541 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 451.300.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 4.484.129.320TL harcandı.

HAKKARİ

2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 80 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 81 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 116.900.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.448.620.873TL harcandı.

IĞDIR
2003 öncesi 10 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 162 km (10 km.si ağdan çıkarılmıştır.) bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 172 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 31.600.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 349.800.000 TL harcandı.

KARS
2003 öncesi 22 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 171,5 km (23 km.si ağdan çıkarılmıştır.) bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 193,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 37.700.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 910.250.000 TL harcandı.

MALATYA
2003 öncesi 36 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 359,9 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 395,9 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 181.000.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.021.910.213TL harcandı.

MUŞ
2003 öncesi 16 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 112 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 128 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 50.500.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 1.145.745.508TL harcandı.

SİVAS
2003 öncesi 24 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 731,2 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 755,2 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 349.600.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 4.908.720.195TL harcandı.

TUNCELİ
2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 43,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 45,5 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 152.200.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 730.721.892TL harcandı.

VAN
2003 öncesi 36 km bölünmüş yol varken 2003-2017 yılları arasında 501 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 537 km'ye çıkarılmıştır.

1993-2002 arası 146.400.000 TL harcanmışken 2003-2017 arası 3.530.668.260TL harcandı.

DEMİRYOLU

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- İŞLETME FAALİYETLERİ
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- TCDD DİĞER BAĞLI ORTAKLIKLARINA AİT FAALİYETLER

Giriş

Dünya nüfusunun artışı, iklim değişiklikleri, alternatif enerji arayışları ulaştırmanın geneline daha kapsamlı bir bakış açısını gerektirmiştir. Örneğin AB 2050 yılına kadar sera gazı emisyonlarını 90'lı yıllara kıyasla %89-90 aşağı çekmeyi hedeflemekte ve bu azalmanın en az %60'ının ulaştırma sektöründe yaşanacağını öngörmektedir. Bu sayede ulaşım otoriteleri daha esnek ve kapıdan kapıya ulaşım sağlayan modların yanı sıra entegre taşımacılığa uygun ve uzun vadede daha kârlı alternatiflere yönelmişlerdir. Nitekim gelişmiş ülkeler son dönemde çevresel sorunlar ile küresel iklim değişikliği nedeniyle çevre dostu taşımacılık türlerinden biri olan demiryolu payının arttırılmasına ve ulaştırma türleri arasında dengeli bir dağılım sağlanmasına yönelik politikalar üretmekte ve uygulamaktadır.

Ülkemizde son 15 yıldır bütün planlamalar akla gelebilecek her alanda olduğu gibi ulaştırma alanında da küresel eğilimler dikkate alınarak yapılmaktadır. Ulaşımda uluslararası entegrasyon ekonomik kalkınmanın dinamosu olarak görülmekte ve artan demiryolu yatırımları da bu dinamonun en önemli güç kaynaklarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu hattı bu değerlendirmenin ne denli yerinde olduğunun en büyük kanıtıdır. Hizmete girdiğinde başlangıçta 6.5-7 milyon ton yaklaşık 20 sene sonra da 35 milyon ton yük taşıyacak olan hat tek başına Türkiye'nin bugün demiryolu ile elleçlediği yükün yarısını taşıma kapasitesine ulaşacaktır.

Demiryolu yatırımları sadece ekono-

mik kalkınmanın gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynamamaktadır. Teknolojinin sektöre adapte edilmesi sayesinde konforu ve hızı artan demiryolu taşımacılığı seyahat tercihlerini de etkilemiştir. Nitekim dünyada 400-500 km'nin altına düşen seyahatlerde gelişmiş ülkelerin modern nişanesi olan hızlı tren tercih edilmektedir. Ülkemizde %15 olan bu oranın önümüzdeki süreçte %40'lara çıkarılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalarla önce Ankara, Eskişehir, Konya ve İstanbul'la buluşturulan hızlı ağlar önümüzdeki süreçte İzmir, Afyon, Uşak, Bursa, Yozgat, Sivas, Erzincan ve Karaman başta olmak üzere birçok ilimize ulaştırılacak, entegre taşımacılık faaliyetleriyle işbirliği ile de yurdun her köşesindeki vatandaşımızın bu hizmetten yararlanması sağlanacaktır.

Hedef, gelişmiş ülkelerin modern yüzü olan ve ülkemizde yıllarca ihmal edilen demir ağların etkinliğini küresel entegrasyonda, uluslararası taşımacılıkta, şehir içi ve şehirlerarası yolcu taşımacılığında, ticari taşıma faaliyetlerinde, ekonomide, sosyal ve kültürel hayatta en işlevsel şekilde artırmaktır.

Bu kapsamda yürütülen çalışmalarla son 15 yılda;

- Ülkemizdeki Yüksek Hızlı Hat uzunluğu 1.213 km'ye, bu hatlarda taşınan yolcu sayısı 34,79 milyona,
- Elektrikli hat uzunluğu 4.433 km'ye, sinyalli hat uzunluğu 5.462 km'ye,
- 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle demiryolu ile taşınan toplam yolcu sayısı 131,8 milyona,
- Taşınan yük miktarı 1,6 katına ulaşmıştır.
- Bugüne kadar 217,91 milyon yolcunun taşındığı asırlık rüya Marmaray mega bir demiryolu projesi olarak vatandaşımızın hizmetine sunulmuştur.
- Bölgesel kalkınma planlamalarının en önemli ayaklarından biri olan lojistik üslerin inşasına başlanmış ve 8 adet Lojistik Merkez ülkemize kazandırılmıştır.

Ülkemizin hedeflerine uzanan yolda ulaşım stratejilerinin ve sektörel çalışmaların her biri ayrı önem taşımaktadır. Kitabımızın bu bölümünde son yıllarda ağırlık kazanan demiryolu çalışmalarının ayrıntılı bilgisine ulaşabilirsiniz.

Demiryolu Sektörü

Tarihin akışında önemli etkisi olan icatlardan biri olan ve 19. Yüzyılın ilk yarısında ticarileşerek faaliyete geçen tren ve ray; sanayiyi, ticareti, kültürü değiştiren ve dönüştüren; sanata, edebiyata kısacası insanlığı ilgilendiren hemen her şeye ve her konuya etki eden bir alan olmuştur.

Demir ray üzerinde yolculuğa başlayan lokomotifler, bugün toplumsal dönüşüm ve entegrasyonun başrol oyuncusu durumundadır. Demiryolu yatırımları ekonomik kalkınmanın yanında bilimsel, sosyal ve kültürel gelişme ile bütünleşmeyi sağlamak adına önemini artırmaktadır. Demiryolu; geçtiği her yerleşim yerini modern hayatla tanıştırmaktadır. Demiryolunun kamu hizmetlerinin ulaştırılmasına yaptığı azami olumlu etki insanların yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan adımların büyümesini sağlamıştır.

Bakanlığımız, demiryollarını sürdürülebilir kalkınma hamlelerinin en önemli halkalarından biri olarak görmüş ve 1951'den 2003 yılı sonuna kadar ihmal edilen bu sektörü canlandırmak için yoğun çaba sarf etmiştir. Yılda ancak 18 kilometre olmak üzere toplam 945 kilometre demiryolu yapılan 1951-2004 yılları arasında oluşan derin boşluk, son 15 yıllık yoğun faaliyet takvimi ile doldurulmuş ve 1856-1923, 1923-1950, 1951-2003 dönemleri ile karşılaştırıldığında en yoğun çalışmanın yapıldığı yıllar olmuştur.

Teknolojik ve bilimsel gelişmeler ülkeleri birbirine hiç olmadığı kadar yakınlaştırmıştır. Küreselleşme ile siyasal ve sosyal entegrasyonun tamamlanması için ulaştırma modlarının da entegre edilmesi gereksinimi hasıl olmuştur. Demiryolunun önemi bu sayede daha iyi anlaşılmıştır. Başta Avrupa Birliği ve Uzak Doğu ülkeleri olmak üzere, ray üzerine yapılan yatırımların ana sebepleri saymakla bitmemektedir. Dünyada en çok kullanılan mod olan karayolu ulaştırmasına atfedilen önemin tek başına bir anlam ifade etmediği son otuz yıllık süreçte kavranmıştır.

Bütün ulaşım modlarının dengeli ve birbiriyle entegre şekilde geliştirilmesi düşüncesinin öncelikli devlet politikasına dönüşmesinden

Yüksek Hızlı Tren

demiryollarımız da faydalanmıştır. Demiryoluna verilen önem, belirlenen hedeflere ulaşmak için yatırım planlamasında kendisini göstermiş ve yatırım ödeneği yıldan yıla katlanarak artmıştır. Demiryolu, sektörler içerisinde 2023 hedefleriyle Cumhuriyetimizin 100. yılında ulaşım sistemine damgasını vurmaya hazırlanmaktadır.

- Yüksek hızlı, hızlı ve konvansiyonel demiryolu projelerinin hayata geçirilmesi,
- Mevcut yolların, araç filosunun, gar ve istasyonların modernizasyonu,
- Demiryolu ağının üretim merkezleri ve limanlara bağlanması,
- Özel sektörle birlikte ileri demiryolu sanayinin geliştirilmesi,
- Özellikle ihracatta büyük imkan sağlaması beklenen lojistik merkezlerle ülkemizin

bölgesinde önemli bir lojistik üs haline getirilmesi,

- Uzak Asya'dan Batı Avrupa'ya uzanacak olan Modern Demir İpekyolu'nun hayata geçirilerek iki kıta arasında kesintisiz demiryolu koridoru oluşturulması,
- Sektördeki yeni demiryolu endüstrileriyle, yerli demiryolu endüstrisinin geliştirilmesi ana hedefleri doğrultusunda birçok büyük proje başarıyla hayata geçirilmiş birçoğunun da hayata geçirilmesi için yoğun bir şekilde çalışılmaktadır.

Türkiye'nin 40 yıllık hayali olan yüksek hızlı demiryolu projeleri gerçekleştirilmiştir. Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya ve Konya-Eskişehir-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu hatları tamamlanmış ve hizmete açılmıştır. Yüksek hızlı demiryolu hattına sahip dünyada 8., Avrupa'da 6. ülke konumuna yükselen Türkiye'de artık yepyeni bir dönem başlamıştır. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu hattı 2018 yılı sonunda; çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmekte olan Ankara-İzmir Polatlı-Afyonkarahisar-Uşak kesiminin 2019, Uşak-Manisa-İzmir kesimi 2020 yılında ve Ankara-Bursa hattının ise 2019 yılında tamamlanarak işletmeye alınması hedeflenmektedir.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Marmaray/ Boğaz Tüp Geçişiyle Modern Demir İpekyolu hayata geçirilmekte, Uzak Asya-Batı Avrupa demiryolu koridoru işlevsel kılınmaktadır.

İstanbul'da, bir buçuk asırlık rüyamız olan, dünya otoritelerinin mühendislik harikası olarak kabul ettiği, çift akıntının olduğu Boğaz'da, balıkların bile göç yolları dikkate alınarak yapılan, çevreci, dünyanın en derin batırma tüp tüneli tekniğiyle inşa edilen Marmaray 2013 yılında hizmete alınmıştır.

Yeni demiryolu yapımlarının yanı sıra mevcut sistemin modernizasyonuna önem verilmiş ve yol yenileme seferberliği başlatılmıştır. Çoğu yapıldığı günden bu yana el değmeyen mevcut demiryolu ağının 10.236 km'sinin komple bakım ve yenilemesi yapılmıştır. Böylece, tren hızları, hat kapasitesi ve kabiliyeti artırılarak yolcu ve yük taşımacılığı daha konforlu, güvenli ve hızlı bir hale gelmiş, demiryolunun taşımacılıktaki payı artmıştır.

Üretim merkezlerinin, organize sanayi bölgelerinin demiryollarıyla limanlara bağlanması ve kombine taşımacılığın geliştirilmesine öncelik verilmiştir. Ülkemizin öncelikli lojistik değer ihtiva eden OSB, fabrika ve limanlarına lojistik merkezler planlayıp ve bunların bir kısmını da kurmak suretiyle; ulusal, bölgesel ve küresel taşımacılık açısından yeni bir taşımacılık konsepti geliştirilmiştir.

65. Hükümet Programı ve 10. Kalkınma Planında da yer alan "Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı" hayata geçirilecektir. Programla ülkemizde lojistik sektörünün büyüme potansiyeline katkısını artırmayı ve ülkemizin Lojistik Performans Endeksinde ilk 15 ülke arasına girmesi amaçlanmaktadır.

Demiryolu sektörünü düzenleyen yasa çıkarılmış, sektörde serbestleşme yasal altyapısı sağlanmış, özel sektörün demiryolu taşımacılığı yapmasının yolu açılmıştır. Bu bağlamda demiryollarının altyapı ve işletmecilik olarak ayrılma süreci sonuçlanmıştır.

Demiryolu sektöründe;

- Ülkemizin Trans-Asya orta koridorunu destekleyecek şekilde Doğu-Batı ve Kuzey-Güney ekseninde çift hatlı demiryolu koridorunu oluşturma hedefinden hareketle 1.213 km olan yüksek hızlı +hızlı demiryolu hattının 12.915 km ye, 11.319 km konvansiyonel demiryolu hattının ise 11.319 km den 12.115 km ye yükseltilmesi böylece 2023 yılında toplam 25.030 km demiryolu uzunluğuna ulaşılması,
- 4.400 km'lik hat yenilemesi yapılarak tüm hatların yenilenmesinin tamamlanması,
- Demiryolu taşımacılık payının; yolcuda %10 ve yükte %15'e çıkarılması,
- Serbestleşen demiryolu sektörünün ulaştırma faaliyetlerinin adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasının sağlanması,

2023-2035 yılları arasında;

- 6.000 km ilave hızlı demiryolu yaparak demiryolu ağımızın 31.000 km'ye çıkartılması,
- Demiryolu ağının diğer ulaştırma sistemleri ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde akıllı ulaşım altyapıları ve sistemlerinin geliştirilmesi,
- Boğazlar ve Körfez Geçişlerinde demiryolu hat ve bağlantılarının tamamlanarak Asya-Avrupa-Afrika kıtaları arasında önemli bir demiryolu koridoru haline gelinmesi,
- Demiryolu yük taşımacılığında %20'ye, yolcu taşımacılığında ise %15'e ulaşılması, hedeflenmektedir.

10.Kalkınma Planında yer alan demiryolu sektör hedefleri şu şekildedir;

Ulaştırma planlamasında koridor yaklaşımına geçilmesi esastır. Yük taşımacılığında, kombine taşımacılık uygulamaları geliştirilecektir. Hızlı tren ağı, Ankara merkez olmak üzere ;

- İstanbul-Ankara-Sivas,
- Ankara-Afyonkarahisar-İzmir,
- Ankara-Konya,
- İstanbul-Eskişehir-Antalya koridorlarından oluşmaktadır.

Trafik yoğunluğuna bağlı olarak belirlenen öncelik sırasına göre mevcut tek hatlı demiryolları çift hatlı hale getirilecektir.

Şebekenin ihtiyaç duyduğu sinyalizasyon ve elektrifikasyon yatırımları hızlandırılacaktır.

Avrupa ile kesintisiz ve uyumlu demiryolu ulaşımının sağlanmasına yönelik teknik ve idari karşılıklı işletilebilirlik düzenlemelerine uyum sağlanacaktır. Limanların demiryolu ve karayolu bağlantıları tamamlanacaktır. Demiryollarında yapımı ve proje hazırlama çalışmaları devam eden 13 adet lojistik merkez (8 adet lojistik merkez hizmete açıktır) tamamlanacaktır. Lojistik alanda çalışan tüm kurumlar arası eş güdümü sağlamak üzere 'Lojistik Koordinasyon Kurulu' 28 Ocak 2016 tarihli ve 29607 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulmuştur. Türkiye'de ilk defa bir lojistik master planı hazırlanacaktır. Bütüncül bir lojistik mevzuatı hazırlanarak yürürlüğe konulacaktır.

Kalkınma Planındaki hedeflere yönelik çalışmalar tüm hızıyla devam etmektedir.

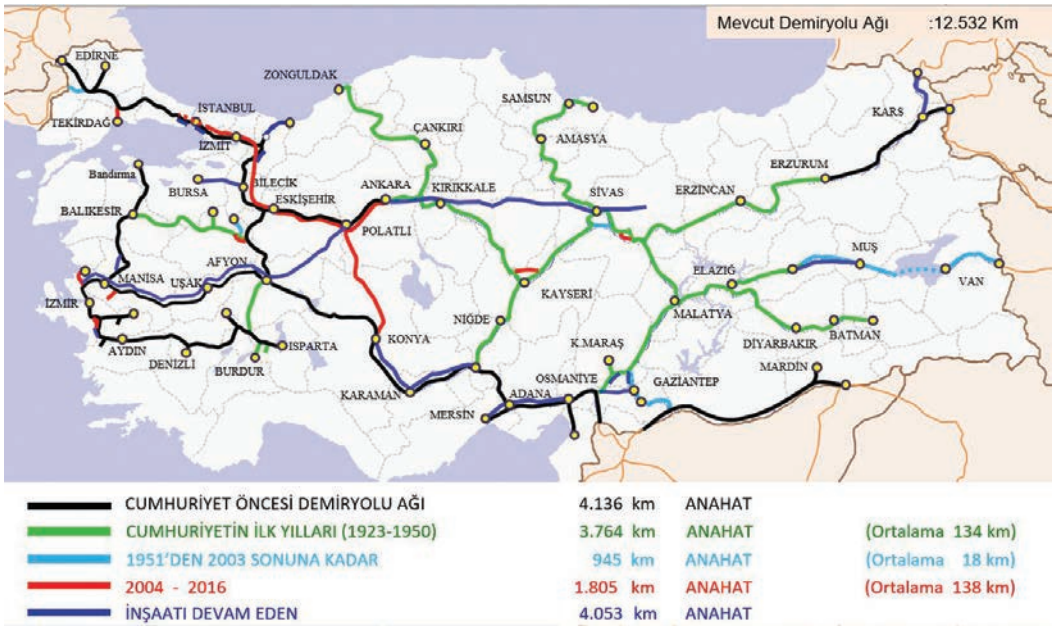
Demiryollarımızın Günümüze Kadar Tarihsel Gelişimi

1830 yılında ticari olarak işletilmeye başlayan demiryollarının tarihi; modern dünyayı şekillendirirken sürükleyici, büyüleyici ve dur durak bilmeden varlığını devam ettiren bir süreç karşımıza çıkarmıştır. Dünyada demiryollarının tarihine bakıldığında küresel anlamdaki devasa etkilerini görmek mümkündür. Avrupa'daki en önemli ağların gelişimi, İngiliz teknolojisinin etkisi, Hindistan'da ve çok daha sonra Çin'de muazzam sistemlerin oluşturulması ve ayrıca ABD'de kıta aşan hatların yapılması incelendiğinde; demiryollarının nasıl geliştiği, daha hızlı, rahat ve güvenli hale geldiği çok daha iyi anlaşılabilir. Bu gelişmelerin, insanların hayatını nasıl değiştirdiği ve diğer birçok değişimin de nasıl öncüsü olduğu görülmektedir. Demiryollarının, yaşadığımız dünyanın şekillenmesine nasıl yardımcı olduğu, hemen her ülkede kalkınmaya ve değişikliğe nasıl ivme kazandırdığı açıkça ortadadır. Basit bir şekilde ifade etmek gerekirse demiryolları dünyayı 19. yüzyılın ilk çeyreğiyle son çeyreği arasında, insanların neredeyse köylerinden bile çıkmadığı veya en yakındaki kasaba pazarının ötesine geçemediği bir durumdan, kıtaların aylar yerine birkaç gün içinde aşılabileceği bir duruma dönüştürmüştür.

Tren, buhardan aldığı güçle başlayan serüvenini manyetizmanın hızıyla sürdürmektedir. Lokomotifinin çekiş gücü, artık neredeyse uçağa yaklaşan hızı, trenin işlevselliğini ve etkinliğini katlayarak artırmaktadır. Yüksek hızlı tren teknolojisinin geldiği noktada lokomotif ve vagonların raylarla ilişkisi, yolculuğun başlangıç ve bitiş noktalarında sonlanır hale gelmiştir. Hızlı ve konforlu ulaşım arayan yolcular eğilimlerini ve tercihlerini değiştirmektedir. Demiryolunun kombine taşımacılıkta sağladığı avantajlar ise rayların üstünlüğünü katlamaktadır.

Anadolu insanı da, buharlı lokomotifin dünyada ilk defa kullanılmasından 33 yıl sonra 1856 yılında demiryolu ile tanışmıştır. 23 Eylül 1856 tarihinde İzmir-Aydın hattının inşasına başlanması bu coğrafyanın sosyal, kültürel ve ekonomik olarak şekillenmesinde de bir milat olmuştur.

Harita 1. 1856'dan 2016'ya Demiryolları

Demiryolu ulaşımının devlet politikası olarak ele alındığı 1923-1950 döneminde, yılda ortalama 134 kilometre olmak üzere toplam 3.764 kilometre demiryolu yapılmıştır. Bu dönemde demiryolları, gelişmeyi ve kalkınmayı kuşatan, bütün sosyal yönleriyle bir modernleşme projesi olarak ele alınmıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarındaki demiryolu hamlesi, sadece bir ulaşım yatırımı olarak irdelendiğinde eksik kalacaktır. Bir ulaşım türünün toplumu nasıl değiştirdiğinin en özgün örneklerinden biri Türk Demiryollarının bu dönemidir.

Bu döneme dikkat edildiğinde, demiryolunun atölyesinden okuluna, sosyal tesislerinden kısım hekimliklerine, spor kulüplerinden matbaasına büyük bir kuşatıcılıkla öncü olduğu; esasında toplumsal değişimi sağlayanın da bu kuşatıcılık olduğu görülecektir.

O dönemde demiryolları bir kalkınma hamlesi, bir ulaşım seferberliği, bir modernleşme projesi olduğu kadar zikrettiğimiz sonuç ve göstergelerden dolayı aynı zamanda adı konulmamış bir sosyal sorumluluk projesidir.

Ne yazık ki, demiryolu merkezli bu sorumluluk projesi 1946'dan sonra tedricen, 1950'den sonra ise dönemsel rüzgarların etkisiyle, 2003 yılına kadar rafa kaldırılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası konjonktürünün getirdiği karayolu ağırlıklı ulaşım politikalarının öncelendiği ve bir durgunluk devresinin yaşandığı 1951'den 2003 yılı sonuna kadar geçen yıllar demiryollarının bütünüyle ihmal edildiği bir dönem olmuş ve sadece 945 kilometre demiryolu yapılmıştır.

2003-2004 yıllarında; sonrasında uygulamaya geçirilecek olan önemli yatırım projeleri planlanarak, yatırım stratejileri demiryollarında ortaya konulmuştur.

2004-2016 yılları arasında ise yılda ortalama 138 kilometre olmak üzere toplam 1.805 kilometre demiryolu yapılmıştır. Hali hazırda 4.053 kilometrelik demiryolu inşası ise devam etmektedir.

Ülkemiz özellikle son 15 yıllık süreçte demiryolu ulaşımına verdiği önemin ve eş zamanlı yaptığı yatırımların karşılığını almaya başlamıştır. 2023 hedeflerimize odaklanarak gerçekleştirdiğimiz çalışmalar, artık meyvelerini vermektedir.

1856-1920/1923 Osmanlı Dönemi; bu dönemden 4.136 kilometrelik bir demiryolu Cumhuriyete miras kalmıştır. (Harita 1).

Sektörel Büyüklükler

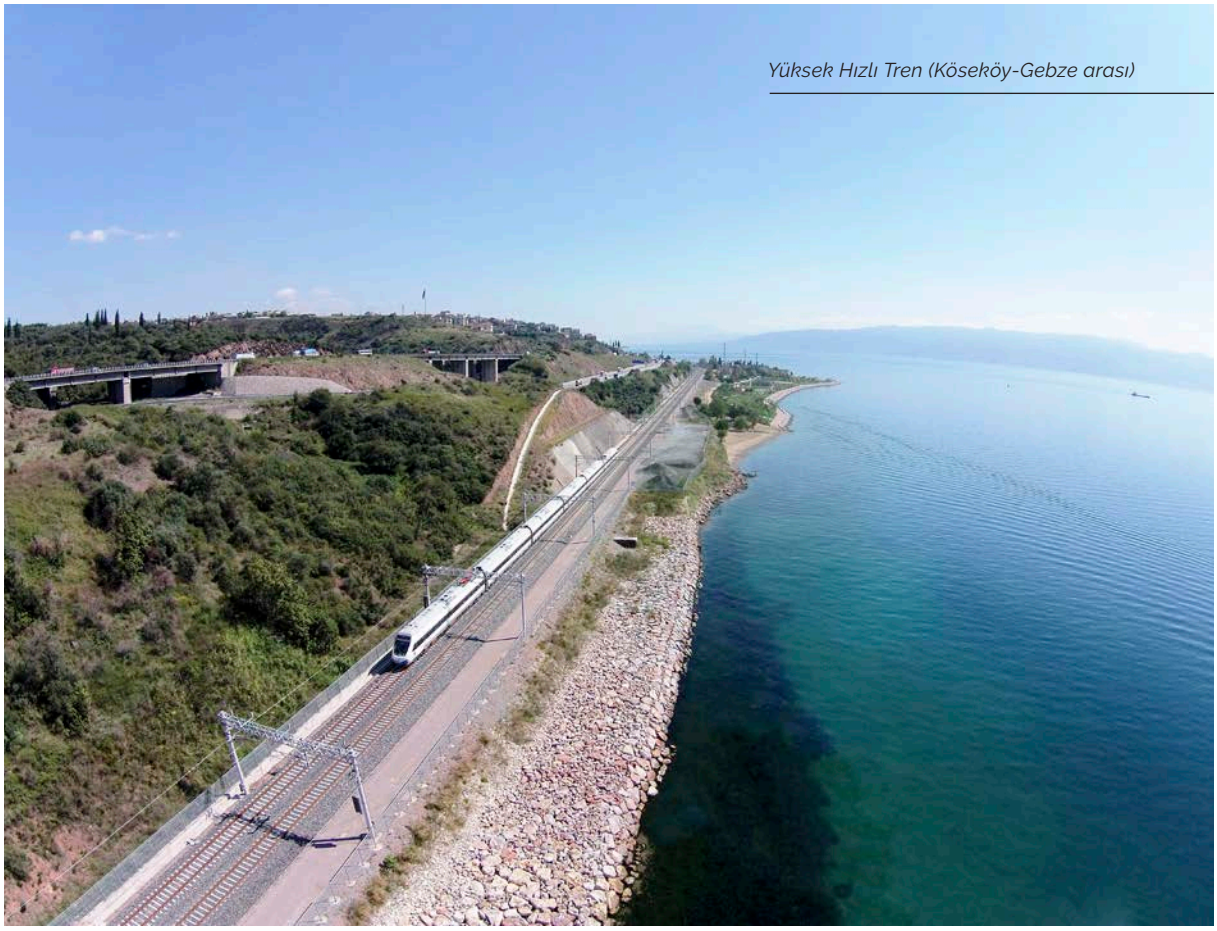
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ve kalkınma sürecinde lokomotif görevi gören Demiryolları, 50 yıllık ihmalden sonra, 2003 yılından bu yana Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi altın çağını yaşamaktadır. Demiryoluna verilen önem 2023 hedeflerine ulaşmak için yatırım planlamasında kendisini göstermiştir. 2003 yılından bugüne kadar demiryolu sektöründe 60,2 Milyar TL harcama yapılmıştır.

Türkiye'nin hızına hız katan yüksek hızlı demiryolu projeleri adım adım gerçekleştirilerek; Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya, Konya-Eskişehir-İstanbul yüksek hızlı demiryolu hatları tamamlanmış ve hizmete açılmıştır.

Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu ve Marmaray/Boğaz Tüp Geçişiyle Modern İpek Demiryolu hayata geçirilmekte ve Uzak Asya-Batı Avrupa demiryolu koridoru işlevsel kılınmaktadır.

İstanbul'un bilinen tarihini değiştiren, olası en yüksek depreme dayanaklı, en son teknoloji ile inşa edilen dünyanın en özgün ulaşım projesi Marmaray 2013 yılında halkımızın hizmetine sunulmuştur.

Birbirinden farklı pek çok inşa yöntemi kullanılarak yapılan Ankara-İstanbul ve Konya-İstanbul YHT 2014 yılında hizmete açılmıştır. Böylece, ülkemizin büyük kentleri birbirine YHT ile bağlanmıştır.

Yüksek Hızlı Tren (Köseköy-Gebze arası)

2003 yılından bugüne kadar 360 km ilave konvansiyonel hat ve 1.213 km yüksek hızlı tren hattı işletmeye alınarak ülkemizin demiryolu ağı 12.532 km'ye yükseltilmiştir. (Tablo1)

TABLO 1 **Demiryolu Hat Uzunluğu** (Km)

	Konvansiyonel (Ana Hatlar)	Konvansiyonel (İltisak+İstasyon Hatları)	Konvansiyonel Hat Toplamı	Yüksek Hızlı Tren Hatları	Toplam Hat Uzunluğu
2003	8.697	2.262	10.959		10.959
2004	8.697	2.271	10.968		10.968
2005	8.697	2.276	10.973		10.973
2006	8.697	2.287	10.984		10.984
2007	8.697	2.294	10.991		10.991
2008	8.699	2.306	11.005		11.005
2009	8.686	2.322	11.008	397	11.405
2010	8.716	2.332	11.052	888	11.940
2011	8.770	2.342	11.112	888	12.000
2012	8.770	2.350	11.120	888	12.008
2013	8.846	2.363	11.209	888	12.097
2014	8.907	2.369	11.272	1.213	12.485
2015	8.949	2.370	11.319	1.213	12.532
2016	8.949	2.370	11.319	1.213	12.532
2017 Eylül	8.949	2.370	11.319	1.213	12.532

Not:Sökülüp yeniden yapılan 233 km'lik demiryolu hattı, toplam demiryolu hattına dahil edilmemiştir.

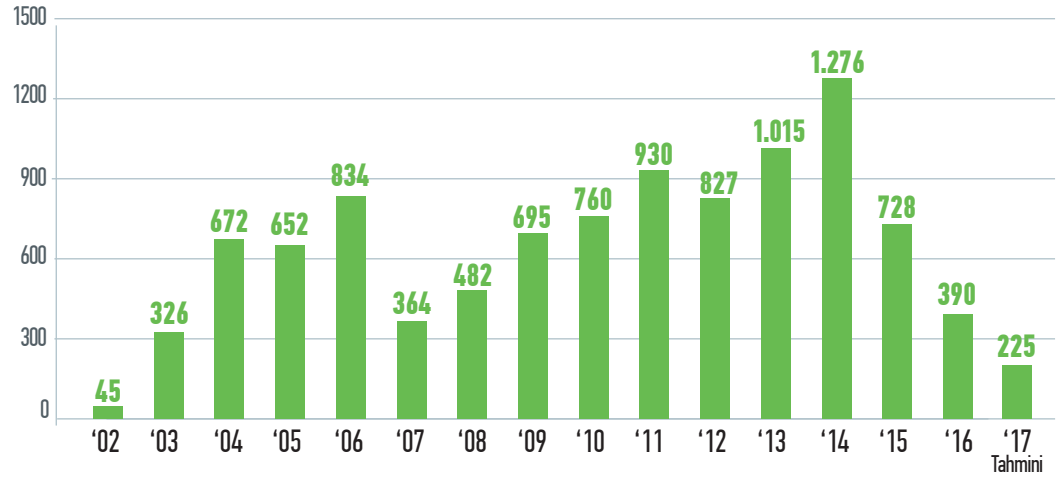
Ankara-Sivas, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı ve Bursa-Bilecik, Konya-Karaman ve Adana-Mersin Hızlı Demiryolu hatlarında ise yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

Demiryolunda kullanılan ray, makas, travers, bağlantı malzemelerini üreten endüstriler Türkiye'de kurularak üretime başlanmış ve geliştirilen milli sinyal projesinde uygulama aşamasına geçilmiştir.

İzmir'de şehiriçi toplu taşıma hizmeti veren Egeray/İzban hayata geçirilmiş; bu proje yerel yönetim-merkezi hükümet ve kamu kurumu işbirliğinde dünyada örnek gösterilen proje hüviyetini kazanmış ve ödül almıştır.

Yeni demiryolu yapımlarının yanı sıra mevcut sistemin modernizasyonuna önem verilmiş ve adeta yol yenileme seferberliği başlatılmıştır. 15 yıl içerisinde 11.319 km'lik konvansiyonel hattın 10.236 km'sinin komple bakım ve yenilemesi yapılmıştır (Grafik 1).

GRAFİK 1 **Komple Bakım ve Yenilemesi Yapılan Demiryolu Hat Uzunlugu** (Km)

Böylece; tren hızları, hat kapasitesi ve kabiliyeti arttırılarak yolcu ve yük taşımacılığı daha konforlu, güvenli ve hızlı bir hale gelmiştir.

Yük taşımacılık potansiyeli yüksek olan bölgelerde yapımı ve proje hazırlama çalışmaları devam eden 13 adet lojistik merkezin 8 adetinin tamamlanması, 5 adetinin yapımının devam etmesi ile organize sanayi bölgelerinin tüm demiryolu ağına ve limanlara bağlantısının sağlanması ile kombine taşımacılığın geliştirilmesi hedefine ülkemizi daha da yaklaştırmıştır.

Yük taşımacılığında blok tren uygulamasına geçilmiş ve demiryoluyla yapılan yük taşımaları daha hızlı, etkin ve verimli bir şekle dönüştürülmüştür. Bugün ulusal ve uluslararası blok tren seferleri yapılmaktadır.

Çeken çekilen araç filosu ciddi anlamda yenilenmiş, ilk defa YHT'ler araç parkına kazandırılmış, yerli DMU tren setleri ile elektrikli ve dizel anahat lokomotifleri üretilmiş ve hizmete verilmiştir.

DE Anahat Lokomotif

Elektrikli Anahat Lokomotif

TABLO 2 **Çeken Araç Durumu** (Adet)

	YHT		Anahat Dizelli Lokomotif		Manevra Dizelli Lokomotif		Elektrikli Lokomotif		Elektrikli Dizi		Dizelli Dizi	
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
2003			470	371	74	56	74	56	88	74	49	31
2004			457	380	68	50	73	53	87	73	49	32
2005			461	379	68	49	71	53	86	72	49	33
2006			477	397	58	49	67	54	84	76	46	36
2007			472	406	58	48	67	58	83	78	44	35
2008			494	419	55	44	64	52	83	73	44	32
2009	7	6	502	409	48	38	64	56	83	70	52	41
2010	12	11	435	387	109	83	64	52	99	91	55	46
2011	12	11	433	381	109	81	45	40	101	91	56	44
2012	12	10	433	367	109	76	56	46	108	103	67	49
2013	12	10	428	341	109	75	53	45	113	106	77	47
2014	12	10	434	339	106	75	80	72	117	109	80	60
2015	13	13	439	340	108	77	94	58	117	100	80	60
2016	19	17	436	351	107	77	125	100	118	102	80	49
2017 Eylül	19	18	436	339	107	72	125	114	115	104	85	60

M: Mevcut, F: Faal (Kaynak: TCDD)

TABLO 3 **Çekilen Araç Durumu** (Adet)

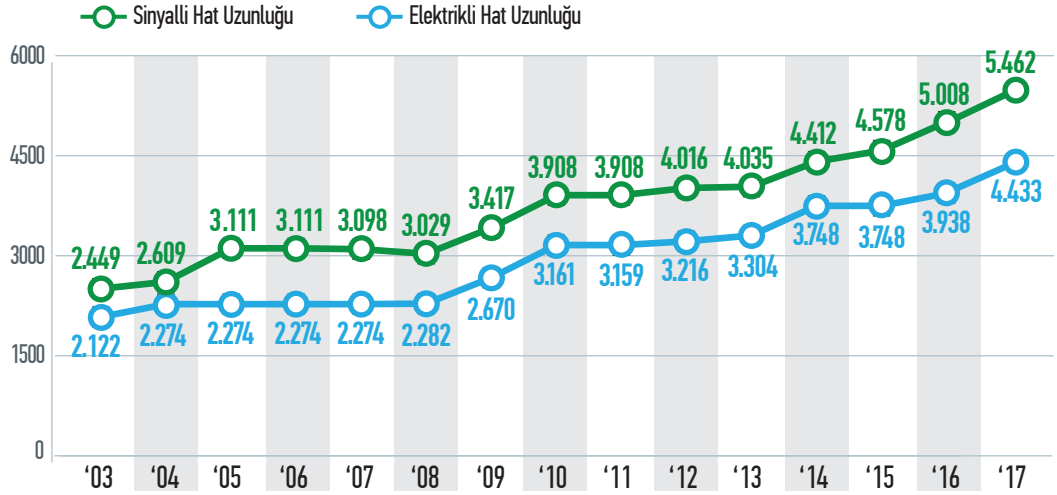
	YOLCU VAGONLARI		YÜK VAGONLARI	
	Mevcut-Adet	Kapasite -Kişi	Mevcut-Adet	Kapasite-Ton
2003	965	55.414	16.070	624.405
2004	993	56.860	16.004	625.697
2005	996	56.865	16.102	642.349
2006	993	55.377	16.320	664.328
2007	1.010	56.421	17.041	691.634
2008	995	54.822	17.079	682.800
2009	990	54.196	17.607	696.990
2010	965	53.774	17.773	698.836
2011	962	52.866	18.200	761.832
2012	944	52.071	18.167	752.181
2013	933	50.585	18.607	808.215
2014	916	49.962	18.967	837.016
2015	913	49.782	18.841	832.499
2016	872	49.224	19.570	882.928
2017 Eylül	871	49.169	18.551	876.864

YHT işletmeciliği başta olmak üzere, bölgesel tren ve banliyö işletmeciliğinde Elektrikli-Dizel tren seti taşımacılığına geçildiğinden, süreçte yolcu vagonlarının azaltımına devam edilecektir.

Mevcut sistemin modernizasyonu kapsamında sinyalizasyon ve elektrifikasyon yatırımlarına da önem verilmiş ve tüm hatların elektrikli ve sinyalli hale getirilmesi çalışmalarına hız verilmiştir. 2003 yılında 2.449 km olan sinyalli hat uzunluğu 5.462 km'ye; 2.122 km olan elektrikli hat uzunluğu 4.433 km'ye yükseltilmiştir. (Grafik 2)

GRAFİK 2 **Elektrikli-Sinyalli** (YHT+Konvansiyonel) **Hat Uzunluğu** (Km) **(1 Ekim 2017)**

Demiryolunda serbestleşmeyi sağlayan yasal düzenleme ile demiryollarının altyapı ve taşımacılık olarak ayrılmış, özel sektörün de demiryolu taşımacılığı yapmasına imkan tanınmıştır.

39 yıl aradan sonra ilk kez bir il merkezi, Tekirdağ-Muratlı hattı ile demiryolu ağına bağlanmıştır.

Kentlerdeki gar ve istasyonların modernizasyonu sağlanarak buralar cazibe merkezi haline getirilmiş, kentlerin tarihi, kültürel ve sosyal hayatına kazandırılmıştır.

Trafik güvenliğinin arttırılması için karayolu ile demiryolunun kesiştiği hemzemin geçitler 4.520'den 3.010'a düşürülmüştür. Mevcut hemzemin geçitlerde iyileştirilmeler devam etmekte olup, 1.079 adeti kontrollü hale getirilmiştir. 207 hemzemin geçidin ise alt-üst geçit haline getirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Politika ve Düzenlemeler

Demiryolu Sektörünün Serbestleşmesi, Yapılanma Ve Rekabet

Gelişmiş ülke demiryollarına bakıldığında, sektörün değişen şartlara ve ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırıldığı görülmektedir.

Türk demiryollarının gelişmesinin ivme kazanarak devam etmesi, taşımacılıktan demiryolu endüstrisine, eğitimden AR-GE'ye, yan sanayiden müşavirlik hizmetlerine, altyapı inşaatından sertifikasyona bütün alanlarda özel sektörün de işin içinde olduğu efektif bir mekanizmayı zorunlu kılmaktadır.

Bu ise demiryollarımızın yeniden yapılanmasıyla ancak mümkün olabilecektir. Yeniden yapılanmanın yasal altyapısı oluşturulmuş ve demiryolu sektöründe serbestleşme sağlanmıştır.

Ülkemizde demiryolu ulaşım faaliyetlerinin ticari, ekonomik, sosyal ihtiyaçlara ve teknik gelişmelere bağlı olarak, serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasını ve bu faaliyetlerin diğer ulaşım türleriyle birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini sağlamak amacıyla, 26/09/2011 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından kararlaştırılan ve 01/11/2011 tarihli 28102 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 655 sayılı "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile:

A) Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü;

- Emniyet düzenlemeleri makamı
- İşletmecileri yetkilendirme makamı
- Rekabeti düzenleme makamı
- Kamu hizmet sözleşmeleri yöneticisi olarak,

B) Tüm taşıma türlerini içine alan ve bir düzenleme ve denetim otoritesi olarak, Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü,

C) Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu;

- Tüm taşıma türleri için Bağımsız İnceleme ve Tavsiye Birimi olarak kurulmuştur.

TCDD'nin Yeniden Yapılanması

1/5/2013 tarihli ve 28634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı "Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkındaki Kanun" ile;

- TCDD'nin demiryolu altyapı işletmecisi olarak yeniden yapılandırılması,
- TCDD Bağlı Ortaklığı olan TCDD Taşımacılık A.Ş. 'nin kurularak yük ve yolcu taşımacılığı yapması ile özel sektöründe yük ve yolcu taşımacılığı yapmasının önünün açılması,
- Demiryolu altyapı işletmecisi veya tren işletmecisi olarak kamu tüzel kişileri ile şirketlerin yetkilendirilmesi

gibi hususlar düzenlenmiştir.

Bu kapsamda; 01.01.2017 tarihinden itibaren TCDD Demiryolu Altyapı İşletmecisi olarak yeniden yapılanmış ve demiryolu tren işletmecisi olarak TCDD Taşımacılık A.Ş. kurularak faaliyete başlamıştır. Ayrıca 3 adet yük, 2 adet yolcu demiryolu işletmecisi ile 16 adet organizatör yetkilendirilmiştir.

TCDD İşletmesi ve TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin iş birimlerine dayalı yeni organizasyon yapıları hesapların ayrıştırılmasını ve takibini kolaylaştıracaktır. Mevcut finans kaynakları yönetim sistemi yeni yapıya uyarlanmaktadır.

Yeni yapıda oluşturulacak kâr ve maliyet merkezleri sayesinde gelirler ve giderler daha etkin bir şekilde izlenebilecektir.

TCDD Yapısal Eylem Planında öngörüldüğü üzere TCDD ve TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin merkez ve taşra teşkilat yapıları onaylanmış ve 01/01/2017 tarihi itibariyle uygulamaya geçilmiştir.

Yeni duruma göre; diğer demiryolu tren işletmeciliği şirketleri sektöre girmeye başlamış ve ilk özel taşımacılık şirketi Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş; özel sektör kendi trenleri ve kendi personeli ile demiryollarında yük ve yolcu taşımacılığı yapma imkânına kavuşmuştur.

Şekil 1. Yeni Demiryolu Sektör Yapısı

Sektör İle İlgili Tamamlanan İkincil Mevzuat Ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Çalışmaları

a) Demiryolu Hemzemin Geçitlerinde Alınacak Tedbirler ve Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelik

Demiryolu hemzemin geçitlerinin ve bunlara ait koruma sistemlerinin yapımına, bakımına, işletilmesine ve işaretlemesine ilişkin standartları, usul ve esasları, ilgililerin yetki ve sorumluluklarını belirleyerek demiryolu hemzemin geçitlerinde demiryolu ve karayolu trafiğinin düzenini ve güvenliğini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. 03.07.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

b) Demiryolu Altyapı Erişim ve Kapasite Tahsis Yönetmeliği

Ulusal demiryolu altyapı ağına erişim için demiryolu tren işletmecilerine altyapı kapasite tahsisine ilişkin düzenlemeleri içeren Yönetmelik 02.05.2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

c) Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği

Ulusal demiryolu alt yapısında işletilecek demiryolu araçlarının tescil ve sicil işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirleyen "Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği" 16.07.2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ç) Demiryolu Araçları ve Ana Aksamları Tip Onay Yönetmeliği

Bu Yönetmelik ile ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde çalıştırılacak ve tip onayı alınmamış yeni üretilecek demiryolu araçlarına tip onayı verilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. 18.11.2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

d) Demiryolu Emniyet Yönetmeliği

Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye sınırları içerisinde demiryolu emniyetinin geliştirilmesi, iyileştirilmesi, izlenebilmesi ve denetlenebilmesini sağlamak üzere, demiryolu altyapı işletmecilerinin, demiryolu tren işletmecilerinin ve şehir içi raylı toplu taşıma işletmecilerinin emniyet yönetim sistemini kurması ve bu işletmecilere emniyet sertifikası verilmesi ve/veya emniyet yetkilendirilmesi yapılmasına yönelik usul esasların belirlenmesidir. Yönetmelik 19.11.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

e) Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği

Bu Yönetmelik ile, Ulusal demiryolu altyapı ağı üzerinde yapılan her türlü demiryolu taşımacılık faaliyetlerinde düzenin sağlanması; demiryolu altyapı işletmecileri ve tren işletmecileri ile organizatör, acente, komisyoncu, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetinde bulunanların hizmet esasları, mali yeterlik, mesleki yeterlik ve mesleki saygınlık şartlarının belirlenmesi, bu faaliyetlerde bulunanların; hakları, yetkileri, yükümlülükleri ve sorumluluklarının tespit edilmesi; yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasların

düzenlenmesi amaçlanmıştır. Yönetmelik 19.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

f) Demiryolu Yolcu Taşımacılığında Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Yönetmeliği

Belirli bir hat üzerinde herhangi bir demiryolu tren işletmecisinin ticari şartlarda veremediği bir demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetinin verilmesini sağlamak amacıyla ve bir sözleşmeye dayalı olarak demiryolu yolcu taşımacılığı hizmetlerinin sağlanmasına dair usul ve esasları düzenleyecek Yönetmelik 6461 sayılı Kanunun 8 maddesinin 3. fıkrası gereğince Bakanlar Kurulu Kararı olarak 20.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kamu hizmeti yükümlülüğü; 01.05.2018 tarihine kadar TCDD Taşımacılık AŞ tarafından yerine getirilecektir.

g) Demiryolu Koordinasyon Kurulu Yönetmeliği

2 Haziran 2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Demiryolu ile ilgili politika, strateji vb. her türlü konunun tüm kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyonunu öngören Kurul çalışmalarına başlamıştır.

h) Tren Makinist Yönetmeliği

Tren makinistinin görevini, emniyetli bir şekilde yapabilmesi için asgari mesleki yeterlilikleri, sağlık şartları, çalışma saatleri ve sahip olması gereken belgeler ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla, hazırlanan Yönetmelik sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

ı) Demiryolu Emniyet Kritik Görevler Yönetmeliği

Demiryolu faaliyetlerinde emniyet kritik görevleri yapan personelin sahip olması gereken mesleki yeterlilik belgeleri ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

i) Demiryolu Eğitim ve Sınav Merkezi Yönetmeliği

Demiryolu taşımacılık faaliyetlerinde emniyet kritik görevleri yapan personele yönelik eğitimlerin, sınavların ve belgelendirmesinin yapılacağı eğitim ve sınav merkezinin, sağlaması gereken asgari koşullar ile bu merkezin yetkilendirilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Yönetmelik, sektör paydaşlarından gelen görüşler çerçevesinde düzenlenmiş olup, 31.12.2016 tarihli ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

j) Ulusal Araç Kayıt Sistemi (sNVR)

Demiryolu araçları kaydının, Ulusal Demiryolu Aracı Kayıt Sistemi (NVR) ile yapılması amacıyla Avrupa Demiryolu Ajansı'ndan (ERA) yazılım satın alınmıştır. Bu sayede, ulusal demiryolu ulaştırma sistemine dahil edilen araçların kaydı ve takibi yapılabilecektir. Demiryolu araçları kayıt sistemi Kasım 2015 ayı itibariyle devreye alınmıştır.

Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliğine göre 2017 Eylül ayı itibariyle 49 özel sektör firmasına ait 3.940 adet, TCDD Taşımacılık A.Ş.'ne ait 17.255 adet demiryolu aracının tescil ve sicil işlemi yapılmıştır.

Devam eden ikincil mevzuat çalışmaları

a) Demiryolu Sistemleri Karşılıklı İşletilebilirlik Yönetmeliği ve Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi Tebliği

Demiryolu alt sistemlerinin (altyapı, elektrifikasyon, sinyalizasyon, araçlar, vb.) karşılıklı işletilebilirlik esaslarının belirlenmesine yönelik "Demiryolu Sistemleri Karşılıklı İşletilebilirlik Yönetmeliği" çalışmaları devam etmektedir. Bu yönetmelik çalışmasının AB tarafından onaylanmasını müteakip, demiryolu alt sistemlerinin uygunluğunu değerlendirecek ve belgelendirecek olan kuruluşlara dair "Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi Tebliği" yayımlanacaktır.

b) Yolcu Hakları Yönetmeliği

Bu yönetmelik, demiryolu ile seyahat eden yolcuların aldıkları hizmetlerin kalitesinin arttırılması için, seyahat öncesinde, seyahat esnasında, seyahat sonrasında ve kendilerini etkileyen kaza ve olayların ertesinde sahip olacakları hakları, bu hakların geçerli olduğu durumları ve yolculara hizmet sunan kuruluşların yerine getirmesi gereken yükümlülükleri belirlemek amacıyla hazırlanmış ve paydaş görüşlerine sunulmuştur.

c) Altyapı İşletmeciliği ve Yetkilendirilmesi Yönetmeliği

Bu Yönetmelik ile, 6461 sayılı yasa kapsamında özel sektörün de altyapı inşa ve altyapı işletmeciliği yapabilmesi serbestisi getirildiğinden altyapı inşa ve altyapı işletmecilerinin yetkilendirilmesi düzenlenecektir.

Devam eden diğer faaliyetler

a) Türkiye Lojistik Master Planı (TLMP)

9.5.2016 tarihinde ihale edilerek, 9 Eylül 2016 tarihinde işe başlanılan Türkiye Lojistik Master Planı (TLMP) çalışmaları devam etmektedir. 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Proje ve Faaliyetler

Demiryollarında, 2003-2005 yılları arasında uzman kişi ve kuruluşların müşterek çalışmasıyla plan, program ve stratejiler hazırlanmış, ülkenin ve toplumun ihtiyacı, büyüme eğilimleri, küresel ve bölgesel potansiyel dikkate alınarak, bütün ulaşım modlarının eşzamanlı geliştirilmesi bir hükümet kararına dönüştürülmüştür.

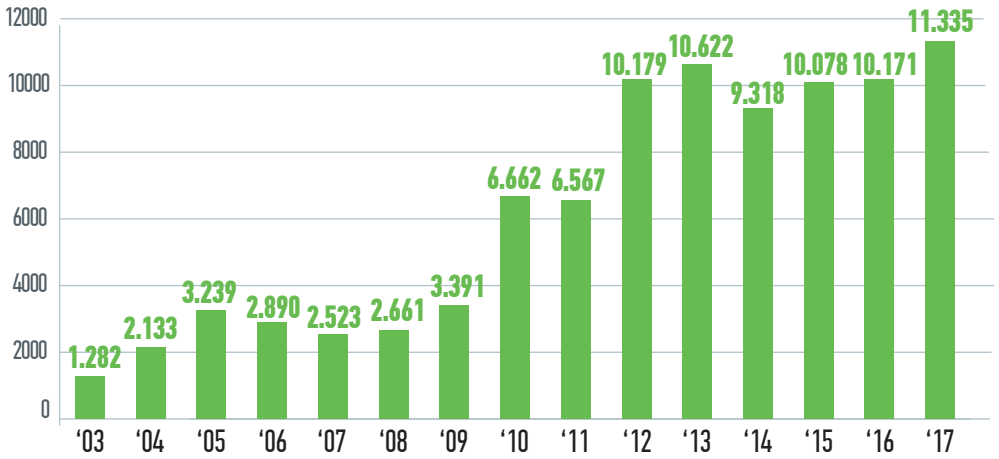
Demiryolları, bir buçuk asrı aşan tarihinde hiç olmadığı kadar gündeme gelen, yatırım yapılan, toplumsal beklenti çıtasının alabildiğine yükseldiği bir sektör haline gelmiştir.

2003 yılında 50 yıl sürdürülen ulaşım politikalarında köklü bir değişikliğe gidilerek, adeta yok sayılan demiryolları yeniden devlet politikası olarak kabul edilmiş ve tarihinde görülmedik şekilde yatırım ödeneği arttırılarak büyük bir değişim ve dönüşüm süreci başlatılmıştır.

2003 yılında 1.282 milyon TL olan demiryolu sektörü ödeneği, yıldan yıla katlanarak artmış ve 2017 yılında 11 milyar 335 Milyon TL'ye ulaşmıştır. Demiryolu Sektörü, sektörler içerisinde 2023 hedefleriyle Cumhuriyetimizin 100. yılında ulaşım sistemine damgasını vurmaya hazırlanmaktadır. (Grafik 3).

Demiryollarında başlatılan yeni yol yapımından araçların yenilenmesine, kent içi ulaşımdan modernizasyon projelerine kadar eş zamanlı çalışmalarla hiçbir alan ihmal edilmeden bütünlüklü ve diğer ulaşım modlarıyla entegre bir demiryolu kalkınma hamlesi başlatılmıştır.

GRAFİK 3 **2003-2017 Ödenekleri** (Milyon TL)

Demiryolu Sektörü Başlangıç Ödenekleri (2017 Fiyatlarıyla)

Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis Demiryolu) İnşaatı

Türkiye-Gürcistan Demiryolu İnşaatı'nın yapımıyla; ülkemiz ile Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki kesintisiz demiryolu bağlantısının sağlanarak tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması ve bu şekilde ülkeler arası ekonomik ve kültürel iş birliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. (Harita 2).

Demiryolu hattının, ülkemizdeki uzunluğu 79 km, Gürcistan tarafındaki uzunluğu ise 29 km'dir. Türkiye-Gürcistan (Kars-Ahılkelek) Demiryolu Hattı yapımına 2008 yılında başlanmış olup inşaat faaliyetleri sürdürülmektedir. Ayrıca Ahılkelek-Bakü arasındaki kesimin yenilenme çalışmaları da eş zamanlı olarak devam etmektedir.

Hat, işletmeye alındığında; 1 Milyon yolcu ve 6,5 Milyon ton yük taşıma kapasitesine sahip olacaktır. 2034 yılı sonunda ise; 3 Milyon yolcu ve 17 Milyon ton yük taşıma kapasitesine ulaşılacaktır.

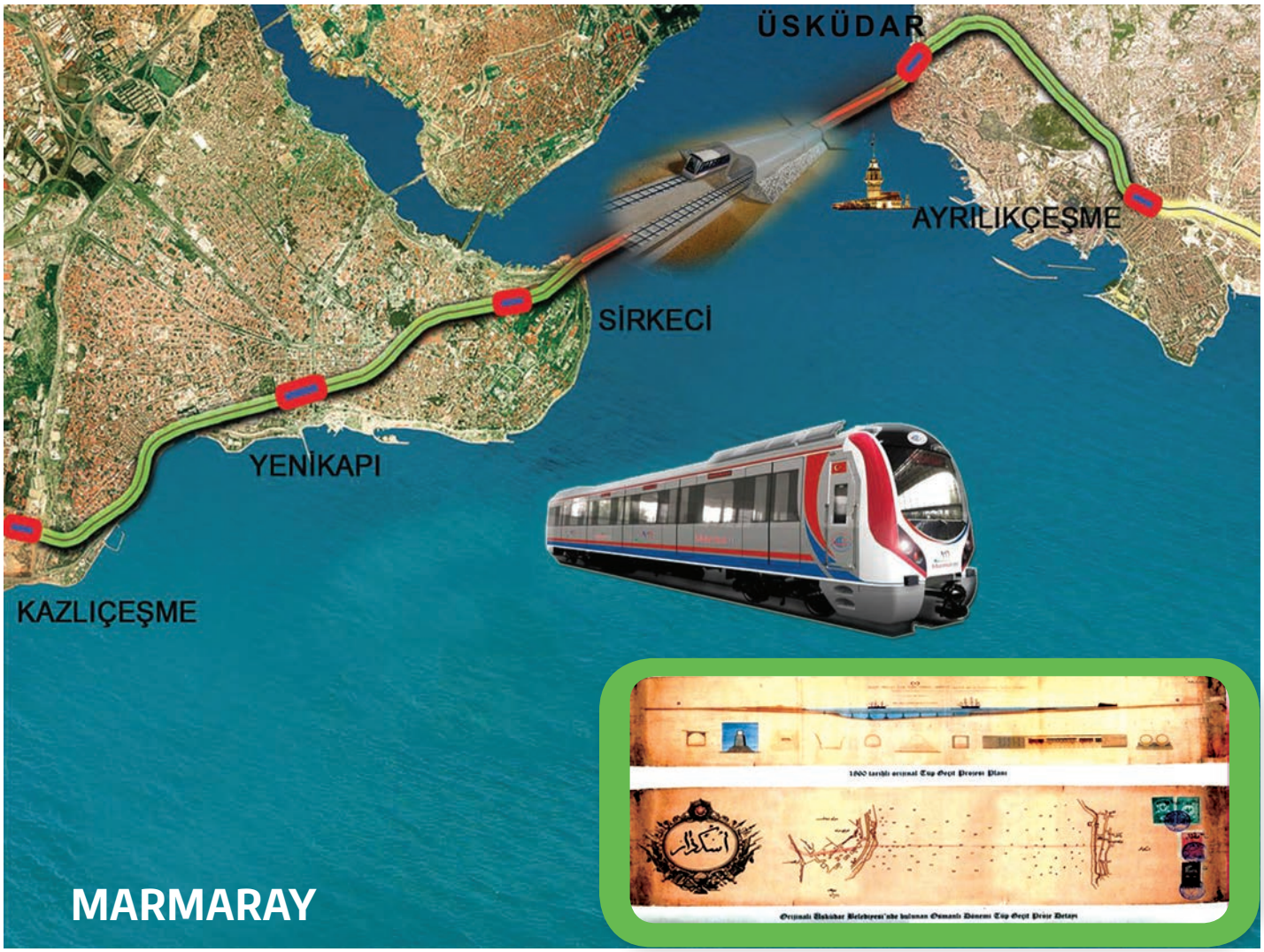
- Toplam Tünel Boyu: 18 km.
- Toplam Delme Tünel Boyu: 6,75 km. (4 Adet) (tamamlanmıştır.)
- Toplam Aç Kapa Tünel Boyu: 11,24 km. (18 Adet) (11,24 km. tamamlanmıştır.)
- Toplam Viyadük Uzunluğu: 550 m. (2 Adet)
- Toplam Altgeçit-Menfez: 101 Adet

Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis) Demiryolu Alt ve Üst Yapı İkmal İnşaatı

İhalesi 26.03.2012 tarihinde yapılan söz konusu işin sözleşmesi 08.04.2013 tarihinde imzalanmış ve 10.04.2013 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır. Kamu İhale Kurumu'nun kararı ile mevcut firma tarafından kalan işlerin tamamlanması hükmü verilmiştir. Yüklenici firmanın yeniden işe başlaması talimatı verilmiş olup süreç devam etmektedir. 19 Temmuz 2017 tarihinde 4 Bakanın katılımı ile yolculu ilk test sürüşü yapılmıştır.

Harita 2. Kars-Tiflis Demiryolu Projesi

Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi ve Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi

Avrupa yakasında bulunan Halkalı ile Asya yakasında bulunan Gebze ilçelerini kesintisiz, modern ve yüksek kapasiteli bir banliyö demiryolu sistemiyle birbirine bağlamak amacıyla; İstanbul'daki banliyö demiryolu sisteminin iyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi inşa işidir. Üç bölümden oluşmaktadır;

1. İstanbul Boğazı altında 1387 metre batırma tünel ile birlikte yaklaşım tünelleri, üç adet yeraltı ve iki adet yerüstü istasyonunun inşası.

2. Mevcut Gebze-Halkalı arasındaki 63 km'lik banliyö demiryolu sisteminin hemzeminde üç hatta çıkartılarak iyileştirilmesi ve tamamen yeni elektromekanik bir sisteme kavuşturulması.

   Hattın 19.6 km Avrupa' da, 43.6 km Asya' da bulunmaktadır.

3. 440 adet Demiryolu aracı imali.

Projenin En Önemli Amaçları:

- İstanbul'un **ulaşım sorunlarına** uzun süreli çözümler getirilmesi,
- Var olan banliyö hatlarının **işletme problemlerinin** ortadan kaldırılması,
- Proje ile Asya-Avrupa kıtalarının **deniz altından** kesintisiz bir demiryolu sistemi ile birbirine bağlanması,
- İstanbul'un güvenli, konforlu, dayanıklı şehir içi ve şehirlerarası **modern bir demiryolu** sistemine kavuşturulması,
- Yolculuk süresinin kısalması ve yüksek sayıdaki **banliyö treni yolcusuna** daha konforlu bir yolculuk sağlanması,
- Motorlu taşıtlardan çıkan egzoz gazlarından kaynaklanan **hava kirliliğinin azalması** ve İstanbul'un hava kalitesinin arttırılması,
- İstanbul'un **tarihi merkezindeki** araç sayısının azaltılarak tarihi ve kültürel çevrenin korunmasına katkı sağlanması,
- İş ve kültür merkezlerine kolay, rahat ve çabuk ulaşım sağlayarak kentin değişik **noktalarını birbirlerine** yaklaştıracak ve kentin ekonomik yaşamına da canlılık katacak olması,
- Mevcut **boğaz köprülerindeki** trafik yükünün hafifletilmesi,
- En Önemlisi **Asya ile Avrupa'yı** demiryolu ile birbirine bağlayarak Asya ve Avrupa yakaları arasında yüksek kapasiteli toplu taşım imkânı sağlanacak olmasıdır.

Marmaray Projesi:

Marmaray Projesi; Asya yakasında Ayrılıkçeşme ile Avrupa yakasında Kazlıçeşme arasındaki toplam 13,6 km'lik güzergâhta inşa edilen bir projedir. Asya ve Avrupa yakasındaki banliyö demiryolu sistemlerini İstanbul Boğazı tabanından birleştirmek suretiyle Pekin'den Londra'ya kadar kesintisiz bir demiryolu ulaşımını sağlayacaktır. Marmaray Projesi Türkiye Cumhuriyeti ile Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) arasında Resmi Kalkınma Yardımı (ODA) Kredileri çerçevesinde imzalanan kredi anlaşması kapsamında finanse edilmiştir.

Projenin Kapsamı:

Kazlıçeşme-Ayrılıkçeşme arası 13,6 km güzergâhta Boğaz tabanındaki Batırma Tüp Tünel ve boğazın iki yakasındaki Yaklaşım Tünelleri ile 3 adet yer altı 2 adet yüzey istasyon inşaatını kapsamaktadır.

Kazlıçeşme ile Ayrılıkçeşme arasındaki 13.6 km'lik güzergahta;

Boğaz geçişi kesimi tünel inşaatı ve mimari işler ile hat, kataner ve sinyalizasyon sistemleri tamamlanarak 2013 yılında hizmete sunulmuştur.

Marmaray Projesinin Teknik Özellikleri:

Hem Avrupa hem de Asya yakasında şehrin altında delme tüneller ile toplam uzunluğu 13,6 km olan Marmaray, tek hatta 12,2 km. (iki hat 19,4km) uzunluğunda yaklaşım tünelleri ile boğazın altında 1.387m. uzunluğundaki, su yüzeyinden itibaren maksimum 60m. derinlikte, 8,6m. yüksekliğinde ve 15,3m. genişliğinde 1 gidiş 1 geliş olmak üzere 2 hattan müteşekkil 11 adet Batırma Tünel Birimi olarak inşaa edilmiştir.

TBM Tünel

Batırma Tüp Tünel

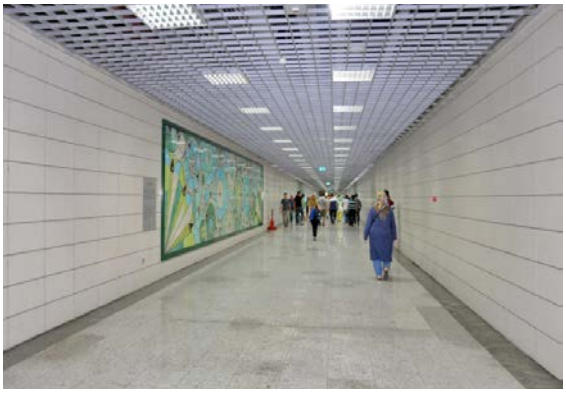
Üsküdar İstasyonu Peron Katı

Sirkeci Batı Havalandırma Binası

Sirkeci İstasyonu Cağaloğlu Girişi

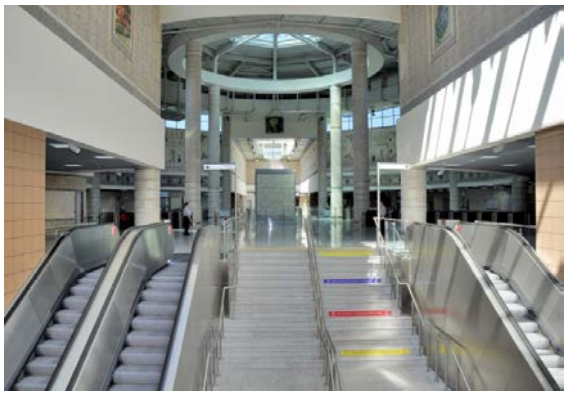
Sirkeci İstasyonu

Sirkeci Peron Katı

Yenikapı İstasyonu Genel Görünüm

Yenikapı İstasyonu Yolcu Katı

Yenikapı İstasyonu Peron Katı

Kazlıçeşme İstasyonu Genel Görünüm

Kazlıçeşme İstasyonu Yolcu Katı

Kazlıçeşme İstasyonu Peron Katı

Ayrılıkçeşme Genel Görünüm ve Kavşak düzenlemeleri

Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi: İnşaat, Elektrik Ve Mekanik Sistemler

Projenin ikinci bölümü olan 63 km uzunluğundaki "Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi" kısmen Avrupa Yatırım Bankası (AYB), kısmen de Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası (AKKB) tarafından finanse edilmektedir.

Sözkonusu proje; hat işleri, sinyal sistemi, yerüstü istasyonları, işletme, kontrol merkezi ve güç kaynağı sistemi de dahil olmak üzere altyapı ve tüm elektromekanik işlerini kapsamaktadır.

İşin Kapsamı:

- Mevcut (iki hatlı) banliyö hatları iyileştirilecek ve yüzeysel metroya dönüştürülerek hat sayısı 3'e çıkartılacaktır.
- Güzergahta bulunan toplam 36 istasyon yenilenerek modern istasyonlar haline getirilecek ve 2 yeni istasyon inşa edilecektir.
- İki hatta banliyö trenleri çalışacaktır.
- 3.hat şehirlerarası yük ve yolcu trenleri tarafından kullanılacaktır.
- Banliyö işletmesi başladığında Kazlıçeşme-Söğütlüçeşme arası 18 dakika, Gebze Halkalı arası ise yaklaşık 105 dakika sürecektir.

Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının Güncel Durumu:

- Gebze-Pendik arası 20 km'lik güzergahta 3 hat olarak yapımı planlanan hatlardan olan T3 şehirlerarası tren hattı ile Gebze ve Pendik şehirlerarası tren istasyonları ve bu kesimdeki elektrifikasyon ve sinyalizasyon işlemleri tamamlanarak 25 Temmuz 2014 tarihinde Ankara-İstanbul YHT Projesi ile birlikte işletmeye verilmiştir. Bu bölgedeki diğer iki hat ile 10 adet banliyö istasyon imalatları tamamlanma aşamasındadır.
- Ayrılıkçeşmesi ve Kazlıçeşme arası Marmaray Projesi BC1 kesiminde 13,6 km ve 5 istasyondan oluşan banliyö sisteminin elektrifikasyon ve sinyalizasyonu tamamlanarak 2013 yılında işletmeye verilmiştir.

Gebze Bölgesi

Halkalı İstasyonu

Gebze İstasyonu

Gebze İstasyonu Platform Katı

Gebze İstasyonu Peron Görünüm

Kazlıçeşme-Halkalı kesimi inşaat çalışmaları

Kazlıçeşme-Halkalı kesimi inşaat çalışmaları

Pendik İstasyonu genel görünüm

Pendik-İbrahimağa Kesimi İnşaat çalışmaları

Demiryolu Aracı İmali

440 adet (34 Adet 10 Araçlık Tren dizisi ve 20 Adet 5 Araçlık Tren dizisi) Demiryolu Aracının;

- Tasarımı, üretimi ve teslim edilmesi,
- Kullanılan malzeme, tesis ve işçiliğin sözleşme gerekliliklerini karşıladığını kanıtlamak için gerekli tüm testler,
- Personel eğitimi,
- İşlerin işletmeye alınması,
- Bitirme öncesi ve bitirme sonrası testler,
- Gerekli tüm yedek parça ve aletlerin temini,
- 5 yıl boyunca işlerin tamamının bakımı,
- Bakım süresi boyunca araçların yedek parçalarının öngörülmesi ve temini işlerini kapsamaktadır.

"Demiryolu Aracı İmali" için, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından finansman sağlanmıştır.

Marmaray Projesi güzergâhında kullanılacak 34x10 ve 20x5 olmak üzere 440 aracın imalatı tamamlanmıştır. Bu araçlardan 300 adedinin montajı Türkiye'deki Adapazarı EUROTEM fabrikasında gerçekleştirilmiştir.

Araçlar Edirne, Haydarpaşa ve Sirkeci Geçici Gare sahalarında depolanmakta ve korunmaktadır. Bunlardan TCDD'ye teslimi gerçekleştirilen 16 adet 5 araçlı dizinin sinyal ve telsiz ekipmanlarının montajı tamamlanarak hali hazırda Marmaray işletmesinde kullanılmaktadır.

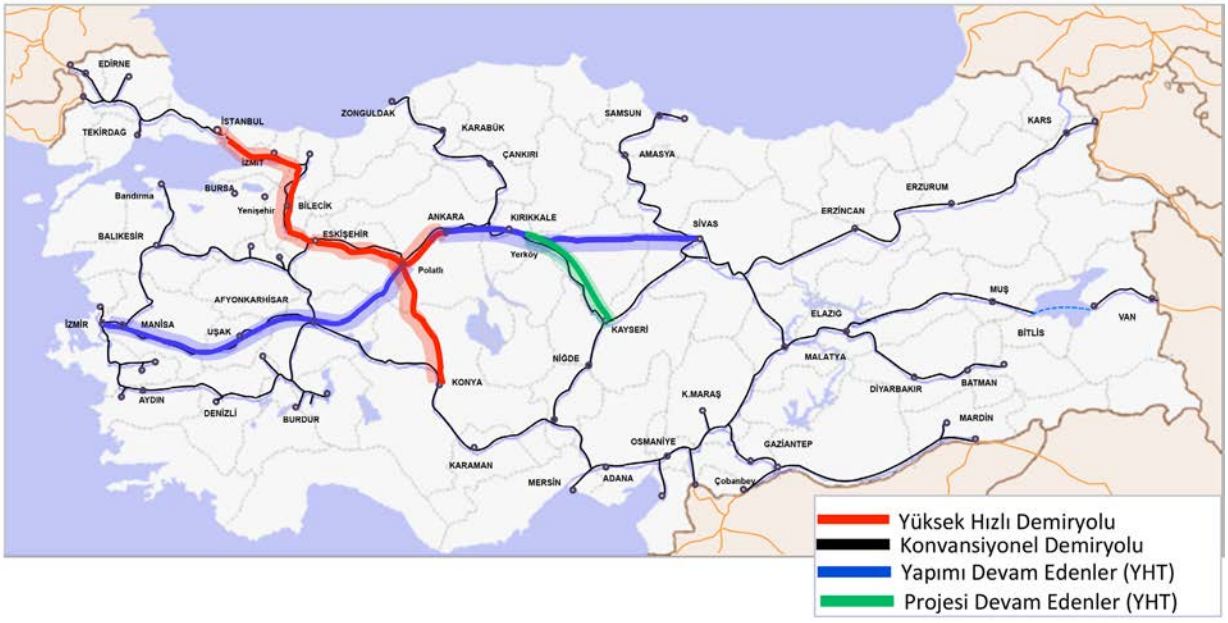
Gebze-Halkalı Banliyö Hattı ve Boğaz Tüp Geçişi Araçları

YÜKSEK HIZLI VE HIZLI DEMİRYOLU YAPIMI

Yüksek hızlı demiryolu yapımında, Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir ve Ankara-Konya koridorları çekirdek ağ olarak belirlenmiştir. 15 büyük ilimizin yüksek hızlı trenle birbirine bağlanması planlanarak öncelikle Ankara-Eskişehir, Ankara-Konya, Konya-İstanbul ve Ankara-İstanbul hatlarında YHT işletmeciliğine başlanılmış ve Türkiye yüksek hızlı tren işletmeciliğinde dünyada sekizinci Avrupa'da altıncı ülke olmuştur. Hedefler doğrultusunda 1.213 km Yüksek Hızlı Demiryolu Hattının inşası tamamlanmıştır. Ankara-Sivas, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolunun inşası devam etmektedir. Kayseri-Yerköy Yüksek Hızlı Demiryolunun proje hazırlama çalışmaları yıl sonu itibariyle tamamlanarak yapım ihalesine çıkılacaktır. (Harita 3).

Devam eden ve planlanan projeler sayesinde ülkemiz doğudan batıya, kuzeyden güneye yüksek hızlı ve hızlı demiryolu ağlarıyla örülmektedir. Böylece YHT'ler, büyükşehirler arasında bağlantıyı sağlayarak ulaşılabilirlik kavramını yeniden dizayn edecek ve şehirlerimizi bir demiryolu hattıyla değil tüm dinamikleriyle birleştirip yeni bir bölgesel gelişme koridoru oluşturacaktır.

Harita 3. Yüksek Hızlı Demiryolu Ağı

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ülkemizin en büyük iki kenti olan Ankara-İstanbul arasındaki seyahat süresinin azaltılması, hızlı, konforlu ve güvenli bir ulaşım imkânı oluşturulması ve dolayısıyla ulaşımdaki demiryolu payının artırılması amacıyla Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesinin ilk etabını oluşturan Ankara-Eskişehir kesimi 2009 yılında hizmete açılmıştır. YHT'ler vatandaşların en hızlı, en konforlu ve en güvenli şekilde Ankara-Eskişehir arasında yolculuk yapmasını sağlayarak demiryolcular açısından başlıca motivasyon kaynağı olmuştur. Vatandaşlarımız, artık neredeyse unuttukları demiryolu seyahatini yeniden hatırlamıştır.

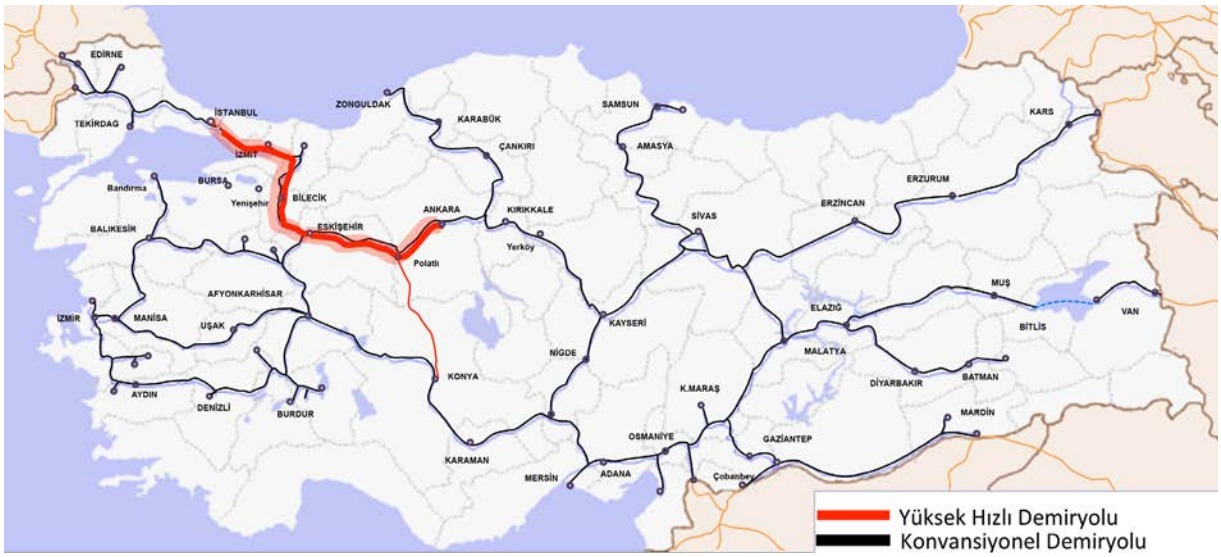
Eskişehir-Pendik kesiminin inşası da tamamlanarak 25 Temmuz 2014 tarihinde hizmete açılmıştır. 513 km'lik koridor uzunluğunda azami 250 km/sa hıza sahip Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesiyle iki büyük kent arasındaki seyahat süresi 4 saat olmuştur. (Harita 4)

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu hattı kısa zamanda Marmaray ile bütünleşerek Avrupa'dan Asya'ya kesintisiz ulaşım sağlayacaktır. Ülkemizin en büyük iki şehrini birbirine bağlayan bu projeyle kentler arasında sosyal, ekonomik ve kültürel etkileşim artacak ve Avrupa Birliği üyelik sürecinde olan ülkemiz, ulaşım altyapısıyla da AB'ye hazır hale gelecektir.

YHT bağlantılı Eskişehir-Bursa arasında otobüsler, Kütahya, Afyonkarahisar ve Denizli arasında da trenler çalıştırılmaya başlanılarak söz konusu şehirler arasındaki seyahat sürelerinde de önemli kısalmalar olmuştur.

Türkiye'nin hızına hız katan YHT'nin İstanbul'a ulaşmasıyla 28 milyon vatandaşımıza ulaşımda YHT ile seyahat seçeneği sunulmuştur.

Harita 4.Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-İstanbul YHT (Bilecik Viyadük)

Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Yerli müteahhitlerce, yerli iş gücüyle ve öz kaynaklarla gerçekleştirilen Ankara-Konya YHT Projesi 2011 yılında hizmete girmiştir. Ankara-İstanbul Projesi'nin üzerinde bulunan Polatlı'dan güneye ayrılarak, 212 km uzunluğunda maksimum 300 km/s hıza uygun yüksek hızlı demiryolu inşa edilmiştir. (Harita 5)

Böylece, Türklerin Anadolu'daki ilk Başkenti Konya ile Ülkemizin başkenti Ankara birbirine çok daha yakın hale gelmiştir. Ayrıca; Karaman, Antalya/Alanya ilinin YHT'ler ile Ankara'ya bağlantısını sağlamak üzere, Konya'dan Otobüs ile YHT bağlantılı seferler yapılmaktadır.

Proje öncesi konvansiyonel trenler Eskişehir-Kütahya-Afyon güzergâhını kullanarak Ankara'dan Konya'ya 10 saat 30 dakikada ulaşabiliyordu. Yüksek Hızlı Tren yol almaya başlayınca, seyahat süresi 1 saat 45 dakikaya inmiştir. Önümüzdeki dönemde Başkentray projesinin tamamlanmasıyla bu süre 1 saat 30 dakikaya düşecektir.

Ankara-Eskişehir, Ankara-İstanbul ve Ankara-Konya YHT'lerden sonra modern ve hızlı yolculukta 4. bir adım da Konya-İstanbul YHT'lerin seferlere konulması olmuştur.

Konya-İstanbul arasında otobüsle 11 saat olan iki kent arası seyahat süresi 4,5 saate inmiştir.

Ankara-Konya YHT

Harita 5. Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Küçük Asya ile İpek yolu güzergahındaki Asya Ülkelerini birleştiren demiryolu koridorunun önemli akslarından biri olan Ankara-Sivas YHT'nin yapımı devam etmektedir. Sivas-Erzincan, Erzincan-Erzurum-Kars hızlı tren hatlarıyla birlikte Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projesiyle entegre edilmesi hedeflenmektedir.

Mevcut Ankara-Sivas demiryolu 603 km olup seyahat süresi 12 saattir. İki kent arasındaki seyahat süresini kısaltacak projeyle maksimum 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli, sinyalli yeni yüksek hızlı demiryolu yapımı hedeflenmiştir. Bu sayede hat 198 km kısalarak 405 km olacak ve seyahat süresi 12 saatten 2 saate inecektir (Harita 6).

Mevcut Ankara-İstanbul, Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu hatlarının devamında yapımı devam eden Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu hattının işletmeye açılması ile birlikte de, ülkemizin doğusu ile batısı arasındaki bağlantıyı sağlayacak olan Ankara-Sivas güzergahında YHT'lerin önemi kaçınılmaz bir şekilde artacaktır.

Ankara-Sivas YHT (Sivas Giriş)

Ankara-Sivas YHT (Elmadağ Viyadük)

Harita 6. Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-Sivas YHT (Kırıkkale Yerköy)

Ankara-Sivas YHT (Yerköy Mevkii)

Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Sanayisi, turizm potansiyeli ve limanıyla ülkemizin 3. büyük kenti olan İzmir'i ve güzergâhındaki Manisa, Uşak ve Afyonkarahisar'ı Ankara'ya kapı komşusu yapmak için başlatılan Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Projesinin yapımı devam etmektedir.

Mevcut Ankara-İzmir demiryolu 824 kilometre olup, seyahat süresi yaklaşık 14 saattir. İki şehir arası mesafeyi 624 kilometreye ve seyahat süresini 3 saat 30 dakikaya düşürecektir. (Harita 7).

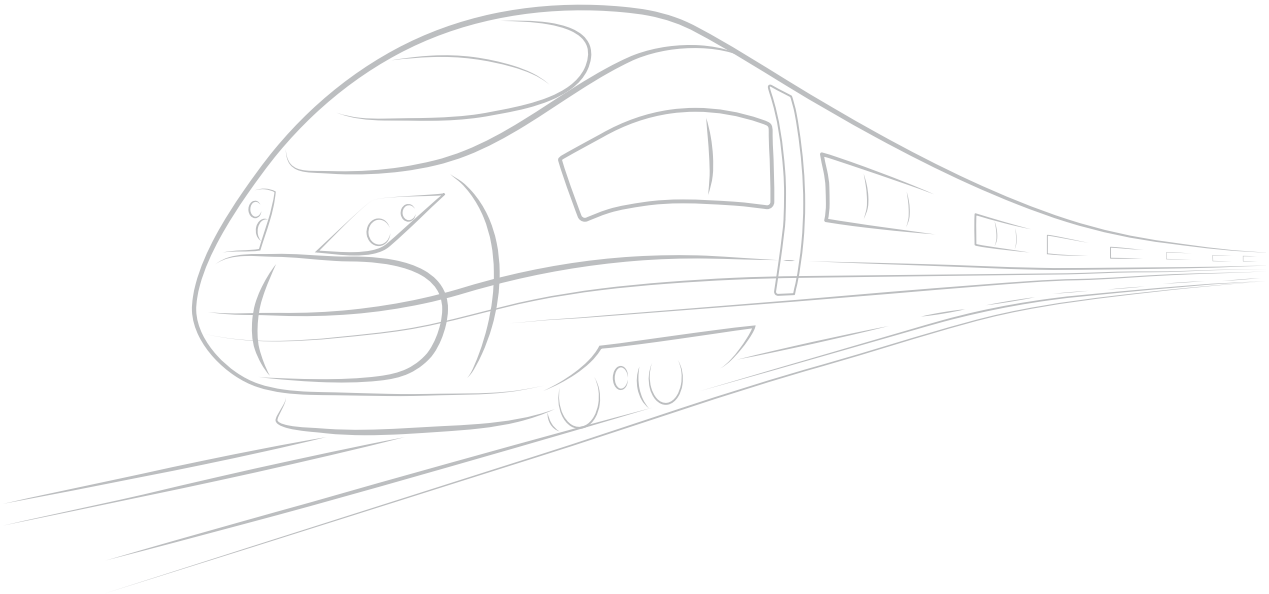

Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu

Harita 7. Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Kayseri-Yerköy Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Kayseri-Yerköy arasında 250 km/saate uygun 142 km'lik çift hatlı, elektrikli ve sinyalli yüksek hızlı demiryolu hattı yapılacaktır. Kayseri-Yerköy YHT projesi Ankara-Sivas YHT hattına Yerköy'den bağlantısı sağlanacaktır. (Harita 8).

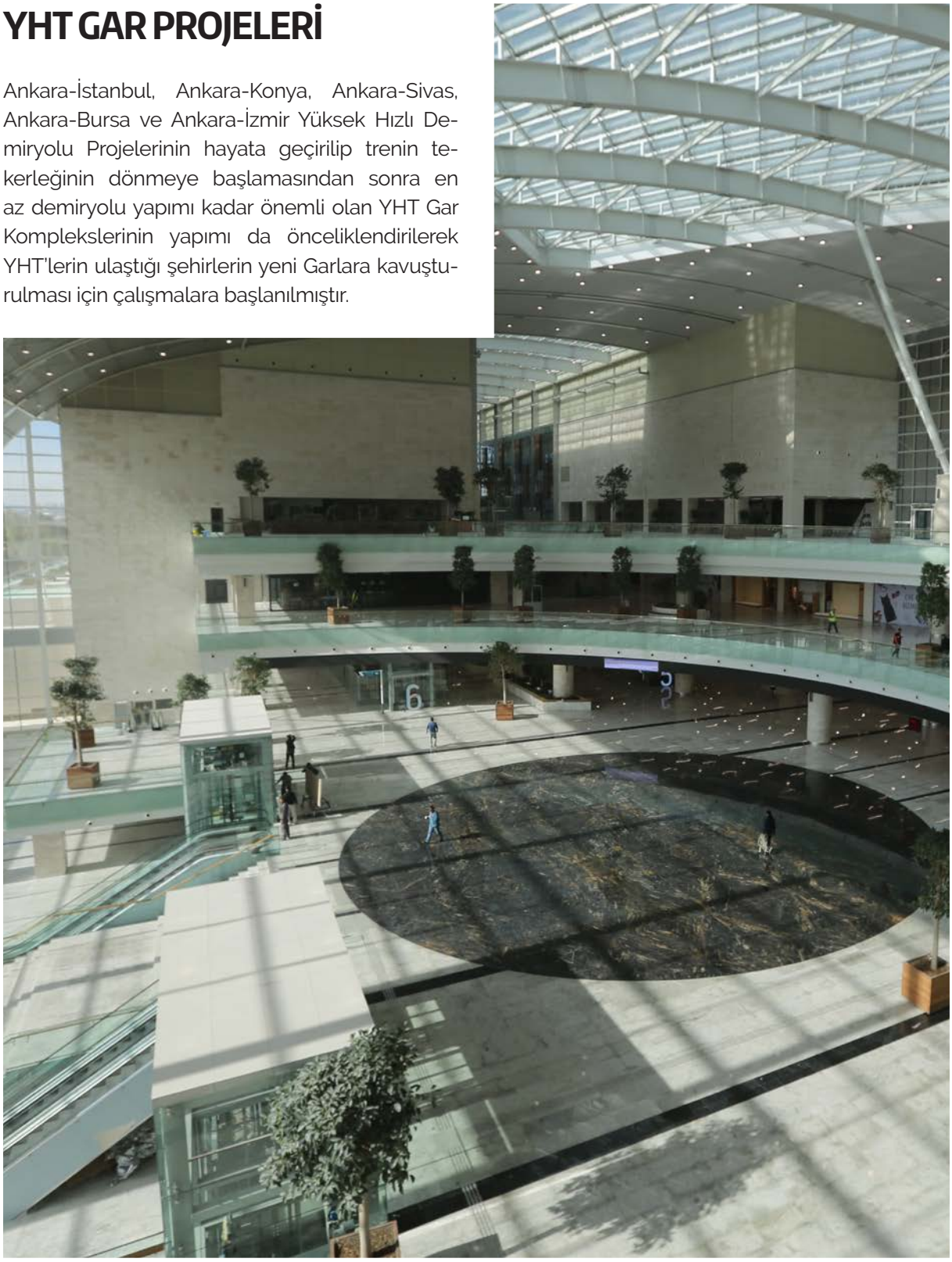
Kayseri-Yerköy Yüksek Hızlı Demiryolu Hattının proje hazırlama çalışmaları tamamlanmak üzeredir.

Harita 8. Kayseri-Yerköy Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

YHT GAR PROJELERİ

Ankara-İstanbul, Ankara-Konya, Ankara-Sivas, Ankara-Bursa ve Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Projelerinin hayata geçirilip trenin tekerleğinin dönmeye başlamasından sonra en az demiryolu yapımı kadar önemli olan YHT Gar Komplekslerinin yapımı da önceliklendirilerek YHT'lerin ulaştığı şehirlerin yeni Garlara kavuşturulması için çalışmalara başlanılmıştır.

Ankara YHT Gar

Ankara YHT Garı, uluslararası standartlar dikkate alınarak ve diğer ülkelerdeki yüksek hızlı tren garlarının yapısı, düzeni, kullanım ve işletme şekilleri incelenerek projelendirilmiştir.

Ankara Gar ve çevresini başkent için cazibe merkezi haline dönüştürmeyi hedefleyen proje, günümüz teknolojisi ve mimari anlayışının yanında hız ve dinamizmi simgeleyecek ve sektörün yeni vizyonunu temsil edecek şekilde tasarlanmıştır.

194 bin m2 inşaat alanı ve 33,5 bin m^2 yapı oturum alanına sahip YHT garda otel, alışveriş merkezi, restoranlar, kapalı ve açık otoparklar, metro ve banliyö bağlantısı olacaktır.

Yeni garda, aynı anda 12 YHT setinin bulunabileceği 400 metre uzunluğunda 3 adet peron ve 6 adet hat yer almaktadır.

Yap-İşlet-Devret modeliyle inşası tamamlanan Ankara Yüksek Hızlı Tren Garı 29 Ekim 2016 tarihinde hizmete açılmıştır.

Ankara YHT Gar Projesi

Ankara YHT Gar

Konya YHT Gar

Konya mevcut tren garının, YHT seferlerine hazırlık amacı ile bakım ve onarımı yapılmıştır. Ancak mevcut gara ulaşım sınırlı ve garın kent merkezi ile entegrasyonu zayıftır. Başta Ankara-Konya Hattı olmak üzere, Konya-İstanbul hattının açılması akabinde mevcut gar yolcu kapasitesini karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle Konya Buğdaypazarı Mevkiine yeni bir gar yapılacaktır.

Ankara YHT Garında olduğu gibi alışveriş merkezi, restoranlar, kapalı ve açık otoparklar içerecek olan garın inşası devam etmektedir.

Konya YHT Gar Projesi

Ankara Etimesgut YHT Gar Kompleksi

YHT Gar Kompleksi 157,7 hektarlık alanda kurulmakta olup, kompleksin içerisinde YHT Batı Garı, Yüksek Hızlı Tren Ana Bakım Deposu ve Batı Terminali ile YHT Eğitim Tesisleri bulunmaktadır.

Demiryollarının 2023 yılı hedefleri doğrultusunda, ülkemizin YHT İşletmecilik ağının ağırlık merkezini Ankara oluşturacaktır. Bu nedenle YHT Bakım ağının ana merkezi de Ankara olarak belirlenmiştir. Ankara Ana Bakım Tesisinin yapımı tamamlanmak üzeredir.

Bakım tesisinin konumu belirlenirken; mevcut kalkış-varış gara yakınlığı, demiryolu hattı kenarında olması, boş ve düz veya az engebeli bir arazi olması, kamulaştırma maliyetleri düşüklüğü, imar planına uygunluk ve ulaşılabilirlik etkenleri göz önünde bulundurulmuştur.

YHT hatlarında kullanılacak YHT setlerinin planlı bakım ve gare ihtiyacının 46.568 m^2 kapalı alan gerektirmesi, yüksek hızlı tren işletmeciliğinde kalifiye personel yetiştirilmesi için eğitim tesis ihtiyacı, Yolcu sayısının artması nedeniyle oluşan yeni gar ihtiyacı için Etimesgut/Ankara'da YHT Gar Kompleksinin kurulması kararlaştırılmıştır.

Etimesgut'ta kurulan ana YHT bakım kompleksinde;

- Bakım işlerinde havaya herhangi bir gaz salınmayacak ve toprak ile suyu kirletecek herhangi bir kimyasal madde kullanılmayacak,

- Bakım işlemleri sırasında oluşabilecek yağ vb. atıklara yönelik olarak, Bakım Tesisinde biyolojik ve kimyasal arıtma ünitesi yer alacak,
- Tren Yıkama Binası ayrıca bir biyolojik arıtma ünitesine sahip olup, atık suyun %90 oranında geri kazanımı sağlanacak,
- Arıtma ünitelerinde biriken yağ atıkları özel bir haznede depolanıp, bertaraf edilecek,
- Kanalizasyon şebekesine yağ atılımı söz konusu olmayacak,
- Tüm tesisteki demiryolu altyapısının elektrikli olması nedeniyle tren manevralarının gürültü olmayacaktır.

Sonuç olarak, YHT Bakım Tesisleri için proje çalışmaları titizlikle yürütülmüş; insan ve çevre sağlığı ile ilgili kriterler de göz önünde bulundurulmuştur. Sözkonusu YHT Bakım Kompleksinin yapımında %99 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Yakın zamanda açılışı yapılacaktır.

Söz konusu yerde Ana bakım deposunun kurulmasının yanında, ayrıca Yeni YHT Batı Garı da kurulacaktır. Yeni inşa edilecek gar ile batı yönünde hızlı tren duruşlarının Sincan yerine bu yeni garda yapılması planlanmıştır. Batı YHT Garı, karayolundan kısa sürede erişim sağlanabilmesi için Ayaş Yolu, Ankara Çevre Yolu ve İstasyon caddesi ortasında kalan YHT Gar Kompleksi içerisinde olacak şekilde projelendirilmiş ve Başkent Ray banliyö sistemi ile entegre edilmiştir.

Etimesgut YHT Gar Kompleksi

HIZLI VE KONVANSİYONEL DEMİRYOLU YAPIM PROJELERİ

Yüksek hızlı demiryolu yapım projelerinin yanı sıra hızlı ve konvansiyonel demiryolu yapımları da yoğun bir şekilde devam etmektedir. Bu kapsamda 2003-2016 yılları arasında 360 km'lik konvansiyonel demiryolu inşaatı tamamlanmıştır. 1.290 km'lik hızlı demiryolu ve 893 km'lik konvansiyonel demiryolunun inşaatı ise devam etmektedir.

2003 yılından bu yana Tecer-Kangal (Sivas), Kemalpaşa-Turgutlu ve Kayseri Kuzey Geçişi yeni demiryolu; Menemen-Aliağa II. hat, Tekirdağ-Muratlı çift hat, Cumaovası-Tepeköy, Arifiye-Pamukova ve Kütahya-Alayunt II.hat yapımları; Başkentray Projesinin 1.Etabı, Marmaray'ın tüp geçişi, Nemrut Körfez Bağlantısı, Tepeköy-Selçuk 2. hat yapımı ve iltisak (bağlantı) hatları tamamlanmış ve işletmeye açılmıştır.

En son 1971 yılında Van ilimizin demiryolu ile

Konya-Karaman Hızlı Tren Projesi

tanışmasından 39 yıl sonra ilk defa 2010 yılında bir ilimize daha yeni demiryolu hattı bağlantısı sağlanmıştır. 36 km'lik Tekirdağ-Muratlı arası demiryolu çift hatlı hale getirilmiştir.

Bursa-Bilecik, Konya-Karaman, Karaman-Niğde (Ulukışla)-Mersin (Yenice), Mersin-Adana, Adana-Osmaniye-Gaziantep hızlı demiryolu hatlarının, Başkentray, Gaziray, Palu-Genç-Muş demiryolu deplasmanı, Akhisar Varyantı, Sinan-Batman demiryolu deplasmanı, Kars-Tiflis (Türkiye kesimi), Gebze-Söğütlüçeşme/Kazlıçeşme-Halkalı (Marmaray), Adapazarı-Karasu konvansiyonel demiryolu hatlarının yapımı devam etmektedir.

Tekirdağ- Muratlı

Bursa-Bilecik Hızlı Demiryolu Projesi

Bursa-Mudanya arası 42 km'lik demiryolu hattının yapımına, 1873 yılında başlanmış ve 1891 yılında bitirilmiştir. 1892-1951 yılları arasında hizmet veren bu hat, 1953 yılında kapatılarak sökülmüştür.

Demiryolu tarihimiz açısından; demiryoluyla ilk tanışan şehirlerimizden biri olan Bursa'nın demiryolu şebekesine bağlantısının sağlanması Bakanlığımızca ele alınmış ve Ocak 2012'de inşaatına başlanılmıştır. Söz konusu 110 km'lik hattın altyapısı maksimum 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli, sinyalli olarak inşa edilmektedir (Harita 9).

Projenin tamamlanmasıyla gelişmiş sanayi şehri olan Bursa'nın 1953'den beri devam eden demiryolu hasreti sona erecek, Bursa; İstanbul, Eskişehir ve Ankara'ya bağlanacaktır. Ankara-Bursa arası 2 saat 15 dakika, Bursa-Eskişehir arası 1 saat ve Bursa-İstanbul ise 2 saat 15 dakika olacaktır.

Ülkemizin gerek nüfus, gerekse oluşturulan katma değer bakımından önde gelen şehirlerinden biri olan Bursa'nın demiryolu şebekesine bağlanmasıyla sosyo-ekonomik değeri daha da yükselecektir.

Söz konusu Bursa-Bilecik Hızlı Tren Projesinin ilk etabı olan Bursa-Yenişehir kesiminde inşa çalışmaları, Yenişehir-Bilecik kesiminde ise proje hazırlama çalışmaları tamamlanmak üzeredir.

Proje tamamlandığında hatta hem yolcu, hem de hızlı yük trenleri çalıştırılacaktır. Ayrıca, Bursa ve Yenişehir'e hızlı tren ve tren garları yapılacak olup, buradaki hava alanında da hızlı tren istasyonu inşa edilecektir.

Harita 9. Bursa-Bilecik Hızlı Demiryolu Hattı

Bursa-Bilecik Hızlı Tren Hattı (Tünel 4 Demirtaş Mevkii)

Bursa-Bilecik Hızlı Tren Hattı
Osmangazi/Demirtaş Mevkii (Tünel-5 ve 6 Giriş)

Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-Konya ve Ankara-Eskişehir-İstanbul arasında büyük bir başarı ile sürdürülen yüksek hızlı tren işletmeciliğinin yanı sıra mevcut koridorların 200 km/h hıza uygun çift hatlı hale getirilerek hızlı tren işletmeciliğine geçilmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda; 102 km'lik Konya–Karaman arası demiryolu 200 km/sa hıza uygun, çift hatlı, elektrikli ve sinyalli hale getirilmektedir. Yapımına 2014 yılında başlanan projenin altyapı ve üstyapı işleri bitmiştir. Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon çalışmaları devam etmektedir. Proje tamamlandığında Konya-Karaman arası seyahat süresi 1 saat 13 dakikadan 40 dakikaya düşecektir (Harita 10).

Bu proje; Karaman-Ulukışla-Mersin-Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin güzergahını izleyen Hızlı Demiryolu Koridorunun ilk halkasını da oluşturmaktadır.

Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Hattı

Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Hattı

Harita 10. Konya-Karaman Hızlı Demiryolu Hattı

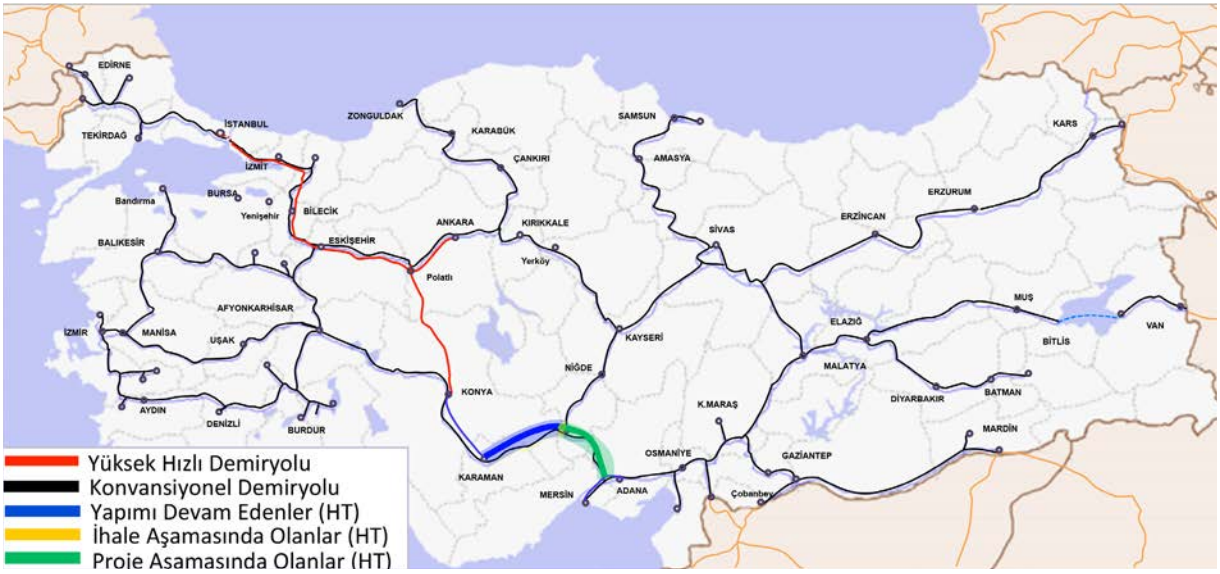
Karaman - Niğde (Ulukışla) - Mersin (Yenice) Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-Konya ve Eskişehir-Konya YHT işletmeciliğinin ve Konya-Karaman Hızlı demiryolunun inşasına başlanmasıyla; hayata geçirilmesi önemli hale gelen ve ülkemizin hem yolcu hem de yük taşımacılığı potansiyelinin yüksek olduğu Karaman–Niğde–Mersin–Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin hattı önceliklendirilmiş bir koridor haline gelmiştir.

Karaman-Niğde (Ulukışla)-Mersin (Yenice) hızlı tren projesi 200 km/sa hıza uygun çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır. Bu hatta hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacaktır (Harita 11).

135 km'lik Karaman-Ulukışla kesiminin hızlı çift hatlı hale getirilmesi için altyapı ve üstyapı yapım işinde çalışmalar başlamıştır.

109 km'lik Ulukışla-Yenice arasına yeni çift hatlı demiryolu proje hazırlama çalışmaları tamamlanmak üzeredir.

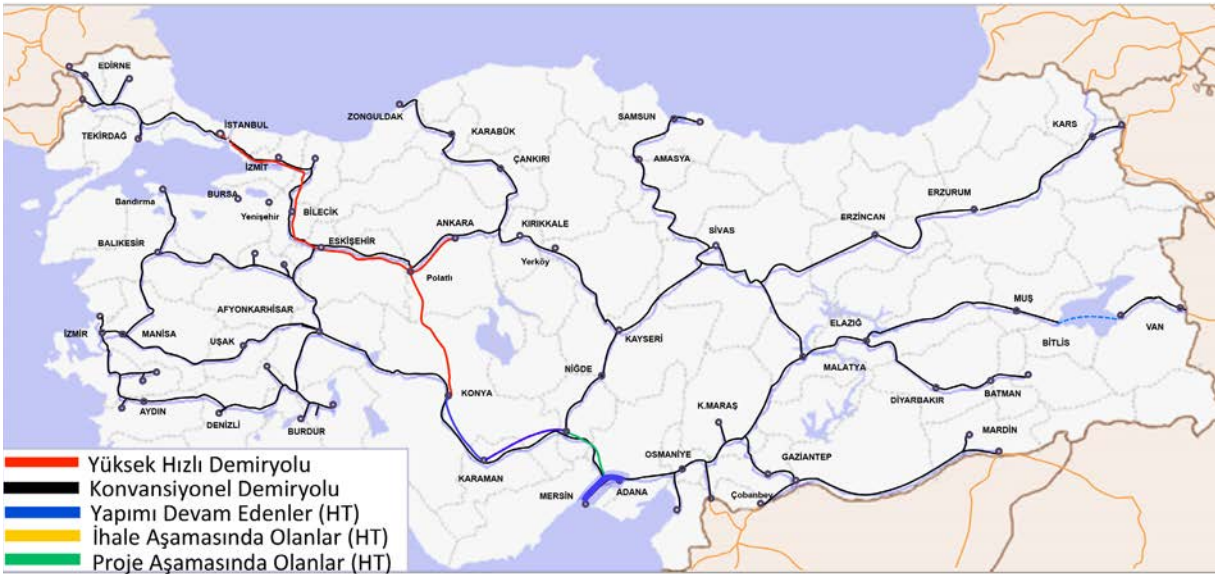
Harita 11. Karaman-Ulukışla-Yenice Hızlı Demiryolu Hattı

Mersin-Adana Hızlı Demiryolu Projesi

Hat kapasitesi artırılarak Konya, Karaman, Kayseri ve Gaziantep'ten gelen yüklerin Mersin Limanı'na daha hızlı aktarılmasını sağlayacak, yıllık yolcu taşımasını yaklaşık 3 kat artıracak Mersin-Adana arasında Hızlı Demiryolu hattının yapımı planlanmıştır (Harita 12).

67 km uzunluğunda 3.ve 4.hat yapımı kapsamında yapım çalışmaları devam etmektedir.

Harita 12. Mersin-Adana Hızlı Demiryolu Hattı

Bahçe-Nurdağı (Fevzipaşa varyantı)

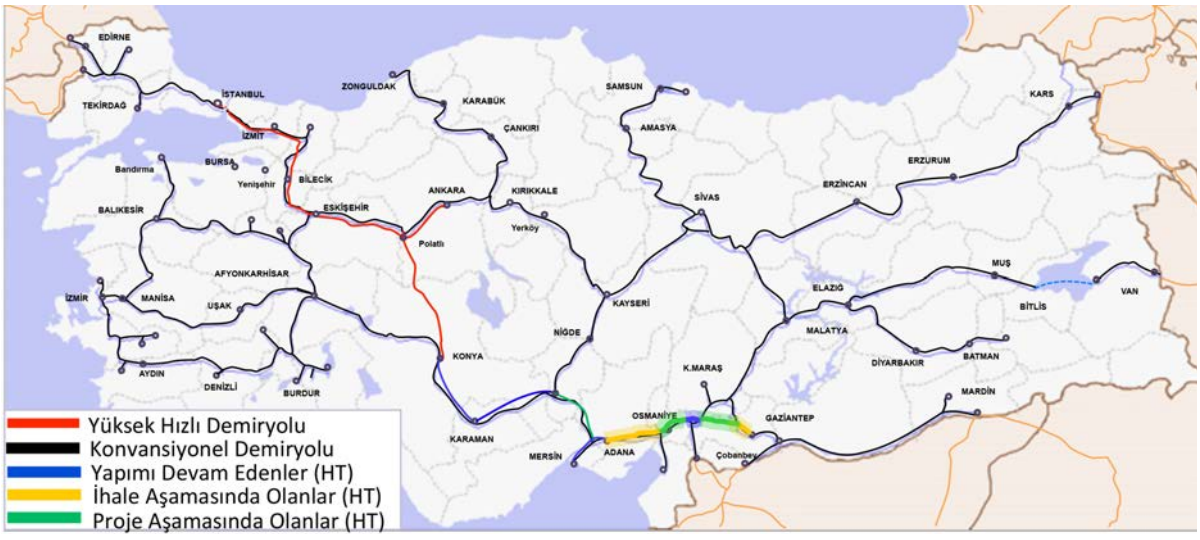
Akçagöze-Başpınar varyantı

Adana – Osmaniye – Gaziantep Hızlı Demiryolu Projesi

Mevcut durumda, Adana–Osmaniye–Gaziantep–Şanlıurfa-Mardin koridorunda yolcu trenlerinin azami hızı 120 km/sa ve yük trenlerinin ise 65 km/sa'dır. Bu kesimde hızlı demiryolu projelerimiz tamamlandıktan sonra yolcu trenleri 160-200 km/sa ve yük trenleri ise 100 km/sa hız yapabilecektir. Böylece, seyahat süreleri kısalacak, konforlu ve kaliteli bir hizmet sunulmuş olacaktır (Harita 13).

Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Hattı kapsamında;

- Adana-İncirlik-Toprakkale arasındaki 79 km'lik kesimin hızlı çift hatlı hale getirilmesine ait yapım işi çalışmaları devam etmektedir.
- Toprakkale-Bahçe arasında 58 km'lik kesimin çift hatlı hızlı demiryolu yapılmasına yönelik ihale hazırlıkları devam etmektedir.
- Bahçe-Nurdağı arasındaki 160 km/saat hıza uygun, elektrikli, sinyalli ve çift hat olarak projelendirilen Fevzipaşa Varyantının yapımı devam etmektedir. Proje kapsamında 17 km'lik güzergâhta bugüne kadar yapılan demiryolu tünelleri içerisindeki en uzun tünelin (10,1 km uzunluğunda çift tüp) yapımı için 2 adet TBM makinası ile çalışmalar devam etmektedir.
- Nurdağ-Başpınar arasında 160-200 km/h hıza uygun, yeni çift hatlı, elektrikli ve sinyalli 56 km demiryolu yapılması planlanmıştır. Proje ile Nurdağ-Narlı-Başpınar arasındaki 121 km'lik koridor yaklaşık 65 km kısalacaktır. Yapım çalışmaları devam etmektedir.
- Yapımı devam eden Akçagöze-Başpınar varyant projesi kapsamında 5,2 km'lik 2 adet tünel inşa edilecek ve 27 km'lik mevut hat 11 km'ye düşerek 16 km kısalacaktır. Yük trenlerinin seyir süresi 45 dakikadan 10 dakikaya düşecektir.

Harita 13. Adana-Osmaniye-Gaziantep Hızlı Demiryolu Hattı

Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Projesi

Doğu-Batı koridorunun devamı niteliğinde olan ve Kars-Tiflis-Bakü Demiryolu Projesi'ne bağlantı sağlayarak tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandıracak Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Hattının Sivas-Zara (80 km) kesiminin altyapı yapımı çalışmaları başlamış, Zara-İmranlı (41 km) kesiminde altyapı yapım ihale süreci devam etmektedir. İmranlı-Refahiye ve Refahiye-Erzincan kesimlerinin proje çalışmalarının yıl sonu itibariyle tamamlanarak yapım ihalesine çıkılması hedeflenmektedir (Harita 14).

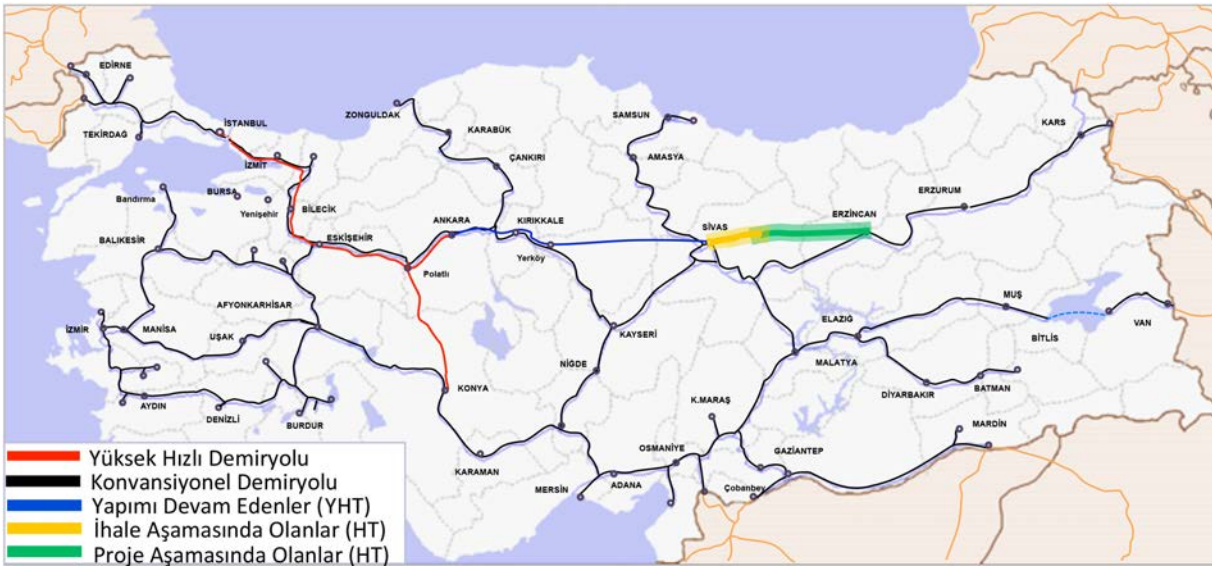
Mürşitpınar-Şanlıurfa Hızlı Demiryolu Projesi

İlçeleriyle birlikte ele alındığında tarihî ve kültürel miras bakımından pek çok zenginliği barındıran ve GAP Bölgesinin önemli şehirlerinden birisi olan Şanlıurfa'yı ana demiryolu ağına bağlayacak olan Mürşitpınar-Şanlıurfa Yeni Demiryolunun proje çalışmaları devam etmesine rağmen güney sınırımızdaki karışıklıklardan dolayı alternatif olarak kuzeyden Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin-Nusaybin yeni demiryolu hattı yapılması planlanmış olup bu hatta yönelik proje hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Nusaybin-Habur Hızlı Demiryolu Projesi

Ülkemizin güney komşularıyla ticarette büyük önem arz eden projelerden biri de Nusaybin-Habur Hızlı Demiryolu Projesidir. Bu proje, sadece Türkiye, Suriye ya da Irak arasında değil, Avrupa ile Ortadoğu arasında da demiryolu taşımacılığının daha etkin hale gelmesini sağlayacaktır. Söz konusu hat, bölgedeki gelişmelerle birlikte Ortadoğu'ya ihracatta demiryolu katkısını ciddi ölçüde artıracak, bölge ekonomisinin gelişmesini sağlayacaktır.

GAP Eylem Planı kapsamında çalışmaları sürdürülen Nusaybin-Habur hızlı demiryolunda bölgedeki hassas durumlar nedeniyle proje hazırlama çalışmaları durdurulmuştur.

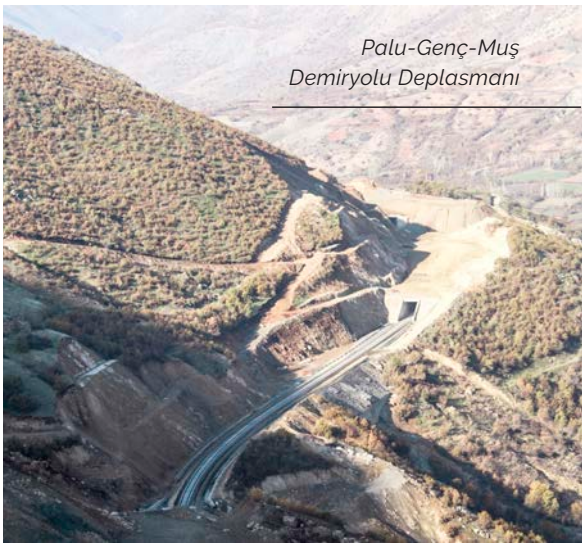
Harita 14.Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Hattı

Diğer Yeni Demiryolu ve İkinci Hat Yapımları

Palu-Genç-Muş Demiryolu Deplasmanı; Murat Nehri üzerinde inşa edilecek dört adet baraj yapımı nedeniyle etkilenen 114 km'lik mevcut demiryolu hattının deplase edilmesi amacıyla gerçekleştirilen projenin yapımında %71 fiziki ilerleme sağlanmıştır.

Akhisar Varyantı: Akhisar içinden geçen mevcut demiryolunun 8 km'lik varyant ile şehir dışına alınması planlanmış olup, yapımı devam etmektedir.

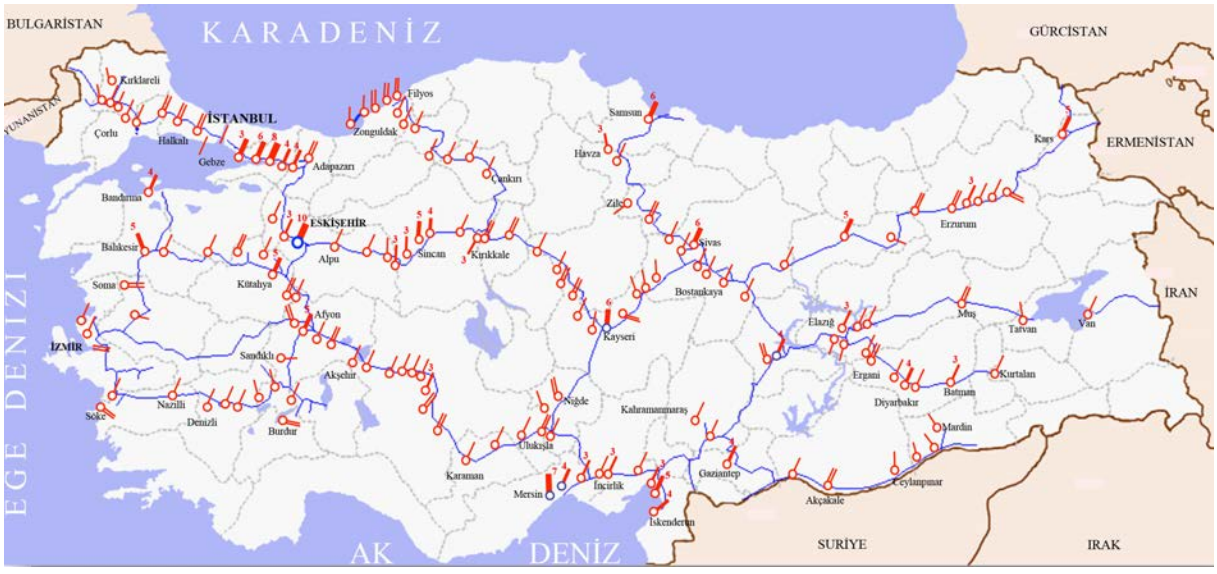
Sinan-Batman Demiryolu Deplasmanı: 7 km'lik varyant tamamlanmak üzeredir.

Palu-Genç-Muş Demiryolu Deplasmanı

İltisak (Bağlantı Hattı) Yapım Projesi

Ülkemizin genel ulaştırma politikası içinde önemli bir yer tutan yük taşımacılığının, demiryollarıyla yapılmasının daha etkin hale getirilmesine yönelik olarak, mevcut demiryolları hatlarına yapılacak ek hatlar ile kapıdan kapıya taşınmasını sağlamak amacıyla iltisak hatları yapımına büyük önem verilmektedir. Mevcut 229 adet 358 km uzunluğunda tesis ve OSB'lere bağlı iltisak hattı bağlantısına ilave olarak 10 adet 31 km uzunluğunda iltisak hattı bağlantı çalışmaları devam etmektedir (Harita 15).

Harita 15. İltisak Hatları

PROJE YAPIMI DEVAM EDEN ÖNEMLİ HIZLI TREN HATLARI

Antalya-Eskişehir Hızlı Tren Hattı

Ülkemizin turizm başkenti ve tarım yönünden de en önemli kentlerimizden olan Antalya'yı İstanbul'a bağlamak için Antalya-Burdur/Isparta-Afyonkarahisar-Kütahya (Alayunt)-Eskişehir hızlı tren projesi geliştirilmiştir. 412 km güzergâh uzunluğuna sahip proje Eskişehir-Afyonkarahisar, Afyonkarahisar-Burdur, Burdur-Antalya kesimlerinden oluşmaktadır.

Tüm kesimlerde proje çalışmalarına başlanmıştır.

Antalya-Kayseri Hızlı Tren Hattı

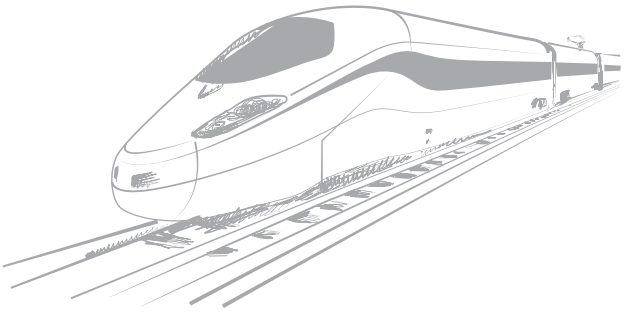
Ülkemizin turizm merkezleri olan Antalya, Konya ve Kapadokya bölgesini Kayseri'ye ve dolayısıyla hızlı demiryolu ağına bağlayacak proje; Kayseri-Aksaray, Aksaray-Konya, Konya-Seydişehir, Seydişehir-Antalya kesimlerinden oluşmakta olup tüm kesimlerde proje çalışmaları devam etmektedir.

556 km uzunluğa sahip Antalya-Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri hızlı tren projesiyle hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacak şekilde 200 km/sa hıza uygun çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır.

Samsun-Çorum-Kırıkkale Hızlı Tren Hattı

Samsun İlini, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgesine bağlayacak ve ülkemizin en önemli kuzey-güney aksı olacak proje ile sözkonusu demiryolu koridor yüksek standartlı hale dönüştürülecektir. Ayrıca, Kırıkkale (Delice)–Kırşehir–Aksaray-Niğde (Ulukışla) Demiryolu projesinin tamamlanması ile Samsun-Mersin limanları arası demiryolu bağlantısı sağlanarak kuzeyden güneye kısa sürede ulaşılması hedeflenmektedir.

Delice-Çorum, Çorum-Merzifon ve Merzifon-Samsun olmak üzere 3 kesimde projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Kırıkkale (Delice)-Kırşehir-Aksaray-Niğde (Ulukışla) Hızlı Tren Hattı

İç Anadolu bölgesini Akdeniz Bölgesine bağlayacak ve ülkemizin en önemli kuzey-güney aksı olacak yaklaşık 315 km güzergah uzunluğuna sahip Kırıkkale (Delice)-Kırşehir-Aksaray-Niğde (Ulukışla) hızlı tren projesi 200 km/sa hıza uygun çift hatlı, elektrikli ve sinyalli olarak planlanmıştır. Bu hatta hem yük hem de yolcu taşımacılığı yapılacaktır.

Kırıkkale (Delice)-Kırşehir, Aksaray-Niğde (Ulukışla) kesimlerinde proje çalışmaları devam etmektedir. Kırşehir-Aksaray kesiminde proje hazırlama ihalesi yapılmış olup değerlendirmeler devam etmektedir.

Gebze-Sabiha Gökçen Havalimanı - Yavuz Sultan Selim Köprüsü - 3. Havalimanı - Halkalı Hızlı Tren Hattı

2017 yılı Yatırım Programına alınan projede 124 km'lik güzergahta proje çalışmalarının tamamlanarak bu yıl sonuna doğru 3.Havalimanına kadar, 3.Havalimanı-Halkalı arasında ise 2018'in ilk çeyreğinde yapım ihalesine çıkılması hedeflenmektedir.

Erzincan-Erzurum-Kars Hızlı Tren Hattı

414 km uzunluğundaki yeni çift hatlı, sinyalli ve elektrikli 200 km/sa hıza uygun Erzincan-Erzurum-Kars projesinin Erzincan-Erzurum kesimi proje hazırlama ihalesi ön yeterlilik başvuru incelemeleri, Erzurum-Kars kesimi proje hazırlama ihale hazırlıkları devam etmektedir.

2019 yılında kesin proje çalışmalarının bitimini müteakip yapım ihalesine çıkılması planlanmaktadır.

Erzincan-Erzurum-Kars Hızlı Tren Hattı'nın tamamlanması ile Edirne'den Kars'a uzanan doğu-batı koridorumuz tamamlanacak. Böylece; Erzincan, Londra'dan Pekin'e ulaşan ipek demiryolunun önemli bir parçası haline gelecektir.

LOJİSTİK MERKEZLER

Lojistik Merkezler; içerisinde ulusal ve uluslararası taşımacılık, lojistik ve yükün dağıtımı ile ilgili tüm faaliyetlerin birçok işletmeci tarafından gerçekleştirildiği alanlardır.

Lojistik merkezlerin yer seçim kriterlerinin ve işletme kurallarının belirlenmesi maksadıyla hazırlanmakta olan, Türkiye Lojistik Master Planı ile;

a. Atıl yatırımların önlenmesi için "Türkiye lojistik köy, merkez veya üslerin" haritasının çıkartılması ve ulaşım türleriyle optimum bağlantısının sağlanarak kombine taşımacılığın artırılması,

b. Lojistik köy, merkez veya üslerin verimli ve etkin bir şekilde çalışması için asgari coğrafi, fiziki ve işletme standartları ile kurulmalarına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,

planlanmıştır.

Lojistik sektörümüz hızla gelişmektedir. Diğer ulaşım sistemleri ile entegre bir demiryolu hizmeti sunmak ve kombine taşımacılığı geliştirmek için lojistik merkez yapımı ile önemli sanayi ve üretim merkezlerinin demiryolu ağımıza bağlantılarının yapılmasına devam edilecektir.

Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı

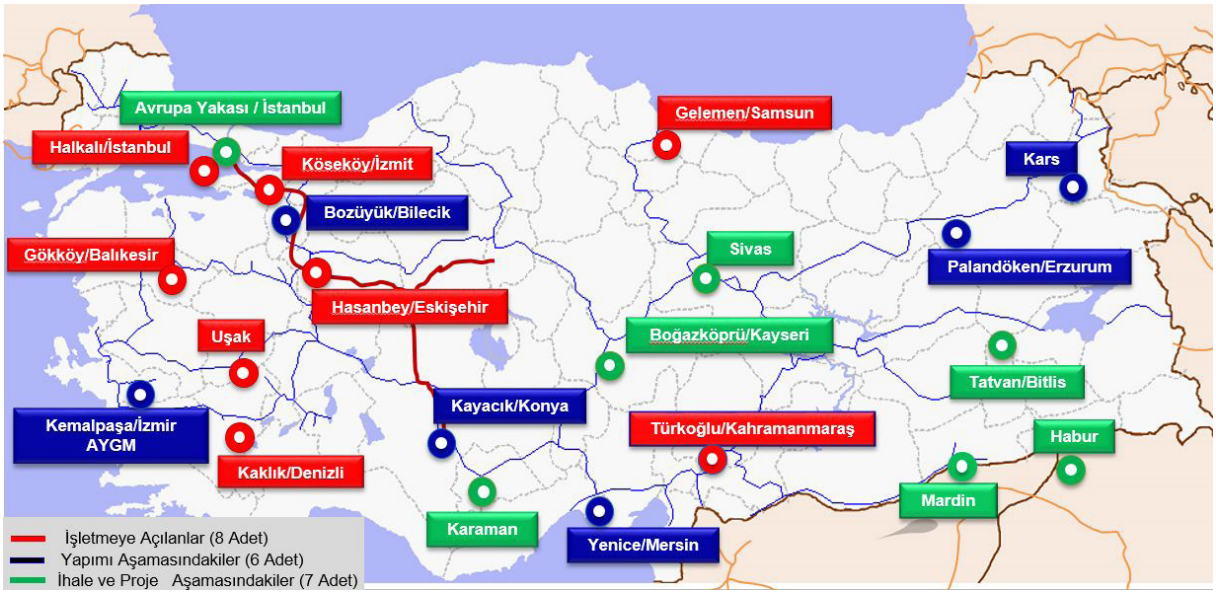
10. Kalkınma planında yer alan ve 25 adet Öncelikli Dönüşüm Programlarından biri olan bu programla, Türkiye'nin ihracat, büyüme ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasında, son yıllarda hızlı bir gelişme gösteren lojistiğin büyüme potansiyelimize katkısının arttırılması ve 2016 yılında yayımlanan lojistik performans endeksinde 160 ülke arasında 34. Sırada yer alan ülkemizin 2023 yılı hedeflerine göre ilk 15 ülke arasına girmesi amaçlanmaktadır. Programın genel koordinatörlüğü Kalkınma Bakanlığı ve Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

Lojistik Merkezler Kurulması Projesi ile etkin karayolu ulaşımı olan ve müşteriler tarafından tercih edilebilir kent merkezlerinin dışındaki alanlarda, ihtiyaçlara cevap verebilecek özellikte alanlar oluşturulması, teknolojik ve ekonomik gelişmelere uygun olarak, özellikle organize sanayi bölgelerine yakın ve yük potansiyeli yüksek olan bölgelerin yeniden yapılandırılmaları amaçlanmıştır.

Lojistik merkezlerin, öncelikle organize sanayi bölgeleriyle bağlantılı olarak yük taşıma potansiyelinin yoğun olduğu İstanbul (Halkalı), Kocaeli (Köseköy), Eskişehir (Hasanbey), Balıkesir (Gökköy), Kayseri (Boğazköprü), Samsun (Gelemen), Denizli (Kaklık), Mersin (Yenice), Erzurum (Palandöken), Uşak, Konya (Kayacık), İstanbul (Avrupa Yakası), Bilecik (Bozüyük), Kahramanmaraş (Türkoğlu), Mardin, Sivas, Kars, İzmir (Kemalpaşa), Şırnak (Habur), Bitlis (Tatvan) ve Karaman olmak üzere toplam 21 yerde inşa edilmesi planlanmıştır (Harita 16).

Samsun (Gelemen), Uşak, Denizli (Kaklık), İzmit (Köseköy), İstanbul (Halkalı), Eskişehir (Hasanbey), Balıkesir (Gökköy) ve Kahramanmaraş (Türkoğlu) işletmeye açılmıştır. Bilecik (Bozüyük), Konya (Kayacık), Erzurum (Palandöken), Kars, Mersin (Yenice), İzmir (Kemalpaşa) lojistik merkezlerinde inşaat işleri devam etmektedir. Diğer lojistik merkezlerle ilgili ihale, proje ve kamulaştırma çalışmaları da sürdürülmektedir.

Harita 16. Lojistik Merkezler

Bir lojistik merkezde;

- Konteyner yükleme boşaltma ve stok alanları,
- Gümrüklü sahalar,
- Müşteri ofisleri, otopark, tır parkı,
- Bankalar, restoranlar, oteller, bakım-onarım ve yıkama tesisleri, akaryakıt istasyonları, antrepolar,
- Tren teşkil kabul ve sevk yolları bulunmaktadır.

a.Türkiye Lojistik Master Planı (TLMP)

10. Kalkınma Planı 1.18 no'lu ''Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı'' içerisinde yer alan ''Türkiye Lojistik Master Planının'' yapılması amacıyla, ülkemizin uluslararası konumunun güçlenmesi, sanayi ürünlerinin toplam maliyeti içindeki lojistik maliyet yükünün azaltılması, intermodal taşımacılığın teşvik edilmesi, karayoluna göre daha ekonomik olan demiryolu taşıma payının artırılması, nihai ürünlerin tüketim pazarlarına ulaşım süresinin kısaltılması vb. hususlarla ilgili olarak ihtiyaçların belirlenmesine yönelik ''Türkiye Lojistik Master Planı'' hazırlanması çalışmaları sürdürülmekte olup, 2018 yılında tamamlanacaktır.

Lojistik merkezlerin yer seçim kriterlerinin ve işletme kurallarının belirlenmesi maksadıyla hazırlanmakta olan, Türkiye Lojistik Master Planı ile;

a. Atıl yatırımların önlenmesi için "Türkiye lojistik köy, merkez veya üslerin" ihtiyacı ile konumlarının belirlenmesi ve ulaşım türleriyle optimum bağlantısının sağlanarak kombine taşımacılığın geliştirilmesi,
b. Lojistik köy, merkez veya üslerin verimli ve etkin bir şekilde çalışması için asgari coğrafi ve fiziki standartları ile kurulmalarına ve işletilmelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi planlanmıştır.

b.Lojistik Mevzuatı

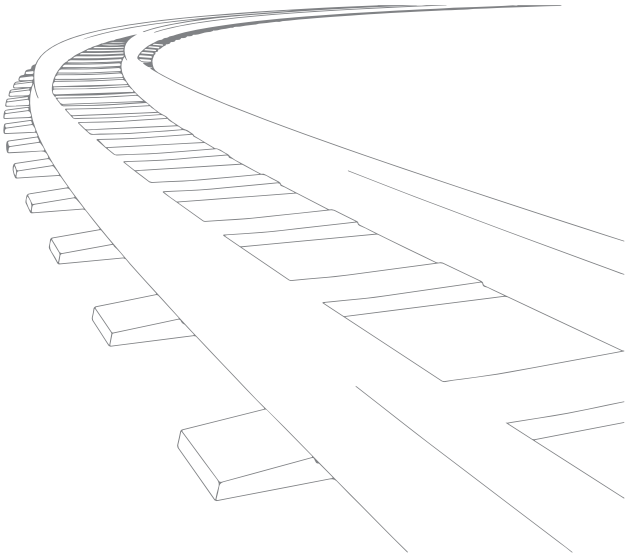
Türkiye Lojistik Master Planı'nın hazırlanması çalışmalarına paralel olarak Lojistik Merkez, Köy ve Üslerin Kurulumu ve Kapasitesi ile İlgili ihtiyaç duyulacak Yönetmeliklerin taslaklarını hazırlama çalışmaları yapılacaktır.

c.Lojistik Koordinasyon Kurulu

Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programına uygun olarak, kamu kurum ve kuruluşlarının lojistik konusunda üstlenecekleri rolleri belirlemek ve tüm taşımacılık modlarını içerecek şekilde hazırlanacak lojistik mevzuatı düzenlemelerinin koordinasyonunu sağlamak üzere «Lojistik Koordinasyon Kurulu» 28 Ocak 2016 tarihli ve 29607 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulmuştur. Kurul'un başkanlığını Bakanlığımız Müsteşarı, sekretarya hizmetlerini Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü yürütmektedir. Kurul'un görevleri;

- Lojistik ile ilgili iş ve hizmetlerde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının üstlenecekleri rolleri belirlemek,
- Lojistik ile ilgili müşterek konularda eşgüdüm tesis etmek,
- Lojistik ile ilgili ortak karar alınmasını gerektiren hallerde prensip kararları almak,
- Lojistik mevzuatı düzenlemelerinin koordinasyonunu sağlamak olarak belirlenmiştir.

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı

270 adet firmanın faaliyet gösterdiği Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesinin, mevcut demiryolu ağına bağlanarak günümüzde ortaya çıkan yıllık 3 milyon ton mertebesindeki yük taşımacılığına hizmet vermek amacıyla planlanan 27 km. uzunluğundaki Kemalpaşa OSB Demiryolu Bağlantı Hattı 11 Mart 2014 tarihinde tamamlanmıştır.

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Bağlantısı

Harita 17.
Kemalpaşa
Lojistik Köyü İnşaatı

KENT İÇİ RAYLI SİSTEM PROJELERİ

Bakanlık olarak ülkemizde şehir içi raylı sistemlerinin yaygınlaşmasını sağlamak üzere mahalli idarelere desteğimiz son yıllarda büyük oranda artmıştır.

2013 yılında Ankara'da Kızılay-Çayyolu ve Batıkent-Sincan işletmeye devredilmiştir. Tandoğan-Keçiören metro hattı 09.01.2017 tarihinde tamamlanarak hizmete açılmıştır.

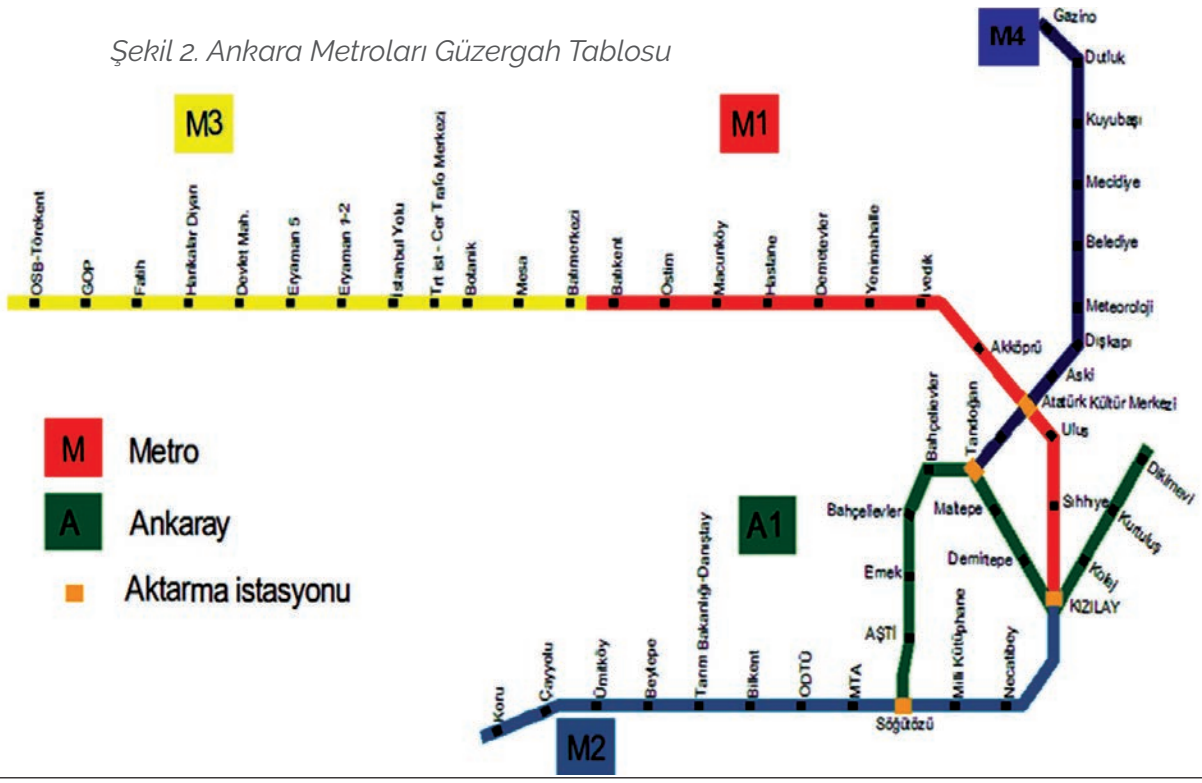
İstanbul'da Levent-Hisarüstü hattı 2015 yılı sonunda hizmete açılmıştır. Antalya Meydan-Havaalanı-Expo tramway projesi Expo açılışı ile birlikte yapılmıştır. Bakırköy (İDO)-Bahçelievler-Kirazlı metrosu, Sabiha Gökçen havalimanı bağlantısı metrosu projelerinin yapımına başlanmıştır. Konya Raylı Sistem Hattı projesi bitmiştir. Erzincan ve Erzurum Tramvay Hattı projeleri Bakanlığımızca hazırlanacaktır. Konya Raylı Sistem Hattı projelerinin yapımına başlanmıştır.

Havalimanları ile kentiçi ulaşım sistemlerinin irtibatlandırılması politikamız çerçevesinde, İstanbul 3. Havalimanı, Sabiha Gökçen, Antalya ve Esenboğa Havalimanlarının şehir içi raylı sistemlerle bağlantısını kurmak üzere çalışmalarımız devam etmektedir.

Kentiçi demiryolu ulaşımını geliştirmek üzere Ankara'da Başkentray ve Gaziantep'te Gaziray projelerinin yapımı devam etmektedir. İzmir'de Egeray'ın Kuzeyde Bergama'ya, Kayseri, Adana, Antalya, Balıkesir gibi büyükşehirlerde de benzer projelere başlanılması planlanmaktadır.

ANKARA METROLARI

Şekil 2. Ankara Metroları Güzergah Tablosu

Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu

Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu 16,59 km uzunluğunda çift hatlı ve 11 istasyondan oluşmaktadır (Şekil 2.-3.) Söz konusu metro hattı ikmal edilerek, 13.03.2014 tarihinde törenle hizmete sunulmuş olup, işletilmek üzere Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir.

Şekil 3. Kızılay-Çayyolu Metro Hattı (M2)

- Hat uzunluğu : 16.590 m.
- İstasyon Adedi : 11
- Yolcu Taşıma Kapasitesi: 1.200.000 yolcu/gün (Tek yönde teorik maksimum kapasite)

Kızılay'dan Koru'ya kadar yapılmış olan hat sırasıyla; Necatibey, Milli Kütüphane, Söğütözü, MTA, ODTÜ, Bilkent, Tarım Bakanlığı-Danıştay, Beytepe, Ümitköy, Çayyolu, Koru İstasyonlarından geçmektedir. (Şekil 3.)

Koru İstasyonu

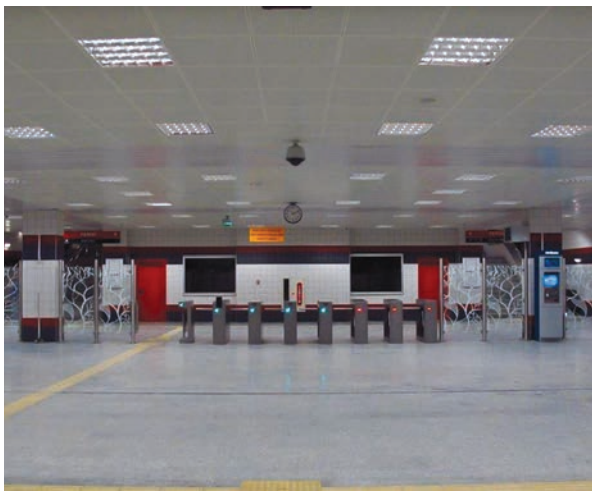
Batıkent-Sincan (M3) Metrosu

15,36 km uzunluğunda çift hat ve 11 adet istasyon inşaatı işini kapsamaktadır. Sözkonusu metro hattı ikmal edilmiş ve 12.02.2014 tarihinde törenle hizmete açılmış ve Ankara Büyükşehir Belediyesine işletilmek üzere teslim edilmiştir.

- Hat uzunluğu : 15.360 m.
- İstasyon Adedi : 11
- Yolcu Taşıma Kapasitesi : 1.200.000 yolcu/gün (Tek yönde teorik maksimum kapasite)

Şekil 4. Batıkent-Sincan Metro Hattı (M3)

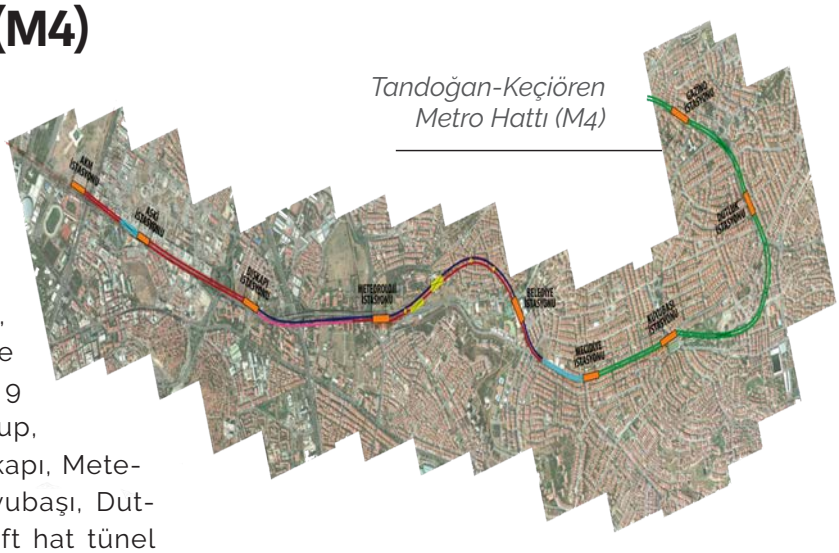

Batıkent Merkez İstasyonu

Harikalar Diyarı İstasyonu

Tandoğan-Keçiören (M4) Metrosu

Tandoğan-Keçiören (M4) Metro hattı uzunluğu 9.220m'dir. Hattın 3.980 metresi TBM, 2.300 metresi NATM (delme-patlama), 460 metresi aç-kapa yöntemi ile yapılmıştır. Proje kapsamında 9 adet istasyon bulunmakta olup, bunlar sırasıyla; AKM, ASKİ, Dışkapı, Meteoroloji, Belediye, Mecidiye, Kuyubaşı, Dutluk ve Gazino istasyonlarıdır. Çift hat tünel olmak üzere gidiş geliş toplam 18.440m hat uzunluğuna sahiptir.

Tandoğan-Keçiören (M4) Metro Hattının, AKM İstasyonundan mevcut Batıkent-Kızılay (M1) Metro Hattına bağlantısı yapılmakta olup, bahse konu bağlantı tüneli 927m tek hat tünelden oluşmaktadır. Bunun, 563 metresi TBM, 38 metresi NATM, 140 metresi aç-kapa, 100 metresi U kesit ve 86 metresi makas yapısından oluşmaktadır. Bahse konu bağlantı hattı sayesinde Tandoğan-Keçiören (M4) Metro Hattından mevcut Batıkent-Kızılay (M1) Metro Hattına ve YHT Garına yolcu aktarımı sağlanır. Bu hat, Batıkent-Kızılay (M1) Metro Hattının yolcu yükünü hafifletmektedir.

Hat boyu ulaşım süresi 16dk olarak planlanmıştır. Metro hattı hizmete girdiğinde tek yönde saatte ortalama 50.000 yolcu, günde ortalama 700-800 bin yolcu taşınacaktır. Söz konusu hat, Keçiören metrosunun Kızılay'a bağlantısını sağlayacaktır.

Tandoğan-Keçiören (M4) Metrosu M1-M4(AKM) Bağlantı Hattı Acil Tamamlama İşleri:

- Fiziki Gerçekleşme: %94,31
- Toplam Hat Uzunluğu: 927m
- U Kesit Hat Yapısı: 100m
- Aç-Kapa Hat Yapısı: 140m
- TBM Hat Yapısı: 563m
- Makas Yapısı: 86m
- Natm Tünel Yapısı: 38m

İstasyon işleri

Mecidiye, Kuyubaşı, Dutluk ve Gazino İstasyonları %99, ASKİ ve Meteoroloji İstasyonları %99.50, AKM İstasyonu %99.46 ve Dışkapı İstasyonu ise %99.51 oranında tamamlanmıştır.

AKM İstasyonu Bilet Holü Katı

ASKİ İstasyonu Peron Katı

Dışkapı İstasyonu Bilet Holü Katı

Meteoroloji İstasyonu Bilet Holü Katı

Belediye İstasyonu Bilet Holü

Mecidiye İstasyonu Peron Katı

Kuyubaşı İstasyonu Peron Katı

Dutluk İstasyonu Bilet Holü Katı

Gazino İstasyonu Peron Katı

Tünel İşleri

Meteoroloji-Belediye İstasyonları arası Makas Yapısı
Gazino-Dutluk İstasyonları arası Makas Yapısı

Ray Montajı İşleri

Ray ve 3.ray montajı hat boyu gerçekleşme oranı %99.40'dır.

Doğrudan Tespitli Ray Montajı-3.Ray Montajı

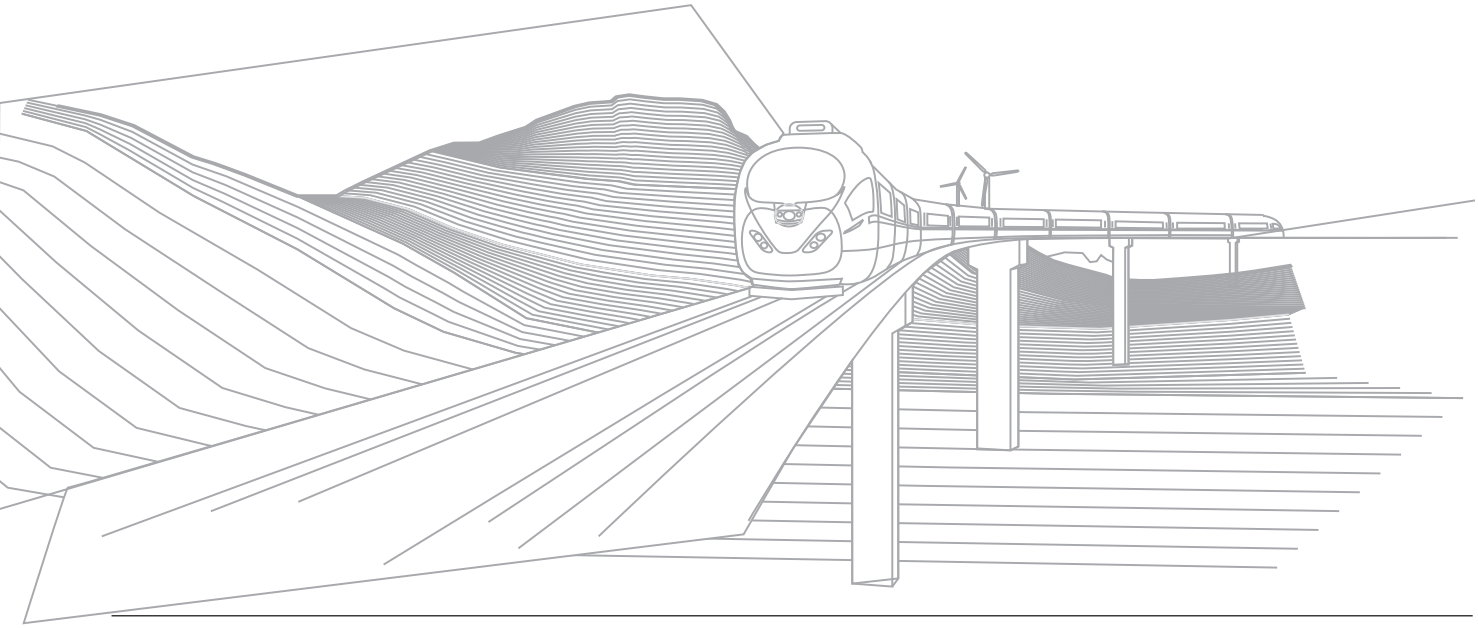
Ankara Metroları Araç Alımı

- 13.08.2012 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.
- 391.230.000 ABD Doları Sözleşme Bedelli Projede Araçların gövdesi, paslanmaz çelikten imal edilecektir. Toplam 324 aracın (108 set), 177'si işletmeye teslim edildi, kalan 147 araç Türkiye'de üretilecek. Gövde dahil, ilk 75 araçta minimum %30 yerli katkı oranı, kalan araçlarda minimum %51 yerli katkı oranı şart olarak belirtilmiştir.

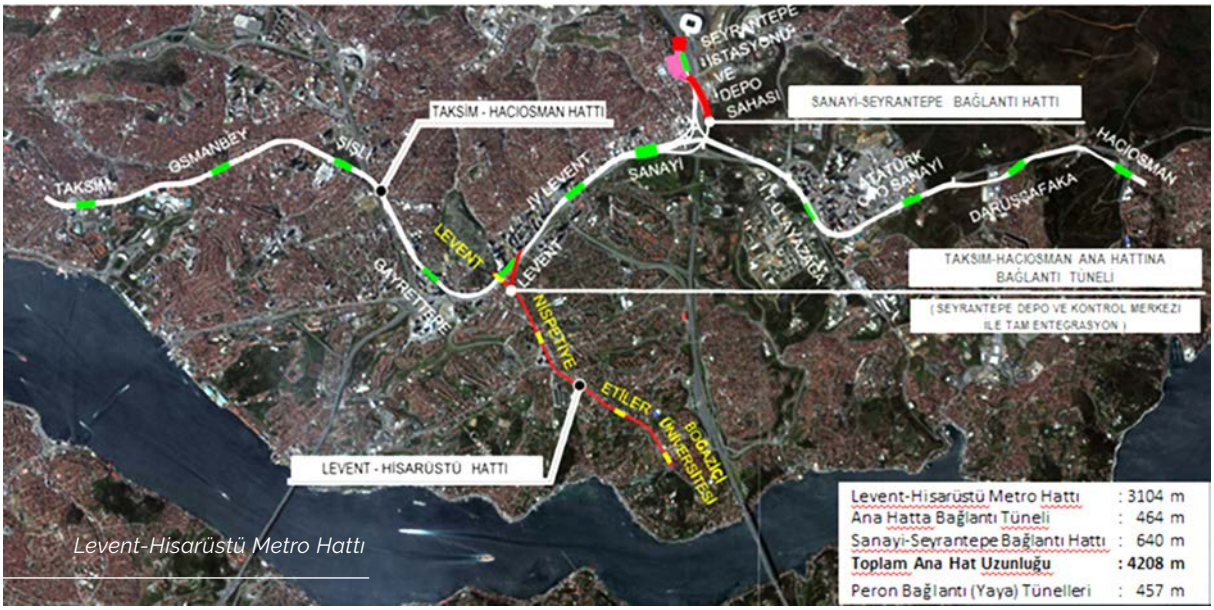

Ankara Metro Araçları

İSTANBUL METROLARI

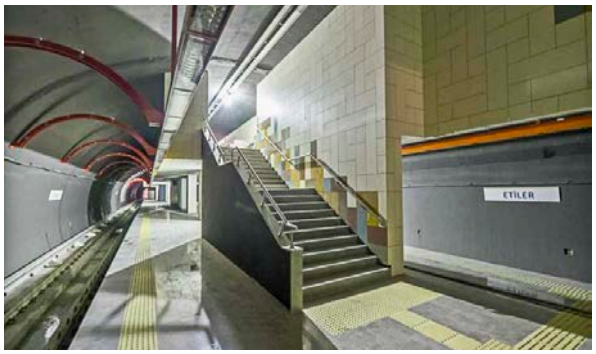
Levent-Hisarüstü Metro Hattı

Levent-Hisarüstü Metro Hattı

- 4.208 m.lik ve 4 istasyondan oluşan metro hattından oluşmaktadır.
- 14 ayda 4 km. tünel kazısı bitirilmiştir.
- Levent-Hisarüstü arası 19 Nisan 2015 tarihinde işletmeye açılmıştır. Sanayi-Seyrantepe arası 10 Eylül 2015 tarihinde Kısmi Geçici Kabulü (sinyal sistemi hariç) yapılmış olup 11 Eylül 2015 tarihinde yolculu işletmeye başlanmıştır.

İlk tren sürüş denemesi

Etiler İstasyonu

Levent İstasyonu

Boğaziçi Üniversitesi İstasyonu

Sanayi-Seyrantepe yolculu işletme

Bakırköy (İDO)-Bağcılar (Kirazlı) Metro

25.09.2014 tarihinde ihale dosyası satışlarına başlanılmıştır.
Ağır metro sınıfında yüksek taşıma kapasiteli (günde 1 milyon yolcu/yıl) metro hattı projesidir. 8,9 km uzunluğundaki metro hattının inşaatı ile elektromekanik sistemlerinin temin, montaj ve işletmeye alma işleri yapılmaktadır. 16.03.2015 tarihinde yer teslimi yapılarak işlere başlanılmış olup işin bitim tarihi 28.06.2018'dir.

Bakırköy (İDO)-Bağcılar (Kirazlı) Metro Hattı

- 8.9 km hat uzunluğu,
- 7 istasyon,
- Devir protokolü imzalanmıştır.

İstanbul Yeni Havalimanı Demiryolu Bağlantısı

İstanbul Yeni Havalimanı Demiryolu Bağlantısı

Gayrettepe - Yeni Havalimanı Raylı Sistem Bağlantısı

- Proje Bedeli : 4.033.846.000 TL
- Başlangıç-Bitiş : 09.12.2016-24.11.2022
- Hat Uzunluğu : 37,5 km
- İstasyon Sayısı : 9
- Araç Sayısı : 80 (20 adet 4'lü)
- Tasarım Hızı : 120 km/saat
- Yolcu kapasitesi : 600.000 yolcu/gün
- Teknik özellikler : I. Kesim (Gayrettepe – Yeni Havalimanı arası) 37,5 km ve 7 istasyon (Gayrettepe, Kağıthane, Kemerburgaz, Göktürk, İhsaniye, Yeni Havalimanı-2, Yeni Havalimanı-1, Yeni Hava Limanı-3)

İstanbul Yeni Havalimanına Gayrettepe'den 30 dk' nın altında erişim sağlanacaktır. 09/12/2016 tarihinde yer teslimi yapılarak başlanılmıştır. İşe ilişkin Mühendislik Müşavirlik Hizmetleri ihalesi gerçekleştirilmiş olup, 06.07.2017 tarihinde sözleşme imzalanmış, 11.07.2017 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. Gayrettepe-yeni Havalimanı bağlantısı için 80 adet araç alımı öngörülmektedir.

Halkalı - Yeni Havalimanı Raylı Sistem Bağlantısı

- Proje Bedeli : 3.631.297
- Başlangıç-Bitiş : 2017-2022
- Gerçekleşme : ----
- Hat Uzunluğu : 27 km
- İstasyon Sayısı : 6
- Araç Sayısı : 96
- Yolcu Kapasitesi : 600.000 yolcu/gün
- Tasarım hızı : 120km/saat
- Teknik özellikler : II. Kesim (Yeni Havalimanı – Halkalı arası) 27 km. ve 6 istasyon

(Halkalı, Halkalı Stadı/Toki, Olimpiyatköy, Kayaşehir, Arnavutköy-2, Arnavutköy-1)

İstanbul Yeni Havalimanına Halkalı'dan 30 dk' nın altında erişim sağlanacaktır. Halkalı' yı 27 km çift hat tünel ve 6 istasyon ile İstanbul Yeni Havalimanına bağlayacak Metro İnşaatı için proje çalışmaları tamamlanmış yapım ve 96 araç alımı işi için YPK Kararı alınmış olup, yapım ihale hazırlıkları devam etmektedir. Etüt-Proje işi kapsamında, Halkalı-İstanbul Yeni Havalimanı Kesimi proje çalışmaları devam etmekte olup, yatım programı revizyon işlemleri tamamlanmıştır. 2017 yılı ikinci yarısında ihale edilebilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Araç Alımı:

Toplam 176 adet araç alım için ihale hazırlıkları devam etmektedir. Gayrettepe-yeni Havalimanı için 96 adet araç, Halkalı-yeni Havalimanı bağlantıları için ise 80 adet araç alımı öngörülmektedir.

Sabiha Gökçen Havalimanı Demiryolu Bağlantısı

- **Proje Bedeli** : 935.178.000 TL
  (2015 yatırım programına yer alan bedel)
- **Sözleşme Bedeli** : 169.500.810,80 Euro
- **İş Bitim Tarihi** : 28.02.2018
- **Hat Boyu** : 7400 m.
- **Hat Sayısı** : Çift Hat-Elektrikli-Sinyalizasyonlu.
- **Proje Hızı** : 80 km/sa.
- **İstasyon Sayısı** : 4 adet.

Yaklaşık 7,4 km uzunluğundaki raylı toplu taşıma sisteminin inşaat ve elektro mekanik sistemlerinin temin, montaj ve işletmeye alınma işlerini kapsamaktadır.

İstanbul'un Anadolu yakası, güvenli, dakik ve ucuz toplu ulaşımla Havalimanına ulaşacaktır. Kadıköy-Kartal-Kaynarca Metro Hattına bağlantı sağlanacaktır.

Çekmeköy hattının Çekmeköy-Sultanbeyli uzatmasının Sabiha Gökçen Hava Limanına erişmesi sayesinde Marmaray yolcuları; Sabiha Gökçen Havalimanına ve planlanan YHT istasyonuna ulaşacak.

04 Aralık 2014 tarihinde "Sabiha Gökçen Havalimanı Raylı Sistem Bağlantısı İnşaat ve Elektromekanik Sistemler Temin, Montaj ve İşletmeye Alma İşleri" işi ihalesi yapılmış olup 04.03.2015 tarihinde sözleşme imzalanmış ve 16.03.2015 yer teslimi yapılarak işlere başlanmıştır. Projenin Sözleşmeye göre iş bitim tarihi 26.02.2018'dir.

Antalya-Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi

Antalya-Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi

Teknik Özellikler

Meydan-Havaalanı-Expo Tramvay Projesi 19,1 km uzunluğundadır.

Projenin Amacı ve Faydaları:

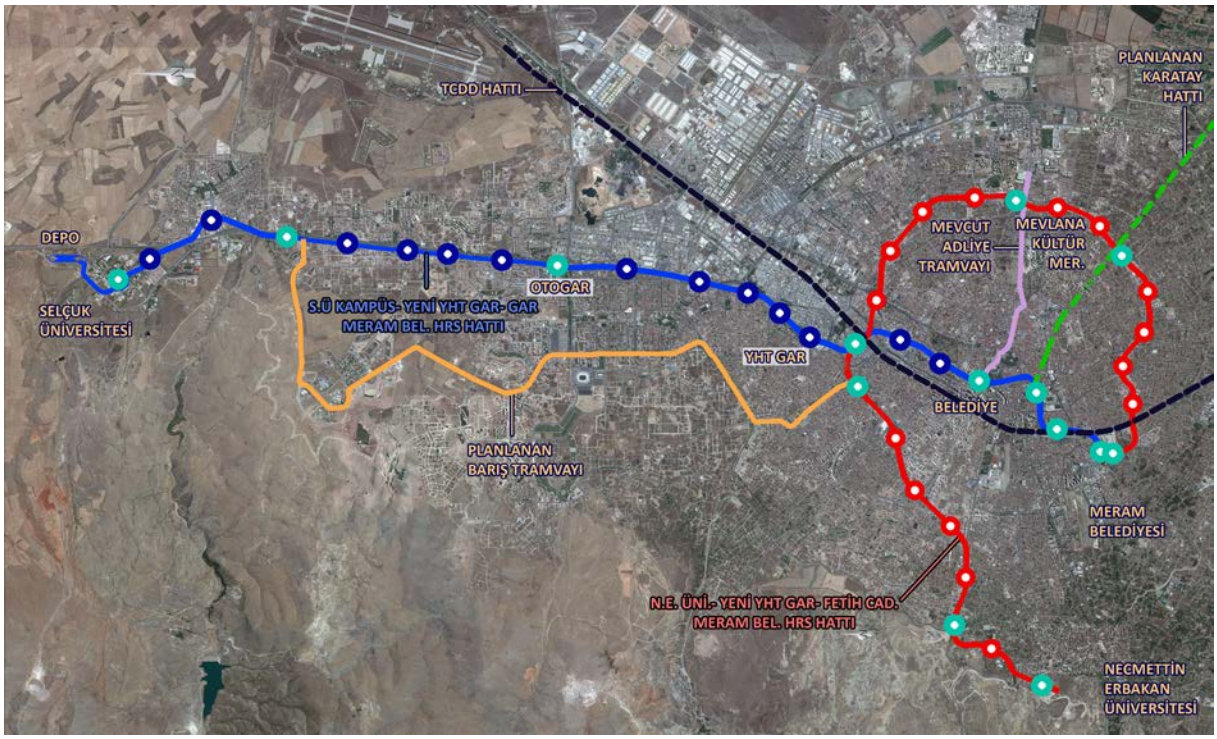
Antalya II. Aşama (Meydan-Havaalanı-Expo 2016) 19,1 km. uzunluğunda 15 istasyondan oluşan raylı sistem projesidir. Mevcut 1. Aşama Tramvay hattına entegre olarak yapılmakta olan projeyle; Antalya şehir merkezinin Antalya Havalimanına ve EXPO 2016'ya kesintisiz bağlantısı sağlanmaktadır.

09.09.2015 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır. 17.09.2015 tarihinde yer teslimi yapılarak işlere başlanılmış olup sözleşme süresi 450 gün'dür. İş bitim tarihi 25.07.2017'dir. Meydan-Havaalanı-EXPO güzergahındaki yaklaşık 19 km çift hat raylı sistemin altyapı, üstyapı ve elektrifikasyon işlemi tamamlanarak 22.04.2016 tarihinde açılışı gerçekleştirilmiş ve 2016 Haziran ayı içerisinde de yolculu işletmeye başlanılmıştır. 25 Temmuz 2017 tarihi itibariyle yapım işinin süresi tamamlanmış olup, Geçici Kabul ve Devir işlemleri 23.08.2017 tarihinde tamamlanmıştır.

Konya Raylı Sistem Hattı

01.04.2015 tarih ve 2015/7505 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; Kampüs-Beyhekim-Yenigar-Gar-Meram Bel. HRS hattı yapım işi (21.7 km) Necmettin Erbakan Üniversitesi-Beyşehir-Yeni YHT-Fetih Cad.-Meram Bel HRS Yapım işi (21.1 km) toplam 42.8 km'lik hattın devri alınmıştır.

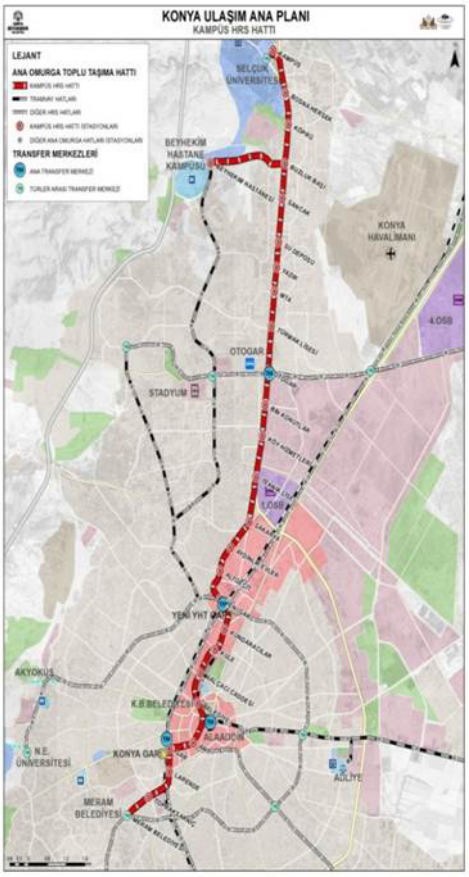
Konya hafif raylı sistem hatları tek başlık altında değerlendirilmektedir. Proje Etüt-Proje işi olarak 2015 yılı yatırım programına dahil edilmiştir. Konya Raylı Sistem Hatları Etüt Proje Tutarı 2016 yatırım programında 2.747.257.000 TL belirlenmiştir. 29.01.2016 tarihinde Etüt-Proje Sözleşmesi imzalanmıştır ve etüt proje işinde 1. kısmın teslim süresi 10 ay, tüm işlerin tamamlanma süresi 18 aydır. 05.08.2017 tarihinde proje tamamlanmıştır. 1. etap Necmettin Erbakan Üniversitesi Beyşehir-Yeni YHT-Fetih Cad-Meram Bel: HRS 2017 yatırım programında yer almıştır.

Konya Raylı Sistem Hattı

Kampüs-Yeni YHT Gar-Gar-Meram HRS Hattı

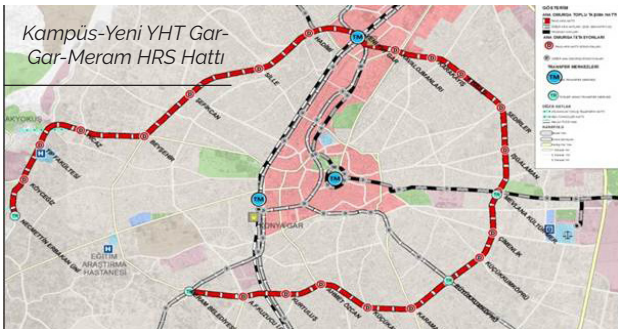
Mevcut Üniversite-Alaaddin arasındaki tramvay hattına yönelik ileriki yıllarda oluşacak yolculuk talebi karşılanacaktır. Yeni yapılacak YHT Garını geçerek mevcut Gara ve Meram Belediyesine, Beyhekim Hastaneler bölgesine hizmet etmesi planlanan 21.7 km'lik Hafif Raylı Sistem hattıdır. Toplam ana hat uzunluğu 21.7 km

Kampüs-Yeni YHT Gar-Gar-Meram HRS Hattı

Necmettin Erbakan Ün.-Beyşehir -Yeni YHT-Fetih Cad.-Meram Bel HRS Hattı

21.1 km'lik uzunluğundaki hat, Kampüs-Beyhekim-Yeni YHT Gar-Gar-Meram Bel. HRS hattı, Mevcut Alaaddin-Adliye Tramvay hattı ile ve gelecekte ön görülen Karatay ve Güney HRS (TCDD) hatları ile entegre olarak raylı sistem hatlarını birbirine bağlamaktadır.

İzmir Körfez Geçişi (İZKARAY)

Yaklaşık 12.6 km uzunluğunda planlanan körfez geçişinin 6,7 km.si deniz geçişidir.

4.175 m Körfez Köprüsü, 1.903 m Batırma Tüp Tünel, 880 m Yapay Adadan oluşmaktadır. Mevcut İzmir Körfez Geçişinin Uzunluğu 55 km olup, Projenin Tamamlanması ile 43 km Kısalma Sağlanacaktır. 04.04.2017 tarihinde ÇED olumlu raporu alınmıştır. YPK kararı alınarak YİD modeli ile ihalesi planlanmaktadır. Canlılar için Doğal Yaşam ve Üreme Adası Dahil Olmak Üzere Her Türlü İmar Çalışmaları Devam Etmektedir. İmar Planlarının Hazırlanmasında Batımetrik Harita ve Raporlama Çalışmalarında Sona Gelinmiş olup Jeolojik Jeoteknik Etüt Raporu Hazırlanmaktadır. Kuzeyde; Çevre Otoyolu, Atatürk Organize Sanayi Bölgesinden güneyde, İnciraltı mevkiinde Çeşme Otoyolu ile birleşecektir.

Karayolu ve raylı sistem olarak planlanan İzmir Körfez Geçişi, her iki yakada mevcut veya planlanan metro ve banliyö raylı sistemlerinin de aynı şekilde bağlantısını sağlayacaktır.

Erzurum Tramvay Hattı Projesi

Erzurum ili 2017 yılı Ulaşım Ana Planı Öngörülerinde Omurga 1 ve 2 olarak yer alan Gar, Üniversite, Hastaneler ve Konut alanları gibi yolculuk çekim merkezlerini kent merkezi ve birbirleri ile bağlantısının ve entegrasyonunun sağlanması hedeflenmiştir. İnşaatının tamamlanmasını müteakip, Üniversite, Gar, Hastaneler, Konut alanları ve şehir merkezi arasında kesintisiz ulaşım imkanı sağlanacaktır. yolcuların Tramvay konforu ile ulaşımlarını sağlayarak trafik rahatlatılarak şehir merkezinin yayalaştırılmasına katkı sağlayacaktır. Çevreye salınan zararlı emisyon ve gürültü azaltılacaktır.

Erzincan Tramvay Hattı Projesi

Erzincan İli 2017 yılı Ulaşım Ana Planı Öngörülerinde yer alan, tüm terminal noktaları (havaalanı, hızlı tren garı, otogar) ve 250.00'nin üzerinde öğrencisi bulunan Erzincan Üniversitesinin şehir merkezi ile en hızlı ve rahat şekilde bağlantısının sağlanması hedeflenmiştir. İnşaatının tamamlanmasını müteakip, Üniversite, Otogar, Havaalanı ve şehir merkezi arasında kesintisiz ulaşım imkanı sağlanacaktır. yolcuların Tramvay konforu ile ulaşımlarını sağlayarak trafik rahatlatılarak şehir merkezinin yayalaştırılmasına katkı sağlayacaktır. Çevreye salınan zararlı emisyon ve gürültü azaltılacaktır.

Yerel Yönetim İşbirliği İle Yapılan Raylı Toplu Taşıma Projeleri

Yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak kent içi ulaşımda metro standardında yolcu taşımacılığı sağlayabilmek için EGERAY ve GAZİRAY Projeleri geliştirilmiştir. Ayrıca Ankara'da TCDD tarafından BAŞKENTRAY Projesi hazırlanmıştır.

- EGERAY/İZBAN
- GAZİRAY
- BAŞKENTRAY

Harita 18.Egeray

Egeray/İzban

İzmir'in trafik sorununa kalıcı bir çözüm üretmek amacıyla Bakanlığımız, TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı işbirliğine gidilerek EGERAY Projesi hayata geçirilmiştir. TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından metro standardında ortak banliyö işletmeciliği yapılması için Belediye ile %50'şer hisseli ortak bir şirket (İZBAN A.Ş.) kurulmuştur.

Aliağa'dan başlayarak; Menemen, Çiğli, Karşıyaka, Alsancak, Adnan Menderes Havaalanı ve Cumaovası'na kadar olan 80 km'lik çift hatta 32 adet istasyonlu, yüksek standartta banliyö işletmeciliğinin ilk etabı 2010 yılında faaliyete geçirilmiştir. Mevcut sistemin güneyde Cumaovası'ndan-Tepeköy'e uzatılması amacıyla 2016 yılında 80 km'lik banliyö hattı 30 km'lik ilaveyle 110 km'ye, istasyon sayısı da 32 'den 38'e çıkarılmıştır.

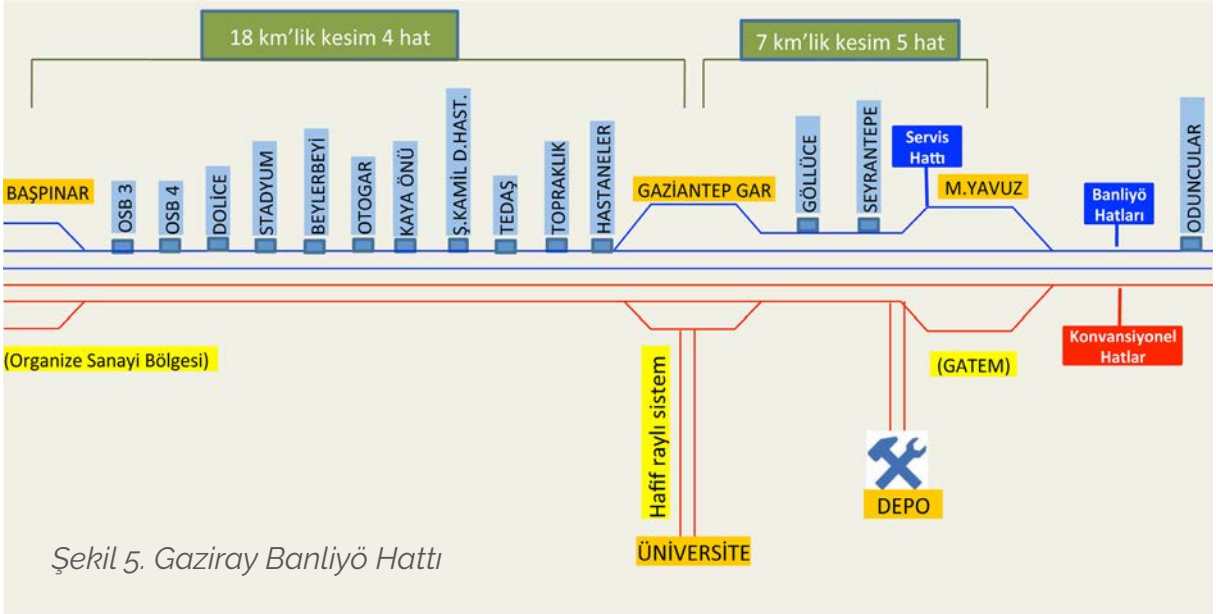
2014 yılında Uluslararası Toplu Taşımacılar Birliği tarafından "En iyi işbirliği" ödülüne layık görülen İZBAN'ın işletmeye açıldığı 2010 yılından bugüne kadar Aliağa-Cumaovası-Tepeköy arasında 482 milyon yolcu seyahat etmiştir.

TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokol gereği metro standardındaki banliyö işletmeciliğini Tepeköy'den Selçuk'a uzatmak amacıyla 26 km'lik ikinci hat yapımı kapsamında; TCDD tarafından 262 milyon TL ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nce de 44 milyon TL yatırım yapılmıştır.

Proje kapsamında; altyapı, üstyapı, 25 menfez, 3 alt geçit, 2 köprü ve elektromekanik sistemler TCDD tarafından yapılmıştır. 3 istasyon, 4 karayolu alt geçidi, 3 karayolu üstgeçidinin yapımı da İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin sorumluluğundadır.

26 km'lik Tepeköy-Selçuk hattı 08.09.2017 tarihinde hizmete açılması ile banliyö işletmeciliği yapılan hat kesimi 136 km'ye çıkarılarak İZBAN seferleri Selçuk'a uzatılmıştır.

Söz konusu banliyö hattını Aliağa'dan Bergama'ya (50 km) uzatılmasına yönelik altyapı ihalesi yapılmış olup, değerlendirmeler devam etmektedir. Aliağa-Cumaovası-Tepeköy-Selçuk arasında yapılan banliyö işletmeciliği 50 km'lik Aliağa-Bergama kesiminin de ilave edilmesi ile 186 km'ye çıkarılmış olacaktır.

Şekil 5. Gaziray Banliyö Hattı

Gaziray

Organize Sanayi Bölgesinden başlayıp Küçük Sanayi Bölgesine kadar uzanan 27 kilometrelik bir banliyö hattı yapılması için Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokol dahilinde, OSB'deki Başpınar İstasyonundan başlayıp, Gaziantep merkezden geçerek Küçük Sanayi Bölgesindeki Mustafayavuz'a ulaşacaktır. Tamamlandığında günlük 100.000 yolcuya hizmet vermesi planlanan projenin yapımı devam etmektedir (Şekil 5).

Başkentray

Ankara, YHT işletmeciliğinin merkezi olacağı için, şehrin doğusunda ve batısında yük ve yolcu taşımacılığında yeterli trafik kapasitesi oluşturmak ve Sincan-Kayaş arası banliyö işletmeciliğinde metro standardında çağdaş bir hizmet verebilmek amacıyla BAŞKENTRAY Projesi geliştirilmiştir.

Proje ile Ankaray ve metroya bağlantı sağlanacaktır. YHT trenleri ile konvansiyonel yolcu-yük trenlerinin ve Sincan-Kayaş arasında banliyö trenlerinin daha konforlu ve düzenli çalışabilmesi için Ankara-Behiçbey arası altı hat ve Behiçbey-Sincan arası beş hat ve Ankara-Kayaş arası ise dört hat olacak şekilde projelendirilmiştir. Proje kapsamında, engelli vatandaşlarımızın erişim ihtiyaçları dikkate alınarak 24 istasyon binası ve bekleme peronu ile alt-üst geçitler yapılacaktır. Mevcut peronlar yeniden düzenlenerek metro standardına getirilecektir.

Başkentray'ın 1. etabı olan Ankara-Sincan arasında kuzeyden ilave hat çalışması proje kapsamında yapılmıştır. Bu bağlamda Ankara-Behiçbey arasında yeni çift hat, Behiçbey-Sincan arasında yeni tek hat olmak üzere yeni yol yapımı ve karayolu alt geçidi inşası ile güzergahta sinyalizasyon ve elektrifikasyon işleri tamamlanmıştır. Başkentrayın 2. Etabında Sincan-Kayaş arasında çalışmalar devam etmektedir.

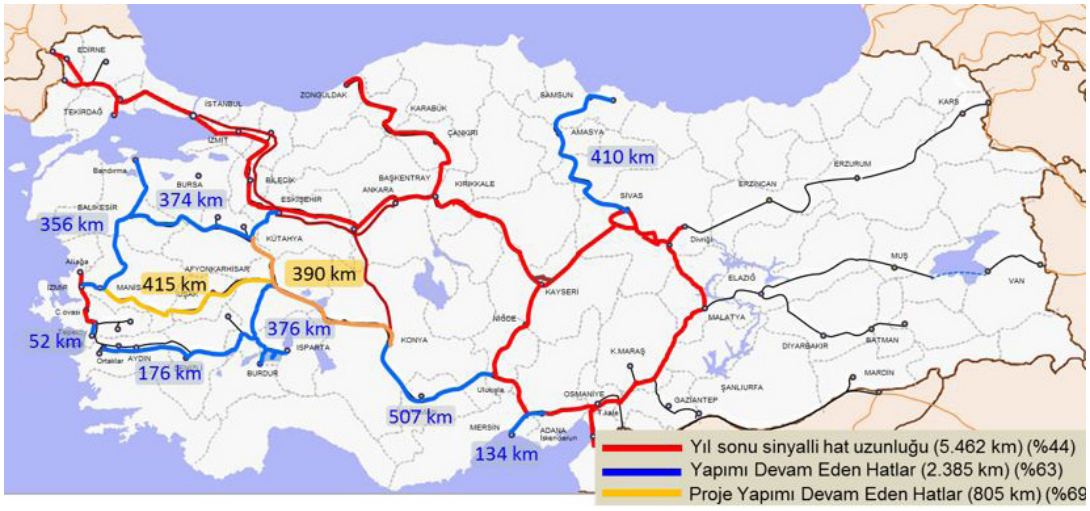

Başkentray İstasyon Tasarımı

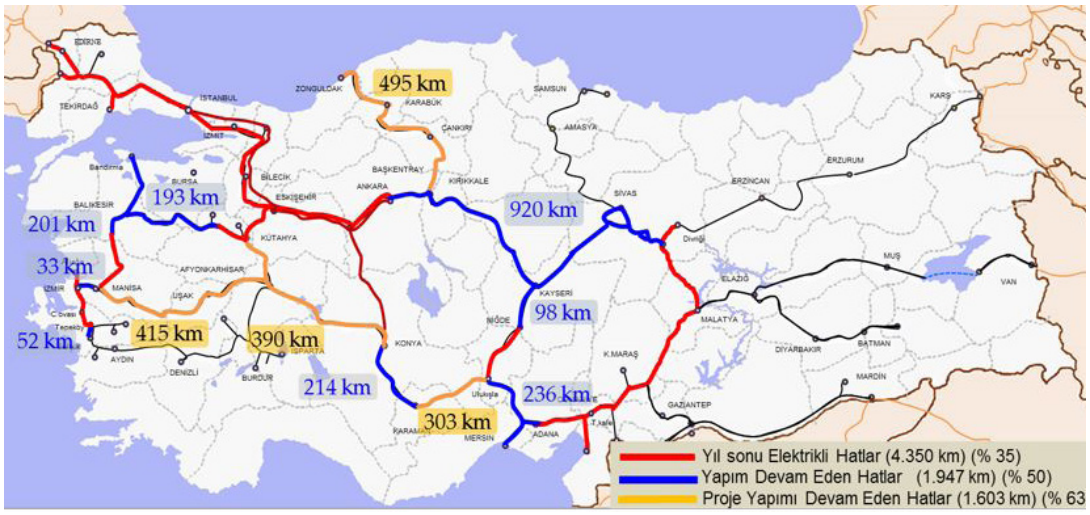
SİNYALİZASYON VE ELEKTRİFİKASYON YAPIM PROJELERİ

Hat kapasitesini arttırmak, işletme maliyetini düşürmek, karbon salımını azaltmak, güvenli taşımacılığı sağlamak, ulaşımda elektrik enerjisini kullanarak dışa bağımlılığı azaltmak, zaman ve personel tasarrufu sağlamak amacıyla 2003 yılı itibarıyla %78'i sinyalsiz ve %80'i elektriksiz olan konvansiyonel hatlarımızın sinyalli ve elektrikli hale getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda; toplam demiryolu ağının %44'ü sinyalli %35'i elektrikli hale getirilmiştir. Ayrıca 2.385 km'de sinyalizasyon ve 1.947 km'de ise elektrifikasyon yapım çalışmaları devam etmektedir (Harita 19-20).

Söz konusu elektrifikasyon ve sinyalizasyon yapım çalışmalarının tamamlanmasıyla mevcut konvansiyonel hatlarımızın elektrifikasyonda oranı %50, sinyalizasyonda ise %63 olacaktır. Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon projelerinde yerli katkıyı artırmak ve millileştirme stratejisi kapsamında yapılan çalışmaların sonuçları alınmaya başlanmıştır.

Harita 19. Sinyalizasyon Yapımı

Harita 20. Elektrifikasyon Yapımı

Elektrifikasyon projelerinde maliyet avantajı sağlanması, yerli firmaların (Kamu İhale Kanununa göre yerli istekliler lehine %15 maliyet avantajı verilerek) desteklenmesi ve yerlilik oranının artırılması amacıyla projeler belirli uzunlukta kısımlara ayrılarak ihaleleri gerçekleştirilmiştir.

Sinyalizasyon Sistemleri

Elektrifikasyon Sistemleri

Konvansiyonel Hatta Yapımı Devam Eden Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Yapımı Projeleri

Yapılan ve halen inşası devam eden Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon projelerindeki gelişmeler ise şöyledir;

- **Pehlivanköy-Uzunköprü-Hudut Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon Projesi;** 2013 yılında tamamlanarak işletmeye açılmıştır.
- **Boğazköprü-Ulukışla-Yenice, Mersin-Yenice, Adana-Toprakkale Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** bu koridorda yük trafiğinin yoğun olması nedeniyle yapımına başlanılan sinyalizasyon çalışmalarında %97 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Mersin-Adana (134 km) kesimi hariç proje kapsamındaki diğer bölgelerde (447 km) sinyalli işletmeciliğe geçilmiştir. Ayrıca bu kesimde elektrifikasyon yapımı da devam etmekte olup, %81 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Adana-Toprakkale ve Niğde-Ulukışla kesimleri açılmıştır.
- **Irmak-Karabük-Zonguldak Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Karabük-Zonguldak arası rehabilitasyon ve sinyalizasyon çalışmaları tamamlanarak işletmeye açılmıştır. Hattın elektrifikasyon proje çalışmaları tamamlanma aşamasındadır.
- **Eskişehir-Kütahya-Balıkesir Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon Projesi;** Sinyalizasyon ve elektrifikasyon yapım çalışmaları devam etmektedir. Sinyalizasyonda %53 fiziki ilerleme sağlanmış olup 2017 yılı içerisinde yapımı tamamlanan hat kesimlerinin kademeli olarak işletmeye alınması planlanmaktadır. Elektrifikasyonda %77 fiziki ilerleme sağlanmış olup, Eskişehir-Kütahya-Tavşanlı/Tunçbilek hat kesimi işletmeye açılmıştır.
- **Bandırma-Balıkesir-Manisa Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Sinyalizasyonda %33 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Elektrifikasyonda ise %84 fiziki ilerleme sağlanmış olup Manisa-Akhisar-Çalıköy kesimi işletmeye alınmıştır.
- **Kayaş–Irmak–Kırıkkale–Çetinkaya Elektrifikasyon Projesi;** Elektrifikasyon yapımında %56 fiziki ilerleme sağlanmıştır.
- **Tekirdağ-Muratlı Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon Projesi;** Projenin sinyalizasyon kısmında test ve devreye alma çalışmaları devam etmekte olup, %92 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Projenin elektrifikasyon kısmı tamamlanarak işletmeye açılmıştır.
- **Cumaovası-Tepeköy Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon çalışmaları tamamlanarak hizmete açılmıştır.
- **Konya-Karaman-Ulukışla Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Konya-Karaman arasında elektrifikasyon yapımında %12 fiziki ilerleme sağlanmış olup Karaman-Ulukışla arasında projelendirme çalışmaları devam etmektedir. Konya-Karaman ve Karaman - Ulukışla kesimlerinde sinyalizasyon çalışmaları başlamıştır.
- **Manisa-Uşak-Afyonkarahisar Elektrifikasyon ve Sinyalizasyon Projesi;** Elektrifikasyon yapımı proje çalışmaları devam etmektedir. Sinyalizasyon yapımı için proje çalışmaları tamamlanmış olup ihale hazırlıkları devam etmektedir.
- **Samsun-Sivas (Kalın) Rehabilitasyon ve Sinyalizasyon projesi;** Modernizasyon Projesi kapsamında hattın iyileştirilmesi ile sinyalizasyon ve telekomünikasyon tesislerinin kurulumu sağlanacaktır. Proje, Avrupa Birliği'nden sağlanan hibe ile ortak finanse edilmektedir. Proje genelinde %41 fiziki ilerleme sağlanmıştır.

Milli Sinyalizasyon Projesi

- Ülkemizde ilk defa demiryolu projelerinde, yurt dışından temin edilen sinyalizasyon sistemlerinin millileştirilmesi amacı ile TÜBİTAK 1007 Programı kapsamında; TCDD, TÜBİTAK BİLGEM ve İTÜ işbirliği ile Milli Demiryolu Sinyalizasyon Projesi (UDSP) başarıyla tamamlanmış olup Mithatpaşa (Adapazarı) istasyonunda prototip çalışma tamamlanarak, devreye alınmıştır.
- Proje kapsamında, sinyalizasyon sistemlerinin en mühim unsuru kabul edilen anklaşman sistemi (sinyalizasyon sistemi karar merkezi), trafik kontrol merkezi ve donanım simülatörü olmak üzere üç ana bileşen geliştirilmiştir.
- Milli Demiryolu Sinyalizasyon Sisteminin yurt genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmekte olup, Afyon-Denizli-Isparta/ Burdur ve Denizli-Ortaklar arasında milli sinyalizasyonda imalat çalışmalarına başlanılmıştır. Bu hattın tamamlanmasıyla ilk defa şebekemizde bir ana hat kesiminde tamamı milli tasarım ve dizayna sahip olan bir sinyal projesi yapılmış olacaktır.
- Proje kapsamında; Denizli-Ortaklar hattında Horsunlu-Buharkent istasyonları devreye alınmıştır. Milli sinyal anklaşman sistemleri TÜBİTAK tarafından, yol boyu sinyalizasyon çalışmaları da TCDD tarafından yapılmaktadır.

Milli Sinyalizasyon Sistemi

YERLİ DEMİRYOLU SANAYİİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Adapazarı Hızlı Tren Fabrikasının Kurulması

Türkiye'de teknolojisi bulunmayan her türlü Elektrikli Tren Dizisi ve Kentiçi Raylı Taşımacılık Vasıtaları ile Hızlı Tren Setleri ve hızlı tren yolcu vagonlarının üretimini yapmak üzere Hyundai-ROTEM (Güney Kore), TCDD ve yerli özel sektör kuruluşları ortaklığı ile 2006 yılında Hyundai-Eurotem şirketi kurulmuştur.

Hızlı tren setleri ve modern metro araçları üretecek şekilde tasarlanan fabrikada İstanbul Metrosuna ait 92 vagondan 84'ü ile TCDD'ye ait 32 set banliyö treninin 96 araçtan 75'inin kısmi üretimi ve montajı bu tesislerde gerçekleştirilmiştir. İstanbul Yenikapı Metro Hattında hizmet verecek olan alüminyum gövdeli 68 araçtan oluşan 17 tren setinin proje çalışmaları devam etmektedir.

Marmaray araçlarından (440 adet) 300 adedinin üretimleri gerçekleştirilmiştir. İZBAN'ın siparişi olan 120 araçlık 40 adet tren setinin üretimi gerçekleştirilip teslim edilmiştir. Ayrıca İzmir Büyükşehir Belediyesine ve Antalya Büyükşehir Belediyesine yönelik tren setlerinin yapımına devam edilmektedir.

Adapazarı Hızlı Tren Fabrikası

Marmaray Araçları

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikasının Kurulması

Ülkemizde üretilemeyen her türlü konvansiyonel ve yüksek hıza uygun makasların üretimini gerçekleştirmek üzere 2010 yılında VADEMSAŞ (Voestalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) kurulmuştur. Şirketin, Çankırı tesislerinde imalata başlanmıştır.

Yılda 600 adet konvansiyonel makas ile 100 adet hızlı tren makası üretim kapasitesi bulunmaktadır.

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikası

Sivas Modern Beton Travers Fabrikasının Kurulması

Ülkemizde yüksek kapasiteli modern bir beton travers fabrikası kurulması için yürütülen çalışmalar neticesinde; SİTAŞ (Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) kurularak üretime başlanılmıştır.

Fabrika, yıllık 1.039.500 adet ön germeli beton travers üretim kapasitesine, 8.700 m² kapalı alana ve 11.300 m² açık alana sahiptir.

Sivas Modern Beton Travers Fabrikası

Diğer Yerli Demiryolu Sanayi Yatırımları

TCDD'nin demiryollarında katettiği mesafeye paralel olarak bahsi geçen yerli demiryolu sanayii yatırımları haricinde Bakanlığımızın vermiş olduğu teknik destek sayesinde; küçük bağlantı malzemelerinin üretimleri ülkemizin farklı illerinde bulunan özel sektöre ait fabrikalarca yapılmaktadır. Ülkemizde özel sektöre ait 9 adet Beton Travers Fabrikası bulunmaktadır. Karabük İlinde KARDEMİR A.Ş. tarafından uluslararası standartlarda ray üretimi yapılmaktadır.

Milli Tren Projesi

Milli tren projesi kapsamında milli yüksek hızlı tren seti, yeni nesil milli EMU, DMU ve yeni nesil yük vagonu üretimi ile ilgili olarak 2012 yılında çalışmalara başlanılmıştır.

Milli Yüksek Hızlı Tren: TÜLOMSAŞ' ın Proje Sorumluluğunda sürdürülmekte olup, Konsept Tasarım tamamlanmıştır. Set üretimlerinin SİP (Sanayi İşbirliği Programı) kapsamında yapılacak ihale ile teknoloji transferi yapılarak gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. SİP kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

Yeni Nesil Milli EMU ve DMU: Milli EMU göresel ve ön tasarım çalışmaları, komponentlerin teknik şartnameleri, gövde üretim atölyesinin ihale süreci devam etmektedir. TSI (AB Karşılıklı İşletilebilirlik) sertifikasyonu için NoBo seçimi yapılmıştır. Alüminyum gövde üretiminde kullanılacak olan kaynaklık otomasyon sistemleri ve işleme merkezinin ihale süreci devam etmektedir. Prototip üretiminin 2019 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin ihtiyacı olan 20 adet dizinin siparişi verilmiştir.

Yeni Nesil Milli Yük Vagonu: TÜDEMSAŞ' ta; TSI sertifikalı, yüksek taşıma kapasiteli, yenilikçi, çevre dostu, muadillerine göre en düşük daralı, imalat maliyetleri azaltılmış, bakım maliyetleri düşürülmüş milli yük vagonu prototipi üretilmiş olup 2017 yılı içerisinde 150 adet yeni nesil yük vagonu üretilerek TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye teslim edilmesi beklenmektedir.

Ayrıca yeni nesil vagonların yurtiçi ve yurtdışına pazarlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Milli Tren, EMU, DMU ve Yeni Nesil Vagon

DEMİRYOLU YENİLEMELERİ VE BAKIM-ONARIM ARACI TEMİNİ

Demiryollarında bir taraftan hızlı ve konvansiyonel hatlar yapılırken, diğer taraftan da mevcut hatların yenilenmesine ağırlık verilmiştir.

Mevcut hatlarımızın yenileme, bakım ve onarımı için ihtiyaç duyulan rayın ülkemizde üretilmesini sağlayabilmek amacıyla Bakanlığımızca KARDEMİR'e teknik destek verilmiş ve bu sayede 60 kg/m'lik raylar üretilerek yol yenilemelerinde ilk kez 60 kg/m'lik raylar ve B70 beton traversler kullanılmaya başlanılmıştır.

Harita 21. Yol Yenilemeleri

Bu çalışmalar kapsamında İzmir-Aydın Hattı 156 yıl sonra altyapısıyla birlikte yenilenmiştir. Ayrıca, Adana-Mersin, Kütahya-Eskişehir ve Gaziantep-Karkamış-Nusaybin arası hatlarda yenilenen yollar arasındadır.

2002 yılından bu yana 10.230 km yol yenilemesi gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında 827 km, 2013 yılında 1.015 km, 2014 yılında 1.276 km, 2015 yılında 728 km, 2016 yılında 390 km yol yenilemesi gerçekleştirilmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibariyle de 490 km yol yenilemesi gerçekleştirilecektir. (Harita 21).

Son 15 yıllık dönemde;

Makine parkımıza 130 adet yol tamir makinası ve 23 adet iş makinası eklenerek toplam yol ve iş makinası sayımız bu süreçte ıskat edilen makinalar dikkate alındığında 252 adetten 373 adete yükselmiştir.

Toplam 2.184 adet yardımcı yol ekipmanı temin edilerek, 2003 yılında 861 adet olan yardımcı yol ekipmanı sayımız 2.737 adete,

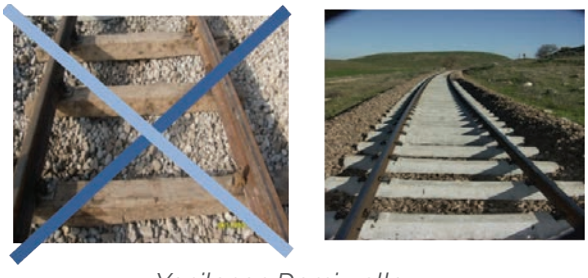
Toplam 942 adet ölçüm aleti temin edilerek 2003 yılında 150 adet olan ölçüm aleti sayımız 1.092 adede çıkartılmıştır.

50 adet poz otosu, 8 adet kar küreme makinesi, 1 adet makas panel serme makinesi ve 2 adet mobil kaynak makinesinin üretim, kabul ve eğitim işleri devam etmektedir.

Bunun yanı sıra; 1 adet Makas Buraj Makinesi, 1 adet Yol ve Katener Muayene Makinesi, 10 adet Katener Bakım Otosu, 1 adet Tahribatsız Muayene Makinesi, 5 Kalemde toplam 209 adet Küçük Alet ve Makine, 12 adet Sinyal Bakım Otosu, 8 adet Tekerlek profili ve Eşdeğer Koniklik Ölçüm Aleti,10 adet Elevatörlü Atık Vagonu, 2 adet Balast Eleme Makinesinin temini çalışmaları devam etmektedir.

Bu makinalara ilave olarak, 2 adet Derayman Vinç Seti ve 1 adet Test Ölçüm Treninin temini için ihale hazırlıkları devam etmektedir.

Yeni temin edilen modern yol ve iş makinalarının bakımlarının yapılması amacı ile Ankara Yol Mekanik Atölye Müdürlüğü'nün modernize edilmesi için etüt ve proje çalışmaları tamamlanmış olup, ihaleye çıkılacaktır.

Yenilenen Demiryolları

ÇEKEN- ÇEKİLEN ARAÇLARIN TEMİN VE MODERNİZASYONU

Demiryolu inovasyon atılımı mevcut diğer donanımlıları da göz ardı etmeyecek şekilde yenilenerek taçlandırılmaktadır. Bu kapsamda çeken-çekilen araçlarımızdan lokomotif ve yük vagonu filosunun gençleştirilmesi imalat ve temin çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

YHT Setleri Temini

Açılan yüksek hızlı demiryolu hatlarımızda yolcu taşımacılığı yapmak için 250 km/saat hıza uygun işletmecilik 6 vagondan oluşan 411 yolcu taşıma kapasiteli 12 adet yüksek hızlı tren seti 2009 yılından bu yana Ankara-Eskişehir-İstanbul ve Ankara-Konya YHT hatlarımızda hizmet vermektedir.

Saatte 300 km hız yapabilen 7 adet çok yüksek hızlı tren temin edilerek 2015 yılından itibaren peyderpey YHT hatlarımızda hizmet vermeye başlamıştır. Ayrıca, TCDD yatırım programında olan 106 adet YHT seti temin projesi kapsamında;

- 10 adet YHT setin ihalesi yapılmış olup değerlendirme aşamasındadır.
- Kalan 96 adet YHT setinin (80+16 Milli YHT) temini ve üretimi SİP (Sanayi İşbirliği Programı) Projesi kapsamında yapılacak ihale ile teknoloji transferi yapılarak gerçekleştirilecektir.

250 km/sa hıza sahip YHT seti

Ankara-Eskişehir arasında 13 Mart 2009 tarihinden itibaren işletmeye alınan 12 adet tren seti; saatte 250 km hız yapabilen, 411 kişi taşıma kapasiteli, 6'şar adet vagondan müteşekkildir. Vagonlar business ve 1. sınıf olmak üzere iki tip olup, koltuklar business vagonlarda 2+1, 1. sınıf vagonlarda ise 2+2 olarak dizayn edilmiştir. Vagonlarda entegre TFT ekran, klima, tren izleme, anons, müzik ve görsel yayın sistemi yer almaktadır. 1. sınıf vagonlarda ayrıca engelli yolcular için düzenlenmiş bölümler mevcuttur.

Temin edilen ve işletmeye alınan YHT setlerinden bir adedi; saatte 320 km hız yapabilen, 446 kişi yolcu kapasiteli, 8'er adet vagondan müteşekkildir.

Kalan 6 adedi, saatte 300 km hız yapabilen, 483 kişi yolcu kapasiteli, 8'er adet vagondan müteşekkildir.

300 km/sa hıza sahip YHT seti

Anahat Lokomotif Temini

2003 yılında blok tren işletmeciliğine geçişle birlikte yük taşıma kapasitesinin artırılması için TCDD'nin bağlı ortaklığı olan TÜLOMSAŞ'ta General Motor (GM) Lisansı ve %51 yerlilik oranıyla 2003-2009 yılları arasında toplam 89 adet dizel anahat lokomotifi imal edilmiştir.

Dizel Ana Hat Lokomotifi (Tülomsaş

Yine TCDD'nin bağlı ortaklığı olan TÜLOMSAŞ'ta Hyundai Rotem lisansı ile 80 adet elektrikli lokomotif üretilerek servise verilmiştir. Bu lokomotiflerden; 8 adedi Güney Kore'de imalatı tamamlanarak ülkemize getirilmiş 72 adedi ise TÜLOMSAŞ'da üretilerek TCDD/TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye teslim edilmiştir.

Elektrikli Ana Hat Lokomotifi

Ayrıca, TÜLOMSAŞ'ta GE (General Electric) firması işbirliği ile üretilerek TCDD/TCDD Taşımacılık A.Ş.'ye teslim edilmiştir. Ayrıca 9 adedi Almanya, 1 adedi Amerika ve 1 adedi İngiltere'ye olmak üzere 11 adet lokomotif ihraç edilmiştir. Böylece dizel lokomotif sektöründe TÜLOMSAŞ, GE firması işbirliği ile dünyaya açılmıştır.

DE Dizel Ana Hat Lokomotifi (Tülomsaş)

Yüksek yakıt sarfiyatı ve bakım giderlerine sahip lokomotiflerin servisten çekilebilmesi için yerlerine daha düşük işletme giderlerine sahip TÜLOMSAŞ tarafından üretilen 20 lokomotif işletmeye alınmış olup ayrıca TCDD tarafından 20 lokomotif siparişi daha verilmiştir.

Elektrikli (EMU) ve Dizel Tren Seti (DMU) Temini

Banliyö hatlarında çalıştırılmak üzere imal ve temini planlanan üçer adet 23000 seri vagondan oluşan 32 set banliyö treninin tamamı teslim alınarak hizmete sunulmuştur.

Orta mesafeli taşımacılıkta kullanılmak üzere temin edilen iki üniteli 12 adet 15000 seri dizel tren setinin tamamıyla yolcu taşımacılığına başlanmış olup, Eskişehir-Kütahya-Tavşanlı ve Sivas-Divriği, Zonguldak-Karabük hatlarında yapılan seferlerde kullanılmaktadır.

Banliyö Tren Seti (EMU)

Dizel Tren Seti DMU

Yerli İlk Dizel Tren Seti

Ülkemiz yerli demiryolu sanayiinin gelişmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması için, kısa ve orta mesafeli taşımacılıkta, yolcularımıza daha hızlı ve konforlu bir hizmet sunmak ve işletme maliyetini düşürmek amacıyla araç filomuzun 52 adet dizel tren seti ile yenilenmesi planlanmaktadır. Bu proje, dünya demiryolu pazarında kısa ve orta mesafeli taşımacılıkta kullanılan araçların üretiminde pay sahibi olma hedefimize bizi bir adım daha yaklaştıracaktır.

TÜVASAŞ'ta ilk yerli dizel tren seti olan Anadolu'dan 24 adet 30000 seri set (84 araç) teslim alınmış olup, Adana-Mersin, Adana-Karaman, Basmane-Denizli, Basmane-Ödemiş parkurlarında işletilmektedir. Bunlara ilave olarak 28 setin (124 araç) imalatı devam etmektedir.

Yerli Dizel Tren Seti DMU

Çekilen Araçların İmali ve Modernizasyon

Yolcu ve yük taşımacılığının artırılması amacıyla hem yolcu hem de yük vagonu temin çalışmaları sürdürülmektedir. 2003 yılından bugüne kadar 8.443 adet yük vagonu ve 155 adet yolcu vagonu TCDD'nin bağlı ortaklıklarından temin edilmiştir.

2016 yılında TÜLOMSAŞ ve TÜDEMSAŞ'ta TCDD Taşımacılık A.Ş. için 826 adet yük vagonu imal edilmiştir.

Yük Vagonu

FERİBOT ALIMI, İSKELE TEVSİİ, BAKIM-ONARIM TESİSİ YAPIMI

Ülkemiz üzerinden Avrupa-Asya bağlantısını sağlayan yük koridorunda yaklaşık 75 milyar dolar olan taşımacılık hacminden daha yüksek pay alabilmek amacıyla Van Gölü geçişindeki düşük kapasiteli ve teknik ömrünü doldurmuş eski feribotların yerine 2 adet 50 vagon (4.000 Ton) ve 350 yolcu taşıma kapasiteli feribot alımına karar verilmiştir.

Böylece, yakıt ve personel tasarrufunun yanında Van Gölü'ndeki taşıma kapasitesi ortalama 7 kat artırılacaktır. 2 adet 50 vagon taşıma kapasiteli feribot alımı ile bunlara ait iskele onarımı, tevsii ve bakım onarım tesisleri kalan işleri" sözleşmeye göre verilen sürede tamamlanamadığından sözleşme fesih edilmiştir. Yeni ihale gerçekleşmiş olup, sözleşme imzalanma aşamasındadır. 1. Feribotun 2017 Aralık sonuna kadar, 2. Feribotun ise 2018 Haziran sonuna kadar işletmeye alınması planlanmaktadır.

Van Gölü Geçişi

Van Gölü Yeni Feribot

Van Göl Geçişi

TREN PLANLAMA VE TRAFİK YÖNETİM SİSTEMİ PROJESİ

Türk Demiryolu sektörünün Avrupa Birliği mevzuatlarına uygun olarak üye ülkelerle karşılıklı işletilebilirlik teknik şartlarına uyumluluğu sağlayacak reform hareketleri hızlı bir şekilde devam etmekte olup; bu reform hareketleri kapsamında ileri teknolojiye sahip bütün demiryolu ağını kapsayacak şekilde merkezi yeni bir tren planlama, merkezi trafik izleme ve YHT hatları için etkin bir entegre trafik yönetim sisteminin geliştirilmesi, uygulanması, yüklenmesi ve devreye alınması amaçlanmıştır. 27.03.2014 tarihinde projeye başlanılmış olup; Aralık 2017'de projenin tamamlanması planlanmaktadır.

Tren Planlama ve Trafik Yönetim Sistemi

GAR VE İSTASYONLARIN MODERNİZASYONU

Garlarımızın kent merkezlerinde cazibe merkezi haline getirilmesi için 2003 yılından bugüne kadar gar ve istasyonlarımızın bakımı planlı bir şekilde yapılmakta olup ve onarımlar sonrasında bu gar ve istasyonlar kurumsal kimliğe ve engelli erişebilirliğine uygun hale getirilmektedir.

Gar ve İstasyon

İşletme Faaliyetleri

EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİNİN KURUMSAL KÜLTÜR HALİNE GETİRİLMESİ

Ülkemizde yüksek hızlı tren seferlerinin 2009 yılında başlaması ile birlikte daha da önem kazanan emniyet hizmetlerinin daha etkin yürütülmesi için emniyet yönetim sisteminin kurulması hedeflenmiştir.

Ayrıca demiryollarının serbestleşmesini de kapsayan yeni Demiryolu Kanunu ile piyasaya girecek yeni aktörlere altyapı yöneticisi olan TCDD arasındaki ilişkilerin daha sağlıklı yürütülmesi konusunda EYS sisteminin önemli katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Emniyet Yönetim Sistemleri; altyapı yöneticisi ve demiryolu işletmeleri tarafından Ulusal Emniyet Kuralları ve karşılıklı işletilebilirlik teknik şartnamelerinde belirtilen emniyet gereklilikleri ile uyumlu olarak genel yapının kurulması, izlenmesi ve iyileştirilmesini sağlayan organizasyonlardır.

Genel hatlarıyla EYS sistemleri; demiryolu alanında karar veren yöneticilere bir süreç önermekte ve bu süreç yoluyla demiryolu emniyetini tehdit eden risklerin kabul edilebilir düzeylere indirilmesi amaçlanmaktadır.

Artan YHT seferleri ile birlikte, Avrupa Birliği ülkelerinde 2004 yılından itibaren uygulanması zorunlu hale getirilen 2004/49/EC sayılı Demiryolu Emniyet Direktifine uygun olarak YHT Bölge Müdürlüğünde Emniyet Yönetim Sistemi Kurulması çalışmalarına başlanmıştır. 2011-2012 yılları arasındaki 18 aylık sürede İstanbul Üniversitesi'nin koordinatörlüğünde TCDD, Avusturya Demiryolları (ÖBB) Emniyet Yönetim Sistemi

Emniyet Yönetim Sisteminin Kurumsal Kültür Haline Getirilmesi

Şekil 6.Emniyet Yönetim Sistemi Temel Esaslarından Sürekli İyileştirme Sürecinin Girdileri

uzmanları ile Alman uzmanlardan oluşan 27 kişilik bir ekiple birlikte çalışılarak Emniyet Yönetim Sistemi kurulmuş ve uygulama aşamasına geçilmiştir. Bunun dışında çeşitli ülke demiryolu sistemleri ve özellikle EYS uygulamaları incelenerek Türkiye'deki EYS uygulaması şekillendirilmektedir. (Şekil 6).

Yine aynı hedef doğrultusunda Emniyet Yönetim Sisteminin tüm TCDD şebekesinde kurulması için TCDD Genel Müdürlüğünde doğrudan Genel Müdüre bağlı olarak ve Bölge Müdürlüklerinde doğrudan Bölge Müdürüne bağlı Emniyet Yönetim Sistemi Müdürlükleri kurulmuştur.

Emniyet yönetim sistemi birimlerinin misyonu, tüm TCDD hatlarında 2004/49/EC sayılı Avrupa Demiryolu Emniyet Direktifine uygun olarak Emniyet Yönetim Sistemini kurmak, takibini yapmak ve emniyet kültürünü yaygınlaştırarak kaza ve olay sayılarını kabul edilebilir seviyelere çekmektir.

Bakanlığımız Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü (DDGM) tarafından yayımlanan "Demiryolu Emniyet Yönetmeliği" ne göre Demiryolu Tren İşletmecisi olan TCDD Taşımacılık A.Ş. nin alması gereken "Emniyet Sertifikası" için şirketimizde Emniyet Yönetim Sistemi (EYS) kurulumu çalışmaları devam etmektedir.

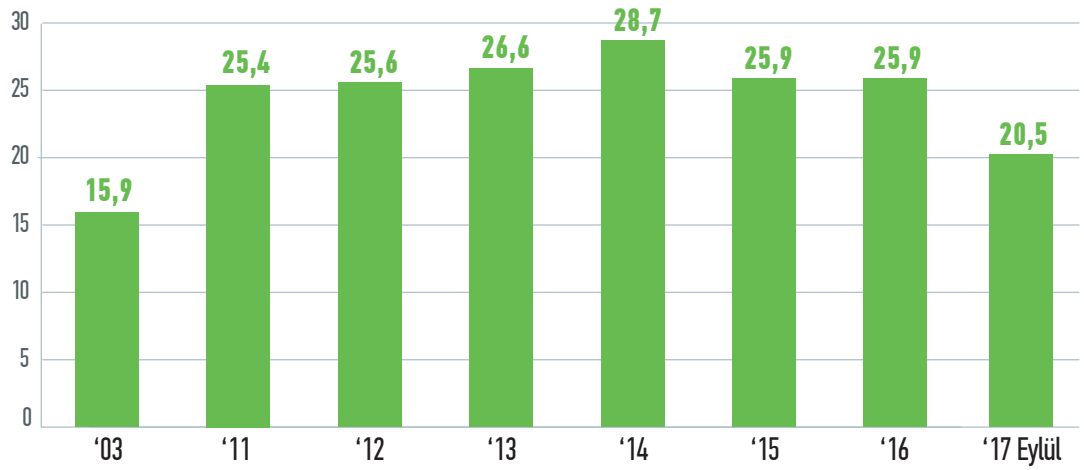
Bu kapsamda, şirketimizde doğrudan Genel Müdüre bağlı olarak Kurumsal Emniyet Yönetimi Dairesi Başkanlığı ve taşra birimlerinde bu Daireye bağlı EYS Müdürlükleri kurulmuştur. Bu birimler tarafından EYS kurulumu kapsamında hazırlanan şirketimize ait "Emniyet Politikası" Genel Müdür tarafından imzalanarak tüm personelimize duyurulmuştur. Ayrıca şirketimize ait;

- Emniyet Kurulları Yönergesi,
- Acil Eylem Yönergesi,
- Kaza İnceleme Yönergesi,
- Risk Yönetimine Dair 1401 Nolu Genel Emir,

hazırlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

Yönetmelik kapsamında yapılması gereken diğer iş ve işlemlerin yılsonuna kadar tamamlanarak Emniyet Sertifikası almak üzere Bakanlığımız DDGM'ye başvurulması planlanmaktadır.

GRAFİK 4 **Yük Taşıması** (Milyon Ton)

TAŞIMACILIK FAALİYETLERİ

Yük Taşımacılığı

Yeni yollar ve iltisak hatlarının yapılması, mevcut yolların yenilenmesi ve özellikle 2004 yılında blok tren işletmeciliğine geçilmesi sonucu yük taşımaları önemli oranda artırılmış, bununla birlikte kaynakların daha etkin kullanımı sağlanmıştır. Kaynakların etkin kullanımı kapsamında taşıma maliyetlerinin azaltılmasıyla birlikte müşteri memnuniyeti de önemli ölçüde artırılmıştır.

Yük taşıma miktarlarında her geçen yıl artışlar kaydedilmiştir. 2003 yılında 15,9 milyon ton yük taşınırken, 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla taşınan yük miktarı 20,5 milyon ton olmuştur. (Grafik 4).

Bakanlığımızın hedefleri arasında yer alan özel sektörün demiryolu sektörüne katılımını sağlama konusundaki çalışmalardan da olumlu sonuçlar alınmaya başlanmıştır. TCDD hatlarında işletilen özel sektöre ait vagon sayısı 2003 yılında 771 adet iken Eylül 2017 itibariyle 4.141'e yükselmiştir.

Sahibine ait vagonlarla daha çok konteynır taşımacılığı yapılmaktadır. 2016 yılındaki sahibine ait vagonlarla yapılan yük taşıma miktarı 9,1 milyon ton olup, toplam demiryolu yük taşıması içindeki payı %35 'lere ulaşmıştır. Diğer bir ifade ile konteyner taşımacılığının ülkemizde de yaygınlaştırılması sağlanarak çağa ayak uydurulmuştur.

Yük taşımalarının artırılmasında uluslararası taşımalardaki artışlar da etkili olmuştur. Türkiye-Avrupa, Türkiye-Orta Doğu, Türkiye-Orta Asya ülkeleri arasında karşılıklı blok yük trenler çalıştırılmaktadır. Avrupa-Asya arasındaki transit koridorlar içerisinde yer alan Güney Trans Asya Demiryolu Hattının gelişimine önemli katkı sağlayacak olan "Pakistan-İran-Türkiye Demiryolu Hattı" ile Pakistan'ın ve Hindistan'ın Avrupa, Orta Doğu, Orta Asya ve Çin bağlantısı sağlanmıştır.

Yük taşımasının artırılmasına yönelik diğer bir uygulama ise yüksek taşıma potansiyeli olan işletmelere doğrudan demiryolu bağlantısı yapılarak

kapıdan kapıya taşıma olanağı sağlanmasıdır.

Ülkemizde mevcut ulaşım sisteminin etkin hale getirilmesi amacıyla, gelişmiş ülkeler ile eş zamanlı olarak lojistik merkez kurulması projelerine başlanılmıştır. Ekonomik ve güvenli bir ulaşım olanağı sağlamak için yapılan çalışmalar kapsamında 21 yerde lojistik merkez inşasına karar verilerek, inşaat çalışmalarına başlanılmıştır. Lojistik merkezler ülkemizdeki taşıma maliyetlerini istenilen seviyeye çekmekte etkili olacaktır. TCDD tarafından, kent merkezi içinde kalmış yük garlarının; Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, etkin karayolu ve deniz ulaşımı bağlantısı olan ve tercih edilebilir bir alanda, yük lojistik ihtiyaçlarına cevap verebilecek özellikte, modern, teknolojik ve ekonomik gelişmelere uygun şekilde, Organize Sanayi Bölgelerine yakın ve yük potansiyeli yüksek olan yerlerdeki 8 adet lojistik merkez işletmeye açılmıştır. 6 adedin inşası devam etmektedir. Diğer lojistik merkezlerle ilgili ihale, proje ve kamulaştırma çalışmaları da sürdürülmektedir.

Lojistik merkezlerin işletime açılması halinde, lojistik sektörüne ilave yıllık 35,6 milyon ton taşıma üretmesi, 12,8 milyon m^2 konteyner stok ve elleçleme sahası kazandırması beklenmektedir.

Ülkemizde demiryolu ile yapılan yük taşımacılığının payı; demiryolu alt-üst yapısında başlatılan projelerin hayata geçirilmesiyle birlikte 2023 yılında toplam yük taşımacılığı payında %15 seviyesine çıkartılacaktır.

Çevre bilincinin her geçen gün geliştiği günümüzde, çevre dostu demiryolu sisteminden beklentiler giderek artmaktadır. Özellikle Avrupa ülkelerinin karayolu sistemine koydukları kotayı giderek artırdıkları göz önüne alındığında, demiryolu sisteminin geliştirilmesinin önemi daha da iyi anlaşılmaktadır.

Yolcu Taşımacılığı

2003 yılında başlanılan "demiryolu seferberliği" sonrasında demiryolu yolcu taşımacılığında da artışlar görülmüş olup, 2003 yılında 77 milyon yolcu taşınırken, 2016 yılında % 130 artış ile 177 milyon yolcu taşınmıştır. (Grafik 5).

Banliyö Taşımacılığı

Banliyö taşımacılığında 2016 yılında 156 milyon yolcu taşınmış olup, 2017 yılı sonu itibarı ile banliyö yolcu sayısının 80,3 milyona (İzban hariç) ulaşması beklenmektedir.

Sincan-Kayaş banliyö hattında 2015 yılında 11,1 milyon, 2016 yılı Ocak-Temmuz döneminde 5,5 milyon yolcu seyahat etmiştir (Başkentray Projesi yapım çalışmaları nedeniyle 11 Temmuz 2016 tarihinde seferlere ara verilmiştir).

Marmaray Projesi "Haydarpaşa-Gebze, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi Elektromekanik Sistemler" işi kapsamında; 29.04.2012 tarihinden itibaren Gebze-Pendik hat kesimi, 19.06.2013 tarihinde de Haydarpaşa-Pendik parkuru banliyö işletmeciliğine kapatılmıştır.

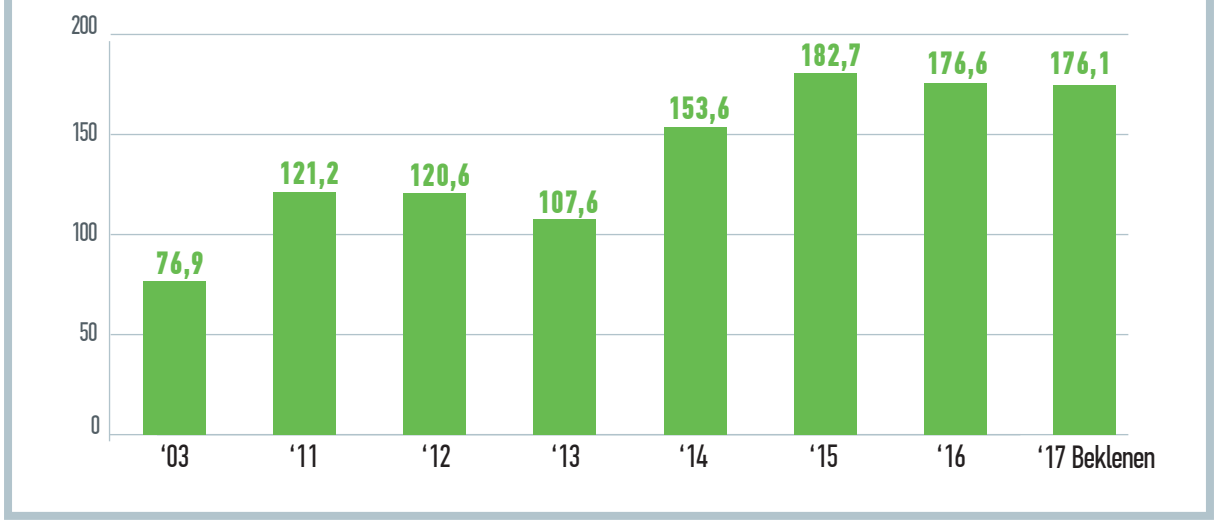
01.03.2013 tarihinden itibaren Kazlıçeşme-Halkalı arasında banliyö seferleri iptal edilmiş olup, Sirkeci-Yedikule arasında ise 12.08.2013 tarihinden itibaren banliyö trenleri işletilmemektedir.

29 Ekim 2013 tarihinde hizmete giren Marmaray'da ise, başlangıcından Eylül 2017 sonuna kadar 217,9 milyon yolcu seyahat etmiştir. Bugün itibarı ile 5-10 dakika sefer aralığı ile günde 333 tren işletilmekte olup,

günlük 180 bin yolcu taşınmaktadır.

EGERAY banliyö işletmeciliğinde 2013 yılında 65 milyon, 2014 yılında 81,7 milyon, 2015 yılında 87,4 milyon, 2016 yılında 87,6 milyon, 2017 yılı Ocak-Eylül döneminde 62,4 milyon yolcu seyahat etmiştir.

GRAFİK 5 **Yolcu Taşıması** (Milyon Adet)

Marmaray'da Yolculuk

Anahat Yolcu Taşımacılığı

TCDD yurtiçi, uluslararası ve kombine yolcu taşımacılığı yapmaktadır. 2017 Ağustos itibariyle günde toplam 4 adet Mavi, 18 adet Ekspres, 52 adet Bölgesel Ekspres, 42 adet Ray otobüsü ve mototren, 82 adet DMU, 10 adet Yolcu, 4 adet Karma, 2 adet Uluslararası Ekspres ve 52 adet YHT olmak üzere toplam 266 adet Yurtiçi Anahat ve Uluslararası Ekspres işletilmektedir.

Yoğun bölgesel yolcu taşımacılığı yapılan hat kesimlerinde hizmet kalitesinin artırılması amacıyla temin edilen 12 adet DMU tren ve TÜVASAŞ tarafından üretilen 24 adet DMU tren seti İzmir-Denizli/Nazilli/Aydın/Söke/Ödemiş/Tire, Adana-Mersin, Konya-Karaman, Eskişehir-Kütahya/Tavşanlı, Sivas-Divriği, Zonguldak-Karabük ve Kars-Akyaka hatlarında hizmete verilmiştir.

TCDD'de 444 82 33 no'lu özel servis numarası ile verilen hizmetlerin geliştirilmesi ve hizmet ağının genişletilmesi için Çağrı Merkezi hizmeti kurularak 9 Temmuz 2011 tarihinden itibaren hizmet verilmeye başlanmıştır. Bu gün itibarı ile Çağrı Merkezi ile verilen hizmet yılda ortalama 1,5 milyona ulaşmıştır.

YHT'lerle Yolcu Taşımacılığı

YHT'lerle 13 Mart 2009-31 Ağustos 2017 tarihleri arasında Ankara-Eskişehir hattında 14,6 milyon yolcu, 24 Ağustos 2011-31 Ağustos 2017 tarihleri arasında Ankara-Konya hattında 10,3 milyon yolcu, 24 Mart 2013-17 Aralık 2014 tarihleri arasında Eskişehir-Konya hattında 446 bin yolcu (Konya-İstanbul hattının açılmasıyla seferleri kaldırılmıştır), Ankara-İstanbul hattında 27 Temmuz 2014-31 Ağustos 2017 tarihleri arasında 7 milyon yolcu, Konya-İstanbul hattında 18 Aralık 2014-31 Ağustos 2017 tarihleri arasında 1,9 milyon yolcu olmak üzere YHT ile seyahat eden yolcu sayısı 34,2 milyondur.

YHT'lerle 2016 yılında 5,9 milyon, 2017 yılı Ocak-Ağustos döneminde 4,6 milyon yolcu taşınmış olup, 2017 yılı sonu itibarı ile bir önceki yıla göre %37 artışla YHT yolcu sayısının 8,1 milyon olması beklenmektedir.

Ankara-Eskişehir YHT: Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesi'nin 1.etabı olan Ankara-Eskişehir arasında 13 Mart 2009 tarihinden itibaren yolcu taşımacılığına başlanmış ve bugün itibariyle Ankara-Eskişehir arasında günde toplam 10 seferle hizmet verilmektedir.

YHT öncesinde konvansiyonel trenlerle günde ortalama 572 yolcu taşınırken, YHT sonrasında bu sayı günde ortalama 7.000 yolcuya ulaşmıştır. Daha önce Ankara-Eskişehir arasında % 8 olan demiryolu yolcu taşıma payı YHT sonrası % 72'ye ulaşmıştır.

Ankara-Eskişehir YHT'lerin sefere başlamasıyla birlikte Kütahya ve Tavşanlı'ya trenle, Bursa'ya ise otobüsle kombine yolcu ta-

Ankara-Eskişehir YHT
(Sincan-Esenkent arası)

şımacılığına başlanmıştır. Eskişehir-Kütahya arasında 6 (3+3) sefer, Tavşanlı-Kütahya-Eskişehir 2 (1+1) sefer, Eskişehir-Bursa arasında 22 (11+11) otobüs seferi ile kombine taşımacılık yapılmaktadır.

Ankara-Konya YHT: Ankara-Konya arası Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliği 24 Ağustos 2011 tarihinde başlamıştır. Bu parkurda günde 20 seferle hizmet verilmektedir.

Ankara-Konya YHT'leri ile bağlantılı Konya-Karaman arasında 10 (5+5) otobüs seferi ve 4 (2+2) tren seferi, Konya-Antalya/Alanya arasında 12 (6+6) otobüs seferiyle kombine yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

YHT'den önce Ankara-Konya arasında yolcu taşıma payı olmayan demiryolunun YHT sonrası % 66 pay aldığı görülmektedir.

Konya-İstanbul (Pendik) YHT: Konya-İstanbul arası Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliği 18 Aralık 2014 tarihinde başlamıştır. Bu hatta bugün itibarıyla günde 6 seferle hizmet verilmekte, 3.000'in üzerinde yolcu taşınmaktadır. YHT hattı açıldıktan sonra Konya-İstanbul arasındaki YHT taşıma payı %17 olmuştur. Konya-İstanbul YHT'leri ile bağlantılı Konya'dan Karaman'a günde 1+1=2 otobüs ve 1+1=2 tren seferiyle kombine yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. Ayrıca Konya-İstanbul YHT'leri ile Eskişehir'den otobüs aktarmalı Konya–Bursa arasında 6 (3+3) sefer kombine taşımacılık yapılmaktadır.

Ankara-İstanbul (Pendik): Ankara-İstanbul YHT işletmeciliği 27 Temmuz 2014 tarihinde başlamıştır. Günde 16 sefer yapılmakta,10 bine yakın yolcu taşınmaktadır. YHT hattı açıldıktan sonra Ankara-İstanbul arasındaki YHT taşıma payı %15 olmuştur.

İstanbul YHT'lerinin sefere başlamasıyla havayolu ve yurtdışı YHT işletmeciliğinde uygulanan esnek tarife uygulamasına geçilmiş, Standart ve Esnek adı altında 2 ayrı bilet tipi oluşturulmuştur.

Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya YHT hat-

YHT'de Yolculuk

larının işletmeye açılmasından sonra yapılan "Yüksek Hızlı Trende Beklentiler ve Sosyal Algı Araştırmasına" göre:

- Katılımcıların %90'ı YHT'nin ülkemiz için gurur verici bir gelişme olduğunu belirtmişler, kendilerini gelişmiş bir ülkenin vatandaşı olarak hissetmiş, geleceğe güven duymuş, ülkemizde kısa sürede pek çok şeyin değiştiği duygusunu yaşamışlardır.
- YHT ile seyahat eden yolcuların yüzde 95'i YHT'lerin konforundan, havalandırmasından, sessizliğinden memnundur.

Araştırmaya katılanların;

- %78'i YHT'lerin yaşadıkları şehrin ticari yaşamına canlılık getirdiğini,
- %80'i turizme katkı sağladığını,
- %80'i maliyeti ne olursa olsun, YHT yatırımlarının devam etmesini,
- %65'i YHT'lerin ülkemizi gelişmiş ülkelerin arasına dahil ettiğini

düşünmektedir.

Yine akabinde yapılan bir araştırmaya göre;

- Tren garının şehir merkezinde olması YHT'yi tercih sebebidir %90,
- YHT gittiği illerin sosyal hayatını olumlu etkileyecek %87,
- YHT gittiği illerin ekonomisine katkı yapacak %96,
- YHT ile ulaşılabilecek iller eğitim tercihimi etkiler %77

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Liman Faaliyetleri

Yolcu ve yük taşımalarının yanında önemli faaliyetlerden birisi de liman elleçlemeleridir. 2003 yılında 41,5 milyon ton liman elleçlemesi yapılırken, özel sektörün dinamizmi ile 2016 yılı %41,2 artışla liman elleçlemesi 58,6 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı hedeflenen tonaj miktarı ise 62 milyon ton olarak beklenmektedir (Grafik 6).

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.12.2004 tarih ve 2004/128 sayılı kararı ile TCDD tarafından işletilen limanlardan Mersin, İzmir, İskenderun, Samsun, Bandırma ve Derince Limanları, işletme hakkının devri yöntemiyle özelleştirme kapsamına alınmıştır. Bu çerçevede TCDD'ye bağlı 6 limandan; Mersin Limanı 11 Mayıs 2007, Samsun Limanı 30 Mart 2010, Bandırma Limanı 18 Mayıs 2010, İskenderun Limanı 31 Aralık 2011 ve Derince Limanı 2 Mart 2015 tarihlerinde ihaleyi kazanan firmalara işletme hakkı devri yapılmıştır. İzmir Limanı Özelleştirme Yüksek Kurulunun 03.02.2017 tarih ve 2017/5 sayılı kararı ile Varlık Fonuna devredilmiştir.

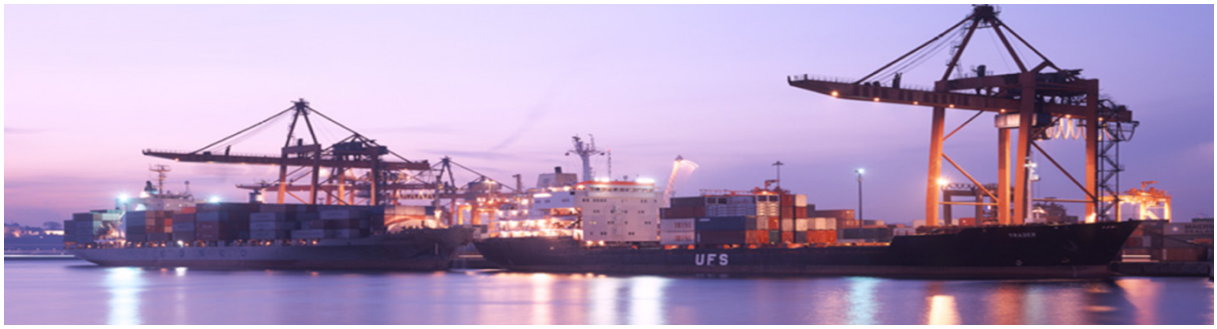
İzmir Limanı Rehabilitasyon Projesi kapsamında İzmir Körfezi içerisinde Liman Yaklaşım (Navigasyon) Kanalı, Liman Baseni ve Manevra Dairesi ile II. Kısım Konteyner Terminali Sahası olarak adlandırılan alanlarda dip taraması yapılacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek tarama işlemlerinin yanı sıra liman sahası içerisinde rıhtım ötelemeleri, yeni rıhtımların yapılması ve yeni sahaların iyileştirilmiş tarama malzemesi kullanılarak doldurulması yoluyla 356.000 m² ilave saha kazandırılacaktır.

İzmir Limanına gelen konteyner gemileri ortalama 200 m. uzunluğunda ve 4.000 TEU kapasiteye sahip olup, projenin tamamlanmasıyla,

350 m. uzunluğunda ve 10.000 TEU kapasiteli gemilerin limana yanaşması sağlanacaktır.

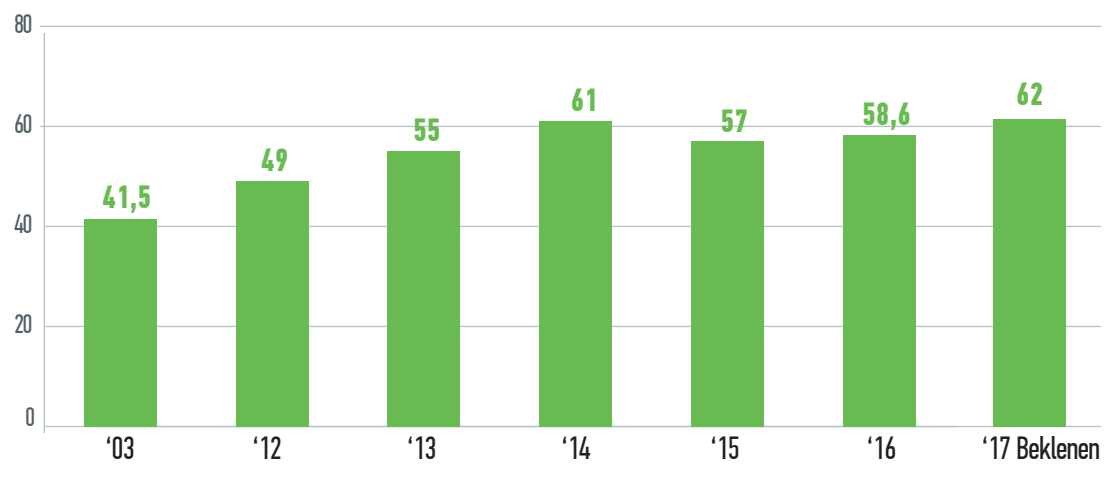
Liman rehabilitasyonu ile istihdam ve yeni çalışma alanları gelişecektir. Bununla birlikte İzmir ve hinterlandında ekonomik yönde gelişme beklenmektedir.

Liman kapasitesi 1.000.000 TEU dan 2.500.000 TEU' ya çıkacaktır.

Liman Faaliyetleri

GRAFİK 6 **Liman Elleçlemesi** (Milyon Ton)

Demiryolu Bağlantılı Gümrük Sınır Kapıları ve Limanlar

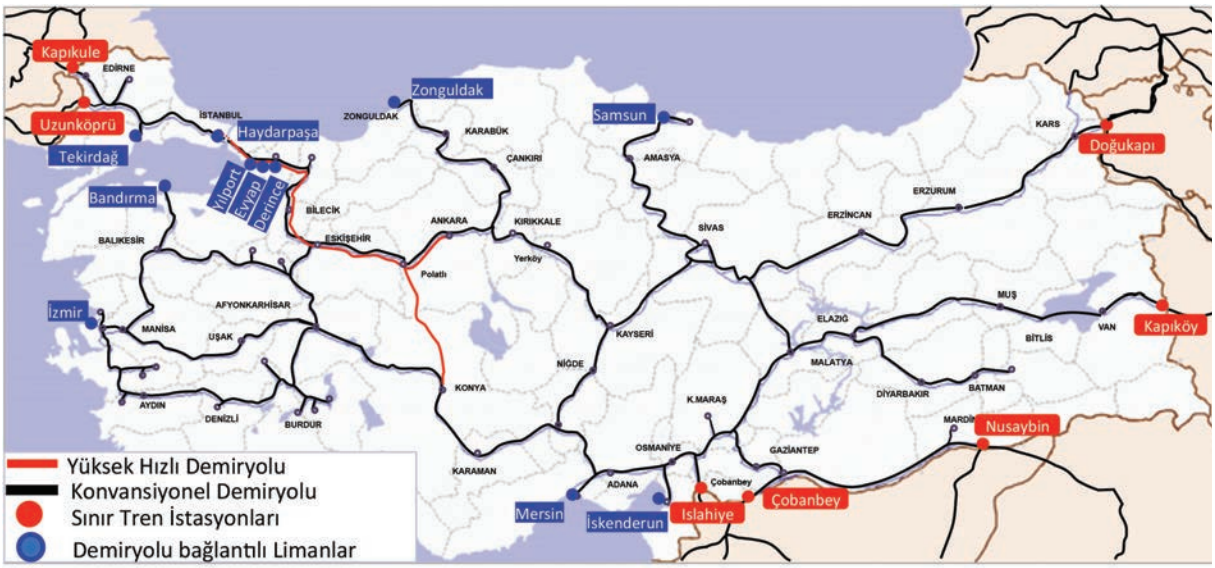
Ülkemiz ile komşu ülkeleri birbirine bağlayan sınır istasyonları;

- Suriye : Nusaybin, Islahiye, Çobanbey
- Yunanistan : Uzunköprü
- Bulgaristan : Kapıkule
- İran : Kapıköy
- Ermenistan : Doğukapı

olarak sıralanabilir.

- Doğukapı sınır kapısı, Ermenistan ile yaşanılan sıkıntılar nedeniyle, Nusaybin, İslahiye ve Çobanbey sınır kapıları ise Suriye'de yaşanılan iç savaş nedeniyle kapalı durumdadır.

- Ayrıca, 11 adet limana demiryolu bağlantısı bulunmaktadır. (Haydarpaşa, Derince, İzmir, Bandırma, Mersin, Samsun, İskenderun, Tekirdağ, Zonguldak, Yılport ve Evyap)

Harita 22. Demiryolu bağlantılı sınır istasyonları ve Limanlar

DEMİRYOLU AR-GE FAALİYETLERİ

Demiryolu sektöründe, yerli demiryolu sanayinin oluşturulması, sektöre yönelik ar-ge faaliyetlerinin artırılması ile doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda, özellikle üniversitelerimizde yürütülen çalışmaların artması önemlidir. Özel sektör kuruluşları ve üniversiteler arasında işbirliklerinin geliştirilmesi ve AR-GE faaliyetlerinin artırılması için TCDD bünyesinde Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezi kurulmuştur.

Demiryolu Araştırma Ve Teknoloji Merkezi (DATEM)

Demiryolu alanında dünyadaki gelişmeleri takip etmek, yeni ihtiyaçları tespit ederek AR-GE projeleri geliştirmek, yeni çözümler sağlamak ve mevcut sistemleri iyileştirmek amacıyla TCDD bünyesinde DATEM kurulmuştur. DATEM' e bağlı Jeoteknik Hizmetler Grup Müdürlüğünde faaliyetini sürdüren Balast ve Agrega laboratuvarı ülkemizde bu alanda akredite olmuş ilk laboratuvardır.

AB 7. Çerçeve Programı Kapsamında Yer Alan Projeler

Bilim, teknoloji ve araştırma alanında Türkiye'nin AB ile bütünleşmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiş bir araştırma programı olan 7. Çerçeve Programına TCDD de katılmaktadır.

AB 7. Çerçeve Programı kapsamında katılım sağlanan projeler aşağıdadır:

Cream Projesi: Bu proje kapsamında, Avrupa'daki demiryolu yük taşımacılığında mevcut hukuki, teknik ve performans durumları konusunda ve ana yük taşıma koridorlarına ilişkin olarak araştırma yapmak üzere, altyapı yöneticileri, demiryolu idareleri, yük operatörleri, intermodal operatörleri, nakliyeciler ve müşteriler yer almaktadır. 2007 yılında başlayan proje 2011 yılında tamamlanmıştır.

Supergreen Projesi: Ulaştırma konu başlığında 2008 yılında açılan "Yüzey Ulaştırmasının Geliştirilmesi" çağrısı altında sunulmuş bir koordinasyon projesidir. Projenin amacı AB Lojistik Eylem Planı'nda bahsedilen yeşil koridorlar kavramının geliştirilmesine yardımcı olmaktır. 2013 yılında tamamlanmıştır.

Protectrail Projesi: Demiryolu ulaşımının Avrupa çapında entegre güvenliği için demiryolu-sanayi ortaklığını kapsayan bir projedir. Halen devam etmekte olup, Haziran-2014 yılında tamamlanmıştır. Projenin amacı; demiryolu hizmetlerine yönelik güvenlik tehditlerini ve bunların olası etkilerini incelemek, bu tehditlerin önlenmesi için fayda/maliyet yönünden en etkin çözümleri belirlemek ve bu sayede demiryolu işletmecilerinin ve sanayicilerinin rekabetçiliğini güçlendirmektir.

Restrail Projesi: Bu projenin amacı, demiryolu mülkiyet alanlarında meydana gelen kazalar ile ihlalleri azaltmak ve bu olaylar sonucu meydana gelen hizmet aksamalarını ve aksayan hizmet sonucu oluşan mali kayıpları en aza indirmek olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Spectrum Projesi: Bu proje ile yükte hafif, pahada ağır, zamana duyarlı ürünlerin taşımacılığında yeni teknoloji ve yöntemlerin geliştirilmesi amaçlanmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Mainline Projesi: Proje ile ekonomik kayıplar ve çevresel etkileri azaltmak için demiryolu taşımacılığı altyapısının bakımı, yenilenmesi ve iyileştirilmesi amaçlanmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

Secur-ed Projesi: Büyük ve kalabalık kentlerde ulaşım hizmeti veren kuruluşlar için toplu taşımanın güvenliğini arttıracak sistemler sunmak amacıyla geliştirilen projede aralarında DB, SNCF, UNIFE, Alstom, Bombardier, Siemens'in de bulunduğu 39 farklı ulaştırma işletmesi, güvenlik teknolojileri firması, üniversite, demiryolu sanayicisi, STK ve KOBİ firmasıyla çalışılmış olup, proje başarıyla tamamlanmıştır.

CAPACITY4RAIL Projesi: Altyapı tasarımı, yük taşımacılığı, işletmecilik, kapasite kullanımı ve gelişmiş izleme teknolojileri için tutarlı, yenilikçi ve sürdürülebilir çözümler sunarak gelecek demiryolu sistemlerinin önünü açmayı amaçlayan projede çalışmalar devam etmektedir.

NeTIRail-INFRA Projesi: projesi teknik çözümler üreten projelerden farklı olup, işletmecilikteki sosyal olguları da göz önünde bulundurarak reel demiryolu pazarına uygun çıktılara sahip olacaktır. Proje ile, konvansiyonel hatlarda potansiyeli geliştirmek için;

- Halihazırda yoğun olan işletmecilikte talep artışı oluşturulacak,
- Gelecekte hat ütilizasyonunda artış sağlanacak,
- Yol, güç kaynağı ve yeni akıllı servisler için teknik çözüm önerileri getirecektir.

Proje yeni başlamıştır.

TÜBİTAK 1007 Programı Kapsamında Yürütülen Projeler

Hafifletilmiş Yeni Yük Vagonu Tasarımı ve Prototip İmalatı Projesi: Projenin amacı; yük vagonlarının ölü ağırlıklarının minimum seviyeye indirilmesidir. TCDD, İTÜ ve TÜLOMSAŞ işbirliğinde tamamlanan proje kapsamında, ülkemizde tamamen özkaynaklar kullanılarak bir hafifletilmiş yeni yük vagonu tasarımı ve imalatı gerçekleştirilmiş, vagon şasisi ve diğer aksesuarları üzerinde yapılarak modifikasyonlar ile ilgili standart ve emniyet kriterlerinden taviz verilmeden, belirlenmiş yükleme ve seyir şartlarını sağlayan, dara oranı mevcut vagonlara kıyasla %18 daha az olan çok daha verimli hale getirilmiş bir vagon tasarımı yapılmıştır. Projede yaygınlaştırma aşamasına geçilmiştir.

aE1000 Tipi Elektrikli Lokomotif Geliştirilmesi Projesi: TCDD, TÜBİTAK BİLGEM ve TÜLOMSAŞ işbirliği ile yürütülmekte olan Projede; TCDD tarafından halen kullanılmakta olan DH 11000 lokomotiflerin E 1000 tipi lokomotife dönüştürülmesi tamamlanmıştır. Elektrikli lokomotifin en kritik bileşenleri; Cer Trafosu, Konvertörü ve Cer ve Merkezi Kontrol Ünitesi Yazılımları ilk defa ülkemizde yapılmıştır. Yurt dışı bağımlılığı azaltılarak bir elektrikli ana hat lokomotifin tamamen yerli üretimine yönelik alt yapı oluşturulmuştur.

Raylı Sistemler Trafik Eğitim Sistemi Projesi: Projenin amacı; TCDD tren trafiğini yöneten personelin eğitim sürecinin bilişim teknolojisi ile desteklenmesidir. TCDD ve TÜBİTAK BİLGEM İşbirliği ile; Trafik Kumanda Merkezleri'nde çalışan Trafik Kontrolörüne mesleki eğitim verilmesi için geliştirilmiş bir projedir. 1 adet Simülatör teslim alınmış olup, 56 personelin eğitimi sağlanmıştır.

Mantarı Sertleştirilmiş Raylar İçin Yerli Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi ve Ön Üretimi Projesi: TCDD'nin ihtiyacı olan mantarı sertleştirilmiş rayları yerli kaynaktan ve daha ekonomik şekilde temin edebilmesini sağlamak için geliştirilen projede ülkemizin tek ray haddehanesi olan Kardemir A.Ş. Ray Haddehanesi'nde bu teknolojinin uygulanması hedeflenmektedir. Mantarı sertleştirilmiş raylar için yerli üretim teknolojisinin geliştirilmesi ve ön üretimi projesi KARDEMİR, Atılım Üniversitesi, Karabük Üniversitesi işbirliği ile yürütülmektedir.

Türkiye; İngiltere, Fransa, Almanya, Rusya, Çin, Japonya, Hindistan, Kore'den sonra bu teknolojiye sahip 9. ülke olacaktır. Ürün prototip olarak üretilmiş olup Karaosman-Şefaatli, Kemer - Şirinyer istasyonları arasında deneme ve izleme yapılmaktadır.

2016 YILI İÇERİSİNDE TÜBİTAK 1007 PROGRAMINA ALINAN DEMİRYOLU PROJELERİ

Elektrikli Anahat Lokomotifi Tasarımı ve Prototip İmalatı
Proje için TÜBİTAK Başkanlığınca Şubat 2016 ayı içerisinde çağrıya çıkılmıştır. Proje kapsamında, Tren Kontrol ve Yönetim Sistemi (TKYS), Cer Sistemi, Yardımcı Güç Ünitesi ve bu bileşenlerin kullanıldığı özgün bir Elektrikli Anahat Lokomotifinin tasarım ve prototip imalatının TSI kriterlerini sağlayacak şekilde yerli imkanlarla gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Proje çalışmaları sürmektedir.

TLM16V185 Tipi Ağır Dizel Motorun Modernizasyonu
Proje için TÜBİTAK Başkanlığınca Şubat 2016 ayı içerisinde çağrıya çıkılmıştır. Proje kapsamında, Teşekkülümüzün kullanmakta olduğu TLM16V185 tipi ağır dizel motorlarının yakıt tüketimi ve diğer performans değerlerinin yerli imkânlarla geliştirilmesi hedeflenmektedir. Proje çalışmaları sürmektedir.

ULAŞTIRMA DENİZCİLİK HABERLEŞME BAKANLIĞI AR-GE MERKEZİNDE ÇAĞRIYA ÇIKILAN PROJELER

Milli Tren Setleri (Elektrikli Tren Seti (EMU) ve Merkezi Kontrol, Yönetim ve İzleme (TCMS) Sistemlerinin Geliştirilmesi
Gerçek zamanlı gömülü sistem mimarisinde, tren setinin tüm çevresel ekipmanlarını kumanda eden ve kaydını tutan, Merkezi işlemci ünitesi ve çevresel kontrol üniteleri tasarlanacaktır. Bu kapsamda; tren boyunca ana veri yolu (Multifunction Vehicle Bus), emniyet döngüsü yazılım ve donanımını (SafetyLoop), tren yönetim sistemi yazılım ve donanımını (Transportation Management System), tren alt bileşenleri ara yüzleri arasında iletişimin kontrolü ve izlemesini sağlamak amaçlanmaktadır. Proje değerlendirme aşamasındadır.

Demiryolları Araç ve Yük Takip Sistemi
Proje kapsamında demiryollarındaki tüm araçların, yüklerin anlık olarak izlenmesi ; demiryollarındaki mobilitenin optimizasyonunun sağlanması hedeflenmektedir. Proje değerlendirme aşamasındadır.

Tren içi Kapalı Devre Görüntü Kayıt, Değerlendirme ve Akıllı İzleme Sistemi
Bu proje ile trenlerin servisi esnasında yolcu hareketlerinin, makinist davranışlarının, seyir esnasında hattın izlenmesi, kaydedilmesi ve görüntülerin anlık ve geriye dönük değerlendirilerek herhangi bir olumsuzluğun tespit edilmesi ve soruna anında müdahale edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, sistem yazılımı-donanımı ve otomatik değerlendirme-bilgilendirme sistemi geliştirilecektir. Proje değerlendirme aşamasındadır.

Uluslararası İlişkiler

Çoklu İlişkiler

Demiryolu ile Uluslararası Taşımalar için Hükümetler Arası Örgüt

Türkiye Cumhuriyeti, asıl amacı üye devletler arasında demiryolu ile yapılan uluslararası doğrudan yolcu, yük ve bagaj taşımalarına uygulanan tek tip bir hukuk rejimi düzenlemek ve bu rejimin uygulanması ve gelişimini sağlamak olan OTIF üyesidir. Bu çerçevede Demiryolu ile Uluslararası Taşımalara İlişkin Sözleşme COTIF'e de taraftır.

Ülkemiz OTIF'te Bakanlığımız Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından temsil edilmektedir.

DDGM, OTIF nezdinde ECM (Bakımdan Sorumlu Kuruluş) sertifikasyon otoritesi olarak 31 Temmuz 2013 tarihinde yetkilendirilmiştir. TCDD, DDGM tarafından yapılan sertifikasyon neticesinde 29 Ağustos 2013 tarihinde OTIF'in Bakımdan Sorumlu Kuruluşu (ECM) olmuştur.

Uluslararası Demiryolları Birliği (UIC)

1922 yılında kurulan ve 5 kıtadan yaklaşık 195 üyesi bulunan UIC, demiryolları arasında işbirliğini geliştiren dünya çapında en büyük organizasyon olup, faaliyetleri demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi ile ilgili tüm alanları kapsamaktadır.

TCDD, yılda iki kez düzenlenen Genel Kurul ve İcra Kurulu toplantılarına aktif şekilde katılım sağlamaktadır. 2007 yılından bu yana, İcra Kurulu'nda yer almakta olup, söz konusu Kurul'da oy hakkına sahiptir. TCDD Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Sn. İsa Apaydın, Rusya'nın St. Petersburg şehrinde gerçekleştirilen UIC 89. Genel Kurulunda 2017-2019 dönemi için oy birliğiyle Başkan Yardımcılığı görevine seçilmiştir.

TCDD, UIC içerisinde faaliyet gösteren 6 Bölgesel Kurul'dan hem Avrupa Bölgesel Kurulu hem de Orta Doğu Bölgesel Kurulu (RAME) üyesidir. 2007 yılından bu yana ise RAME Başkanlığını yürütmektedir.

Ayrıca, Orta Doğu Bölgesinin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve demiryolu alanında daha fazla deneyim alışverişinde bulunmak amacıyla, RAME bünyesinde faaliyet göstermek üzere, 2012 yılında kurulan Ortadoğu Demiryolu Eğitim Merkezi (MERTCe) uluslararası eğitim faaliyetlerine devam etmektedir.

TCDD, UIC'nin üst yönetiminde söz sahibi olmasının yanı sıra, UIC tarafından dünya çapında düzenlenen kongreler, eğitimler ve etkinliklerde aktif olarak yer almakta olup, bu tür büyük etkinliklerin ülkemizde düzenlenmesi konusunda UIC ile yakın işbirliği yapmaktadır.

Birleşmiş Milletler (BM)

Asya ve Avrupa arasında bir köprü konumunda olan ülkemizin stratejik konumunun demiryolu ve lojistik sektörleri açısından en iyi şekilde değerlendirilmesi amacıyla, her iki kıtanın demiryolu idarelerini bir araya getiren BM ile yakın işbirliği içerisinde bulunulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda TCDD, 56 üyesi bulunan BM Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) ve 62 üyesi bulunan BM Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP) tarafından yürütülen çalışmalara aktif katılım sağlamaktadır.

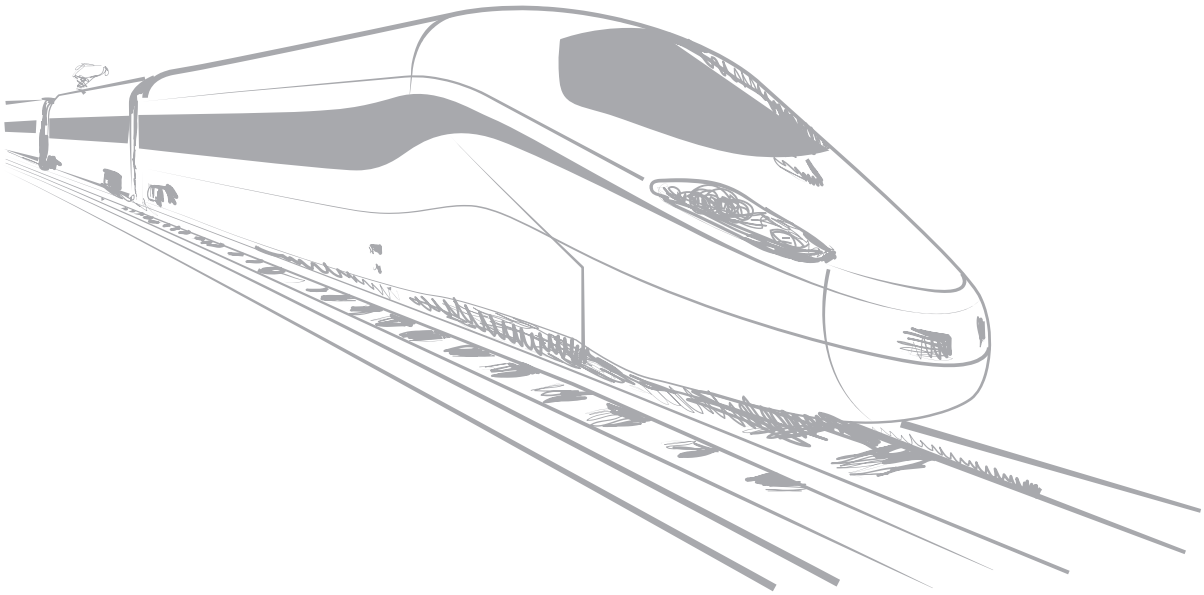
Avrupa Birliği (AB) ile İlişkiler

TCDD, Bakanlığımız tarafından koordine edilen Taşımacılık Politikası ve Trans-Avrupa Ağları (TEN) fasıllarına ilişkin müzakere çalışmalarına yönelik olarak demiryolu alanı ile ilgili hususlarda destek vermektedir.

Avrupa Birliği (AB) müktesebatına uyum amacıyla yapılacak çalışmalara yön vermek ve tüm fasıllardaki çalışmalara ivme kazandırmak amacıyla Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda, tüm Bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının katılım ve katkılarıyla, Ocak 2016-Aralık 2019 dönemine yönelik olarak "AB'ye Katılım İçin Ulusal Eylem Planı" hazırlanmıştır. Söz konusu Eylem Planının Taşımacılık Politikası Faslı ile ilgili "Kurumsal Yapılanma ve Diğer Çalışmalar" başlığı altında "TCDD'nin Yeniden Yapılandırılma Sürecinin Tamamlanması" eylemi yer almaktadır.

TCDD'nin yeniden yapılandırılması sürecinde AB tarafından finanse edilen birtakım eşleştirme ve teknik yardım projeleri de gerçekleştirilmiştir. Bütün bu birikimin bir sonucu olarak, 1 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren "6461 Sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun" çerçevesinde gerek demiryolu sektörünün serbestleştirilmesi gerekse TCDD'nin yeniden yapılandırılmasında önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Bu gelişmeleri takiben, Avrupa Komisyonu tarafından "Türkiye Demiryolu Pazarının ve Düzenleyici Çevresinin Değerlendirilmesi"ne ilişkin bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışma ile AB demiryolu mevzuatına uyum açısından Türkiye'de demiryolu sektörünün serbestleşmesine ilişkin güncel mevzuat ve idari çerçevenin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında, AB uzmanları ülkemize saha ziyaretleri gerçekleştirerek TCDD de dâhil ilgili paydaşlarla görüşmeler gerçekleştirmektedirler.

9 Kasım 2016 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan 2016 Yılı Türkiye İlerleme Raporu'nun Trans-Avrupa Ağları Faslı başlığı altında, ülkemizin bu alanda öncelikle yapması gerekenler arasında Ulaştırma Bilgi Yönetim Sistemi kurma çalışmalarının tamamlanması da yer almaktadır. Bu amaçla, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında finanse edilen Ulaştırma Bilgi Yönetim Sistemi Projesi yürütülmektedir. Proje ile Trans-Avrupa Ağları Faslına ilişkin verilerin sistematik bir şekilde Avrupa Komisyonuna iletilmesine olanak sağlayacak bir sistemin oluşturulması hedeflenmektedir. TCDD söz konusu projenin faaliyetlerine paydaş olarak katılım ve katkı sağlamaktadır.

Ayrıca, 1315/2013 sayılı AB Tüzüğü ekinde yer alan Trans-Avrupa Ulaştırma Ağı (TEN-T)'na dâhil ülkemiz ulaştırma ağını gösteren haritaların güncellenmesi amacıyla yürütülen çalışmalara TCDD tarafından katkı sağlanmaktadır.

Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında IPA altında AB tarafından finanse edilen veya finanse edilmesine yönelik çalışmaların devam ettiği TCDD'nin son dönem demiryolu yapım projeleri şu şekildedir:

IPA I Dönemi (2007-2013)

- Köseköy-Gebze Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Yeniden İnşası (tamamlandı)
- Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu (tamamlandı)
- Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu (yapım aşamasında)

IPA II Dönemi (2014-2020)

- Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı Projesi (planlama aşamasında)

AB müktesebatına uyum ve mali işbirliğine ilişkin uygulamaların değerlendirildiği 6 No.lu Ulaştırma, Çevre, Enerji ve Trans-Avrupa Ağları Alt Komite Toplantıları ve Taşımacılık Sektörel İzleme Alt Komite Toplantılarına TCDD'den katılım sağlanmaktadır.

Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA): Ülkemizin taraf olduğu TRACECA Projesi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere TCDD katkı sağlamaktadır. Ülkemiz sınırları içinde kalan TRACECA demiryolu hatlarının güncellenmesine yönelik çalışmalar devam etmekte olup, bu konuda TCDD tarafından gerekli katkı sağlanmaktadır.

Avrupa Demiryolu ve Altyapı Şirketler Topluluğu (CER): 70'ten fazla üye ve ortağı olan CER'e TCDD üyedir. TCDD, CER'in karar alma organı olması itibarıyla önem taşıyan ve yılda en az iki defa düzenlenen CER Genel Kuruluna katılım sağlamaya önem göstermektedir. Ayrıca, gündemleri göz önünde bulundurularak CER'in çalışma gruplarının toplantılarına zaman zaman TCDD'den katılım sağlanmaktadır.

İKİLİ İLİŞKİLER

TCDD, doğrudan taşımacılık yaptığı Almanya, Macaristan, Avusturya, Bulgaristan, Yunanistan ve İran gibi ülkelerin demiryolu idareleri ile sıkı işbirliği içerisinde çalışmaktadır. Ayrıca, ülkemiz ile demiryolu bağlantısı kurulması çalışmaları devam eden Gürcistan ve Azerbaycan ile yakın temas içindedir. Bunların yanı sıra teknik bilgi ve becerinin artırılması amacıyla Japonya, Güney Kore, Çin, İtalya, Fransa, Almanya ve İspanya başta olmak üzere birçok ülke ile işbirliği faaliyetleri yürütmekte ve demiryolu sektörü hakkında eğitim ihtiyacı bulunan Cibuti ve Etiyopya gibi ülkelere de destek sağlanmaktadır.

TCDD Diğer Bağlı Ortaklıklarına Ait Faaliyetler

TÜLOMSAŞ

GİRİŞ

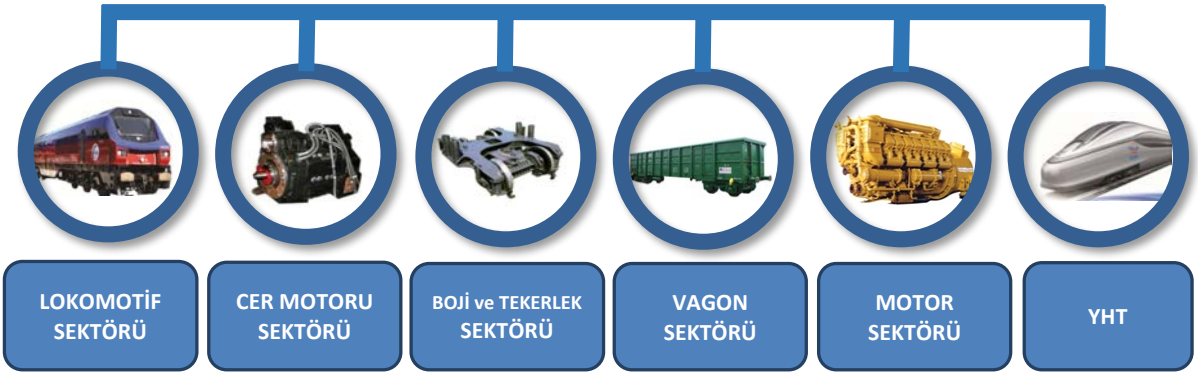
Demiryolu araçları üretimi ve bakımı konusunda 123 yıllık deneyime sahip olan TÜLOMSAŞ'ın kuruluş amacı, öncelikle TCDD Genel Müdürlüğü'nün çeken ve çekilen araçları ile bunlara ait alt komponentlerin (çeşitli tipte dizel elektrikli, dizel hidrolik ve elektrikli lokomotif, yük vagonu, dizel motor, cer motoru, vb.) imalat, bakım, onarım ve revizyon ihtiyaçlarını karşılamaktır.

Son yıllarda TÜLOMSAŞ;

Üretim ve inovasyon, tasarım ve yüksek teknoloji, nitelikli insan kaynağı ve kalifikasyon ile AB sertifikasyon gerekliliklerinin karşılanması konusundaki çalışmaları ile önemli farklar yaratmıştır.

Rekabetçi bir kuruluş olarak, alternatif pazarlara açılma hedefleri çerçevesinde iç ve dış müşteri taleplerine yönelik faaliyetler de artarak sürdürülmekte; pazara sunulan yeni nesil demiryolu araçları ile ürün çeşidinde ve müşteri sayısında önemli artışlar elde edilmektedir.

İŞLETME FAALİYETLERİ

İşletme Faaliyetleri

LOKOMOTİF SEKTÖRÜ

TÜLOMSAŞ'TA AYNI ANDA YENİ NESİL İKİ FARKLI LOKOMOTİF PROJESİ BAŞARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.

ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF
ÜRETİM TECRÜBESİYLE
YENİ PROJELERE BAŞLANIYOR

E 68000 Tipi Elektrikli Lokomotif

KONFORU, ÇEKİŞ GÜCÜ,
KULLANIM KOLAYLIĞI VE
% 22.6 DAHA AZ YAKIT SARFİYATI

E 36000 Tipi Dizel Elektrikli Lokomotif

HAFTADA 1, AYDA 4 ADET ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF

AYDA 2 ADET DİZEL ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF

HEDEFİMİZ **3 GÜNDE BİR LOKOMOTİF İMALATI**

BAKIM - ONARIM VE REVİZYON

AYNI ANDA GERÇEKLEŞTİRİLEN LOKOMOTİF BAKIM-ONARIM VE REVİZYON SAYISINI SÜREKLİ İYİLEŞTİRMEK

KALİTE,MALİYET VE TESLİM SÜRESİNDE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİNE SÜREKLİLİK KAZANDIRMAK

BAKIM ONARIM VE REVİZYONDA YENİ YAKLAŞIMIMIZ

- 2003 yılından önceki dönemde aynı anda 10-12 lokomotifin bakım, onarım ve revizyonu yapılabilmekte iken, 2017 yılı itibarı ile bu sayı 52'ye ulaşmıştır.
- Bakım onarım ve revizyonda yan sanayi desteğinden azami ölçüde yararlanılmaktadır.

DE22000 Tipi Lokomotif

E 43000 Tipi Lokomotif

DE 33000 Tipi Lokomotif

HEDEFİMİZ **AYDA 10 LOKOMOTİF BAKIM ONARIM VE REVİZYONU**

VAGON SEKTÖRÜ

- Çeşitli tipte yeni teknoloji ürünü **TSI sertifikalı** yük vagonu tasarım ve imalatı gerçekleştirilmektedir.
- Yük vagonu sektöründe yurt dışına açılma çalışmaları sürmektedir.
- İthalden 2. el vagon girişinin önüne geçilmektedir.
- 2007 yılından itibaren özel sektör lojistik firmaları için yaklaşık 700 adet yük vagonu üretimi gerçekleştirilmiştir.
- TÜLOMSAŞ' ın yan sanayi oluşturma ve destekleme politikaları sonucunda, Türkiye genelinde değişik illerde 10'a yakın vagon üreticisi özel sektör firması oluşmuştur.

%100 YERLİ TASARIM

%85 YERLİ ORANI

TSI SERTİFİKALI

DIŞA BAĞIMLILIĞI ORTADAN KALDIRDIK

AB UYUMLU YÜK VAGONU TASARIM VE ÜRETİM PROJELERİ

% 100 YERLİ TASARIM TSI SERTİFİKALI RİLNSS TİPİ VAGON

TSI SERTİFİKALI EANOSS TİPİ VAGON

% 100 YERLİ TASARIM HAFİFLETİLMİŞ YÜK VAGONU

YENİ HEDEFİMİZ VAGON İMALATINDA YURTDIŞI PAZARLARDA ETKİN OLMAK.

SERTİFİKASYON VE KALİTE

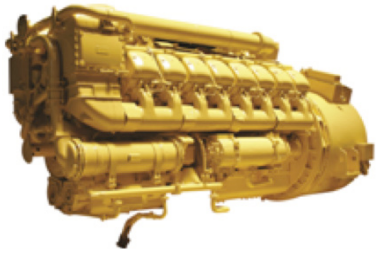
Türkiye'de İlk Defa Yerli Olarak AB'ye Uyumlu TSI Sertifikalı Yük Vagonunu TÜLOMSAŞ Üretti.

- Şirketimiz, yerli kurum ve kuruluşlarla birlikte TSI sertifikasyonu için gerekli olan her türlü dinamik ve statik testleri yapma imkanına sahiptir.
- AB gerekleri kapsamında vagon onarımı yapan kuruluşlar için bir gereklilik olan ECM sertifikasyonunda çalışmalar tamamlanmıştır. Şirketimiz 30 Haziran 2016 itibarı ile belge almıştır.

MOTOR SEKTÖRÜ

DİZEL MOTOR

Lokomotiflere ait dizel motor imalatı, bakım ve onarımı ile Tayland ve Fransa'ya motor ekipmanları ihracatı çalışmalarına devam edilmektedir.

MARİN MOTOR

- Denizcilik Sektörüne yönelik olarak Van Gölü Feribotları için TÜLOMSAŞ ve Yerli Çözüm ortaklarıyla Dizel Jeneratör Seti İmalatı gerçekleştirilmiştir.
- TÜLOMSAŞ marka motorlar ile gemi motoru temininde dışa bağımlılıktan kurtulmak hedeflenmiştir. Ayrıca geç teslimden kaynaklanan olumsuzluklar giderilmiş, yerli ve ucuz yedek parça ile hızlı servis imkanı elde edilmiş olacaktır.

CER MOTORU

Alternatif Akım teknolojisine sahip cer motorlarının yerli imalatı Şirketimizde gerçekleştirilmiştir.

- Eurotem-Marmaray araçlarında kullanılmak üzere cer motoru imalatı gerçekleştirilmiştir.
- İZBAN için cer motoru imalatı yapılmıştır.
- İBB-Yenikapı araçları için cer motoru imalatı devam etmektedir.

Doğru Akım teknolojisine sahip cer motorları:

- Yerlileştirme kapsamında TCDD için DE 33000 tipi Dizel Elektrikli Lokomotiflerde kullanılmak üzere D78 Tipi Cer motoru imalatı yapılmıştır.
- Lokomotiflere ait cer motoru imalatı, bakım ve onarımı ile HRS (Hafif Raylı Sistem) cer motoru imalatı, bakım ve onarımlarına devam edilmektedir.

HEDEFİMİZ

YILDA 1000 ADET CER MOTORU ÜRETİM KAPASİTESİ

AR-GE ÇALIŞMALARI

ARGE Merkezi

Demiryollarına yönelik millileştirme çalışmaları kapsamında kurulan TÜLOMSAŞ AR-GE Merkezi Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanarak 9 Haziran 2017 tarihinden itibaren hizmete girmiştir.

Tülomsaş Ar-Ge Merkezine Sahip İlk Kamu Kuruluşudur.

Kazanımlar

- TÜLOMSAŞ'ın uluslararası düzeyde rekabetini güçlendireceği gibi aynı zamanda teknolojik bilgi üretilmesi ile üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını da sağlayacaktır. Ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesinin yanında, verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknolojik bilginin ticarileşmesi gibi konularda da avantaj sağlayacaktır.
- Projelerin belirli bir plan ve sistematik içinde yürütülmesi sağlanacaktır.
- Ar-Ge destekleri ile akademik ve danışmanlık desteklerinden kolaylıkla yararlanılması ve personelin niteliklerinin geliştirilmesi imkanı sağlanacaktır.
- Ar-Ge Merkezinin hayata geçmesiyle birlikte halen yürütülmekte olan çalışmaların takip ve kontrol bakımından etkinliği arttırılmış olacaktır.

E 1000 MİLLİ ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF PROJESİ

E 1000 Elektrikli Lokomotif Projesi İle İlk Milli Elektrikli Lokomotif Üretilmiştir.

- Cer Konvertörü
- Merkezi Kontrol Ünitesi
- Kumanda Masası ve Cer Kontrol Ünitesi

%100 YERLİ TASARIM

%100 YERLİ ÜRETİM

Tasarımı, imalatı ve yazılımlarının geliştirilmesi TÜBİTAK MAM ile birlikte gerçekleştirilmiştir.

E 1000 PROJESİ TEMELİNDE BAŞLATILAN MİLLİ PROJELER

E 5000 MİLLİ ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF PROJESİ

Proje ile Türkiye'de ilk defa Raylı araçlar için,

- 5 MW gücünde cer sistemi geliştirilecektir,
- Güvenli yazılım ve donanım geliştirilecektir,
- Lokomotifin TSI kriterlerine göre "Milli Alt Sistemler ile test ve kabulü" gerçekleştirilecektir.

TÜLOMSAŞ LİSANSI

KATMA DEĞERİ YÜKSEK ALT SİSTEMLERİ İLE BİRLİKTE YURT İÇERİSİNDE ÜRETİLEBİLECEK VE YURT DIŞINA SATILABİLECEKTİR.

DE 10000 MANEVRA LOKOMOTİFİ PROJESİ

MANEVRA LOKOMOTİFİNDE KENDİ MOTORUMUZU KULLANACAĞIZ.

DIŞA BAĞIMLI DİZEL HİDROLİK TİP YERİNE TAMAMEN YERLİ DİZEL TİP MANEVRA LOKOMOTİFİNİ ÜRETİYORUZ.

2018' DE RAYLARDA...

MANEVRA LOKOMOTİFLERİNDE

% 100 MİLLİ ÇÖZÜMLER

KENDİ TEKNOLOJİMİZ İLE İTHALATIN ÖNÜNE GEÇECEĞİZ.

HİBRİT LOKOMOTİF PROJESİ

HİBRİT TEKNOLOJİSİNE SAHİP, DÜNYANIN 3. ÜLKESİ OLUYORUZ.

2018'DE RAYLARDA

- Proje ASELSAN ve TCDD Taşımacılık A.Ş. ile birlikte yürütülmektedir.
- Proje ile konvertör/invertör ünitesi ve yardımcı konvertör ünitesi ile tren kontrol ve yönetim sistemi yazılımlarından oluşan cer sistemi milli olarak tasarlanacak ve üretilecektir.

6 SİLİNDİRLİ DİZEL MOTOR PROJESİ

- 6 silindirli ve 850 HP gücündeki bu motordan bir adet prototip olarak üretilmiş ve testleri başarı ile tamamlanmıştır.
- Ülkemizde bu tipte üretilen ilk Milli Motor özelliğini taşımaktadır.
- Motorun savunma sanayiinde ve manevra lokomotiflerinde kullanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

DİZEL MOTOR MODERNİZASYON PROJESİ

HEDEFİMİZ

%15
YAKIT TASARRUFU

TÜBİTAK ve özel sektör kuruluşları ile birlikte TCDD İşletmesinde yaygın olarak kullanılmakta olan DE 24000 tipi lokomotiflerin dizel motorlarının modernizasyonu hedeflenmektedir.

Bu kapsamda yapılacak çalışmalar;

- Yeni nesil elektronik enjeksiyon kontrol sistemi entegrasyonunun ve yüksek basınç yakıt sisteminin entegre edilmesi,
- Turbo şarj sisteminin, emme-egzos manifold sistemi ve hava soğutucularının yanma verimini arttırma hedefleri doğrultusunda geliştirilmesi.

HAFİFLETİLMİŞ YÜK VAGONU PROJESİ

- TCDD'nin desteği ile Hafifletilmiş Yük Vagonu tasarımı ve prototip imalatı projesi Kamu Projeleri kapsamında TÜLOMSAŞ, İTÜ ve TÜBİTAK işbirliği ile tamamlanmıştır.
- Halen kullanılan vagonların darası ortalama 24 ton'dur. Bu proje ile vagon darası 19,7 tona indirilmiş olacak ve vagon başına 4,3 ton, 12 vagonluk katar başına 51,6 ton daha fazla yük taşınabilecektir.
- Vagonun TSI sertifikasyonunun yılsonuna kadar tamamlanarak seri üretime geçilmesi planlanmaktadır.

HIZLI TREN PROJESİ

- Milli Yüksek Hızlı Tren Projesi TÜLOMSAŞ'ın Proje Sorumluluğunda sürdürülmekte olup, Konsept Tasarım tamamlanmıştır.
- Milli Yüksek Hızlı Tren projesinde TCDD Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan 96 YHT setinin üretiminin, SİP kapsamında yapılacak ihale ile teknoloji transferi yapılarak gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

EKONOMİYE KATKI

BÖLGESEL ETKİLER

Yan Sanayide 20.000 Kişiye İstihdam

- Ülke genelinde 25 ilde yaklaşık 1100 firmadan mal ve hizmet temin edilmekte,bu firmalarda istihdam edilen çalışan sayısı 20.000 kişiyi aşmaktadır.

HEDEFİMİZ

SÜREKLİ İSTİHDAM VE EKONOMİK KATMADEĞER ARTIŞI

- Yürüttüğümüz üretim projelerinde birlikte çalıştığımız bazı yan sanayi firmaları Ar-Ge ve ihracat yapabilme kabiliyetini kazanmışlardır.

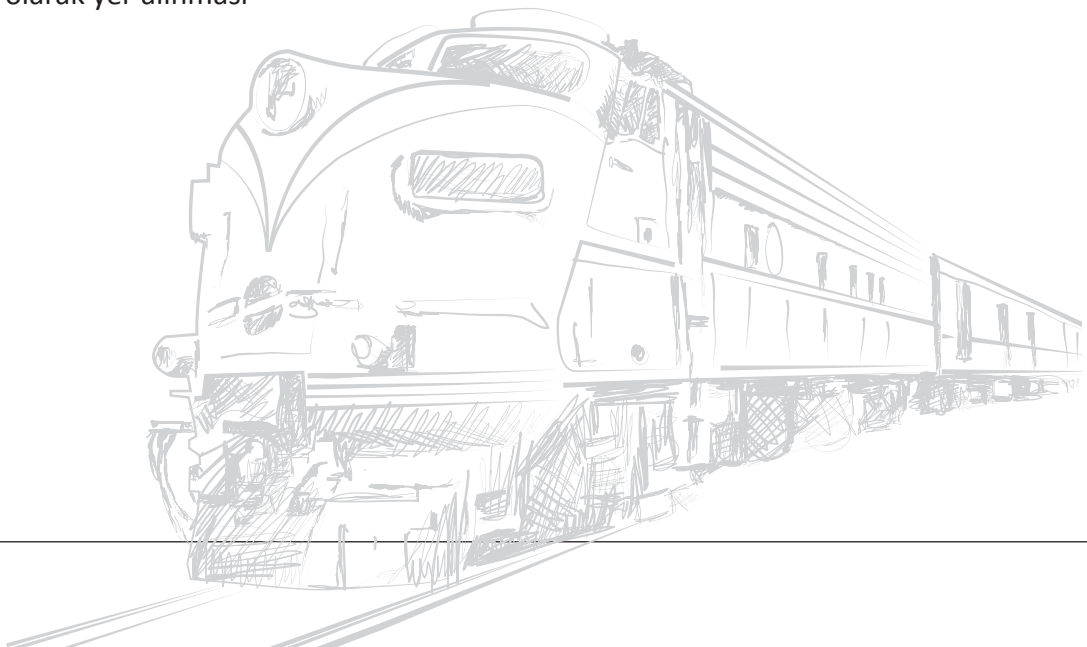
GLOBAL ETKİLER

- Stratejik Ortaklık Anlaşmaları kapsamında GE firması ile Dizel Elektrikli lokomotif, Rotem Firması ile Elektrikli lokomotiflerin yurtdışına yönelik pazarlama ve satış faaliyetleri etkin bir şekilde sürdürülmektedir.
- 2003 yılından bu güne kadar ürün bazında ihracat yapılan ülkeler;
- Amerika, Almanya, İngiltere, İran ve Irak ülkelerine lokomotif ihraç edilmiştir.
- Fransa, Almanya ve Tayland'a lokomotif ve dizel motor parçaları ihraç edilmiştir.

TÜLOMSAŞ'ta 20 Ülke İle İşbirliği Ve İhracat Çalışmaları Sürdürülmektedir.

2020 YILINA DOĞRU STRATEJİK AMAÇLAR

- Sektörün ihtiyaçlarına göre milli ve özgün çözümler üretilmesi.
- Yerli Katma Değeri en üst seviyeye çıkartacak Yeni Teknoloji kazanımı
- Teknolojinin etkin kullanımı ile karlılığın artırılması
- Yurt içi ve yurt dışı pazarlarda daha etkin olarak yer alınması
- Sektörün mal ve hizmet tedariki kapsamında yurt geneline yaygınlaştırılması
- Demiryolu araç sektöründe Milli çözümlerle AR-GE ve İnovasyon faaliyetlerinin artırılması
- YHT üretim teknolojisine sahip olunması

TÜVASAŞ

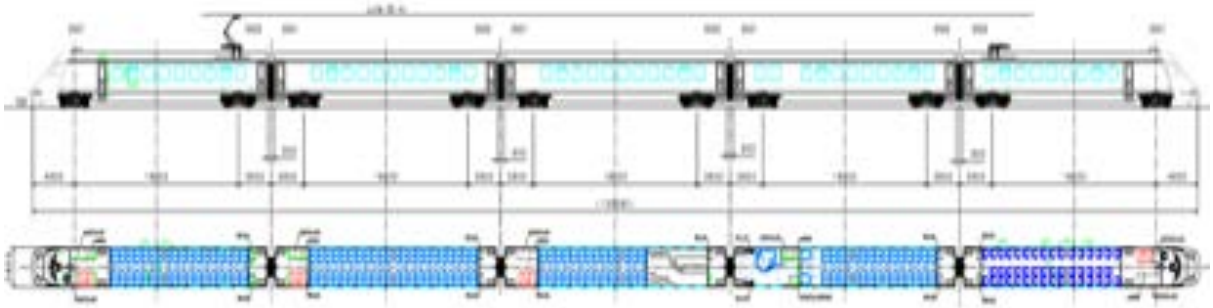
25 Ekim 1951 tarihinde Vagon Tamir Atölyesi adı altında kurulmuş olan ve daha sonraki yıllarda farklı isimler alan Tüvasaş bugünkü statüsünü 1985 yılında kazanarak Türkiye Vagon Sanayi Anonim Şirketi (TÜVASAŞ) adını almış ve faaliyetlerini bu isimle sürdürmektedir. Kuruluşundan itibaren Yolcu Taşıyan Raylı Taşıt araçları ihtiyacını dışa bağımlı olmadan karşılama hedefine yönelik çalışmalarını imkanlar dahilinde başarı ile sürdürmüştür. Son yıllarda demiryollarına verilen olağanüstü önem ve buna bağlı olarak verilen destekler sayesinde hem ürün çeşidini artırarak yepyeni projelere imza atmış hem de yurt dışına açılarak Avrupa Birliği ülkelerine yolcu vagonu ihraç edecek duruma gelmiştir.

ÖNEMLİ PROJE VE FAALİYETLER

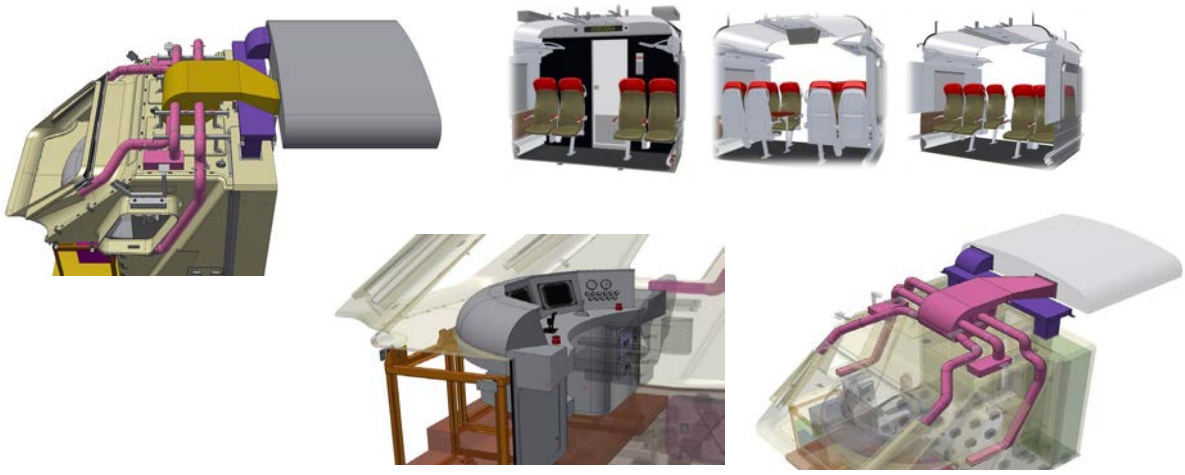
Milli Tren (Yerli EMU/DEMU) Projesi

TÜVASAŞ tarafından TCDD için imal edilecek olan Alüminyum Gövdeli, 160 Km/h hıza sahip, Şehirlerarasında 3'lü, 4'lü, 5'li ve 6'lı setler halinde çalıştırılacak Elektrikli Tren Seti (EMU) Projesi çalışmaları aralıksız sürdürülmekte ve gelinen aşamada;

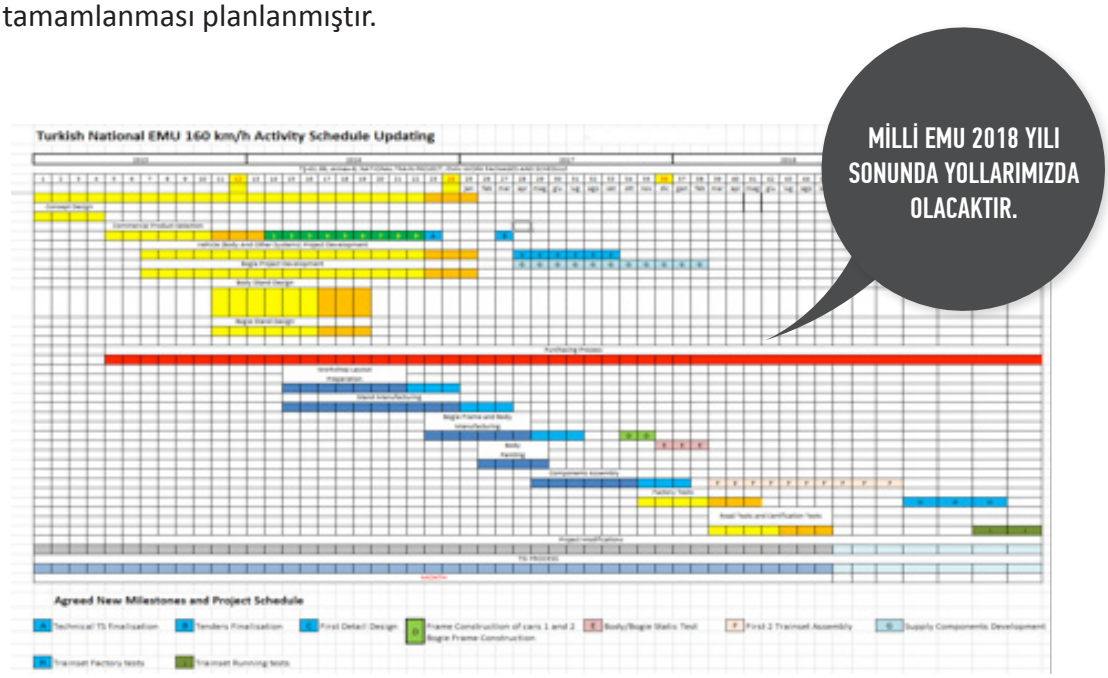
- 23.12.2014 tarihinde Proje hizmet alımı sözleşmesi,
- 02.10.2015 tarihinde TSI sertifikasyon hizmet alım sözleşmesi imzalanmış,
- Araçların Proje çalışmaları sürdürülmekte,
- Araç komponentlerinin (İklimlendirme Sistemleri, Kapılar, Trafo, Pantograf, Elektrik motorları ve Dişli Sistemleri, Amortisörler, Süspan sistemleri, Tekerlek takımları, Fren Sistemleri vb.) şartnameleri tamamlanmış, temin süreçleri devam etmektedir.

ELEKTRİKLİ TREN SETİ (EMU) KONFİGÜRASYONU

- Alüminyum Araç Gövdesi Üretim Tesisi inşaatı devam etmektedir. 2017 yılı sonunda inşaatın büyük oranda tamamlanması planlanmıştır.
- Tesiste Kullanılacak Kaynaklı Otomasyon Sistemleri ve Talaşlı İmalat tezgahları temini için ihaleleri tamamlanmıştır.

Dizel Tren Seti (DMU) Üretimi Projesi

2010 yılı Ağustos ayından itibaren TCDD için imalatına başlanan ve 2013 yılı sonunda tamamı üretilerek işletmeye verilen 84 araçlık (12x3+12x4) Dizel Tren Setlerine ilave olarak 2016-2018 yılları arasında üretilmek üzere TCDD tarafından sipariş edilen 124 adet Dizel Tren Seti araçlarının üretimi başlatılmış, 2016 yılında 36 adet aracın üretimi tamamlanarak TCDD Taşımacılık A.Ş'ye teslim edilmiştir. 2017 yılında 46, 2018 yılında ise kalan 49 aracın üretimi yapılarak teslim edilmesi planlanmıştır.

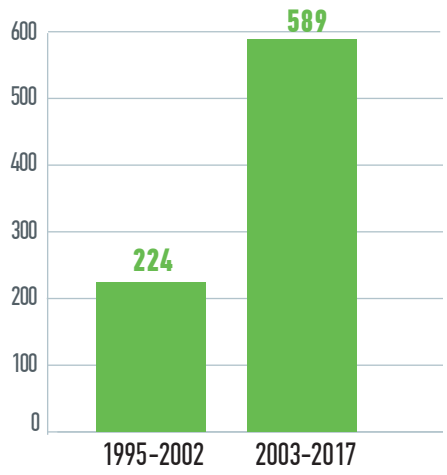
GERÇEKLEŞTİRİLEN PROJELER

2005 yılından itibaren İmalat ve Modernizasyon Faaliyetleri kapsamında;

- TCDD işletmesi için farklı tiplerde 203 adet Yolcu Vagonu, 84 adet Dizel Tren Seti aracı üretilmiş,
- 224 adet eski tip Klimasız Vagon, modernizasyon programları kapsamında yenilenerek 140 km/h hıza sahip Klimalı Yolcu Vagonlarına dönüştürülmüştür.
- Bulgaristan Demiryollarına 30 adet TSI standartlarında Yataklı Yolcu Vagonu
- Irak Demiryolları için de 26 adet çeşitli tiplerde vagonlar üretilmiştir.

GRAFİK 7

Yolcu Vagon İmalatı ve Modernizasyonu

Raylı Taşıt üretim sektörü; yüksek istihdam ve katma değer üreten, ülke ekonomisine faydası tartışmasız önemli stratejik bir sektördür. TÜVASAŞ 50 yılı aşkın bir sürede elde ettiği birikimi, yeniliklere uyum kabiliyeti, yetişmiş insan kaynakları ve toplam kalite yönetimi anlayışıyla, sektöründe hem bölgemizin hem de ülkemizin ekonomisine sağladığı katkıyla büyümekte ve gelişmektedir. TÜVASAŞ benimsediği misyon ve belirlediği vizyon doğrultusunda başarılarını sürdürecektir. Irak Demiryolları için 2015 yılında üretilen 14 adet çeşitli tiplerdeki vagonlar 14.04.2014 tarihinde Irak'a sevkedilmiş, 27.07.2015 tarihinde Irak Demiryolları tarafından kabulü yapılmıştır.

Bulgaristan Demiryolları için üretilen Yataklı Vagonlar, 2017 yılında yürürlüğe girecek olan Avrupa Birliği TSI (Karşılıklı İşletilebilirlik Standartları) sertifikasyonuna sahip olup, Konvansiyonel Yolcu Vagonları için bu sertifikasyonu alan ilk kurum TÜVASAŞ olmuştur.

TÜDEMSAŞ

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün bağlı ortaklıklarından birisi de Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş (TÜDEMSAŞ) Genel Müdürlüğü olup, 1939 yılında Cer Atölyesi adı altında Sivas' ta kurulmuştur. Kuruluş 1975 yılında SİDEMAS (Sivas Demiryolu Makinaları Sanayii Müessesesi) adını, 1986 yılında ise TÜDEMSAŞ adını almıştır.

Şirkette; TCDD Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan muhtelif tipte yük vagonlarının imalatı, mevcut yük vagonlarının bakım, onarım ve revizyonları ile bu vagonlara ait yedek parça imalatı yapılmaktadır. Aynı yıl içerisinde sipariş edilen farklı tiplerde yük vagonunu TSI (Technical specifications for interoperability)'a göre üretip, işletmeye sunulabilmektedir.

Uzun yıllara dayalı iş tecrübesi, bilgi birikimi ve teknik donanımı sayesinde ihtiyaç duyulan her türlü yük vagonunu, kısa süre içerisinde ve büyük miktarlarda üretebilecek kapasitede olup, alanında Türkiye'deki en büyük sanayi kuruluşudur.

Yedek parçalar

Vagon üretim sahasından bir görüntü

Vagon üretim çalışmasından bir görüntü

TÜDEMSAŞ' ta üretilen vagon tiplerinden bazıları

TÜLOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TCDD'ye ait tüm Servis ve Bölgelerde tamir edilen demiryolu araçları ile özel sektörün ihtiyacı olan,

- Tampon,
- Yaprak Susta,
- Fren Hava Hortumu
- Buraj Kazması
- Vidalı Koşum Takımı

gibi birçok yedek parça TÜDEMSAŞ'ta üretilmektedir.

Vagon Üretim ve Onarım Gerçekleşmeleri

TABLO 4 **Yıllara Göre Vagon Üretimi ve Onarımı**

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
2003-2017 Yılları Vagon Üretimi (Adet)														
135	15	306	418	574	604	700	400	435	480	630	502	100	448	171
2003-2017 Yılları Vagon Onarımı (Adet)														
2.649	2.270	1.748	2.157	1.760	2.282	2.385	2.668	2.520	2.505	2.200	2.653	1.998	2.414	1.383

- 1953 yılından 01.09.2017 tarihine kadar 31 tipte toplam 21.890 adet vagonun üretimi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 200 adet Zaes tipi, 150 adet Zas tipi sarnıç vagonu 2002-2003 yıllarında IRAK' a ihraç edilmiş; 60 adet Sgss tipi konteyner vagonu 2013 yılında yurt içinde özel şirkete teslim edilmiştir.
- 1939 yılından 01.09.2017 tarihine kadar değişik tipte toplam 347.426 adet vagonun bakım, onarımı ve revizyonu gerçekleştirilmiştir.

Kalite Sistemleri ve Sertifikasyon Çalışmaları

TÜDEMSAŞ son yıllarda kalite sistemleri ve belgelendirme çalışmalarına önem vermiş, bu sistemlere yönelik sertifikasyon çalışmalarını tamamlayarak yurt içinde ve yurt dışında sektörün gerektirdiği her türlü sertifikayı almıştır.

- TS EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi
- TS 18001:2008 OHSAS İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi
- TS EN ISO 14001:2004 Çevre Yönetim Sistemi
- TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi
- EN 15085-2 Demiryolu Araçları ve Bileşenlerinin Kaynak Standardı

TÜDEMSAŞ Uluslararası Demiryolları Birliği (UIC) standartlarında vagon üretmekte birlikte bu vagonların Trans Avrupa Demiryolu Ağlarında (TEN) kesintisiz ve güvenli olarak çalıştırılmasını sağlamak amacıyla ortaya konulmuş düzenlemeleri ifade eden Karşılıklı İşletilebilirlik Teknik Şartları (TSI) sertifikasyon çalışmaları 5 tip vagon ve 2 çeşit vagon için tamamlanmış, 2 tip vagon ve diğer bir boji içinse devam etmektedir.

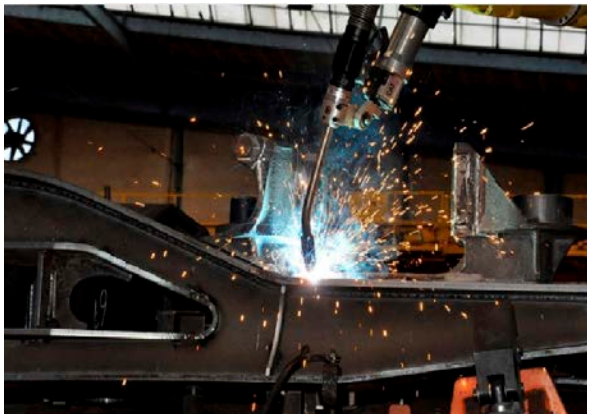
Ayrıca Avrupa Birliği tarafından, yük vagonlarının bakım, onarım ve revizyonlarının yapıldığı tüm kamu ve özel sektör kuruluşlarından istenmekte olan ECM Bakım Yönetim Sistemi kapsamında Bakım Temini Fonksiyonu Sertifikasyonu 2016 yılında tamamlanmıştır.

Teknik Altyapı

Şirket bünyesinde bulunan fabrikalar, sektörün gerektirdiği her türlü teknolojik tezgâhlara sahip olup (Yatay İşleme Merkezleri, CNC Torna Tezgâhlar, CNC Tekerlek Tornaları, CNC Makas, CNC Abkant vb. gibi) değişik yatırımlarla kendisini sürekli geliştirmektedir.

Vagon Onarım Fabrikasında, onarımı yapılacak olan vagonlar Türkiye'de bir ilk olan Robotlu Vagon Kumlama Tesisinde robotlar yardımıyla kumlanmaktadır. Tamir edilecek bojiler ise kumlama kabininde otomatik olarak kumlanmaktadır.

Boji Robot Kaynak Ünitesi

CNC tezgâhlar

Robotlu Vagon Kumlama Tesisi

Boji Kumlama Tesisi

Test Üniteleri

Vagon Üretim Fabrikası bünyesindeki test istasyonlarında; yeni üretilen bojilerin statik testleri ile vagonların fren testleri yapılmaktadır.

Vagon Onarım Fabrikası bünyesindeki test istasyonlarında ise, bakım, onarım ve revizyonları tamamlanan vagonların fren sistemleri ile fren sisteminin önemli alt bileşenlerinden valf ve regülatörlerin tamir ve bakımları yapılmakta ve bilgisayar destekli modern test cihazları ile test edilmektedir.

Statik Fren Testi

Valf Test Cihazı

Boji Test İstasyonu

Gabari Ölçüm İstasyonu

2017 YILI FAALİYETLERİ

Vagon Üretimi

2017 vagon üretim programı 155 adet Rgns, 150 adet Talns, 200 adet Zacens ve 150 adet Sgg-mrs olarak TSI şartlarına uygun üretilecek şekilde planlanmıştır ve üretimi devam etmektedir.

Vagon üretim çalışması

155 Adet TSI Şartlarına Uygun Rgns Tipi Yük Vagonunun tamamı üretilerek işletmeye sunulmuştur.

Rgns tipi vagon

Yeni Nesil Milli Yük Vagonu

150 adet Talns tipi yük vagonunun seri üretimi devam etmektedir.

Talns tipi vagon

200 adet Zacens tipi yük vagonunun seri üretimi devam etmektedir.

Zacens tipi vagon

Ülkemiz 2023 Vizyonu demiryolu hedefleri arasında yer alan, yük vagonlarının üretim ve bakımında özel sektör payının artırılması hedefi doğrultusunda, iş gücü eksikliğinden doğan açığı kapatabilmek için emek yoğun işler mahalli piyasaya ihale edilerek, paydaşlık esasına dayalı işbirlikleri oluşturulmaktadır.

Bu iş birlikleri sayesinde; TÜDEMSAŞ'ın uzun yıllara dayalı iş tecrübesi ve bilgi birikimi özel sektöre aktarılmakta, onların enerjisi ve dinamizmi sektöre kazandırılarak, bölgemiz ve ülkemiz demiryolu sanayisinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede ülkemizin önümüzdeki yıllarda küresel ölçekteki demiryolu pastasından daha fazla pay alınması hedeflenmektedir.

Türkiye genelinde ve özellikle bölgede demiryolu yan sanayisinin yeni yeni oluşup gelişmeye başlaması ve sektörle ilişkili farklı iş kollarında (döküm, dövme, çelik konstrüksiyon gibi iş kollarında) tecrübeli firma sayısının az olması nedeniyle, yan sanayiden temin edilen ürünlerin teslimatlarında, standartlara uygunluk, kalite ve zamanında teslimat yapabilme açısından ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunlar TÜDEMSAŞ'ın büyüyen üretim hedefinde sapmalara neden olmaktadır.

Vagon Bakım, Onarım ve Revizyonu

Şirketimizde 2013 yılıyla birlikte kalite anlayışı tamamen değiştirilmiş olup, yapılan bakım ve onarımın kalitesi sürekli artırılmaktadır. 2017 yılında vagon bakım, onarım ve revizyon programı toplam 2.300 Adet olarak hedeflenmiştir.

Vagon Onarım Aşamaları

Vagon Onarım Tadilatı

Tamamlanan ECM sertifikasyon süreçleri, yapılan pazarlama faaliyetleri ve iş görüşmeler sayesinde, özel sektör firmalarıyla da vagon revizyonuna dönük bakım anlaşması imzalanmıştır. Belirlenen takvim çerçevesinde çalışmalar devam etmektedir. Bunun yanında MKE ve MSB ANT Başkanlığı gibi kamu kurumlarının vagonlarının da bakım, onarım ve revizyonu yapılmaktadır.

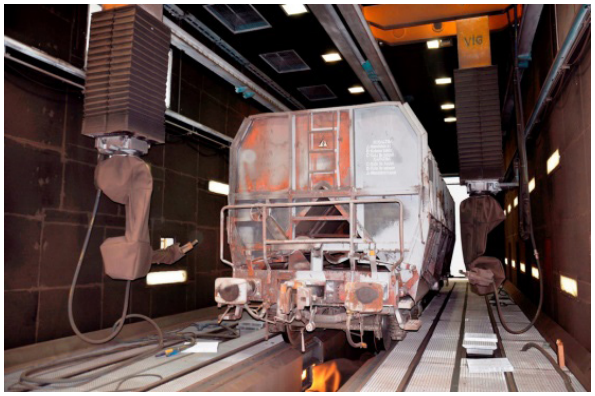
Yatırım Programı Detayı ve Gerçekleşmeleri

TABLO 5 **2017 Yılı Yatırım Programı ve Gerçekleşmeleri** (TL)

PROJE	PROGRAM	GERÇEKLEŞME
TEZGAH VE TESİS TEMİNİ	**2.050.000**	1.255.760 TL karşılığında sözleşmeye bağlandı.
BOYA VE KURUTMA HOLÜ	**6.300.000**	İhale aşamasında
ECM Bakım Fonksiyonu Belgesi Temini için Vagon Onarım Fabrikasının Reorganizasyonu	**10.185.000**	804.505 TL gerçekleşti. 2.074.500 TL sözleşmeye bağlandı. İhale süreçleri devam etmektedir.
İDAME VE YENİLEME PROJESİ	**4.715.000**	**1.999.754**
Büyük bakım ve Onarım İşleri	1.085.000	461.978
Küçük Çaplı Alet, Cihaz ve Donanımlar	875.000	337.692
Bilgisayar Yazılım ve Donanımı	560.000	136.529
Vinç	2.070.000	1.006.555
Kalıp Kolaylık	125.000	57.000
TOPLAM	**23.250.000**	**2.804.259**

Robotlu Vagon Kumlama Tesisi:

Şirkette bakım, onarım ve revizyonları yapılmak üzere gelen tüm yük vagonlarının; yıkanması ve insan faktörü olmadan, robotlar yardımıyla kumlanmasının yapıldığı tesis işletmeye alınmıştır. Tesis özellikleri ve yaptığı iş itibariyle Türkiye'de bir ilktir.

Kumlama robotları

Vagon kumlama tesisi

Kaynak Eğitimi ve Teknolojileri Merkezi:

Atıl durumda bulunan eski adı ile Pratik Sanat Okulu, TÜDEMSAŞ, TCDD ve özel sektör bünyesinde çalışan kaynakçıları eğitmek ve yeni kaynakçılar yetiştirmek üzere Kaynak Eğitimi ve Teknolojileri Merkezi olarak düzenlenmiş ve 2013 yılı Haziran ayından beri hizmet vermeye başlamıştır. Açılışından bugüne kamu kuruluşu olmamızın gereği olarak bu merkezde sosyal sorumluluk projeleri de yürütülmektedir.

TABLO 6

Kaynak Eğitimi ve Teknolojileri Merkezi

EĞİTİM VERİLEN	1805 Kişi
SERTİFİKA ALAN	1385 Kişi
DAĞILIM	
TÜDEMSAŞ PERSONELİ	920 Kişi
TCDD PERSONELİ	260 Kişi
ÖZEL SEKTÖR PERSONELİ	205 Kişi
AB DESTEKLİ YAN SANAYİ ELEMANI YETİŞTİRME PROJESİ	20 Kişi
MİLLİ EĞİTİM İL MÜDÜRLÜĞÜ UYGULAMALI KAYNAK EĞİTİMİ	147 Kişi

Kaynak Teknolojileri Eğitim Merkezinden Görüntüler

Kaynak Teknolojileri Eğitim Merkezinden Görüntüler

Fabrika Sahalarının Modernizasyonu:

İmza koyduğu uluslararası anlaşmalar gereği ülkemiz için de zorunlu hale gelen TSI, ECM gibi teknik düzenlemelere hazırlık bağlamında; şirketimiz bünyesindeki fabrika sahaları, kalite kontrol laboratuvarları modernize edilmiş, malzeme stok sahaları bir yandan genişletilirken, diğer yandan yenilenmiştir. Bu sayede TÜDEMSAŞ daha modern bir yapıya kavuşmuştur.

Malzeme stok sahalarının
TSI ve ECM kapsamında yenilenmesi

Yeni Vagon Onarım Fabrikası:

2008 yılında kapatılan dökümhane fabrikamız, 2015 yılı itibariyle Vagon Onarım Fabrikası olarak baştan sona yenilenmiş ECM Bakım Yönetim Sistemi kapsamında sertifikalandırılmıştır. Şirketimiz bünyesindeki 2. Vagon Onarım Fabrikasıdır.

Yeni Vagon Onarım Fabrikası

2017-2020 HEDEFLERİ

İhracat Hedefi

	2017	2018	2019	2020
TCDD Taşımacılık A.Ş'ye Vagon Üretimi	655	717	910	1.350
Vagon Onarım Hedefi	2.100	2.370	2.290	2.270
3. Şahıslara Vagon Üretimi	200	100	200	300
Vagon İhracaat Hedefi	-	100	200	300
Boji İhracaat Hedefi	-	200	400	600

AR-GE ÇALIŞMALARI

Milli Tren - Yeni Nesil Milli Yük Vagonu Projesi:

Ülkemizi önümüzdeki yıllarda, demiryolu teknolojisini üreten ve ihtiyacı olan ülkelere de ihraç eden bir ülke durumuna getirecek olan "Milli Tren Projesi" çalışmaları tamamlanmıştır. "Milli Tren Projesi" nin içinde yer alan "Yeni Nesil Milli Yük Vagonu" projesinin proje yürütücüsü TÜDEMSAŞ' tır. TCDD koordinatörlüğünde, TÜDEMSAŞ Ar-Ge Dairesi Başkanlığı ve diğer ünitelerden çok sayıda teknik personel proje üzerinde çalışmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda;

- Vagon Şekli: Sggmrs 90' Tipi Konteyner Taşıma Vagonu,
- Boji Tipi: H tipi Yeni Nesil Boji
- Fren Sistemi: Kompakt Fren Sistemi

olarak belirlenmiş ve proje çalışmalarına başlanmıştır.

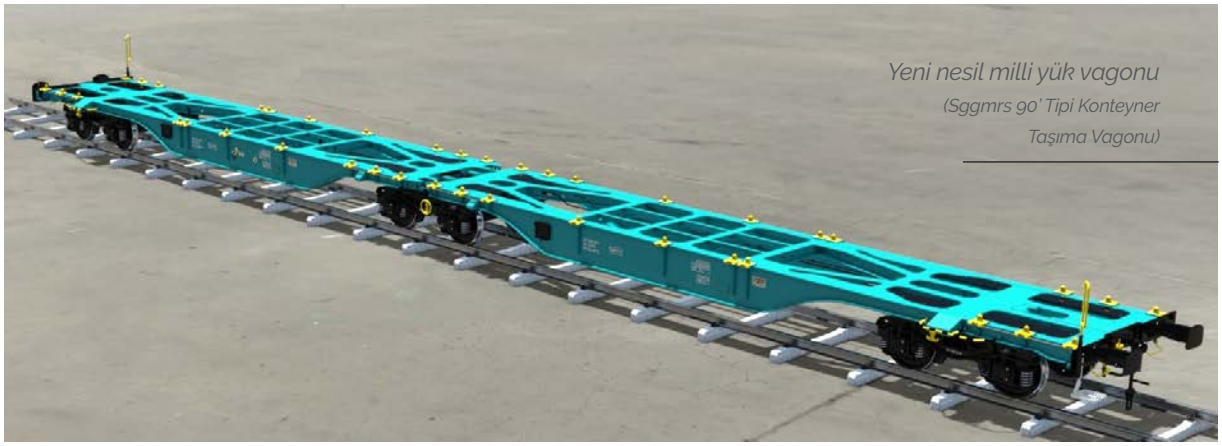
H tipi bojinin prototipleri üretilerek Almanya-Dresden'de ki IMA test merkezinde 6 ay süren yorulma testine tabi tutulmuş ve testler başarı ile tamamlanmıştır.

Şasi prototipleri üretilmiş, boji montajı yapılmış, TSI kapsamındaki testleri NoBo gözetiminde başarı ile tamamlanarak, prototipler 23 Martta raylara indirilmiştir.

Yılın sonuna kadar TCDD Taşımacılık AŞ'ye 150 adet üretilecektir.

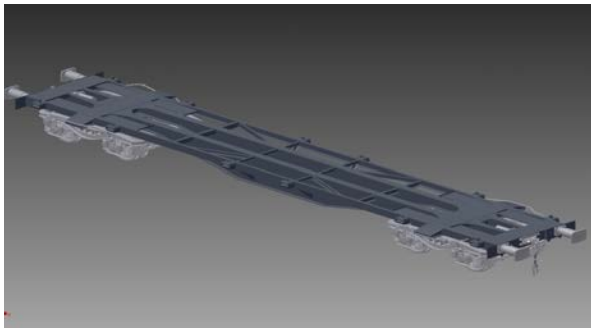
Yeni nesil milli yük vagonunda kullanılacak H tipi boji

Yeni nesil milli yük vagonu (Sggmrs 90' Tipi Konteyner Taşıma Vagonu)

2017-2020 Yıllarını İçeren AR-GE Projeleri:

TÜDEMSAŞ sektörde yaşanan gelişmeler çerçevesinde teknolojik yatırımlara devam ederek, yenilikçi ürünlerle küresel pazarda yer almak istemektedir. Teknik altyapısını ve Ar-Ge faaliyetlerini geliştirecek katma değeri yüksek ürünlere odaklanarak, yerli imkânlar geliştirmek ve ihracata yönelik yeni fırsatları değerlendirmek öncelikleri arasındadır. Bu çerçevede önümüzdeki dönemde yapacağı Ar-Ge çalışmaları şu şekildedir:

Sgmmnss 45' Bojili Platform Vagonu

Askeri Tank Taşıma Vagonu (Sdgmns)

Laags 40' Konteyner Taşıyıcı İkiz Vagon

87 m³'lük Zans Tipi Sarnıç Vagonu

Sdgmns Semitreyler Taşıyıcı Vagon

GELECEK BEKLENTİLERİMİZ

- Karşılıklı İşletilebilirlik Teknik Şartlarına (TSI) göre üretim sayesinde 2017 yılından itibaren boji ve vagon ihracatı yapmak,
- Vagon Onarım Fabrikamızda 2016 yılı sonunda ECM Bakım Yönetim Sistemi kapsamında, Bakım Temini Fonksiyonu Sertifikası gereklerine göre bakım, onarım ve revizyon yapmak,
- Demiryolu yük araçlarının üretimi ve demiryolu yük taşımacılığına özel sektörün enerjisini ve dinamizmini katarak, paydaşlık esasına dayalı işbirliklerini daha da geliştirerek, Şirketin ulusal ve uluslararası arenadaki rekabet gücünü artırmak ve verimlilik düzeyini yükseltmek,
- Demiryolu yük araçlarının üretimi, bakım ve onarımı ile yedek parçalarının tedariki noktasında bölgesinde gelişmeye başlayan demiryolu yan sanayisini daha da büyüterek, bölgeyi TÜDEMSAŞ üzerinden yük vagonu üretim üssü haline getirmek.

HAVACILIK
VE UZAY TEKNOLOJİLERİ

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- İŞLETME FAALİYETLERİ

Giriş

Havacılığın merkezi, gelişen yeni ekonomilerle birlikte doğuya doğru kaymaktadır. Bu anlamda geçmişte batı ülkeleri merkezli bir gelişme seyri izleyen Havacılık sektörünün bugün doğu ülkelerinde daha etkin olduğu görülmektedir. Ülkemiz ise bahsi geçen bu gelişmenin en hissedilir şekilde yaşandığı ülkelerin başında gelmektedir

1.5 milyar insanın uçakla 3 saatte erişebileceği bir coğrafyada yer alan Türkiye hem transit uçuşlara imkân tanıyan coğrafi avantaja sahiptir hem de dünyada havayolu ulaşımına talebin en çok arttığı bölgeye yakındır. Havacılıkta özel sektörün ve dolayısıyla rekabetin önünü açan düzenlemeler ve kamu-özel sektör işbirliği ile gerçekleştirilen yatırımlarla birlikte bu avantajların somut kazanımlarını son 15 yıldır bir bir görmekteyiz.

Bugün dünyada "Sivil Havacılıkta Türk Modeli" adıyla anılan uygulamanın varlığı, Avrupa'nın en hızlı büyüyen ve en iyi havayolu şirketine sahip olmamız, Havayolu Yolcu Taşıma Kapasitesi ile Küresel Rekabetçilik Raporu'na göre 138 ülke arasında 16. sırada yer almamız, Havayolu Yolcu sayısında dünyada 11., Avrupa'da 5. sırada konumlanmamız bu somut kazanımlarla dünyada havacılık sektörü alanında prestij sahibi olduğumuzun en büyük kanıtıdır.

2003 yılından bu yana yürütülen çalışmalarla Türkiye bu prestiji fazlasıyla hak etmiştir.

- Sivil trafiğe açık aktif havalimanı sayımız 26'dan 55'e,
- Büyük gövdeli uçak sayımız 162'den 518'e,
- Hava ulaştırma anlaşması bulunan ülke sayısı 81'den 169'a ulaşmıştır,

Yine bu yıl sonu itibarıyla;

- Taşınan toplam yolcu sayımız 34,4 milyondan 189,01 milyona,
- Sektör cirosu 2,2 milyar Dolar'dan 21 milyar Dolar'a,
- Sektörde istihdam edilen kişi sayısının 65 binden 200 bine ulaşması beklenmektedir.

İnşaatında 30 bin kişinin gece gündüz çalıştığı yılda 200 milyon yolcu nihai kapasitesi ile dünyanın en büyük havalimanı olarak hizmet verecek olan İstanbul Yeni Havalimanı ve Milli Uçak Projelerimizle Türkiye havacılık sektöründe dünyada daha uzun yıllar adından söz ettirecektir.

Ülkemiz havacılık sektöründe elde ettiği başarıları uzay çalışmaları alanında da sürdürmeye kararlıdır. Bu alandaki en somut adımı 2015 yılında hizmete giren Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi (USET) ile atan ülkemiz, uzay çalışmalarını yüzde 100 yerli ve milli uydumuz Türksat 6A'yı 2020 yılında uzaya fırlatarak taçlandıracaktır.

Operasyonel faaliyetlerin yürütüleceği, koordinasyonun sağlanacağı, ar-ge çalışmalarının yapılacağı Türkiye Uzay Ajansı'nın kurulumu tamamlandığında ise Türkiye uzay ve havacılık sanayisinde dışa bağımlılığını geride bırakan ülkeler arasındaki yerini alacak, uzay çalışmalarında uluslararası rekabete katılacaktır.

Havacılık ve uzay teknolojileri alanında ülkemizde gerçekleştirilen çalışmaların detayları kitabımızın bu bölümünde sizlere sunulmaktadır.

Havacılık Sektörü

İlk ticari yolcu uçuşunun gerçekleştirildiği tarihten bu yana, yaklaşık yüz yıllık bir zaman dilimi içerisinde, uçuş yapan yolcu sayısı (ticari seferler) küresel ölçekte 67 milyarı geçmiş bulunmaktadır. Geride bıraktığımız sene sonu itibariyle, 17.370 şehir çifti arasında, yaklaşık olarak 52.964 rota üzerinde 32,8 milyon ticari sefer gerçekleşmiştir. Başka bir ifadeyle, ticari seferlerde, sadece bir sene içerisinde kat edilen mesafe yaklaşık olarak 6,7 trilyon kilometredir. IATA geçtiğimiz sene sonunda yayımladığı raporunda, hava yolcu taşımacılığında önümüzdeki yirmi sene içerisinde yaklaşık olarak senelik %3.6'lık bir ek büyüme öngördüğünü açıklamıştır. Bahsi geçen %3.6'lık yıllık büyüme, önümüzdeki 20 sene içerisinde yaklaşık olarak 3.1 milyar yeni yolcu anlamına gelmektedir.

Sivil havacılığın ekonomik etkisi diğer sektörlerle karşılaştırıldığında çıkan sonuç şaşırtıcıdır. Dünya havacılık sektörü yarattığı 600 milyar ABD Dolarını aşan ekonomik katkısı ile İlaç ($451 milyar), tekstil ($223 milyar) ve hatta otomotiv ($555 milyar) sektörlerinden finansal hacim olarak daha büyüktür. Sivil havacılık sektörünün dünya gayri safi hasılasına olan katkısı, insanlar için ihtiyaçlar hiyerarşisinin başında gelen yeme-içme sektörünün yarısından daha fazladır.

Görüldüğü gibi, havacılık ve uzay teknolojileri, dünyada baş döndürücü bir hızla gelişmeye devam etmekte, gerek uluslararası gerekse kıtalararası entegrasyon ve bütünleşmede büyük rol oynamakta, hatta öncülük etmektedir. Günümüz dünyasında, dış ticaret ve turizm gibi dünya ekonomisine yön veren ve hacim kazandıran en önemli sektörler havacılık sektörü sayesinde hayat bulmakta; geleceklerini havacılık sektörünün kanatları altında inşa etmektedir. Günümüz dünyasında havacılık sektörü, kargo ve yolcu taşımacılığı ayrımı yapılmaksızın, ülke ekonomilerinin bel kemiğini oluşturmaktadır.

Havacılık sektörü, ülkeler arasında kurdu-

ğu kültürel ve ticari köprülerle devletlerin sosyo-ekonomik refahının yükselmesinde önemli rol oynamaktadır. Sınır ötesi yolculukların kolaylaşması, ülkeler arasındaki sosyal ve ticari ilişkilerin daha da kuvvetlenmesinin ana sağlayıcılarındandır. İnsanın ve emtianın güvenli ve hızlı bir şekilde akışının sağlanması, ülkeler için çok önemli sosyo-ekonomik ve kültürel faydalar barındırmaktadır. Ayrıca, havacılık sektörünün haiz olduğu stratejik önemi nedeniyle, gelişmiş ve yeni teknolojileri bünyesinde barındıran; doğru ve yerinde regülasyon ve düzenlemelere sahip ülkeler, ticari, kültürel ve askeri alanlarda büyük avantajlar elde etmekte ve önemli bir güç haline gelmektedirler.

Bakanlığımız tarafından, hava taşımacılığının ülkelerin istikbalinde taşıdığı önemin bilinciyle, sektörün geliştirilmesine yönelik köklü adımlar atılarak, havacılık faaliyetlerinin özel sektöre ve rekabete açılması sağlanmıştır. Rekabetin itici gücüyle büyük bir gelişim ve dönüşüm yaşayan sivil havacılığımız, başarı hikayesi ile dünya havacılığının odak noktası haline gelmiştir.

Bakanlığımız tarafından "sivil havacılık" alanında oluşturulan mevzuata uygun olarak geliştirilen politikalar çerçevesinde seyahat maliyetlerindeki düşme, havalimanlarının fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve modern bir çehreye kavuşturulması, yeni havalimanlarının dünyadaki rakipleriyle yarışacak nitelikte inşa edilmesi gibi faktörler sektöre ivme kazandırmıştır. "Her Türk Vatandaşı Hayatında En Az Bir Kere Uçağa Binecek" sloganıyla yola çıkılarak 2003 yılında başlatılan "Havacılıkta Serbestleşme Projesi" ile çapraz uçuşların canlandırılması sonucunda gerek taşınan yolcu sayısında gerekse uçuş sayısında önemli artışlar gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız havacılık faaliyetlerini emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı olarak bölgede lider bir konumda yürütme hedefi doğrultusundaki politika ve düzenlemelere devam etmektedir. Sivil havacılık alanında yapılan düzenlemeler ve özellikle 2003 yılından itibaren fiili olarak hayata geçirilen ve bir politika haline getirilen havayolu taşımacılığında serbestleşme politikası neticesinde sektörün önü açılmış ve buna paralel olarak havacılık sektörü tahminlerin çok üzerinde bir hızla büyümüştür.

İstikrarlı ve kararlı bir şekilde desteklenen politika ve uygulamalar neticesinde Türk Sivil Havacılığımız, ICAO, IATA, Oxford Economics, Boeing, Airbus gibi uluslararası kuruluşlarının beklentilerinin çok üzerinde bir gelişme göstermiştir. Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede havacılık sektöründe kriz yaşanırken ve şirketler küçülmeye giderken, Türkiye'de havacılık sektörü büyümeyi sürdürmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren havayolu işletmeleri tarafından 2016 yılında 174 milyondan fazla yolcu taşınmış olup, bu sayı dünya genelinde taşınan yolcuların yaklaşık olarak %3'üne karşılık gelmektedir.

IATA raporlarına göre, 2015 yılında toplam yolcu sayısında Türkiye dünyanın en büyük 16. pazarını oluştururken, 2016 yılında 13. sıraya yükselmiştir. IATA'nın tahminlerine göre, 2033 yılı itibariyle Türkiye'nin toplam yolcu sayısına göre dünyanın en büyük ilk 10 pazarı arasına girmesi beklenmektedir (IATA Air Passenger Forecasts 2016).

2003 yılından bugüne sürdürülen başarılı politikalar ve uygulamalar sonucunda, havayolu şirketlerimizin uçak sayısı %220, kol-

tuk kapasitesi %254, kargo kapasitesi % 449 artmış, yurt içinde ve yurt dışında uçulan nokta sayısı 351'ye ulaşmıştır.

2003 yılında sektörde yaklaşık 65.000 çalışan istihdam edilirken, bu sayı 2016 yılı sonu itibariyle 191.709'a ulaşmıştır. 2003 yılında 2,2 milyar dolar olan sektör cirosu, 2016 yılında yaklaşık olarak Gayri Safi Milli Hasılanın %3'den fazlasına denk gelecek şekilde 20 milyar dolarlık bir ciro yaratmıştır. Türkiye'de tüm sektörler için çalışan başına ortalama ciro 42.000 dolar seviyesinde olup; 2003 yılında ülkemizde havacılık sektöründe çalışan başına ortalama ciro 30.000 dolar düzeyindeyken, 2016 sonu itibariyle bu tutar yaklaşık olarak 105.000 dolara seviyesine gelmiştir. Ülkemizde 2004 yılı itibariyle taşınan kargoların değer olarak %6'sı hava kargo ile taşınırken, bugün bu rakam %12 seviyelerine gelmiştir. Yine aynı şekilde, 2004 yılında hava ihracatına konu kargoların ortalama kg ihraç fiyatı 28 dolar iken bu rakam 2016 sonu itibariyle 40 dolar seviyelerine gelmiştir. Türkiye, 2016 yılında gerçekleştirdiği 142,5 milyar dolarlık ihracatın 17,3 milyar dolarlık kısmını (%12) havayolu ile ihraç etmiştir. Ülkemize havayolu ile gelen turistlerin ülkemiz ekonomisine katkıları yaklaşık olarak 23 milyar doların üzerinde gerçekleşmektedir.

Turizme doğrudan sağladığı ekonomik katkının yanı sıra, Oxford Economics'in 2011 yılında Türkiye'deki havacılık sektörü için yayımlamış olduğu rapora göre; Türkiye'de havacılık sektöründe istihdam edilen her 100 kişi turizm sektöründe 277 ek istihdam yaratmaktadır.

Havayolu taşımacılığı sektörü sınırlar barındırmayan uluslararası yolcu ve emtia akışına yönelik bir hizmet türü olduğundan, ülkemizde hizmet ihracatı yapan ilk 10 ihracatçıdan 4 tanesi havayolu taşıyıcılarımızdan oluşmaktadır. Listede birinci sırayı THY almaktadır. 2016 sonu itibariyle THY'nin 9,59 milyar dolarlık satış gelirinin 8,3 milyar doları (%87) yurtdışı hatlardaki bilet gelirlerinden oluşmaktadır.

2003 yılından itibaren uygulanan politikalarla Sivil Havacılık alanında faaliyet gösteren 13 Havayolu İşletmesi hızla büyümüştür. Bu büyüme, Bakım-Eğitim kuruluşları ve Yer Hizmeti Kuruluşları gibi diğer Havacılık işletmelerinin artışını da beraberinde getirmiştir. 2003 yılında 40 olan Bakım ve Eğitim İşletmeleri sayısı, 2017 Eylül ayı itibariyle 130'a, Yer Hizmetlerinde Çalışma Ruhsatlı Şirket Sayısı 37'den 45'e ulaşmıştır.

2016 yılı içinde, Havayolu İşletmeleri, 41 Milyar 128 Milyon TL ciro ve 36.900 personel, Bakım ve Eğitim İşletmeleri 3 Milyar 688 Milyon TL ciro ve 8.052 personel, Yer Hizmeti Kuruluşları 3 Milyar 581 Milyon TL ciro ve 28.243 personel, Balon İşletmeleri 30 Milyon TL ciro ve 1.229 personel, Genel Havacılık İşletmeleri 99 Milyon TL ciro ve 247 personel, Hava Taksi İşletmeleri 648 Milyon TL ciro ve 1.094 personel, Havaalanı İşletmeleri 4 Milyar 471 Milyon TL ciro ve 10.362 personel, Kargo İşletmeleri 4 Milyar 219 Milyon TL ciro ve 3.902 personel, Tasarım-Üretim Kuruluşları 2 Milyar 552 Milyon TL ciro ve 5.502 personel, Terminal İşletmeleri 3 Milyar 554 Milyon TL ciro ve 2.748 personel, Yakıt Kuruluşları 6 Milyar 271 Milyon TL ciro ve 673 personel ile ülke ekonomisine katkı sağlamıştır.

2003 yılından itibaren yıllık ortalama %10'nun üzerinde büyüme gösteren havayolu taşımacılığı sektörüne ilişkin genel

bilgilerin olduğu tablo aşağıda sunulmuştur (**Tablo 1**).

Sektördeki büyümeye paralel olarak havacılık altyapısı ve havacılık teknolojilerinde de önemli ilerleme kaydedilerek, uçak bakım, yedek parça imalatı ve modifikasyon gibi alanlarda çok önemli atılımlar gerçekleştirilmiş, nihayetinde ülkemiz hava aracı tasarımı ve üretimi yapabilecek bir seviyeye ulaşmıştır.

Sivil havacılık sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesinin yanı sıra sektörün ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik atılan adımlar ve ulusal sivil havacılık mevzuatının uluslararası standartlara uyumlaştırılması konusunda çalışmalar 2017 yılında da en etkin şekilde sürdürülmüştür.

TABLO 1 **2003-2016 Yılları Havacılık Sektöründeki Değişim**

	2003	2016	Artış Oranı
Yolcu Sayısı- İç Hat (Bin Yolcu)	9.147	102.499	1020,53%
Yolcu Sayısı - Dış Hat (Bin Yolcu)	25.296	71.244	181,64%
Yolcu Sayısı - Toplam (Direkt Transit Dahil) (Bin Yolcu)	34.443	174.153	405,62%
Yük Miktarı - İç Hat	188.979	857.335	353,67%
Yük Miktarı - Dış Hat	775.101	2.219.579	186,36%
Yük Miktarı - Toplam	964.080	3.076.914	219,16%
Uçak Trafiği - İç Hat	156.582	886.228	465,98%
Uçak Trafiği - Dış Hat	218.405	566.767	159,50%
Uçak Trafiği - Üst Geçiş (Overflight)	154.218	376.913	144,40%
Uçak Trafiği - Toplam (Üst Geçiş Dahil)	529.205	1.829.908	245,78%
Hava Aracı Sayısı	626	1.417	126,36%
Koltuk Kapasitesi	27.559	100.365	264,18%
Yük Kapasitesi (KG)	302.737	1.821.600	501,71%
İstihdam	65.000	191.709	194,94 %
Sektörel Ciro - Milyar $	2	20	807,88 %
İç Hat Nokta Sayısı	26	55	111,54%
Dış Hat Ülke Sayısı	50	118	136,00%
Dış Hat Nokta Sayısı	60	286	376,67%
HUA Sayısı	81	168	107,41%
Hava İhracat Tutarı (Milyon $)	3.907	17.276	342,19%

"Her Türk Vatandaşı Hayatında En Az Bir Kere Uçağa Binecek"

2003 yılından itibaren uygulanmaya başlayan serbestleşme, "Her 100 km'de Bir Havalimanı", "Her Türk Vatandaşı En Az Bir Kere Uçağa Binecek" ve benzeri politikalar ve uygulamalar neticesinde havacılık sektöründe serbestleşme kendini göstermiş ve beraberinde yapıcı rekabeti getirmiştir. Bunun sonucu olarak da firma sayısı artmış, yeni hatlar açılmış, bilet fiyatlarında ciddi düşüş yaşanmış ve nihayetinde havayolu ile ulaşım vatandaşlarımız için daha ulaşılabilir olmuştur. 2006 yılından 2016 yılının sonuna kadar ortalama bilet fiyat endeksi Dünyada %20 düşerken, Türkiye'de %30'luk bir düşüş göstermiştir. Buna ilaveten kişi başı gelir aynı dönemde Dünyada %6 artarken ülkemizde %19 seviyesinde artış göstermiştir. Daha net bir ifade ile, ülkemizde ortalama birey geliri dünya ortalamasından 3 kat fazla artarken, bilet fiyatları da dünya ortalamasından 1,5 kat fazla düşmüştür. Ülkemiz vatandaşları için havayolu ile seyahat 10 yıl öncesine göre son derece ulaşılabilir ve tercih edilebilir olmuştur.

Söz konusu politikaların devamı ve havayolu ile seyahatin vatandaşlar için daima erişilebilir kılındığından emin olmak adına ülkemizdeki yurtiçi bilet fiyatlarında tavan fiyat uygulamasına gidilmiştir. Bunlara ilaveten, hiç uçuş gerçekleştirilmeyen meydanların da cazip kılınarak, orada yaşayan vatandaşlarımızın da uçuş ağına katılabilmelerini sağlamak maksadıyla teşvikli hat politikası başlatılmıştır. Böylelikle, ticari olarak rekabeti kaldıramayacak hatlarda pazara ilk giren havayolu için ilk 2 yıllık süreçte tek taşıyıcı ile hattın doygunluğa ulaşması amaçlanmıştır.

2009 yılında başlanılan "Engelsiz Havaalanı Projesi" ile havaalanlarının herkes için "ulaşılabilir" hale gelebilmesi amaçlanmıştır. 2009-2016 yılları arasında 75 Havalimanı İşletmesi, Engelsiz Havaalanı Kuruluşu Sertifikası almıştır. Proje, 2016 yılında, SHT-ENGELSİZ Talimatı ile zorunlu hale getirilerek tüm ülke geneline yayılmış ve sonlandırılmıştır. Engelli yolcuların havaalanlarındaki erişimlerinin daha kolay hale getirilmesi sağlanmıştır.

Türkiye iç hat yolcu sayılarına göre hızlı yükselişini sürdürmektedir. Toplam iç hat yolcu sayılarına göre Türkiye, bugün ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. IATA raporlarına göre, Türkiye iç hat pazarının önümüzdeki beş sene içerisinde %8,8'lik bir büyüme daha göstereceği tahmin edilmektedir. Uluslararası kuruluşların tahminlerine göre, önümüzdeki 20 yıllık süreçte ilk 10 iç hat pazarı içerisinde en yüksek büyümenin ortalama %7'lik bir ivme ve 3 basamaklık bir artış ile Türkiye'de olacağı tahmin edilmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, ilk 10 iç hat pazarında yer alan ülkelerin tamamına yakınının nüfus olarak Türkiye'den çok daha kalabalık olmasıdır. Daha net bir ifade ile, günümüz itibariyle vatandaşlarımız havacılık sektörünün faydalarından diğer ülke vatandaşlarından çok daha kolay bir şekilde istifade edebilmektedir.

Artan rekabet, cesaretlendirici politikalar ve örnek niteliğinde uygulamalar neticesinde; dış hatlarda 2003 yılında 2 Havayolu işletmesi ile 50 ülkede 60 noktaya sefer düzenlenirken, 2017 Eylül ayı itibariyle 6 Havayolu İşletmesi (tarifeli yolcu seferleri) ile 119 ülkede 296 noktaya ulaşılmıştır. "Dünyada Ulaşamadığımız Hiçbir Nokta Kalmayacak" hedefiyle hareket eden Türk Sivil Havacılığı sayesinde dünyanın en geniş uçuş ağına sahip ülkesi olarak kabul edilmekteyiz.

Dış hat uçuşlarımızın çoğunluğunu gerçekleştiren Türk Hava Yolları dünyada en çok ülkeye uçan havayoludur. THY artık küresel ölçekte bir şirket, dünya çapında değerli bir markamızdır. Türk Hava Yolları, Avrupa'nın en hızlı büyüyen ve en iyi havayolu şirketi ilan edilmektedir.

Bakanlığımız önümüzdeki dönemde yürüteceği faaliyetlerle ülkemizde havacılığı daha da yaygınlaştırmayı ve amatör havacılığın illerde yaygınlaşmasını hedeflemektedir. Bölgesel işbirlikleri de yoğunlaştırılarak Türkiye'nin başta komşu ülkeler olmak üzere, havacılıkta az gelişmiş ülkelerle tecrübelerini paylaşması sağlanacak ve havacılıkla ilgili olarak gerçekleştirilecek etkinliklerle de destek programları başlatılacaktır.

Türkiye'de Kamu-özel sektör işbirliğiyle gerçekleşen yatırım projelerinde Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli son derece başarılı olmuştur. Bu modele birçok ülkede Türk modeli de denilmektedir. Bunun en önemli avantajı, devletin kasasından para çıkmadan yatırımların özel kesim tarafından gerçekleştiriliyor olmasıdır. Özellikle kamu ve özel kesimin işbirliği halinde bu projelerin gerçekleştirilmesi ülkemiz açısından gurur vericidir.

OAG Mega Hubs Bağlantı İndeksi Raporu(*)'na göre İstanbul Atatürk Havalimanı Pekin ve Münih'in önüne geçerek Dünya'da 37. sırada, Avrupa'da ise Paris Charles De Gaulle'un ardından 4. sırada yer almıştır. Yine aynı rapora göre İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı bağlantılılık endeksine göre Dünyada 9'uncu, Avrupa'da ise 1'inci olmuştur. İstanbul'un bu avantajlı konumunu pekiştirecek ve bir dünya merkezine dönüştürecek olan Yeni Havalimanının yapımına başlanılmıştır. Yaklaşık 10,2 milyar avro tutarındaki yatırım ve 22,1 milyar avro kira geliri olan bu devasa projenin ilk etabının 2018 yılında hizmete alınacak olması, İstanbul'un uluslararası bir aktarma merkezi olma konumunu güçlendirecektir.

Ülkemiz Örnek Uygulamaları ile Artık Dünya Sivil Havacılık Sektörüne Yön Vermektedir

Türk Sivil Havacılığı sadece niceliksel gelişmelerle değil aynı zamanda uçuş emniyeti ve havacılık güvenliği konusunda da büyük aşamalar kaydetmiş bulunmaktadır. Gelişen sivil havacılık sektörünün ihtiyaç ve beklentileri çerçevesinde uluslararası standartların en üst

(*) OAG Bağlantı indeksine ait yayımlanan raporun tarihi Kasım 2016'dır.

düzeyde uygulanması amacıyla mevzuat çalışmaları da tüm hızıyla sürdürülmektedir. Bu kapsamda, 2003 yılından itibaren toplam 454 adet yasal düzenleme yapılmıştır. Ülkemizin sivil havacılık güvenliği ile ilgili kritik hususlarda uluslararası mevzuata uyumluluk oranının %93'e kadar yükseldiği ICAO denetimlerinde tespit edilmiştir.

Ayrıca, ICAO'nun belirlediği standartların uygulanması noktasında gösterilen kararlılık ile Türkiye küresel havacılık sisteminin uçuş emniyeti temelinde sürdürülebilir büyümesine de çok önemli katkılar sağlamaktadır. ICAO ile yapılan işbirliği ve eğitim anlaşmaları ile bulunduğu coğrafyadaki ülkelere katkı sağlayarak bölgesel anlamda güçlü bir aktör konumuna gelmiştir.

Sektörün büyümesinin önü açılırken emniyet ve güvenlikten de ödün verilmemiştir. 2003 yılında sivil havacılık sektöründeki işletmelere toplam 568 denetim yapılırken, 2016 yılsonu itibarıyla bu sayı 4 bine ulaşmıştır. 2008 yılında Avrupa ülkelerinin SAFA puanı 0.66 ve ülkemizin SAFA puanı 0.79 iken, 2016 yılında Avrupa bulgu oranı ancak 0.52'ye kadar gerileyebilmiş ve ülkemiz ise bulgu oranını 0.39'a kadar düşürmeyi başarmıştır.

Başarıyla gerçekleştirilen 474 müzakere ile 81 olan Hava Ulaştırma Anlaşması sayısı 169'a çıkarılmış, frekans ve nokta hakkı sayımız 10 kattan fazla artmıştır. Bu müzakerelerin 200'den fazlası Ülkemiz ev sahipliğinde düzenlenen uluslararası havacılık konferanslarında gerçekleştirilmiştir.

ICAO'ya üye 191 ülkenin 169'u ile ikili havacılık anlaşması bulunan ülkemiz, 13 yıl önce hava taşımacılığında ICAO ülkeleri arasında 30. sırada yer alırken bugün 10. sıraya yükselmiştir. Bu çerçevede, sivil havacılıkta yapılan atılımlar ve elde edilen başarılar ile bugün dünyada örnek gösterilen bir ülke haline gelinmiştir. Uluslararası arenada gösterilen başarı ve gayretler neticesinde Ülkemiz, uluslararası sivil havacılık alanında, ECAC ve EUROCONTROL gibi kurumlarda üstlendiği birçok üst düzey görevin yanı sıra son olarak 2016 yılında Dünya Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) Konsey Üyeliği'ne seçilmiştir.

Şu an hâlihazırda Özgün Helikopter projesi kapsamında TUSAŞ tarafından tasarım ve üretimi yapılacak helikopter için sertifikasyon süreçlerine başlanmıştır. Söz konusu hava aracına tip sertifikası verilmesi ile Ülkemizde ilk döner kanatlı hava aracına tip sertifikası düzenlenmiş olacaktır.

İnsansız Hava Aracı faaliyetleri kapsamında, 23 Şubat 2016 tarihinde ilk defa Ülkemizde sivil kullanım amaçlı İHA'lar için kayıt sistemi oluşturulmuştur. Söz konusu kayıt sisteminde hem pilot hem aracı hem de İHA ithali ve satışı yapan kişi ve firmalar kayıt oluşturabilmektedir. Böylece sivil İHA'lar hem havacılık emniyeti hem de kamu güvenliği açısından kontrol altına alınmıştır.

Havacılık Sektörünün içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıların giderilmesine yönelik, 2017 yılı Hizmet Tarifesinde bir önceki yıla göre artış yapılmadığı gibi, tüm kalemlerde %10 indirim yapılmıştır. Ayrıca, daha önceki Hizmet Tarifelerinde Euro cinsinden belirlenen kalemler TL olarak belirlenmiştir.

Her ilerleme beraberinde yeni ihtiyaçları getirmektedir. İlerlemenin; teknolojik yeniliklerin öncelikli uygulandığı ve buna mukabil kuralların sürekli değiştiği havacılık ve uzay sektöründe yaşanıyor olması, bir yandan ihtiyaçların çeşitliliğini arttırırken, diğer yandan da hiç vakit kaybedilmeden hayata geçirilmesi gibi büyük bir sorumluluğu beraberinde getirmektedir.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

518
Uçak Sayısı

97.702
Koltuk Kapasitesi

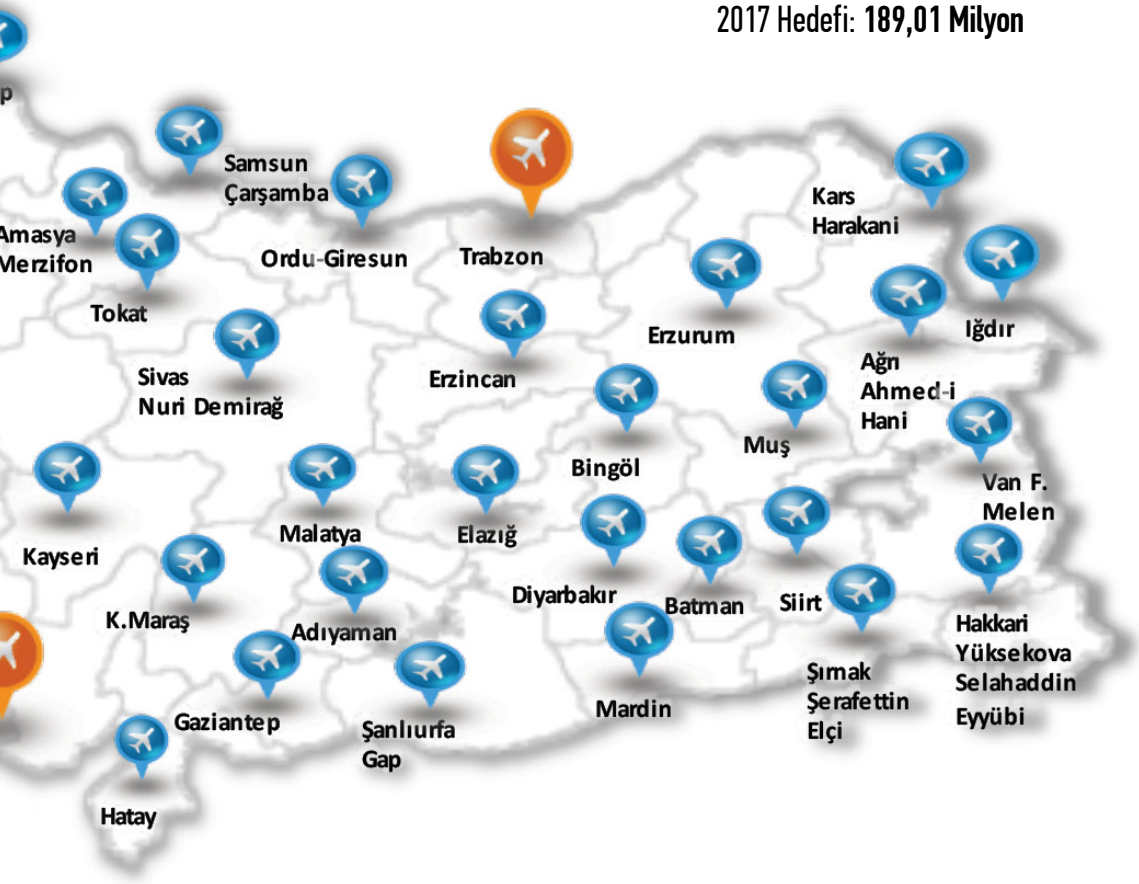
1.662.450
Kargo Kapasitesi

UÇULMAYAN YE

55
İç Hat Uçuş Noktası

296
Dış Hat Uçuş Noktası

174,15 Milyon
Toplam Yolcu Sayısı
2017 Hedefi: **189,01 Milyon**

191.709
Personel Sayısı (2016)
2017 Hedefi: **200.000**

20 Milyar $
Sektör Cirosu (2016)
2017 Hedefi: **21 Milyar $**

R KALMAYACAK

Sektörel Büyüklükler

Ülkemizin Dünya Hava Ulaşım Sektöründeki Yeri

Dünya kıtalarının ortasında (Doğu-Batı/Kuzey-Güney eksenlerinde) yer alan Türkiye, coğrafi konumunun getirdiği üstünlük sayesinde, hava taşımacılığında stratejik olarak önemli bir yere sahip bulunmakta ve her geçen gün artan hava trafiği ile hava taşımacılığı yarışında önemini ortaya koymaktadır.

2016 yılı sonunda havalimanı yolcu trafiğine göre ülkemiz; Fransa'nın ardından Dünya'da 11. sırada, Avrupa'da ise 5. sırada yer almıştır.

Türkiye, Dünya ve Avrupa Havalimanları toplam yolcu sayısı sıralamasında;

- 2003 yılında Dünyada 18. sırada, 2015 yılında 8. sırada iken 2016 yılında yaşanan olumsuzluklar nedeniyle Fransa'nın ardından 11. sıraya yerleşmiştir.
- 2003 yılında Avrupa ülkeleri arasında 7. sırada yer almakta iken, 2013 yılında 5. sırada, 2015 yılında ise Almanya'nın ardından 3. sırada, 2016 yılında ise 5. sırada yer almıştır.

"ICAO Annual Report 2016" raporuna göre;

Türkiye,

- RPK (Ücretli Yolcu-Kilometre) sıralamasında dünyada 10.
- RTK (Ücretli Ton-Kilometre) sıralamasında 11.

TABLO 2-3

Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Havayolu Yolcu Sıralaması

DÜNYA YOLCU SIRALAMALARI 2016	
Ülke	**Toplam Yolcu**
ABD	1.649.104.899
ÇİN	1.019.736.630
JAPONYA	295.620.903
İNGİLTERE	270.565.957
HİNDİSTAN	255.192.579
İSPANYA	229.635.009
ALMANYA	225.043.765
BREZİLYA	199.525.103
ENDONEZYA	188.838.839
FRANSA	174.993.361
TÜRKİYE	**174.153.146**
İTALYA	165.009.467
RUSYA	160.723.839
AVUSTRALYA	153.843.153
KANADA	140.359.911
TAYLAND	138.731.889
GÜNEY KORE	136.435.778
MEKSİKA	127.324.374
BAE	120.131.803
MALEZYA	91.389.651
TOPLAM	5.916.360.056

AVRUPA YOLCU SIRALAMALARI 2016	
Ülke	**Toplam Yolcu**
İNGİLTERE	270.565.957
ALMANYA	225.043.765
İSPANYA	189.291.206
FRANSA	174.993.361
TÜRKİYE	**174.153.146**
İTALYA	165.009.467
RUSYA	160.723.839
HOLLANDA	70.378.737
NORVEÇ	54.078.766
YUNANİSTAN	53.297.805
TOPLAM	**1.537.536.049**

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2016

- FTK (Yük Ton-Kilometre) sıralamasında ise 14. sırada yer almaktadır.

Atatürk Havalimanı en büyük 25 havalimanı arasında;

- Yolcu sayısı bakımından Dünyada 14. Avrupa'da 5.
- Uçak trafiği bakımından ise Dünyada 10. Avrupa'da 4. sırada yer almaktadır.

"ICAO Air Transport Yearly Monitor 2016" verilerine göre;

- THY, 2016 yılında Havayolu işletmeleri arasında Yolcu-Km sıralamasında Dünyada 12. Avrupa'da 4. sırada yer almaktadır.

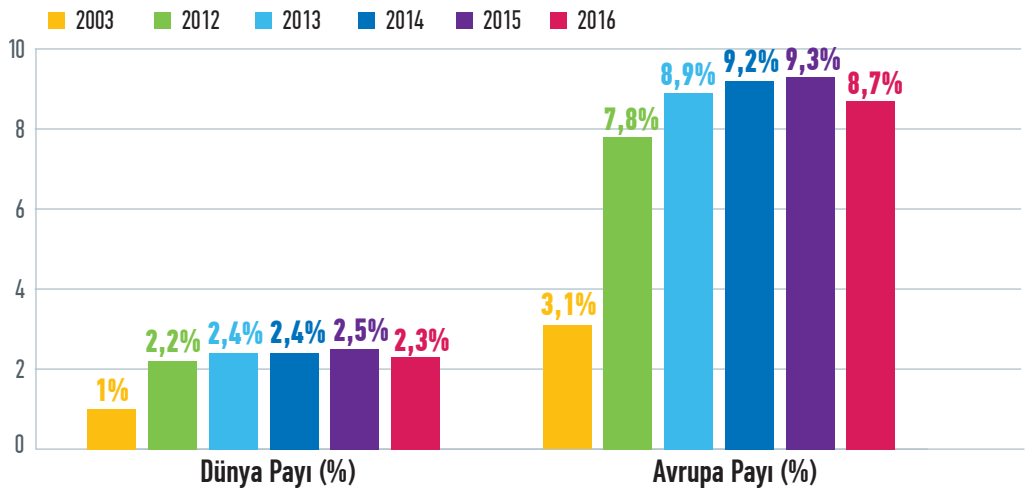
TÜRK HAVA YOLLARI

Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Havayolu Yolculuklarındaki Payı

Yapılan projeler ve gelişmeler; havayolu sektörümüzün uluslararası alandaki başarısı ile aldığı mesafeyi açıkça gözler önüne sermektedir (**Tablo 2-3, Grafik 1**).

Böylece Türkiye'nin Dünya ve Avrupa havayolu yolculuklarındaki payı giderek yükselmiş ve 2016 yılında Dünyada % 2,3 yolcu payına, Avrupa'da ise % 8,7 yolcu payına erişilmiştir.

GRAFİK 1 **Türkiye'nin Dünya ve Avrupa'daki Havayolu Yolcu Payları**

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2016

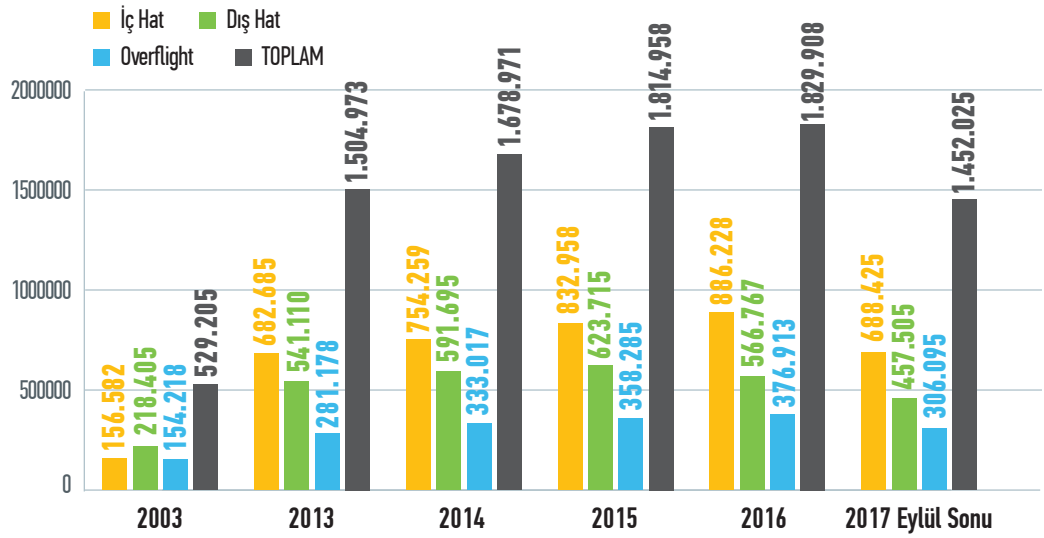
TABLO 4

2016 Yılı Yolcu Sayısına Göre İlk 15 Havalimanı

2016 Dünya Sıralaması	2016 Avrupa Sıralaması	Havalimanı	2016 Yolcu Sayısı (Milyon)	Artış 16/15 (%)
1		ATLANTA GA, US	104,2	2,6
2		BEIJING, CN	94,4	5,0
3		DUBAI, AE	83,7	7,2
4		LOS ANGELES CA, US	80,9	8,3
5		TOKYO, JP	79,7	-98,9
6		CHICAGO IL, US	78,0	1,3
7	1	LONDON HEATHROW, GB	75,7	1,0
8		HONG KONG, HK	70,3	2,9
9		SHANGHAI PUDONG, CN	66,0	9,8
10	2	PARIS CDG, FR	65,9	0,3
11		DALLAS/FORT WORTH TX, US	65,7	2,3
12	3	AMSTERDAM, NL	63,6	9,2
13	4	FRANKFURT, DE	60,8	-0,4
14	**5**	**ISTANBUL, TR**	**60,4**	**-1,5**
15	26	GUANGZHOU, CN	59,7	8,2

Kaynak: ENAC Worldwide Traffic Report, 2016

GRAFİK 2 **Toplam Uçak Trafiği**

İç Hat, Dış Hat, Toplam Uçak ve Yolcu Sayısındaki Artış Oranları

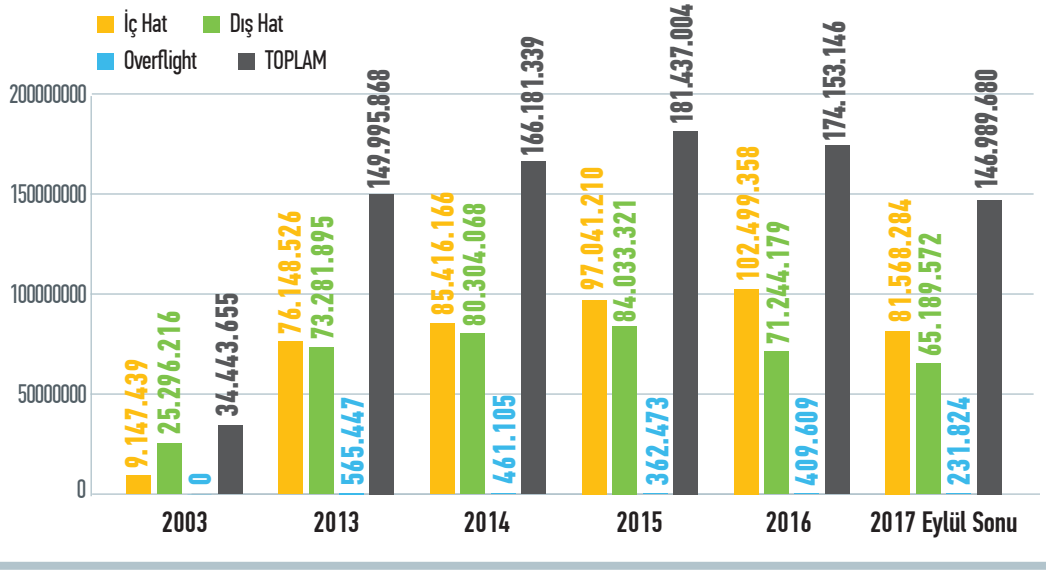
Uçak Trafiğinde %246 Artış

2003 yılında üst geçişlerle birlikte hizmet verilen uçak trafiği 529.205 olarak gerçekleşirken, bu rakam 2016 yılı sonunda % 246 artarak 1.829.908'e ulaşmıştır. 2016 sonu gerçekleşmesi bir önceki yıla göre % 0,8 artışla 1.829.908'dir. 2017 yılı Eylül sonu uçak trafiği ise üst geçişlerle birlikte 1.452.025 olarak gerçekleşmiştir. (**Grafik 2**)

İç Hat Yolcu Sayısında %1021 Artış

İç hat yolculuklara olan talep son 14 yılda kesintisiz sürmüştür. 2003 yılında 9.147.439 kişi olan iç hat yolcu trafiği, 2016 yılı sonunda % 1021 oranında artarak 102.499.358 kişiye ulaşmıştır. Bu sayı bir önceki yıla (2015) göre %5,6 artış göstermektedir. 2017 yılı Eylül sonu itibariyle 81.568.284 iç hat yolcu trafiği gerçekleşmiştir (**Grafik 3**).

GRAFİK 3 **Toplam Yolcu Trafiği**

Toplam Yolcu Sayısında %406 Artış

2003 yılında 34.443.655 kişi olan toplam yolcu trafiği (direkt transit dâhil), 2016 yılı sonunda %406 artarak 174.153.146 kişiye ulaşmıştır. 2017 yılı Eylül sonunda ise toplam yolcu trafiği direkt transit dahil 146.989.680 kişiye ulaşmıştır (**Grafik 3**).

2016 yılında dış hat yolcu sayısında İstanbul Atatürk Havalimanı liderliğini korumuştur. Ancak iç hat yolcu trafiği sayısında İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı İstanbul Atatürk Havalimanını geçmiştir.

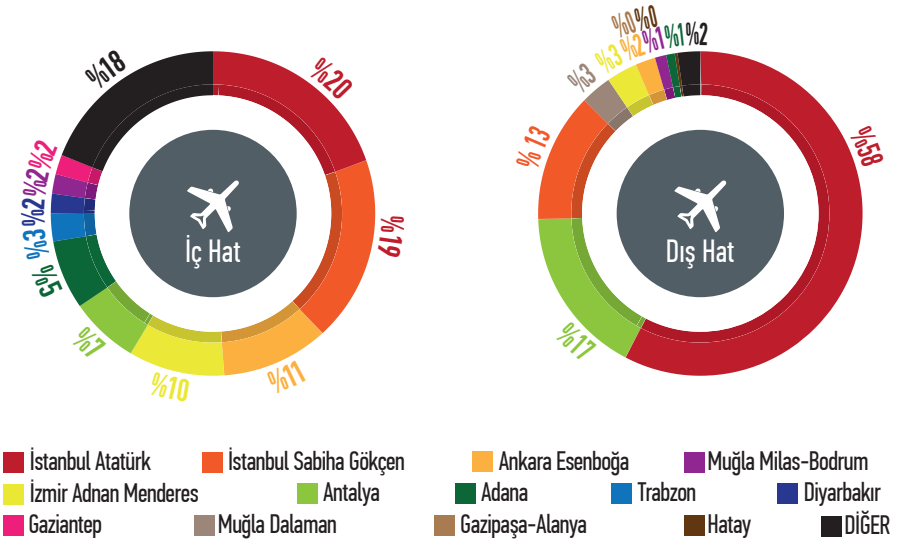
2016 yılı sonu iç hat yolcu trafiğine göre yapılan sıralaması; (**Grafik 4**)

1. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı (20.196.261 iç hat yolcu, % 20 pay ile)
2. İstanbul Atatürk Havalimanı (19.133.533 iç hat yolcu, % 19 pay ile)
3. Ankara Esenboğa Havalimanı (11.547.240 iç hat yolcu, % 11 pay ile)

2016 yılı sonu dış hat yolcu trafiğine göre yapılan sıralaması ise; (**Grafik 4**)

1. İstanbul Atatürk Havalimanı (41.281.937 dış hat yolcu, % 58 pay ile)
2. Antalya Havalimanı (11.720.296 dış hat yolcu, %16 pay ile)
3. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı (9.471.592 dış hat yolcu, % 13 pay ile) şeklinde gerçekleşmiştir.

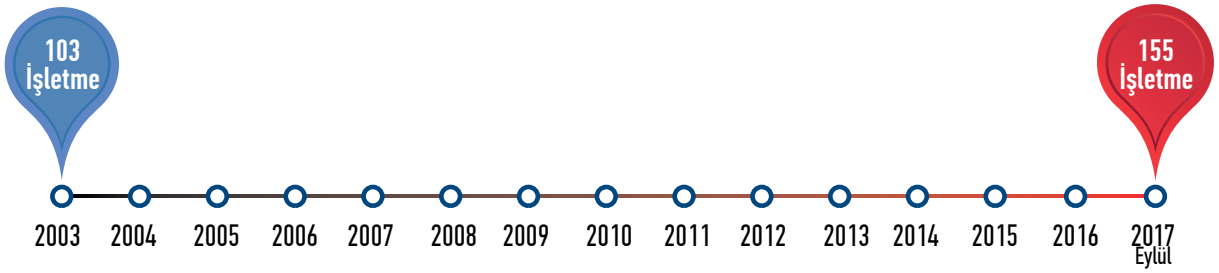
GRAFİK 4 **İç Hat ve Dış Hat Yolcu Payları**

2003-2017 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren İşletmeler

Hava Taşıma İşletmeleri

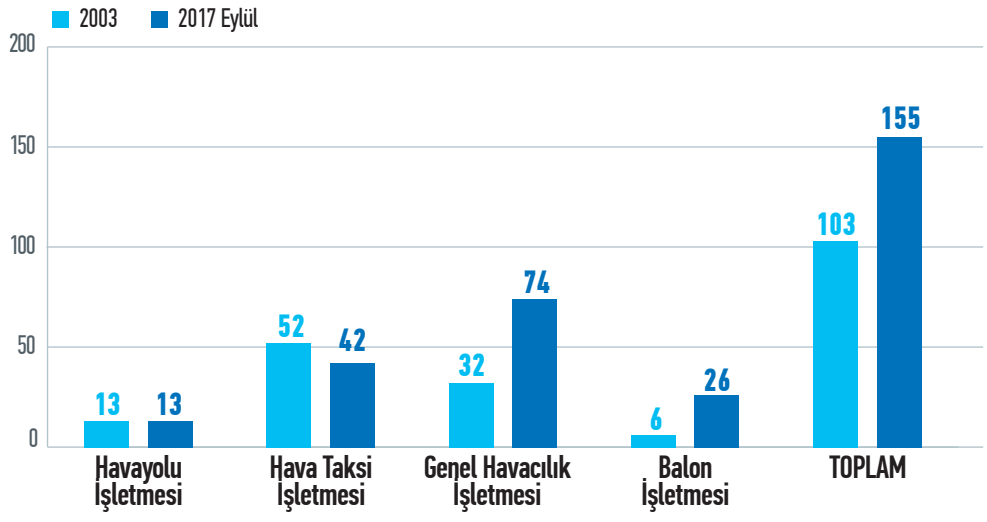
Sivil havacılık sektöründeki gelişmelerle birlikte Hava Taşıma İşletmeleri sayısı %50,5'lik bir artışla 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 155'ye ulaşmıştır (Grafik 5).

TABLO 5 **Hava Taşıma İşletmeleri**

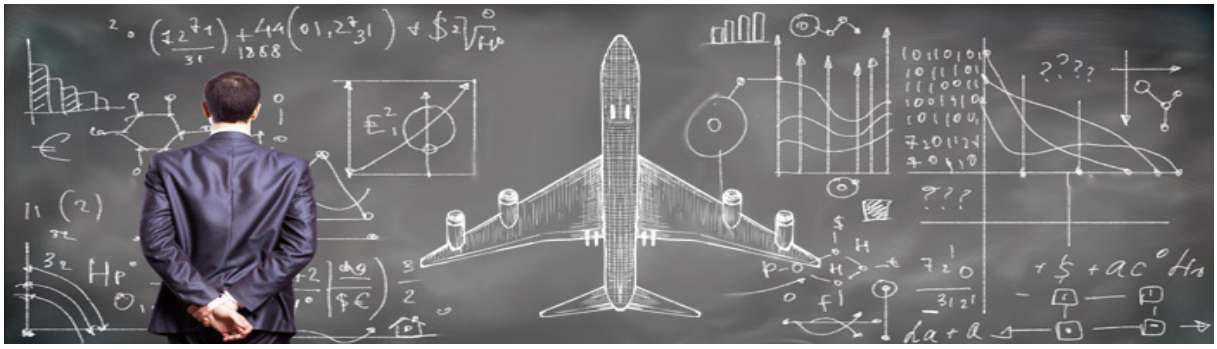
	2003	2017 Eylül	Artış-Azalış %
Havayolu İşletmesi	13	13	-
Hava Taksi İşletmesi	52	42	-19,2
Genel Havacılık İşletmesi	32	74	131,3
Balon İşletmesi	6	26	333,3
TOPLAM	103	155	50,5

GRAFİK 5 **Hava Taşıma İşletmeleri**

Bakım ve Eğitim İşletmeleri

Bakım ve Eğitim işletmeleri % 225 artışla 130'a ulaşmıştır (Tablo 6)

TABLO 6 **Bakım ve Eğitim İşletmeleri**

	2003	2017 Eylül	Artış-Azalış %
Bakım Organizasyonu	19	81	326,32
Uçuş Eğitim Organizasyonu Tip Eğitim Organizasyonu	21	49	133,33
TOPLAM	40	130	225,00

Hava Aracı ve Yolcu/Kargo Kapasiteleri

2003 yılında 162 olan yolcu uçağı sayısı 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 518'e, koltuk kapasitesi 27.599'dan 97.702'ye, kargo kapasitesi ise 302.737 kg'dan 1.662.450 kg'a ulaşmıştır.

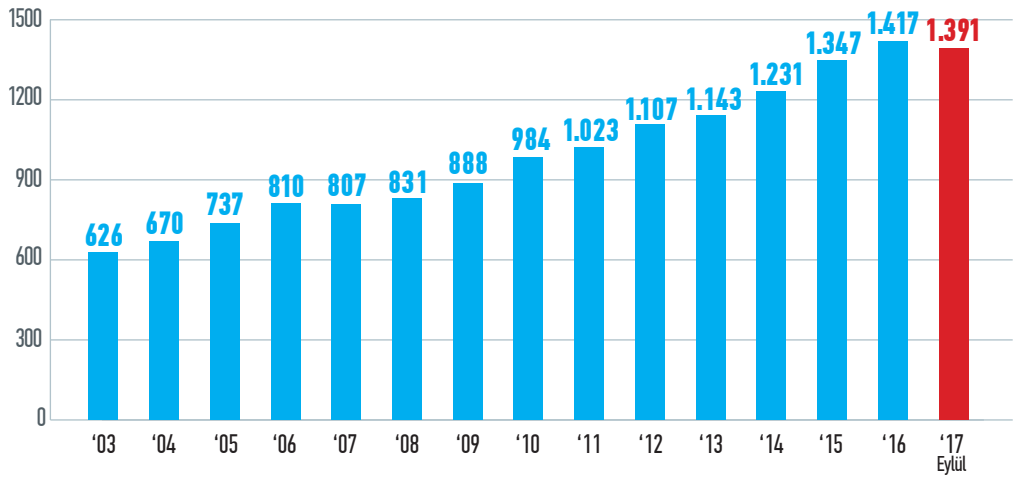
TABLO 7

Hava Aracı ve Yolcu/Kargo Kapasiteleri

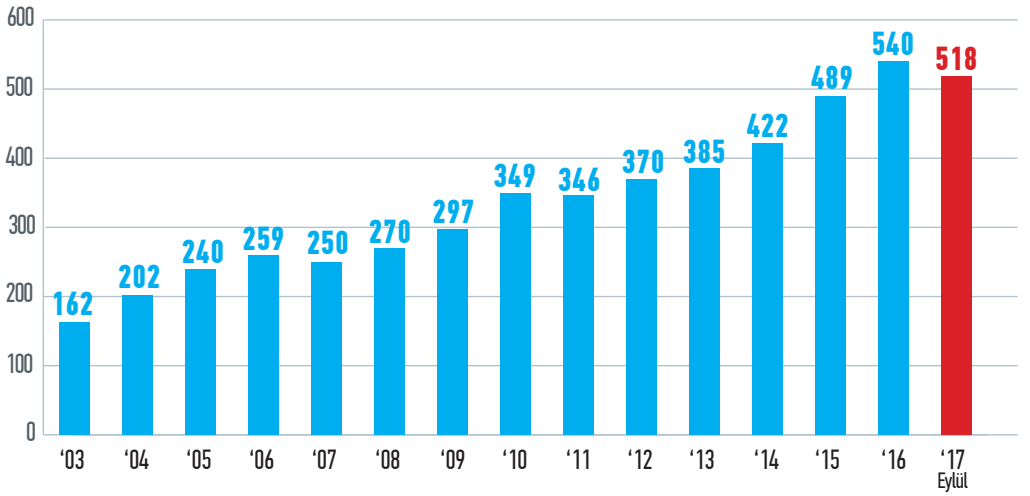
Yıllar	HAVAYOLU			HAVA ARACI SAYILARI				TOPLAM
	Uçak Sayısı	Koltuk Kapasitesi	Kargo Kapasitesi	Hava Taksi	Genel Havacılık	Balon	Zirai Mücadele	
2003	162	27.599	302.737	131	162	34	137	**626**
2004	202	34.403	471.734	129	73	36	130	**670**
2005	240	39.903	649.562	157	181	36	123	**737**
2006	259	42.335	873.539	192	189	43	127	**810**
2007	250	40.185	962.539	243	192	44	78	**807**
2008	270	43.524	1.093.096	245	196	57	63	**831**
2009	297	47.972	1.121.108	251	213	67	60	**888**
2010	349	56.638	1.118.933	253	226	97	59	**984**
2011	346	55.662	1.136.866	259	241	108	69	**1.023**
2012	370	65.208	1.264.513	267	243	167	60	**1.107**
2013	385	66.639	1.639.130	214	283	203	58	**1.143**
2014	422	76.297	1.349.875	212	322	213	62	**1.231**
2015	489	90.259	1.759.600	219	336	241	62	**1.347**
2016	540	100.365	1.821.600	231	347	237	62	**1.417**
09.2017	518	97.702	1.662.450	198	372	241	62	**1.391**

GRAFİK 6

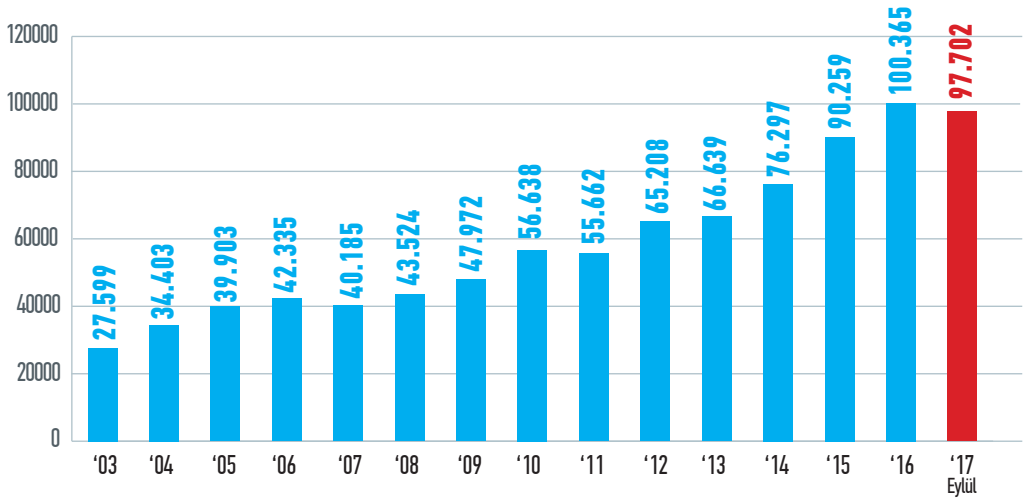
Toplam Hava Aracı Sayısı

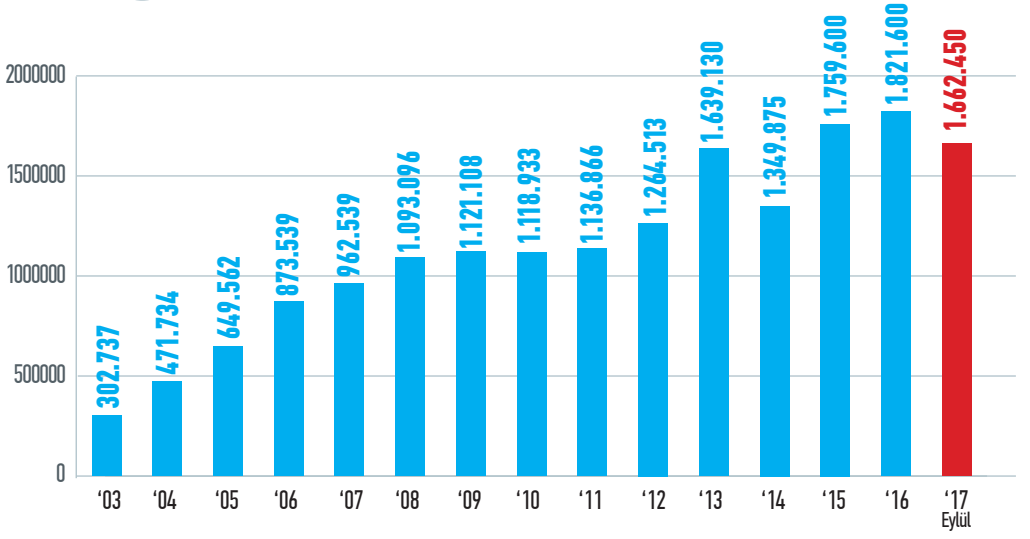
GRAFİK 7 **Uçak Sayısı**

GRAFİK 8 **Koltuk Kapasitesi**

GRAFİK 9 **Kargo Kapasitesi** (Ton)

Yer Hizmetlerinde Çalışma Ruhsatı Verilen Şirketler

2017 yılı Eylül ayı itibarıyla A, B ve C grubu çalışma ruhsatlı şirket sayısı 45'e ulaşmıştır. Yer hizmeti faaliyetinde bulunan işletmelere 12 tanesi 2017 yılının ilk dokuz ayında olmak üzere 2003 yılından itibaren toplam 725 ruhsat verilmiştir.

TABLO 8 **Ruhsat Verilen Şirketler ve Ruhsat Sayısı**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
Verilen Çalışma Ruhsatı	28	19	4	30	39	157	125	91	43	29	43	65	25	15	12
Çalışma Ruhsatlı Şirket Sayısı															
A Grubu*	2	2	2	2	2	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3
B Grubu*	14	14	14	13	13	12	11	13	13	14	16	16	16	15	13
C Grubu*	21	22	22	25	27	29	26	27	28	29	28	28	27	29	29
TOPLAM	**37**	**38**	**38**	**40**	**42**	**44**	**41**	**44**	**45**	**46**	**47**	**47**	**46**	**47**	**45**

***A Grubu Çalışma Ruhsatı:** En az üç uluslararası trafiğe açık havaalanında teşkilatlanarak hava taşıyıcılarına yer hizmeti yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

***B Grubu Çalışma Ruhsatı:** Yer hizmet türlerinin tamamını veya bir kısmını kendileri için yapacak hava taşıyıcılarına her bir hizmeti yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

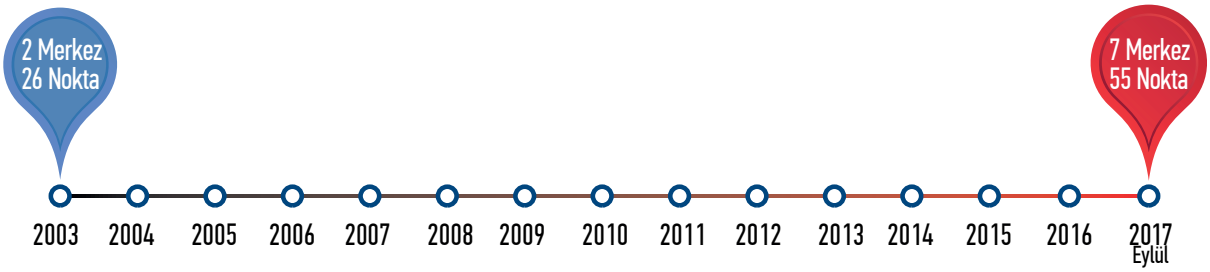
***C Grubu Çalışma Ruhsatı:** Temsil, gözetim ve yönetim, uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi, ikram servis ile uçuş operasyon hizmetini yapmak üzere yetkilendirilmiş olanlar.

UÇUŞ BİLGİLERİ

İç Hat Uçuş Bilgileri

İç hatlarda 2003 yılında 2 merkezden 26 noktaya uçuş gerçekleştirilirken 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 7 merkezden 55 noktaya ulaşılmaktadır.

Merkezler ve uçuş noktaları aşağıda yer verilmiştir.

TABLO 9 **İç Hat Uçuş Bilgileri**

	2003	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
Uçuş Merkezi	2	7	7	7	7	7
Uçuş Noktası	26	52	53	55	55	55

TABLO 10 **İç Hat Uçuş Merkezleri**

1	Ankara Esenboğa Havalimanı
2	İstanbul Atatürk
3	İstanbul Sabiha Gökçen
4	İzmir Adnan Menderes
5	Antalya Havalimanı
6	Adana Havalimanı
7	Trabzon Havalimanı

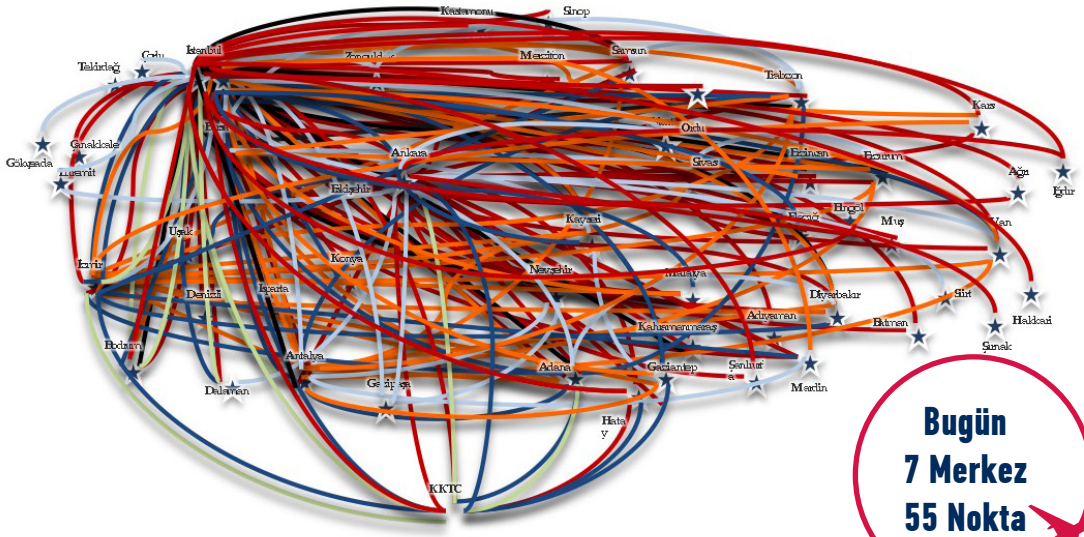
TABLO 11 **İç Hat Uçuş Noktaları**

Adana Havalimanı	İzmir Adnan Menderes Havalimanı
Adıyaman Havalimanı	Kahramanmaraş Havalimanı
Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı	Kapadokya Havalimanı
Amasya Merzifon Havalimanı	Kars Harakani Havalimanı
Ankara Esenboğa Havalimanı	Kastamonu Havalimanı
Gazipaşa - Alanya Havalimanı	Kayseri Havalimanı
Antalya Havalimanı	Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı
Aydın Çıldır Havalimanı	Konya Havalimanı
Balıkesir Koca Seyit Havalimanı	Malatya Havalimanı
Balıkesir Merkez Havalimanı	Mardin Havalimanı
Batman Havalimanı	Muğla Dalaman Havalimanı
Bingöl Havalimanı	Muğla Milas - Bodrum Havalimanı
Bursa Yenişehir Havalimanı	Muş Havalimanı
Çanakkale Gökçeada Havalimanı	Ordu Giresun Havalimanı
Çanakkale Havalimanı	Samsun Çarşamba Havalimanı
Denizli Çardak Havalimanı	Siirt Havalimanı
Diyarbakır Havalimanı	Sinop Havalimanı
Elazığ Havalimanı	Sivas Nuri Demirağ Havalimanı
Erzincan Havalimanı	Şanlıurfa GAP Havalimanı
Erzurum Havalimanı	Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı
Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı	Tekirdağ Çorlu Havalimanı
Gaziantep Havalimanı	Tokat Havalimanı
Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı	Trabzon Havalimanı
Hatay Havalimanı	Uşak Havalimanı
Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı	Van Ferit Melen Havalimanı
Isparta Süleyman Demirel Havalimanı	Zafer Havalimanı
İstanbul Atatürk Havalimanı	Zonguldak Çaycuma Havalimanı
İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı	

2003
2 Merkez
26 Nokta

İç hatlarda Avrupa'nın en hızlı büyüyen ülkesi TÜRKİYE

Bugün
7 Merkez
55 Nokta

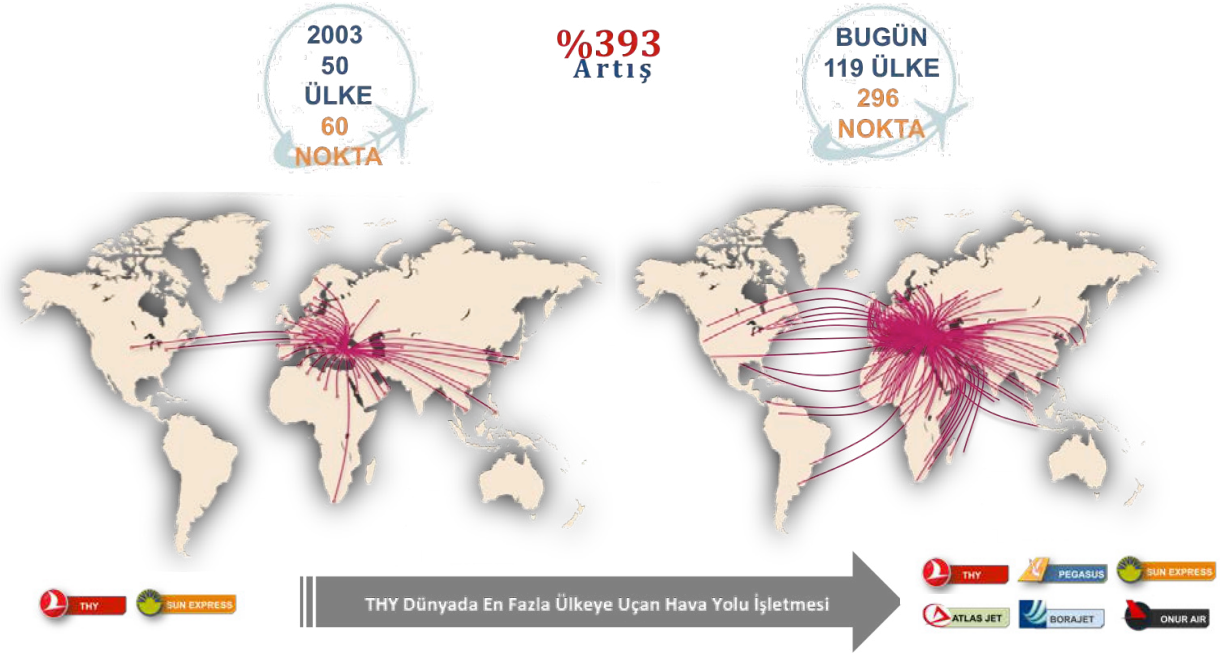
THY · PEGASUS · SUN EXPRESS · ATLAS JET · BORAJET · ONUR AIR

*Borajet Havayolları uçuşlara ara verme kararı almıştır.

Dış Hat Uçuş Bilgileri

Dış hatlarda 2003 yılında 60 noktaya uçuş gerçekleştirilirken 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 119 ülkede 296 noktaya uçuş gerçekleştirilmektedir.

Uçuş yapılan ülkeler ve uçuş noktalarına ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

*Borajet Havayolları uçuşlara ara verme kararı almıştır.

TABLO 12 **Uçuş Yapılan Ülkeler**

ABD	Fil Dişi Sahilleri	Kolombiya	Polonya
Afganistan	Filipinler	Kosova	Portekiz
Almanya	Finlandiya	Kuveyt	Romanya
Arjantin	Fransa	Kuzey Kıbrıs	Ruanda
Arnavutluk	Gabon	Küba	Rusya
Avusturya	Gana	Letonya	Senegal
Azerbaycan	Gine	Libya	Seyşeller Cumhuriyeti
BAE	Güney Afrika	Litvanya	Sırbistan
Bahreyn	Güney Kore	Lübnan	Singapur
Belarus	Gürcistan	Lüksemburg	Slovakya
Belçika	Hırvatistan	Macaristan	Slovenya
Bengladeş	Hindistan	Madagaskar	Somali
Benin	Hollanda	Makedonya	Sri Lanka
Birleşik Krallık	Hong Kong	Maldivler	Sudan
Bosna Hersek	Irak	Malezya	Suudi Arabistan
Brezilya	İran	Mali	Tacikistan
Bulgaristan	İrlanda	Malta	Tanzanya
Burkina Faso	İspanya	Mauritius	Tayland
Cezair	İsrail	Mısır	Tayvan
Cibuti	İsveç	Moğolistan	Tunus
Çad	İsviçre	Moldova	Türkmenistan
Çek Cumhuriyeti	İtalya	Moritanya	Uganda
Çin	Japonya	Mozambik	Ukrayna
Danimarka	Kamerun	Nepal	Umman
Demokratik Kongo	Kanada	Nijer	Ürdün
Endonezya	Karadağ	Nijerya	Venezuella
Eritre	Katar	Norveç	Vietnam
Estonya	Kazakistan	Özbekistan	Yemen
Etiyopya	Kenya	Pakistan	Yunanistan
Fas	Kırgızistan	Panama City	

Havacılık Sektöründe İstihdam ve Ciro

Ülkemizde 2003 yılından itibaren yapılan yasal düzenlemeler sonrasında sektörde faaliyet gösteren havayolu şirketlerinin artmasıyla birlikte hızla büyüyen havacılık sektörü, artan altyapı ve filo yatırımları, bağlantı sayısı ve uçak biletleri fiyat düzenlemeleri sonucunda gelişmeye devam etmektedir. Sektörde istihdam edilen personel sayısı 2003 yılında 65 bin civarında iken, 2016 yılsonu itibarıyla 191 bini aşmıştır. Son 13 yıl içerisinde sektörün toplam cirosu 22 kattan fazla artmış ve 3 milyar TL'den 70.2 milyar TL'ye ulaşmıştır.

TABLO 13

Havacılık Sektöründe İstihdam ve Ciro Miktarı

Yıllar	Personel Sayısı	Ciro Miktarı (TL)
2003	65.000	3,06
2010	133.407	22,89
2011	151.694	32,47
2012	167.161	38,01
2013	180.570	50,67
2014	187.459	61,85
2015	191.716	68,12
2016	191.709	70,24

Sektörel Denetimler

Ülkemizde, sivil havacılık alanında kural koyma, denetleme ve yaptırım uygulama faaliyetlerinden sorumlu Bakanlığımız Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, havacılık faaliyetlerini emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı olarak bölgede lider bir konumda yürütmektedir.

2016 yılında toplam 4.004 ve 2017 yılı Eylül sonu itibarıyla da 317 adet SAFA, 53 adet SANA, 1.250 adet SACA ve 1.034 adet diğer denetimler olmak üzere toplam 2.654 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

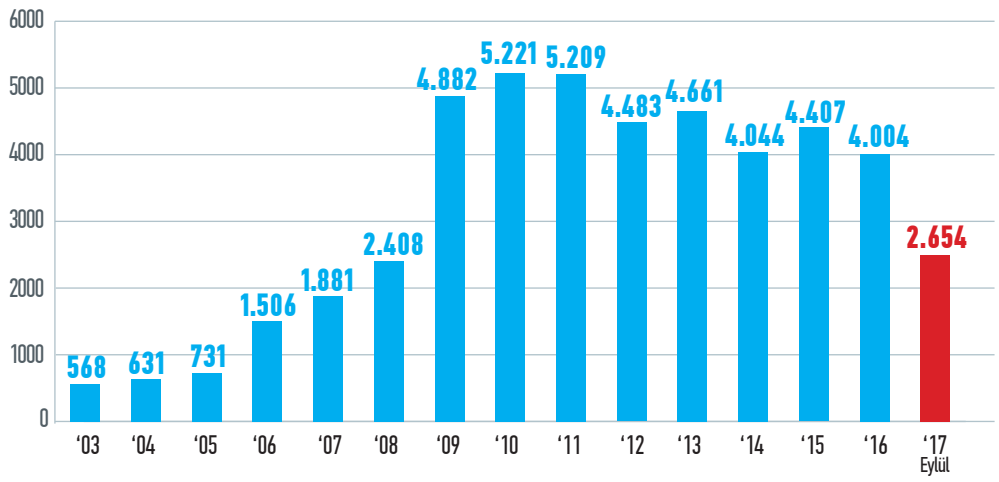
SAFA: Safety Assesment of Foreign Aircraft (Yabancı Tescilli Uçaklara yapılan emniyet denetlemesi)

SANA: Safety Assesment of National Aircraft (Yerli Tescilli Uçaklara yapılan emniyet denetlemesi)

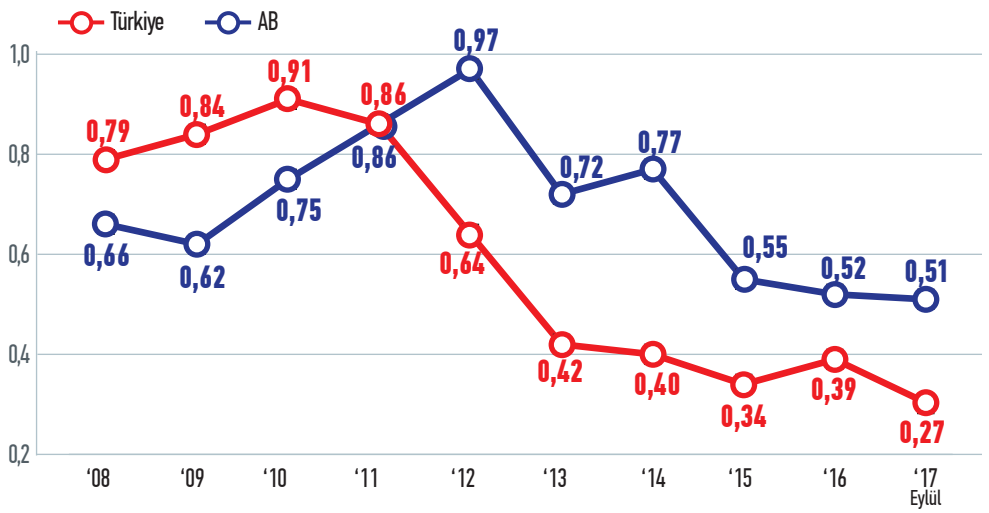

Denetimlerin sayısından ziyade uçuş emniyetini artıracak şekilde etkinliklerin geliştirilmesi amacıyla, sektörün kendini denetleyen ve kendi içinde performansa bağlı denetimler yapar hale gelmesi hedeflenmiştir.

GRAFİK 10 **Sektörel Denetimler**

GRAFİK 11 **2008-2017 SAFA Bulgu Oranları**

Kaynak: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (European Aviation Safety Agency) SAFA Program Koordinatörlüğü

Bununla birlikte etkin, verimli, hızlı ve güvenilir denetim anlayışı ile ülkemiz havayollarının uluslararası alanda bulgu ortalamalarının düşürülmesine yönelik olarak gerçekleştirilen SAFA-SANA denetimlerine hız verilmiş olup, ulusal hedef belirlenerek sektörün bu hedef doğrultusunda önleyici tedbirler alması amacıyla takip sistemi hayata geçirilmiştir.

Yapılan etkin ve yoğun denetimler ile SAFA puanı Avrupa Birliği üye ülkelerinin Eylül 2017 tarihi itibarıyla 0,51 olan değerinden daha iyi bir değer olan 0,27 değerine ulaşmıştır.

ICAO tarafından Türk sivil havacılığına yapılan denetlemelerde, ülkemizin sivil havacılık güvenliği ile ilgili kritik hususlarda uluslararası mevzuata uyumluluk oranının yüzde 93'e kadar yükseldiği tespit edilmiştir.

Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA) tarafından yürütülen Hava Aracı Emniyet Denetlemeleri (SAFA) kapsamında, 2017 yılının ilk yarısında Türk uçaklarına Avrupa'da yapılan Hava Aracı Emniyet Denetimlerinde bulgu ortalaması 0,34'e düşürülmüştür. Ülkemiz bu alanda Avrupa'da 4. sıraya yükselmiştir.

TABLO 14 **2008-2017 SAFA Bulgu Oranları**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
AB	0,66	0,62	0,75	0,86	0,97	0,72	0,77	0,55	0,52	0,51
TÜRKİYE	0,79	0,84	0,91	0,86	0,64	0,42	0,4	0,34	0,39	0,27

Politika ve Düzenlemeler

Ülkemizde, sivil havacılık alanında kural koyma, denetleme ve yaptırım uygulama faaliyetlerinden sorumlu olan Bakanlığımız, havacılık faaliyetlerini bölgesinde lider bir konumda bulunmanın verdiği sorumluluk anlayışı ile emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı bir şekilde yürütme hedefi doğrultusunda politika ve düzenlemelere devam etmektedir.

Son yıllarda uygulanan politikalar ile dünyada büyük bir rekabetin yaşandığı ve hızlı değişimlerin gerçekleştirilerek, gelişmiş teknolojilerin kullanıldığı sivil havacılık sektörünün birçok alanında Türkiye, dünyada ve Avrupa'da üst sıralarda yer almaktadır.

Bu gelişmeler, Türkiye'yi küresel düzeyde söz sahibi bir ülke konumuna getirmiştir. Bu kapsamda ülkemiz;

- Dünyada uluslararası sivil havacılığın emin ve düzenli gelişmesini ve sürdürülmesini sağlamak amacıyla kurulan ICAO'da Konsey Üyeliği
- Uluslararası alanda ICAO'nun emniyet ile ilgili aldığı kararların Avrupa bölgesindeki uygulamalarını izlemek amacıyla kurulan Avrupa Kuzey Atlantik Bölgesel Havacılık Emniyet Grubu'nda başkan yardımcılığı,
- Havacılık emniyeti alanında mevzuat geliştirmek ve üye ülkelerde emniyet denetimleri yapmak amacıyla kurulan ECAC'da başkan yardımcılığı,
- Avrupa hava trafik yönetimini ve emniyetini geliştirmek amacıyla kurulan EUROCONTROL Geçici Konsey Koordinasyon Komitesi başkanlığı ile EUROCONTROL Emniyet Düzenleme Komisyonu'nda başkan yardımcılığı,
- D8 Sivil Havacılık Komisyonu'nda başkan yardımcılığı,
- Avrupa'nın havacılık emniyetinin sağlanması için duyulan eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan JAA-TO'da yönetim kurulu üyeliği ve başkan yardımcılığı görevlerini etkin bir şekilde sürdürmektedir.

ICAO üyesi tüm ülkelerle anlaşma imzalanması hedefi doğrultusunda yürütülen çalışmalarla, ülkemizle Hava Ulaştırma Anlaşması bulunan ülke sayısı 169'a ulaşmıştır. Bu anlaşmalar neticesinde uçuş ağımız, hızla genişlemiş ve 119 ülkede 296 noktaya ulaşmıştır.

2003 yılında "Her Türk Vatandaşı Hayatında En Az Bir Kere Uçağa Binecek" hedefiyle çıkılan yolda, havayolu ulaşımı tabana yayılmış, milyonlarca insan bu sayede ilk defa havayolunu kullanmış ve bütün toplum katmanları uçakla seyahat edebilir hale gelmiştir. Ülke genelinde faaliyet gösteren 55 havalimanı ile her 100 km'de bir havalimanı hedefi yakalanmıştır. Bakanlığımız havacılığı daha da yaygınlaştırarak artık önümüzdeki dönemde her ilde amatör havacılığı geliştirmeyi hedeflemektedir.

Türkiye'nin 2023 yılı havacılık hedefleri doğrultusunda, büyük gövdeli uçak sayısının 750'ye, iç ve dış hatlarda toplam yolcu sayını 287 milyona ve dünyadaki toplam uçuş noktasının ise 360'a çıkarılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından yapılan etkin ve yoğun denetimlerle ülkemiz 2017 yılı Eylül

ayı itibarıyla Avrupa Birliği üye ülkelerinin 0,51 olan hava aracı bulgu ortalamasından çok daha iyi bir seviye olan 0,27 değerine ulaşmıştır.

Bakanlığımız tarafından;

- Türkiye'nin Sivil Havacılık alanında AB'ye uyumu çerçevesinde yürütülmekte olan Twinning Projesi tamamlanmıştır.
- Bakanlığımız Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personeline, havacılık sektörü çalışanlarına ve bölge ülkelerinden gelen havacılık personeline uluslararası standartlarda havacılık eğitimi vermesi amaçlanan Türk Sivil Havacılık Akademisi Projesi,
- Kargo taşımacılığında zaman ve maddi kaybın önüne geçilmesi amacıyla başlatılan Güvenli Kargo Projesi,
- Ülkelerin birbirlerine uyguladıkları havacılık güvenliği tedbirlerini karşılıklı olarak tanımalarını amaçlayan Tek Nokta Güvenlik Uygulaması,
- Havalimanlarında faaliyet gösteren kuruluşların çevreye ve insan sağlığına verdikleri veya verebilecekleri zararların ortadan kaldırılabilmesini amaçlayan Yeşil Havalimanı Projesi,
- Hobi/eğlence, ticari ve AR-GE amacıyla kullanılabilmekte olan İnsansız Hava Araçları için İHA Kayıt ve Takip Sistemi çalışmaları devam etmektedir.

- Uçuş emniyetinin arttırılması amaçlayan Hava Aracı Takip ve VFR Rota Hazırlama Projesi (1. Faz) tamamlanmış ve Hava Aracı Takip Sisteminin İyileştirilmesi (2. Faz) için çalışmalara başlanmıştır.
- Mânialar hakkında gelen taleplerin internet sitemiz üzerinden, hızlı bir şekilde sorgulanmasını amaçlayan Mania Bilgi Sistemi Projesi
- Havaalanı emniyet standartlarına uyumluluğunun tespiti ve uyumsuzlukların giderilerek uçuş ve can emniyetinin arttırılmasını amaçlayan Fotogrametrik Ölçüm ve Sertifikasyon Projesi
- Sıcak hava balonlarının canlı izlenebilmesini amaçlayan Sıcak Hava Balonu Canlı Takip Projesi için çalışmalara başlanmıştır.

HÜRKUŞ Eğitim Uçağı için Tip Sertifikası verilmiş ve THK Uçağı Sertifikasyonu tamamlanmıştır.

- TAİ Özgün Helikopter Projesi
- İTÜ&TAİ Çok Hafif Hava Aracı Tasarım Projesi
- ASELSAN Aviyonik Cihaz,
- Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Hafif Hava Aracı, TSI (Koltuk Üretimi),
- TCI (Kabin İçi Malzemeler Üretimi) sertifikasyon çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız, 2017 yılında toplam 42 adet mevzuat yayımlayarak Türk Sivil Havacılığına yön vermeye devam etmektedir. Ülkemizdeki Sivil Havacılık faaliyetlerini düzenlemek amacıyla 2017 yılında;

- Havacılık Bilgi Yönetimi Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği
- Pilot Lisans Yönetmeliği
- Çok Hafif Hava Araçları İle Ticari Havacılık Faaliyetleri Yönetmeliği
- Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği
- Havacılık Sağlık Talimatı
- Uçuş Ekibi Lisanslandırma Talimatı gibi bazı önemli mevzuat düzenlemeleri yapılmıştır.

Asya, Avrupa ve Afrika olmak üzere kıtaların ve köprülerin buluşma noktasında yer alan Türkiye'nin, dünyanın en büyük havalimanlarından biri olacak yaklaşık 200 milyon yolcu kapasiteli İstanbul 3. Havalimanı'nın 2018 yılı içinde hizmete açılmasıyla birlikte Türkiye'nin havacılıkta dünyada ilk 5 ülkenin içinde yer alarak en önemli hub'lardan biri olacağı düşünülmektedir.

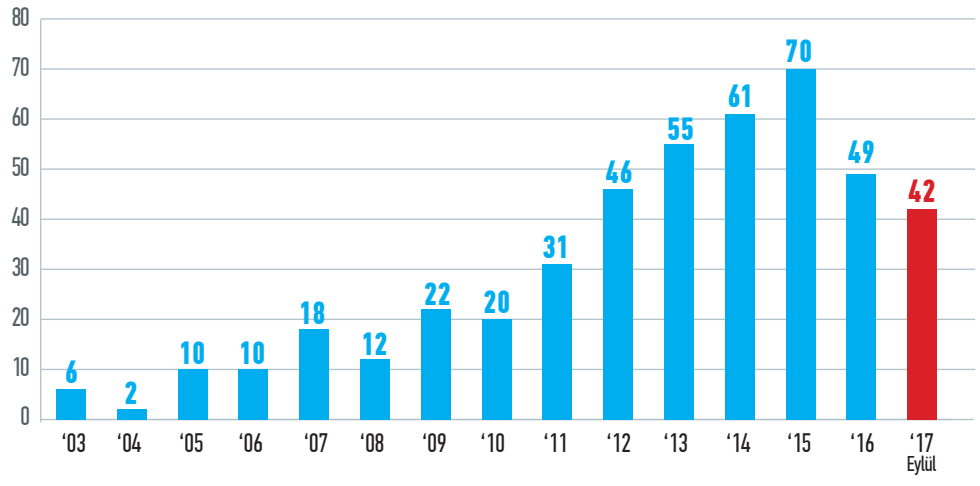
MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Gelişen sivil havacılık sektörünün ihtiyaç ve beklentileri çerçevesinde uluslararası standartların en üst düzeyde uygulanması amacıyla mevzuat çalışmaları da tüm hızıyla sürmektedir. Uluslararası havacılık standartlarının ülkemizde en üst seviyede uygulanması amacıyla 15 yılda 454 adet yasal düzenleme hayata geçirilmiştir.

TABLO 15 **2003-2017 Yayımlanan Mevzuat**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
Kanunlar	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Yönetmelikler	-	1	2	7	6	2	1	3	5	9	14	5	5	7	11
Talimatlar vb.	6	1	7	3	12	10	21	17	25	37	41	56	65	42	31
TOPLAM	**6**	**2**	**10**	**10**	**18**	**12**	**22**	**20**	**31**	**46**	**55**	**61**	**70**	**49**	**42**

GRAFİK 12 **Yayımlanan Mevzuat**

Proje ve Faaliyetler

Bakanlığımızın teşkilat ve görevlerini düzenleyen 655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza ulaştırma, denizcilik ve haberleşme hizmetlerinin yanında havacılık ve uzay teknolojilerinin geliştirilmesi ile ilgili görevler de verilmiştir.

Verilen görev ve yetki çerçevesinde; ülkemizde havacılık ve uzay teknolojilerinin geliştirilmesi, havacılık ve uzay sektörünün desteklenmesi amacıyla çalışmalara devam edilmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz proje ve faaliyetler şunlardır:

Türkiye Uzay Ajansı Kurulması

Yirmi birinci yüzyılın şekillenmesine yön veren uzay teknolojileri, ülkelerin ekonomisine ve gelişmesine katkı sağlayan yeni ve öncelikli bir kalkınma sektörü haline gelmiştir. Çağımızda insanlığın, bilimsel ve teknolojik gelişimi, atmosfer dışına taşarak uzayı da kapsayacak boyutlara ulaşmıştır. 20. yüzyıl nasıl havacılık teknolojilerinin yüzyılı olduysa 21. yüzyıl da uzay teknolojilerinin yüzyılı olacaktır.

Uzayın imkânlarından daha fazla yararlanılabilmesi; gözlem, haberleşme ve konum belirleme uyduları, fırlatma sistemleri geliştirilmesi, uzayın keşfi araştırmalarına daha fazla imkân ve kaynak sağlanması ve bu araştırmalar sonucu elde edilecek bilgilerin sanayide ve kamusal hizmetlerin yürütülmesinde kullanılması amacıyla Türkiye Uzay Ajansının kurulması çalışmalarına başlanmıştır.

Bakanlığımızca çeşitli ülkelerin uzay organizasyonları da dikkate alınarak TÜRKİYE UZAY AJANSI kurulmasına yönelik kanun tasarısı taslağı hazırlık çalışmaları tamamlanmış ve taslak Bakanlar Kurulunca imzalanarak yasalaşmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

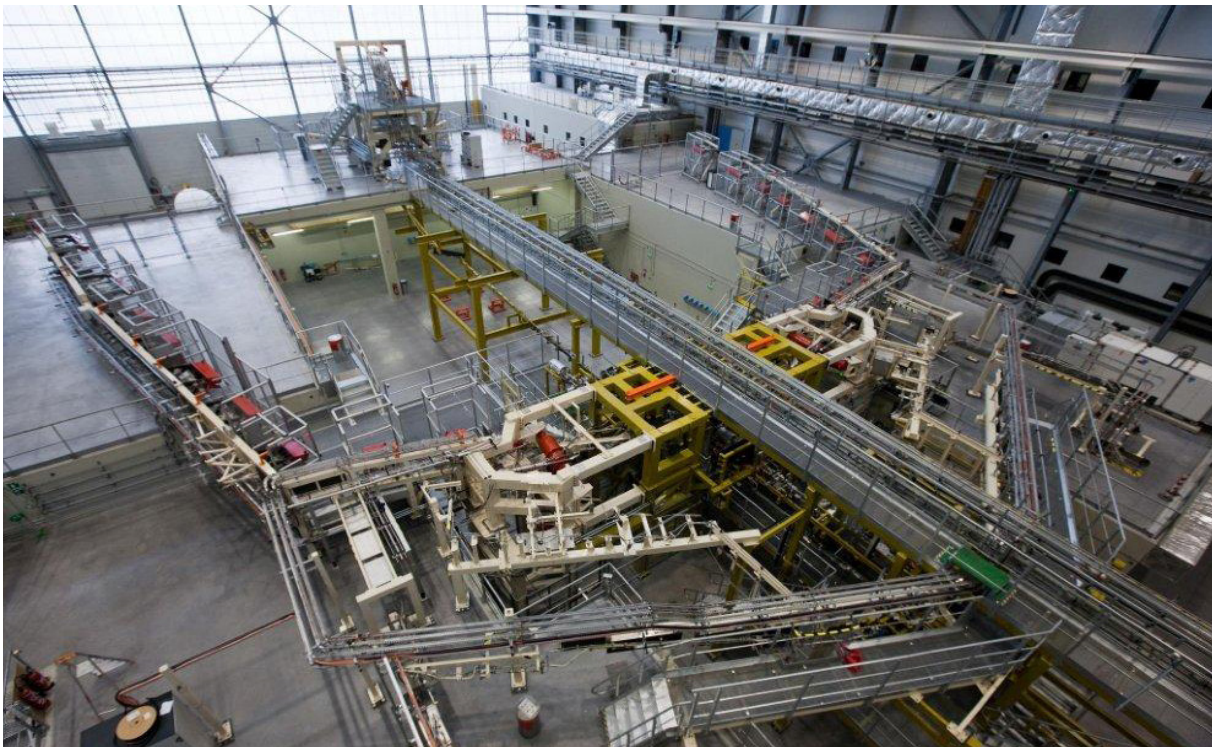
Söz konusu tasarı TBMM, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülerek kabul edilmiş ve TBMM Genel Kuruluna sevk edilmiştir.

Kanun Tasarısının yasalaşmasına ilişkin süreç devam etmektedir.

Havacılık Teknolojileri Test ve Mükemmeliyet Merkezi Fizibilite Etüdü Projesi

Havacılık sanayimizin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan test merkezleri, laboratuvarlar vb. altyapıların yer alacağı Havacılık Teknolojileri Test ve Mükemmeliyet Merkezi kurulması için Bakanlığımız ile TÜBİTAK arasında sözleşme imzalanarak fizibilite çalışmalarına başlanılmıştır.

Proje kapsamında öncelikle saha taraması yapılarak; havacılıkla ilgili test altyapıları, laboratuvarlar gibi mevcut yeteneklerin tespiti yanında sektörün geliştirilebilmesi için ihtiyaç duyulan altyapı, laboratuvar ve merkezlerin tespiti yapılmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen veriler ışığında Mevcut Durum Analizi yapılarak ihtiyaç duyulan laboratuvar, test mer-

kezleri vb. altyapılar belirlenecektir. Böylece Havacılık Sanayiine kazandırılması gereken ilave yetenekler ve Mükemmeliyet Merkezi tasarımının temellerinin atılması hedeflenmektedir. Projede çerçevesinde Test ve Mükemmeliyet Merkezi tasarımı, işletme ve idame modelleri üzerindeki çalışmalar devam etmektedir.

Uluslararası İşbirliklerinin Geliştirilmesi Çalışmaları

Uydu ve Uzay teknolojileri alanlarında Ülkemiz menfaatlerinin korunması, uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi ve uzayın tüm insanlığın yararına barışçıl amaçlarla kullanılması için;

- Birleşmiş Milletler Dış Uzay Ofisi (UNOOSA),
- Birleşmiş Milletler Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla Kullanılması Komitesi (UNCOPUOS),
- Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU),
- Asya Pasifik Uzay İşbirliği Örgütü (APSCO),
- Asya Pasifik Uzay Ajansları Forumu (APRSAF),

gibi çeşitli uluslararası kuruluşlarla işbirliği çalışmalarına devam edilmektedir.

Ayrıca, çeşitli ülkelerin uzay ajansları ve yetkili kuruluşlarıyla uydu ve uzay teknolojileri ile havacılık teknolojileri alanlarında işbirliği geliştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Uzay Teknolojilerinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Bakanlık olarak ülkemizde uydu-uzay teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik yürüttüğümüz faaliyetler çerçevesinde, Japonya Uzay Ajansı (JAXA) ile yapılan işbirliği kapsamında, Uluslararası Uzay İstasyonu'nda yer alan Japonya'ya ait KIBO modülünde; uydu ve uzay teknolojilerimizin geliştirilmesinde kullanılabilecek malzemelerin uzay kalifikasyonunun yapılabilmesi amacıyla test ve deney süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda ülkemizde geliştirilen ve milli uydularımızda kullanılabilecek elektronik ekipman 09.12.2016 tarihinde Japonya'nın Tanegashima Uzay Merkezinden Uluslararası Uzay İstasyonu'na gönderilmiş ve 13.04.2017 tarihinde açık uzay ortamında testlere başlanılmıştır. Söz konusu ekipman 2018'de tekrar ülkemize getirilerek test sonuçları değerlendirilecektir. 2017 sonunda ya da 2018 ilk çeyreğinde ülkemize ait ikinci bir malzemenin daha teste tabi tutulması için çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından geliştirilen haberleşme amaçlı deneysel küp uydusu, Japonya Uzay Ajansı (JAXA) ile yapılan işbirlikleri kapsamında Uluslararası Uzay İstasyonu'nda yer alan Japonya'ya ait KIBO modülünden 2017 sonu veya 2018 başlarında yörüngesine bırakılacaktır.

Gerçekleştirilmesi Planlanan Proje ve Faaliyetler

Uydu İtki Motoru ve İtki Sistemi Geliştirilmesi (UMİT) Projesi

Uyduların en önemli alt bileşenlerinden biri olan uydu itki motoru ve itki sistemleri yurt dışından tedarik edilmektedir. Bu proje kapsamında milli olarak uydu itki motoru ve itki sistemlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Geliştirilen uydu itki motoru ve itki sistemleri kendi ürettiğimiz gözlem uydularımız ile haberleşme uydularımızda kullanılabilecek ve uyduların en kritik sisteminin tedariki konusunda dışa bağımlılığı azaltacaktır. Projenin 2023 yılına yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Uzay Sonda Roketi ve Fırlatma Sistemi Geliştirilmesi Projesi (BURAK Projesi)

Milli uydu fırlatma sistemi geliştirme hedefinin ilk adımı olarak Uzay Sonda Roketi ve Fırlatma Sistemi Geliştirilmesi Projesi (BURAK Projesi)'nin başlatılması planlanmaktadır. Bu kapsamda, söz konusu projeye yönelik Fizibilite Raporu tamamlanmıştır.

Ülkemizin 2023 hedeflerine uygun olarak, gerçekleştirilmesi öngörülen söz konusu proje ile uzay projeleri için ihtiyaç duyulan teknolojilerin geliştirilmesi ve uzay tarihçesi kazandırılması mümkün olacak, ülkemizin uzaya bağımsız olarak erişim yapabilen ülkeler grubuna katılması sağlanacaktır.

Fırlatma teknolojilerine sahip olmanın stratejik önemi ve Türkiye'nin kalkınmasına sağlayacağı katkılar göz önünde bulundurularak projenin 2018 yılında başlatılması planlanmaktadır.

Twinning Projesi

2.5 Milyon Euro'luk AB Fonları ile desteklenen proje ile ülkemizin Sivil Havacılık alanında AB'ye uyumu amaçlanmmıştır.

2014 yılında başlatılan proje, 11 Temmuz 2017 tarihinde Ankara'da düzenlenen Kapanış Konferansı ile sonlandırılmıştır. Proje kapsamında,

- "SHGM Kurumsal Gelişimi", "Hava Seyrüsefer Hizmetleri", "Denetimlerde Bulguların Azalması", "EASA Mevzuatları ve Havacılık Güvenliği", "Emisyon Ticaret Sistemi ve Çevre Birimin Oluşturulması" olmak üzere toplamda 6 başlık altında eş zamanlı çalışmalar yürütülmüştür.
- İnsan kaynakları konusunda iş tanımlarının belirlenmesi ve eğitim programlarının hazırlanmasına yönelik faaliyetler düzenlenmiştir.
- İki yıllık uygulama süreci boyunca 51 uzman görevi ve 14 sektörel ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- İdari ve Kurumsal yapıyı güçlendirecek

çalışmalar ve yasal düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

- 2017 yılında, 9 yabancı uzmanın katılımıyla toplam 46 gün süren çalıştay/eğitim düzenlenmiş ve 18 personel Fransa'da toplam 30 gün eğitim/çalıştaya katılmıştır.

Güvenli Kargo Projesi

Uluslararası Havayolu Taşımacıları Birliği (IATA) ile Türkiye arasında yürütülmekte olan önemli projelerden biridir.

Havalimanları ve ulusal mevzuatların öncelikle AB ile uyumlu hale getirilmesinin bir sonucu olarak, "Güvenli Kargo" projesinin hayata geçmesi ile birlikte ülkemizde üretilen ürünlerin güvenliği kaynağında sağlanarak; havalimanlarında güvenlik taramasına maruz kalmayacaktır.

Bu sayede kargolar daha hızlı hareket ederek ciddi anlamda zaman ve maddi kaybın önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Pilot göndermeler yapılmış ve proje başarılı bir şekilde sonlandırılmıştır. Ülkemizdeki acenteler bu kapsamda yetkilendirilmeye başlanmıştır. Gümrük prosedürlerinin de tamamlanmasını müteakip projenin tam anlamıyla hayata geçmesi planlanmaktadır.

Tek Nokta Güvenlik Projesi

Tek nokta güvenlik (one-stop security) temel olarak ülkelerin birbirlerinin uyguladıkları havacılık güvenliği tedbirlerinin eşdeğerliğini karşılıklı olarak tanımasına ve tekrarın önlemesine dayanmaktadır.

Bir ülkede taranan yolcu karşılıklı tanıma olan ikinci bir ülkede transfer olması durumunda güvenlik kontrolünden muaf tutulmaktadır.

AB bir ülke ile tek nokta güvenlik anlaşması imzaladığında dört temel alanda karşılıklı muafiyet sağlar. Bu muafiyetler;

- Yolcular ve kabin bagajları
- Uçak altı bagajlar
- Kargo ve posta
- Hava aracı güvenliği

Mevzuat ve kalite kontrol denetimleri tamamlanmıştır. Atatürk ve Dalaman Havalimanlarının denetimleri yapılmıştır. 2017 yılında Antalya, İzmir ve Bodrum Havalimanlarının denetimlerinin yapılması planlanmıştır.

Yeşil Havalimanı (Green Airport) Projesi

Havalimanlarında faaliyet gösteren kuruluşların çevreye ve insan sağlığa verdikleri veya verebilecekleri zararların ortadan kaldırılabilmesi amaçlanmıştır.

2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 151 işletme Yeşil Kuruluş sertifikasına sahiptir.

Eğitim Merkezi Projesi

AB Finansmanlı proje toplamda; teknik yardım, inşaat, kontrolörlük ve tedarik olmak üzere dört kısımdan oluşmaktadır.

23.200 m^2 alana sahip, 22 derslik, toplam 210 kişilik 5 toplantı salonu, 1 konferans salonu ve 250 m^2'lik 1 kütüphaneye sahip Türk

Sivil Havacılık Eğitim Akademisinin bütçesi yaklaşık 15.800.000 Avro'dur.

Son 15 yılda sivil havacılıktaki 2 haneli büyüme oranları ve İstanbul Üçüncü Havalimanı nedeniyle sivil havacılık sektöründe oluşacak eğitim ihtiyacı buradan karşılanacaktır.

Bu proje kapsamında; Uçuşa Elverişlilik, Operasyon, Emniyet, Güvenlik, Havaalanları, Hava Seyrüsefer, Hava Taşımacılığı, Kaza Kırım gibi alanlarda Türkiye ve Orta Doğu, Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarından bölge ülkelerine eğitimler verilebilecek, böylece hem kurumumuzun, hem ülkemizin eğitim ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda dünya düzeyinde prestijimiz de artmış olacaktır.

ICAO ile işbirliği içerisinde diğer ülkelerden gelen sivil havacılık personeline diğer gelişmiş ülkelerin yaptığı gibi burslu eğitimler verilebilecek ve dünyadaki sempati ve saygınlığımız artmış olacaktır.

AB bu projeyi, Ortadoğu, Afrika ve Asya ülkeleri vatandaşlarının Türkiye'ye kolay seyahati sebebiyle desteklemektedir.

İnşaat Projesi Çalışmaları

İhale makamı Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin yönetiminde, projenin dört temel bileşeninden biri olan inşaat projesi için müşavir firma, müteahhit firmaya 02.02.2016 tarihinde işe başlama emrini vermiştir.

Haziran sonu itibariyle, %77'lik bir ilerleme oranına sahip bina inşaatının 2017 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır

Teknik Yardım Projesi Çalışmaları

Teknik yardım projesi 31.03.2015 tarihinde başlamıştır.

Proje kapsamında; SHGM tarafından 11 adet eğitim düzenlenmiş ve 98 personel eğitimlere katılmıştır.

Eğitim merkezi logo çalışmaları tamamlanmış olup proje kapsamında 60 Eğitimci yetiştirilmiştir.

6-8 Mayıs tarihlerinde IFTE Havacılık Eğitimi Fuarı'na katılım sağlanarak projenin tanıtımı yapılmış ve ilgililer bilgilendirilmiştir.

İHA Kayıt ve Takip Sistemi

İnsansız Hava Araçları hobi/eğlence, ticari ve AR-GE amacıyla kullanılabilmektedir.

22 Şubat 2016 tarihinde SHT-İHA Talimatı yayımlanmış ve (500 gr - 25 kg) aralığındaki insansız hava araçları için Kayıt Sistemi oluşturulmuş olup, tamamen Bakanlığımız SHGM bünyesine alınmıştır.

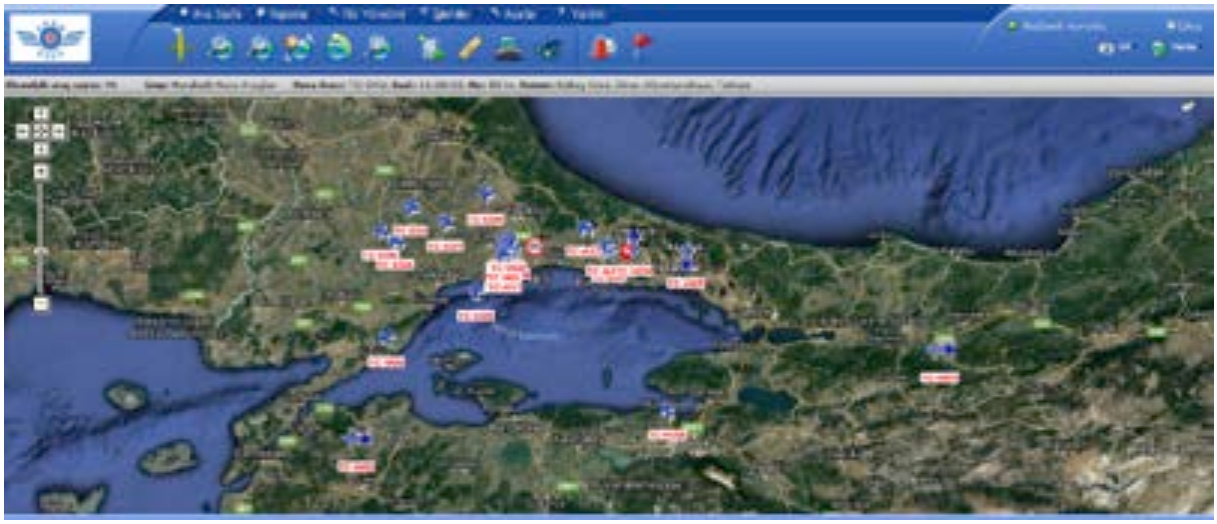
İHA Tescil Başvurusu Hizmetinin e-devlet kapısında sunulması amacıyla yapılan çalışmalarında son aşamaya gelinmiştir.

Şehir dışı ve talimatımıza göre yasak bölgeler hariç ticari/hobi uçuşlar serbesttir. Şehir içi, meskûn mahal, kalabalık, çok kalabalık, askeri bölge, havalimanı gibi yerlerde izin alınması gerekmektedir.

ICAO RPAS Paneline ve JARUS grubuna üye olunmuştur.

İHA uçuş izinlerinin, İHA Kayıt Sistemi üzerinden internet ortamında alınmasını ve yine internet ortamında cevap verilmesini sağlayan Uçuş İzni Modülü çalışmaya başlamıştır.

Eylül ayı itibarıyla İHA Pilot lisansına sahip birey sayısı 19.642'ye, insansız hava aracı sayısı ise 17.448'e ulaşmıştır.

Hava Aracı Takip ve VFR Rota Hazırlama Projesi (I. Faz)

Türkiye Hava Sahasında VFR uçuş yapan ambulans helikopterler ve diğer hava araçlarına ait uçuş verileri HATS (Hava aracı Takip Sistemi) ile depolanmış, 01 Temmuz 2014-21 Aralık 2015 tarih aralığını kapsayan veriler işlenerek uçuş yolları hazırlanmıştır.

Bu uçuş yollarının, VFR hava araçlarının takibini kolaylaştırarak, uçuş emniyetini arttırması amaçlanmıştır.

Oluşturulan 4 adet vektör veri VFR yolların tesis edilmesinde kullanılmak üzere DHMİ'ye teslim edilmiştir.

Hava Aracı Takip Sisteminin İyileştirilmesi (II. Faz)

Güncel notam verilerinin alınarak notamlı/yasaklanmış bölgelerde VFR uçuşların ikaz ve kontrolünün sağlanmasıyla emniyet ihtiyaçlarının karşılanması, güncel meteorolojik bilgilerin sisteme aktarılması, VFR uçuşu yapan hava araçlarının sistemdeki kayıt yönetiminin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Bilgi Yönetim Sistemi ile entegrasyonunun sağlanması amaçlanmaktadır.

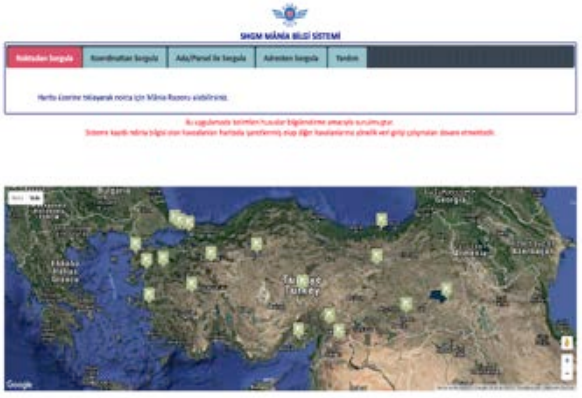
İlk koordinasyon toplantısı 17.04.2017 tarihinde yapılmış, ihtiyaçlar tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak gerekli çalışmalar yapılmış olup, sistemin test edilmesi devam etmektedir.

Mania Bilgi Sistemi Projesi

Havalimanları çevresindeki yapılaşma kriterleri hakkında Bakanlığımız SHGM'ye görüş soran ilgili belediyeler, imar planı düzenlemesi yapmakla sorumlu kuruluşlar, inşaat yapmak isteyen şirketler ve parsel sahipleri tarafından gelen taleplerin internet üzerinden, hızlı bir şekilde cevaplanması amaçlanmaktadır.

İlk faz tamamlanmış olup, 18 havalimanımızda hizmet verilmeye başlanmıştır.

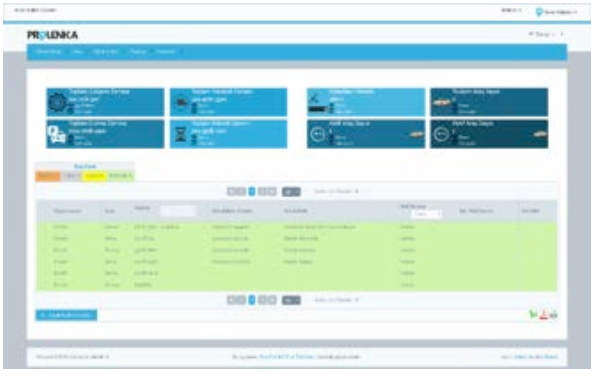

Fotogrametrik Ölçüm ve Sertifikasyon Projesi

Havaalanı emniyet standartlarına uyumluluğunun tespiti ve uyumsuzlukların giderilerek uçuş ve can emniyetinin arttırılması ve uluslararası standartların daha etkin bir şekilde ülkemizde uygulanması amaçlanmaktadır.

İlk olarak Antalya ve Batman Havalimanlarında pilot uygulamaya başlanmıştır. Bu çalışmaların tamamlanmasını müteakip sivil hava trafiğine açık tüm havaalanlarımız proje kapsamına alınacaktır.

Sıcak Hava Balonu Canlı Takip Projesi

Ülkemizde bulunan sıcak hava balonları, hava aracı takip sistemine benzer, GPS/ GNSS tabanlı bir sistem ile canlı izlenebilecektir.

Bu sayede yatayda ve/veya dikeyde yapılan notam ihlallerinin anlık olarak tespit edilebilmesi ve olumsuz koşullarda anlık haberleşmeye imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

Hava Sahası Esnek Kullanımı

Atatürk ve Sabiha Gökçen Havalimanları ile İzmir, Dalaman, Bodrum ve Antalya Meydanları arasında 19.00-04.00 UTC saatleri arasında, hafta sonları ve tatil günlerinde daha kısa uçuş yapılması amacıyla 2 Şubat 2017 tarihinden itibaren kullanılacak şekilde yollar ihdas edilmiştir.

(Söz konusu yollar hafta içi ve belirtilen saatler dışında sadece taktiksel sivil/asker koordinasyonu ile kullanılabilecektir.)

FUA kapsamındaki yollar haritaya kırmızı çizgi ile işaretlenmiştir.

Sertifikasyon Faaliyetleri

Hürkuş'a Tip Sertifikası Verildi

Sertifika töreni, 18 Ağustos 2016 tarihinde Milli Savunma Bakanı Sayın Fikri IŞIK ve Sayın Bakanımızın katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

Türkiye'de üretilen ve uluslararası alanda sertifikalandırılan ilk Türk sivil uçak tasarım ve imalatıdır.

Bu sertifika ile, ülkemiz "imalatçı ülke" konumuna yükselmiş ve Bakanlığımız SHGM'nin uygunluk verebilme imkanına ulaştığının bir göstergesi olmuştur.

THK Uçağı Sertifikasyonu

Bakanlığımız SHGM tarafından verilen test uçuş izninin ardından Alman Çok Hafif Hava Aracı sertifikasyonundan sorumlu havacılık kulübü DAEC'ten tip sertifikası almıştır.

Devam Eden Hava Aracı Sertifikasyon Faaliyetleri

- TAİ Özgün Helikopter Projesi
- İTÜ&TAİ Çok Hafif Hava Aracı Tasarım Projesi
- ASELSAN Aviyonik Cihaz Sertifikasyonu
- Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Hafif Hava Aracı Sertifikasyonu,
- TSI (Koltuk Üretimi),
- TCI (Kabin İçi Malzemeler Üretimi)

Faaliyetler

Yurt Dışına Verilen/ICAO Kapsamındaki Eğitimler

ICAO MOU Kapsamında, ICAO üyesi 26 ülkeden seçilen 32 katılımcıya burslu olarak Havaalanı Sertifikasyonu, Emniyet Yönetim Sistemi ve Devlet Emniyet Programına Giriş,

Ramp Denetim ve Farkındalık Eğitimi ve Havacılık Güvenliği Yönetimine Giriş Eğitimleri verilmiştir.

28-30 Mart 2017 tarihleri arasında ICAO USOAP CMA Workshop düzenlenmiştir

ICAO denetim faaliyetleri kapsamında, 34 Personelimiz CBT eğitimi almış ve 18 personelimiz için eğitim alınması konusunda başvuru yapılmıştır

Kırgızistan'da düzenlenen çalıştayda, Havaalanlarında Emniyet Yönetim Sistemi Uygulamaları ve Türkiye'de Devlet Havacılık Emniyet Programı Uygulamaları hakkında 2 personel sunum yapmıştır.

SHGM ve TİKA işbirliği çerçevesinde Cibuti Sivil Havacılık Kurumu personeline 23-26 Mayıs 2016 tarihleri arasında eğitim verildi. Afrika'daki sivil havacılık sektörü için gönüllü İnsan Kaynakları Geliştirme Fonu ve Afrika'da Havacılık Emniyeti için AFI Kapsamlı Bölgesel Uygulama Planı'na yapılacak katkı kapsamında verilen eğitimlere Cibuti Sivil Havacılık Kurumu'ndan 7 personel katılmıştır.

"Hiçbir ülke geride kalmasın" programı çerçevesinde Ülkemizin ICAO'ya verdiği mali katkı sonucu Afrika'da, Bakanlığımıza (Ülkemize) teşekkür belgesi verilmiştir.

HAVAYOLU SEKTÖRÜ ALTYAPI VE ÜSTYAPI YATIRIMLARI

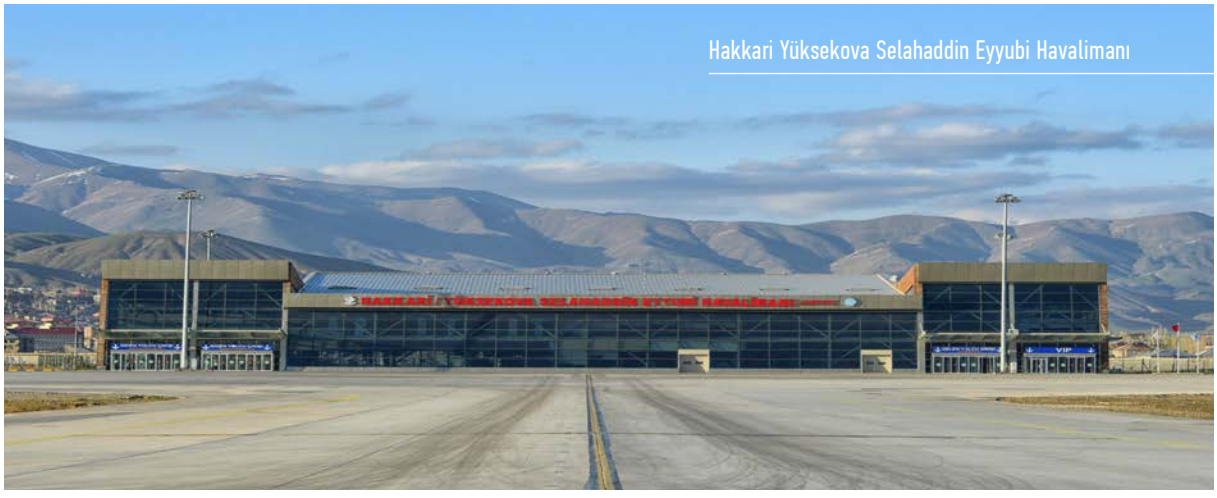
Havalimanları

2003-2017 Yılları Arasında Yapılan Havalimanları

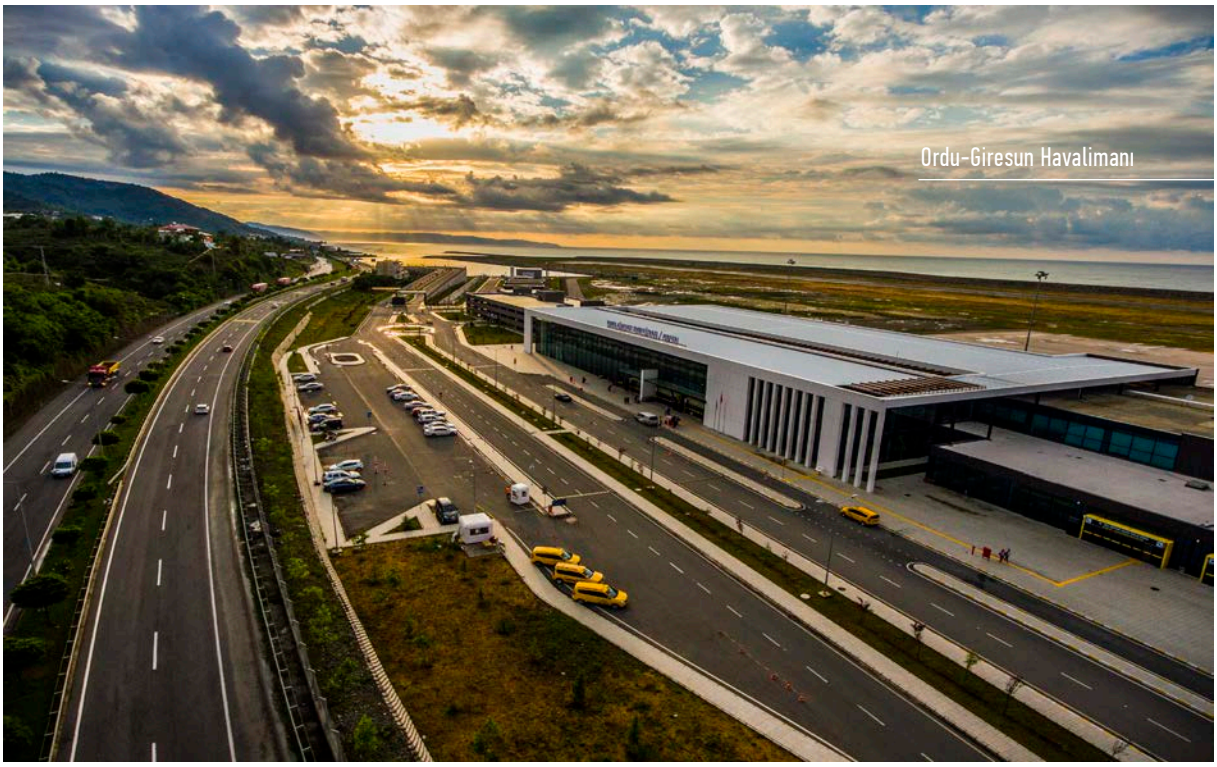
Havacılık sektöründe 2003 yılı öncesi, sektördeki talep yetersizliği nedeniyle Bakanlar Kurulu Kararlarıyla mevcut havalimanları hizmete kapatılmışken, Bakanlığımızca gerçekleştirilen mevzuat düzenlemeleri neticesinde 2003 yılında başlatılmış olan "Bölgesel Havayolu Taşımacılığı" uygulamaları ile uçak trafiğine kapalı bulunan havalimanları açılmış, uçak seferi bulunmayan hava limanlarına uçuşlar başlamış, bunun yanı sıra da öz kaynaklarımız ile sektöre yeni havalimanları kazandırılmıştır.

Bu havalimanları;

- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2003)
- Tokat Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2006)
- Uşak Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2006)
- Balıkesir-Merkez Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2007)
- Zonguldak Çaycuma Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2007)
- Sinop Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı) (2008)
- Hatay Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2007)
- Şanlıurfa-GAP Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2008)
- Amasya-Merzifon Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2008)
- Gazipaşa-Alanya Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2009)
- Çanakkale Gökçeada Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2009)
- Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2011)

Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı

Ordu-Giresun Havalimanı

- Aydın-Çıldır Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Zafer Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2012)
- Bingöl Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Şırnak-Şerafettin Elçi Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Kastamonu Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2013)
- Hakkâri Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2015)
- Ordu-Giresun Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan) (2015)

2017 Yılında Yapımı Devam Eden Havalimanları

Çukurova Havalimanı

26.02.2016 Tarih ve 2016/3 sayılı YPK Kararı ile Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü Yatırım Programına dahil edilmiştir.

İki kısımda yapılacak havalimanı projesinde; "Çukurova Havalimanı Altyapı Tesisleri Yapımı" işine 09.01.2017 tarihi itibariyle başlanılmış, "Çukurova Havalimanı Üst Yapı Tesisleri Yapımı" işinin ise ihale süreci devam etmektedir.

İş kapsamında;

- 3500m.x60m. Pist, 3500m.x45m. Paralel Taksi Yolu (Emergency Pist), 4 adet 30 m boyutlarında yüksek sürat taksiyolu, 4 adet 30 m boyutlarında bağlantı taksiyolu, 24 m

Çukurova Havalimanı

bağlantı taksiyolu,

- Apron, Özel Uçaklar Bölgesi Apronu, Kargo Terminal Apronu,
- 229.923 m2'lik 15.000.000 yolcu/yıl kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminal Binası,
- Kargo Terminali, Havalimanı Oteli, İdari Ofis,
- Yer Hizmet Araçları Park Yeri, Otopark ve Bağlantı Yolları, VIP-CIP Binası,
- Teknik Blok ve Kule, Kaza Yangın İstasyonu Binası, Garaj Binası ve Sundurma,
- Havalimanı Giriş Kontrol Noktası Binası, Apron Bariyer Binası, Isı ve Güç Merkezi,
- Çöp Toplama ve Arıtma Merkezi, Trafo Merkezi,
- Çevre Tel Örgüleri, Çevre Güvenlik Yolu ile Sistem ve Tesisleri yapımı planlanmaktadır.

Rize-Artvin Havalimanı İnşaatı İşi

Rize – Artvin ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik tamamı deniz dolgusu üzerinde olacak bir havalimanı yapılması planlanmaktadır.

Altyapı Tesisleri İnşaatı

Altyapı Tesisleri inşaatı ile ilgili olarak, Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ihale neticesinde 08.02.2017 tarihinde sözleşme imzalanmış ve 14.02.2017 tarihinde yapılan yer teslimi ile yapımına başlanmıştır.

- Pist: 3000 x 45 m.
- Apron: 240 x 120 m.
- Taksiyolu: 265 x 24 m.
- Koruyucu Mendirek
- Çevre yolu ve tel örgüsü imalatları ile diğer altyapı tesislerinin yapılması planlanmaktadır.
- Konumu: Rize'ye 34 km, Artvin'e 125 km ve Hopa'ya 54 km uzaklıkta, Yeşilköy ve Pazar arasında yer almaktadır.
- Toplam Koruyucu Mendirek: 7600m
- Dolgu Alanı (şevler dahil): 2,050,000 m²
- Toplam Deniz Dolgusu: Yaklaşık 85 milyon ton

Üstyapı Tesisleri İnşaatı

Söz konusu havalimanında;

Yılda 3.000.000 yolcuya hitap edecek yaklaşık 20.000 m2 Terminal Binası (İç/Dış Hatlar)

Teknik Blok, Kule, Hizmet Binaları ve Diğer Üniteleri ile bağlantı yolları ve otoparklar yapılması planlanmaktadır.

İç/Dış Hatlara açık olacak şekilde planlanan Terminal Binası ve diğer üstyapı tesisleri ile ilgili olarak Uygulama Projelerinin hazırlanmasına yönelik çalışmalara Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından başlanmıştır.

Yozgat Havalimanı Altyapı Tesisleri İnşaatı İşi

Yozgat ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak havalimanı yapılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından;

Altyapı işlerine ait yapım ihalesine çıkılmış olup yıl içerisinde inşaata başlanılması planlanmaktadır.

Üstyapı işleri uygulama projeleri teminine yönelik çalışmalara da başlanılmıştır.

Söz konusu havalimanında;

- Pist: 2600 x 45 m.
- Apron: 300 x 120 m.
- Taksiyolu: 265 x 24 m.
- Çevre yolu ve tel örgüsü imalatları ile diğer altyapı tesislerinin yapılması planlanmaktadır.

Rize-Artvin Havalimanı

- 2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 30.000 m2 kapalı alana sahip üstyapı tesislerinin projelendirilmesine başlanılmıştır.
- 2 milyon yolcu/yıl

Karaman Havalimanı İnşaatı İşi

Karaman ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak havalimanı yapılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından; altyapı işlerinin yapım ihalesi çalışmalarına başlanılmış olup yıl içerisinde sözleşme imzalayarak işe başlanılması planlanmaktadır.

Üstyapı işleri uygulama projeleri teminine yönelik ihale çalışmaları kapsamında, da ihale süreci devam etmekte olup yıl içerisinde proje faaliyetlerine başlanılacaktır.

Altyapı Tesisleri İnşaatı

Altyapı Kesin Proje çalışmaları tamamlanmış olup ihale süreci başlamıştır.

- Pist: 3400 x 45 m.
- Apron: 300 x 120 m.
- Taksiyolu: 392,5 x 24 m.
- Çevre yolu ve tel örgüsü imalatları ile diğer altyapı tesislerinin yapılması planlanmaktadır.

Üstyapı Tesisleri İnşaatı

Söz konusu havalimanında;

- 2 milyon yolcu/yıl kapasiteli terminal binası ile teknik blok, kule ve diğer ünitelerle birlikte toplam yaklaşık 30.000 m2 kapalı alana sahip üstyapı tesislerinin projelendirilmesine başlanılmıştır.
- Teknik Blok, Kule, Hizmet Binaları ve Diğer Üniteleri ile bağlantı yolları ve otoparklar yapılması planlanmaktadır.

Bayburt - Gümüşhane Havalimanı

Bayburt, Gümüşhane ve yöresine hızlı ve kolay ulaşım.

ÇED, Fizibilite Etüdü, Zemin Etüdü çalışmaları tamamlanmış olup, Altyapı İnşaatı için Kesin projeler tamamlanmıştır.

- Pist: 3000x45
- Apron: 300x120
- Taksiyolu: 265x24
- Senelik 2 milyon yolcu

Altyapı İnşaatı için 2017 yılı son çeyreği ihale çalışmalarına başlanılacaktır.

Proje Aşamasında Olan Havalimanı Projeleri

Tokat Yeni Havalimanı (DOKAP)

Tokat ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak yeni bir havalimanı yapılması planlanmaktadır.

İşin proje çalışmalarına başlanılmış olup proje ile ilgili kamulaştırma ve ÇED Nihai Kararının alınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Söz konusu havalimanında;

Üstyapı tesisleri;

- Yılda 2.000.000 yolcuya hitap edecek yaklaşık 12.500 m² Terminal Binası (İç/Dış Hatlar)
- 7 Akslı Özel ve Genel Maksatlı Garaj
- Yangın İstasyonu ve Kule Binası
- Kuvvet Santrali Binası – Isı Güç Merkezi
- A Kapısı
- Havalimanı diğer tesisleri, İç Bağlantı Yolları ve otopark yapımı planlanmaktadır.

Altyapı Tesisleri;

- Pist: 2700m x 45m
- Apron: 240m x 120m
- Taksiyolu: 260m x 24m
- Çevre güvenlik yolu, tel örgüsü ve aydınlatması işlerinin yapılması planlanmaktadır.

Etüt Proje Aşamasında Olan Havalimanı Projeleri

Batı Antalya Havalimanı Altyapı Tesisleri İnşaatı İşi

Batı Antalya'nın yurtiçi ve yurtdışı turizm potansiyeli açısından önemli merkezlerinden olan Kaş, Kalkan, Demre, Finike ve Kumluca ilçelerinin aynı zamanda narenciye ve seracılık faaliyetleri yönünden de yurtiçi ve yurtdışı talebinin karşılanmasında büyük orana sahip olduğu bilinmektedir.

Bölgenin Antalya Havalimanına yaklaşık 170 km. Dalaman Havalimanına yaklaşık 200 km. mesafede oluşu; gerek bölgedeki turizm tesislerine ulaşımı gerekse de narenciye ve seracılık faaliyetlerinden elde edilen ürünün iç-dış piyasaya ulaştırılmasında zaman ve konfor açısından olumsuz yönde etkilenmektedir.

Bu sebeple bölgede yapılacak yeni bir havalimanı ile bu tür sorunların büyük ölçüde bertaraf edilebileceği, ulaşımın daha kısa zamanda ve konforlu olması ile birlikte bölgeye gelen konaklamacı sayısındaki artışa neden olarak turizmin büyümesine katkı sağlayacaktır.

Ayrıca bölgede elde edilen ürünün iç ve dış pazara kısa zamanda ve taze olarak ulaşımı da sağlanacak olup ülkemiz ekonomisine büyük katkı getirecektir.

Yer seçimi çalşmaları neticesinde farklı alternatif alanlar içerisinde en uygun alanın; Kaş'a 8 km, Demre'ye 38 km, Antalya Havalimanına 194 km, Dalaman Havalimanına 153 km mesafede yer alan Kaş-Çukurbağ-Ağullu mevkii olduğu tespit edilmiştir.

Kültür Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun görüşleri ve detaylı teknik değerlendirmeler neticesinde havalimanının yapılabileceği alan netleştirilecektir.

TERMİNALLER

2003-2017 YILLARI ARASINDA YAPILAN/ GENİŞLETİLEN TERMİNALLER

- Bursa-Yenişehir Havalimanı (2003)
- Erzurum Havalimanı (2005)
- Gaziantep Havalimanı Terminal Binası (2005)
- Malatya Havalimanı Terminal Binasının Büyütülmesi (2005)
- Kayseri Havalimanı Dış Hatlar Terminali (2007)
- Çanakkale Havalimanı (2007)
- Denizli-Çardak Havalimanı (2007)
- Trabzon Havalimanı İç Hatlar Terminali (2008)
- Batman Havalimanı Terminal Binası (2010)
- Kayseri Havalimanı İç Hatlar Terminal Binası (2010)
- Malatya Havalimanı Terminali Aks İlavesi (2010)
- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Yeni İç Hatlar ve Dış Hatlar Terminal Binası (2010)
- Erzincan Havalimanı Terminal Binası (2011)
- Hatay Havalimanı Terminal Binası (2011)
- Van Ferit Melen Havalimanı Terminal Binası Aks İlavesi (2011)

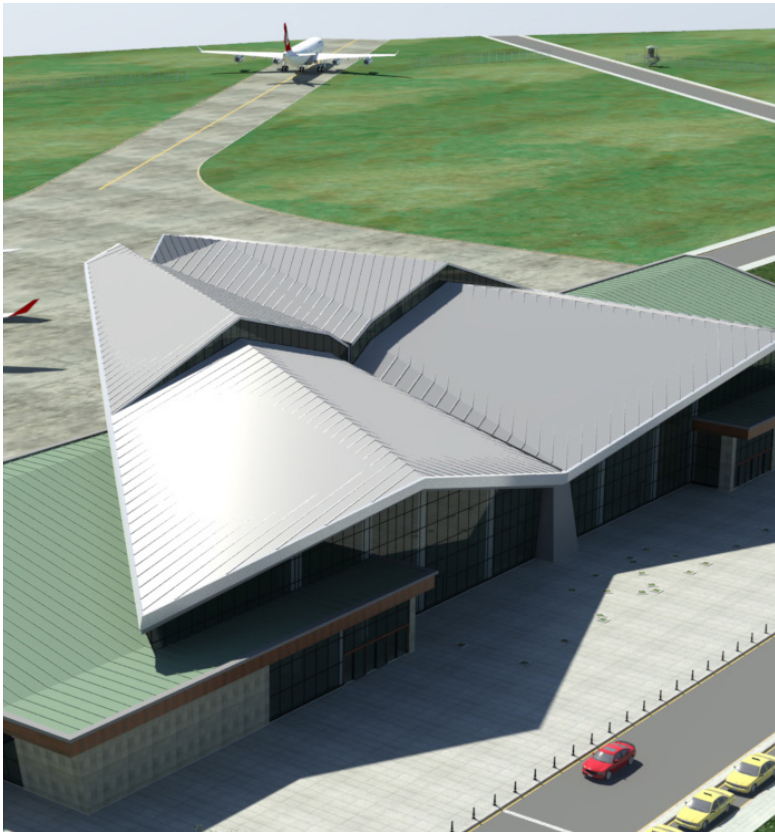

- Adana Havalimanı Çelik Konstrüksiyon Gelen Yolcu Salonu (2012)
- Elazığ Havalimanı Terminal Binası (2012)
- Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı Terminal Binası (2012)
- Bingöl Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Adıyaman Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Kars Harakani Havalimanı Terminal Binası (2013)
- Konya Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Mardin Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Balıkesir-Koca Seyit Havalimanı Terminal Binası (2014)
- Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Diyarbakır Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Ordu Giresun Havalimanı Terminal Binası (2015)
- Van Ferit Melen Havalimanı Terminali Aks İlavesi ile Teknik Blok ve Kule Yapımı (2017)
- Çanakkale Havalimanı Terminal Binası (2017)
- Sinop Havalimanı Terminal Binası (2017)

2017 YILINDA YAPIMI DEVAM EDEN TERMİNALLER

Balıkesir Merkez Havalimanı Terminal Binası Ve Mütemmimleri Yapımı

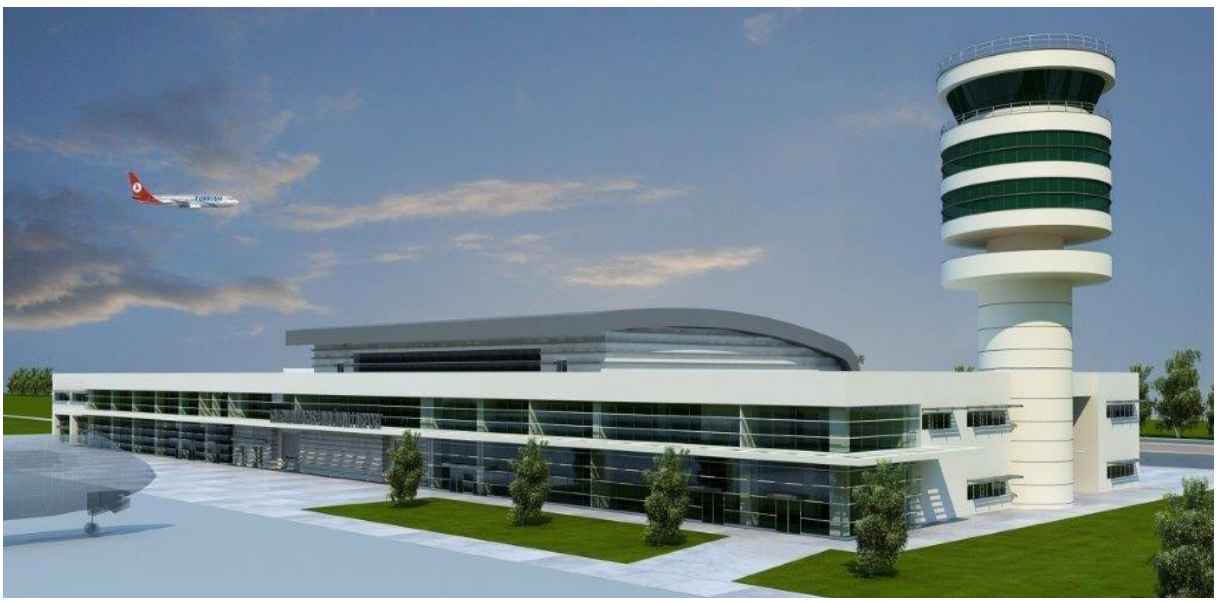
İşin kapsamında 6.500 m2 büyüklüğünde 1.000.0000 yolcu/yıl kapasiteli yeni bir terminal binası yapımı ile 4 uçak park kapasiteli apron, bağlantı taksiyolu, iç bağlantı yolları, apron bariyer binası, genel maksatlı garaj binası, itfaiye binası, ısı-güç merkezi, otopark ve giriş nizamiye binası yapımı planlanmaktadır. Projenin 2018 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Muş Havalimanı Terminal Binası Mütemmim Tesisleri ile Apron Yapılması

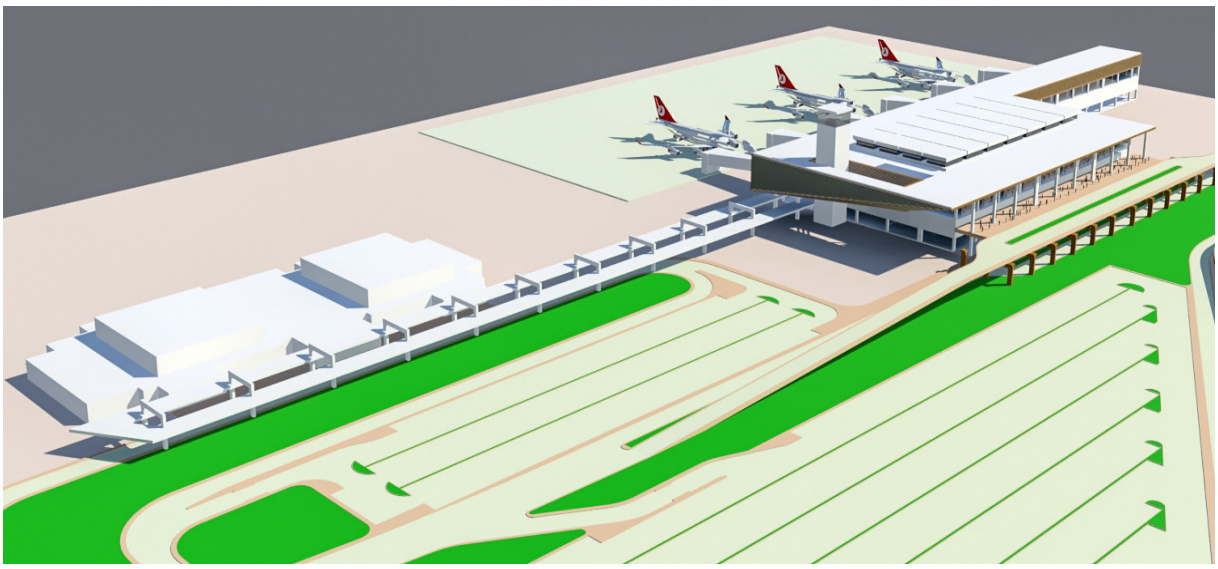
İşin kapsamında 11.410 m2 büyüklüğünde 2.000.0000 yolcu/yıl kapasiteli yeni bir terminal binası yapımının yanı sıra; apron ve taksiyolu kaplamalarının yenilenmesi, ısı-güç merkezi, otopark ve dahili yollar yapımı bulunmaktadır. Projenin 2018 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Kahramanmaraş Havalimanı Terminal Binası ve Mütemmim Tesisler

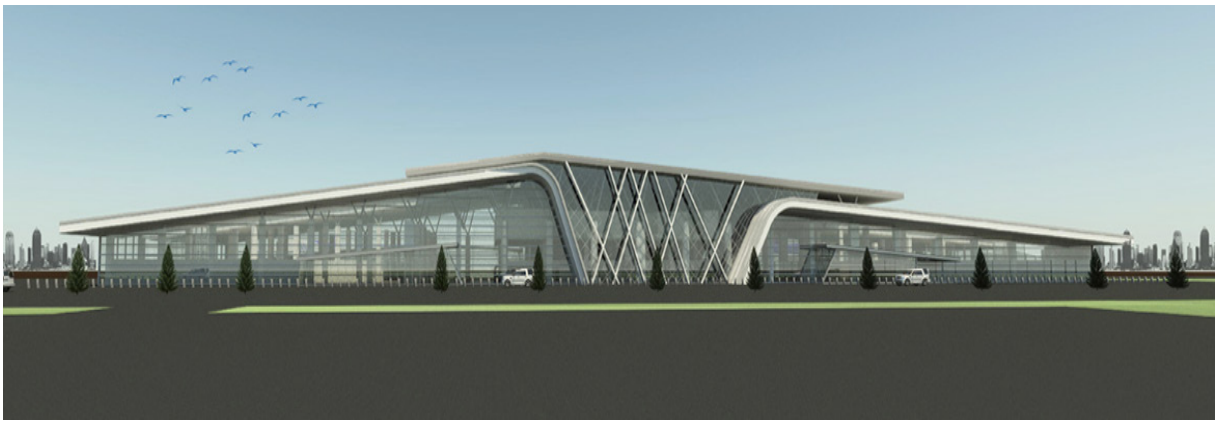
İş kapsamında; Kahramanmaraş Havalimanına 21.520 m2 büyüklüğünde 2.000.0000 yolcu/yıl kapasiteli yeni bir terminal binası, teknik blok ve kule, apron, bağlantı taksiyolu, ısı güç merkezi, açık otopark ve bağlantı yolları ile giriş nizamiye binası yapımı işleri bulunmaktadır. Projenin 2018 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

ETÜD-PROJE AŞAMASINDA OLAN TERMİNALLER

Gaziantep Havalimanı Terminal Binası Yapımı

İş kapsamında; Gaziantep Havalimanına 67.085 m2 yolcu köprülü yeni iç hatlar terminal binası yapımının yanı sıra 6 uçak park kapasiteli apron ve otopark yapımı ile mevcut terminal binasının dış hatlar olarak düzenlenmesi işleri bulunmaktadır.

Kapadokya Havalimanı Terminal Binası Yapımı

İş kapsamında; Kapadokya Havalimanına 10.000 m2 'lik yeni bir terminal binası ve apron A kapısı yapımı planlanmaktadır..

PAT SAHALARI

2003-2017 Yılları Arasında Yapılan Havalimanı Pat Sahaları Yatırımları

- Adana Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2003)
- Dalaman Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2003)
- Gaziantep Havalimanı Alt yapı İnşaatı (2003)
- Atatürk Havalimanı Yeni Apron Yapılması ve PAT Sahalarının Onarımı (2003)
- Adnan Menderes Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2004)
- Van Ferit Melen Havalimanı PAT Sahası Büyük Onarımı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2004)
- Trabzon Havalimanı Apron Tevsii ve Müteferrik İşler İnşaatı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Paralel Pisti ile Apron Bağlantı Yolları Yapımı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Paralel Pist ve Apron İkmali, Çevre Yolu Yapımı ve Pat Sahaları Aydınlatma Altyapısı İnşaatı (2004)
- Atatürk Havalimanı 18/36 Pist ve 06/24 Pisti 06 Tarafı Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi İşi (2004)
- Antalya Havalimanı II. Pist İnşaatı ve İlave Apron Yapımı (2005)
- Gökçeada Havalimanı Alt Yapı İnşaatı (2005)
- Esenboğa Havalimanı 03L-R / 21L-R Pist Başı Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi İşi (2006)
- Trabzon Havalimanı 11/29 Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi ve Regülatör Binası Yapımı (2006)
- Tokat Havalimanı 22/04 Pistinin Rehabilitasyonu İnşaatı (2006)
- Gaziantep Havalimanı Pistinin Standartlara Uygun Hale Getirilmesi İşi (2006)
- Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Pist Genişletilmesi ve Müteferrik İşler İnşaatı (2006)
- Adnan Menderes Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Antalya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Atatürk Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Kahramanmaraş Havalimanı Pist Yaklaşma Işıklarının ICAO Standartlarına Getirilmesi (2007)
- Kars Harakani Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2007)
- Van Ferit Melen Havalimanı PAT Sahaları Onarımı, Apron Genişletilmesi, Pist Sonu Cebi Yapılması (2007)

- Mardin Havalimanı Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2008)
- Hatay Havalimanı Alt Yapı İkmal İnşaatı (2008)
- Malatya Havalimanı Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı İnşaatı (2008)
- Antalya Havalimanı Askeri Pist Onarımı ve İlave Taksiyolları Yapımı (2008)
- Antalya Havalimanı 18/36 Pisti Paralel Taksiyolu Banket Genişletilmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2008)
- Çanakkale Havalimanı Apron Büyütülmesi İşi (2008)
- Malatya Havalimanı Paralel Taksiyolunun Piste Dönüştürülmesi (2009)
- Elazığ Havalimanı Yeni Pist Yapımı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2009)
- Samsun Çarşamba Havalimanı İlave Apron Büyütülmesi ve PAT Sahaları Onarımı İkmal İnşaatı (2009)
- Uşak Havalimanı PAT Sahaları Onarımı, Pist ve Apron Genişletilmesi, Pist Aydınlatılması (2010)
- Adana Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2010)
- Esenboğa Havalimanı Pistinin CAT III Standartlarına Getirilmesi İşi (2010)
- Kahramanmaraş Havalimanı PAT Sahalarının Genişletilmesi İşi (2010)
- Erzurum Havalimanı Pistinin CAT II Standartlarına Getirilmesi ve PAT Sahaları Onarımı, Tadili ve Apron Yapılması (2010)
- Siirt Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Pist Onarımı (2010)
- Antalya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2010)
- Balıkesir Koca Seyit Havalimanı PAT Sahaları, Alt Yapı Tesisleri İnşaatı (2010)
- Iğdır Havalimanı Altyapı İkmal ve Müteferrik İşler İnşaatı (2011)
- Atatürk Havalimanı 05/23 Pist Onarımı ve Uzatılması İşi (2011)
- Antalya Havalimanı Paralel Taksiyolu Yapımı ve Bağlantı Taksiyolu Yapımı (2011)
- Erzincan Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2011)
- Konya Havalimanı Apron Yapımı (2011)
- Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Pist Genişletmesi (2011)
- Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı PAT Sahalarının Geliştirilmesi (2011)
- Trabzon Havalimanı Apron Büyütülmesi (2012)
- Mardin Havalimanı Pist Genişletmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2012)
- Adıyaman Havalimanı Pist Genişletilmesi ile Apron ve Taksiyolu Yapımı (2012)
- Kastamonu Havalimanı PAT Sahaları Onarım ve Tevsii (2012)
- Bingöl Havalimanı Altyapı İkmal ve Müteferrik İşler (2012)
- Gaziantep Havalimanı Apron Genişletilmesi (2013)
- Tekirdağ-Çorlu Havalimanı PAT Sahalarının Genişletilmesi, Onarımı Ve 05 Pist Başı Aydınlatma Sisteminin CAT II Standartlarına Dönüştürülmesi (2013)

- Hatay Havalimanı Apron Genişletilmesi ile Şerit Sahaların Standart Hale Getirilmesi (2013)
- Milas-Bodrum Havalimanı Taksiyolunun Piste Dönüştürülmesi ile Hızlı Taksiyolu Yapımı İşi (2013)
- Gaziantep Havalimanı Apron Genişletilmesi (2013)
- Diyarbakır Havalimanı Apron ve Taksiyolu Yapımı (2013)
- Esenboğa Havalimanı Hızlı Taksiyolları ve Apron Yapımı (2013)
- Gaziantep Havalimanı Pist Rehabilitasyonu (2014)
- Çanakkale Havalimanı Pist Uzatılması, Genişletilmesi ve PAT Sahaları Onarımı (2014)
- Sinop Havalimanı Pist Onarımı ve Tevsii ile Yeni Apron ve Taksiyolu Yapımı (2014)
- Amasya Merzifon Havalimanı PAT Sahaları Onarımı (2015)
- Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2015)
- Ordu-Giresun Havalimanı Altyapı ve Müteferrik İşler İnşaatı (2015)
- Malatya Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Çevre Tel Örgüsü Yapılması (2016)
- Konya Havalimanı II. Apron Bağlantı Taksiyolu, Apron Bariyer Binası ve Acil Çıkış Yolları Yapılması (2016)
- Atatürk Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Tevsii (2016)
- Gaziantep Havalimanı Pist Rehabilitasyonu İkmal İnşaatı (2016)
- Balıkesir Koca Seyit Havalimanı Drenaj Kanallarının Rehabilitasyonu ile RESA ve Şerit Sahalarının Tanzimi (2016)
- Van Ferit Melen Havalimanı 03 Pist Başı Bataklık Bataklık Alanın Doldurulması ve Şerit Sahaların Düzenlenmesi (2016)
- Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı Bağlantı Taksiyolu Yapımı ile İlave Apron Yapılması (2016)
- Sinop Havalimanı Apron, Taksiyolu ve Diğer Altyapı İşleri (2017)

2017 Yılında Devam Eden Havalimanları Pat Sahası Yatırımları

Esenboğa Havalimanı PAT Sahaları Yapımı, Onarımı ve Tevsii

Adnan Menderes Havalimanı Apron ve Taksiyolları Yapımı

Kars Harakani Havalimanı PAT Sahaları Yapımı (DAP)

Trabzon Havalimanı Şerit Sahaları, Dönüş Cebi İşleri (DOKAP)

Kastamonu Havalimanı Çevre Drenajının ve Şevlerinin Rehabilitasyonu

Adnan Menderes Havalimanı Tel Örgü, Yol ve Elektrik İşleri

Tekirdağ Çorlu Havalimanı Tel Örgü, Yol, Elektrik İşleri

Kahramanmaraş Havalimanı Drenaj Kanalları ile Yol Yapımı

Antalya Havalimanı Yağmur Suyu Drenaj Sisteminin Rehabilitasyonu

Erzincan Havalimanı Tel Örgü, Yol ve Aydınlatılması (DAP)

Samsun Çarşamba Havalimanı
PAT Sahaları Onarımı (DOKAP)

Kapadokya Havalimanı
PAT Sahaları Onarımı

Antalya Havalimanı
PAT Sahaları Onarımı

Adıyaman Havalimanı Glide Path
Altyapısı, Çevre Güvenlik Yolu (GAP)

Milas Bodrum Havalimanı
PAT Sahaları Onarımı

Sabiha Gökçen Havalimanı
II. Pist Ve Mütemmimleri

(Savunma Sanayi Müsteşarlığı ile yapılan protokol kapsamında proje ve ihale hazırlıkları, ihalesi ve teknik kontrolü ve hizmetleri Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.)

HAVAYOLU SEKTÖRÜNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KAMU ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

Havacılık sektöründeki yatırımlarla ilgili olarak; Bakanlığımızın büyük başarıları arasında, kamu-özel sektör işbirliği olarak adlandırılan projeler de yer almaktadır.

Uluslararası rekabetin artmasının bir diğer sonucu olarak da içinde bulunduğumuz yüzyıl, bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin büyük bir hızla birbirini izlediği ve küreselleşme sürecinin başladığı bir dönem olmuştur.

Bu süreç, öncelikle devletlerin ekonomideki rollerini küçültme ve özel sektörün dinamizminden giderek daha fazla yararlanma anlayışını gündeme taşımış, bilahare yatırımların finansmanında alternatif kaynak arayışları başlamıştır.

Bu arayış öncelikle "özelleştirme" politikalarını tetiklerken, özelleştirme uygulamalarının yanı sıra da "kamu-özel sektör işbirliği" projeleri olarak adlandırdığımız yeni finansman modelleri ülke yatırımlarında popüler olmuştur.

Dünyada yaşanan bu gelişmelerin ülkemize yansımaları ise, son 15 yıllık dönemde giderek yoğunlaşmış ve özellikle de "Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projeleri"nden Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli, 1990'lı yıllardan itibaren ülkemizde oldukça yaygın olarak kullanılan bir finansman modeli haline gelmiştir.

Kısa bir süre içerisinde yasal mevzuatı da teşkil edilen bu model, ülkemizde en büyük başarıyı havalimanları uygulamasında yakalamıştır.

Türkiye'de uygulanan YİD modelinin ana amacı; ileri teknoloji ve yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleşmesinde, kamu kaynağı kullanılmadan özel sektör imkânları ve finansmanıyla yatırımların çok daha kısa sürede gerçekleştirilmesidir.

2003-2016 YILLARI ARASINDA TAMAMLANAN PROJELER

Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali

Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali 1 Nisan 1998 tarihinde hizmete verilmiş, 13.09.2007 tarihinde işletme süresi sona ermiştir.

Antalya Havalimanı II. Dış Hatlar Terminali

YİD modeli ile ihalesi 4 Kasım 2003 tarihinde gerçekleştirilen Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binası ve artan uçak trafiğine gerekli hizmetlerin verilmesini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen II. pist 7 Nisan 2005 tarihinde hizmete açılmıştır. Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binasının işletme süresi 22.09.2009 tarihinde sona ermiştir.

Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali

Atatürk Havalimanına YİD modeli ile 2000 yılında kazandırılan Yeni Dış Hatlar Terminalinin işletme süresi 02.07.2005 tarihinde sona ermiştir.

Esenboğa Havalimanı İç Hatlar Ve Dış Hatlar Terminali

Esenboğa Havalimanı'nda, 24 ay gibi kısa bir sürede tamamlanan yeni İç ve Dış hatlar terminali 16 Ekim 2006 tarihinde hizmete verilmiş olup YİD sözleşmesi 24 Mayıs 2023 tarihinde sona erecektir.

Dalaman Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD modeli ile ihale edilen yeni dış hatlar terminal binası 1 Temmuz 2006 tarihinde hizmete verilmiş olup YİD sözleşmesi 28 Nisan 2015 tarihinde sona ermiştir.

Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD modeli ile ihale edilen Adnan Menderes Havalimanı dış hatlar terminalinin açılışı 9 Eylül 2006 tarihinde yapılarak 13.09.2006 tarihinde işletme süresi başlamış olup 10.01.2015 tarihinde sona ermiştir.

Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminali

Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında Milas-Bodrum Havalimanı Yeni Dış Hatlar Terminal Binası ve Mütemmimleri 16.05.2012 tarihinde hizmete girmiştir. YİD sözleşmesi 22.10.2015 tarihinde sona ermiştir.

Zafer Havalimanı

Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında pist, apron, taksiyolları ve terminali ve mütemmim tesisleriyle Zafer Havalimanı 29.10.2012 tarihinde hizmete verilmiştir. YİD sözleşmesi 2044 yılında sona erecektir.

2017 YILINDA DEVAM EDEN PROJELER

İstanbul Yeni Havalimanı

Dünyanın en büyük havalimanı projesi...

İstanbul Yeni Havalimanı Projesi; İstanbul'un Avrupa yakasında Yeniköy ve Akpınar yerleşimleri arasında Karadeniz sahil şeridinde yer alan yaklaşık 76,5 milyon m2 büyüklüğündeki alana yapılmaktadır.

Söz konusu projenin Yap-İşlet-Devret modeli ile 03.05.2013 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiş olup 19.11.2013 tarihinde Uygulama Söz-

leşmesi imzalanmıştır. Projenin gerçekleştirileceği alanın yer teslimi 01.05.2015 tarihinde yapılmış ve 1. Etap yatırım dönemi başlamıştır. I. Etap iki fazdan oluşmakta olup 1. Fazı 42 ayda, 2. Fazı ise 16 ayda olmak üzere toplamda en geç 58 ay içerisinde tamamlanacaktır. Belirlenen takvime göre İstanbul Yeni Havalimanı'nın ilk etabının 2018 yılında hizmete girmesi planlanmaktadır.

İlk etap yatırımların başlaması ile birlikte, inşaat dönemi süresince yılda ortalama 80.000 kişiye ek istihdam imkânı oluşturulacaktır. Havalimanının hizmete girmesi ile birlikte ise yıllık ortalama 120.000 kişiye iş imkânı doğacaktır.

İstanbul Yeni Havalimanı Projesi toplam 4 etapta gerçekleştirilecek olup, tüm etaplar tamamlandığında;

- Toplam 1,9 milyon m2 kapalı alanlı yıllık yolcu kapasitesi 200 milyona kadar çıkabilen, yolcu köprülü ve aralarındaki ulaşım raylı sistem bağlantısı ile sağlanacak olan terminal binaları,
- 6 adet pist,
- Paralel taksiyolları,
- Yaklaşık 6,5 milyon m2 büyüklüğünde apron,
- VIP, kargo ve genel havacılık terminalleri,
- Devlet konukevi,

- Yeterli kapasiteye sahip açık ve kapalı otoparklar,
- Teknik blok ve kuleler,
- İtfaiye, garaj binaları, kuvvet santralleri, arıtma ve çöp toplama tesisleri gibi tüm havalimanı destek binaları,
- Hastane, otel, ibadethaneler, müze, konferans ve sergi salonları vb.

gibi modern bir havalimanında olması gereken tüm tesisleri içerecek, havacılık sektörünün tüm konforuna sahip, dünyanın en büyük havalimanı İstanbul'da hizmete girmiş olacaktır.

Havalimanı projesi; kendi enerjisini üreten, çevreci, doğa dostu, engelsiz ve yeşil havalimanı olarak gerçekleştirilmektedir.

2017 Yılında Planlanan Projeler

İzmir Çeşme Alaçatı Havalimanı

İzmir Çeşme Alaçatı Havalimanı Ülkemizin önemli turizm merkezlerinden olan Çeşme ve Alaçatı'da, Genel Havacılık hizmetleri ihtiyacını karşılamak amacıyla butik bir havalimanı olarak planlanmıştır.

Havalimanının Yap-İşlet-Devret modeli ile Genel Havacılığa yönelik butik bir havalimanı yapılmak üzere ihale edilmesini teminen ön fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. Yüksek Planlama Kurulu Kararının alınması için girişimlerde bulunulmuştur.

YİD Modeli ile ihale edilmesi için proje, şartname ve sözleşme çalışmaları tamamlanmış olup YPK kararını müteakip ihaleye çıkılması planlanmaktadır.

2005-2017 Yılları Arası Kiralama Yoluyla İşletme Hakkı Devredilen Terminal Binaları

Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında gerçekleştirilen projelerin, işletme sürelerinin bitimini müteakip; işletme hakkının kiralama suretiyle devirleri gerçekleştirilmiştir.

Bu projeler ise;

Atatürk Havalimanı Dış ve İç Hatlar Terminal Binası, Katlı Otopark ile Genel Havacılık Terminali

Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası, Katlı Otoparkı, İç Hatlar Terminal Binası ve Genel Havacılık Terminali; 5335 sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında 03.07.2005 tarihi itibariyle 15,5 yıl süre ile kiralanmış olup işletme süresi 03.01.2021 tarihinde sona erecektir.

Antalya Havalimanı, I. ve II. Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP Binası, İç Hatlar Terminali ile Bu Terminallere Ait Mütemmimler

Antalya Havalimanı; I. ve II. Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP, İç Hatlar Terminali ile Mütemmimleri için 22.05.2007 tarihinde kira sözleşmesi imzalanarak işletme hakkı devredilmiştir. 14.09.2007 tarihi itibariyle I. Etap Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali, CIP Binası ve Mütemmim tesisleri, kiracı şirkete devir- teslim edilerek 17 yıl 3 ay 17 gün süre ile kira dönemi başlatılmıştır. II. Etap Dış Hatlar Terminali ile bu Terminallere ait Mütemmimlerinin işletimi ise 23.09.2009 tarihinde başlamış olup işletme süresi 15 yıl 3 ay 8 gündür. Terminallerin işletme süresi 31.12.2024 tarihinde sona erecektir.

Zonguldak-Çaycuma Havalimanı

Zonguldak/Çaycuma Havalimanının işletimiyle ilgili 04.10.2006 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmış ve 01.11.2006 tarihinde devir-teslimi yapılmıştır. Zonguldak-Çaycuma Havalimanı 25 yıllığına kiralanmış olup işletim süresi 20.08.2032 tarihinde sona erecektir.

Gazipaşa-Alanya Havalimanı

Gazipaşa-Alanya Havalimanına ilişkin sözleşme 04.01.2008 tarihinde imzalanmış ve 01.02.2008 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiştir. Gazipaşa-Alanya Havalimanı 13.07.2009 tarihinde hizmete verilmiş olup işletim süresi 13.07.2034 tarihinde sona erecektir.

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimler

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerine ilişkin imzalanan kira sözleşmesine istinaden tesis 02.01.2012 tarihinde kiracıya teslim edilmiş olup tesisin işletim süresi 31.12.2032 tarihinde sona erecektir. Aynı zamanda, sözleşme kapsamında şirket tarafından yeni bir iç hatlar terminalinin yapımı tamamlanarak 23.03.2014 tarihinde hizmete verilmiştir.

Aydın Çıldır Havalimanı

Aydın Çıldır Havalimanı ihalesi 09.04.2012 tarihinde yapılmış olup, sözleşmesi 25.06.2012 tarihinde imzalanmıştır. 20.07.2012 tarihinde yer teslimi yapılmış olup işletim süresi 20 yıldır.

Milas-Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havacılık Terminali İle İç Hatlar Terminali Ve Mütemmimleri

Milas/Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havacılık Terminali ile İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin işletme hakkının devrine ilişkin İmtiyaz Sözleşmesi 11.07.2014 tarihinde imzalanmış ve 15.07.2014 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiş olup imtiyaz konusu tesislerin işletme süresi 31.12.2035 tarihinde sona erecektir.

Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin İşletme Hakkının Devri

Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerinin İşletme Hakkının Devri ile Yeni İç Hatlar Terminal Binası Yapımına ilişkin İmtiyaz Sözleşmesi 22.07.2014 tarihinde imzalanmış ve 01.08.2014 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiş olup imtiyaz konusu tesislerin işletme süresi 31.12.2040 tarihinde sona erecektir. Proje kapsamında; yeni bir dış hatlar terminal binası da inşa edilecektir.

Uzay ve Uydu Alanındaki Proje ve Faaliyetler

UYDU TASARIM ÇALIŞMALARI

TÜRKSAT A.Ş HAKKINDA

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat A.Ş.), Türksat uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü uydu haberleşmesini gerçekleştiren dünyanın önde gelen uydu operatörlerinden biridir. Avrupa, Asya ve Afrika olmak üzere geniş bir coğrafyada uydular üzerinden ses, veri, internet, TV ve radyo yayıncılık hizmetleri sağlayan Türksat A.Ş. , karasal altyapının olmadığı bölgelerde müşterilerin ihtiyaçlarına yönelik esnek çözümler sunabilmektedir. Uydu haberleşmesi alanındaki küresel çözümleriyle farklı dilleri ve kültürleri birbiriyle buluşturan Türksat A.Ş., sahip olduğu kablo altyapısı üzerinden yurt içindeki abonelerine analog ve sayısal TV, geniş bant internet, sabit telefon hizmetleri de sağlamaktadır. Türksat A.Ş. ayrıca bilişim ve e-Devlet hizmetleri kapsamında e-Devlet Kapısı'nı işletmekte, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilmesine dönük projeler yürütmektedir.

Ülkemizde TV yayıncılık sektörünün büyümesine, yerli içeriklerin gelişmesine ve ihracatına katkı sağlayan Türksat A.Ş. işlettiği Türksat 3A, Türksat 4A ve Türksat 4B uydularının yanı sıra; ülkemizin ihtiyaçları ve vizyonu doğrultusunda yeni uydu projelerini de gerçekleştirmektedir.

Türksat 3A, 4A ve 4B uydu tedarik sürecinde eğitimlerini tamamlayan Türksat A.Ş. mühendisleri, Yerli Uydu Projesi Türksat 6A programında görev almaktadır.

Önemli Yatırımlar

Türksat 5A&5B Uydu Projeleri

Türksat A.Ş. gerek ülkemize ait yörünge haklarını korumak gerekse de ülkemizin uydu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla uydu alanındaki yatırımlarına devam etmektedir.

Buna göre ulusal yörünge haklarımızın korunması ve ülkemizin uydu haberleşme ihtiyaçlarına yeni çözümler sunulması amacıyla 31° Doğu yörüngesinde işletilmek üzere Türksat 5A, 42° Doğu yörüngesinde uydularımızın yedekliliğini sağlamak ve mevcut kapasiteyi arttırmak amacıyla Türksat 5B Uydu projeleri başlatılmıştır.

Projede, uydu üreticisi firmalardan alınan En İyi ve Son Tekliflerin (BAFO -Best And Final Offer) değerlendirilme sürecinde son aşamaya gelinmiştir.

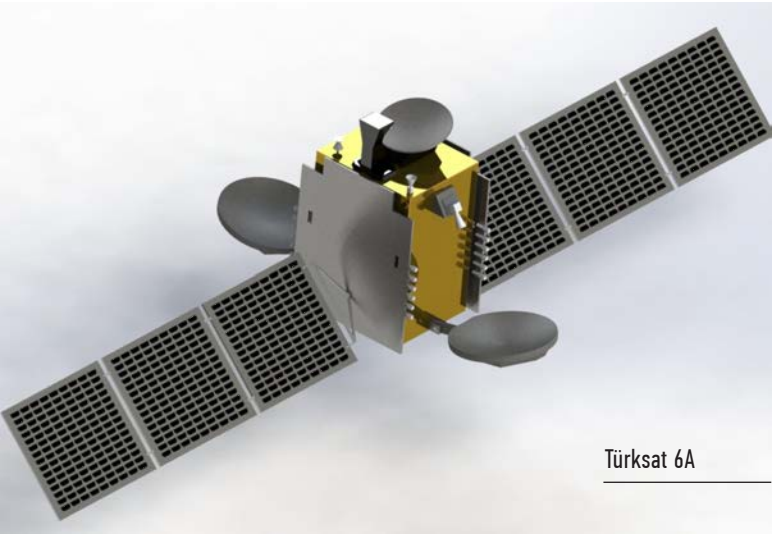
Türksat 5A ve Türksat 5B uydularının sözleşme çalışmaları devam etmekte olup, Türksat 5A'nın 2020, Türksat 5B'nin de 2021 yılında uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

Yerli Haberleşme Uydusu: Türksat 6A

Yerli Haberleşme Uydusu Projesi Türksat 6A'nın sözleşmesi, 15 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştır.

Projede Bakanlığımız ve TÜRKSAT A.Ş. müşteri kurum, TÜBİTAK Uzay Enstitüsü proje yönetici kurum, TAI, ASELSAN ve CTech proje yüklenici kurumlar olarak yer almaktadır.

Proje bütçesi (uydu fırlatma ve sigorta bütçesi hariç) 545.957.040 TL olarak oluşturulmuştur. Projeye Bakanlığımızın 368.830.776 TL, TÜBİTAK'ın 147.397.547 TL ve TÜRKSAT'ın 29.728.716 TL katkı vermesi kararlaştırılmıştır.

Türksat 6A

Japonya'da teknoloji transfer programında yetişen Türksat mühendisleri de bu projede görev almaktadır.

Projede 2016 yılı sonu itibariyle Birinci Kritik Gözden Geçirme (CDR-1) fazı tamamlanmış olup, Eylül 2017 itibarıyla ekipman seviyesi CDR ve sistem seviyesi CDR-2 çalışmaları devam etmektedir.

Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test (USET) Merkezi'nde üretimi devam eden Türksat 6A uydusunun, 2020 yılında tamamlanması ve uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

TABLO 16

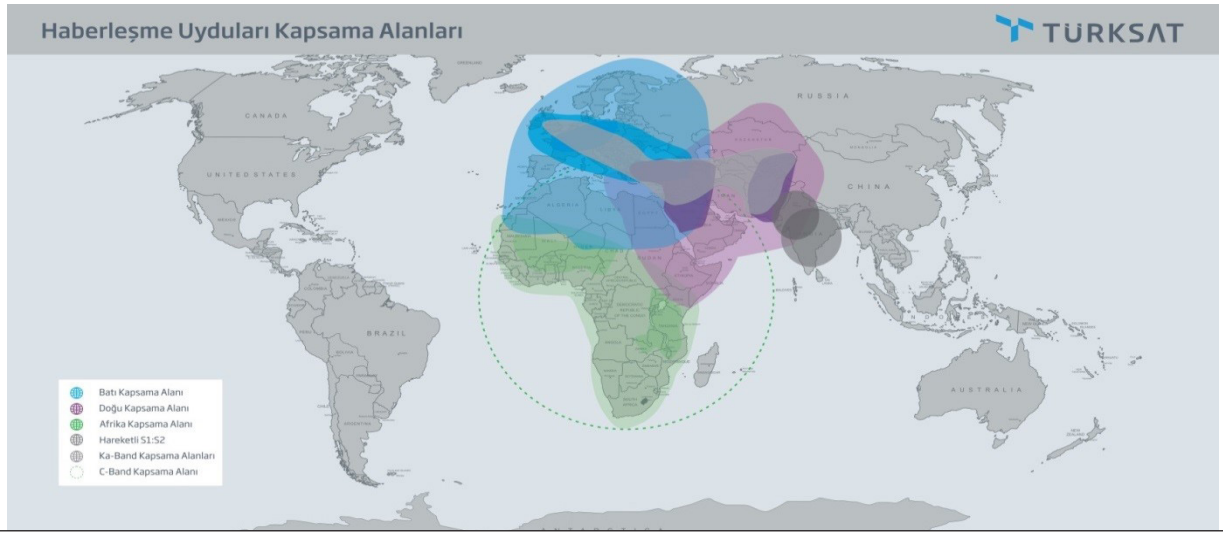
Türksat Uydu Filosu

Uydu	1B	1C	T2A	T3A	T4A	T4B
Fırlatma Tarihi	Ağustos 1994	Temmuz 1996	Ocak 2001	Haziran 2008	Şubat 2014	Ekim 2015
Konum	42° E	31° E	42° E	42° E	42° E	50° E
Hizmet Yılı	14	12	15	20	30	30
Görev Bitiş Tarihi	Aralık 2004	Eylül 2010	Ekim 2016	2028	2044	2045

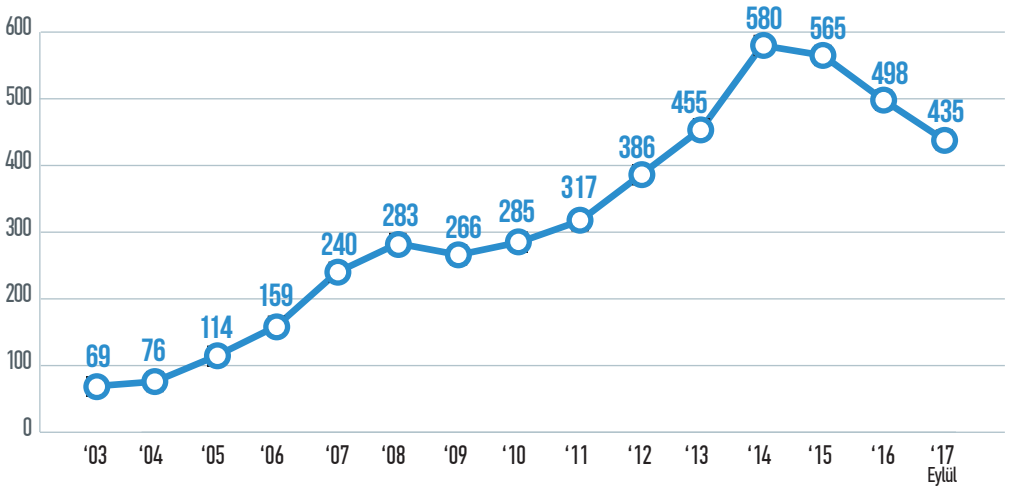
Türksat Uyduları ve Yayıncılık Hizmetleri

Türksat A.Ş. 42° Doğu lokasyonunda, Türksat 3A, Türksat 4A ve 50° Doğu lokasyonunda Türksat 4B olmak üzere aktif olarak kullandığı 3 uyduya sahiptir.

Uydularımızdan yayın yapan TV sayısı 2004 yılı sonunda 76 iken, 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 1 adedi Ultra HD ve 131 adedi HD olmak üzere 435'e ulaşmıştır. Yurtdışından yayın yapan TV kanallarının sayısı ise 101'dir.

GRAFİK 13 **Uydularımızdan Yayın Yapan TV Sayısı**

Uydu Kontrol ve Frekans Gözlem Faaliyetleri

Türksat uyduları ve bu uydular üzerindeki trafik, Türksat Yer Kontrol İstasyonları tarafından yönetilmektedir. Uydular 7/24 esasına göre kontrol edilmekte ve izlenmekte, uyduların manevralarının planlanması ve gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

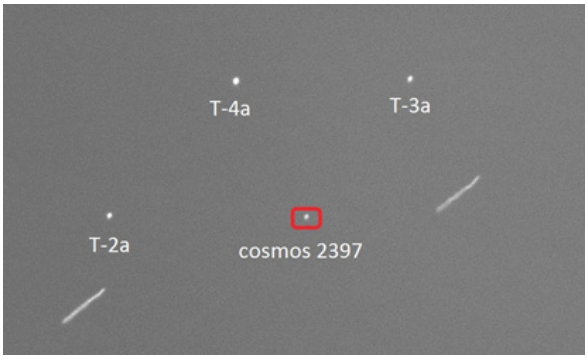
Uydu frekans gözlem faaliyetleri çerçevesinde uydu kapasiteleri üzerinden transmisyon yapması planlanan her türlü taşıyıcının yayın parametrelerinin belirlenmesi ve yayındaki taşıyıcıların belirlenen parametreler çerçevesinde kesintisiz bir şekilde yayınlara devam edebilmeleri için 7/24 saat esasına göre denetim ve takip faaliyetleri yürütülmektedir.

AR-GE Projeleri

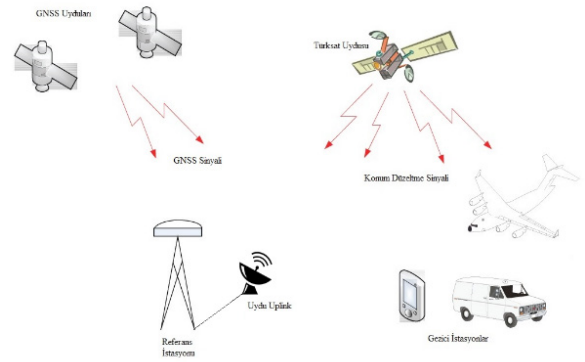
Uzay Cisimleri Takip ve Uyarı Sistemi

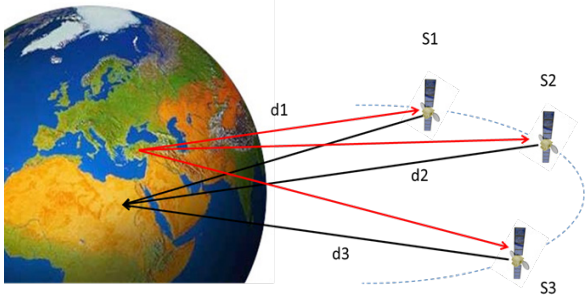
Türksat Gözlemevi ile uydularımızın görüntüleri alınarak gerekli ölçümler gerçekleştirilmektedir. Gözlemevi ile kayıt edilen görüntülerin kullanıldığı ve uydularımızın güvenliği açısından önem arz eden Uzay Cisimleri Takip ve Uyarı Sistemi projesi yürütülmektedir. Proje, TÜBİTAK tarafından 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmektedir.

Bölgesel Konumlama ve Konumlama Destek Sistemi Projeleri

Türksat Bölgesel Konumlama Sistemi projesi ile Türksat uyduları kullanılarak bağımsız bir konum belirleme sistemi geliştirilmektedir. 31˚, 42˚ ve 50˚ Doğu yörüngelerindeki uydularımız kullanılarak oluşturulan sistemin hassasiyeti ve etkinliği yeni uydularla genişletilebilecektir. Türksat Bölgesel Konumlama Sistemi'nin temelini oluşturan TürkNAV Bölgesel Konumlama simülatörünün üretimi tamamlanmıştır. TürkNAV sistemi kullanılarak simülasyonlar ve uydu dahil testler gerçekleştirilmektedir.

Konumlama Destek Sistemi, GPS uydularının konumlama hassasiyetinin artırılması amacıyla Türksat uyduları üzerinden konumlama destek sinyalinin yayınlanması prensibine dayanmaktadır. Gölbaşı merkez kampüsümüzde üretilen düzeltme sinyali uydu üzerinden yayınlanmakta ve uydu anteni ile alınarak GPS alıcısına aktarılmaktadır. Ankara, İstanbul, Eskişehir, İzmir, Muğla ve Erzurum illerinde gerçekleştirilen ölçümlerde santimetre seviyesinde hassasiyet yakalanmıştır.

Türksat Balon Sistemi Projesi

Türksat Balon Sistemi, kablo güdümlü helyum balonu kullanılarak 1.000 metreye kadar irtifada yüksek çözünürlükte görüntüyü kesintisiz bir şekilde sunabilen bir sistemdir. Sistemde farklı hacimlerde helyum balonu kullanılabilmektedir. Helyum balonları yerli imkânlar kullanılarak üretilmektedir. Sistemde kullanılan vinç sistemi ile içerisinden elektrik iletimi için bakır kablo geçen halat yerli imkânlar ile üretilmektedir. Sistem üzerine farklı ağırlıkta ve farklı görevler (gözlem, radar, internet hizmeti vb.) için faydalı yükler monte edilebilmektedir.

Türksat Balon Sistemi Genel Kurmay Başkanlığının talebi doğrultusunda Gaziantep ili Karkamış ilçesi Köprübatı sınır karakolunda Eylül-Ekim 2015 tarihlerinde test edilmiş ve başarılı bulunmuştur. Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından 31 Mart 2017 tarihinde yayınlanan "Kablo Güdümlü Balon Sistemi Hizmet Alımı Projesi" teklife çağrı dokümanı Şirketimiz tarafından alınmış ve teklif hazırlanarak Müsteşarlığa sunulmuştur. Müsteşarlığın değerlendirmesi devam etmektedir.

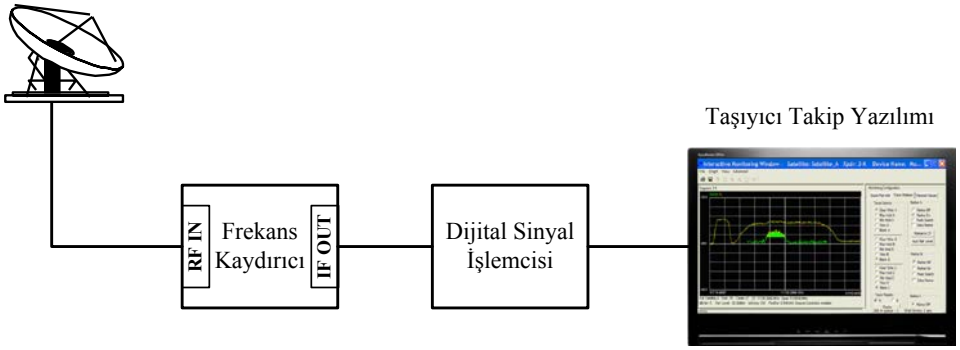
Balon Sistemi kamerasından Cerablus kenti

Ka Bant VSAT Terminali Geliştirilmesi Projesi

Türksat 4B uydusu ile ülkemizde kullanımı hızla gelişmekte olan Ka Bant hizmetlerinde kullanılan yer terminallerinin milli imkânlar ile geliştirilmesi hedeflenmektedir. Projede kullanılacak FPGA tabanlı geliştirme kartının tasarım ve üretimi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Taşıyıcı Takip Sistemi Geliştirilmesi Projesi

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi ile imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde başlatılan proje ile Türksat uyduları üzerinde yer alan taşıyıcıların sürekli olarak gözlemleneceği ve çeşitli performans parametrelerinin hesaplanarak raporlanabileceği bir sistem geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Taşıyıcı Takip Sistemi Blok Diyagramı

DİĞER PROJELER

Seyrüsefer Yardımcı Cihazları Yenilenmesi Projesi

Havacılık sektörü hata kabul etmeyen, önceden belirlenen kural, plan ve usullerin uygulanması ile operasyonların sürdürüldüğü bir ulaşım türüdür. Bunu her zaman göz önünde bulundurarak, hizmetlerin gerektirdiği ileri teknoloji ürünü sistem ve araçlar azami ölçülerde kullanılmaktadır.

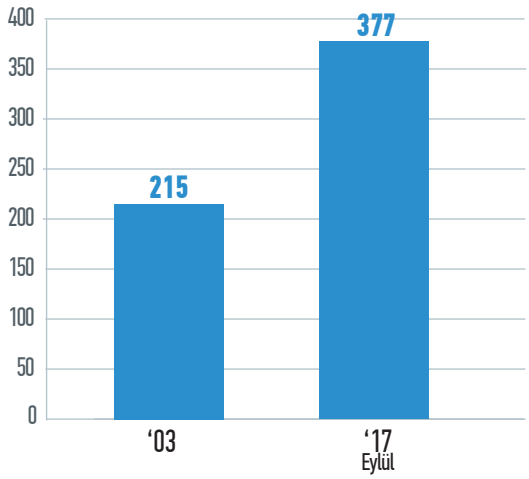
Bugün, dünya ve Avrupa havacılık ölçeğinde kullanılan hava seyrüsefer ve havalimanları işletme sistem ve araçları aynı ölçütlerde, hatta daha yeni ürünlerle modernize edilerek kullanılmaktadır.

2003 yılında 215 adet hava seyrüsefer yardımcı cihazı hizmet verirken, büyük bir kısmı yenilenmiş ve 2017 yılı Eylül ayı itibariyle 377'ye ulaşmıştır (Grafik 14).

Bu seyrüsefer cihazlarından havalimanlarına tesis edilen ILS sayıları ise 2003 yılında 29 iken, 2017 yılında 65'e ulaşmıştır.

GRAFİK 14 **Hizmet Veren Hava Seyrüsefer Yardımcı Cihazı Sayısı**

Uluslararası İlişkiler

Uluslararası kuruluşlarda 2017 yılında da etkin görevler üstlenilerek Ülkemizin Dünya sivil havacılığında söz sahibi olması sağlanmıştır.

TABLO 17 **Üyesi Olduğumuz Uluslararası Kuruluşlar ve Görevlerimiz**

Kuruluş Adı	Kuruluş Tarihi ve Yeri	Kuruluş Amacı	Açıklama	Görevlerimiz
ICAO (International Civil Aviation Organization)	1944 - Montreal	Bütün dünyada uluslararası sivil havacılığın emin ve düzenli gelişmesini ve sürdürülmesini sağlamak	Halihazırda 191 üyesi bulunan kuruluşa ülkemiz 1945 yılında üye olmuştur.	Konsey Üyeliği
ECAC (European Civil Aviation Conference)	1955 - Fransa	Havacılık emniyeti alanında mevzuat geliştirmek ve üye ülkelerde emniyet denetimleri yapmak	44 üyeye sahip olan kuruluş ICAO'nun bölgesel (Avrupa) bir organizasyonudur.	Başkan Yardımcılığı
ICAO Avrupa Kuzey Atlantik Bölgesel Havacılık Emniyet Grubu	1947 – Paris	ICAO'nun, emniyet ile ilgili aldığı kararların Avrupa bölgesindeki uygulamalarını izlemek	Kuruluşun 57 üyesi bulunmaktadır.	Başkan Yardımcılığı
EUROCONTROL (European Organisation for the Safety of Air Navigation)	1960 - Brüksel	Avrupa hava trafik yönetimini ve emniyetini geliştirmek	40 ülkenin üye olduğu bu kuruluşta, ülkemiz Geçici Konsey Koordinasyon Komitesi'nde Başkanlık, Emniyet Düzenleme Komisyonu'nda ise Başkan Yardımcılığı görevlerini yürütmektedir.	PC Başkanlığı, SRC Başkan Yardımcılığı
D8 Sivil Havacılık Komisyonu	2007 - İstanbul	D8 ülkeleri sivil havacılık otoriteleri arasında koordinasyon ve işbirliğini geliştirmek	D8 ülkeleri organizasyonu bünyesinde kurulan bir komisyondur.	Başkan Yardımcılığı
JAA –TO (Joint Aviation Authorities – Training Organization)	1955 - Fransa	Avrupa havacılık emniyetinin sağlanması için duyulan eğitim ihtiyacını karşılamak	ECAC'ın bir alt organizasyonu olup, ECAC üyesi olan 44 ülke aynı zamanda bu organizasyona da üyedir.	Yönetim Kurulu Üyeliği, Başkan Yardımcılığı

TABLO 18 **İlişkide Olduğumuz Uluslararası Kuruluşlar**

Kuruluş Adı	Kuruluş Tarihi ve Yeri	Kuruluş Amacı	Açıklama
EASA (European Aviation Safety Agency)	2002 – Köln	Her türlü hava aracı, uçuş, üretim, denetleme ile ilgili mevzuatlarının oluşturulması ve uygulanmasını kontrol edip uçuş ve yer güvenliğini sağlanması	AB üye ülkelerinin oluşturduğu sivil havacılık ajansıdır.
IATA (International Air Transport Association)	1945 - Montreal	Emniyetli, güvenli ve ekonomik hava ulaşımını sağlayabilmek	Havayolu ve yer hizmet şirketlerinin üye olabildiği, uluslararası bir ticaret kuruluşudur.
ACI (Airports Council International)	1991	Hükümetler ve uluslararası kuruluşlar ile havalimanlarının çıkarlarını temsil ederek, havalimanlarında standartlar, politikalar ve önerilen uygulamaların geliştirilmesi ve dünyadaki standartlarını yükseltmek, bilgi ve eğitim olanakları sağlanmasını amaçlamaktadır.	SHGM ile ACI arasında işbirliğini geliştirme protokolü imzalanmıştır.

TABLO 19 **İkili Müzakereler ve Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayıları**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
Müzakereler	7	11	11	7	13	16	58	29	51	43	73	54	62	32	7
Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayısı	81	81	84	86	88	90	107	111	122	143	157	163	165	168	169

2016 ICAO Konsey Üyeliği Seçimi

39. ICAO Genel Kurul Toplantısı 27 Eylül-7 Ekim 2016 tarihlerinde Montreal'de yapıldı.

Sayın Bakanımızın başkanlığındaki heyetle katıldığımız Genel Kurul Toplantısı'nda ülkemiz, 66 yıl sonra ilk kez, 172 üyenin 156'sının oyunu alarak ICAO Konseyi'nin 36 üyesinden biri olmuştur.

Ülkemiz, 2019 yılı sonuna kadar 3 yıl süreyle bu örgütün Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapacaktır.

Hava Ulaştırma Anlaşmaları Ve Sivil Havacılık Müzakereleri

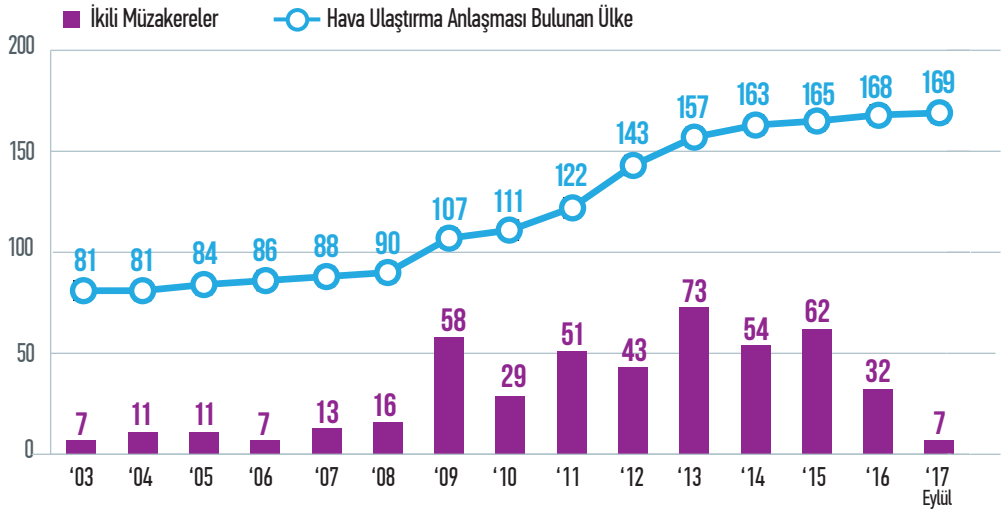
2003 yılında 81 olan hava ulaştırma anlaşması bulunan ülke sayısı, 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 169'a ulaşmıştır.

2017 yılı içerisinde toplam 7 müzakere gerçekleştirilmiş olup, böylece 2003 yılından itibaren gerçekleştirilen müzakere sayısı 474'e yükselmiş ve gerçekleştirilen anlaşmalar neticesinde, yurtdışı uçuş ağımız 119 ülkede 296 noktaya ulaşmıştır.

Ülkeler arasında karşılıklı seferlerin yapılmasını sağlayan ikili hava ulaştırma anlaşmaları sayısı, ikili hava ulaştırma anlaşmalarının güncellenmesi ve yenilerinin yapılması, havayolu

HEDEFİMİZ
ICAO üyesi tüm ülkelerle anlaşma imzalamak

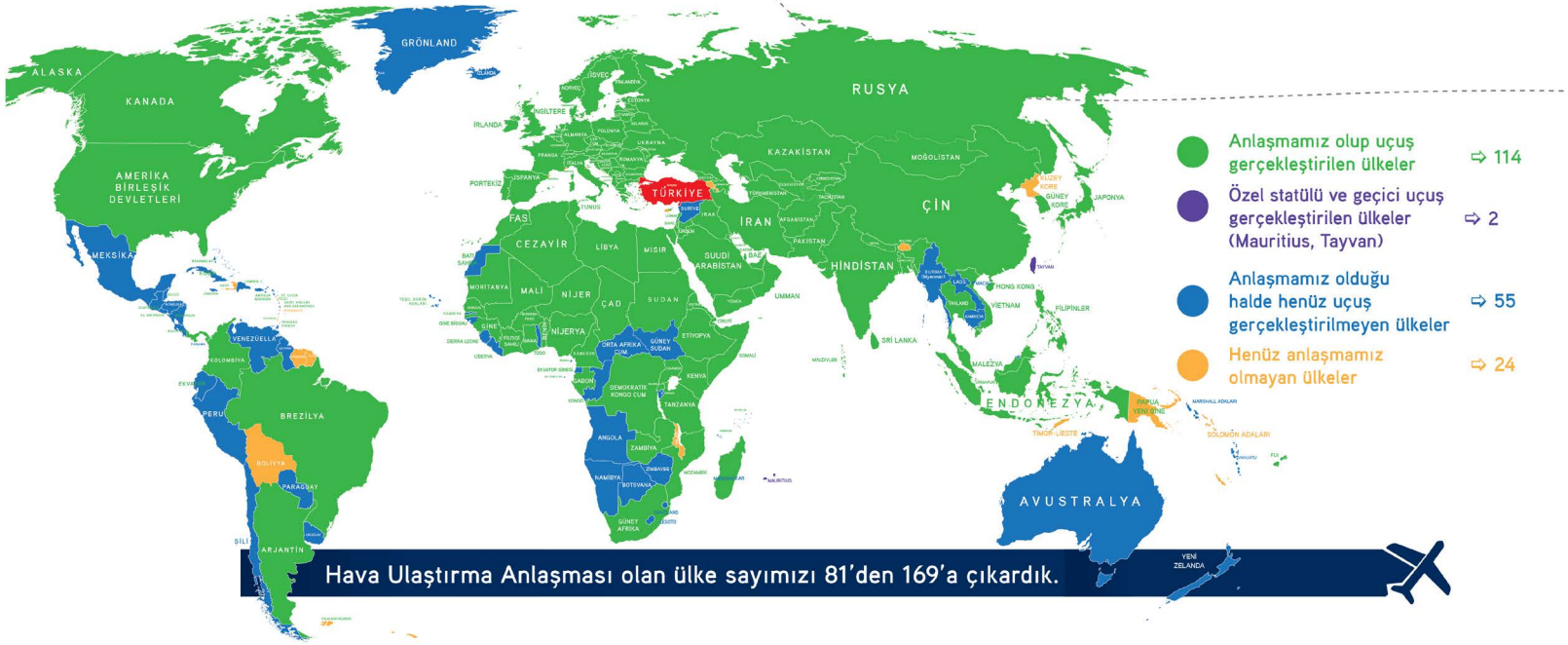
GRAFİK 15 **Müzakereler**

ANLAŞMAMIZ BULUNAN ÜLKELER

2003 YILINDA **81 ÜLKE**

BUGÜN **169 ÜLKE**

DÜNYADA ULAŞAMADIĞIMIZ HİÇBİR ÜLKE KALMAYACAK

TABLO 20 **2017 Yılında Yapılan Müzakereler**

	Tarih	Müzakere Yeri	Ülke Adı
1	10.03.2017	Kazakistan-Astana	Kazakistan
2	19.04.2017	Ankara	Guatemala
3	20.04.2017	İstanbul	Honduras
4	22.06.2017	Myanmar-Yangon	Myanmar
5	16.06.2017	E-mail aracılığıyla	Şili
6	10-11.07.2017	Ankara	AB Komisyonu
7	09.08.2017	Özbekistan-Taşkent	Özbekistan

şirketlerimizin daha çok ülkeye daha çok sayıda sefer yapmalarının önünü açmaktadır.

2017 yılı Eylül ayı itibarıyla 7 adet müzakere yapılmış olup, detayları yukarıdaki tabloda belirtilmiştir.

Uluslararası Başarılar

İstanbul Atatürk Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

Havalimanları Dünya Liginde SINIF ATLADI

- "Yılın Havalimanı" : 2016 Air Transport News Awards
- "Avrupa'da Hizmet Kalitesini En Fazla Geliştiren Havalimanı" : ACI ASQ 2015
- "En Fazla Yeni Uzun Menzilli Güzergaha Sahip Havalimanı" : Euro Annies 2015
- "Yeni Rotalar Kazandıran Havalimanı" : Euro Annies 2014
- "Yolcu Trafiği en çok artan Havalimanı" : Euro Annies 2013
- "Güney Avrupa'nın en iyi Havalimanı" 2013: Skytrax, Cenevre
- "Yılın Havalimanı" 2013: ATN News Ödülleri, Kanada
- "Transit Uçuşların Cazibe Merkezi" 2009-2010: En iyi 50 Seyahat Merkezi Ödülleri, Monocle Dergisi
- "Güney Avrupa'nın En İyi 2. Havalimanı" 2009 İngiltere -Skytrax
- "Yüksek Övgüye Değer Ödülü" 2007: 13. Dünya Güzergâh Geliştirme Forumu, Routes
- "En İyi 2. Havalimanı" 2003: www.travelquality.com
- "Avrupa'nın En Konforlu Dış Hatlar Terminali" 2002: Deutsche Aeroconsult
- "Mühendislik Akademi Ödülü" 2002: ACEC-Amerikan Mühendislik Konseyi
- "Orta Doğu ve Balkanlar'ın En Güvenli Havalimanı" 2001: Amerikan Sivil Havacılık Otoritesi (FAA)

İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- Çevreci uygulamalarıyla öne çıkan Adnan Menderes Havalimanı, ACI (Airports Council International) Europe Karbon Akreditasyonu programında izleme seviyesinden azaltma seviyesine yükselerek, "Avrupanın Çevreye En Duyarlı Havalimanı" seçilmiştir.
- Ekolojik ve Yenilik Açısından En İyi Havalimanı" Emerging Markets Airport Awards 2011
- "Eko-Yenilik Ödülü" 2010: ACI Europa
- "Yeşil Havalimanı dalında 1. Havalimanı" DOHA Havacılık-2009- KATAR

Ankara Esenboğa Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- '5-10 milyon yolcu'' kategorisinde "En Hızlı Büyüyen Havalimanı" dalında ikincilik: Euro Annies 2014
- "Avrupa'nın en iyi havalimanı" 2009: ACI (Airports Council International)

Antalya Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- 2013 yılında "Karbon Akreditasyon" programında "optimizasyon" seviyesine ikinci kere ulaşan Antalya Havalimanı Türkiye'de bu seviyeye ulaşan ilk ve tek havalimanı olmakla birlikte Avrupa'da da bu seviyeye ulaşan dokuz kurum arasında yer almıştır.
- 2012 yılında yapılan Dünyanın karbon salınımı en düşük 8 havalimanı arasına girmeyi başaran Antalya Havalimanı, "Havalimanı Karbon Akreditasyon Optimisation" sertifikası ile ödüllendirilmiştir.
- Antalya Havalimanı 2011 yılında Avrupa Havalimanları Birliği (ACI Europe) tarafından "10-25 milyon yolcu" kategorisinde "Avrupa'nın En İyi Havalimanı" seçilmiştir.
- Sürdürdüğü çevre yönetim sistemleri ve kalite politikalarıyla İş Sağlığı, Kalite Yönetimi, Çevre Yönetimi ve Müşteri Memnuniyeti alanlarında dört farklı TSE belgesine sahip tek havalimanı olan ICF Airports Antalya Havalimanı, bir defa da karbon emisyonu azaltımından ötürü 17 Haziran 2011 tarihinde Lizbon'da ACI Avrupa tarafından belgelendirilmiştir.

Muğla Dalaman Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- Mimarisiyle 2006 yılında Londra'da "Çevreye Duyarlılık" ödülü kazanmıştır. Ayrıca; Havalimanımızın Dış Hatlar Yolcu Terminali hizmete girdiği 2006 yılında "Dünya'nın En İyi Terminalleri" sıralamasında 13 üncü sırada yer almıştır.

Muğla Milas-Bodrum Havalimanı'nın Aldığı Uluslararası Ödüller

- WAF – Dünya Mimarlık Festivalinde, Milas-Bodrum Uluslararası Havalimanı projemiz yarışmaya katıldığı "Ulaşım" kategorisinde 2012 yılının büyük ödülüne layık bulunmuştur.

İşletme Faaliyetleri

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Tarihçe

Türkiye Havalimanlarının işletilmesi ile Türkiye Hava sahasındaki hava trafiğinin düzenlenmesi ve kontrolü görevi, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğünce yerine getirilmektedir.

Türk Sivil Havacılık sektörünün altyapısını oluşturan tesis ve donanımıyla, 1933 yılından bu yana değişik isim ve statülerle hizmetlerini yürütmekte olan DHMİ Genel Müdürlüğü, 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ve 08.11.1984 tarihli Ana Statüsü çerçevesinde tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kuruluşun Ana Statüsü ile belirlenen amaç ve faaliyet konuları ise; Sivil Havacılık faaliyetlerinin gereği olan hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır.

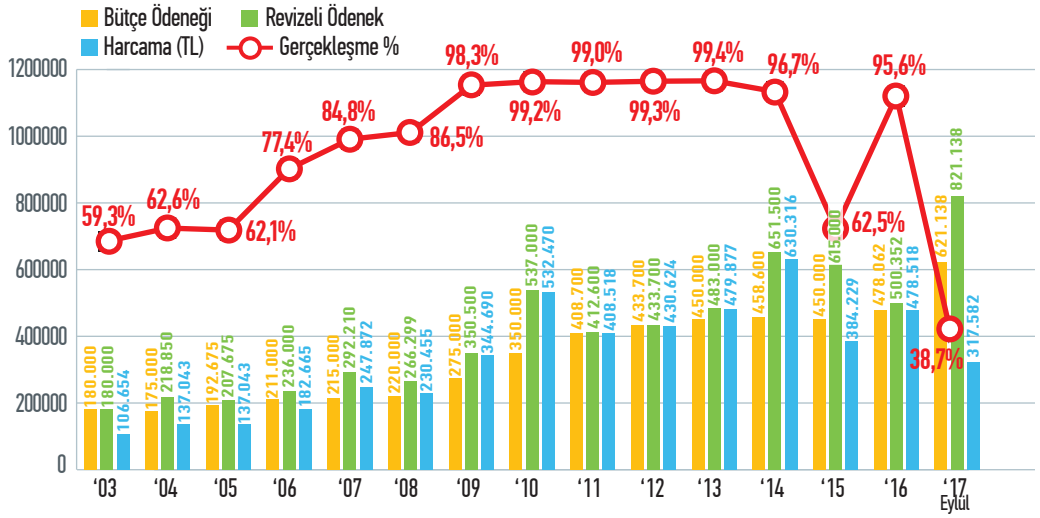
Personel Durumu

Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğünde 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 9.823 personel görev yapmaktadır.

Yatırım Gerçekleşmeleri

Yıllar itibariyle, Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü yatırımlarının nakdi ve fiziki gerçekleşme oranlarında da çok ciddi artışlar gerçekleşmiştir. 2017 Yılı Yatırım Programı kapsamında Bakanlığımız DHMİ Genel Müdürlüğü'ne 39 proje için 621.138.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup 2017 yılı içerisinde tahsis edilen 200.000.000 TL ek ödenek ile toplam ödenek 821.138.000 TL'ye yükselmiştir. 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle de %38,7 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır (Grafik 16).

GRAFİK 16 **2003-2017 Yılları Yatırım Gerçekleşmeleri**

DENİZCİLİK

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- İŞLETME FAALİYETLERİ

Giriş

Deniz taşımacılığı dünya ticaretinin vazgeçilmezidir. 2016 yılında dünya taşımacılığının %84'ü denizyolu ile gerçekleşmiştir. Yine aynı yıl itibariyle ülkemizdeki dış ticaret taşımalarının yaklaşık 310 milyon tonu denizyolu ile yapılmıştır.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemiz yalnızca kara parçası olarak değil deniz ulaşımı için de kıtalararası geçiş koridoru özelliği taşımaktadır. Özellikle dünya ticaretinde büyük önem taşıyan denizciliğin geliştirilmesi ve bu coğrafi avantajımızın en etkin şekilde kullanılması ülkemizin gelişmesi açısından önem arz etmektedir. Bunun bilincinde olarak son 15 yıldır yürütülen çalışmaların temelinde "denizci millet kimliğimizi ön plana çıkarmak" bir strateji olarak benimsenmiştir. Bu doğrultuda denizcilik eğitim ve sertifikasyon programları yaygınlaştırılmış, ÖTV desteği ile denizciler desteklenmiş, denetimler sıkılaştırılarak Türk Bayraklı gemilerin tutulma oranı azaltılmış ve "Beyaz Liste"ye geçiş sağlanarak ülkemiz denizciliği ile ilgili olumsuz algının dağıtılması sağlanmıştır. Bugün inşa edilen büyük limanlarla Karadeniz ve Akdeniz çanağındaki hub noktaları ülkemize çekilmektedir.

Son 15 yılda yürütülen çalışmalar sayesinde ;

- Tersane sayımız 37'den 79'a,
- Sektöre yapılan ÖTV desteği 6 milyar TL'ye,
- Türk sahipli gemi filomuz 569'dan 1.547ye,
- Türk Bayraklı gemilerin tutulma oranı %17'den %5'e,
- Limanlarımızda elleçlenen yük miktarı 189.9 milyon tondan 430.2 milyon tona ulaşmıştır.

Ülkemiz yalnızca deniz ticaretinde değil deniz turizminde de stratejik öneme sahiptir. Bugün Fransa, İspanya ve İtalya Akdeniz çanağı marina kapasitelerinin %85'ini oluşturmakta buna karşın giderek önemini kaybetmektedir. Zira bu ülkelerdeki yatırım alanlarının kısıtlı olması, Batı Akdeniz'in kirlenmesi ve işletme ücretlerinin artması Doğu Akdeniz ülkelerini daha cazip kılmaktadır. Ülkemizi de çok yakından ilgilendiren bu durumu avantaja çevirmek yat limanı kapasitelerinin artırılması ve yeni yat limanlarının hizmete açılması ile mümkün olacaktır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen çalışmalarla yat limanı sayımız 61'e,yat bağlama kapasitemiz 8.500'den 18.261'e çıkarılmıştır.

Denizcilikle ilgili çalışmaların ayrıntılı bilgisi kitabımızın bu bölümünde sizlere sunulmaktadır.

Denizcilik Sektörü

Dünyada taşınan yüklerin hacim olarak yaklaşık %84'ü, değer olarak ise yaklaşık %70'i denizyolu ile taşınmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde denizyolu ile yapılan ithalat-ihracat taşıma oranları çok daha yüksek bir paya sahiptir. Ortaya konulan projeksiyonların ötesinde küresel bazda denizyolu ile yapılan yük hacmi son yarım yüzyılda 20 kat büyümüştür. Lojistik sektöründe deniz taşımacılığı parasal olarak ağırlıklı paya sahiptir. Bu durum denizcilik sektörünü küresel ticarette en stratejik sektör konumuna getirmiştir.

Bu gelişmeler ışığında denizcilik, sadece bir taşımacılık türü olmaktan çıkmış, dünya ticaret hacmindeki artış ve hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerine paralel olarak yük ve yolcu taşımacılığı başta olmak üzere, gemi inşa sanayi, liman ve gemilerde kullanılan yeni teknolojiler, sektörel enerji verimliliğinin arttırılması, liman hizmetleri, deniz turizmi ve yatçılık, canlı ve cansız doğal kaynakların ve deniz çevresinin yönetimini kapsayan daha geniş bir endüstri, ticaret ve hizmet dalına dönüşmüştür.

Ülkemiz açısından da stratejik sektörlerin başında gelen denizcilik sektörüne yönelik Bakanlığımızın misyonu, lojistik zincirinin en önemli halkası olan denizcilik alanında; dengeli, erişilebilir, ekonomik ve güvenli hizmet anlayışıyla toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine ve ülke kalkınmasına katkı sağlamak olarak belirlenmiştir.

Türkiye; Avrupa, Asya, Kafkasya ve Ortadoğu ile olan eşsiz bağlantısı ve Afrika'ya komşu coğrafyası ile kıtaların, ticaret ve enerji yollarının, kültürel etkileşimlerin kavşağında olan bir ülkedir. Bu coğrafi konum, ulaşım ve enerji sistemlerinin entegrasyonu, kurumsal ve yasal altyapısı ile daha fazla katma değer ve nitelikli bir kalkınma sağlamaktadır.

Bu doğrultuda; ülkemizin GSYH açısından 2023'te dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girmesi ve ihracatta 500 milyar Dolar seviyelerine ulaşması amacıyla, bölgesel liderlik ve etkili küresel oyuncu kimliğini kazanmak için gerekli adımlar atılmaktadır.

Ülke kalkınmasına paralel olarak Türk denizciliği son dönemde uygulanan politikalar ile 2023 hedeflerine hızla yaklaşmaktadır. Keza, atılan adımlardan ilki 2004 yılında başlatılan ÖTV'siz yakıt uygulaması ile kabotaj taşımacılığı canlandırılmıştır. Bugüne kadar sektöre toplamda 6 milyar 139 milyon TL destek sağlanmıştır.

Kruvaziyer turizminin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar sonucunda, limanlarımızı ziyaret eden yolcu sayısı 2016 yılında 2003 yılına göre %8 oranında artış göstermiştir.

Son on yılda, denizciliğimizin her alanında olduğu gibi Türk sahipli deniz ticaret filomuz da kayda değer bir artış göstererek 2003 yılında 8,9 milyon DWT kapasite ile dünyada 19'uncu sırada iken 2016 yılında 29,3 milyon DWT'lik kapasite ile 15'inci sıraya yükselmiştir.

Yıllarca kara listede olan Türk Bayraklı gemilerimizin beyaz listeye geçişi sağlanarak ticaret filomuzun uluslararası itibarı artırılmıştır. Yaptığımız yoğun denetimler, Türk Bayraklı gemilerin 2008 yılından itibaren Paris Memorandumu (Paris MoU) kapsamında beyaz listede yer almasını sağlamış olup, 2013 yılında tutulma oranı %3'ün altında yer alarak, şimdiye kadar ki en düşük oran yakalanmıştır. 2013 yılında Uluslararası Denizcilik

Örgütü (IMO) Gönüllü Üye Devlet Denetim Programı (VIMSAS)'ndan başarıyla geçmesi ile birlikte Türk Bayraklı gemiler Paris MoU'da Düşük Riskli Bayraklar arasında yer almış ve bu sayede düşük risk grubunda olan gemilerimizin denetim periyodunun 36 aya çıkması sağlanmıştır. Ayrıca, diğer memorandumlarda yapılan denetimlerde Bakanlığımızca yakından takip edilmekte ve Türk Bayraklı gemilerin performansları düzenli olarak izlenmektedir.

Denizde seyir, can, mal emniyetinin sağlanması ve deniz kirliliğinin önlenmesi amacıyla taraf olduğumuz Akdeniz ve Karadeniz Memorandumları kapsamında ülkemiz limanlarına uğrak yapan yabancı bayraklı gemiler, ulusal ve uluslararası mevzuat kapsamında denetlenmektedir. 2016 yılında bu kapsamda limanlarımıza uğrak yapan 1902 yabancı bayraklı gemi denetlenmiş ve 150 gemi eksiklikleri sebebi ile tutulmuştur.

Türk Bayraklı gemilerde Bakanlığımız adına denetim ve belgelendirme yapan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar, Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. 2015 yılında ilk kez Yetkilendirilmiş Kuruluşların Türkiye temsilcilikleriyle birlikte merkezleri de Bakanlığımızca denetlenmeye başlanmıştır. Yetkilendirilmiş Kuruluşların yetkilendirmeleri 2017 yılında yeniden yapılmış ve 8 kuruluşa yetki verilmiştir. Ayrıca, söz konusu Yetkilendirilmiş Kuruluşların yapmış olduğu denetim ve belgelendirme faaliyetleri ile Yetkilendirilmiş Kuruluşların performansları Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Bakanlığımızda görev yapan gemi denetim uzmanlarımızın uluslararası mevzuatın değişikliklerini takip edebilmeleri amacıyla, taraf olduğumuz Memorandumlar ve Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA) aracılığıyla uluslararası eğitimlere düzenli katılım sağlanmaktadır.

Kıyılarımızda seyir, can, mal ve çevre emniyeti ve deniz güvenliğinin arttırılması amacıyla gemi takip ve kontrol sistemleri kurulmuştur. Seyir, can, mal ve çevre emniyetini arttırılması ve deniz trafiğinin anlık izlenerek yönlendirilmesi kapsamında Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi (TBGTH) 30 Aralık 2003 yılı itibariyle hizmete başlamıştır. Söz konusu sistem ile Türk Boğazları, Marmara Denizi'nin büyük bölümü ve Kuzey Ege denizalanı kontrol altına alınmıştır. İzmit Körfezi (İzmit GTH), İzmir Körfezi ve Kuzey Ege (İzmir GTH) ile Mersin ve İskenderun Körfezi'ni kapsayan (Mersin GTH) Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri (GTH) Sistemleri ile tek bir ülke resminin oluşturulduğu ve Ankara'da kurulacak olan Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) bileşenlerinden oluşan Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi kapsamında; İzmit, İzmir ve Mersin GTH Merkezleri tamamlanmış olup, GTYM çalışmalarına devam edilmektedir.

Ayrıca, Gemilerin Uzak Mesafeden Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) Sistemi 2009 yılında kurulmuş olup, limanlarımıza gelen tüm gemilerin 1000 deniz mili mesafeden, Türk Bayraklı gemilerin ise dünyanın neresinde olursa olsun takibi imkânı sağlanmıştır.

2007 yılında ülkemiz etrafındaki tüm denizlerimizi kapsayan Ulusal Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS/AIS-Auotomatic Identification System) kurularak, kıyılarımızda seyir emniyeti ve deniz güvenliği arttırılmıştır. OTS kapsamında alınan bilgiler, Ankara'daki OTS ana merkezine iletilmekte ve Ankara'dan Türk Arama Kurtarma Sahası içerisinde seyir yapan gemiler anlık olarak izlenebilmektedir.

2002 yılında kazalara karşı acil durumlara müdahale sistemi bulunmazken, bugün her kıyı tesisi ve acil müdahale firmaları bu sistemin en önemli unsurları olmuştur. Bakanlığımız tarafından, 2017 yılında Acil Müdahale Merkezi inşaatı tamamlanmıştır.

Denizci millet sloganımızın bir uygulaması olarak toplumda deniz sevgisini yerleştirmek, deniz kültürünü yaygınlaştırmak için yurt genelinde amatör denizciliği özendirici çalışmalar yapılmaktadır. İnternet ortamından sunulan Amatör Denizci Eğitim Sisteminden isteyen tüm vatandaşlarımız ücretsiz faydalanabilmektedir.

Dünyanın en kaliteli yatlarını inşa edebilen gemi inşa sanayimiz ulaştığı modern imkânlar sayesinde yat inşa siparişlerinde dünyada 3'üncü sıraya yükselmiştir.

Özellikle gemi inşa sanayinde büyük atılımlar yapılmış, verilen desteklerle tersane sayısı 37'den 79'a yükselmiştir. Sektörde 2008'den bu yana devam etmekte olan küresel finansal krizin etkileri halen devam etmektedir. Ancak tersanelerimiz bu dönemde bakım onarım faaliyetlerini arttırabilmeyi başarmışlardır.

Türkiye, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından yayınlanan ve üye ülkele-

rin gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile ilgili "Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW 78)" gereklerini tam olarak yerine getirdiğini gösteren "Beyaz Liste"de yer almaktadır. Ülkemiz STCW 78 Sözleşmesinde 2010 yılında Manila'da yapılan uluslararası konferansla kabul edilen değişiklikleri tam olarak uygulamaya koymuştur. 01 Ocak 2017 tarihinden itibaren tüm gemiadamlarımız 2010 Manila değişikliklerine uygun gemiadamı cüzdanı almıştır.

Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı tarafından ülkemizin gemiadamlarının eğitim ve belgelendirme sisteminin Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğu ile ilgili olarak Bakanlığımızda yaptığı izleme ve değerlendirme faaliyetleri başarıyla yürütülmüştür. Bu sayede, tarafımızdan verilen gemiadamı yeterlik belgelerinin AB üyesi ülkeler tarafından tanınmasının önü açılmıştır.

STCW 78 Sözleşmesinin ülkemizde tam olarak uygulanması sayesinde, Türk gemiadamlarının yabancı bayraklı gemilerde çalışabilmesini teminen 31 ülke ile Sözleşmenin I/10 kuralı kapsamında protokol imzalanmıştır. Bu şekilde, yüksek tonajda deniz ticaret filosuna sahip ülke bayrağını taşıyan gemilerde Türk gemiadamları çalışabilmektedir.

Deniz taşımacılığında, lojistik zincirinin en önemli parçalarından biri olan limanlar, genellikle kent merkezlerinde veya yakınında hizmet vermekte olup, limanların çevre ile daha uyumlu tesisler olmalarına yönelik olarak; azami ölçüde enerji tasarrufunun sağlanması ve liman operasyonlarında enerji verimliliğinin en yüksek seviyede tutulması ile anılan tesislerin çevre hassasiyetlerinin üst seviyelere çıkartılarak daha yeşil limanların ülkeye kazandırılması önem arz etmektedir. Bu nedenle, "Yeşil Liman" (Green Port) projesi başlatılmıştır. Bakanlığımız uhdesinde yürüttüğümüz proje kapsamında, 2015 yılı Temmuz ayında ilk Yeşil Liman sertifikası verilmiştir.

Limanlarımızın hinterlandına ve lojistik merkezlere erişimini sağlamak üzere demiryolu-karayolu bağlantılarının geliştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

2023 yılında 500 milyar dolar ihracat yapmayı hedefleyen ülkemizin bu hedefe ulaşabilmesi için ihtiyaç duyacağı büyük ölçekli liman yatırımları hayata geçirilmektedir. Önümüzdeki dönemde "Üç Denizde Üç Büyük Liman" projesi kapsamında, İzmir Çandarlı, Zonguldak Filyos ve Mersin Konteyner Limanlarının hayata geçirilmesi için çalışılmaktadır.

Tersanelerimizde daha yüksek katma değerli, nitelikli ve özel tip gemilerin üretimi ile gezi teknesi ve yat üretiminde modern üretim tesislerinin kurulması özendirilecektir.

Gemi sanayinde yerli katkı oranını artırmak için üretim odaklı gemi yan sanayi ürünleri desteklenecektir. Yat limanı kapasitemiz arttırılacak, bu alandaki yatırımlara kamu özel ortaklığı modeli ile devam edilecek, kıyılarda tekne bağlama imkânları ile halkın denize erişim imkânı arttırılacaktır.

Denizlerimizde, seyir, can, mal ve çevre emniyetini artıran her türlü takip ve izleme sistemlerinin kurulumu tamamlanacaktır.

Nihayetinde denizcilikte ana hedefimiz, dünya denizciliğinin her alanında lider denizci ülkeler arasında yer almaktır.

Sektörel Büyüklükler

ÖTV'siz Yakıt Uygulaması

Denizciliğin gelişmesi ve karayolu ağırlıklı dâhili taşımacılığın denizyoluna kaydırılması amacıyla, 16 Temmuz 2003 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ve Maliye Bakanlığı'nın 31.12.2003 tarihinde yayımlanan 6 Seri Numaralı Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile deniz araçlarında Özel Tüketim Vergisi İndirilmiş Yakıt Uygulaması 01 Ocak 2004 tarihinde başlatılmıştır.

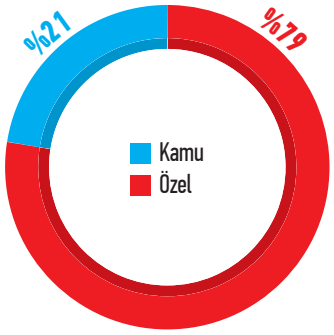
Kabotaj hattında çalışan yük, yolcu, balıkçı, bilimsel araştırma gemileri ve ticari yatlar ile hizmet araçları bu uygulamadan yararlanmaktadır. Ayrıca, 2009 yılı itibariyle bu kapsama iç sularda faaliyet göstermekte olan kamuya ait yük ve yolcu gemileri ve 2012 yılsonu itibariyle özel sektöre ait iç sularda faaliyet gösteren yük ve yolcu gemileri de dâhil edilmiştir.

ÖTV'siz yakıt uygulamasının başladığı 01.01.2004 tarihinden 2017 Eylül sonuna kadar, toplamda sektöre 6 milyar 139 milyon TL destek sağlanmış olup, bu desteğin %21'i kamu, %79'u özel sektör tarafından kullanılmıştır (Grafik 1).

2017 Eylül ayı sonu itibariyle, kullanılan ÖTV'siz yakıt miktarının gemi cinsleri bazında dağılımına bakıldığında; en büyük payı %41.1'lik oranla yolcu gemileri ve feribotların aldığı, en düşük payı ise %2,7'lik oranla ticari yatların aldığı görülmektedir. Balıkçı gemilerinin payı ise %25,4 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).

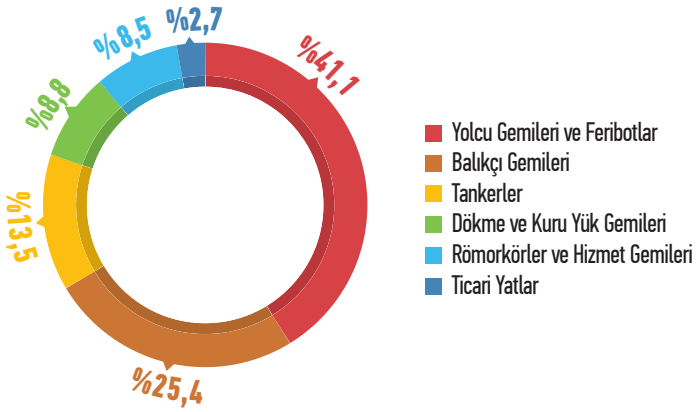
GRAFİK 1

Verilen Teşvik Miktarı (TL)
% Dağılımı
(2014-2017 Eylül)

GRAFİK 2

Gemi Cinslerine Göre ÖTV'siz Yakıt Kullanım Oranı
(2014-2017 Eylül)

ÖTV'siz Yakıt Uygulaması ile SEKTÖRE YILLIK 441 MİLYON TL DESTEK SAĞLANDI

Denizyolu Taşımacılığındaki Gelişmeler

En ucuz ve çevre dostu olan denizyolu ulaşımının teşvik edilmesini sağlayan ÖTV'siz Yakıt Uygulaması, karayolu taşımacılığını önemli ölçüde denize kaydırmıştır.

Denizyolu taşımacılığının geliştirilmesi için alınan önlem ve düzenlemeler neticesinde; Marmara Denizi'nde yeni hatlar kurulmuş, mevcut hatlarda ise araç ve yolcu taşıma kapasiteleri artmıştır.

Kabotaj Hattı Çalışmaları

Ambarlı-Bandırma Hattı

Özellikle yük taşıyan ağır vasıtaların taşınmasında 2003 yılına göre 2016 yılında %936 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise %938 artış beklenmektedir (Grafik 3).

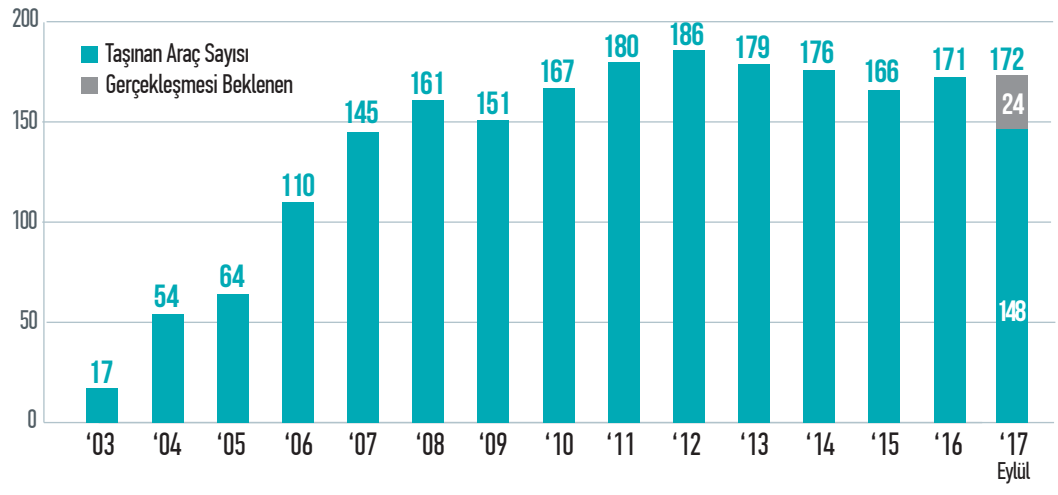
Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatları

Yapılan araç taşınmasında 2003 yılına göre 2016 yılında %306 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise %605 artış beklenmektedir (Grafik 4).

İstanbul-Güney Marmara Hatlarında (Yenikapı-Yalova, Yenikapı-Bandırma, Pendik-Yalova, Yenikapı-Mudanya)

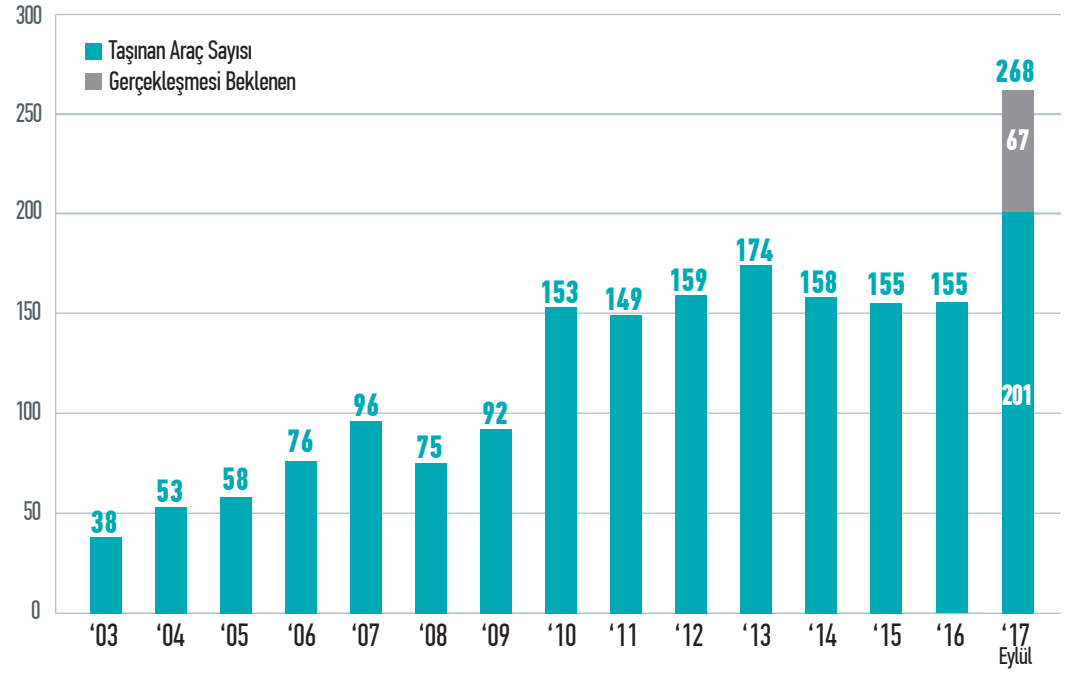
Yapılan araç taşınmasında 2003 yılına göre 2016 yılında %185 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise %200 artış beklenmektedir (Grafik 5).

GRAFİK 3 **Ambarlı-Bandırma Hattında Taşınan Araç Sayısı** (Bin Adet)

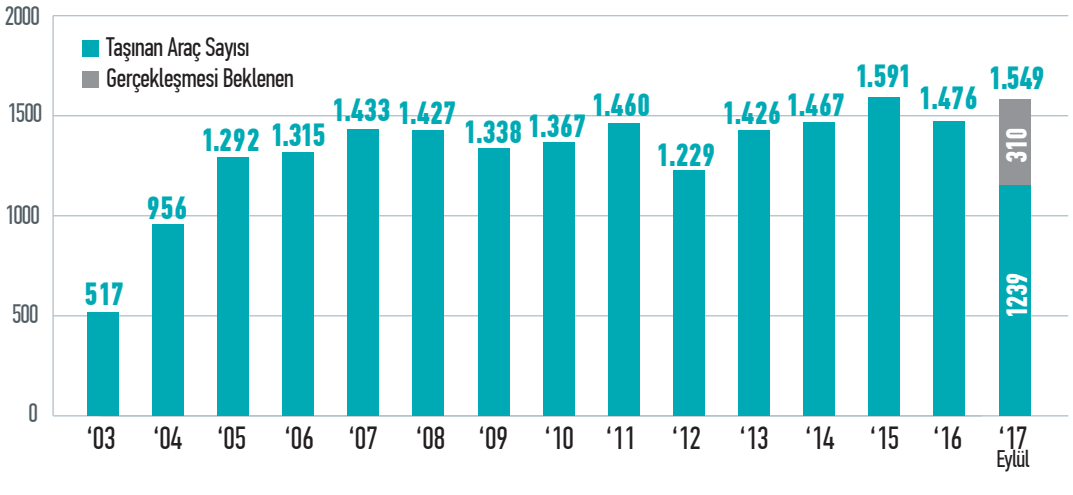
GRAFİK 4

Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatlarında Taşınan Araç Sayısı (Bin Adet)

GRAFİK 5

İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Araç Sayısı (Bin Adet)

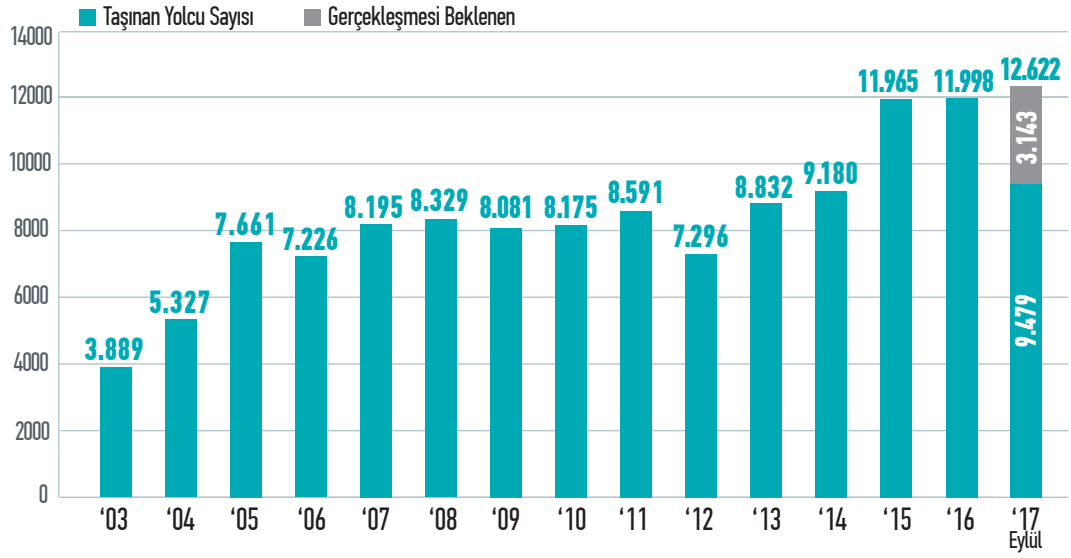

*İstanbul-Güney Marmara hatlarında 2012 yılında uygulanan fiyat politikası nedeniyle yolcu ve araç taşımacılığı rakamlarında düşüş gerçekleşmiştir.

**Yenikapı-Yalova hattındaki sefer sayıları arttığı için taşınan araç sayısında da artış gerçekleşmiştir.

Bu hatlarda taşınan yolcu sayısında ise 2003 yılına göre 2016 yılında %209 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise %225 artış beklenmektedir (Grafik 6).

GRAFİK 6 **İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Yolcu Sayısı** (Bin Adet)

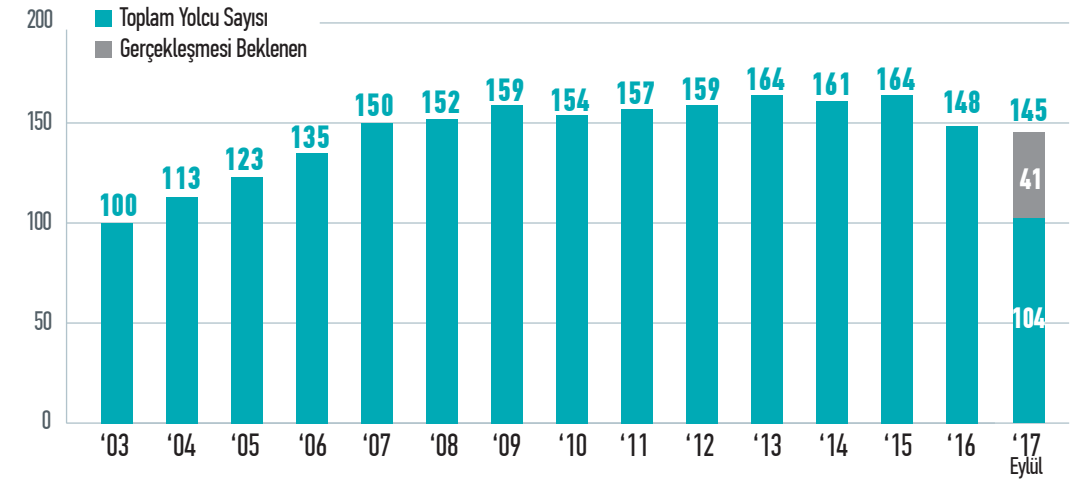

*İstanbul-Güney Marmara hatlarında 2012 yılında uygulanan fiyat politikası nedeniyle yolcu ve araç taşımacılığı rakamlarında düşüş gerçekleşmiştir.
**Yenikapı-Yalova hattındaki sefer sayıları arttığı için taşınan yolcu sayısında da artış gerçekleşmiştir.

Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu Miktarı

Kabotaj hattında taşınan yolcu miktarında 2003 yılına göre 2016 yılında %48 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise yolcu miktarında %45 artış beklenmektedir (Grafik 7).

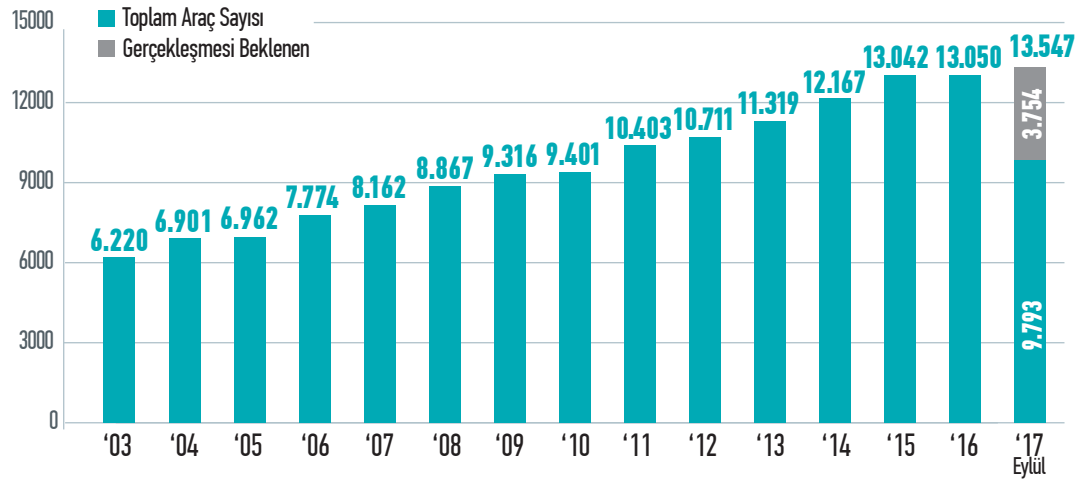
GRAFİK 7 **Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu Sayısı** (Milyon Adet)

Kabotaj Hattında Taşınan Araç Miktarı

Kabotaj hattında taşınan araç miktarında 2003 yılına göre 2016 yılında %110 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda ise araç miktarında %118 artış beklenmektedir (Grafik 8).

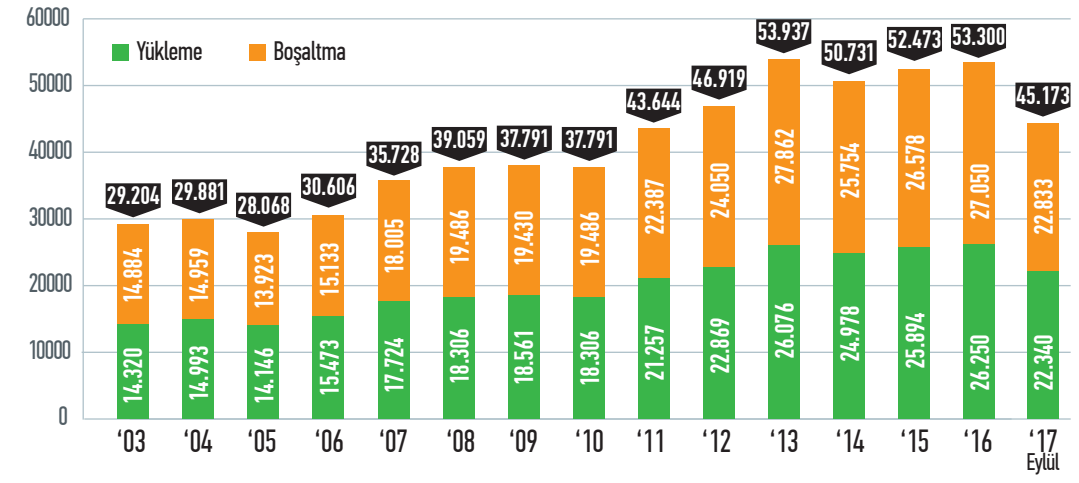
GRAFİK 8 **Kabotaj Hattında Taşınan Araç Sayısı** (Bin Adet)

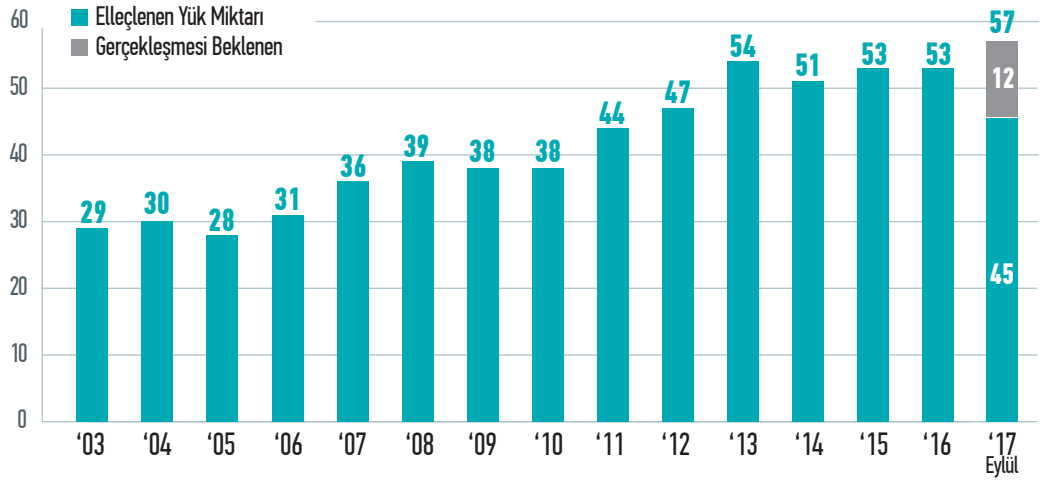
Kabotaj Hattında Yük Taşımacılığı (Ton)

Ülke genelinde kabotaj taşımacılığında, elleçlenen yük miktarlarında 2003 yılına göre 2016 yılında %83 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonu itibariyle %95 artış beklenmektedir (Grafik 9, Grafik 10).

GRAFİK 9 **Kabotaj Hattında Yapılan Yükleme-Boşaltma Miktarı** (Bin Ton)

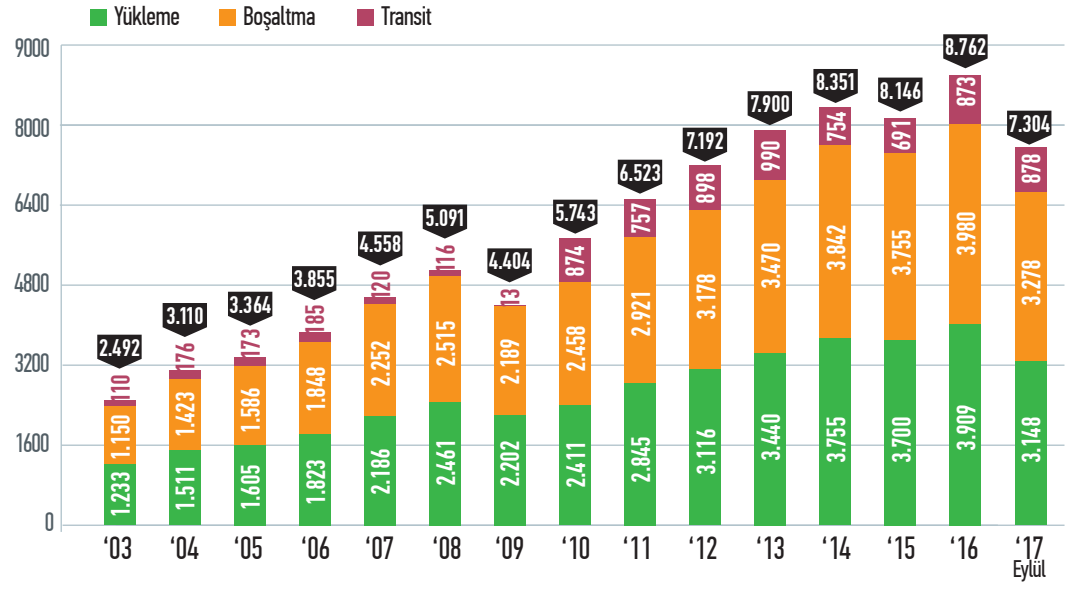
GRAFİK 10 **Kabotaj Hattında Elleçlenen Yük Miktarı** (Milyon Ton)

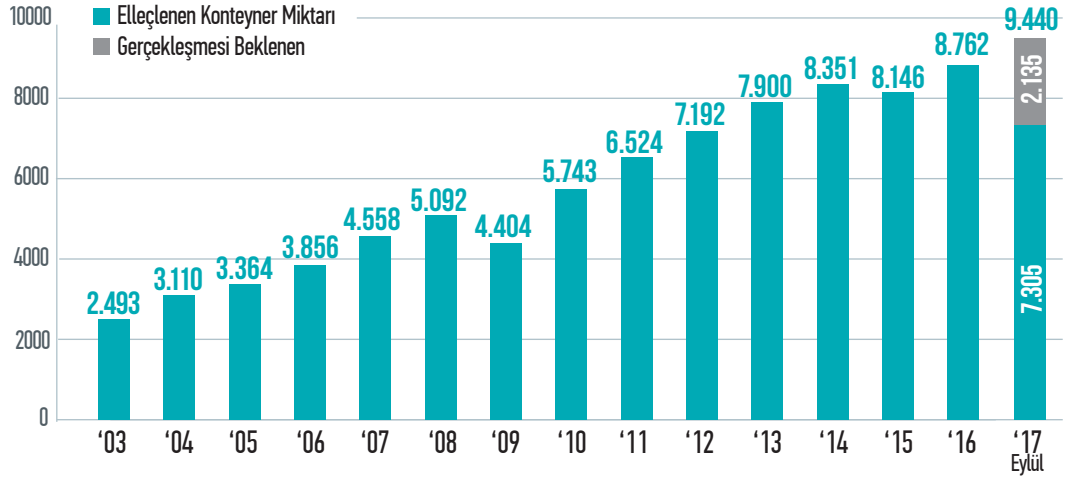
Konteyner Taşımacılığı

Limanlarımızda işlem gören toplam konteyner miktarında (TEU bazında), 2003 yılına göre 2016 yılında %251 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonu itibariyle %279 artış beklenmektedir (Grafik 11, Grafik 12).

GRAFİK 11 **Limanlarımızda Elleçlenen Konteyner Miktarı-TEU** (Bin Teu)

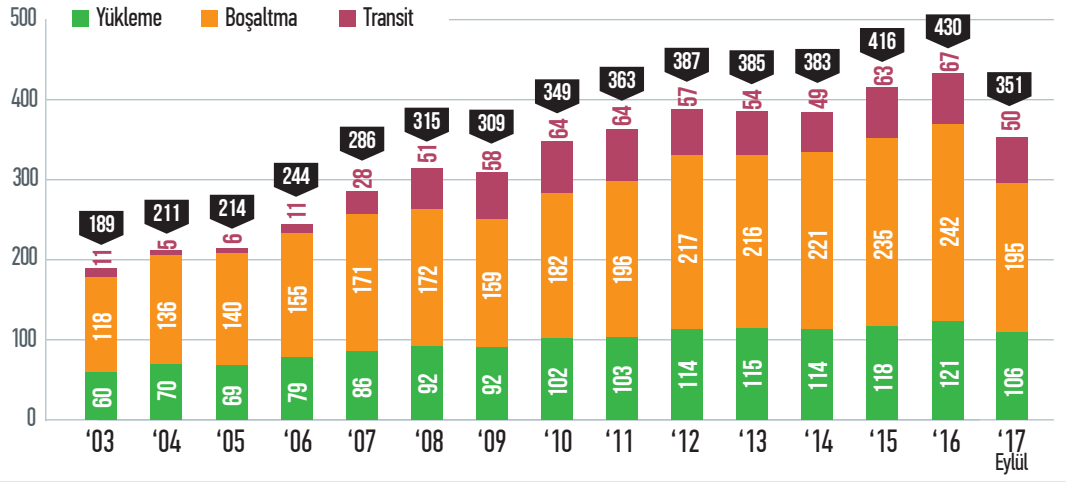
GRAFİK 12 **Limanlarımızda Elleçlenen Konteynerin Yıllık Gelişimi-TEU** (Bin Teu)

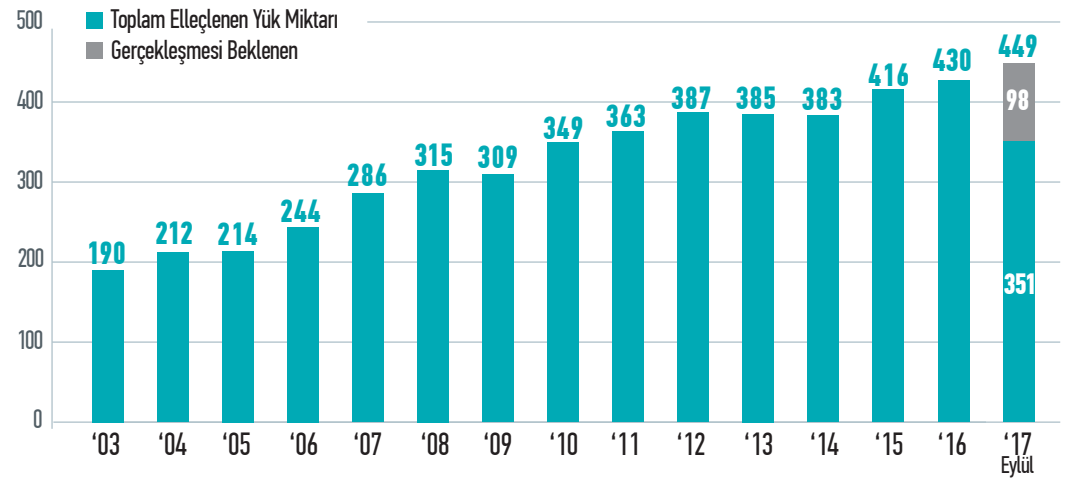
Limanlarımızda Elleçlenen Yük

Limanlarımızda elleçlenen yük miktarında 2003 yılına göre 2016 yılında %127 artış gerçekleşmiştir. 2017 yılı sonu itibariyle de %136 artış beklenmektedir. (Grafik 13, Grafik 14).

GRAFİK 13 **Limanlarımızda Elleçlenen Yük Miktarı-Ton** (Milyon Ton)

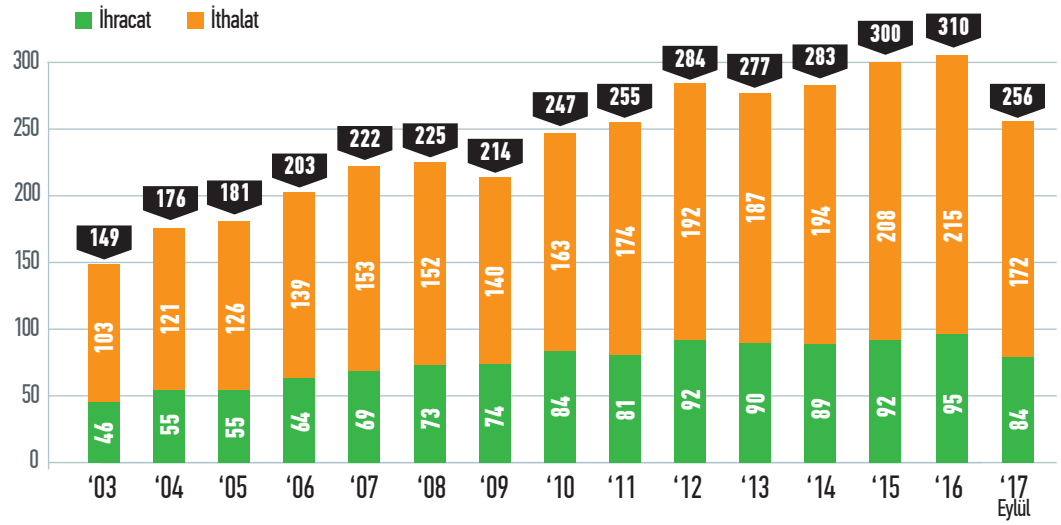
GRAFİK 14 **Limanlarımızda Elleçlenen Yükün Yıllık Gelişimi-Ton** (Milyon Ton)

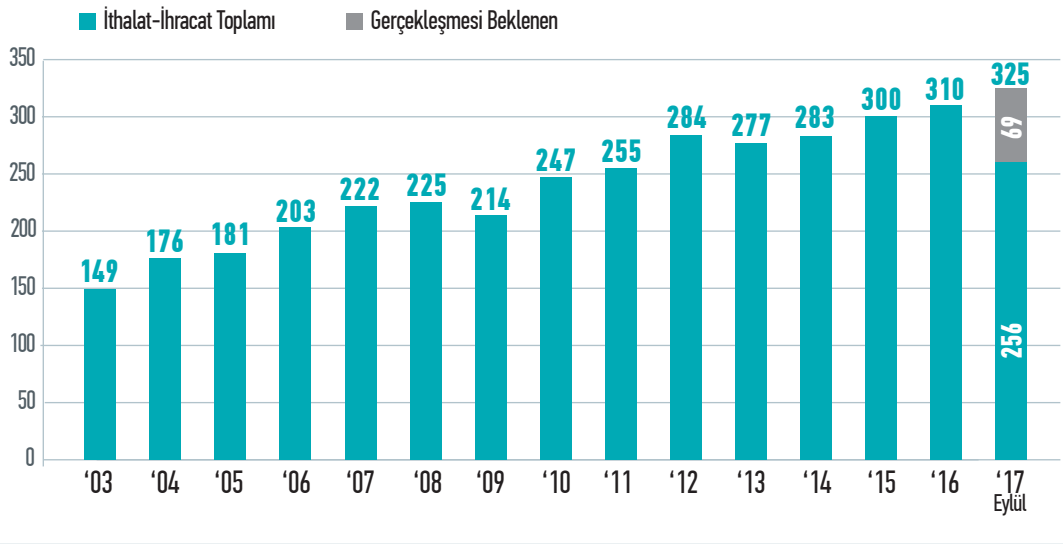
Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları

Denizyolu dış ticaret taşımalarında 2003 yılına göre 2016 yılında ithalatta %108, ihracatta %106 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonu itibariyle toplam dış ticaret taşımalarında %117 artış beklenmektedir (Grafik 15, Grafik 16).

GRAFİK 15 **Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları-Ton** (Milyon Ton)

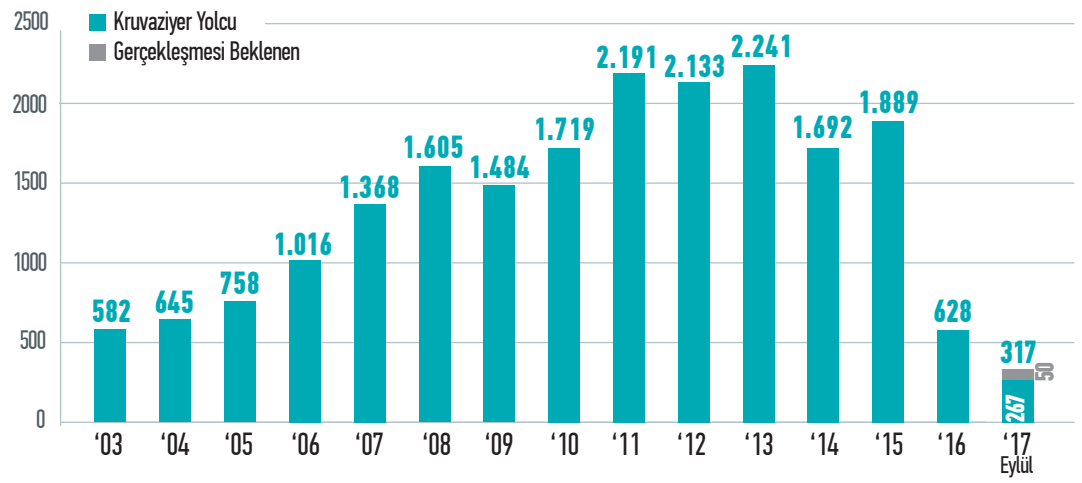
GRAFİK 16 **Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları-Ton** (Milyon Ton)

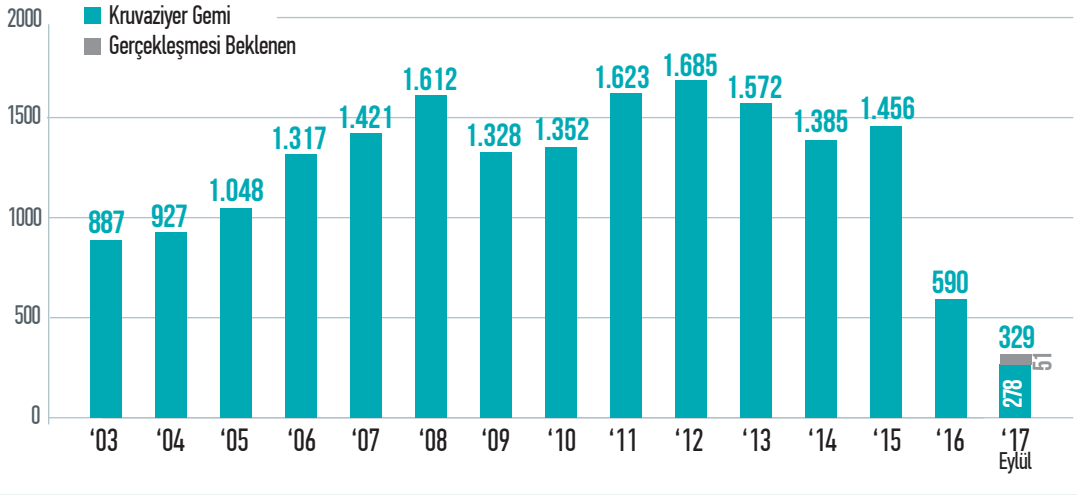
Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısı

Limanlarımızı ziyaret eden kruvaziyer yolcu sayısında 2003 yılına göre 2016 yılında %8 artış, limanlarımıza uğrayan kruvaziyer gemi sayısında ise %33 azalma gerçekleşmiştir. 2017 yılı sonunda 2003 yılına göre kruvaziyer yolcu sayısında %45, kruvaziyer gemi sayısında %63 azalma beklenmektedir (Grafik 17, Grafik 18).

GRAFİK 17 **Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Yolcu Sayısı** (Bin Yolcu)

GRAFİK 18 **Limanlarımıza Uğrayan Kruvaziyer Gemi Sayısı** (Adet)

Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatları

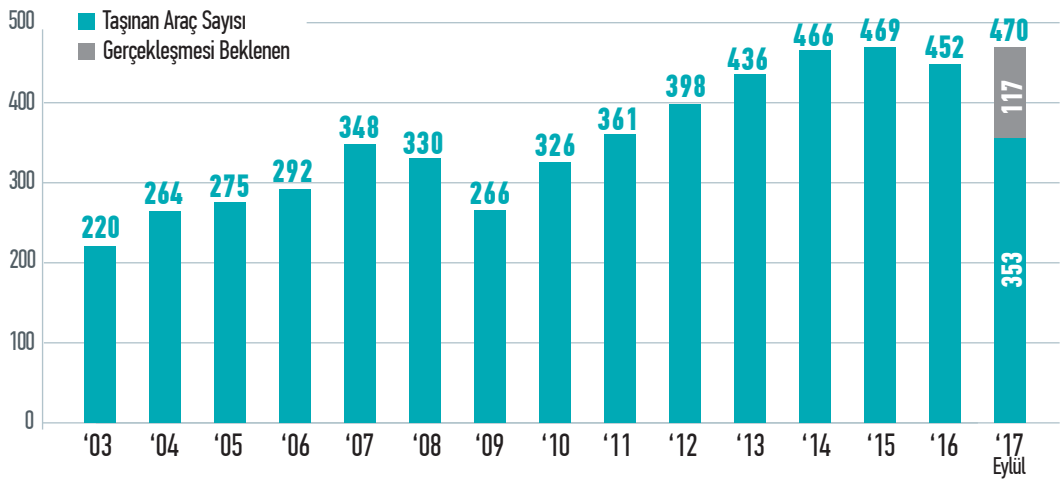
2017 yılı ilk 8 ay itibariyle yurtdışı bağlantılı Ro-Ro hattımız aktif olarak çalışmaktadır.

Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatları

GRAFİK 19

Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatlarında Taşınan Araç Sayısı (Bin Adet)

TABLO 1 Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatları ve Taşınan Araç Sayısı

HATLAR	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Eylül
Pendik/ Haydarpaşa - Trieste	107.135	112.602	107.640	119.088	160.203	149.062	111.401	116.815	139.270	121.742	167.201	175.117	188.378	182.958	139.279
Ambarlı-Trieste	32.591	37.888	33.333	38.954	41.085	39.998	30.372	27.179	18.017	15.618	7.595	0	0	6.298	12.250
Çeşme - Trieste	27.559	28.280	29.591	30.889	36.717	30.039	24.808	37.627	43.058	44.106	45.764	47.797	50.825	54.954	38.652
Samsun - Novorossiysk	14.582	21.090	26.781	27.120	29.598	21.148	9.280	15.145	10.742	7.670	14.682	16.491	10.297	3.447	4.357
Zonguldak - Skodovsk	8.739	9.153	15.629	19.147	27.099	23.632	20.476	9.036	8.722	4.447	8.001	438	0	174	3
Trabzon - Sochi	5.372	5.032	3.648	742	0	0	0	5.078	580	518	228	440	2	0	0
Taşucu - Girne	1.609	3.512	3.403	6.574	7.180	10.150	7.066	36.071	30.624	34.168	34.153	34.497	29.640	29.944	24.597
Mersin - Magusa	13.404	33.241	38.768	35.560	33.393	32.305	31.032	19.107	14.717	14.669	18.901	22.138	20.760	22.811	22.902
Mersin - Trieste	9.354	13.112	15.985	13.488	12.938	23.766	19.966	28.571	37.093	39.748	34.153	35.849	37.538	36.234	31.380
Tekirdağ - Toulen	0	0	0	0	0	0	12.019	9.269	0	0	0	0	0	0	0
Mersin - İskenderiye	0	0	0	0	0	0	0	889	241	790	638	1.607	113	6	129
Pendik/ Haydarpaşa - Marsilya	0	0	0	0	0	0	0	7.480	2.130	0	0	0	0	0	0
Samsun-Kavkaz	0	0	0	0	0	0	0	6	1.383	1.236	895	662	441	150	441
Tekirdağ-Trieste	0	0	0	0	0	0	0	1.039	0	0	1.466	1.067	0	0	0
Ambarlı-Toulen	0	0	0	0	0	0	0	0	25.063	37.505	14.893	0	0	0	0
İskenderun-Port Said	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.673	6.146	5.463	2.822	0	0
Samsun-Gelincik	0	0	0	0	0	0	0	0	5.675	7.789	3.634	6.821	13.853	5.908	6.035
Samsun-Tuapse	0	0	0	0	0	0	0	2.143	995	2.901	2.964	4.687	4.382	116	1.501
Taşucu-Tripoli	0	0	0	0	0	0	0	0	38	2.283	8.292	8.613	14.758	18.361	17.177
Haydarpaşa-Ilyichevsky	0	0	0	0	0	0	0	0	6.899	11.528	18.343	34.945	24.003	19.376	2.179
Zonguldak-Sevastopol	0	0	0	0	0	0	0	0	351	5.323	4.477	2.246	250	5	0
Taşucu-Tartous	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.801	5.437	3.026	1.180	127	0
Tuzla-Constanta	0	0	0	0	0	0	0	0	467	10.883	0	0	0	0	0
Zonguldak-Yevpatoria (Evpatori)	0	0	0	0	0	0	0	10.537	14.818	20.679	27.007	5.378	159	0	0
Zonguldak-Ilyichevsky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	11.110	12.237	8.965	960
Mersin-Damietta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.071	0	0	0	0
İskenderun-Haifa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.194	2.287	109	0	0
Derince-Poti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	646	1.571	1.482	98	117
Tuzla-Toulen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43.305	56.061	61.740	50.595
TOPLAM	220.345	263.910	274.778	291.562	348.213	330.100	266.420	325.992	360.883	398.077	436.478	465.555	469.290	451.672	352.554

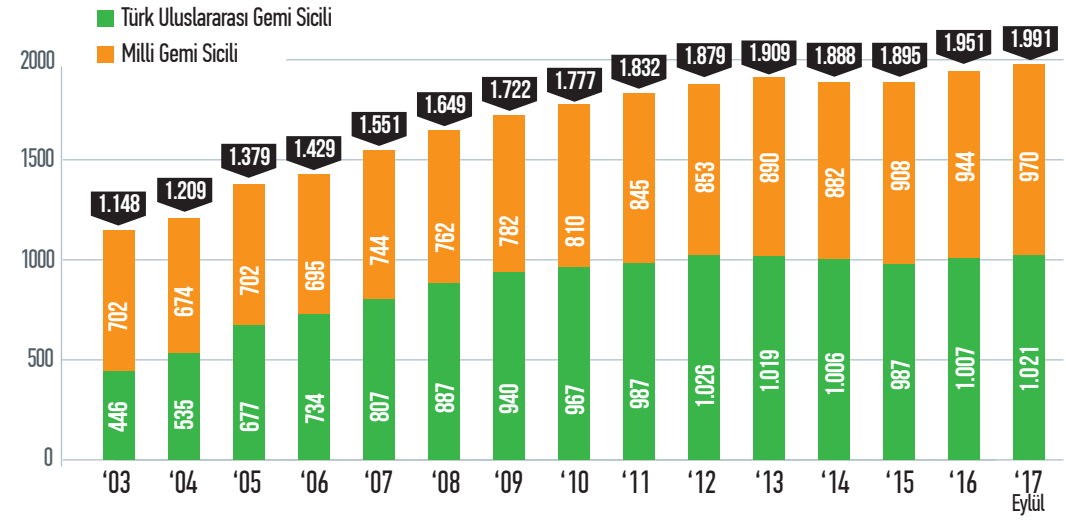
Uluslararası düzenli Ro-Ro hatlarında taşınan araç sayısında 2003 yılına göre 2016 yılında %105 artış gerçekleşmiş olup, 2017 yılı sonunda %113 artış beklenmektedir (Tablo 1, Grafik 19).

DENİZ TİCARET FİLOSU

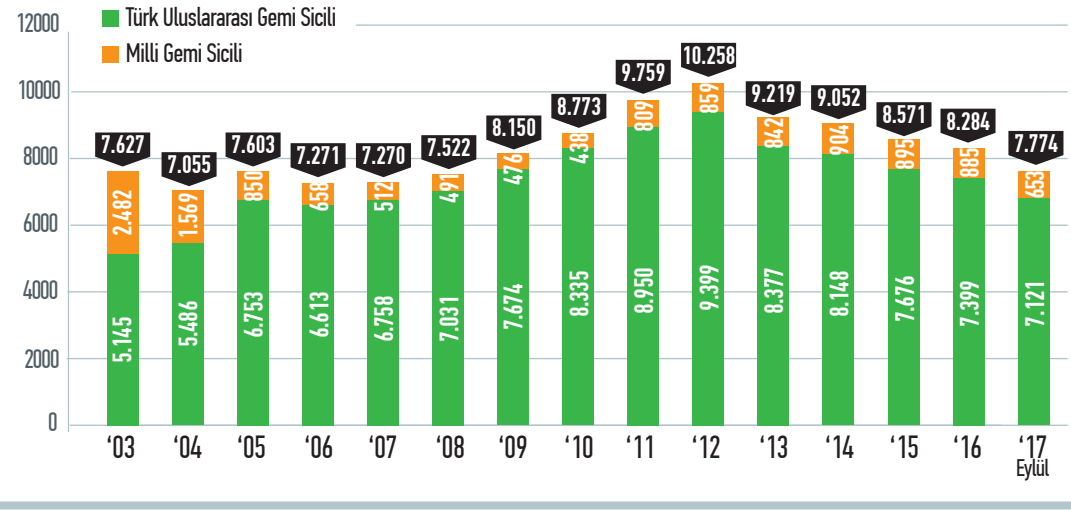
Sicillere Kayıtlı Gemi Sayısı (150 GT ve üzeri)

2017 Ağustos ayı itibariyle, sicillere kayıtlı deniz ticaret filomuz 2003 yılına göre adet bazında %73, DWT bazında ise %3 artış gerçekleşmiştir (Grafik 20, Grafik 21).

GRAFİK 20 **Türk Bayraklı Filo Adet Gelişimi** (150 Gt Ve Üzeri) (Adet)

GRAFİK 21 **Türk Bayraklı Filo DWT Gelişimi** (150 Gt Ve Üzeri) (Bin DWT)

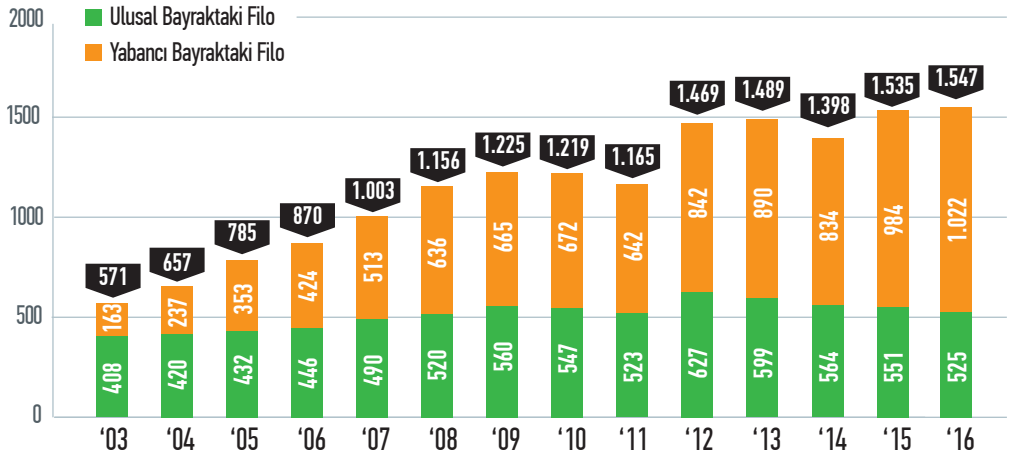
Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu

Türk sahipli deniz ticaret filosunda (1000 GRT ve üzeri); 1 Ocak 2017 tarihi itibariyle 2003 yılına göre adet bazında %172, tonaj bazında %228 oranında artış gerçekleşmiştir (Tablo 2, Grafik 22, Grafik 23).

TABLO 2 **Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu** (1000 GT ve üzeri)

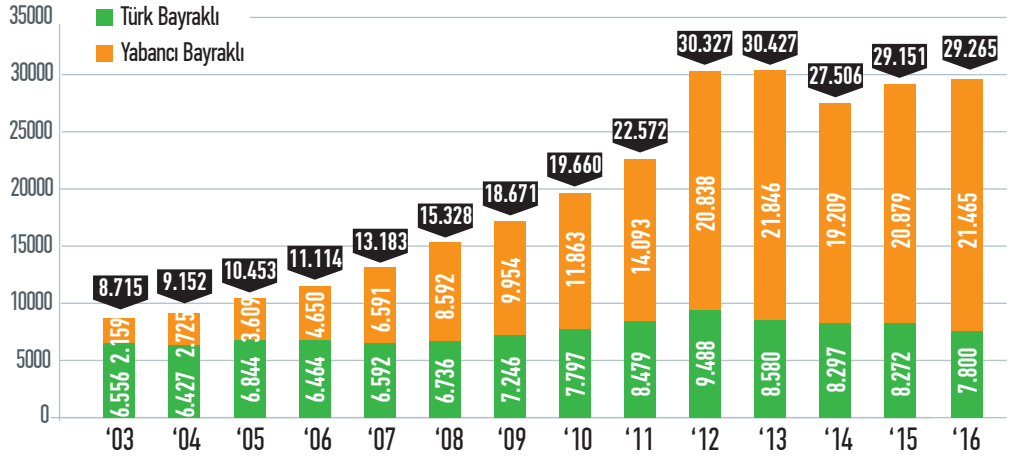
YIL	Dünya Sırası	Ulusal Bayraktaki Filo				Yabancı Bayraktaki Filo				Toplam Filo			
		Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort. Yaş	Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort. Yaş	Toplam Adet	DWT-1000	TEU-1000	Ort. Yaş
2003	18	408	6.556	56	19,0	163	2.159	24	20,0	571	8.715	80	19,0
2004	20	420	6.427	53	18,0	237	2.725	24	22,0	657	9.152	77	20,0
2005	19	432	6.844	50	19,0	353	3.609	24	21,0	785	10.453	74	20,0
2006	19	446	6.464	50	19,0	424	4.650	36	21,0	870	11.114	87	20,0
2007	17	490	6.592	62	19,0	513	6.591	50	20,0	1.003	13.183	113	19,0
2008	16	520	6.736	69	18,0	636	8.592	61	20,0	1.156	15.328	130	19,0
2009	15	560	7.246	70	17,5	665	9.954	66	18,6	1.225	17.200	136	18,1
2010	15	547	7.797	72	16,8	672	11.863	59	17,6	1.219	19.660	131	17,2
2011	15	523	8.479	76	16,5	642	14.093	60	16,2	1.165	22.572	136	16,3
2012	13	627	9.488	88	17,4	842	20.838	91	16,7	1.469	30.327	179	17,0
2013	13	599	8.580	91	17,7	890	21.846	101	17,2	1.489	30.427	192	17,4
2014	13	564	8.297	96	18,0	834	19.209	108	18,5	1.398	27.506	204	18,3
2015	14	551	8.272	110	19,0	984	20.879	139	17,6	1.535	29.151	249	18,1
2016	15	525	7.800	108	20,1	1.022	21.465	151	18,2	1.547	29.265	259	18,8

GRAFİK 22 **Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu Gemi Sayısı** (1000 Gt Ve Üzeri) (Adet)

GRAFİK 23

Türk Bayraklı Deniz Ticaret Filosu Gemi Tonajı (1000 Gt Ve Üzeri) (Bin DWT)

TABLO 3

Ülke Filolarının DWT Bazında Dünya Sıralaması (1000 GT ve Üzeri)

Dünya Sıralaması (DWT)						Ulusal Bayrak				Yabancı Bayrak				Kontrol Edilen Toplam Filo				Kontrol Edilen Toplam Filo	Yabancı Bayrak DWT-Oranı (%)
2017	2016	2015	2014	2013	Ülkeler	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort. Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort. Yaş (Yıl)	Adet	1000 DWT	1000 TEU	Ort. Yaş (Yıl)		
1	1	1	1	1	YUNANİSTAN	733	70.329	52	13,9	3.791	271.964	2.050	10,8	4.524	342.293	2.102	11,3	5,5	79,5
2	2	2	2	2	JAPONYA	792	31.085	59	12,3	3.380	210.734	1.244	7,8	4.172	241.820	1.303	8,7	-0,8	87,1
3	3	3	3	3	ÇİN	2.621	73.470	667	11,3	2.352	141.642	1.598	11,4	4.973	215.112	2.265	11,3	5,9	65,8
4	4	4	4	4	ALMANYA	207	10.277	760	14,0	2.966	103.789	4.380	10,5	3.173	114.066	5.140	10,7	-5,6	91,0
5	5	5	5	5	GÜNEY KORE	720	13.483	101	18,3	952	72.376	591	10,2	1.672	85.859	692	13,7	4,7	84,3
6	6	6	6	6	NORVEÇ	515	16.755	56	14,6	1.099	49.084	292	13,6	1.614	65.839	348	13,9	3,6	74,6
7	7	7	8	8	A.B.D	203	4.936	83	22,9	931	52.960	227	13,3	1.134	57.896	311	15,0	1,3	91,5
8	8	8	7	7	SİNGAPUR	700	26.906	387	8,9	676	27.826	254	14,5	1.376	54.732	642	11,7	-1,9	50,8
9	9	9	9	9	TAYVAN	107	4.312	134	17,6	801	43.679	843	11,5	908	47.991	976	12,2	0,7	91,0
10	10	10	11	11	İTALYA	473	13.900	77	15,9	597	31.257	1.251	10,4	1.070	45.157	1.328	12,8	-2,5	69,2
11	12	12	12	13	HONG KONG	481	26.864	437	8,1	425	12.419	63	17,4	906	39.283	499	12,5	8,0	31,6
12	11	11	10	10	DANİMARKA	321	15.604	979	14,2	518	21.302	747	10,7	839	36.906	1.726	12,0	-2,2	57,7
13	13	14	15	15	KANADA	113	925	7	29,7	387	29.197	800	9,8	500	30.121	807	14,3	-1,2	96,9
14	15	17	16	22	İNGİLTERE	209	7.055	102	12,1	498	22.797	481	11,0	707	29.852	583	11,3	10,2	76,4
15	**14**	**13**	**13**	**13**	**TÜRKİYE**	**525**	**7.800**	**108**	**20,1**	**1.022**	**21.465**	**151**	**18,2**	**1.547**	**29.265**	**259**	**18,8**	**0,4**	**73,3**
16	16	15	14	14	HİNDİSTAN	605	15.467	21	12,8	139	7.746	16	13,3	744	23.212	37	12,9	-3,1	33,4
17	17	16	17	16	RUSYA	1.069	6.280	81	28,1	383	15.398	39	19,9	1.452	21.679	120	26,0	2,3	71,0
18	18	18	20	20	BELÇİKA	61	7.103	0	11,3	147	14.108	90	9,4	208	21.211	90	9,9	5,7	66,5
19	19	19	18	18	İRAN	151	5.811	105	17,4	58	12.912	7	12,1	209	18.723	112	15,9	5,4	69,0
20	20	20	21	23	ENDONEZYA	1.585	14.965	178	24,1	105	2.033	18	18,6	1.690	16.998	197	23,7	14,0	12,0
21	24	26	25	26	FRANSA	110	3.120	199	13,4	207	12.468	833	9,5	317	15.588	1.032	10,8	43,0	80,0
22	21	21	19	19	S.ARABİSTAN	84	3.417	8	15,3	67	12.050	1	15,6	151	15.467	9	15,4	14,3	77,9
23	22	24	23	25	B.A.E	48	319	1	13,2	489	14.869	108	19,8	537	15.187	108	19,2	20,5	97,9
24	23	23	22	21	MALEZYA	211	6.482	22	17,3	105	6.802	1	15,6	316	13.284	23	16,7	7,8	51,2
25	25	25	26	27	HOLLANDA	608	5.210	207	11,0	320	6.557	81	12,9	928	11.767	288	11,7	9,3	55,7
26	26	27	30	28	KUVEYT	34	5.117	15	10,2	67	6.221	444	8,9	101	11.339	459	9,3	10,0	54,9
27	-	-	-	-	KATAR	18	701	7	12,9	84	9.367	-	9,6	102	10.068	7	10,2	110,1	93,0
28	29	-	-	-	İSVİÇRE	50	1.758	9	8,8	148	7.412	11	10,3	198	9.170	20	9,9	16,9	80,8
29	27	28	27	-	BERMUDA	-	-	-	-	47	9.045	0	10,8	47	9.045	0	10,8	4,0	100,0
30	30	29	29	29	VİETNAM	775	6.549	33	11,4	94	1.264	6	19,8	869	7.813	39	12,3	5,2	16,2
TOPLAM 30 ÜLKE						14.129	405.999	4.893	15,6	22.855	1.250.741	16.629	11,6	36.984	1.656.740	21.522	13,2	3,4	75,5
DİĞER						2.385	30.914	225	23,8	2.601	71.254	466	20,1	4.986	102.168	692	21,9	5,0	69,7
ALT TOPLAM						16.514	436.913	5.118	16,8	25.456	1.321.996	17.096	13	41.970	1.758.908	22.214	14,2	3,5	75,2
BİLİNMEYEN														516	4.786	102	22,5	-35,2	-
TOPLAM DÜNYA FİLOSU														**42.486**	**1.763.694**	**22.316**	**14,3**	**3,3**	

Gemiadamları Verileri

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre dünya genelinde;

- Dünya genelinde toplam olarak yaklaşık 1.647.500 gemiadamı bulunmaktadır. Bu gemiadamlarının 777.000 adeti zabitan sınıfı, 873.500 adeti tayfa sınıfıdır.

- Toplam gemiadamı sayısı son beş yılda yaklaşık % 24 artmıştır.
- Gemiadamı arz talep dengesi incelendiğinde, 2020 yılından itibaren gemiadamı talebinin artacağı tahmin edilmektedir.
- Ülkemiz dünyanın başlıca gemiadamı yetiştiren ülkeleri arasındadır ve önümüzdeki senelerde de gemiadamı arzı bakımından önemli rol üstlenecektir.
- Ülkemizde aktif olarak çalışan 92.775 gemiadamı bulunmaktadır.
- Ülkemiz dünyada sayı itibariyle en çok gemiadamı yetiştiren sayılı ülkeler arasındadır.

Ülkemizdeki Gemi Adamı Sayısı (2017 yılı Eylül ayı itibariyle)

TABLO 4

Aktif Olarak Çalışan Zabitan ve Tayfa Sınıfı Gemiadamı Yeterlikleri

Toplam Gemiadamı Sayısı	116.250
Aktif Zabitan Sayısı	36.500
Aktif Tayfa Sayısı	79.750

TABLO 5

Diğer Yeterlikler

Yeterlik	Sayısı
Amatör Denizci	199.470
Kılavuz Kaptan	579
Profesyonel Sualtı Adamı	1.429
Vts Operatörü	175

Denizcilik Eğitimi Veren Kurumların Dağılımı

Ülkemizde denizcilik eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Yüksek Öğretim Kuruluna (YÖK) bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında verilmektedir. Bu eğitim kurumları eğitim araç-gereçleri, deniz emniyet eğitim tesisleri, denizci eğiticilerin nitelikleri ve eğitim müfredatları bakımından Sözleşmenin I/8 Kuralı uyarınca kalite standartları sistemi ile Bakanlığımız tarafından sürekli olarak izlenip değerlendirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda uygun bulunan eğitim kurumları Bakanlığımız tarafından akredite edilmektedir. Ülkemizde Bakanlığımız tarafından akredite edilen ve mezunlarına gemiadamı yeterlik belgesi ve STCW Sertifikası düzenlenmesi uygun görülen eğitim kurumlarına ilişkin bilgiler Tablo 6'da gösterilmiştir.

TABLO 6

Bakanlığımızca Yetkilendirilmiş Denizcilik Eğitimi Veren Kurumlar

YÖK	MEB	Özel	TOPLAM
16	22	30	68

ÜLKEMİZDEKİ KIYI YAPILARININ GENEL DURUMU

Ülkemizde 2017 Eylül ayı itibariyle, farklı işlevlerde ve faal olarak liman ve iskele tesisi, marina/yat limanı/yanaşma yeri, tersane, tekne imal yeri, çekek yeri, balıkçılık kıyı yapısı ve gemi söküm tesisi olmak üzere toplam 940 adet kıyı yapısı yer almakta olup, söz konusu kıyı yapılarında ve özellikle limanlarımızda son yıllarda oldukça büyük değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır.

Kıyılarımızda yaşanan bu gelişmenin ortaya çıkmasında; belirli ekonomik gelişmeler ve endüstriyel talepler ile gerçekleştirilen bazı yasal düzenlemelerin önemli etkisi olmuştur. Bilhassa 1997 yılı sonrasında kıyılarda özel liman yatırımlarının önünün açılması ile bu alanda bir talep patlaması yaşanmıştır. Günümüze kadar olan süreç içerisinde, özelleşen kamu limanları dışında, yeni liman alanları ile İzmit, İskenderun ve Aliağa gibi deniz kıyısında bulunan sanayi bölgelerindeki iskelelerin tevsi projeleri ile limancılık alanlarının büyümesi de söz konusudur.

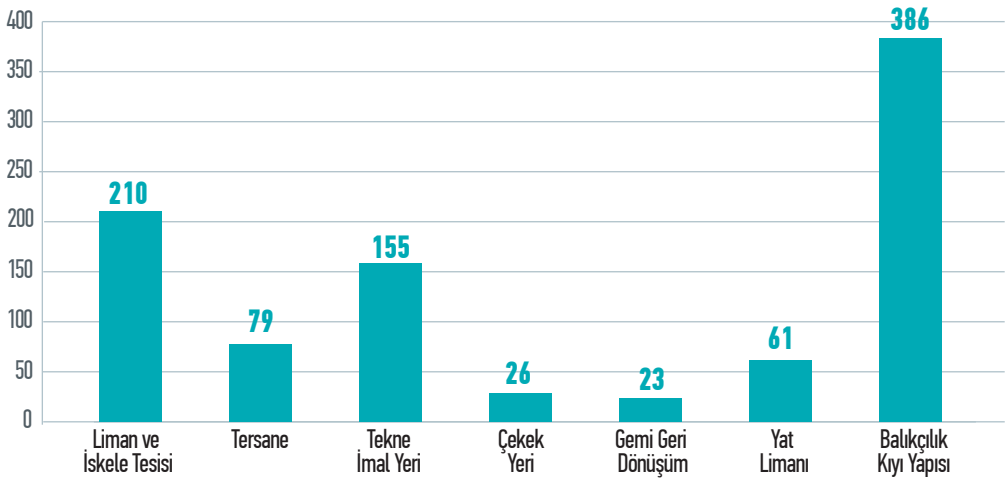
2010 yılında Ulaştırma Kıyı Yapıları Master Planı adıyla Bakanlığımızca bir çalışma yapılmış olup, söz konusu plan; ülke kıyılarındaki limancılık ihtiyaç analizini ve temel öneriler noktasında Bakanlığımızın planladığı 3 ana liman projesini (Filyos, Çandarlı, Mersin) ortaya koymuştur.

Benzer bir çalışma ülkemizdeki turizm tesisleri için de yapılmış olup, ortaya çıkan ülke bütünündeki ihtiyaca göre, birçok yat limanı planlaması ve yapımı için öncülük etmiştir.

Diğer taraftan ülkemizdeki balıkçı barınaklarına yönelik durum tespiti ve balıkçı barınaklarımızın ihtiyaç duydukları teknik eksikliklerin tamamlanması amacıyla "Balıkçı Barınakları İhtiyaç Analizi Çalışması" Bakanlığımızca gerçekleştirilerek bir envanter çıkarılması sağlanmıştır.

Bakanlığımızca üst ölçekte; Ulusal Ulaştırma Ana Planı çalışmaları başlatılmış, ayrıca 2016 yılı içerisinde Kıyı Yapıları Master Planının güncellenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

GRAFİK 24 **Ülkemizdeki Mevcut Kıyı Yapıları**

Ülkemizin artan turizm potansiyeli ve Akdeniz çanağındaki yat turizminden alacağı payın arttırılmasına yönelik oluşturulan politikalar yat limanı sayımızı arttırmaktadır.

Bu sektörde de Bakanlığımız tarafından Yap-İşlet-Devret Modeli ile marinalar/yat limanları yaptırılmakla birlikte özel sektör yatırımcıları tarafından da çok sayıda marina/ yat limanı projesi hazırlanmaktadır.

655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza verilen görevler çerçevesinde; kıyı yapıları imar plan teklifleri değerlendirilmekte ve onama yetkisi olan kuruma, Bakanlığımız görüşü bildirilmektedir.

Bu kapsamda, 2013 yılında 269 adet, 2014 yılında 171 adet ve 2015 yılında 118 adet, 2016 yılında 85 adet ve Eylül 2017 itibariyle 86 adet kıyı tesislerine yönelik olarak hazırlanmış olan imar planı teklifi için Bakanlığımız görüşü verilmiştir.

"Kıyılarımızda önce emniyet ve güvenlik"

Kıyılarımızın korunması ve efektif olarak kullanımının sağlanması amacıyla öncelikli olarak; Samsun- Kirazlık, Ambarlı, Antalya, Mersin ve Tekirdağ bölgelerinde yoğun olarak bulunan ve akaryakıt ürünlerini elleçlemek üzere yapılmış boru hattı ve şamandıra sistemlerinin ortak bir platform/terminal sistemi üzerinden ayrı boru hatlarıyla elleçleme yapılabilmesi için yeni bir çalışma başlatılmıştır.

Yapılan çalışmalar ilgili kurumlarla da paylaşılmış olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın bu konuda destekleri alınmıştır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca mevzuat değişikliği yapılarak şamandıra sistemleri ile hammadde ihtiyacını karşılayacak olan tesislere antrepo izni verilmeyeceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Özellikle tatil bölgelerimizde görülen otel önü güneşlenme ve denize girme iskelelerinin otel işletmecilerinin kişisel zevkleri ve tercihleri doğrultusunda yapılması yerine belirli bir düzen içerisinde, kıyının kamu yararına kullanımını engellemeyecek şekilde ve minimum kıyı yapılaşması ile sağlanması prensip edinilmiştir. Bu doğrultuda otel önü iskelelere ilişkin imar plan teklifleri revize ettirilerek bir disiplin altına alınmaya çalışılmaktadır.

Ülkemiz insanına denizi daha çok sevdirmek ve insanımızın denizden daha fazla faydalanmasını sağlamak amacıyla, özellikle yat limanları doluluk oranlarının fazla olduğu Ege ve Akdeniz kıyılarında ve devamında ülkemizin tamamına yönelik olarak "Kıyılarımızda

Güvenli Barınma Yerlerinin ve Bağlama Sistemlerinin Etüdü Projesi" yapılmış olup, sonucunda özel tekne sahiplerinin en büyük sorunu olan bağlama sorununun çözülmesi hedeflenmektedir. Rapor çıktıları doğrultusunda yapılacak bağlama-barınma yerleri için alınması gereken izin ve onaylar ile işletim modeli konusunda paydaş toplantıları yapılmaktadır.

Bu çalışmaya ilave olarak, özellikle belediyeler tarafından hazırlanan rekreasyon amaçlı kıyı düzenlemelerinde halkın denizde sportif, eğlence ve gezi amacıyla, amatör ve özel teknelerini, römork kullanarak denize indirip, denizden çekebilecekleri, yol ile bağlantısı olan ve geri sahasında taşıt ve römork otopark yeri bulunan denize iniş rampaları yapılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

GEMİ SANAYİMİZ

Ülkemizde tersanelerin geçmişi Selçuklular devrine uzanmaktadır. Selçuklular döneminde Türklerin batıya doğru ilerleyişi, denizcilik açısından Emir Çaka Bey'in 1081'de ilk tersaneyi kurması ve 50 parçalık ilk Türk donanmasını inşa etmesiyle başlamaktadır. Selçuklular devrinde denizcilik alanında yapılan en önemli tesis Alaiye (Alanya) tersanesidir. 1227 yılında yapılan bu tersane, inşasının üzerinden sekiz yüzyıla yakın zaman geçmesine rağmen hala ayakta durmaktadır.

1390 yılında Gelibolu tersanesi ve 1455 yılında da Haliç tersanesi ile başlayan süreçler bu günlere kadar değişen teknolojilere uyumlu olarak süregelmiştir.

Dünya denizciliğinde gemi inşa sanayi; gemi inşa, yat inşa, bakım-onarım, yan sanayi ve gemi geri dönüşüm olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sektörler bir geminin dizayn aşamasından başlayarak geri dönüştürülmesi ile noktalanan bütün süreçleri kapsamaktadır.

Ülkemizde faaliyet gösteren tersanelerin rekabet eşitliğinin sağlanması, standartlarının yükseltilmesi, üretim süreçlerinin ve çalışma alanlarının daha emniyetli, güvenli ve çevreye duyarlı hale getirilebilmesi amacıyla tesis-

Faal Tersane ve Gemi Söküm Tesislerinin İllere Göre Dağılımı

lerin İşletme İzin Belgelerine sahip olmaları 10.08.2014 tarihi itibariyle zorunlu hale getirilmiştir.

Ülkemizdeki faal tersane ve gemi söküm tesislerine ilişkin 2003 ve 2016 yıllarına yönelik kıyaslama yapıldığında;

- 2003 yılında 37 adet tersane ve 550.000 DWT proje kapasitesi varken,
- 2017 yılında 79 adet tersane ve 4,52 milyon DWT proje kapasitesine ulaşıldığı görülmektedir.

Tersanelerde İstihdam

Gemi sanayi sektörümüzü oluşturan tersane, tekne imal ve çekek yerlerinde Eylül 2017 itibariyle yaklaşık 32 bin kişi istihdam edilmektedir.

Gemi Yan Sanayi

Ülkemiz gemi inşa sektörünün büyümesine paralel olarak gemi yan sanayimizdeki istihdam da sektörün yerli katkı oranı kapsamında 1'e 3 istihdam imkânı vererek, ülkemizin en büyük sorunu olan işsizliğin çözümüne katkı sağlamaktadır.

2003 yılında 42.000'lerde olan yan sanayi çalışan sayısı, 2007 yılı sonunda 100.000'e ulaşmıştır. Ancak, küresel krizin de etkisiyle tersanelerimizde yaşanan olumsuzluklara paralel olarak yan sanayideki çalışan sayısı 2017 yılı Eylül ayı itibariyle yaklaşık 96.000 kişi civarındadır.

Ülkemiz gemi inşa yan sanayisi; bazı ürünlerin üretiminde (ırgatlar, dümen makineleri, elektrik teçhizatı, gemi zincirleri ve çapalar vs.) kendini kanıtlamış olmakla birlikte, bazılarının üretiminde ise (gemi ana makinesi, gemi kazanı, yağ-yakıt separatörleri, seyir cihazları, algılayıcılar vs.) yetersiz kalmaktadır. Diğer yandan, gemi inşasının hammaddesi olan sertifikalı çelik sac ve profilin ülkemizdeki ulusal üretim kapasitesi ise ihtiyacın altındadır.

Kuru ve Yüzer Havuzlar

Kamuya ait olan Haliç Tersanesinde 3 adet ve Dz.K.K. Pendik Tersanesinde 1 adet, 6 adet kuru havuz faaliyetini sürdürmektedir. Ayrıca farklı tersanelerimizde bulunan 26 adet yüzer havuz ile tersanelerimizin toplam havuz kapasitesi 36 adete ulaşmaktadır.

TABLO 7 Gemi Sanayi Sektöründe İstihdam

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/9
Gemi İnşa Üretim Tesisleri	14.000	14.700	25.000	28.580	33.480	26.910	19.179	21.449	20.560	23.000	23.000	21.332	29,699	29.324	31.910
Yan SanayiTesisleri	42.000	44.100	75.000	85.740	100.440	80.730	57.537	64.347	61.680	65.000	65.000	63.000	90.000	90.000	96.000
TOPLAM	62.000	58.800	100.000	114.320	133.920	107.640	76.716	85.796	82.240	88.000	88.000	84.332	119.699	119.324	127.910

TABLO 8 Kuru ve Yüzer Havuz Sayıları

	2003	2007	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/9
Kuru Havuz	4	4	7	9	9	9	9	9	9	10
Yüzer Havuz	11	15	15	18	19	21	21	23	25	26

Yat ve Tekne İmal Tesisleri

Eylül 2017 itibariye ülkemizde 155 adedi kıyılarda olmak üzere toplam 580 adet yat ve tekne imal tesisi, 26 adedi kıyılarda olmak üzere toplam 136 çekek yeri bulunmaktadır.

Gemi Geri Dönüşüm Sanayimiz

Gemi geri dönüşüm sektörü; ekonomik ömrünü tamamlamış gemilerin seferlerden çekilmesi ve yerlerine yeni gemilerin getirilmesi, daha güvenli ve çevreye duyarlı, daha fazla işletme verimi olan, denizcilik risklerini daha aza indiren tabii bir teknolojik süreç içinde yerini bulmaktadır.

Gemi geri dönüşümü, çevreyi koruyan endüstri türleri arasında yer almakta olup, ekolojik dengenin korunmasında etkin bir rol üstlenen "yeşil endüstri" olarak da adlandırılmaktadır.

1976 yılından itibaren gemi söküm faaliyetleri ülkemizde sadece İzmir İli, Aliağa ilçesinde yapılmakta olup, 1.300 metrelik sahil şeridinde özel teşebbüse ait 23 tesis faaliyet göstermektedir. Ayrıca, MKE Gemi Söküm Tesisi de aynı bölgede yer almaktadır.

Emek yoğun bir sektör olan gemi söküm sanayimiz sağlanan teknik destekler ve uluslararası alanda itibarının arttırılması adına yapılan tanıtım faaliyetleri ile küresel krizi fırsata çevirebilmiş olup, 2017 yılı Eylül ayı itibariyle bu sektörde yaklaşık olarak 1.200 kişiye doğrudan, yan sanayi ve tedarikçisi olduğu demir çelik sektörü ile birlikte bu rakamın birkaç misli ile dolaylı olarak istihdam imkânı sağlamaktadır.

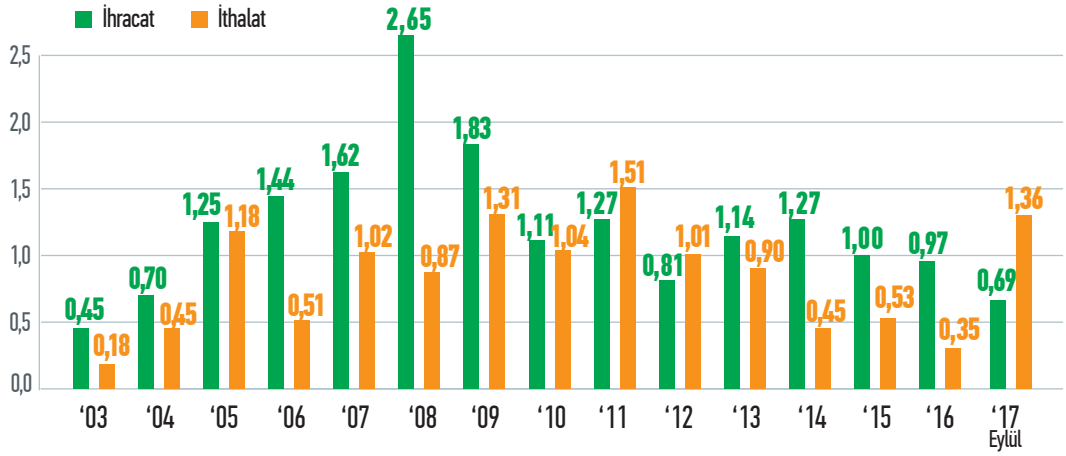
Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından geliştirilmiş olan Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesi, 2009 yılında, Hong Kong'da düzenlenen ve 63 ülke temsilcisinin hazır bulunduğu diplomatik konferansta kabul edilmiştir. Ülkemiz söz konusu diplomatik konferansa katılım sağlamış olup, söz konusu Sözleşmeyi, Sözleşmenin 16 ncı maddesinin 2.2 nci paragrafı hükümlerine bağlı olarak Hükümetçe kabulü ve TBMM'nin onay şartı ile imzalayarak, imzacı beş ülkeden biri olmuştur.

31/03/2017 tarihli ve 30024 sayılı Resmi Gazete'de 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun yayımlanması ile Sözleşmeye taraf olma sürecimiz son aşamaya gelmiştir.

TABLO 9 **Yıllar İtibariyle Gemi Geri Dönüşümüne Tabi Tutulan Gemi Tonajı**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/9
Sökülen Gemi Adedi	99	136	85	94	73	73	127	238	341	281	232	203	113	121	161
Sökülen Gemi Tonajı (x1000 LDT)	194	154	111	115	128	153	298	423	653	927	802	587	602	604	646

GRAFİK 25 **Deniz Araçları Dış Ticaret Rakamları** (Milyar $)

Gemi Sanayindeki Ürün Portföyü ve Deniz Araçları İthalat/İhracat Dengesi

Güçlü tersanecilik altyapımızın yanı sıra ülkemiz kıyılarında deniz ticaretine hizmet sunan diğer sektör dalları ile birçok kıyı tesisi faaliyetine devam etmekte olup bunların tersane, tekne imal, çekek yeri ve gemi geri dönüşüm tesisleri olarak toplam 290 adedi gemi sanayi tesisi hüviyetindedir.

Ülkemizde bulunan 79 faal tersane;

- Kimyasal tankerler,
- Açık deniz balıkçı gemileri,
- Kuru yük gemileri,
- Romörkörler,
- Offshore gemisi ve deniz yapıları,
- Diğer çelik konstrüksiyon işlerini de yaparak,

teknoloji üreten, yan sanayi oluşturan ve istihdam sağlayan üretim çeşitliliğiyle bilgi birikimi, deneyimi ve altyapıyı bir bütün olarak ortaya koymaktadır.

Sahillerimizde tersanelere ilave olarak bulunan 155 adet tekne imal tesisi, 26 adet çekek yeri ve 23 adet gemi söküm tesisi gemi sanayimizin bütünleyici parçalarıdır.

Ülkemizin gerçekleştirdiği deniz araçları ihracatı, 2008 yılına kadar artan bir ivmeyle devam etmekteyken, 2008 küresel finans kriziyle birlikte bir azalma içine girmiştir.

2016 yılında 970 Milyon $'lık deniz aracı ihracatı gerçekleştirilmişken, aynı dönemde 350 Milyon $'lık deniz aracı ithalatı yapılmıştır.

Ayrıca, tersanelerimiz gemi bakım-onarımında bölgesel üs olma potansiyelini artırarak devam ettirmektedir.

Diğer taraftan, yine tersanelerimiz Bakanlığımızın mega projelerine çelik konstrüksiyon işleri yaparak katkı sağlamaktadırlar.

Gemi sanayinin gemi ve yat ihracatı yanında, bakım-onarım girdisi ile diğer çelik yapı ve malzeme imalatı ile savunma sanayinin oluşturduğu iş potansiyeli sayesinde sektörün toplam ekonomik büyüklüğü, ihracat rakamı ile sınırlı kalmamaktadır.

Politika ve Düzenlemeler

HAT İZNİ YÖNETMELİĞİ İLE YOLCU VE ARAÇ TAŞIMACILIĞI DÜZENE KAVUŞTURULDU

25.11.2010 tarihinde yayımlanan Deniz Yolu İle Yapılacak Düzenli Seferlere Dair Yönetmelik ile kabotaj hattında düzenli sefer yapacak gemilere hat izni belgesi düzenlenmeye başlanmıştır.

2015 yılında İdaremizce verilen hat izin belgesi işlemleri, Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı'nca "Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Azaltılması Projesi" kapsamına alınmıştır.

Bakanlığımızca verilen deniz yolu ile düzenli sefer yapan gemilere verilen düzenli sefer izin belgesi işlemleri Düzenli Seferler Bilgi Sistemi (DSBS) adlı bir yazılım ile 19.12.2016 tarihinden itibaren online yapılmaya başlanmıştır.

DSBS ile düzenli sefer yapan gemilerin hat izin başvuruları, belgelendirilmeleri, istatistiklerinin tutulması ve faaliyetlerinin takibinin elektronik ortamda yapılması sağlanmıştır. Bundan sonra evrak, posta ve manuel dosyalama işlemleri ortadan kaldırılmış olup talepler daha kısa sürede sonuçlandırılmaktadır.

DENİZDE MALİ SORUMLULUK VE SİGORTA

Deniz Alacaklarına İlişkin Gemilerin Sigortalandırılması ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik, 14 Kasım 2010 tarih ve 27759 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Limanlarımıza gelen 300 GT ve üzeri tüm gemilere, Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Sözleşmesi (LLMC-96) kuvertür alan ve limitlerinde zorunlu Koruma ve Tazmin (P&I) sigortası bulundurmaları zorunluluğu şartı getirilmiştir.

30.05.2017 tarih ve 45168 sayılı "Bayrak Devleti Uygulamaları Kapsamındaki İdari İşlemlerde Muteber Kabul Edilecek P&I Kulüpleri ve Sigorta Şirketlerine Dair Yönerge" yayımlanarak gemilerin 3. şahıslara ve çevreye vereceği zararların sigorta kuruluşlarınca (P&I Kulüpleri) karşılanabilmesi için muteber kabul edilecek şirketlerin özellikleri belirlenerek liste halinde yayımlanmıştır.

Diğer yandan 19 Aralık 2013 tarihinde yayımlanan 1998 sayılı yönerge ile Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu (CLC 92) Sözleşmesi gereğince gemilere sertifika düzenlenmesi hakkındaki esaslar belirlenmiştir.

Ayrıca 19 Aralık 2013 tarihinde yayımlanan 1997 sayılı Yönerge ile Gemi Yakıtlarından Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu BUNKERS-2001 Sözleşmesi gereğince gemilere sertifika düzenlenmesi hakkındaki esaslar belirlenmiştir.

Son olarak Bakanlığımızın katkıları neticesinde, Hazine Müsteşarlığınca çıkarılan ve 18/10/2014 tarihli ve 29149 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deniz Araçları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Tarife ve Talimat Tebliği kapsamında; mevzuatımızda dağınık halde bulunan yolcu taşımacılığı hususundaki zorunlu sigorta hükümleri tek bir başlık altında toplanmıştır.

Bunun dışında, ülkemizin de 2004 yılından bu yana tarafı olduğu Uluslararası Petrol Kirliliği Tazmin Sisteminde ilk 2 basamakta yer alan CLC ve IOPC Sözleşmeleri zararların önce P&I Sigortası vasıtasıyla donatan tarafından üstlenilmesini, bu limitleri aşan kısımların ise Uluslararası Petrol Kirliliği (IOPC) Fonu tarafından karşılanmasını öngörmektedir. Ülkemizde yerleşik bulunan petrol alıcıları da dahil olmak üzere yılda 150.000 tondan daha fazla alım yapan şirketler bu fona katkıda bulun-

maktadır. 3. aşama ise 92 Fon sözleşmesine getirilen bir protokolle limitler en üst seviye olan 1,15 Milyar $'a çekilmiştir. Ek Fon olarak adlandırılan bu protokole ülkemiz 2013 yılında taraf olmuştur.

Deniz ve İç Suları Dip Tarama Yönetmeliği

Deniz ve iç sularda gerçekleştirilecek olan tarama faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla, deniz ve iç sularda yürütülen tarama faaliyetlerini, bunlara ilişkin iş ve işlemleri, tarama işini yapan ve yaptıran kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişileri ve tarama vasıtalarını kapsayan Yönetmelik 09.08.2016 tarih ve 29796 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, 09.02.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kapsamında 2017 Eylül ayı itibariyle 20 firma Tarama Yetki Belgesi alarak yetkilendirilmiştir.

Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtlarında AB Uyumu

Avrupa Birliğinde Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Araçlarının piyasaya arzına yönelik kurallar 94/25/EC sayılı Direktif ile düzenlenmiştir. Bakanlığımızca bu direktif mevzuatımıza uyumlaştırılarak 2/4/2002 tarihli ve 24714 sayılı Resmî Gazete'de "Gezi Tekneleri Yönetmeliği" olarak yayımlanmıştır. 94/25/EC sayılı AB Direktifi ise Avrupa Birliği tarafından 2013/53/EU Direktifi ile değiştirilerek yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kapsamda 2013/53/EU Direktifine uyum sağlanarak, Şubat 2017 tarihinde AB Komisyonundan uyum mektubu alınmış ve Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği 05/05/2017 tarihli ve 30057 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği; 2,5 ile 24 metre arasında olan özel

tekneler (Sandal, sürat teknesi, yat), bunların motorları ve kişisel deniz taşıtlarının (jetski), ülkemizde CE uygunluk işareti ile piyasaya arz edilmesi ve bu ürünlerde AB ortak pazarında olmamızı sağlamaktadır.

Yeni uyum Yönetmeliği ile;

- 05/05/2017 tarihinden önce üretilmiş gezi tekneleri ve motorların ülkemizde piyasaya arzında geçiş süreci olarak 01.07.2018 tarihi belirlenmiştir.
- "Yurt Dışında Bulunan veya Yabancı Bayrak Çeken Teknelerin Türk Bayrağına Geçişine İlişkin Tebliğ" kapsamında ithal edilen tekneler için CE uygunluk işaretlemesine ilişkin hükümlerin 01.07.2018 tarihinden itibaren uygulanacağı belirtilerek mevcut halleri ile ithal edilme imkanı sağlanmıştır.
- Güçleri 15 kW'a eşit veya daha az olan ve küçük imalatçılar tarafından eski değerlere göre imal edilen dıştan takma motorların 18/1/2020 tarihine kadar piyasaya arz edilme imkanı sağlanmıştır.
- Bakanlığımıza 2013/53/EU sayılı AB Direktifi kapsamında ülkemizde yerleşik Onaylanmış Kuruluş atama imkanı getirmiş olup üreticilerimizin AB teknik düzenlemelerine uygun üretim yapmasına avantaj sağlayacaktır.
- Ürün güvenliği konusunda uygunluk değerlendirme prosedürleri ile tekne üreticileri, ithalatçıları, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının ve İdaremizin sorumlukları daha ayrıntılı olarak yer almıştır.

Proje ve Faaliyetler

Denizcilik alanında yapılan yatırımların önemli bir kısmı özel sektör eliyle gerçekleştirilmekle birlikte, 655 sayılı KHK kapsamında verilen görevler çerçevesinde büyük kıyı yapıları ile balıkçı barınakları Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

KONTEYNER LİMANLARI

Kuzey Ege Çandarlı Limanı

Avrupa ile Orta Doğu arasındaki potansiyel trafikten kaynaklanan kombine taşımacılık zincirinde, aktarma merkezi olarak planlanmıştır.

Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın ise 10'uncu büyük konteyner limanı olarak planlanan Çandarlı Limanı'nın temeli 15.05.2011 tarihinde atılarak işe başlanmıştır.

İlk aşamada;

- 1.etap 1 Milyon TEU/Yıl,
- 2.etap 2 Milyon TEU/Yıl,
- 3.etap 1 Milyon TEU/Yıl,

olmak üzere toplam 4 Milyon TEU/Yıl kapasiteye ulaşması hedeflenmektedir.

Proje kapsamında;

- 480 m'si taş dolgu dalgakıran,
- 1.020 m'si çelik kazıklı dalgakıran olmak üzere,
- Toplam 1.500 m dalgakıran imalatı yapılmış olup, 31.01.2014 tarihi itibariyle geçici kabulü yapılmıştır.

Yap-İşlet-Devret Modeli (YİD) ile yapılacak olan, 2.200 m uzunluğunda ve 1.000 m genişliğindeki rıhtımın, YİD Modeli ile 1.Etabın ihalesine çıkılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Filyos Limanı

Batı Karadeniz'de kuzey-güney aksında kombine taşımacılık hizmeti verecek bir liman kompleksinin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

- Filyos Limanı Projesi aynı zamanda geri sahasında oluşturulması planlanan Sanayi Bölgesi faaliyetleri nedeniyle Bölgesel Kalkınma Projesidir. Batı Karadeniz illerinin gelişimi ve kalkınmasında önemli bir ivme oluşturacaktır.
- Artan gemi trafiği nedeniyle Boğazların karşı karşıya kaldığı tehdit azalacaktır.
- Cevher, konteyner, akaryakıt gibi çeşitli yük türlerine hizmet verecek olup, 25 milyon ton/yıl kapasiteye sahip olacaktır.

Zonguldak Filyos Limanı İnşaatının ihalesi tamamlanmış olup sözleşmesi 01.07.2016 tarihinde imzalanmıştır. İşin yer teslimi 19.07.2016 tarihinde yapılmış olup, inşaat faaliyetleri devam etmektedir.

Proje kapsamında;

- 2450 m uzunluğunda ana mendirek,
- 1370 m uzunluğunda tali mendirek,
- 3000 m uzunluğunda (-14 m ve -19 m derinliğinde) rıhtım,

Yaklaşık 20 milyon m^3 tarama, geri saha dolgusu ve tahkimat işleri yer almaktadır. Söz konusu inşaatın yapım süresi 4 yıl olarak öngörülmüştür.

Alt yapı inşaatları genel bütçe imkanlarıyla gerçekleştirilecek olup, Yap-İşlet-Devret modeli ile limanın 25 milyon ton/yıl kapasiteyle hizmet vermesini teminen; Üst yapı tesisleri (hangar, depo, işletme binaları, yükleme-boşaltma binaları vb.) yükleme-boşaltma ve

ekipman temini gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca limanın demiryolu-karayolu bağlantısı için çalışmalar başlatılmıştır.

Mersin Konteyner Limanı

Doğu Akdeniz, Orta Asya ve Orta Doğu'ya yönelik gelecekteki talebi karşılamak üzere, elverişli konumu nedeniyle konteyner aktarma merkezi olarak planlanmıştır. 12,8 milyon TEU kapasiteli Mersin Konteyner Limanı'nın İmar Planı çalışmaları sürdürülmektedir.

DENİZ TURİZMİ VE KIYI YAPILARI AÇISINDAN HEDEFLER

Akdeniz çanağında dolaşan toplam yat sayısı günümüzde yaklaşık 1 milyona ulaşmış olup, her yıl önemli artışlar olmaktadır.

Fransa, İspanya ve İtalya Akdeniz çanağı marina kapasitelerinin %75'ini oluşturmaktadır. Ancak bu ülkelerde yeni yatırım yerlerinin kısıtlı olması, Batı Akdeniz'in kirlenmesi ve işletmeci ücretlerindeki artış, Doğu Akdeniz ülkelerini cazip duruma getirmiştir.

Kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmiş ve halen işletilmekte olan yat limanlarına ilaveten ihtiyaç duyulan kapasitenin karşılanması amacıyla kamu imkanları, YİD modeli ve özel sektör dinamikleri ile yat turizmi için zorunlu altyapının oluşturulması ve ülkemizin turizm açısından bölgedeki ayrıcalıklı rolünün belirlenmesi büyük önem arz etmektedir. Halen ülkemizde kamu ve özel sektöre ait işletilmekte olan 61 adet yat limanı ve yat çekek yeri bulunmaktadır.

Mevcut denizde yat bağlama kapasitemiz 18.261 yat olup, inşaatı devam eden ve planlanan yat limanları ile 2023 yılında 50.000 yat bağlama kapasitesine ulaşılması hedeflenmektedir.

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN TURİZM TESİSLERİ

Yap-İşlet-Devret modeli ile 2003 yılına kadar 1 proje bitirilmiş iken, bugün inşaatı tamamlanarak faaliyetine devam eden Yat Limanı sayısı 10'a çıkarılmıştır. Kamu kaynağı kullanılmadan inşa edilen bu projelerin ekonomiye katkısı yaklaşık 450 Milyon TL'dir.

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilerek İşletmeye Açılan Turizm Tesisleri

- Muğla Turgutreis Yat Limanı
- Aydın Didim Yat Limanı
- İzmir Çeşme Yat Limanı
- İzmir Sığacık Yat Limanı
- Yalova Yat Limanı
- Mersin Yat Limanı
- Antalya Alanya Yat Limanı
- Antalya Kaş Yat Limanı
- Mersin Kumkuyu Yat Limanı
- Muğla Ören Yat Limanı
- Bodrum Yolcu İskelesi

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilerek İnşaatı Devam Eden Tesisler

- Antalya Gazipaşa Yat Limanı
- Muğla Datça Yat Limanı
- Muğla Dalaman Yat Limanı ve Deniz Otobüsü Yanaşma Yeri

- Haliç Yat Limanı ve Kompleksi
- Karasu Limanı
- Tekirdağ Yat Limanı

Demre Yat Limanı İnşaatı

Genel Bütçeden ihale edilerek alt yapısı yaptırılan Demre Yat Limanı İnşaatının kabulü 22.05.2016 itibarıyla yapılmış olup YİD modeli ile eksik kalan altyapı inşaatları ve üst yapı tesislerinin ihalesine çıkılması hedeflenmektedir.

Haliç Yat Limanı ve Kompleksi

Proje, 2 adet her biri minimum 70 yat kapasiteli yat limanı ve tesisi ile 2 adet 5 yıldızlı 400 odalı otel, apart/butik oteller, dükkanlar, ofis vb. kongre merkezi, 1.000 kişilik camii, yapılar ve bunlara ilişkin alt yapı ile teknik mahallerden oluşan diğer fonksiyonları ile bunlara ilişkin elektronik, elektrik, mekanik, güvenlik, teçhizat ve tesisat işlerini kapsamaktadır. 25 Eylül 2013 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır.

Yatırım süresi, imar planı ve ÇED raporundan en son onaylanan onay tarihinden itibaren 4 yıl olup, işletme süresi 45 yıldır. Toplam yatırım tutarı 1,4 Milyar TL, işletme dönemi boyunca ödenecek toplam kira bedeli de 1,3 Milyar ABD Doları + KDV'dir. Yatırıma 2017 yılının ikinci yarısında başlanması hedeflenmektedir.

Etüt Proje Çalışmaları Devam Eden Yeni Yat Limanları

- Urla Çeşmealtı Yat Limanı
- Seferihisar Ürkmez Yat Limanı
- Çanakkale Lapseki Yat Limanı
- Demre Yat Limanı
- Manavgat Yat Limanı
- Şakran Yat Limanı

Yap-İşlet-Devret Modeli İle İhale Edilecek Projeler

- Çeşme Şifne Yat Limanı
- Balıkesir Avşa Adası Türkeli Yat Limanı
- Bayraklı (Turan) Yat Limanı

Yapımı Devam Eden Yat Limanları

- İzmir Yeni Foça Yat Limanı

2017 Yılı Yapım İhalesi Hazırlıkları Yapılan Ulaştırma Denizyolu Tesisleri

- Çatalzeytin Sahil Tahkimatı

2017 Yılında Yapım İhalesi Gerçekleştirilen Kıyı Yapıları

- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Kampüsü Altyapı İnşaatı
- Anamur İskelesi
- S.G. Karadeniz Bölge Komutanlığı 30 m Uzatımı ve Güney Rıhtım Düzenlemesi İşi
- Sinop Ayancık Çayağzı Koruma Mahmuzu Yapılması
- S.G. Akdeniz Bölge Komutanlığı Rıhtım İskele İnşaatı
- Abana Sahil Tahkimatı
- Amasra Limanı Mendirek Onarımı İnşaatı
- Krd. Ereğli Kuzey Mendirek Onarımı İnşaatı

BALIKÇI BARINAKLARI

Ülkemizde 2003 yılında 178 adet balıkçı barınağı varken bu rakam 229'a ulaşmıştır. 14 yılda 51 adet balıkçı barınağı tamamlanmıştır.

2017 Yılında Tamamlanması Planlanan Balıkçı Barınakları

- İnebolu Evrenye Balıkçı Barınağı Onarımı

2017 Yılında Yapımına Başlanan Balıkçı Barınakları

- Yoroz Balıkçı Barınağı Tevsii İnşaatı
- Poyrazköy Balıkçı Barınağı Çekek Yeri İnşaatı
- Sinop Demirciköy Balıkçı Barınağı İkmal İnşaatı
- Armutlu Kapaklı Balıkçı Barınağı
- Bağırganlı Balıkçı Barınağı Ana Mendirek Onarımı ve Çekek Yeri İnşaatı
- Giresun Espiye Adabük Balıkçı Barınağı

2017 Yılı Yatırım Programımızda Yer Alan Ve İhale Çalışmaları Sürdürülmekte Olan Balıkçı Barınakları

- Karaduvar Balıkçı Barınağı Tevsii İnşaatı
- Doğanbey Payamlı Balıkçı Barınağı

Yapımı Devam Eden Balıkçı Barınakları

- Hopa Balıkçı Barınağı İnşaatı
- Denizkonak-Uğurlu-Çamaltı Köyleri Balıkçı Barınağı

2017 Yılı Yatırım Programımızda Yapım İhalesi Gerçekleştirilmek Üzere Yer Alan Ve Etüt-Proje Çalışmaları Devam Eden Balıkçı Barınakları

- Antalya Gazipaşa Uğrak Balıkçı Barınağı İnşaatı
- İstanbul Anadolu Kavağı Balıkçı Barınağı Rıhtım İnşaatı
- İstanbul Rumeli Kavağı Balıkçı Barınağı Rıhtım İnşaatı
- İstanbul Anadolu Feneri Balıkçı Barınağı İnşaatı
- İzmir Doğanbey Payamlı Balıkçı Barınağı İnşaatı

2017 YILI ETÜT-PROJE İHALESİ YAPILAN LİMAN TESİSLERİ

- Yeni Akçakoca Balıkçı Barınağı Etüt Proje İşleri
- Akçakoca Kıyı Koruma Yapıları ve Döngelli Deresi Çıkış Mahmuzları
- Kanal İstanbul Etüt Proje İşi
- Antalya Şamandıra Tesisleri Etüt Proje İşi

2017 YILI ETÜT-PROJE İHALESİ HAZIRLIKLARI YAPILAN LİMAN TESİSLERİ

- Samsun Şamandıra Tesisleri Dönüşümü Etüt Proje İşleri
- Yenikapı Kruvaziyer Limanı Etüt Proje İşleri

YEŞİL LİMAN PROJESİ

Yeşil Liman Projesi ile ülkemizde faaliyet gösteren liman tesislerinin işletme standartlarının yükseltilmesi ve çevre duyarlılığının en üst düzeye çıkartılması amaçlanmaktadır. Yeşil Liman Projesi kapsamında; Bakanlığımız Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü (DTGM) ve TSE arasında 16.12.2014 tarihinde konu ile ilgili olarak işbirliği protokolü imzalanmıştır.

İdaremizce belirlenen Sektörel Kriterler doğrultusunda yapılan denetimler sonucu, uygun bulunan limanlara "Yeşil Liman/Eko Liman" Sertifikası düzenlenmektedir.

Gelinen süreçte, 29.06.2017 tarihinde "Yeşil Liman/Eko Liman" sertifikası almaya hak kazanan 11 liman tesisine sertifikaları törenle teslim edilmiştir.

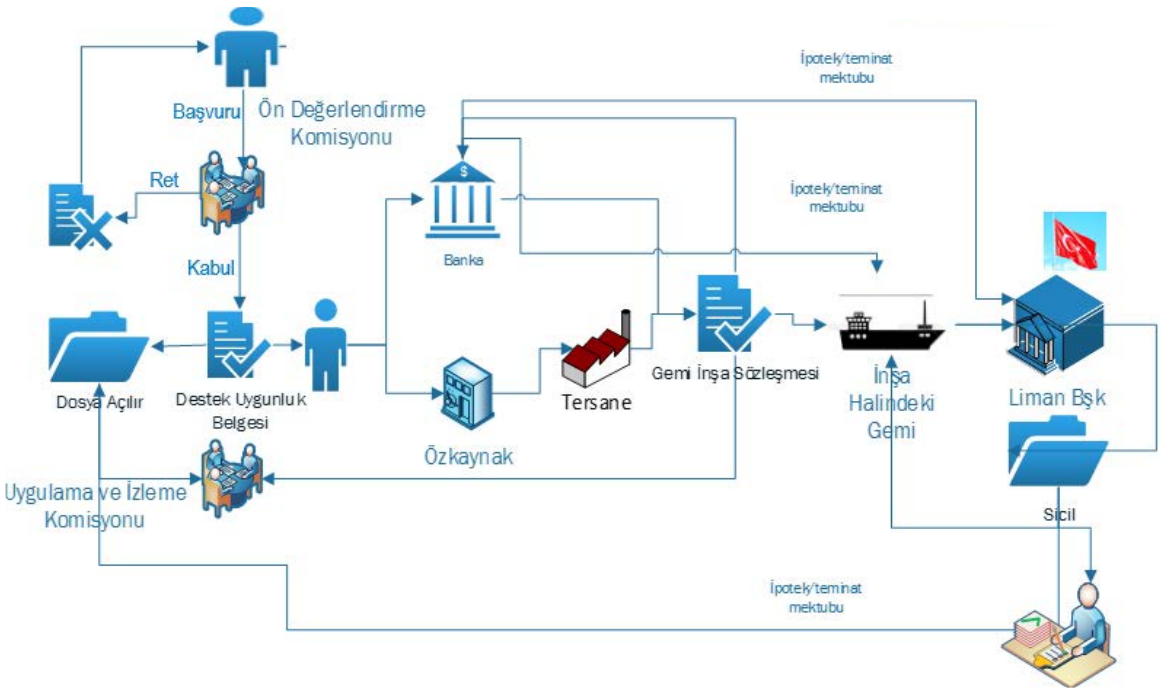

TÜRK DENİZ TİCARET FİLOSUNU YENİLEME PROJESİ

Sekizinci, Dokuzuncu ve Onuncu 5 yıllık Kalkınma Planlarında Türk Deniz Ticaret Filosunun geleceği milli bir öncelik olarak yer almıştır.

Türk ticaret filomuzun yenilenmesi amacıyla ekonomik ömrünü tamamlamış olan gemilerin hurdaya ayrılarak yerlerine yeni gemi inşa edilmesi durumunda hurda bedeli kadar nakdi destek sağlanmasına yönelik 6639 sayılı Kanun, 15/04/2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Uygulamanın usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanan "Türk Bayraklı Gemilerden Ekonomik Ömrünü Tamamlayanların Hurdaya Ayrılarak Yerlerine Yeni Gemi İnşa Edilmesinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ" Taslağı yayımlanma aşamasına yaklaşılmıştır.

Söz konusu destek ile gençleşen filomuzun rekabet gücü artacaktır. Diğer taraftan yabancı bayrakta gemisi olan armatörün gemisine Türk bayrağı çekmesinin özendirilmesi sonucunda ithalat ve ihracat yüklerindeki taşıma paylarının artmasıyla navlun açığının azalacağı beklenilmektedir.

Yapılan düzenleme ile hurdaya ayrılacak geminin; yerine yeni inşa edilecek geminin kızaktan indirileceği zamana kadar, işletilmeye devam edilmesi sağlanacaktır.

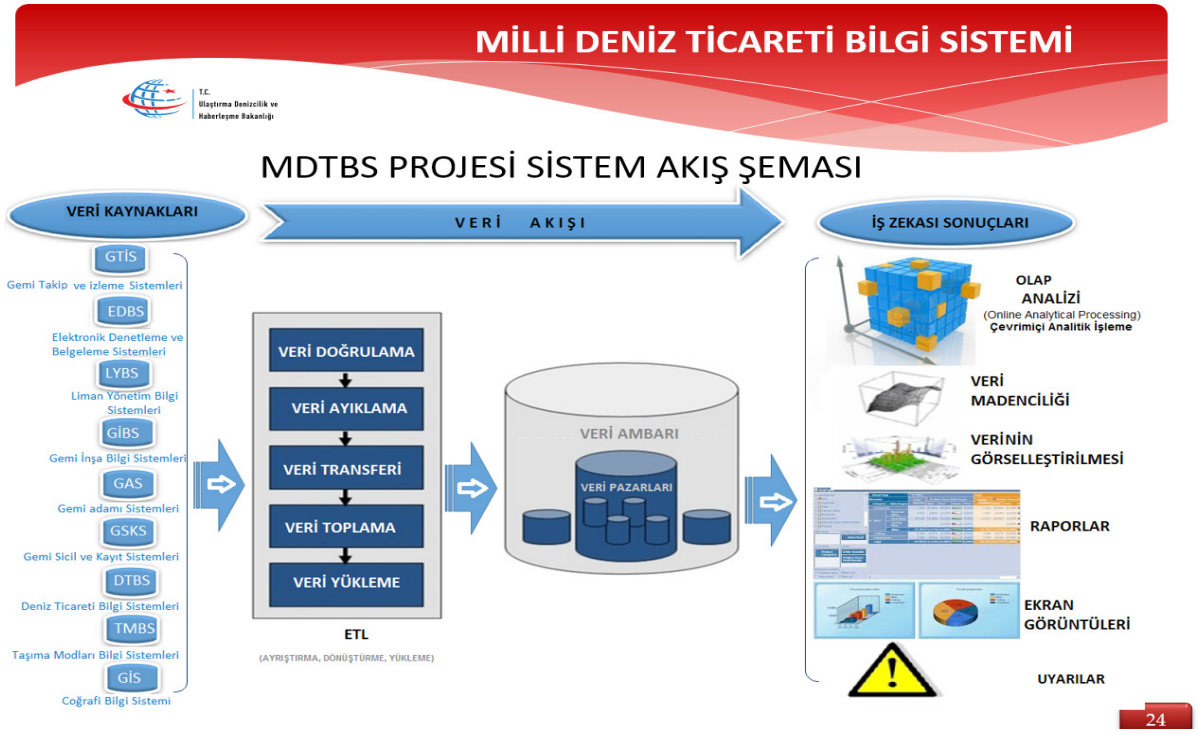
Diğer yandan, hurdaya ayrılacak gemilerin yurt içindeki gemi geri dönüşüm sektörünü de desteklemesi öngörülmektedir.

Sonuç olarak; Deniz Ticaret Filosunun yenilenmesi projesi ile armatörler, tersaneler, gemi yan sanayi ve gemi geri dönüşüm sanayi mensupları önemli ölçüde desteklenmiş olacak ve aynı zamanda da istihdam artışı sağlanmış olacaktır.

TÜRK P&I'I KURULMASI PROJESİ

Koruma ve Tazmin (P&I) Sigortası deniz taşımacılığında, donatanın tekne sigortası kapsamı dışında kalan ve 3. şahıslara karşı sorumluluk ve masraflarını teminat altına alan malî mesuliyet sigortasıdır.

Kamu sigortacıları ve Türkiye'de yerleşik P&I muhabir firmaları ile başlanan proje çalışması sonucunda, Türk P&I A.Ş., 2014 Şubat ayı itibariyle faaliyetlerine başlamıştır. Türk P&I; 2016 yılının ilk yarısında sigorta portföyündeki gemi sayısını arttırmaya devam etmiş ve bu ivme ile 2016 yılı sonuna kadar sigorta altına alınan toplam gemi sayısının 1750 olarak gerçekleştirmiştir. 2017 yılının ilk altı aylık dönem sonu itibari ile bu rakam 1800 gemiyi aşmış durumdadır. 1 Haziran 2015 ile 1 Haziran 2016 tarihleri arasında toplam 750.000 GRT'lik bir filoya sigorta temin etmiş ve bu dönemde

toplam prim hacmi ise 10 Milyon USD olarak gerçekleştirmiştir.

Türk P&I sigortası altında bulunan gemiler tüm kabotaj hattında çalışan gemilerin %85'i için sigorta koruması sağlarken, bu oranlar portföyünde gemi tipi olarak %45 yolcu gemisi, %22 genel kargo gemisi, %11'i barçlar, %9'u romorkörler, %9'u tankerler ve kalan kısmı ise % 4 oranında diğer gemiler olarak gerçekleşmiştir.

Milli Deniz Ticareti Bilgi Sistemi

Bakanlığımız Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü koordinesinde Bakanlığımızca "Milli Deniz Ticareti Bilgi Sistemi Projesi" başlatılmış olup; söz konusu proje ile denizcilik alanında mevcut problemlerin tespiti/çözümü, veri analizi, karar destek mekanizmasının oluşturulması, kriz ve beklenmeyen durumlarda erken uyarı, mevcut kaynakların etkin/verimli kullanılması ile elverişli yatırım ortamı ve bilimsel temelli tahminleme/öngörü modellemelerinin yapılması amaçlanmaktadır.

Söz konusu verilerin iş zekâsı ve çevrimiçi analitik süreçler, veri madenciliği, görselleştirme, raporlama süreçlerinden geçirilerek nihai ekran görüntüsünün elde edilmesi sonucunda somut politika, yasal düzenleme ve iyi uygulamalar oluşturulması amaçlanmaktadır.

Elektronik Yayınlarımız

Türk deniz ticaretindeki gelişmeler hakkında sektörümüzün ve vatandaşlarımızın zamanında ve güncel istatistiksel verilerle bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanan elektronik yayınlara internet sitemizde yer verilmektedir.

- 2014 Petrol Kirliliği Tazmini Talepleri El Kitabı
- 2016 Deniz Ticareti İstatistikleri

Deniz Çevresinin Korunması İle İlgili Faaliyetler

ACİL MÜDAHALE MERKEZLERİ PROJESİ

Ülkemizin, deniz kazaları sonucu meydana gelebilecek çevre felaketlerine karşı hazırlıklı olmasını sağlamak amacıyla TÜBİTAK ile ortak bir proje gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında; Türkiye deniz ve sahillerinde duyarlılık haritaları, risk yönetim sistemi, coğrafi bilgi sistemi ve petrol yayılım modeli oluşturulmuştur.

ACİL MÜDAHALE MERKEZLERİNİN KURULMASI

Türkiye kıyılarında bölgesel ve ulusal seviyede meydana gelebilecek muhtemel kazalara karşı kurulacak istasyonlardan müdahale imkânı planlanmıştır. İstasyonların ve yerlerini belirlemek üzere çalışmalarda son aşamaya gelmiştir.

Tekirdağ'da yapımı tamamlanan Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi inşaatının geçici kabul işlemi 2017 yılında tamamlanmıştır.

Acil müdahale ekipmanlarının depolanacağı en büyük alan olan Tekirdağ'daki Merkez için ekipmanlar temin edilecektir. Tüm sistem 2019 yılında devreye girecektir.

Merkez Ana Giriş

Ana Bina

Hangar

Kalıcı ve Geçici Konaklama

Eğitim ve Test Havuzu

Antalya Bölgesel Acil Müdahale ve Eğitim Merkezi yapım işi tamamlanmış 20 Mayıs 2015'te hizmete sunulmuştur.

Antalya Bölgesel Acil Müdahale ve Eğitim Merkezi

PETROL KİRLİLİĞİNE MÜDAHALE TATBİKATLARI

Deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik mevcut imkân ve kabiliyetlerin uyumlu ve etkin olarak kullanılabilmesine ilişkin planlı tatbikatlar Bakanlığımız denetiminde her yıl kıyı tesisleri tarafından yapılmaktadır.

ACİL MÜDAHALE KONUSUNDA YETKİLENDİRME

Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Görevi Verilebilecek Şirket/Kurum/Kuruluşların Seçimine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/4) kapsamında, deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı madde kirliliğine müdahale edebilecek şirket/kurum/kuruluşların asgari özelliklerinin belirlenmesi, yetki belgesi verilmesi, görevlendirilmesi ve buna ilişkin usul ve esaslar ile kıyı tesislerinin sorumluluklarını düzenlenmiştir.

Acil Müdahale Eğitim ve Tatbikatları Konusunda Yetkilendirme

Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Kirliliğe Hazırlıklı Olma ve Müdahale İle İlgili Eğitim Seminerlerinin ve Tatbikat Programlarının Usul ve Esasları Hakkında Genelge (Genelge No: 2010/4) kapsamında, deniz çevresinin petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmesinde, acil durumlarda müdahale konusunda görev alacak ilgili personele verilecek eğitim seminerlerini, bu eğitim seminerlerinin standart programlarını, icrasını, usul ve esaslarını belirlemek ve gerçekleştirilecek olan tatbikatların esaslarını ve programını ortaya koymak amaçlanmıştır.

İÇSU YOLU POTANSİYELİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

Gençlerimiz başta olmak üzere her yaşta insanımızın denizcilik kültürü ve su ile tanışması hedeflenmiş; yelken, kürek, kano gibi su sporlarının yapılması, amatör denizcilik ve motorlu tekne kullanımı gibi faaliyetlerin yapılabileceği bir merkez planlanmıştır. Bu merkez bölgenin sosyal ve ekonomik kalkınmasına fayda sağlayacaktır.

Bununla birlikte, Proje kapsamında yapılması planlanan Denizcilik Tanıtım Merkezi inşaatları için İçsu Yolu Potansiyelin Belirlenme-

si Etüd Projesi sonuçları elde edilene kadar beklenerek, söz konusu etüd proje sonuçları doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir. Stratejik Eylem Planı içerisinde yer alan İçsular Master Planı değişerek İçsu Yolu Potansiyelin Belirlenmesi (Etüd-Proje) projesi olmuştur.

Proje kapsamında yürütülmüş olan ve Kars ve Ardahan illeri sınırları içerisinde bulunan Çıldır Gölü'nde faaliyet gösterecek, personel harici 12 kişi/yolcu taşıyacak, konvansiyonel tipte ve HDPE(Yüksek Yoğunluklu Polietilen) malzemeden üretilen 2 adet Servis Motoru (Deniz Aracı) 23.06.2017 tarihinde hizmete alınmıştır.

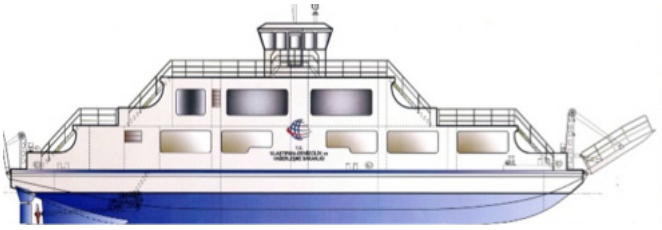
İç Sularda Çalıştırılmak Üzere İnşa Edilen 8 Adet Feribot

Bakanlığımızca iç sularımız için inşa edilen 4 adet A Tipi (15 araç ve 50 yolcu kapasiteli) ve 4 Adet B Tipi (30 araç ve 100 yolcu kapasiteli) feribot Mayıs 2015 tarihinde suya indirilerek ilgili Belediye/Valiliklerce kullanıma alınmıştır. Feribotların Haziran 2017 tarihi itibariyle kesin kabulleri yapılarak, tümü hizmet vereceği iç sulardaki yerel İdarelere teslim edilmiştir.

Feribotlar, iç sularımızda, gün geçtikçe artma eğilimi gösteren yolcu ve yük sirkülâsyonuna cevap verecek nitelikte, iç sularımızdaki güçlü akıntı ile baş edecek manevra kabiliyetine haiz, yolcuların daha güvenli ve konforlu bir şekilde seyahat etmelerini sağlayacak ve acil durumlarda da kullanılacak şekilde kamu yararı gözetilerek inşa edilmiştir.

Ayrıca feribotlar;

- Yüksek manevra gücü için iki ana makine ve iki pervane,
- Çevreci gemi olarak kalay içermeyen boya uygulaması, su soğutmalı egzoz sistemi ve suya sintine basmayan makine dairesi donanımı,
- Güvenli kullanım için parmak damar sistemi ve genel alarm sistemi,

- Yolcu konforu için klima sistemi bulunan özürlü kullanımına uygun yolcu salonu ve büfe

ile donatılmıştır.

Teslim edilen yerel hizmet birimleri;

Teslim edilen İdare	Hizmet edeceği baraj gölü	Feribot İsmi	Feribot tipi
Gaziantep Valiliği	Birecik	BELKIS-2 ŞAHİNBEY	2 adet A
Malatya Büyükşehir Belediyesi	Karakaya	ARSLANTEPE-1 BATTALGAZİ	1 adet A 1 adet B
Bozova Kaymakamlığı	Atatürk	GÖBEKLİTEPE	1 adet A
Hilvan Belediyesi	Atatürk	KARAGÜL 1	1 adet B
Çemişgezek Belediye Başkanlığı	Keban	BAYRAMBABA1	1 adet B
Pertek Belediye Başkanlığı	Keban	MURAT-1	1 adet B

SEYİR EMNİYETİ VE DENİZ GÜVENLİĞİ FAALİYETLERİ

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sistemi

Türk Boğazlarında seyir, can, mal ve çevre emniyetinin arttırılması ile deniz trafiğinin anlık izlenerek yönlendirilmesi amacıyla İstanbul ve Çanakkale Boğazları'na kurulan TBGTH Sistemi 30 Aralık 2003 tarihinde hizmete açılmıştır. Marmara Denizi ve Kuzey Ege deniz alanlarının kapsanması amacı ile kurulan ilave teçhizatlar ile sistem, 2008 yılında tam kapasite ile Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından işletilmeye başlanmıştır.

Söz konusu sistemin kesintisiz ve yüksek kullanılabilirlik oranıyla işletilmesinin sürdürülmesi için bilgi işlem alt sistemi donanımı ve yazılımlarının yenilenmesi/yükseltilmesi, ihtiyaç duyulan uygulamalar ve ilave teçhizat ile işletimsel ve yönetimsel özelliklerin sisteme kazandırılması amacıyla sistemin yükseltilmesine ihtiyaç duyulmuş ve KEGM tarafından çalışmalara başlanmıştır.

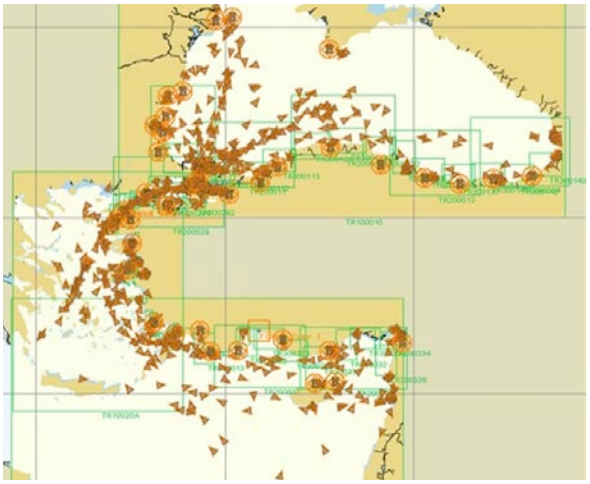
Sistemin devreye girmesi ile Türk Boğazları, Marmara Denizi'nin büyük bölümü ve Kuzey Ege denizalanı kontrol altına alınarak gemi seyir güvenliğine olumlu katkılar sağlanmış ve ülkemizin uluslararası alanda prestiji artmıştır.

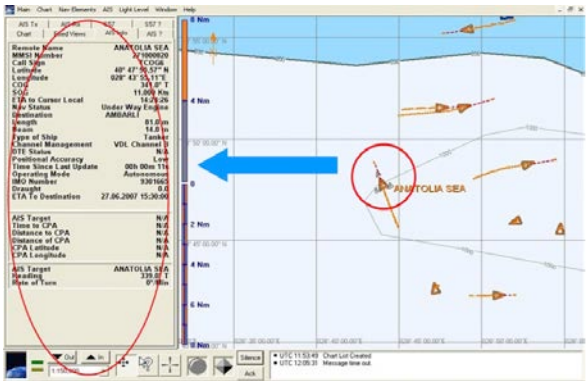

Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS)

09.07.2007 tarihinde hizmete girmiş olan OTS ile Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'de çok geniş bir alanda OTS cihazı ile donatılmış olan gemiler anlık olarak takip edilmektedir.

Sistemin, 31/10/2014 tarihinde 3 yıllık garanti süresi sona ermiştir. Bahse konu sisteme ait tüm donanım ve yazılımların her türlü bakım ve onarımlarıyla ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere bir yıllık OTS Bakım / Onarım Sözleşmesi 23/08/2017 tarihinde imzalanmıştır.

Bakanlığımızca kurulmuş olan OTS'nin, kesintisiz ve yüksek kullanılabilirlik oranıyla işletiminin sürdürülmesi, ihtiyaç duyulan uygulamalar ve ilave teçhizat ile işletimsel ve yönetimsel özelliklerin sisteme kazandırılması amacıyla sistemin yükseltilmesine ve TBGTH ile GTYS kapsamında kurulu diğer OTS Baz İstasyonları, KEGM'nce kurulan SOTAS ile entegrasyonun sağlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda çalışmalara başlanılmıştır.

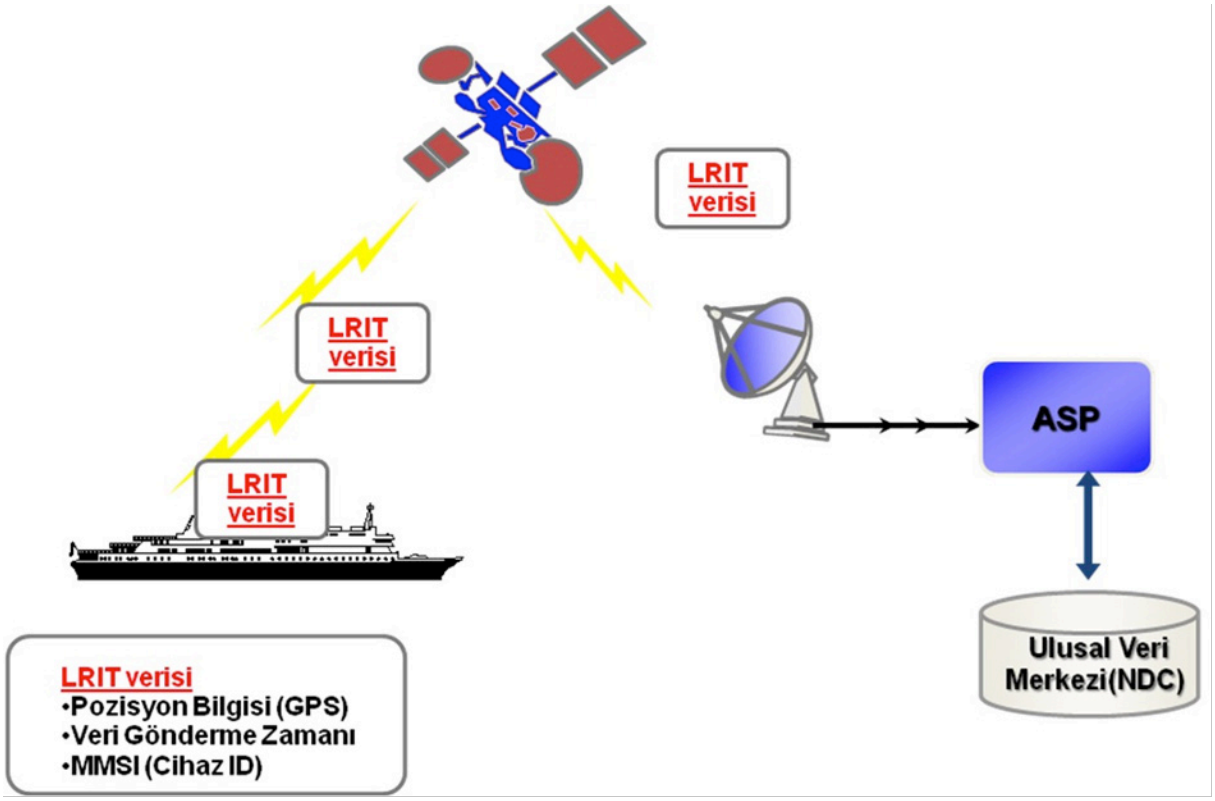
Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS) Klas-B CS

Denizde emniyet ve güvenliğin arttırılması, deniz kirliliğinin önüne geçilmesi, yasadışı eylemlerin önlenmesi, kıyılarımızda seyreden SOLAS kapsamına giren ve girmeyen tüm deniz araçlarını izleyerek deniz resminin elde edilmesi, dolayısıyla emniyetli bir deniz ulaştırmasının sağlanması amacıyla SOLAS kapsamı dışındaki (sadece kabotaj hattımızda çalışan) gemi ve deniz araçlarının OTS Klas-B CS cihazı ile donatılması 01.01.2010 tarihi itibariyle zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu cihazlar yerli olarak ulusal imkânlarla üretilmiştir.

Yerel Trafik Kontrol Merkezi (YTKM) Projesi

Bakanlığımız İstanbul Liman Başkanlığı İdari sınırları içerisinde seyir emniyetini ve deniz güvenliğini artırmak amacıyla, bu bölgede seyreden yerel trafik kapsamına giren deniz araçlarını anlık izleyerek kontrol altına almak ve kurallara uygunluklarını denetlemek, Boğazdaki görüş mesafesinin ölçülerek olası deniz kazası risklerini en aza indirmek amaçlarıyla ihalesi yapılmış olan Yerel Trafik Kontrol Merkezi'nin 28/07/2017 tarihinde Geçici Kabulu yapılmıştır.

Gemilerin Uzak Mesafeden Tanımlanması ve İzlenmesi Sistemi (LRIT)

Ülkemiz; Uluslararası Denizcilik Örgütü(IMO) Deniz Emniyeti Komitesi'nin (MSC) 81. Dönem toplantısında aldığı 202 no'lu kararla, Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine (SOLAS) taraf olan ülkeler tarafından kurulması zorunlu tutulan Uzak Mesafeden Gemilerin Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) sistemini kurarak 08/03/2010 tarihinde Küresel LRIT sistemine entegre olmuştur.

LRIT sistemi ile INMARSAT uyduları kullanılarak, dünyanın neresinde olursa olsun tüm Türk Bayraklı gemiler ile kıyılarımızdan 1000 deniz mili uzaklığa kadar denizalanı içerisinde yer alan tüm gemiler izlenebilmektedir.

Sistem üzerinden takip edilecek olan uluslararası sefer yapan Türk bayraklı gemilerin LRIT uyum testleri Bakanlığımızca yetkilendirilen firmalarca tamamlanmış ve belgelendirilmiştir.

Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu (ISPS CODE)

ABD'de yaşanan 11 Eylül hadisesinden sonra denizyolu taşımacılığındaki güvenliği arttırmak amacıyla 1 Temmuz 2004'te yürürlüğe giren ve SOLAS bölüm XI–2 eki ile tanımlanan "Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu" (ISPS CODE) tüm dünyada zorunlu hale gelmiştir. Kod kapsamında 533 adet Türk bayraklı geminin güvenlik planları onaylanmıştır.

Ayrıca, uluslararası sefer yapan gemilere hizmet veren 173 adet kıyı tesisinin güvenlik değerlendirmesi onaylanmış, 172 tanesinin Güvenlik Planları onaylanarak bu tesisler Liman Tesisi Güvenlik Sertifikası ile uluslararası

ISPS Tatbikatı

sefer yapan 505 gemiyse Gemi Güvenlik Sertifikası ile belgelendirilmiştir. Liman tesislerinin her yıl, gemilerin ise 2 yılda bir uygunluk denetimleri ile 5 yılda bir limanların güvenlik değerlendirmesi ve plan onay denetimleri ile sertifikasyonu yapılmaktadır. İdare tarafından ISPS kod uygulamaları kapsamında Güvenlik Değerlendirmesi ve Planı hazırlamak üzere gemilere ve limanlara yönelik yetkilendirilen Tanınmış Güvenlik Kuruluşlarının 2 yılda bir İdari denetimleri gerçekleştirilmektedir. Yine, azami 18 ayda bir ISPS Kod uygulamalarına yönelik ulusal tatbikatlar icra edilir.

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi; Kocaeli Körfezi, İzmir Körfezi ve Kuzey Ege ile Mersin ve İskenderun Körfez Bölgelerini kapsayan Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri Sistemleri (GTHS), denizlerimizde tek bir ülke resminin oluşturulduğu Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) ve olağan dışı durumlarda sistemin kesintisiz çalışmasını sağlayacak, Felaket Kurtarma Sistemi (FKS) olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

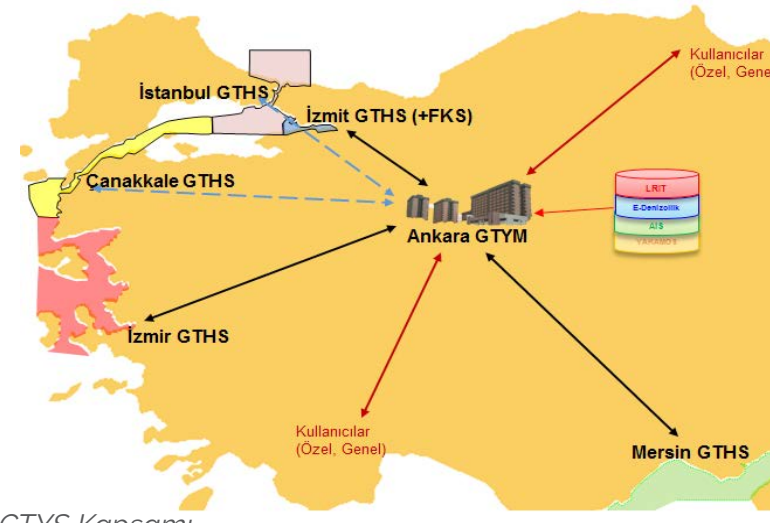
Bölgesel GTH Sistemleri ile;

- Deniz trafik emniyeti ve verimliliğinin arttırılması ve deniz çevresinin korunması amacıyla, gemilerle etkileşim içinde, gemi trafik hareketlerinin izlenmesi, düzenlenmesi, organize edilmesi, yönetilmesi,
- Bölgesel GTH alanlarının bir bölümü ya da tamamında bilgi, seyir yardımı ve trafik organizasyonu hizmetlerinin sağlanması

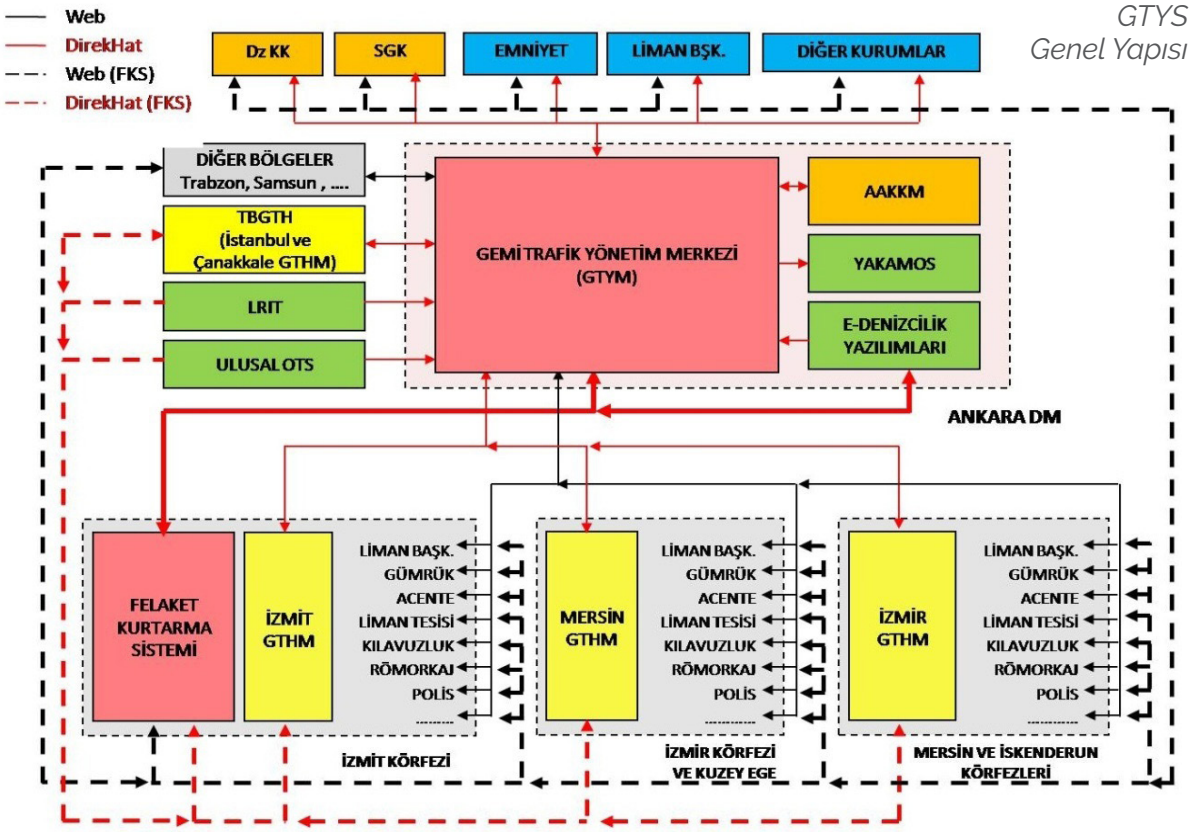
amaçlanmaktadır.

Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) ile;

- Bölgesel GTH'lerde (TBGTHS, İzmit GTHS, İzmir GTHS, Mersin GTHS) oluşan deniz resimlerinin birleştirilmesi ve diğer sistemlerle (LRIT, OTS, e-denizcilik yazılımları) entegre edilmesi sureti ile tek bir ülke resminin oluşturulması,
- Ülke genelindeki tüm limanların, daha verimli ve emniyetli kullanılabilmesi amacıyla bu limanlardaki gemi ve yük hareketlerinin (varış öncesi ilk bildirimlerinden, liman alanını terk edene kadar yapacakları tüm hareket ve operasyonların) izlenip takip edilebilmesi,

GTYS Kapsamı

GTYS
Genel Yapısı

- Pilot olarak seçilen Kocaeli Körfezinde petrol kirliliğinin takibi,
- Olağanüstü durumlarda kriz yönetimi (SAR),
- Sistemdeki tüm limanların ve sisteme dahil olan diğer kullanıcıların sistemin bir parçası olarak bilgi almalarının yanı sıra sisteme bilgi girişi de yapabilmeleri,
- Üst düzey yetkililerin, ülke resminin tamamını veya belirli bir kısmını görev mahallerinden izlemesi ve yönetmesi

sağlanacaktır.

GTYS projesi, 24 adet Trafik Gözetleme İstasyonu (TGİ) ve 3 adet Gemi Hizmetleri Merkezinin (GTHM) altyapı kurulumları ile Ankara Gemi Trafik Yönetim Merkezinin de (GTYM) dahil olduğu teçhizatların ve yazılımların kurulumunu içeren üst yapı işlemleri olmak üzere 2 ana koldan paralel olarak ilerlemektedir.

İzmit Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

İzmit Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 4 adet TGİ'den oluşmaktadır. Siste-

min, elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup, 19.04.2014 tarihinde işletilmek üzere Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne protokol ile devredilmiştir. KEGM tarafından personel istihdamı tamamlanarak sistem 3 Haziran 2016 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır.

İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 12 adet TGİ'den oluşmaktadır. Sistemin, elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup, 13 Şubat 2015 tarihinde işletilmek üzere Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne protokol ile devredilmiştir.

KEGM tarafından personel istihdamı tamamlanmıştır. Sistemin 2017 yılı içerisinde operasyona alınması planlanmaktadır.

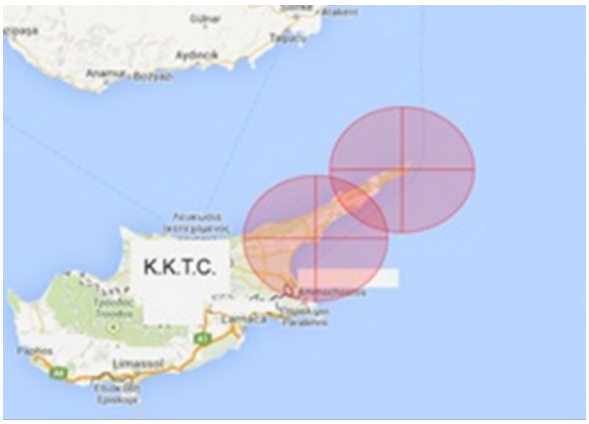
Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi; 1 adet GTHM ve 8 adet TGİ'den oluşmaktadır. Sistemin elektronik/elektrik/mekanik donanımı ve yazılımı tamamlanmış olup, 10 Mayıs 2016 tarihinde işletilmek üzere Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne protokol ile devredilmiştir. KEGM tarafından personel istihdamı tamamlanmıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Projesi

Türkiye kıyılarında kurulumu devam eden "Gemi Trafik Yönetim Sistemi" (GTYS) Projesi kapsamında, "iş artırımı" yöntemiyle Mersin GTHS'nin genişletilerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 1 adet GTHM ile 2 adet TGİ'den oluşan KKTC GTHS'nin kurulumu işi için, Başbakanlık Kıbrıs İşleri Başmüşavirliği ile koordineli olarak Bakanlığımız ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı arasında "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde

K.K.T.C. Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Kurulumu İşinin Yürütülmesine İlişkin Protokol" 18/03/2016 tarihinde imzalanmıştır. Protokol kapsamında altyapı çalışmalarının K.K.T.C. Hükümeti tarafından, üstyapı işlerinin ise Bakanlığımızca yapılmasına karar verilmiş olup, bu kapsamda çalışmalara devam edilmektedir.

EĞİTİM VE BELGELENDİRME FAALİYETLERİ

Denizcilik Eğitimi

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarının STCW 78 Sözleşmesine uygunluğunun izlenmesi, değerlendirilmesi, yetkilendirilmesi ve Uluslararası Denizcilik Örgütü'ne (IMO) değerlendirme sonuçlarının rapor edilmesi ile ilgili işlemler yürütülmektedir.

MEB ve YÖK'e bağlı eğitim kurumlarının izlenme ve değerlendirilme faaliyetleri, bu kurumlarla imzalanan protokol kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Gemiadamı Yeterlikleri

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamlarının yeterliklerinin alınma koşullarının STCW 78 Sözleşmesinde belirtilen şartlara uygun olarak belirlenmesi, belgelerin düzenlenmesi işlemleri yürütülmektedir.

Kılavuz Kaptan Yeterlikleri

Kılavuz kaptanların yeterlik şartları ile eğitim, belgelendirme ve çalışma usul ve esaslarını belirleme faaliyetleri yürütülmektedir.

Profesyonel Sualtıadamları

Ülkemiz karasuları ile göller ve nehirlerinde yapılacak sualtı çalışmalarında profesyonel olarak çalışan kişi ve kuruluşların çalışma yöntem ve sorumlulukları ile eğitim ve belgelendirme şartları belirlenmekte, profesyonel sualtıadamı sınavları yapılarak ilgili yeterlikleri düzenlenmektedir. Bunun yanısıra profesyonel sualtı işleri ile uğraşan firmaların dalış takım muayeneleri yapılmaktadır.

Gemiadamları Sınavları

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamı yeterlikleri, GMDSS Telsiz Operatör yeterlikleri ve kılavuz kaptan yeterliklerine ilişkin sınavlar, Gemiadamları Sınav Merkezi (GASM) tarafından yapılmaktadır.

Gemiadamları sınavlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi, sınav sonuçları ve itirazların değerlendirilmesi ile sınavlarda kullanılacak soruların hazırlanması çalışmaları yürütülmektedir.

AMATÖR DENİZCİLİK FAALİYETLERİ

Özel tekneleri kullanacak kişilerin sahip olması gereken Amatör Denizci Belgesi sınavları, belgelendirilmeleri, sağlık durumları ve kayıtlarına ilişkin işlemler yapılmaktadır.

Amatör Denizci Belgesi alınması için zorunlu olan ve elektronik ortamda verilen uzaktan eğitim programı (Amatör Denizci Eğitim Sistemi-ADES'in işletilmesi, yönetilmesi ve geliştirilmesi faaliyetleri yürütülmektedir.

Bunun yanısıra Kısa Mesafe Telsiz Operatörü Yeterlik belgesi sınavları yapılmaktadır.

Amatör Denizci Belgesi (ADB)

Kişilerin ticari amaç olmaksızın, gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık faaliyetlerinde kullanılan özel tekneleri kullanabilmek için sahip olmaları gereken bir belgedir.

Amatör Denizci ve Kısa Mesafe Telsiz Sınavları ile bu sınavlara yönelik belgelendirme işlemleri Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

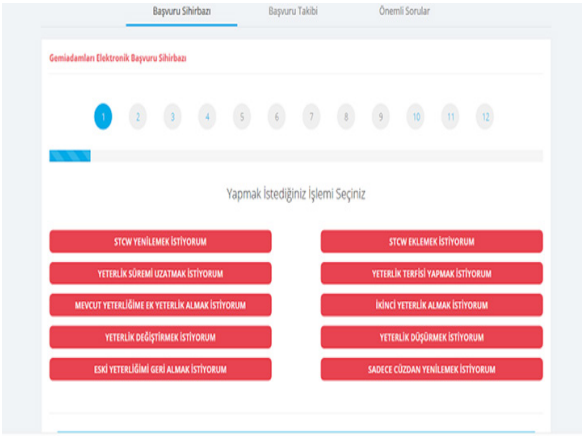
Amatör Denizci Eğitim Sistemi (ADES)

Bakanlığımızca hazırlanan ve amatör denizciliğin geliştirilmesi ve sevdirilmesi amacıyla vatandaşlarımızın, bilgisayar, akıllı telefon veya tabletleri ile ev, ofis veya internet erişimi olan herhangi bir yerden, günün her saatinde, tamamen ücretsiz olarak faydalanabilecekleri Amatör Denizci Eğitim Sistemi (ADES) hizmete açılmıştır.

GEMİADAMLARI ELEKTRONİK VERİTABANI

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi

Zabitan ve tayfa sınıfı gemiadamlarının yeterlik yenileme, terfi, ilave yeterlik ve sertifika alma, sınav başvurusu gibi tüm işlemlerinin elektronik ortamda yapıldığı Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi (GEBS) faaliyete alınmıştır.

Bu sayede gemiadamları, hiçbir başvuru evrakı yüklemeden sadece beyan usulü ile yapmak istediği işlem talebini evinden bilgisayar, tablet veya cep telefonundan yapabilmektedir. Tüm doğrulamalar, Gemiadamları Merkezi tarafından Bakanlığımız gemiadamları elektronik veritabanı ve diğer kamu kurumlarından alınan web servisler üzerinden yapılmakta ve gemiadamının istediği işlemlerin yapılarak işlendiği gemiadamı cüzdanı kargo yoluyla evine gönderilmektedir.

Gemiadamları Elektronik Başvuru Sistemi e-Devlet kapısı üzerinden hizmet vermektedir.

Gemiadamları Bilgi Sistemi (GBS)

Tayfa ve zabitan sınıfı gemiadamları ile kılavuz kaptanlar ve profesyonel sualtıadamlarının sicil bilgilerinin tutulduğu elektronik sicil sistemidir.

Gemiadamları Eğitim Bilgi Sistemi (GAEBS)

Bakanlığımız tarafından denizcilik eğitimi konusunda yetkilendirilmiş tüm kurum ve kuruluşların yetkilerinin, eğiticilerinin, teçhizatlarının, denetimlerinin, eksikliklerinin, günlük yoklamalarının kayıt ve takip edildiği veri tabanıdır.

Gemiadamları eğitim bilgi sisteminde, kurumların tüm denetim bilgileri arşivlendiği için geriye dönük bilgi ve belge taraması ve incelemesi de kolaylaşmaktadır. Ayrıca tüm kurumlarda açılmış olan eğitimler ve bu eğitimlere katılan gemiadamları sistem üzerinden takip edilebilmektedir. Bu sayede her gemiadamının hangi kurs yerinde hangi eğitimi aldığı sistem üzerinden görülebilmektedir.

Gemiadamı Sınav Sistemi (GSS)

Gemiadamı adaylarının, istediği tarihte ve bölgede, internet üzerinde randevu alarak,

bilgisayar ortamında çevrimiçi olarak gerçekleştirilen sınav sistemidir.

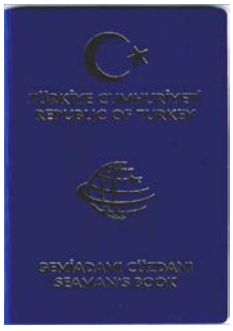
Gemiadamı Sınav Sistemi ile Yapılan Sınavlar

- Zabitan sınıfı gemiadamı sınavları
- Amatör denizci sınavları
- Kısa Mesafe Telsiz Operatörü sınavı

Gemiadamları Merkezi

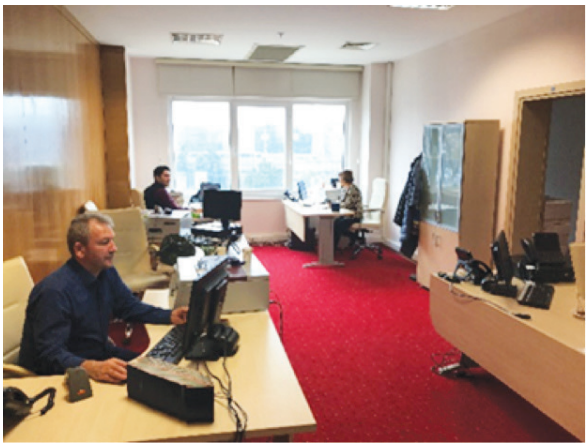
İstanbul'da Gemiadamları Merkezi Kurulmuştur. Merkezde Gemiadamları Belgelendirme Birimi, Gemiadamları Cüzdan Merkezi ve Gemiadamları Sınav Merkezi birarada faaliyet göstermektedir. 82 kişilik on-line sınav salonu bulunmaktadır. Tüm gemiadamı işlemleri birarada yürütülmektedir.

Gemiadamı Cüzdanı Basım Merkezi (GACBM)

Bakanlığımıza bağlı olarak İstanbul'da kurulan Gemiadamları Merkezinde bulunmaktadır. Ülkemizdeki tüm gemiadamı cüzdanları bu merkezden basılmaktadır.

Düzenlenen bu cüzdanlar, gemiadamlarının talep ettikleri adreslere PTT kargo yolu ile kısa sürede ve emniyetli olarak ulaştırılmaktadır.

GEMİ DENETİM FAALİYETLERİ

Bayrak ve Liman Devleti Denetimi

Türk Bayraklı Gemiler Beyaz Listedeki Yerini Korumaktadır.

Türk Bayraklı gemiler 2003 yılı öncesinde çok düşük performanslı olup, çoğunluğu Avrupa Birliği üyelerinden oluşan ve dünyanın en önde gelen liman devleti denetim rejimi olan Paris Liman Devletleri Kontrolü Mutabakat Muhtırasında (Paris MoU) % 25'in üzerinde tutulma oranı ile "Kara Listede" yer almaktaydı.

Türk Bayraklı gemilerin deniz emniyeti kurallarına uyumu, yurt dışındaki Liman Devleti Kontrollerindeki performanslarının artırılması ve tutulmaların önlenmesi amacı ile Bakanlığımızca başlatılan Denetim ve Eğitim Seferberliği neticesinde; dünyanın en önde gelen liman denetim rejimi olan Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerinde Türk bayraklı gemiler 2003, 2004 ve 2005 yılları itibariyle giderek iyileşen bir performans göstererek 2006 yılında "Gri Liste"ye geçmiştir. Müteakiben Bakanlığımızca yürütülen kararlı ve yoğun çalışma süreci neticesinde, Türk bayraklı gemilerin Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerindeki performansı iyileşmeye devam etmiş, 2008 yılında ilk kez "Beyaz Liste"ye geçişi sağlanmış olup ve 2017 yılında da bu durumunu sürdürmüştür.

Çoğunluğunu Avrupa Birliği ülkelerinin

TABLO 10 **Türk Bayrağı Beyaz Listede**

YIL	DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	LİSTEDEKİ DURUM
2003	749	131	KARA LİSTE
2004	776	67	KARA LİSTE
2005	597	45	KARA LİSTE
2006	595	42	GRİ LİSTE
2007	670	41	GRİ LİSTE
2008	774	40	BEYAZ LİSTE
2009	738	34	BEYAZ LİSTE
2010	782	34	BEYAZ LİSTE
2011	587	28	BEYAZ LİSTE
2012	561	26	BEYAZ LİSTE
2013	502	15	BEYAZ LİSTE
2014	431	20	BEYAZ LİSTE
2015	391	24	BEYAZ LİSTE
2016	415	21	BEYAZ LİSTE

oluşturduğu Paris Memorandumunun hazırladığı ve ülkelerin durumlarının belirlendiği Kara-Gri-Beyaz Listeler, dünya denizciliğinde ülkelerin deniz ticaret filolarının deniz emniyeti bakımından karnesi ve prestij açısından da göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Paris Memorandumu Sekretaryası tarafından yayımlanan 2016 Yıllık Raporunda Türk bayrağının Beyaz Liste'deki konumunun devam ettiği görülmektedir.

Paris MoU'ya üye ülkelerin limanlarına giden gemiler Memorandum prosedürlerine uygun olarak denetlenmekte, eksikliği bulunanlar, eksiklikler giderilene kadar bekletilmekte, alıkonmakta ve ağır ticari kayıplarla karşılaşmaktadırlar. Bayrağı kara listede olan ülkelerin gemileri ise olumsuz etkilenmekte, yük sahipleri tarafından takip edilmekte, bu gemiler yük bulmakta zorluklarla karşılaşmakta ve ticari açıdan dezavantajlı duruma düşmektedir.

Kara ve gri listedeki teknik açıdan standart altı gemilere Paris MoU'daki 27 ülke limanlarına giriş yasağı uygulanmaktadır. Bunun sonucunda gemilerin serbest ticareti giriş yasağıyla engellenmektedir. Türk Bayraklı gemiler beyaz listeye geçmekle limanlara giriş yasağı kapsamından çıkmış ve Paris MoU limanlarında serbestçe ticaret yapma imkânına kavuşmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımız 2013 yılı Ekim ayı içerisinde Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından yürütülen "IMO Üye Devlet Gönüllü Denetim Programı (VIMSAS)" kapsamında denetlenmiş ve oldukça başarılı geçen denetleme neticesinde, gemilerimiz ticari açıdan oldukça avantajlı duruma gelmiştir. Türk Bayraklı gemilerin Avrupa limanlarında 6-12 ay olan denetim periyotları, 2014 yılından itibaren 36 aya kadar çıkmıştır.

Yurt Dışında Tutulan Türk Bayraklı Gemilerin "Programdışı ve Ek Denetimleri"ne Yönelik Usul ve Esaslar

Yurt dışı Liman Devleti Kontrollerinde tutulan Türk Bayraklı gemilerin, Programdışı Denetimlerine, Emniyet Yönetimi Sertifikası (SMC) ilave Denetimlerine ve Uygunluk Belgesi (DoC) ilave Denetimlerine ilişkin olarak usul ve esaslar belirlenmiştir.

Deniz emniyetinin sağlanması ve denizde kirlenmenin önlenmesi amacıyla ilgili ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerde öngörülen durumlarda idari tedbirler alınmakta olup, bu bağlamda gemi tutulmalarının tekrarlanmaması için, yurt dışındaki Liman Devleti Kontrollerinde tutulan Türk Bayraklı gemilere ilişkin olarak, Bakanlığımızca ve ilgili Klas Kuruluşlarınca yurt içinde ve ayrıca 3 ay boyunca ülkemiz limanlarına uğrak yapmayan gemilere de yurt dışında olmak üzere, Programdışı ve Emniyet Yönetimi Sertifikası (SMC) ilave Denetimleri belirlenen usul ve esaslar dahilinde yapılmaktadır.

Ayrıca, Türk Bayraklı gemilerde tespit edilen eksikliklere ilişkin düzeltici ve önleyici faaliyetlerin kontrolü amacı ile gemilerin işletmeci kuruluşlarının Uygunluk Belgesi (DoC) ilave Denetimleri Bakanlığımız Gemi Denetim Görevlileri tarafından yapılmaktadır.

Türk Bayraklı Gemilerde Bakanlığımız Adına Sörvey ve Belgelendirme Yapan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar

Türk Bayraklı gemilerde sörvey ve belgelendirme yapmaya yetkili kuruluşlar; Türk Loydu (TL), American Bureau of Shipping (ABS), Nippon Kaiji Kyokai (Class NK), Lloyd's Register (LR), Det Norske Veritas - Germanischer Lloyd (DNV-GL), Registro Italiano Navale (RINA), Bureau Veritas (BV), Korean Register of Shipping (KRS).

Anılan Yetkilendirilmiş Kuruluşların merkez ofisleri ve ülkemizdeki ofisleri, Gemiler İçin Yetkilendirilmiş Kuruluşlar Yönetmeliği kapsamında düzenli olarak denetlenmektedir. 2015 yılında ilk kez Yetkilendirilmiş Kuruluşların Türkiye temsilcilikleriyle birlikte merkezleri de Bakanlığımızca denetlenmeye başlanmıştır. Ayrıca, söz konusu Yetkilendirilmiş Kuruluşların yapmış olduğu denetim ve belgelendirme faaliyetleri ile Yetkilendirilmiş Kuruluşların performansları Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Beyaz Liste İçin Alınan Tedbirler

Gemilerimizin yurtdışı limanlarda tutulmaması ve teknik standartlarının yükseltilmesi amacıyla uluslararası limanlara sefer yapacak Türk Bayraklı gemilere ön sörvey uygulaması yapılmaktadır.

Beyaz Listedeki konumumuzu korumak için aşağıda belirtilen önlemler alınmıştır:

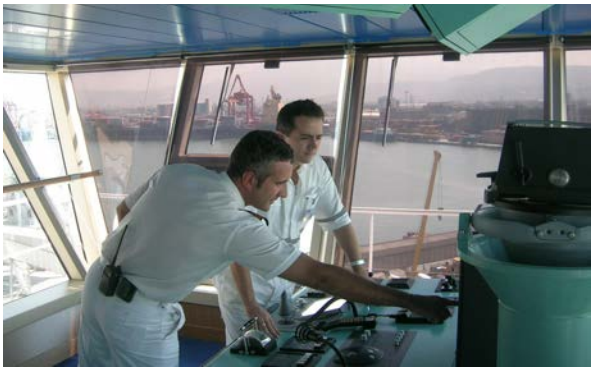
- Liman Başkanlıklarındaki denetim uzmanları öncelikle gemi denetimi konusunda görevlendirilmiştir.
- Uluslararası sefer yapacak yetkili klas kuruluşu kayıtlarında olan gemilere aylık peryotlarla ön sörvey uygulaması yapılmaktadır.
- Belgelendirmesi Bakanlığımızca yapılan gemilere her yurt dışı çıkışlarında ön sörvey yapılmaktadır.
- Yurt dışı denetimlerinde eksiklik bulunan gemilere yetkili klas kuruluşları tarafından ek denetimler yaptırılmaktadır. Ve bulunan eksikliklerin giderildiğinin takibi yapılmaktadır.
- Kabotaj seferi yapan uluslararası sefer yapan gemiler aylık olarak denetlenmektedir.

Liman Devleti Denetimleri

Türkiye, Akdeniz ve Karadeniz Liman Devleti Kontrolü Memorandumlarının (MoU) kurucu ve etkin bir üyesidir. Türk limanlarına uğrak yapan yabancı bayraklı gemiler, denizde seyir, can, mal ve çevre emniyeti bakımından Akdeniz ve Karadeniz MOU prosedürleri ve ulusal mevzuatımız doğrultusunda etkin bir şekilde denetlenmektedir.

Eğitimli dinamik bir denetim personeline sahip olmamız, ülkemiz limanlarında binlerce gemiye denetim yapmamıza imkan sağlamaktadır.

Anılan memorandumların üyelerinin her yıl kendi limanlarına uğrak yapan farklı yabancı

TABLO 11 **Türk Limanlarında Yabancı Bayraklı Gemilere Yapılan Liman Devleti Kontrolü Denetim Sayıları** (08.09.2017 Tarihi İtibariyle)

YILI	GELEN TEK GEMİ SAYISI	KARADENİZ MOU			AKDENİZ MOU			DENETİM ORANIMIZ (%)
		DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	TUTULMA ORANI	DENETİM SAYISI	TUTULMA SAYISI	TUTULMA ORANI	
2003	X	151	29	19,21	355	224	63,10	X
2004	X	146	26	17,81	577	254	44,02	X
2005	4644	271	66	24,35	1849	620	33,53	45,65
2006	4927	216	37	17,13	1772	467	26,35	40,35
2007	5159	293	61	20,82	1929	528	27,37	43,07
2008	5630	270	31	11,48	1450	286	19,72	30,55
2009	5684	278	35	12,59	2044	370	18,10	40,85
2010	5711	265	13	4,91	1650	230	13,94	33,53
2011	5775	297	21	7,07	1812	217	11,98	36,52
2012	5791	537	41	7,64	1762	213	12,09	39,70
2013	5671	414	40	9,66	1265	105	8,30	29,61
2014	5553	462	15	3,25	1126	141	12,52	28,60
2015	5806	397	35	8,82	1557	197	12,65	33,65
2016	5754	374	21	5,61	1528	129	8,52	33,06
2017	4839	250	10	4,00	809	61	7,54	21,9

bayraklı gemilerin en az %15'ini denetleme yükümlülüğü bulunmaktadır. 2017 yılı Eylül ayı itibarıyla limanlarımıza uğrak yapan yabancı bayraklı gemilere yapılan Liman Devleti Kontrol oranı %21.9 olarak gerçekleşmiş olup, kontrollere etkin bir şekilde devam edilmektedir.

Denizlerimizde kirliliğin önlenmesi ile beraber denizde seyir, can ve mal emniyetinin en üst düzeyde korunması bakımından, yapılan denetimler ile uygulamada birlikteliğe katkı sağlanarak dünyadaki diğer Memorandumlara da öncülük edilmektedir.

Bu kapsamda, limanlarımıza uğrak yapan yabancı bayraklı gemilere yılda ortalama 1.700 adet PSC (Port State Control- Liman Devleti Kontrolü) gerçekleştirilmekte olup, bu denetimler neticesinde uluslararası standartları karşılamadığı tespit edilen gemilere yaptırım uygulanmaktadır.

Kabotajda Çalışan Gemilere Yönelik Program Dışı Denetimler

"Denizin bir mili de, bin mili de bir" ilkesiyle, kabotajda çalışan gemilerin uluslararası sefer yapan gemilerle seyir, can, mal, çevre emniyeti, sağlık, çalışma koşulları ve yolcu konforu açısından eşdeğer ölçüde uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, limanlarımız arasında yolcu ve araç taşımacılığı yapan Türk bayraklı gemilerde seyir, can, mal, çevre emniyetine ilişkin standartlarının yükseltilmesi amacıyla "Program Dışı Denetim Uygulaması" yürütülmektedir.

Ulusal sefer yapan gezi tekneleri, yolcu motorları, feribotlar, yolcu gemileri, Ro-Ro yolcu gemileri, Ro-Ro kargo gemileri araç ve tren ferilerine yönelik olarak denetim uzmanı ekiplerce program dışı denetimler uygulanmaktadır. Bu sayede her gün önemli sayıda yolcu taşıyan bu teknelerin ulusal deniz emniyeti kurallarına uygunluğu kontrol edilmektedir.

Ayrıca, Marmara Denizi ve Türk Limanlarında ticari gemilere akaryakıt ikmal eden gemiler de Program Dışı Denetim Uygulaması kapsamına alınarak denetlenmektedir. Eksikliği tespit edilen gemilerin takibi yapılmakta, önemli eksikliklerin bulunması durumunda eksiklikler giderilinceye kadar gemilerin seyrine müsaade edilmemektedir.

Hidrostatik Serbest Bırakma ünitesi konulmuştur

GEMİ SİCİLİ, GEMİ ACENTELİĞİ ve KIYI TESİSLERİ

e-Gemi Sicil

Gemi sicil işlemleri ve isim onayları Haziran 2007'den itibaren elektronik ortamda yapılarak, günler süren bürokratik işlemler dakikalara indirilmiştir.

Sicillere ve bağlama kütüğüne kaydedilecek gemilere verilecek adların onayı ve kayıtlı olanların adlarının değiştirilmesi taleplerinin internet üzerinden yapılmasını sağlayan "Gemi İsim Talebi ve Onayı" programı 07.02.2007 tarihinde devreye alınmıştır. Bu programla, gemiye verilmesi düşünülen ilk isim talebi, onayı ve mevcut ismin değiştirilmesi elektronik ortamda yapılmaktadır.

Sicillere kayıtlı gemilerin sicil bilgileri 06.06.2007 tarihinde devreye alınan "Gemi Sicil Bilgi Sistemi" adlı program ile elektronik ortama aktarılmıştır. Sicil işlemleri ve sicil belgelerinin hazırlanması elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Sicillerimize kayıtlı tüm gemilerimiz program üzerinden takip edilebilmekte bu gemilere ait istatistikler anlık olarak alınabilmektedir.

Sicil Limanlarına Göre Günlük Filo Bilgileri, 05.09.2017

Sicil Limanı	Milli Gemi Sicili			TUGS			TOPLAM		
	SAYI	GROS	DWT	SAYI	GROS	DWT	SAYI	GROS	DWT
İstanbul	3.764	742.870	450.935	1006	4.592.238	6.021.685	4.770	5.335.108	6.472.620
İzmir	2.877	305.229	248.036	338	866.476	1.109.690	3.215	1.171.705	1.357.726
Trabzon	645	34.510	9.552				645	34.510	9.552
Samsun	1.040	38.480	3.042				1.040	38.480	3.042
Zonguldak	413	9.280	60				413	9.280	60
Bandırma	717	43.944	2.777				717	43.944	2.777
Çanakkale	576	14.130	9.815				576	14.130	9.815
Antalya	896	40.285	2.022				896	40.285	2.022
Mersin	690	22.382	4.997				690	22.382	4.997
İskenderun	361	7.376	400				361	7.376	400
Toplam	11.979	1.258.486	731.636	1.344	5.458.714	7.131.375	13.323	6.717.200	7.863.011

Bağlama Kütüğü

Özel teknelerden alınan MTV'nin çok yüksek olması amatör denizciliğin gelişmesi önünde büyük bir engeldi. Bu sebeple amatör tekne sahipleri, teknelerini yabancı ülke sicillerine kaydedip yabancı bayrakla sahillerimizde ve marinalarımızda bulunmaktaydılar. Amatör denizciliğin geliştirilmesi ve söz konusu olumsuz durumun düzeltilmesi için yapılan çalışmalar neticesinde 15.05.2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 5897 sayılı Kanun ile amatör teknelerden alınan MTV kaldırılmış ve bu kapsamdaki teknelerin bağlama kütüklerine kaydı zorunlu hale gelmiştir.

TABLO 12

Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Gemi Cinsleri Ve Adetleri (08.2017)

GEMİ CİNSLERİ	ADET
ÖZEL TEKNE	70.098
BALIK AVLAMA	12.343
TİCARİ YAT / SÜRAT TEKNESİ	6.053
YOLCU MOTORU	1.939
GENEL TOPLAM	**90.433**

Yeni uygulama ile;

- Teknelerden MTV kaldırılmıştır.
- Bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin satışları Noter, Liman Başkanlıkları ve Yetkilendirilen Belediye Başkanlıklarında yapılarak devir işlemleri kolaylaştırılmıştır.
- Münhasıran deniz taşımacılığı ve balıkçılık faaliyetinde kullanılan gemi, deniz ve iç su araçları ile 5 metreden küçük tekneler ruhsatname ve vize harçlarından muaf tutulmuştur. Bağlama kütüğüne kayıtlı ve geçerli ruhsatnameye sahip gemi, deniz ve iç su araçları, her türlü gemi sağlık resmi ve fener ücretinden muaf tutulmuştur.

Uygulama neticesinde, Türk sahipli olup, yabancı bayrakta bulunan özel teknelerden 4.832 adedinin Türk bayrağına geçişleri sağlanmıştır.

Tüm Tekneler Elektronik Ortamda Kayıt Altına Alınmaktadır

Tüm tekne kayıtlarının elektronik ortamda yapılıyor olması, eski defter kayıtlarının elektronik ortama alınması ve elektronik ortamdaki kayıtların güncellenmesinin tamamlanmasıyla, 2011 yılı başından itibaren her türlü sorgulama ve takyidat elektronik ortamda yapılabilmektedir.

Bakanlığımız ile ilgili karar verici kurumlar arasında yapılacak protokollerle; gemi sahipiliği, haciz, ipotek, seferden men vb. kararların ifası, elektronik ortamda yapılabilecektir.

Gemi Acenteliği

Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş, Deniz Ticaret Odalarında kaydı bulunan ve gemi acentesi olarak faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler ile bunların personelini kapsayan Gemi Acenteliği yönetmeliği, günün koşullarına ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanarak 05.03.2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Söz konusu yönetmelik kapsamında; çağın koşullarına uygun işyerlerinde, eğitimli personel aracılığı ile işlemlerini yürüten gerçek ve tüzel kişiliğe haiz işletmeler adına "Gemi Acenteliği Yetki Belgesi" düzenlenmekle beraber yeterliliği tespit edilen acente

ACENTELERDE YILLARA GÖRE FİRMA VE PERSONEL DURUMU					
YILLAR	Yeni Eklenen Firmalar	Belge Yenileyen Firmalar	Yeni Eklenen Personel	Belgesi Yenilenen Personel	Nakil Olan Personel
2013	48	76	205	255	138
2014	56	20	239	1034	313
2015	83	26	303	463	161
2016	72	29	245	437	146
2017*	49	32	203	302	113

ACENTE İSTATİSTİKLERİ	
Yetki Belgesi Aktif Acente Sayısı	996
Yetki Belgesi Aktif Acente Şube Sayısı	208
Aktif Acente Personeli Sayısı	3678
- Lise Mezunu Personel Sayısı	1300
- Üniversite Mezunu Personel Sayısı	1187
- Diğer	1191

personeli adına da "Personel Tanıtım Kartı" düzenlenmektedir. Ayrıca yetkilendirilmiş acenteler ile adına personel tanıtım kartı düzenlenen personelinin sicilinin tutulduğu ve acentelerin veri girişinde bulunduğu acente bilgi sistemi kurulmuştur.

Kıyı Tesisleri İşletme İzni

18.02.2007 tarihli ve 26438 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında Kıyı Tesisi İşletme İzni düzenlenen 298 adet tesis bulunmaktadır.

İşletme İzinli Kıyı Tesisi Sayısı	298			
Tesis Tipi	TOPLAM	İzin Türü		
		Daimi	Geçici	Faaliyet
Liman/Şamandıra/Platform vb.	171	94	74	3
Yanaşma Yeri	72	16	32	24
Marina	39	22	15	2
Balıkçı Barınağı	16	-	-	16
Toplam	298	132	121	45

AAKKM Operasyon Merkezi

ANA ARAMA KURTARMA KOORDİNASYON MERKEZİ (AAKKM) FAALİYETLERİ

2006-2016 yılları arasında toplam 1535 olaya, 2017 yılı içinde ise 24 Eylül 2017'ye kadar 167 olaya başarı ile müdahale edilmiştir.

Uydu Haberleşme Sistemleri Tesisi

Gemilerle daha etkin haberleşmenin sağlanabilmesi için AAKKM'ye Aralık 2004'de INM-C, M4GAN uydu haberleşme cihazları kurulmuştur.

COSPAS-SARSAT Sistemi (Uydu Yardımlı Arama Kurtarma Sistemi)

Ülkemiz COSPAS-SARSAT sistemine 11 Haziran 2005 tarihinde Yer Kesimi Servis Sağlayıcı (Ground Segment Provider) ülke olarak üye olmuştur. 6 Ekim 2005 tarihinde Başlangıç Operasyonel Kabiliyeti (Initial Operational Capability-IOC) yeterliliği kazanmıştır. 17 Ocak 2006 tarihinde Tam Operasyonel Kabiliyeti (Full Operation Capability-FOC) safhasına geçmiştir. 01 Haziran 2006 tarihinde İran, Irak ve Afganistan ve 01 Eylül 2014 yılı itibariyle Gürcistan, 01 Eylül 2015 tarihinde de Ukrayna Arama Kurtarma İrtibat Noktası (SAR Point of Contact-SPOC) Ülke sıfatıyla Türk Görev Kontrol Merkezinin (TRMCC) sorumluluğu altına alınmıştır.

MEOSAR Sistemi (Orta İrtifalı Arama Kurtarma Uydu Sistemi)

Gelecek nesil COSPAS-SARSAT Sistemi olarak da bilinen MEOSAR sisteminin (Medium Earth Orbit Search and Rescue Satellite System/Orta İrtifalı Arama Kurtarma Uydu Sistemi) ülkemizde kurulumu Ağustos 2010 yılı

Türkiye MEOSAR Antenleri

içerisinde tamamlanmıştır. Başlangıç olarak 2 adet MEOLUT (MEOSAR anten sistemi) kurulmuştur. Ülkemiz bu sistemi kuran 6 ncı ülke konumundadır. 2013 yılı içerisinde 4 adet ilave MEOLUT kurulumu tamamlanmış olup, 6 kanallı entegre bir sisteme ulaşılmıştır. Sistemin ilk kurulumundan itibaren, uluslararası testlere ve ortak çalışmalara etkin katılım sağlanmaktadır.

Arama Kurtarma Kaza/Olay İstatistikleri

01 Ocak 2017 tarihine kadar son on yılda toplam 1.535 kaza/olaya müdahale edilmiştir.

TABLO 13

2006- 2016 Yılları AAKKM Kaza/Olay İstatistiği

T.C. ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü (Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezinin Yıllar İtibari İle Türk Arama Kurtarma Sahası İçerisinde Meydana Gelen Deniz Kaza Ve Olaylarının İcmal Tablosu)

OLAY YILI	OLAY SAYISI	ÖLÜ SAYISI	YARALI SAYISI	KAYIP SAYISI	KURTARILAN İNSAN
2006	116	8		12	124
2007	117	18	-	-	245
2008	198	9	3	33	1859
2009	147	18	8	4	176
2010	194	22	4	9	427
2011	132	11	-	2	268
2012	135	92	25	17	312
2013	118	27	7	6	1035
2014	101	41	-	41	454
2015	71	13	40	11	217
2016	206	17	43	8	1615
GENEL TOPLAM	1535	276	23	143	6732

Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi tarafından düzenlenmiştir.
İstatistikler de 01/01/2016 tarihine kadar olan olaylar kullanılmıştır.

Tarama Operasyonları Takip ve Yönetim Sistemi Projesi (TARGEM)

Bakanlığımız tarafından ülkemiz deniz ve iç sularında yürütülen tarama operasyonlarında; tarama talebini, tarama vasıtalarını, tarama miktarını, yakıt durumunu ve personel takibini etkin bir şekilde yaparak iş verimliliğinin ve hizmet kalitesinin arttırılmasına yönelik olarak TUBİTAK-Bilgem ile anılan proje 01 Haziran 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Proje kapsamında Denizdibi Tarama Vasıtalarının takibi ve yönetimi etkin bir şekilde izlenmeye başlanmıştır.

Gemi Sanayi Çalışanlarının Mesleki Yeterlilikleri

Bakanlığımız Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünün koordinesinde sektör temsilcilerinin de katkılarıyla 9 adet meslek standardı hazırlanmış ve bu Ulusal Meslek Standartlarının 7 adedi 14.08.2014 tarihli ve 29088 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de, 2 adedi 04.08.2016 tarihli ve 29791 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yayımlanan UMS'ler:

- Gemi Montajcısı
- Gemi Makine Montajcısı
- Gemi Makine Bakımcısı
- Gemi Boru Tesisatçısı
- Gemi Boyacısı
- Gemi Geri Dönüşüm İşçisi
- Gemi Geri Dönüşüm Operasyon Sorumlusu
- Yat Donatımcısı
- Yat Üst Yüzey İşlemcisi

Yayımlanan bu standartlara ait Ulusal Mesleki Yeterliliklerin (UMY) hazırlanma süreci kapsamında, Gemi Geri Dönüşüm İşçisi ve Gemi Geri Dönüşüm Operasyon Sorumlusu UMY taslakları Mesleki Yeterlilik Kurumu sektör komitesinde görüşülmüş olup yayınlanma aşamasındadır.

Ayrıca Gemi İzolasyoncusu ve Tersane Yardımcı İşçisi taslak UMS'lerinin de hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Tekne İmal Bölgeleri Çalışmaları

İmar sorunu olan ve dağınık halde bulunan tekne imal yerlerini kümeleme yapmak üzere Bakanlığımızca 7 ayrı yerde tespit edilen üretim bölgelerinin işletmeye alınması hedeflenmiştir.

- İzmir Çaltılıdere Tekne İmal Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmıştır. ÇED gerekli değildir yazısının yenilenme çalışmaları devam etmektedir. Altyapı Bakanlığımızca yapılacaktır.)
- Fethiye Karaot Tekne İmal ve Çekek Yeri (İmar planı onayı için Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne ilgili kooperatif tarafından başvuru yapılmıştır.)
- Bodrum Ören Tekne İmal ve Çekek Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmış olup ÇED süreci devam etmektedir.)
- Marmaris Bozburun Tekne İmal ve Çekek Yeri (Jeolojik etüd raporu sonrasında teklif plan onaya sunulacaktır)
- Manavgat Tekne İmal ve Çekek Yeri (Ön izin sözleşmesi imzalanmış plan onay süreci Şubat 2016 da başlatılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı projenin, uygun olmayan alternatif bir alana taşınmasını istemektedir.)
- Bartın Tekkeönü Tekne İmal ve Çekek Yeri (Bakanlığımızca Genel Yerleşim Planı onaylanmıştır. İlgili valilik üzerinden yer tahsis süreci başlatılmıştır.)
- Bartın Kurucaşile Tekne İmal ve Çekek Yeri (Kooperatife tahsisinin yapılması uygun görülmüştür. Ancak henüz kooperatif kurulamamıştır)

Gemi İnşa Sektörüne Yönelik Olarak Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri

Bakanlığımız, ağır ve çok tehlikeli iş kolu olan tersanelerde ve sektörde çalışan ara eleman, mühendis ve yönetici düzeyindeki personele çalıştığı işle ilgili olarak teorik ve uygulamalı mesleki eğitim düzenlemektedir.

2004 yılında 4 okulda 6 gemi yapım bölümü mevcut iken Eylül 2017 itibariyle okul sayısı 31, bölüm sayısı 44'e çıkmıştır. 2008 yılından Eylül 2017 yılına kadar açılan toplam 181 adet kursta 4370 kişiye eğitim verilmiştir.

2 Adet Yeni İnşa Fi-Fi 1 Römorkörü

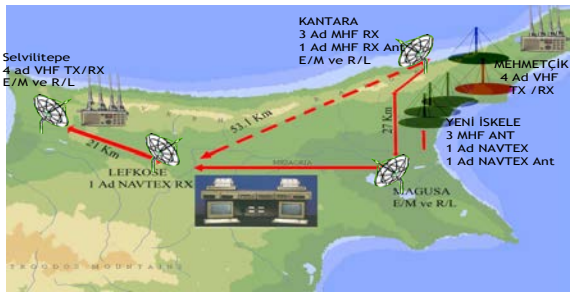
Türk Boğazları Bölgesinde seyir, can, mal ve çevre emniyetini arttırmak maksadıyla inşa edilen yüksek manevra kabiliyetine haiz, çeki gücü 65 bp, gerek püskürtme kapasitesi (2400 m^3/h), gerekse manevra kabiliyeti bakımından mutlak üstünlüğü olan 2 adet yeni

inşa fi-fi 1 römorkörü 2005 yılında hizmete girmiştir.

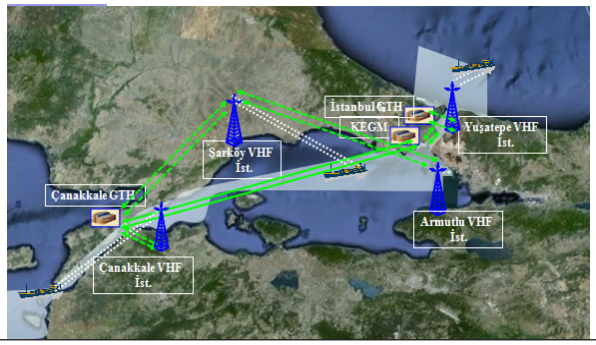
Kıbrıs Türk Radyo

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Akdeniz'de güçlendirilmesi amacıyla Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından finanse edilen "Kıbrıs Türk Radyo" projesi tamamlanarak 2006 yılında hizmete girmiştir.

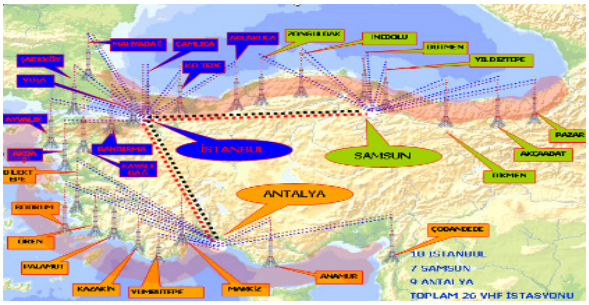
VHF Acil Haberleşme Sistemi

Bu sistem ile Türk boğazları ve Marmara denizini kapsayan mevcut TBGTH sisteminin bağımsız yedeği olan, Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü kriz merkezinden kontrol edilebilen, deprem gibi olağanüstü hallerde haberleşmenin devamlılığını sağlayan ve ses kaydı yapılabilen haberleşme sistemi devreye alınmıştır.

2006'da devreye alınan TBGTH VHF acil haberleşme sistemine Armutlu-Şarköy VHF istasyonu eklenerek yedeklenmesi sağlanmıştır.

VHF Deniz Haberleşme Sistem Modernizasyonu

1982 yılında kurulumuna başlanan, 26 istasyonda kurulu bulunan VHF sistemi ekonomik ömrünü tamamlamış olup yeni teknolojiye uyumlu 80 adet Kara Tipi VHF deniz bandı cihazı, 80 adet VHF anteninin alımı ile DSC ve Remote Kontrolü sağlayan yazılım ve donanım temin edilerek 2008 yılı itibariyle günün teknolojisine uygun hale getirilmiştir.

Bölgemizde İlk ve Tek Olan 2 Adet Fi- Fi 2 Römorkörü

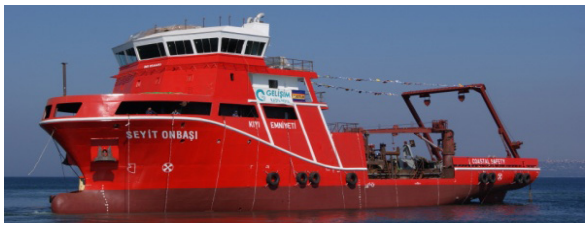
Tüm Türkiye kıyılarında olası can, mal ve çevre olaylarına müdahale edebilecek özellikte, saat-

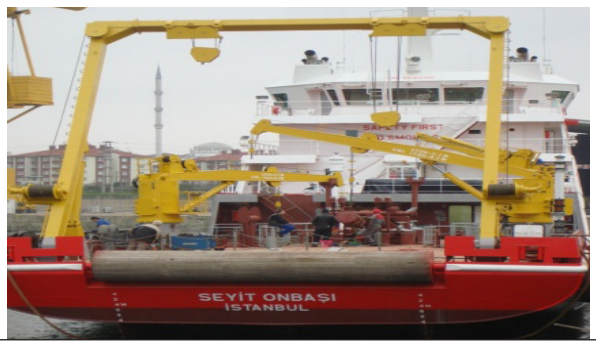

te 7200m^3 su basabilen 2 adet yeni inşa Fi-Fi 2 römorkör 2009 yılında hizmete girmiştir.

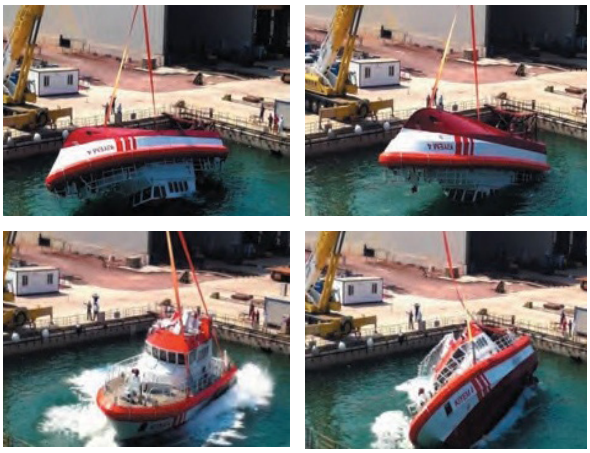
Yakıt Toplama Gemisi

Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, fenerlerin bakımı faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, 15 ton kaldırma kapasiteli kreyni ve deniz yüzeyindeki yağ, yakıt gibi petrol türevi atıkları kendi bünyesinde toplayıp ısıtarak transfer yapabilecek özelliklerdeki yakıt toplama gemisi 2011 yılında filoya katılmıştır. Öncelikle İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Marmara Denizi ile sahillerimizde kurtarılan gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğini önlemek için görevlendirilmektedir.

4 Adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu

Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye botları ile Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde ve Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü yetki sahası içindeki mevkilerde oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde, can kurtarmak amacıyla arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak üzere, tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilecek şekilde dayanıklı ve yüksek süratlere erişebilmek üzere dizayn edilmiştir. Bütün deniz şartlarında, kendi kendine düzelebilme (Self Righting) özelliği olan ve yüksek süratlerde kolaylıkla manevra kabiliyetine sahip olan bu botlar 2011 yılında filoya katılmıştır.

Deniz Haberleşme Altyapısı Modernizasyonu (AB Projesi)

2011 yılı itibariyle Deniz Haberleşme Alt Yapısının Modernizasyonu (AB Katkısı) ile 6 adet verici (5 kw MF-HF verici) Osmaniye Verici İstasyonuna, 15 adet alıcı, 1 adet Navteks cihazı (1 kw), 4 adet 490/518 kHz'i aynı anda alabilen Navteks alıcı cihazları, 2 adet vertical log peryodik anten ile 1 adet HF Rx anten Yeşilköy Alıcı İstasyonuna kurulmuştur. Verici ve alıcı istasyonlarında Jeneratör, UPS ve voltaj regülatörleri yenilenmiştir.

HF data haberleşmesine imkan tanıyacak yazılım, donanım ve operatör konsolları yenilenerek HF mail sistemi kurulmuştur. HF frekanslarında gemiden-karaya, karadan-gemiye karşılıklı mail haberleşmesi test ortamında yapılmaya başlanmıştır.

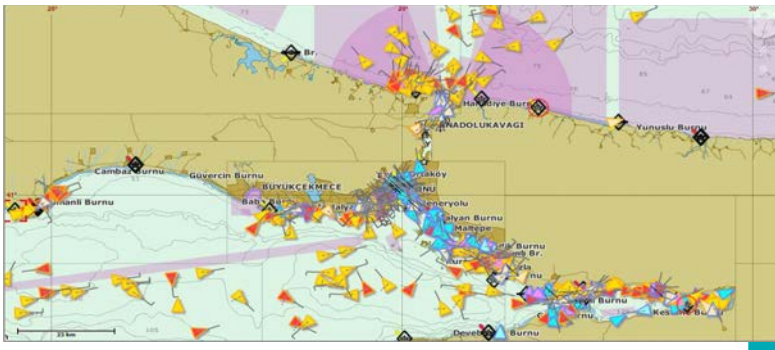
4 Adet Römorkör

Türk Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, arama-kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, Fi-Fi 1 yangın söndürme klasında 2 adedi 60, 2 adedi 80 ton çeki gücünde toplam 4 adet yangın ve eskort notasyonu sertifikasına haiz yeni inşa römorkörlerin 2 adedi 2011 yılında, 2 adedi de 2012 yılında hizmete girmiştir.

Fenerlerde Uzaktan İzleme

Seyir güvenliğinin arttırılması, kıyıda tesis edilmiş merkezler vasıtası ile gemilerin takip edilmesi, deniz araçlarıyla diğer gemi ve kıyı birimleri arasında gerçek zamana yakın bir bilgi akışının sağlanması, herhangi bir tehlike durumunda seyir yardımcılarından kaynaklanan olumsuzlukların önlenebilmesi amacıyla seyir yardımcılarının uzaktan izlenmesi projesi başlatılmış olup;

1. Birinci aşamada; Türk Boğazlarında bulunan 85 adet tesis SCADA sistemi ile 2006 yılında,
2. İkinci aşamada; yukarıdaki sisteme ilave olarak Zonguldak, İstanbul (Boğaz fenerleri hariç), Marmara, Çanakkale (Boğaz fenerleri hariç), İzmir arasında bulunan 185 adet seyir yardımcısına AIS AtoN cihazları da kullanılarak 2010 yılında,
3. Üçüncü aşamada; Kastamonu-Artvin ile Muğla-Hatay arasında bulunan 195 tesis yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan 20 tesisle birlikte toplam 215 tesis AIS AtoN cihazları da kullanılarak 2012 yılında,

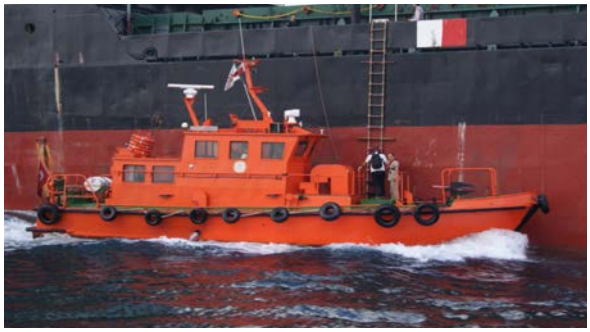
Uzaktan İzleme Sistemine geçilmiştir.

2 Adet Liman Römorkörü

Koster tip gemilerin, büyük römorkörlerin ulaşamadığı yerlerdeki (İstanbul/Haliç bölgesinde, köprülerin kapalı olması durumu) gemilerin, su derinliğinin az olduğu ve limanlardaki düşük draftlı gemilerin ihtiyaç duyduğu küçük tonajlı römorkör ihtiyacı 2013 yılında hizmete giren 2 adet Liman Römorkörü ile karşılanmaktadır.

4 Adet Kılavuzluk Hizmet Botu Hizmete Alınmıştır

Ağır deniz koşullarına dayanıklı, süratli, üst düzey emniyet koşullarına uygun donanımlı kılavuzluk botları ile kılavuz kaptanların Türk boğazlarından uğraklı veya uğraksız geçiş yapan, Türk Boğazları bölgesindeki demir yerlerine demirleme ve demirden kalkma ile limanlar, iskeleler, rıhtımlar ve şamandıralara bağlama ve ayrılma manevralarını yapan gemilere zor hava ve deniz koşullarında da ulaşmasının sağlanması için 4 adet bot 2014 yılında hizmete girmiştir.

Acil Durum Müdahale "NENE HATUN" Gemisi (Fi-Fi 3)

Türk Boğazlar bölgesi başta olmak üzere tüm denizlerimizde can, mal, çevre ve seyir güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak, olası kazalarda kazanın etkilerini önleyici ve azaltıcı ilk müdahaleyi yapmak, gemilerde oluşan yangınlar ile karadan-denize, denizden-karaya sirayet edebilecek yangınlara müdahale edebilmek, en sert hava koşullarında dahi ihtiyaç duyulan hizmeti verebilecek Acil Durum Müdahale Gemisi temini hedeflenmiştir.

Acil Durum Müdahale Gemisi, Fi-Fi 3 klâsında, çeki gücü yüksek, her türlü operasyonda deniz üzerinde bir komuta merkezi olabilen, üzerindeki helikopter pisti ile kara irtibatını en kısa sürede sağlayan, deniz suyu analizlerini yapabilen, deniz yüzeyindeki kirliliği tespit edebilen-toplayabilen, 20 kişilik hastane donanımına sahip ve operasyonlarda lojistik destek gemisi görevini yerine getiren gemi 2015 yılı Aralık ayında

hizmete girmiştir.

Kaynakları etkin kullanılması amacıyla "arama ve kurtarma faaliyetlerinde, ihtiyaca binaen verilecek medikal kurtarma hizmetlerinin" Sağlık Bakanlığı tarafından karşılanması için Protokol düzenlenmiştir.

2 Adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu

Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde ve Bakanlığımız KEGM yetki sahası içindeki mevkilerde oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde, can kurtarmak amacıyla arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak üzere, tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilen, dayanıklı ve yüksek süratli 2 adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu 2016 yılının ilk çeyreğinde hizmete girmiştir.

Akıntı Ölçüm Sistemi (2014-2017)

Gemi trafik hizmetinin verildiği Türk Boğazları Bölgesinde, trafik hizmetinin verilmesinde ve can kurtarma operasyonlarında akıntı bilgilerinin belirlenmesi için sistem temini hedeflenmiştir.

Proje kapsamında 4 adet sabit ve 1 adet taşınır doppler akıntı algılayıcısının kullanılması ile bunlardan alınan verilerle gemi trafik yönetimine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Ar-Ge projesi olmasından dolayı ilk etapta sistem İstanbul Boğazı'na kurulmaktadır.

Projede son aşamaya gelinmiş olup 2017 yılı içinde faaliyete tam olarak başlayacaktır.

Yüzer Seyir Yardımcılarının Modernizasyonu (2015-2018)

Kıyı sularımızda, boğazlarda, sığ sularda emniyetli deniz seyrinin yapılabilmesi amacıyla denizcilerin hizmetine sunulan yüzer seyir yardımcı ihtiyacını karşılamak ve mevcut çelik yapılı şamandıraların yerine bakım gerektirmeyen Polietilen Şamandıra temini ile değişim hedeflenmiştir.

Şamandıraların alt yapı ihalesi 2016 yılında, üst yapı ihalesi 2017 yılında yapılmış ve 2018 yılında tüm şamandıralarda polietilen yapıya geçilmesi planlanmaktadır.

TBGTH Sistem Yükseltmesi ve İlavesi (2011-2019)

2003 yılından bu yana hizmet veren TBGTH sisteminin güncellenmesi, ekonomik ömrünü tamamlamış, yedekleri bulunmayan ve arıza sıklığı artan teçhizatın günümüz teknolojilerine uyumlu hale getirilerek hizmetin kesintisiz devam ettirilmesi hedeflenmiştir.

Teknik Şartname günümüz teknolojik gelişmelere uygunluğu ve güncel hizmet ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde revize edilmiştir. Projenin ihalesinin 2017 yılında yapılması ve 2019 yılında projenin tamamlanması planlanmaktadır.

2 Adet Liman Römorkörü (2015-2017)

Koster tip gemilerin, büyük römorkörlerin ulaşamadığı yerlerdeki gemilerin, su derinliğinin az olduğu ve limanlardaki düşük draftlı gemilerin ihtiyaç duyduğu küçük tonajlı römorkör ihtiyacının giderilmesi hedeflenmiştir.

Projede son aşamaya gelinmiş olup 1 adet römorkör teslim alınmış, diğer römorkörün 2017 yılında teslim alınarak filoya katılması planlanmaktadır.

İstasyonların Modernizasyonu (2015-2019)

Proje kapsamında istasyonların modernize edilmesi hedeflenmiştir. 2016 yılı programı çerçevesinde Harem Kılavuzluk İstasyonu, Mehmetçik Kılavuzluk İstasyonu, Gelibolu Kılavuzluk İstasyonu hizmet binaları; Büyükdere gemi bağlama iskelesinin uzatılması; Şile Feneri ve Gardiyan binası ile Türkeli (Rumeli) Feneri ve Müştemilatı İnşaatları alt projeleri yürütülmektedir. Harem Kılavuzluk İstasyonu Hizmet Binası 2016 yılında tamamlanmıştır. Gelibolu Kılavuzluk İstasyonu hizmet binasının ihalesi yapılarak sözleşme imzalanmış ve 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Çalışmalar devam etmektedir.

Kılavuz Transfer ve Hizmet Botu (2016-2017)

Kılavuz istasyonları ile gemi arasında veya İstasyon-Rıhtım, Rıhtım-İstasyon gibi hizmetin gerektirdiği noktalar arasında kılavuz kaptanların kuzeyden güneye, güneyden kuzeye toplu transferi ile Türk Boğazları ve Marmara Denizinde olası acil durumlarda personel trafiğini sağlamak amacıyla Kılavuz Transfer ve Hizmet Botu hedeflenmiştir.

Botun inşaası devam etmekte olup, 2017 yılı sonuna kadar filoya katılması planlanmaktadır.

Çevre Ekipmanları (2017)

Türk Boğazlarında olası bir tanker ve tehlikeli yük taşıyan (her türlü kimyasallar vb) gemi kazasında olaya müdahale edebilmek için Çevre Ekipmanları temini hedeflenmiştir.

Proje kapsamında kimyasal ölçüm cihazları, tam yüz maskesi, temiz hava solunum cihazı, A-B-C tipi koruyucu giysiler, kimyasal sızıntı kiti ve bariyer temini planlanmaktadır.

İstanbul ve Çanakkale Boğazı Uzaktan İzleme Sisteminin Modernizasyonu (2017-2018)

Karasularımız içinde yer alan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne ait bütün seyir yardımcılarının SOTAS sistemi ile uyumlu hale getirmek ve karasularımızda kurulabilecek e-nav konseptine uyumlu hale gelecek alt yapı oluşumunun tamamlanmasına katkıda bulunmak için İstanbul ve Çanakkale Boğazı Uzaktan İzleme Sisteminin Modernizasyonu hedeflenmiştir. Projenin 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

2 Adet Bariyer Botu (2017-2018)

Petrol kaynaklı yüklerin deniz yüzeyinde yayılmasını önlemek ve operasyonlarda etkinliği artırmak için 2 adet Bariyer Botu hedeflenmiştir. Proje ihale aşamasında olup 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

2 Adet Römorkör (2017-2019)

2 adet 60 BP römorkör ile liman ve Türk Boğazları geçiş hizmetlerinde can, mal ve seyir emniyetinin artırılması ile sığ sularda oturan gemilerin yüzdürülmesi ve dip taraması yapılabilmesi hedeflenmiştir. Römorkörlerin sözleşmesi imzalanmış olup 2019 yılında filoya katılması planlanmaktadır.

6 Adet Kılavuzluk Hizmet Botu (2017-2019)

Kılavuzluk istasyonları ile gemi arasında veya İstasyon-Rıhtım, İstasyon-İstasyon gibi hizmetin gerektirdiği noktalar arasında kılavuz kaptanların kuzeyden güneye, güneyden kuzeye toplu transferi ile Türk Boğazları ve Marmara denizinde olası acil durumlarda personel/insan transferini sağlamak hedeflenmiştir.

Botların ihalesinin 2017 yılında yapılması ve 2019 yılında filoya katılması planlanmaktadır.

26 Adet RHIB Bot (2018)

Operasyon mahallinde gemiler arası hızlı ulaşımın sağlanması ile olay yeri incelemede özellikle sığ sularda doğru keşif yapılması için 26 adet RHIB botu temini hedeflenmiştir.

18 Adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu (2018-2020)

Karasularımızda ve özellikle de Türk Boğazları ve Marmara Denizinde can güvenliğini sağlama, deniz kazalarında can kayıplarını azaltma, uluslararası anlaşmalardan doğan sorumlulukları yerine getirme ve can kurtarma işlerine acil ve etkin müdahalede bulunmak amacıyla 18 adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu temini hedeflenmiştir.

6 Adet Acil Müdahale Römorkörü (2018-2021)

Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde, karasularımız ve uluslararası sularda oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde arama ve kurtarma çalışmaları yapmak amacıyla 6 adet Acil Müdahale Römorkörü temini hedeflenmiştir.

Uluslararası İlişkiler

DENİZCİLİK ALANINDA İKİLİ ANLAŞMALAR VE ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

Ülkemiz limanları ile diğer ülke limanları arasında; 8 adet kardeş liman anlaşması imzalanmıştır. 30 ülkeyle denizcilik anlaşması imzalanması için çalışmalar devam etmekte olup 62 adet denizcilik anlaşması imzalanmıştır. 44 tanesi yürürlükte, 18 adet anlaşmanın ise onay süreci devam etmektedir. Kardeş liman anlaşmaları karşılıklı limanlar arasında işbirliğini içeren hususları içerirken, denizcilik anlaşmaları ülkeler arasında denizcilik alanında birçok genel ve uluslararası uygulamayı imza altına almaktadır.

Denizcilik anlaşmaları ile;

- Deniz taşımacılığı,
- Filo yönetimi,
- Liman inşası ve bakımı,
- Gemi adamı ve PSC eğitimi,
- Düzenli hat kurulması,
- Klas kuruluşları arasında işbirliği,
- Deniz ve kıyı çevre koruması vs. alanlarında işbirliği,
- Deniz ticaretinin önündeki engellerin kaldırılması,
- Denizcilik konularında görüşmelerde bulunularak sorunların çözülmesi için bir platformun oluşturulması,
- Ülkelerin denizcilik alanında kendi uzmanlıklarını diğer tarafa aktarmasına imkân sağlaması,

konularında işbirliği oluşturulmaktadır.

Ayrıca söz konusu anlaşmalar ile iki ülke limanlarında bürokrasinin azaltılması, tarafların deniz kazalarında kendi gemilerine uyguladıkları muamelenin aynısını diğer ülke gemilerine de uygulaması, gemiadamı belgelerinin karşılıklı tanınması ve gemiadamlarına vizesiz karaya çıkma vb. kolaylıklar tanınmaktadır.

Denizcilik anlaşmaları, imzacı taraf özel sektörü için çerçeve anlaşmalar olup, ülkeler arasında denizcilik ilişkilerinin de yasal zeminini oluşturmaktadır.

2013-2014 yılları arasında 5 adet denizcilik anlaşması imzalanarak bu alanda bir rekor kırılmıştır.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) kapsamında deniz otoyollarının geliştirilmesi için kurulan teknik çalışma grubunun sekretaryası 2013 yılı Mayıs ayından itibaren iki yıl süreyle Bakanlığımızca üstlenilmiştir. Karadeniz Bölgesinde deniz otoyollarının kurulması ve Karadeniz Deniz Otoyolları Master Planı oluşturulması aşamasında teknik çalışma grubu görevimiz devam edecek

olup, konu ile ilgili olarak www.bsecmos.org internet sitesi kurularak üye ülkelerin denizcilik idareleri ile kesintisiz iletişim imkânı sağlanmıştır.

D-8 Gemicilik Çalışma Grubu, D-8 ülkeleri arasındaki deniz ticaretinin arttırılması hususunda çalışmaları yürütmektedir.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), 1964 yılında kurulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği (RCD) Teşkilatı'nın devamı olarak Türkiye, İran ve Pakistan arasında üçlü ekonomik, teknik ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla, 1985 yılında imzalanan İzmir Anlaşması ile kurulmuştur. Türkiye'nin yanı sıra İran, Pakistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Afganistan'dır.

IMO

Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) Konsey üyeliği seçimleri, Londra'da gerçekleştirilmekte olan IMO 29. Genel Kurul toplantısı çerçevesinde 27 Kasım 2015 tarihinde yapıldı. Söz konusu seçimlerde C kategorisinden yeniden aday olan ülkemiz, oylamada geçerli oy kullanan 154 üye ülkeden 137'si gibi rekor bir oyla Konsey üyeliğine tekrar seçilmiştir.

Ülkemiz, IMO Konsey üyeliği çerçevesinde, denizcilik alanında sahip olduğu imkân ve kabiliyetleri ile bilgi ve tecrübesi sayesinde, IMO çalışmalarına ve bağlı olduğu IMO hedeflerinin ilerletilmesine yönelik somut katkılarda bulunmaya devam edecektir.

Diğer yandan, IMO tarafından belirlenen Dünya Denizcilik Günü temaları çerçevesinde, her yıl farklı bir ülkenin ev sahipliğinde düzenlenen yan etkinliklerin, 2016 yılında 'Denizcilik Vazgeçilmezdir.' teması ile ülkemizin ev sahipliğinde yapılmış olması uluslararası denizcilik alanındaki görünürlüğümüzün arttırılmasına vesile teşkil etmiştir.

NATO

NATO Askeri ve Sivil kanattan oluşmaktadır. Örgütün sivil komitelerinden birisi olan, Sivil Olağanüstü Hal Planlama Komitesine bağlı (CEPC) Taşımacılık Grubu(TG), Dahili Satıh Taşımacılığı(ST), Sivil Havacılık(SA) ile Okyanus Taşımacılığından(OS) oluşmaktadır.

NATO Okyanus Taşımacılığı Grubu Genel Müdürlüğümüz sorumlu personeli uhdesinde yürütülmekte olup 22-23 Şubat 2016 tarihleri arasında NATO Karargah Merkezi olan Brüksel'de gerçekleştirilen seçimde Çalışma Grubu Başkan Yardımcılığına Uluslararası İlişkiler ve İş Geliştirme Dairesi Başkanı üç yıl için seçilmiştir.

Ayrıca, Okyanus Taşımacılığı (OS) Grubunda Başkan Yardımcılığı konusundaki adaylık sürecimiz halihazırda sürmektedir.

EĞİTİM VE BELGELENDİRME HUSUSLARINDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER

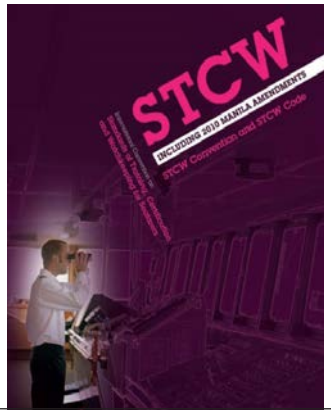
- IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü)'nün komite (MSC/Deniz Emniyeti Komitesi) ve alt komite (HTW/İnsan Unsuru, Eğitim ve Vardiya Tutma) toplantılarına aktif katılım,
- IMO'ya düzenli olarak ülke raporu sunulması,
- IMO sözleşme, karar ve tavsiye sirkülerlerinin düzenli takibi,
- EMSA (Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı) faaliyetlerine düzenli katılım.

- Sözleşme gereği düzenli aralıklarla STCW uygulamaları bir rapor haline getirilerek IMO'ya sunulmaktadır.

Bakanlığımız, OECD 6 No.lu Gemi İnşa Çalışma Grubu (WP6) faaliyetlerini Ulusal Eşgüdüm Birimi olarak sürdürmektedir. Bakanlığımız ile birlikte ilgili kurumlar olarak Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Türk Eximbank ile sektör kuruluşlarımız olarak İMEAK Deniz Ticaret Odası, Türkiye Gemi İnşa Sanayicileri Birliği (GİSBİR), Yalova – Altınova Tersane Girişimcileri A.Ş. (YATGİAŞ), Gemi ve Yat İhracatçıları Birliği, Gemi Sanayicileri Derneği (GESAD), Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği (GEMİSANDER) ve Türk Loydu çalışmalara katkı sağlamaktadırlar.

OECD 6 No.lu Gemi İnşa Çalışma Grubu, gemi inşa sektörünün birçok yönü ile ilgili ekonomik ve politika analizlerinin geliştirilmesine ve bilgi değişimine olanak sağlayan uluslararası bir platform olma özelliğine sahiptir. WP6'nın görev tanımında özellikle şeffaflığı teşvik ederek ve OECD üyesi olmayan ülkelerle ve ilgili sanayi grupları ile işbirliği içinde gemi

- Ülkemizde gemiadamlarının eğitim, belgelendirme iş ve işlemleri STCW 78 Uluslararası Sözleşmesi'ne göre yapılmaktadır.
- Ülkemiz, STCW sözleşmesi kapsamında gemiadamı eğitim ve belgelendirmesinde IMO'nun beyaz listesindedir.
- Amacımız, Ülkemizin IMO'nun beyaz listesindeki yerini korumaktır.

inşa sanayindeki normal rekabetçi şartları sağlamaya çalışmak yer almaktadır.

Çalışma Grubunun 2017-2018 yılları için çalışma programında; daha çevreci (yeşil) gemilerin inşası ve işletilmesini teşvik eden önemli devlet politikalarının gözden geçirilmesi, gemi inşa sanayine sağlanan destek tedbirleri ile ilgili yıllık envanter, WP6 destek tedbirleri envanterine katılım sağlamayan ülkelerdeki destek tedbirleri ile ilgili rapor, gemi inşacı ülkelerden ikisinin inceleneceği gözden geçirme çalışması, yerli katkı gereklilikleri ve diğer ticari engellerin etkilerinin inceleneceği analitik bir rapor ve küresel gemi inşa sanayindeki aşırı arz ve kapasite durumunun gözlemlendiği ve politika tavsiyelerinde bulunulan rapor yer alacaktır.

Çalışma Grubu son yıllarda offshore (açık deniz) sektörünü ve konularını da gündeme almaya başlamıştır. Türk gemi inşa sektörünün mevcut durumu ve bu sektöre yönelme isteği de göz önüne alındığında bu çalışma grubunun faaliyetleri Bakanlığımız ve sektörümüz açısından önemini sürdürecektir.

IMO Gemi Sistem ve Ekipmanları (SSE) Alt Komitesi

Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) Ana Komitelerinden biri olan Deniz Emniyeti Komitesi (MSC) altında çalışmalarını yürüten Gemi Sistem ve Ekipmanları (SSE) Alt Komitesi, IMO Genel Kurulunda alınan karar gereği; çalışmaları Bakanlığımız tarafından düzenli olarak takip edilmekte olan Stabilite, Yükleme Hatları ve Balıkçı Gemilerinin Emniyeti (SLF), Gemi Dizaynı ve Ekipmanı (DE) ile Yangından Korunma (FP) Alt Komitelerinin gemi sistem ve ekipmanlarına ilişkin ilgili kısımları birleştirilerek oluşturulmuştur.

Bakanlığımız koordinesinde katılım sağlanan SSE Alt Komitesinde IMO diğer komite ve alt komitelerinin ilgili dokümanlarının incelenmesi, SOLAS'ta yapılması önerilen değişiklikler, MODU Kod, LSA kod ve MSC.1/Circ.1206/Rev.1 kurallarının gözden geçirilmesi, can kurtarma ekipmanlarına ait düzenlemeler, SOLAS yangın bütünlüğü konuları, gemideki kaldırma donanımları ve vinçlerle ilgili gerekler, dinamik konumlandırmalı gemi sistemleri, IMO emniyet, güvenlik ve çevre mevzuatı kapsamında sunulan ortak kural yorumlamalarının tartışılması anılan toplantının önemli gündem maddelerinden bazılarını oluşturmakta olup, Bakanlığımız için önem arz etmektedir.

2015 yılında gerçekleştirilen 2. oturumda başkan yardımcılığını alan Bakanlığımız bu görevi halen devam ettirmektedir.

IMO Gemi Dizaynı ve Konstrüksiyonu (SDC) Alt Komitesi

Bakanlığımız tarafından düzenli olarak takip edilmekte olan Stabilite, Yükleme Hatları ve Balıkçı Gemilerinin Emniyeti (SLF), Gemi Dizaynı ve Ekipmanı (DE) ile Yangından Korunma (FP) Alt Komitelerinin gemi dizaynı ve konstrüksiyonuna ilişkin ilgili kısımları birleştirilerek SDC (Gemi Dizaynı ve Konstrüksiyonu) Alt Komitesi oluşturulmuştur.

Söz konusu komitede, gemilerin stabilitesi (Hasarsız, yaralı, yeni nesil hasarsız stabilite) hasar kontrol planları ve gemi kaptanını bilgilendirmeye ilişkin rehber, yolcu gemileri için limana emniyetli geri dönüş kılavuzu, yolcuların tahliye analizi konuları, komite toplantısının önemli gündem maddelerini oluşturmaktadır.

İşletme Faaliyetleri

- 2003-2016 yılları arasında toplam 242 gemi kurtarma, 2.171 tahlisiye (can kurtarma), 17.938 gemiye refakat 49.946 gemiye römorkörcülük, 173 gemiye çeki ve 56 balık adam hizmeti verilmiştir. 01.01.2017–01.09.2017 döneminde ise 12 Gemi Kurtarma, 271 Tahlisiye (Can Kurtarma), 1407 gemiye refakat 4.066 gemiye römorkörcülük, 4 gemiye çeki ve 1 balık adam hizmeti verilmiştir.

- 2003-2016 yılları arasında İstanbul Boğazından geçen toplam 700.757 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 01.01.2017–01.09.2017 döneminde ise İstanbul Boğazı'ndan geçen toplam 28.057 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 2017 yılı sonuna kadar 42.513 adet gemi geçişi beklenmektedir.

- 2003-2016 yılları arasında Çanakkale Boğazından geçen toplam 648.819 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 01.01.2017–01.09.2017 döneminde ise Çanakkale Boğazından geçen toplam 29.164 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir. 2017 yılı sonuna kadar 44.322 adet gemi geçişi beklenmektedir.

- 2003-2016 yılları arasında İstanbul Boğazından toplam 128.823 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 1.951 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 01.01.2017–01.09.2017 döneminde ise toplam 5.919 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 98 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 2017 yılı sonuna kadar 9.007 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçişi ile birlikte bu gemilerle 148 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınması beklenmektedir.

- Çanakkale Boğazından ise 2003-2016 yılları arasında toplam 127.728 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 2.129 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 01.01.2017 – 01.09.2017 döneminde ise toplam 6.404 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle toplam 112 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınmıştır. 2017 yılı sonuna kadar 9.796 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçişi ile birlikte bu gemilerle 170 (Mil/mt) tehlikeli yük taşınması beklenmektedir.

15.06.2010 tarihi itibariyle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünce verilmeye başlanan kılavuzluk hizmeti kapsamında;

- 2010-2016 yılları arasında İstanbul Boğazında 171.094 adet, Çanakkale Boğazında 132.254 adet, İstanbul Limanında 24.288 adet, İzmir Limanında ise 30.383 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmiştir. 01.01.2017–01.09.2017 döneminde ise İstanbul Boğazı'nda 15.671 adet, Çanakkale Boğazında 12.983 adet, İstanbul Limanında 2.315 adet, İzmir Limanında ise 2.766 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmiştir. 2017 yılı sonuna kadar İstanbul Boğazında 23.544, Çanakkale Boğazında ise 19.525 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmesi beklenmektedir.

TABLO 14 Boğazlardan Geçen Gemi Sayıları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Sonu Beklenen
İSTANBUL BOĞAZI	46.939	54.564	54.794	54.800	56.606	54.396	51.422	50.871	49.798	48.329	46.532	45.529	43.544	42.553	42.513
ÇANAKKALE BOĞAZI	42.648	48.421	49.077	48.915	49.913	48.978	49.453	46.686	45.379	44.613	43.889	43.582	43.230	44.035	44.322

TABLO 15 Boğazlardan Geçen Tehlikeli Yük Taşıyan Gemi Sayıları

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Sonu Beklenen
İSTANBUL BOĞAZI	8.097	9.399	10.027	10.153	10.054	9.303	9.299	9.274	9.103	9.027	9.006	8.745	8.633	8.703	9.007
ÇANAKKALE BOĞAZI	8.114	9.016	8.813	9.567	9.271	8.758	9.567	9.252	8.818	8.998	9.299	9.250	9.524	9.481	9.796

TABLO 16 Boğazlardan Gemilerle Taşınan Tehlikeli Yük Miktarları (Mil/Mt)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Sonu Beklenen
İSTANBUL BOĞAZI	135	144	144	143	144	140	145	147	139	131	134	134	136	136	148
ÇANAKKALE BOĞAZI	145	156	149	153	149	149	152	157	155	151	149	152	156	156	170

TABLO 17 Boğazlardan Geçen Gemilere Verilen Kılavuzluk Hizmeti Sayıları

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 Sonu Beklenen
İSTANBUL BOĞAZI	26.035	26.011	24.812	24.022	24.508	23.349	22.356	23.544
ÇANAKKALE BOĞAZI	18.678	18.920	18.775	18.924	19.107	18.843	19.007	19.525

TABLO 18 KEGM 2017 Yılı Beklenen Gelir-Gider / Kar-Zarar (TL)

GELİR	GİDER	KAR-ZARAR
909.551.671,00	492.369.576,00	417.182.095,00

TABLO 19 **2018 Yılı Program Gelir-Gider / Kar-Zarar** (TL)

GELİR	GİDER	KAR-ZARAR
972.984.158,00	515.566.776,00	457.417.382,00

Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Uluslararası Alandaki Başarıları;

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü uluslararası alanda da başarılar sağlamıştır. Bu bağlamda;

- IMO gibi uluslararası denizcilik örgütlerine ev sahipliği yapmıştır.
- Can-mal ve gemi kurtarma hizmetlerinde gösterilen başarılar Bulgaristan ve Ukrayna hükümetleri tarafından da takdir edilerek resmi teşekkür ve takdir mektupları ile memnuniyetleri iletilmiştir.
- 12. Uluslararası VTS Sempozyumu 10-14 Eylül 2012 tarihlerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
- "35. IALA VTS Komite Toplantısı" 03-07 Eylül 2012 tarihlerinde 23 farklı ülkeden 70'i aşkın yabancı konuğun katılımı ile ülkemizde ilk kez gerçekleştirilmiştir.
- Uluslararası 53. IALA Gemi Trafik Hizmetleri Konsey Toplantısı, 18-22 Haziran 2012 tarihleri arasında, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 25 -31 Mayıs 2014 tarihleri arasında yapılan IALA genel kurulunda aday ülkeler arasında yapılan seçimde, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü örgütün yönetim organı olan konseye Türkiye'yi temsilen yeniden seçilmiştir. 2006'dan bu yana konsey üyesi olan Kuruluş 4 yıl süreyle (2014-2018) tekrar IALA'nın yönetiminde yer alacaktır.
- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile İzmir'de vermiş olduğu kılavuzluk hizmetlerinin kalitesini arttırmak, daha emniyetli kılavuzluk hizmeti sunmak ve yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek gerektiğinde müdahil olmak amacıyla, Avrupa Kılavuz Kaptanlar Birliği (EMPA)'da ve IALA-VTS Komitesinde personelimiz üst düzeyde görev yapmaktadır.

GELİŞİM SÜRECİNDE YENİ GÖREVLER VE GELİŞMELER

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri

Mülga Denizcilik Müsteşarlığı tarafından kurulup işletimi Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne verilen Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sistemi, İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizinden oluşan Türk Boğazları'nda 2003 yılı sonundan bu yana hizmet vermektedir. Bunun yanında, Bakanlığımız tarafından "Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS)" projesi kapsamında İzmit, İzmir ve Mersin'de de 3 ayrı GTH Sistemi kurulmuş olup Bölgesel GTH olarak adlandırılan ve

yine işletme yetkisi Kuruluşa verilen bu sistemlerden İzmit Körfezi 3 Haziran 2016 itibariyle hizmet vermeye başlamıştır. İzmir ve Mersin GTH Sistemlerinin ise 2017 yılı sonunda pasif izlemeye başlanması öngörülmektedir.

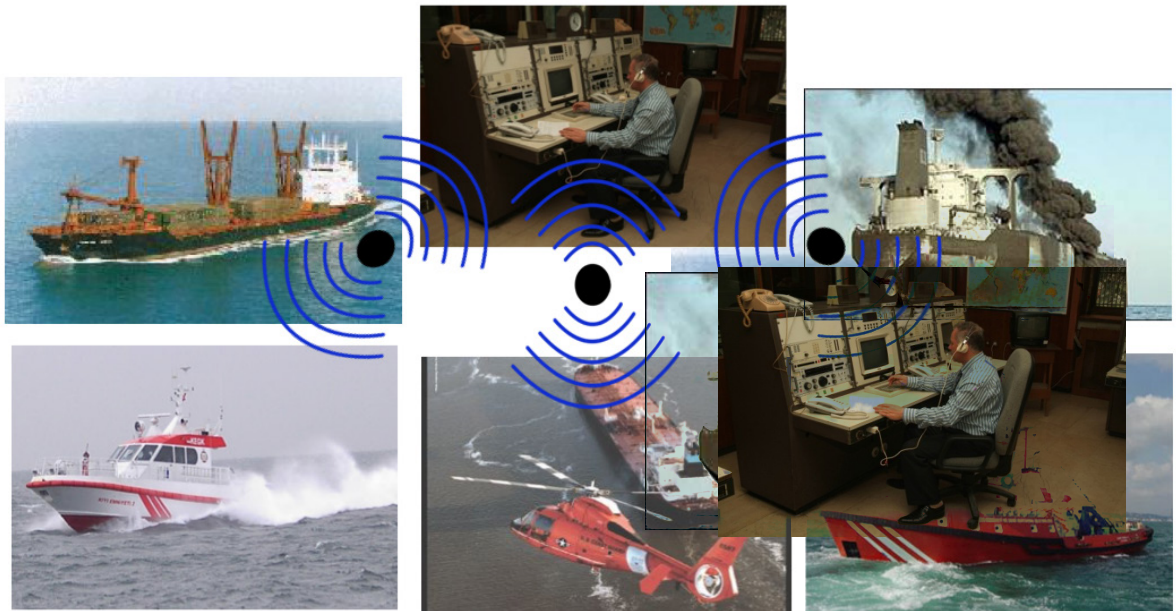
Deniz Haberleşmesi Hizmetleri

Seyir Emniyetinin artırılmasında hizmet bütünlüğü sağlanması amacıyla Deniz Haberleşme Hizmetleri Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Böylece uydu üzerinden verilen deniz haberleşme hizmetleri hariç "Deniz Haberleşme ve Seyir Güvenliği Hizmetleri" Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. Türk Radyo ile Navteks Koordinatörlüğü ve Deniz Haberleşme Hesaplaşma Otoritesi (TR01) 01/07/2005 tarihinde yürürlüğe giren protokol ile fiilen Kuruluşa geçerek bu kapsamda verilen hizmetlerde bütünlük sağlanmıştır.

5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu İle Telsiz Haberleşme Sistemleri Kurma ve İşletme Ruhsatlarını Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü vermektedir.

Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri

04/05/2010 tarih ve 2010/29 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla Türkiye Denizcilik İşletmelerinin Türk Boğazlarında ve İzmir'de

vermekte olduğu kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri 15/06/2010 tarihinden itibaren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir.

Savarona Gemisinin Bakım Onarımları

T.C. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü arasında akdedilen ve 05.08.2015 tarihinde yürürlüğe giren protokol kapsamında; Savarona Gemisi'nin bakım onarımları ile diğer hizmetleri Kuruluş tarafından sağlanmaktadır

Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi (UDEM)

Bakanlığımız Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü arasında akdedilen ve 03.08.2017 tarihinde yürürlüğe giren Ulusal Deniz Emniyeti Merkezinin (UDEM) İşletilmesine İlişkin Protokol kapsamında; Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü arasında koordineli bir şekilde yapılacak çalışmayla bölgesel yapılanmaya gidilerek Türk deniz yetki alanları ve içsularımızda meydana gelebilecek petrol ve kimyasal madde kirliliğine karşı etkin müdahale sağlanacaktır.

Operasyonel Faaliyetlerde İyileştirme Sağlandı

Seyir yardımcılarının çalışabilirlik oranı yaklaşık olarak % 99,8 olan IALA kriterlerine çıkarılmıştır. Arızalara müdahale süresinin ise 2017 sonu itibariyle yaklaşık 2 gün olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Can kurtarma ve gemi kurtarma operasyonlarında müdahaleye hazırlık süresi 2017 yılında römorkörler için 10 dakikadan 9 dakikaya, hızlı tahlisiye botları için 5 dakikadan 4 dakikaya, RHIB botlar için 4 dakikadan 3 dakikaya indirilmesi hedeflenmiştir.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Yararlanılmaktadır

Seyir yardımcılarının daha temiz, uygun maliyetli ve çevre dostu sistemlerle çalıştırılabilmesi amacıyla mümkün olduğu kadar yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanma yönünde adımlar atılmaktadır. Eski sistem-

lerle (Asetilenli-Bütangazlı vs.) çalışan sinyaller güneş enerjili sisteme çevrilmekte ve (tarihinde ilk defa) 2003 yılından bu yana rüzgâr jeneratörlerinden de faydalanılmaktadır. 1997 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanma oranı % 25 iken, bugün itibariyle bu oran % 71 olmuştur.

Fenerlerin Turizme Açılması

Denizci Millet Denizci Ülke olma yolunda halkımızın denizle buluşmasını sağlamak üzere, tarihi fenerlerimizin turizme kazandırılması projesi kapsamında 6 fener (Ahırkapı, Fenerbahçe, Yeşilköy, Anadolu, Rumeli ve Şile Feneri) pilot seçilerek proje yerel yönetimlerle işbirliği ile yürütülmüş, ilk olarak Şile Feneri düzenlenen törenle hizmete girmiş ve bu proje ile ülkemizde fener turizmi başlatılmış ve yine bu kapsamda Türkeli ve Anadolu Fenerleri de Turizme açılmıştır. Son olarak da kiraya verilen Sivrice Deniz Feneri halkımızla buluşmuş ve Deniz Feneri Kütüphanesine dönüştürülmüştür.

Sivrice Deniz Feneri Kütüphanesi

Kaynakların Etkin Kullanılması

Kaynakların etkin kullanılması kapsamında Kuruluşa ait üzerinde hizmete müteallik tesislerden gelir elde edilmesi bağlamında 27 adet gayrimenkul (fener, istasyon, iskele vb.) Genel Hizmet Yönetmeliği Kapsamında kiraya verilmiştir. Kiraya verilen ya da verilmesi planlanan taşınmazların 45 adedi (17 adet izne tabi değildir) için Kültür ve Turizm Bakanlığı (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'den izin alınmış, 2 adedi için izin beklenmektedir. Ayrıca 35 adet taşınmazımız (fener kulesinin bir bölümü, tahlisiye-telsiz-TGİ istasyonları vb.) Tesis Kullandırma Yönetmeliği kapsamında GSM Baz İstasyonu olarak da hizmet vermesi için kiraya verilmiştir. Kiraya verilen gayrimenkullerde 76 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Yine kaynakların etkin kullanılmasını teminen protokoller yapılmaktadır.

- Meteoroloji Genel Müdürlüğü İle Hava Deniz Raporlarının Kullanıcılara İletilmesine İlişkin Protokol (27.08.2000)
- Sahil Güvenlik Komutanlığı İle Arama-Kurtarma Hizmetlerinin Hızlı Ve Etkin Bir Şekilde Yürütülebilmesi İçin İşbirliği Protokolü (17.05.2002)
- Türk Telekomünikasyon A.Ş. İle Inmarsat Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Protokol (01.01.2006)

- Sivil Savunma Genel Müdürlüğü İle VHF/ MF/ HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (03.01.2006)
- Balıkesir Valiliği İle Balıkesir İli Marmara İlçesi Yerleşim Birimlerinde Acil Müdahale Botunun Acil Hasta Nakli Amacıyla Kullanılması Protokolü (01.07.2006)
- Oşinografi Dairesi Başkanlığı İle Seyir Duyuruları Ulusal Koordinatörlüğü Ve Navteks Koordinatörlüğü Konusunda Protokol (23.06.2010)
- Türkiye Kızılay Derneği İle VHF/MF/HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (04.01.2011)
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü İle Deniz Meteorolojisi İçin Otomatik Gözlem Şebekesi Tesisi Ve Deniz Meteorolojik Gözlemlerinin Paylaşılması İşbirliği Protokolü (13.06.2011)
- Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü İle VHF/MF/HF Telsiz Sistemlerinin Kullanımını Düzenleyen Protokol (09.12.2011)
- Adalet Bakanlığı Ceza Ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İle Arasında İmzalanan Bot Kira Sözleşmesi (16.07.2013)
- Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ile Deniz Ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğü Arasında İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin İşletme Yetkisi İle Taşınırlarının KEGM'e Devrine İlişkin Protokol (30.01.2015)
- Sağlık Bakanlığı İle ERV NENE HATUN Gemisince Verilecek Arama Kurtarma Hizmetleri Esnasında UMKE Tarafından Verilecek İlk Yardım Ve Sağlık Hizmetleri Hakkında Sözleşme. (27.05.2015)
- TÜİK İstanbul Bölge Müdürlüğü İle Resmi İstatistik Programı Kapsamında Uluslararası Standartlara Uygun İstatistikler Üretilmesi Ve Eğitim, Bilgi Paylaşımı Protokolü (04.08.2015)
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği İle M/Y Savarona Gemisi'nin Bakım Onarımları İle Diğer Hizmetlerinin Geçekleştirilmesine İlişkin Protokol (05.08.2015)
- Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin İşletme Yetkisi İle Taşınırlarının KEGM'e Devrine İlişkin Protokol (10.05.2016)
- Ulusal Deniz Emniyeti Merkezinin (UDEM) KEGM tarafından İşletilmesine İlişkin Protokol (03.08.2017)

Türk Boğazlarında Risk Yönetimi, Kurtarma ve Enkaz Paneli Yapıldı.

İstanbul Barosu ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün 27/05/2010 tarihinde ortaklaşa düzenlediği Türk Boğazlarında Risk Yönetimi, Kurtarma ve Enkaz konulu panel, KEGM Anadolu Hisarı Eğitim Tesisleri'nde İstanbul Barosu, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü, Doğa Savaşçıları Çevre Örgütü, İstanbul Çevre Konseyi, Hukuk Büroları, Sigorta Sektörü ve basından temsilcilerin geniş katılımıyla yapılmıştır.

Petrol Kirliliğine Müdahale Müşterek Tatbikatı Gerçekleştirildi

Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında planlanan "Petrol Kirliliğine Müdahale Müşterek Tatbikatı" 28-29/11/2011 tarihlerinde KKTC Gazimağusa bölgesinde gerçekleştirilmiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde petrol kirliliği konusunda yapılan ilk tatbikat özelliğine de sahip olan, Türkiye ve KKTC'den Bakanlık

temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilen tatbikat başarı ile tamamlanmıştır.

Çağrı Merkezi "444 Kıyı" Kurulmuştur

2010 yılında 30 ili kapsayan Çağrı merkezi (call center) sistemi teknik kurulumları yapılmış, çağrı merkezi için 444 54 94 (444 KIYI) numarası alınmıştır.

Acil Durumlarda Denizcilerimizin Hizmetinde Olacak 151 Alo Kıyı Emniyet Hizmete Girmiştir.

2006 yılında ücretsiz olarak verilmeye başlanan bu hizmet ile denizcilerimizin huzurlu ve güvenli seyir yapabilmeleri için 24 saat 7 gün boyunca dinleme yapılmakta, olası gemi ve can kurtarma olayları gibi acil durumlara zamanında ihbar ve müdahale sağlanabilmektedir.

Doğal Afetlerde Haberleşme İmkânları Artırıldı

Kızılay İle Protokol

Türk Kızılay'ının doğal afetlerde haberleşme ihtiyacını karşılamak üzere, 05/01/2011 tarihinde Kızılay ile KEGM arasında bir protokol düzenlenmiştir.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü İle Protokol

Ülkemizin değişik bölgelerinde ve dünyanın farklı ülkelerinde meydana gelecek savaş, doğal afetler (deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ vb.) ve olağanüstü durumlarda Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatının haberleşme ihtiyacını karşılamak üzere, 09/12/2011 tarihinde Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile KEGM arasında bir protokol düzenlenmiştir.

Fenerlerden Denizcilere Meteorolojik Bilgi Hizmeti

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol ile D-OMGİ ve SOTAS sistemi müştereken çalışmaktadır. Denizciler için anlık meteorolojik bilgi her 10 dakikada bir 70 istasyon üzerinden yayınlanmaktadır.

Denizcilik Araştırmalarına Büyük Destek

Alemdar II Gemisinin İstanbul Üniversitesine Devri

Bakanlığımız Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünde Laid-Up statüsünde bulunan Alemdar II Gemisi, İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Araştırmacılığı Enstitüsüne Dışişleri Bakanlığı'nın talepleri doğrultusunda, Ege ve Akdeniz'deki Uluslararası sularda araştırma yapmak, bayrak göstermek, Karadeniz'de, Marmara'da ve İstanbul Boğazında devam eden proje çalışmalarını kesintisiz sürdürebilmek amacıyla 1 Temmuz 2008 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren 11 Gemisinin Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine Devri

Söndüren 11 Gemisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü, Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığına 14 Nisan 2010 tarihinde devredilmiştir.

Pilot 66 Botunun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri

Pilot 66 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 08 Nisan 2011 tarihinde devredilmiştir.

Liman Kontrol 3 Botunun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri

Liman Kontrol 3 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 06.06.2011tarihinde devredilmiştir.

Söndüren-5 Tahlisiye-I Liman Kontrol 5-11 ve Yamanların Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şirketine Devri

Söndüren-5 Tahlisiye-I Liman Kontrol 5-11 ve Yamanlar Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şirketine 13.02.2015 tarihinde devredilmiştir.

Kem 1, Kem 2 Botlarının TUBİTAK Marmara Araştırma Merkezine Devri

Kem 1, Kem 2 Botları TUBİTAK Marmara Araştırma Merkezine 14.09.2015 tarihinde devredilmiştir.

Liman Kontrol 7 Kılavuz Botunun Antalya Valiliği Yatırım İzleme Ve Koordinasyon Başkanlığına Devri

Liman Kontrol 7 Kılavuz Botu, Antalya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına 17.05.2016 tarihinde devredilmiştir.

Söndüren 4 Römorkörünün Yıldız Teknik Üniversitesine Devri

Söndüren 4 Römorkörü Yıldız Teknik Üniversitesine 20.01.2017 tarihinde devredilmiştir.

10'uncu şura hedeflerimizde yer alan ve denizcilik kültürünün geliştirilmesi ve denizci-

Zübeyde Hanım Gemisi

lik araştırmalarına destek olmak amacıyla Zübeyde Hanım'ın ismini taşıyan gemi revize edilerek hem müze hem de gençlere denizciliğin anlatılacağı eğitim merkezi olarak hizmet verecek şekilde 12/03/2014 tarihinde ziyarete açılmıştır.

Dünya Denizcileri İstanbul'da Buluştu

Bakanlığımız himayesinde ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen "Uluslararası Gemi Trafik Hizmetleri Sempozyumu", İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. 10-14 Eylül 2012 tarihleri arasında yapılan 41 ülkeden 350'ye yakın katılımcının yer aldığı sempozyumda, Denizde durumsal farkındalık ve VTS'in rolü, Liman ve Suyollarının etkin kullanımı, Kutup bölgelerinde VTS'lerin etkinliği, Gemi raporlama ve rota planlama, Elektronik seyir ve AIS Uygulamaları ile uydu AIS sistemleri, VTS'ler arası veri değişimi ve yönetimi, Geliştirilmiş seyir yardımı ve yeni VTS'ler, Radar ve AIS ile diğer algılayıcılar konusunda gelişmeler, Operatör ve eğitim yeterlilikleri, ATC ile kıyaslama, riski azaltmada VTS'in rolü, VTS Eğitimleri ve yetkilendirme gibi konularda oturumlar düzenlenmiştir.

DENİZDİBİ TARAMA BAŞMÜHENDİSLİKLERİ GÖREV ALANLARI

İZMİR SAMSUN İSTANBUL

Denizdibi Tarama Faaliyetleri

Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör tarafından ülke genelinde ihtiyaç duyulan denizdibi tarama faaliyetleri Bakanlığımızca İstanbul, İzmir ve Samsun Denizdibi Tarama Başmühendislikleri marifetiyle yürütülmektedir.

Daha etkin ve kaliteli bir tarama hizmeti sunabilmek hedefiyle performans sistemine dayalı, verimlilik odaklı ve sürdürülebilir bir tarama yönetim sistemi kurulmasına yönelik çalışmalara başlanmış, bu sistemi hayata geçirmek ve tarama kapasitemizi artırmak amacıyla;

- Denizdibi tarama faaliyetlerinin takip edilebilir bir yapıya kavuşturulmasına yönelik olarak; tarama operasyonlarını, tarama vasıtalarını, personel durumunu, yağ-yakıt tüketimlerini, gelir-gider durumlarını vb. hususları kapsayan on-line bir takip sisteminin mimarisini oluşturmak adına TÜBİTAK ile TARGEM projesi tamamlanmıştır.
- Yağ-yakıt karşılığı tarama hizmeti verilmesi uygulaması yerine cari yıl birim fiyat uygulamasına devam edilmiştir.
- Maliyetler ve temin süreleri kısaltılarak tarama filosunun ihtiyaç duyduğu yıllık yağ-yakıt ihtiyacı toplu olarak karşılanmıştır.
- Denizdibi Tarama Filosunun bakım-onarım ve modernizasyon çalışmaları 2017 yılı içerisinde devam etmektedir.

Denizdibi tarama filomuz;

- 1 adet kazıcı-taşıyıcı özellikli duba,
- 8 adet ekskavatörlü duba,
- 4 adet kovalı tarak gemisi,
- 1 adet kesici-emici tarak gemisi,
- 8 adet römorkör,
- 1 adet 1.000 m3'lük çamur dubası,
- 9 adet 250 m3'lük çamur dubası,
- 10 adet 500 m3'lük çamur dubası,
- 1 adet hizmet botu,
- 1 adet tarama pompalı vasıta
- 1 adet batimetrik ölçüm botu
- 1 adet bitki ve yosun temizleme vasıtası (Harvester),

olmak üzere toplamda 46 adet gemi ve su aracı bulunmaktadır.

Mevcut filonun yeni inşa maliyeti yaklaşık 500 milyon Dolar'dır.

Denizdibi Tarama Başmühendislikleri faaliyetlerini, belirlenmiş görev alanları kapsamında yürütmektedir. İhtiyaç olduğunda Başmühendislikler arasında tarama vasıtası ve/veya gemiadamı görevlendirmesi yapılarak tarama hizmetlerinin aksatılmadan devam ettirilmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca 2017 Eylül ayına kadar son 15 yıllık süreç içerisinde yaklaşık olarak toplam 22,6 milyon m^3 tarama yapılmıştır.

Bakanlığımız tarafından balıkçı barınakları, limanlar, marinalar/yat limanları, tersaneler gibi kıyı yapıları ile dere ağızlarının, deniz yapılarının ve seyir kanallarının taramaları yapılarak;

- Deniz ticaretine ve balıkçılığa katkı sağlanmakta,
- Seyir emniyeti, can ve mal güvenliği artırılmaktadır.

Mogan Gölü Dip Temizleme Projesi

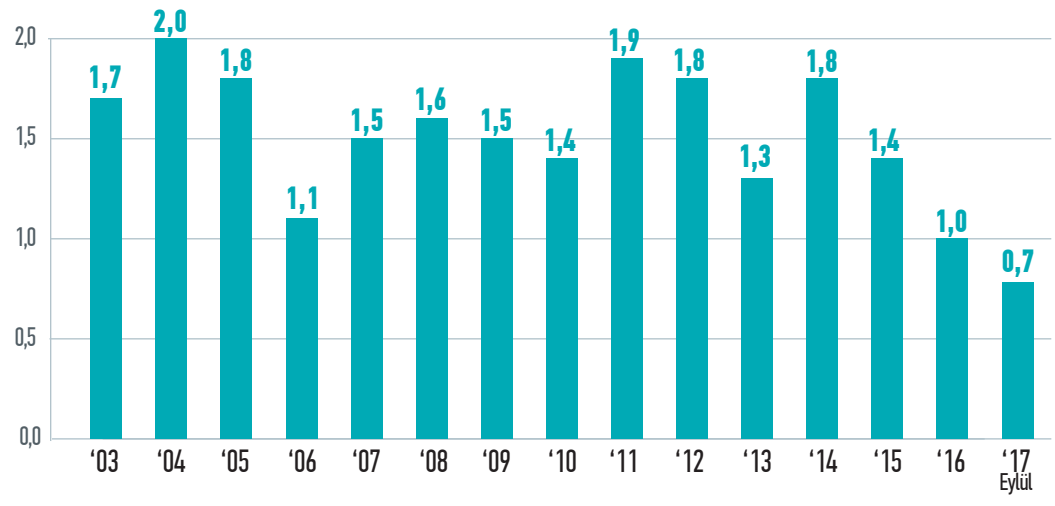
Ankara ilimize ve aynı zamanda ülkemize saygınlık kazandıracak proje ile Mogan Gölü ve çevresinde yaşanan çevresel sorunların giderilmesi için Mogan Gölü tabanında, gölü içten kirleten çamur tabakasının kaldırılması amaçlanmaktadır.

Bu önemli projenin ivedilik arz etmesi ve maliyet ile envanter boyutuyla Bakanlığımız tarafından yapılmasının kamu yararı açısından da uygun görülmesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında 15.07.2016 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Bu kapsamda, biriken dip çamurunun zararlı içeriği hâlihazırda gölden alınmakta, dozajlama ünitesinden geçirilerek geotekstil susuzlaştırma tüpleri vasıtasıyla göl temizlenmektedir.

Mogan Gölü'nün 3,7 km^2'lik alanından taranacak olan yaklaşık 2.7 milyon m^3 dip çamuru,

GRAFİK 26 **Denizdibi Tarama Miktarları** (Milyon m^3)

geotekstil tüpler kullanılarak susuzlaştırıldıktan sonra süzülen sular tekrar göle deşarj edilmekte olup ayrıca bu dip çamuru ile yosun ve bitkilerin temizlenmesi çalışmaları devam etmektedir.

Proje kapsamında, 4 adet tarama vasıtası, pompa istasyonları, 7.500 metrelik yüzer boru sistemi, dozajlama ünitesi, geotekstil tüpler, kamyon ve diğer kara iş makinaları bu projede hizmet sağlayan araçlardır.

Bakanlığımız Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü envanterinde bulunan "İmbat" isimli tarama kapasitesi 4.000 m^3/h olan kesici-emici özellikli tarama vasıtası (cutter suction dredger) 2016 Aralık ayında Mogan Gölüne karayolundan 9 tır ile getirilmiş olup gölde tekrar montajı yapılmış ve suya indirilerek faaliyetine başlamıştır.

En son teknolojilerin kullanılarak bir koruma alanında yapılan ilk çalışma olması ve iç sularda tarama alanı ve çıkartılacak çamur boyutuyla Mogan Gölü projesi Avrupa'nın en büyük, dünyanın ikinci en büyük projesi durumundadır.

TEHLİKELİ MAL VE KOMBİNE TAŞIMACILIK

- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- KOMBİNE TAŞIMACILIK
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Giriş

Küreselleşme, sürdürülebilir gelişme içerisindeki tüm ekonomilerin, rekabetçi taşımacılık sistemlerine sahip olmasını gerektirmektedir. Verimli taşımacılık faaliyetleri, küresel rekabet oyununa dahil olmakta büyük önem arz etmektedir. Taşımacılık, dünyadaki üretim tesisleri, dağıtım ağları ve tüketim merkezleri arasındaki bağlantı olarak tarif edilirse; ülkemizin ayrıcalıklı jeostratejik konumunun değerini yansıtması açısından entegre taşımacılık sistemlerine daha fazla önem vermenin zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

Taşımacılık, lojistiğin üzerine inşa edildiği bir temeldir. Söz konusu faaliyetin karlılığı, farklı taşımacılık türlerini birbirine (denizyolu, havayolu, demiryolu ve karayolu), taşımacılık altyapıları ile bağlamanın etkinliği, üretim, dağıtım ve tüketim merkezlerine hizmet sunabilmek için malların sevkiyatı ile doğrudan orantılıdır. Bu altyapı, operasyon ve hizmet sistemleri kombine taşımacılık olarak ifade edilmektedir. Kombine taşımacılık, farklı taşımacılık türlerinin avantajları ile birleştirildiğinde taşımacılık lojistiğinin ideal hale getirilmesine katkıda bulunur. Bu doğrultuda, Türkiye'de ulaştırma politikalarının tespiti ve uygulanması, sadece ulusal taşımacılık faaliyetleri ile sınırlı kalmamakta ülkemizin Doğu-Batı ve Kuzey-Güney ekseninde dünya taşımacılığına katkı sunacak alt ve üst yapı projeleri bağlamında oluşturulmaktadır.

Diğer taraftan, globalleşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak pek çok alanda olduğu gibi ulaştırma güvenliği alanında da önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Küresel ölçekte yaşanan tüm bu gelişmeler, ülkemizde de ulaştırma güvenliği kavramının hızla gelişmesini sağlamış, ulaştırma güvenliği politikaları dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'nin de temel politikalarından biri haline gelmiştir.

Enerji ve kimya sektörünün gerek ülkemizde gerekse de dünyada yakaladığı ivme, bu sektörlerin hammadde ve nihai ürün ihtiyaçlarının taşımacılık sektörü aracılığıyla karşılanması sonucunu doğurmaktadır. Türkiye'de gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası taşımaların önemli bir kısmını tehlikeli madde taşımaları oluşturmaktadır. Taşınan tehlikeli maddelerin insan sağlığına, diğer canlı varlıklara ve çevreye zarar vermeden güvenli ve düzenli bir şekilde taşınması Bakanlığımızın birinci önceliği arasında yer almaktadır. Bu önceliğimizin firmalarımız ve taşımacılık sektöründe çalışanlar temelinde benimsetilmesi, tehlikeli maddelerin güvenli bir şekilde elleçlenmesi, taşınması, depolanması konularında farkındalık yaratılması, uluslararası güvenlik kuralları temelinde faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, tüm tarafların bilinçlendirilmesi, deneyim kazanması konularında Bakanlığımızın önemli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Politika ve Düzenlemeler

Ülkemizin, enerji ve hammadde kaynakları yolu üzerindeki stratejik konumu nedeniyle alternatif ulaşım yollarına ihtiyacı bulunmaktadır. Taşıma modları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi ve kombine taşımacılık faaliyetlerinin tek taşıma moduna dayanan ve genelde karayolu ağırlıklı taşımacılık hizmetleriyle rekabet edilebilir bir düzeye getirilmesi amacıyla oluşturulan yasal zemin çalışmaları Bakanlığımızın yeniden yapılanması ile daha etkin hale gelmiştir.

Bakanlığımız, tüm ulaştırma modlarının birbiriyle karşılaştırmalı üstünlüklerini verimli kullanma olanağını sağlayan, enerji verimliliği yüksek, çevreyle dost ve karayolu taşımacılığının yol açtığı negatif dışsallıkları (Trafik sıkışıklıkları, teslimat sürelerinde aksama, çevre-gürültü kirliliği, kazalar vb.) asgari seviyeye indirecek kombine taşımacılık olanaklarının gelişimi üzerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle demiryollarımızın canlanması ve çağdaşlaşması, kombine taşımacılığın gelişmesi ile yakından ilgilidir. Bu anlayış içinde ülkemizde gelişme yolunda olan kombine taşımacılığı tümüyle yeniden ele alarak çağın gereklerine uygun biçimde organize etmek amacındayız.

Ülkemizde, yurtiçi yük taşımacılığının %89,2'si karayoluyla, %6,3'ü denizyolu ile, %4'ü ise demiryolu ile yurtiçi yolcu taşımacılığının ise %89,8'i karayoluyla, % 8,5'i havayolu ile, %1,1'i demiryolu ile, %0,6'sı ise denizyolu ile yapıldığı tahmin edilmektedir. Ulaştırma sisteminin tek bir mod üzerine bu oranda yoğunlaşması modlar arasında uygun bir denge olmadığını bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bu durum, taşıma maliyetlerinin ürün maliyetlerine olan olumsuz etkisi, yatırımların belli alanlara yoğunlaşması ve yoğun enerji maliyeti oluşturması gibi makro düzeyde ülke ekonomisine verdiği zararların yanı sıra, diğer taşıma modlarına yapılacak yeni yatırımları olumsuz etkilerken çevre ve insan sağlığını da tehdit eder düzeye ulaşmıştır.

Bakanlığımızın yeniden yapılandırılmasını düzenleyen **655 Sayılı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname** kapsamında, tüm ulaşım modlarındaki tehlikeli madde taşımacılığı ve kombine taşımacılık ile ilgili düzenlemelerin tek bir Genel Müdürlük altında birleştirilmesi amacıyla Bakanlığımızın ana hizmet birimle-

rinden biri olarak **Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü** kurulmuştur.

Genel Müdürlükler uhdesinde yürütülen, tehlikeli madde taşımacılığına yönelik düzenleme ve denetimlerle ilgili iş ve işlemler, Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla tek bir çatı altında toplanmıştır. Böylelikle tehlikeli mal taşımacılığının, ilgili uluslararası sözleşme ve standartlara uygun olarak ve modlar arası uyumu sağlayacak şekilde ekonomik, seri, güvenli çevreye kötü etkisi en az, serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasını sağlamaya yönelik iş ve işlemlerin tek bir Genel Müdürlük uhdesinde yürütülmesi sağlanmıştır.

Bakanlığımız, tüm modlarda tehlikeli madde taşımacılığını düzenleyen uluslararası sözleşmelere taraf olma sürecini tamamlamış olup, yurtiçi tehlikeli madde taşımacılığının, emniyetli ve güvenli ve bir şekilde yapılması için uluslararası sözleşmelerde belirlenen normlara göre gerekli yasal altyapıyı oluşturma çalışmaları yoğun bir şekilde sürdürmektedir.

Proje ve Faaliyetler

Tehlikeli Mal Taşımacılığı

Tehlikeli Yüklerin Karayoluyla Taşınması

Bakanlığımızın, taşımacılıkla ilgili tüm uluslararası sözleşmelere veya konvansiyonlara taraf olma politikası ve sektörden gelen talepler dikkate alınarak; 2003 yılında, Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasına (ADR) taraf olma süreci başlatılmıştır.

30.11.2005 tarihli ve 5434 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan "Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması" 02.07.2010 tarihli ve 27629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 2010/547 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 22.03.2010 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

30 Eylül 1957 tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Madde 1 (a), Madde 14 (1) ve Madde 14 (3) (b)' sini Tadil Eden Protokol'e katılmamız, Bakanlar Kurulunca 19/8/2015 tarihli ve 2015/8082 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kararlaştırılmıştır.

ADR Anlaşması'nın uygulanması çerçevesinde hazırlanan ilk **"Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik"** 30.03.2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ancak, gerek ADR'ye taraf olma sürecinin tamamlanamaması ve gerekse kamu kurumları ve özel sektörün süreç için hazır olmamaları nedeniyle, gerekli hazırlıkların yapılarak eksikliklerin tamamlanabilmesi için Yönetmelik 01 Ocak 2011 tarihinden itibaren kademeli olarak yürürlüğe konulabilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik, iki yılda bir değişen ADR'nin Teknik Ekleri dikkate alınarak günün ihtiyaçlarına göre revize edilip 01 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 24 Ekim 2013 tarih ve 28801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Uluslararası anlaşma ve sözleşmeler gereği, tehlikeli madde taşımacılığında kullanılacak her türlü tank, ambalaj ve kapların yetkili otorite tarafından test edilip **Birleşmiş Milletler Numarası (UN No)** verilmesi ve tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasında kullanılacak taşıtların da **ADR Uygunluk Belgesine** sahip olmaları gerekmektedir.

Tehlikeli yüklerin taşınmasında kullanılan "Ambalajlar, Paket, Dökme Konteynerler ve Tankların" test ve sertifikalandırılması ile üretilen yeni araçlara ilk muayenede ADR Uygunluk Belgesi verilmesine ilişkin Bakanlığımız ile Türk Standartları Enstitüsü arasında 06.03.2013 tarihinde yapılan Protokolle TSE yetkilendirilmiştir.

Ayrıca, taraf olduğumuz uluslararası anlaşma ve sözleşmelerde zikredilen, taşınabilir basınçlı kaplar, tank konteynerler ile CSC konvansiyonu kapsamındaki konteynerlerin test, muayene ve belgelendirme işlemlerini Bakanlığımız adına yapmaları için 01 Ocak 2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Aralık 2013 sonu itibariyle Türk Loydu Vakfı İktisadi İşletmesi de yetkilendirilmiştir.

Böylece, oluşturulan fiziki, teknik ve beşeri kapasite ile 01 Temmuz 2013 tarihinden itibaren belgelendirme işlemleri artık Türkiye'de yapılmakta ve bu tür tank ve ambalaj ürünlerini üreten firmalarımız onay ve sertifikalandırma işlemlerini yaptırmak için yurt dışındaki onay kuruluşlarına yüksek ücretler ödemek zorunda kalmamaktadırlar.

Ayrıca, karayoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığının can, mal ve çevre açısından güvenli bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla, ADR'de tanımlanan tehlikeli madde taşıyan araç ve üst yapıların teknik muayenelerinin etkin ve sağlıklı bir şekilde yapılmasına yönelik olarak muayene merkezlerinin asgari niteliklerinin belirlenmesi, işletilmesi ve denetimine ilişkin hazırlanan "Tehlikeli Madde Taşıyan Araç ve Üst Yapıların Teknik Muayeneleri Hakkında Yönetmelik" 21 Nisan 2016 tarihli ve 29691 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi ve Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı

"Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge" 10/04/2014 tarih ve 15341 sayılı Bakanlık Makam Onayı ile Yürürlüğe girmiş olmakla beraber Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar geçen süre içerisinde uygulamada yaşanan tecrübeler, Bakanlığımızca bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin azaltılması politikları dikkate alınarak yeniden hazırlanan "Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge" 03/08/2017 tarih ve 63089 sayılı Bakanlık Makam Onayı ile yürülüğe girmiştir.

Tehlikeli madde taşımacılık zinciri içerisinde yer alan ve bir takvim yılı içerisinde net 50 ton ve üstü miktarlarda işlem yapan işletmelere 01 Ocak 2015 tarihinden itibaren Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi (TMFB) alma zorunluluğu getirilmiştir. Sınıf 1 (patlayıcı), Sınıf 6 (bulaşıcı) ve Sınıf 7 (radyoaktif) kapsamındaki tehlikeli maddelerle iştigal eden işletmelere ise, işlem miktarına bağlı olmaksızın tehlikeli madde faaliyet belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda bu güne kadar 21.629 işletmeye, beş yıl süreli Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi (TMFB) düzenlenmiştir.

Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan ve TMFB alma zorunluluğu olan işletmelerin, **30 Haziran 2015** tarihinden itibaren, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı (TMGD) istihdam etmesi veya Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanından hizmet alması zorunlu hale getirilmiştir. Bu hususu düzenlemek üzere hazırlanan Tehlikeli Maddelerin Güvenlik Danışmanı Hakkında Tebliğ 22 Mayıs 2014 tarihli ve 29007 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. TMFB sahibi işletmeler TMGD istihdam etmeye başlamışlardır.

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşu

Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Tebliğinin uygulanmasından bu güne kadar geçen süre içerisinde, tehlikeli madde taşımacılığı sürecinde yer alan gerçek veya tüzel kişilerce Bakanlığımıza ve Genel Müdürlüğümüze uygulamaya ilişkin olarak gelen görüş, öneri, ihtiyaç ve talepler doğrultusunda Tebliğ yeniden değerlendirilmiş ve bazı ek düzenlemeler yapılmıştır.

Tebliğin de yapılan değişiklikler ile; tehlikeli madde güvenlik danışmalığı

hizmetlerinin daha etkin, işlevsel ve kurumsal bir yapıya kavuşturulması, kamu kaynakları kullanılmadan otokontrol sistemi ile oluşturulacak denetim mekanizmasının etkin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, istihdamın arttırılması, bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaltılması, ülkemizdeki ulaştırma modları (denizyolu, karayolu, demiryolu) ile yapılan tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerine ilişkin istatistiki verilerin doğru ve zamanında elde edilmesi amaçlanmış ve tebliğin işletmelerin sorumlulukları ve yükümlülükleri başlıklı 27'nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Tebliğ kapsamında kalan işletmelere, en az bir adet TMGD istihdam etmeleri veya İdarece yetkilendirilen Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşlarından (TMGDK) hizmet alma zorunluluğu getirilmiştir.

Tebliğ kapsamında kalan işletmelerin TMGD hizmeti alacağı TMGDK'lerin niteliklerini, belgelendirmelerini, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşlarının Yetkilendirilmesi Hakkında Yönerge 18/07/2017 tarih ve 58352 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile yayımlanmış olup 01/01/2018 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Bakanlığımız Bilgi işlem Dairesi Başkanlığının yazılım uzmanlarınca geliştirilen bir yazılım ile TMGD sertifikaları kare ve bar kod sistemiyle kodlanmış ve e-devlet sistemi üzerinden TMGD'lerin hizmetine sunulmuştur. Hükümetimizin bürokrasiyi azaltma politikalarına paralel olarak, e-devlet üzerinden yapılan bu hizmetle sertifika düzenlenme süreci kısaltılmış ve TMGD'ler internete erişebildiği her noktada TMGD sertifikalarını e-devlet sisteminde temin etme imkanına kavuşmuşlardır.

Yayımlanan Tebliğ kapsamında, Bakanlığımız TMGD eğitimi veren eğitim kuruluşları yetkilendirilmekte ve bu eğitim kuruluşlarında eğitim alan TMGD adayları için merkezi sınavlar yapmaktadır. Eylül 2017 itibarı ile Türkiye genelinde 105 Eğitim Kuruluşu TMGD eğitimi vermek üzere yetkilendirilmiştir. Bugüne kadar 12 adet TMGD sınavı yapılmış olup bu sınavlarda başarılı olan 8.961 kişi TMGD sertifikası almaya hak kazanmış; 6.968 kişiye TMGD sertifikası düzenlenmiştir. Ayrıca, TMGD eğitim merkezlerinin eğitici ihtiyaçlarını karşılamak üzere de Bakanlığımız Eğiticilerin Eğitimi programı veya TMGD Eğitici sınavlarını da yapmaktadır.

Sürücülerin Mesleki Yeterlilik Eğitimi

Bakanlığımızca yayınlanan"Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönergesi" kapsamında tehlikeli madde taşıyan araç şoförlerine yönelik eğitim verecek kurumlar Bakanlığımızca yetkilendirilmektedir. Yetkilendirilen eğitim kurumlarında eğitimini başarıyla tamamlayan sürücülere, yılda 3-4 kez yapılan sınavda, başarılı olmaları halinde uluslararası geçerliliği olan Tehlikeli Mal Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Belgesi (SRC 5) verilmektedir.

Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşımacılığı kapsamında; sürücülere yönelik eğitim

vermek üzere Eylül 2017 itibariyle 133 eğitim kuruluşu yetkilendirilmiştir. Yetkilendirilen bu eğitim kuruluşlarında bugüne kadar;

- 60.773 taşıt sürücüsü eğitim almış,
- 47.013 kişiye Tehlikeli Madde Taşımacılığı Sürücü Eğitim Belgesi (SRC 5) verilmiştir.

Bakanlığımızca yetkilendirilen eğitim kuruluşlarındaki eğitici ihtiyacını karşılamak üzere farklı zamanda, yabancı eğiticilerin de katılımıyla yapılan Eğiticilerin Eğitimi Programları neticesinde 195 kişi ADR Temel Eğitimi, Tanker Eğitimi, Sınıf 1 (Patlayıcı) ve Sınıf 7 (Radyoaktif) eğitimi vermek üzere" eğitici olarak yetkilendirilmiştir.

Böylece, tehlikeli madde taşımacılığı yapan Sürücülere; Temel eğitim, Tanker eğitimi, Sınıf 1 ve Sınıf 7 eğitimlerinin hepsi verilmektedir. Düzenlenen bu Eğiticilerin Eğitimi Programlarıyla, hem mevcut Eğitim Merkezlerinin eğitici ihtiyacı karşılanmış, hem de yeni Eğitim Merkezlerinin açılmasına dolayısıyla ülke geneline yaygınlaştırılmasına imkan sağlanmıştır.

Ayrıca, Türkiye-AB Mali İşbirliği çerçevesinde Bakanlığımız ile Polonya Altyapı ve Kalkınma Bakanlığı ile Litvanya Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı ortaklığında 27 Mayıs 2014 ile 16 Aralık 2015 tarihleri arasında "**Tehlikeli Mal Taşımacılığı Konusunda Destek"** isimli AB eşleştirme projesi gerçekleştirilmiştir.

Dengeli, çevreyle dost, güvenli ve sürdürülebilir bir tehlikeli madde taşımacılık sistemini Türkiye'de geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen projede, aşağıdaki faaliyetler yapılmıştır.

- Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü' nün teknik ve idari kapasitesinin güçlendirilmesi için bir dizi eğitimler verilmiştir. Proje paydaşları olan kamu ve özel sektör kuruluşlarından yaklaşık 768 kişi tehlikeli madde taşımacılığına ilişkin farklı konularda eğitim almıştır. Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı Eğiticilerin Eğitimi Programı kapsamında 61 kişi eğitici olarak eğitilmiştir. AB üyesi ülkelerde iyi örnekleri görmek üzere çalıştay ve staj programı uygulanmıştır.
- Teknik muayene, onay, test, sertifikalandırma, eğitim ve sınav uygulamaları konusunda idari ve teknik kapasitenin arttırılması, yönünde çalışmalar yapılmıştır.

Projenin ana faydalanıcısı olan Bakanlığımızın yanısıra; İçişleri Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Jandarma Genel Komutanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Taşımacılık Dernekleri, Şoförler Federasyonu, Petrol ve Kimya Endüstrisini temsil eden Diğer Sektör Dernekleride projenin faydalanıcıları olarak projede aktif yer almışlardır.

Araç ve Üst Yapıların Muayene ve Testleri

Türk Standartları Enstitüsü ve Türk Loydu yetkilendirilerek daha önce üretici firmaların onay ve sertifikalarını yurt dışından alma zorunluluğu ortadan kaldırılmış olup, firmalarımıza kolaylık sağlanmıştır. Türk Standartları Enstitüsü ile yaptığımız ortak çalışma sonucunda tehlikeli madde taşıyan araçların test, muayene ve belgelendirme işlemleri 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren artık Tür-

kiye'de yapılabilmektedir. Ayrıca, Konteyner ve taşınabilir basınçlı kapların test, muayene ve belgelendirilmesi hususunda Türk Loydu Vakfı İktisadi İşletmesi de yetkilendirilmiştir. Böylelikle, tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan yeni araçlar ile tank, ambalaj ve kaplara ulusal uygunluk belgesi verilmesine başlandı. Ayrıca araçların, dönemsel teknik muayenesi ile tankların ilk, ara ve periyodik muayeneleri Bakanlığımızın gözetimi ve denetimi altında yapılmaktadır.

TSE tarafından, tehlikeli madde taşıyan araçların yıllık teknik muayenelerinin yapılacağı Adana, Bursa, Konya ve Manisa illerinde istasyon inşaat çalışmaları bitirilmiş ve teçhizat ihalesi tamamlanarak devam eden yazılım çalışmalarının neticelenmesi ile 2017 yılı içerisinde faaliyete geçmesi planlanmaktadır. Bakanlığımız tarafından yukarıda belirtilen dört ilin dışında kalan illerde araç ve araç üstyapı (tank ve teçhizatı) muayenesi için 14 adet işletmeye 21.11.2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere Geçici İşletme Yetki Belgesi, İlgili Mevzuat şartlarını taşıyan ve TSE'ye yaptığı başvuru sonucu Bakanlığımızca olumlu bulunan 2 adet işletmeye ise Muayene Merkezi İşletme Yetki Belgesi düzenlenmiştir.

Öte yandan, TSE ve Bakanlığımız arasında 06.03.2013 tarihinde imzalanan söz konusu Protokol kapsamında belirlenmiş olan görev ve sorumlulukların daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi ve hizmet alanlar ile ilgili oluşabilecek mağduriyetlerin önlenebilmesi amacıyla, her türlü muayene, raporlandırma ve belgelendirme işlemlerinin TSE uzmanlarınca yürütüleceği, üretici uygunluk belgesine sahip 9 adet işletmeye ve TSE'nin kendi bünyesinde yürütmekte olduğu diğer işler ile birlikte ADR/Taşıt Uygunluk araç inceleme işlemlerinin de yapılacağı 38 adet Araç Kontrol Merkezine 31.12.2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere yetki verilmiştir.

Haziran 2017 sonu itibariyle toplamda 16.504 adet ADR Taşıt Uygunluk Belgesi, 182 adet ambalaj Tasarım Onay Belgesi, 285 adet Tank Tasarım Onay Belgesi verilmiş olup, 5.312 adet tank muayenesi gerçekleştirilmiştir.

Mevcut Araçların Durum Tespiti ve ADR'ye Uygunluğunun Sağlanması

Bakanlığımızca yapılan düzenlemeler gereğince, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren üretilen tüm tehlikeli madde taşıyan araçlar uluslararası standartlara göre (ADR sözleşmesine uygun olarak) üretilmek zorundadır.

Mevcut eski araçlar ise, model ve üretim yıllına göre üç ayrı gruba ayrılmış olup, belirlenen süreler içerisinde önce bu araçların durum tespiti yapılacak, ardından da, test ve muayeneden geçirilip durumu uygun olanlara taşıt uygunluk belgesi/ADR uygunluk belgesi verilecektir. Bu konudaki çalışmalar; tüm ilgili sektör kuruluşlarının içerisinde yer aldığı bir platformda sürdürülmektedir. Amacımız kademeli bir geçişle, 31 Aralık 2019 a kadar, standartlara uygun, güvenli bir araç filosunu oluşturmaktır. Samsun, Antalya, İzmir, Kocaeli, Kırıkkale, Tekirdağ, Mersin, Batman, Ankara, Hatay illerinde toplam 18 ekip kurularak durum tespiti çalışması yapılmıştır. Taleplere göre ekipler 33 farklı il ve 54 farklı merkezde belgelendirme faaliyetinde bulunmuşlardır. TSE ile yürütülen bu çalışma sonucunda Türkiye'nin farklı noktalarına konumlandırılan seyyar test cihazları ile tehlikeli madde taşıyan mevcut(eski) araçlara ilişkin yürütülen bu durum tespit çalışmaları sonucunda bu güne kadar 25.389 adet aracın durum tespiti yapılmıştır. Bunların 1.760 adedi 2017 yılı ilk yarısında gerçekleştirilmiştir.

Yapılan bu tespitler ışığında, Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesine göre, Taşıt Durum Tespit Belgesi almış olan ve 01.07.2017 tarihine kadar Taşıt Uygunluk Belgesi alması gereken 241 adet araca Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenmiştir.

Denetimler

Yol kenarı denetimleriyle ilgili uygulamalar geliştirilmiştir. Denetim yapmakla yetkili Bakanlığımız ve diğer kamu kurum ve kuruluşları (EGM, Jandarma Genel Komutanlığı) ilgili personeline teorik ve uygulamalı yol kenarı denetimleri eğitimi verilmiştir. Bu kapsamda 200 kişi donanımlı eğitici ve denetçi olarak eğitilmiştir.

Tehlikeli Madde Taşımacılığına yönelik Yol Kenarı Denetimi yapacak olan 43 Bakanlık personeline yönelik Ağustos 2017 içerisinde teorik ve pratik eğitim verilmiştir. Ayrıca yine Ağustos 2017 içerisinde önceden eğitim almış ve denetimde görevli personele yenileme eğitimi verilmiştir.

Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasına yönelik bir denetim kontrol ve uygulama modeli oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yol Kenarı Denetimleri 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren Bölge Müdürlüklerimizce, Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılmaktadır. Tehlikeli Madde Taşımacılığı alanında gerek Yol Kenarı Denetimi gerekse Tehlikeli Madde ile iştigal eden işletmelere yönelik yapılan işletme denetimlerinin usul ve esaslarının belirlenmesi amacıyla, 28.03.2017 tarih ve 26547 sayılı Tehlikeli Madde Taşımacılığı Denetimleri Hakkında Genelge (2017/TMKTDGM-03) yayımlanmıştır.

AB eşleştirme projesi kapsamında verilen denetim eğitimleri neticesinde; fiziki ve teknik

durumu müsait olan Bakanlığımıza ait 28 adet yol kenarı denetim istasyonunuda, tehlikeli madde taşıyan araçlara yönelik yol kenarı denetimlerine 1 Ocak 2015 tarihi itibariyle başlanmıştır. 2015 yılı içerisinde yol kenarı denetimlerinde, 32.500 araç denetime tabi tutulmuş olup, bunlardan uygunsuzluk tespit edilen 3.400 araca idari para cezası kesilmiştir. 2016 yılı içerisinde 33.859 adet araç denetlenmiştir. 2017 yılı Eylül ayı itibariyle 6.159 araç denetlenmiş olup, 843 araca idari para cezası tutanağı düzenlenmiştir.

Tehlikeli maddelerle iştigal eden firmalara yönelik firma denetimleri yapılması hususunda Bakanlığımız Bölge Müdürlükleri talimatlandırılmış olup, söz konusu firma denetimlerine başlanmıştır.

Karayolu, denizyolu ve havayoluyla tehlikeli madde taşımacılığında görev yapan, sürücüler ile Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı ve firma çalışanlarına yönelik eğitim veren Bakanlığımızdan yetki alan özel eğitim kuruluşlarından 2016 yılı içerisinde 51 adedi, 2017 yılı Eylül ayı itibariyle 70 adedi habersiz denetime tabi tutulmuştur.

Tehlikeli Yüklerin Denizyoluyla Taşınması

Tehlikeli yüklerin deniz yoluyla taşınmasında uyulacak uluslararası kurallar; ülkemizin de taraf olduğu Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün (IMO) Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS 74) ve Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL73/78) hükümleri ile düzenlenmektedir.

Bu iki ana Sözleşmenin uygulanmasında kolaylık ve birlikteliği sağlamak amacıyla;

- Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod (IMDG Kod),
- Uluslararası Denizcilik Katı Dökme Yükler Kodu (IMSBC Kod),
- Paketli Işınlanmış Nükleer Yakıt, Plütonyum ve Yüksek Seviye Radyoaktif Atıkların Gemilerde Emniyetli Taşınmasına İlişkin Uluslararası Kod (INF Kod),
- Dökme Halde Tehlikeli Kimyasalları Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod (IBC Kod),
- Dökme Halde Sıvılaşmış Gaz Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod (IGC Kod), ve
- Yüklerin İstiflenmesi ve Bağlanması Hakkında Emniyetli Uygulamalar Kodu (CSS Kod),

IMO tarafından hazırlanarak yürürlüğe konmuş ve üye ülkelerce uygulanması zorunlu hale getirilmiştir.

Tehlikeli yüklerin denizyoluyla taşınması kapsamında, IMO'nun alt komitelerinden; Konteynerlerin ve Yüklerin Taşınması Alt Komitesi (CCC Alt Komitesi) ile Kirliliği Önleme ve Mü-

dahale Alt Komitesine (PPR Alt Komitesi) ve bu alt komitelerin yazım ve teknik grup toplantılarına ve çalışmalarına etkin olarak katılım sağlanmaktadır.

SOLAS Sözleşmesinin Tehlikeli Yüklerin Taşınması başlıklı 7'nci Bölümü kapsamında hazırlanan IMDG Kod'da yer alan eğitim hükmü, tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunmak üzere görevlendirilen kıyı tesisi personeli için zorunludur. IMDG Kod eğitimlerinin ülkemizde uygulanmasındaki usul ve esasları belirlemek amacıyla 04.02.2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği" günün ihtiyaç ve şartlarına göre revize edilerek 22.01.2016 tarih ve 29601 sayılı Resmi Gazete'de yeniden yayımlanmıştır. Adı geçen Yönetmelik uyarınca, eğiticilerin eğitimi seminerleri Bakanlığımız Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenirken liman ve kıyı tesisleri personeli eğitimleri ise Bakanlığımız Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilen kuruluşlarca düzenlenmektedir. IMDG Kod kapsamındaki eğitimlere yönelik olarak, 9 kuruluş genel eğitim ve 17 liman işletici kuruluşu ise sadece kendi personeline eğitim vermek üzere, toplam 26 kuruluş yetkilendirilmiştir.

Bu kuruluşlar tarafından, IMDG Kod kapsamında faaliyetlerde bulunan 24.000 kişiye eğitim verilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından üç ayrı dönemde düzenlenen eğiticilerin eğitimi seminerlerinde başarılı olan 141 kişiye Eğitici Belgesi düzenlenmiştir.

Tehlikeli yüklerin denizyoluyla emniyetli bir şekilde taşınmasına yönelik; ulusal ve IMO mevzuatından doğan zorunlulukların ve ülkemiz menfaatleri doğrultusunda faydalı görülen IMO tavsiye kararlarının uygulanmasını kolaylaştırmak, sektöre yol göstermek ve uygulamada birlikteliği sağlamak amacıyla 39 adet Bakanlık Uygulama Talimatı 2013-2016 yılları içerisinde yayımlanmıştır. Sözkonusu Uygulama Talimatları "http://imo.udhb.gov.tr" ve "www.tmkt.gov.tr" internet adresinden erişime sunulmuştur.

Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından, konteynerlerin elleçlenmesi, istifi ve taşınması sırasında can ve mal güvenliğini sağlamak, konteyner taşımacılığını kolaylaştırmak, konteynerlerin kontrol ve muayene esaslarını belirlemek, yapısal ve operasyonel gereklilikleri ile emniyete ve güvenliğe yönelik hususları düzenlemek amacıyla Emniyetli Konteynerler Hakkında Uluslararası Sözleşme (CSC Sözleşmesi) 1972 yılında kabul edilerek 6 Eylül 1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Emniyetli Konteynerler Hakkında Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun, 31.01.2013 tarihli ve 28545 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, ülkemizin CSC Sözleşmesine taraf olma süreci 8 Ağustos 2014 tarihinde tamamlanmıştır. Bu kapsamda, CSC Sözleşmesinin ülkemizde uygulanmasına yönelik olarak, liman başkanlıkları, konteyner üreticileri, konteyner sahipleri, konteyner taşıyan gemilerin kaptanları ile bu gemilere hizmet veren terminal operatörleri, klas kuruluşları ve diğer ilgililere, faaliyetlerinde yol göstermek ve uyumu pekiştirmek amacıyla hazırlanan 2014/270 sayılı Uygulama Talimatı 22.08.2014 tarihinde yayımlanmıştır.

Denizyoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerinin ekonomik, seri, gü-

venli, kaliteli, çevreye olumsuz etkisi en az ve diğer taşımacılık faaliyetleri ile uyumlu şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla hazırlanan "Tehlikeli Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" 3.3.2015 tarihli ve 29284 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik ile;

- Tarafların (yük ilgilisi, kıyı tesisi işleticisi, gemi kaptanı) sorumlulukları belirlenmiştir.
- Tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerinin, Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesini (TMUB) almaları zorunlu hale getirilmiştir.
- Tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerine, tehlikeli madde taşınması kapsamında yapacakları tüm faaliyetlerinde, 1 Ocak 2018 den itibaren, Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı istihdam etmeleri veya hizmet almaları zorunluluğu getirilmiştir.

Anılan Yönetmelik uyarınca tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerinin, tehlikeli maddelerle ilgili yapılan tüm işlemlerle birlikte Yönetmeliğin 11'inci maddesinde belirtilen sorumlulukların ve 12'nci maddesinde belirtilen tedbirlerin nasıl yerine getirildiğini açıklayan bir Tehlikeli Madde Rehberi'nin (TMR) hazırlanması ve yayımlanması 1.1.2016 tarihi itibariyle zorunlu hale getirilmiştir. İlgili tüm tesis personeli, kamu otoriteleri ve tesis kullanıcılarının erişimine ve bilgisine açık bulundurulması gereken TMR'nin hazırlanması, muhteviyatı, formu, onayı ve geçerliği ile ilgili hususlara yönelik 4.12.2015 tarihli ve 2015/275 sayılı Uygulama Talimatı yayımlanmıştır. Söz konusu Uygulama Talimatı www.tmkt.gov.tr internet sayfasında erişime sunulmuştur.

3 Mart 2015 tarihli ve 29284 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Denizyoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik kapsamında, tehlikeli madde elleçleyen kıyı tesislerinin tehlikeli madde uygunluk belgesi almalarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla "Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi Düzenlenmesi Hakkında Yönerge" 17.03.2016 tarihli ve 20749 sayılı Bakan Olur'u ile yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Bu yönerge kapsamında, denetlenen 144 kıyı tesisi için Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi düzenlenmiştir.

Tehlikeli maddelerin, insan sağlığına, diğer canlı varlıklara ve çevreye zarar vermeden, emniyetli, güvenli ve düzenli bir şekilde depolanmasını sağlamak, tehlikeli mal taşımacılığı faaliyetinde kullanılan terminal, depolama tesisi ile benzeri yapıların asgari nitelikleri ve bu faaliyetlerde yer alan işletmecilerin hak, sorumluluk, yükümlülük ve çalışma koşullarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan "Tehlikeli Mal Taşımacılığı Alanında Kullanılan Terminal, Depolama Tesisi İle Benzeri Yapıların Asgari Nitelikleri Hakkında Yönetmelik" çalışmaları devam etmektedir.

1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS 74) Bölüm VI/A Kural 2 gereğince, konteynerlerin gemilere yüklenmeden önce gönderici tarafından, gerekli standartlara haiz kantarlarda tartılarak, ağırlık bilgisinin gemilere ve limanlara bildirilmesi, 1 Temmuz 2016 tarihi itibarı ile zorunlu olmuştur. Anılan hükmün ülkemizde uygulanması için, Denizyoluyla Taşınacak Dolu Konteynerlerin Brüt Ağırlıklarının Tespiti ve Bildirimi Hakkında Yönerge 1 Haziran 2016 tarihli ve 40921

sayılı Bakan Olur'u ile yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Anılan Yönergenin uygulanmasından itibaren geçen süre içerisinde, Bakanlığımıza intikal eden görüş, öneri, ihtiyaç ve talepler detaylı bir şekilde değerlendirilmiş, tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda bazı ilave ve değişiklikler yapılarak "Denizyoluyla Taşınacak Dolu Konteynerlerin Brüt Ağırlıklarının Tespiti ve Bildirimi Hakkında Yönerge" yeniden düzenlenerek, 27.03.2017 tarihli Bakan Oluru ile yayımlanmıştır. Söz konusu Yönerge ile Bakanlığımızın yükleme emniyeti konusundaki denetimlerinin daha etkin ve kalıcı kılınması ve bu konuda doğru, güvenli istatistiki sonuç sağlanması amaçları gereği, konteynerlerin brüt ağırlıklarının tespiti konusundaki iş ve işlemler bakımından dolu konteynerlerin tespitine ilişkin faaliyette bulunacak tüm tartı aleti operatörlerinin ve kişilerin (gerçek/tüzel) Bakanlığımızdan yetki almaları zorunlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda bugüne kadar toplam 21 tartı aleti operatörü yetkilendirilmiştir.

16.12.2016 tarih ve 29920 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Deniz Ticareti Gözetim Hizmetleri Yönetmeliği" kapsamında hazırlanan ve tehlikeli yükler ve yükleme emniyeti bakımından tehlike arz eden yüklerle ilgili her türlü gözetim faaliyetinde bulunacak deniz ticareti gözetim şirketlerine "Tehlikeli Madde Uygunluk Belgesi" düzenlenerek yetkilendirilmelerine ilişkin usul ve esasları belirleyen "Tehlikeli Yüklerle İlgili Deniz Gözetim Hizmeti Faaliyetinde Bulunacak Gözetim Şirketlerinin Yetkilendirilmesi Hakkında Yönerge" 13.07.2017 tarihli Bakanlık Olur'u ile yayımlanmıştır.

Söz konusu Yönerge kapsamında faaliyet gösteren Gözetim Şirketlerinin "Tehlikeli Madde Gözetim Hizmeti Uygunluk Belgesi" almaları zorunlu hale getirilmiştir. Bu kapsamda 8 adet gözetim şirketi yetkilendirilmiştir.

AB müktesebatına ve uluslararası anlaşmalara uyumu pekiştirmek üzere, Türkiye'deki denizyoluyla yapılan tehlikeli yük taşımacılığı faaliyetlerinin daha emniyetli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla 1,1 milyon Avro bütçeli (AB Katkısı 1,045 milyon Avro) ve "Limanlarda ve Kıyı Tesislerinde Tehlikeli Yüklerin Elleçlenmesine Yönelik Deniz Emniyetinin Artırılması" isimli AB Eşleştirme Projesine İtalya, Hollanda ve Litvanya konsorsiyumu ile birlikte 2.3.2015 tarihinde başlanılmış ve 01.06.2016 tarihinde tamamlanmıştır.

Söz konusu proje kapsamında:

- Tehlikeli yüklerin emniyetli ve güvenli elleçlenmesine yönelik "Uzun Dönem Eylem Planı" hazırlanmıştır.
- İhtiyaç duyulan alanlarda 9 adet taslak mevzuat hazırlanmıştır.
- Proje kapsamında, gerçekleştirilen Eğitim İhtiyaç Analizi sonucunda 10 farklı konu başlığında MARPOL Ek 1, IMSBC Kod, IGC Kod, IBC Kod ve CTU Kod ile ilgili eğitim müfredatı dizayn edilmiş ve bu konu başlıklarında 19 eğitim faaliyeti düzenlenmiştir. Bu eğitimlere, ilgili kamu kurum/kuruluşlarından ve tehlikeli madde elleçlenmesinde görev alan özel sektör kuruluşlarından 400 kişi katılım sağlamıştır. Böylelikle gerek Bakanlığımızın gerekse ilgili tüm kurum/kuruluşların insan kaynaklarının ve idari kapasitelerinin arttırılması hedeflenmiş

ve bu amaca başarıyla ulaşılmıştır.

- Proje kapsamında ülkemizi yaklaşık 35 yabancı uzman (STE), birden çok ziyarette bulunmuş, 43 adet çalıştay ve eğitim ve birçok toplantı düzenlenmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız ile Hollanda Çevre ve Altyapı Bakanlığı arasında işbirliğinin geliştirilmesi çerçevesinde, ülkemizde IMDG kod yüklerinin paketlenmesi, elleçlenmesi ve taşınmasında AB müktesebatının uygulanması ve denizcilik idaresinin kurumsal kapasitesinin artırılmasına yönelik, Hollanda Hükümeti G2G Projeleri Bütçesi kapsamında, 190.000 Avro bütçeli "Türk Limanlarında IMDG Kod Yüklerin Taşınması ve Depolanmasına Destek Projesi" 2011 yılında başlamış ve 2014 Haziran ayı itibarı ile tamamlanmıştır.

Proje kapsamında;

- Türk Limanlarının Sınıflandırılması/Yüklerin Takibi İçin En İyi Metodun Belirlenmesine Yönelik Analiz Raporu,
- Ülkemizdeki IMDG Kod uygulamalarına ilişkin ilgili tüm kurum/kuruluşların katılım sağladığı çalışma toplantıları düzenlenerek "Boşluk ve İhtiyaç Değerlendirmesi Raporu" ve bu rapora istinaden tehlikeli yüklerin taşınması ve depolanması hakkında orta/uzun dönem eylem planı,
- Limanlarımızı ziyaret eden gemilerin denetlenmesinde kullanılacak "Denetim Rehberi" hazırlanmıştır.
- Rotterdam Denizcilik ve Taşımacılık Üniversitesinin katkıları ile "Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Eğiticileri Eğitimi" Ankara'da yapılmış, eğitime katılım sağlayan 23 kişi Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı Eğitici Belgesi almaya hak kazanmıştır.

Bakanlığımız, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun (IAEA) radyoaktif maddelerin taşınması hususunda ülkemizdeki iki irtibat kurumundan birisidir. Bakanlığımızca, Akdeniz bölgesinde radyoaktif maddelerin taşınmasına yönelik mevzuat çalışmaları IAEA nezdinde sürdürülmektedir. Bu kapsamda, IAEA koordinatörlüğünde, Akdeniz ülkeleri ile birlikte radyoaktif maddelerin daha emniyetli taşınması amacıyla "Akdeniz Ağı Projesi" yürütülmektedir.

Tehlikeli Yüklerin Demiryoluyla Taşınması

Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetlerarası Örgütüne (OTIF) üye olan devletler arasında imzalanan sözleşmelerden biride, 9 Mayıs 1980'de parafe edilen ve 01.06.1985'de tarihinde yürürlüğe giren Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşmedir (COTIF). Tehlikeli Malların Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik (RID), Uluslararası Demiryolları Taşımacılığına İlişkin Sözleşmesi'nin (COTIF) C ana ekidir. Ülkemiz, 01.06.1985 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 85/9458 sayılı Kanunla COTIF'e taraf olmuştur.

Bu Sözleşmeye (COTIF) göre, OTIF'in temel amacı; taraf ülkeler arasında uluslararası mal, yolcu ve bagaj taşımacılığına ilişkin tek tip bir hukuk sistemi oluşturmaya yönelik çalışmaları yapmaktır. Bu sistemin, karayolu, deniz ve içsuyolları taşımacılığında da uygulanabilir hale getirilmesi de OTIF'in amaçları arasında yer almaktadır. Ayrıca, tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasında uygulanacak kuralların tespiti de örgütün görevleri arasında bulunmaktadır.

Bu çerçevede, RID Yönetmeliğindeki hükümler ile Demiryolu Serbestleştirme Kanunu dikkate alınarak; tehlikeli maddelerin insanlığa ve diğer canlı varlıklar ile çevreye zarar vermeden güvenli ve emniyetli bir şekilde demiryoluyla taşınması için, "Tehlikeli Malların Demiryoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" 16 Temmuz 2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, 01 Ocak 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca çıkarılan bu yönetmelik kapsamında hazırlanan "Tehlikeli Maddelerin Demiryoluyla Taşınması Hakkında Eğitim Yönergesi" 22.10.2015 tarihinde yayınlanmıştır. Bu yönerge kapsamında eğitim vermek üzere, 1 eğitim kuruluşu ve 2 Demiryolu işletici kuruluş yetkilendirilmiştir. Düzenlenen Eğiticilerin Eğitim Programı sonrası ise 126 kişi eğitici olmaya hak kazanmıştır.

Tehlikeli maddelerin demiryolu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren ve bir takvim yılı içerisinde net elli ton ve üstü miktarlarda işlem yapan dolduran, paketleyen, yükleyen, gönderen, alıcı, boşaltan ve tank-konteyner/ portatif tank işletmecisi, sarnıç-vagon sahibi/işletmecisi, demiryolu tren işletmecisi ve demiryolu alt yapı işletmecisi olarak bu faaliyetlerden biri veya birden fazlası faaliyet konuları ile iştigal eden işletmecileri; "Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi" (TMFB-Dmr) ile belgelendirilerek kayıt altına almak ve işletmecilerin Yönetmelikte yer alan sorumluluk ve yükümlülüklerini yerine getirilip getirmediğinin tespit edilmesine yönelik olarak 24/12/2015 tarihli ve 86498 sayılı Bakanlık Makam Olur'u "Demiryolu Taşımalarında Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi Düzenlemesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge" yayımlanarak yürürlüğe konmuştur. Bugüne kadar 60 adet TMFB-Dmr verilmiştir.

Tehlikeli Yüklerin Havayoluyla Taşınması

Tehlikeli yüklerin havayoluyla ulusal ve uluslararası taşımacılığında; Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından geliştirilen ve uygulanan "Havayoluyla Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar (ICAO-TI)" ile Uluslararası Havayolu Taşımacılık Birliği (IATA) tarafından yürütülen "Tehlikeli Maddeler Kuralları (DGR)" uygulanmaktadır.

Ülkemizde, tehlikeli yüklerin havayoluyla taşınmasına ilişkin eğitimler; ICAO kuralları çerçevesinde, IATA tarafından sertifikalandırılmış olan ve ulusal eğitim mevzuatımız doğrultusunda Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş eğitim kuruluşlarınca verilmektedir. Bu kapsamda, 8 eğitim kuruluşu genel eğitim vermek üzere, 10 Sivil Havacılık Kuruluşu ise hizmet içi eğitim vermek üzere yetkilendirilmiştir. Bu eğitim kuruluşlarında bugüne kadar, hava alanlarında tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunan yaklaşık 65.000 kişiye eğitim verilmiştir.

Tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasında görev alacak kişilere verilecek eğitimleri, eğitim programlarının içeriğini, eğitimi icra edecek eğitim kuruluşları ve işletmeler ile söz konusu eğitimleri verecek eğiticilerin yetkilendirilmesine ve denetimine ilişkin usul ve esasları belirleyen "Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Taşınması Hakkında Eğitim Yönergesi" revize edilerek 26.10.2015 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Havayoluyla taşınan radyoaktif madde içeren paketlerin, havaalanlarındaki antrepo ve depolarda geçici olarak depolanabilmesine yönelik "Radyoaktif Madde İçeren Paketlerin Havaalanlarında Geçici Depolanmasına Dair Yönerge" 21.11.2013 tarihinde yürürlüğe konmuş olup, bu kapsamda 5 şirkete Radyoaktif Madde Geçici Depolama İzin Belgesi verilmiştir.

Havayoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerinin ekonomik, seri, güvenli, kaliteli ve çevreye zarar vermeden emniyetli bir şekilde taşınmasının sağlanmasına ve bu faaliyetlerde yer alan taraftarların hak, sorumluluk ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlan "Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" çalışmaları devam etmektedir.

Kombine Taşımacılık

Bakanlığımız Ana Hizmet Birimi olarak faaliyetlerini sürdüren Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü; ulaştırma modları arasında bütünleşme ve tüm ulaşım modları arasında dengeli bir dağılım sağlayacak, modlar arasında sağlıklı bir rekabet ortamını oluşturacak, insan ve çevre sağlığını koruyacak, enerji ve zaman tasarrufu sağlayacak ve kombine taşımacılık hizmetini sunan ve faydalananlarla, bu konuda yatırım yapacakları teşvik edecek, şekilde kombine taşımacılığın gelişimi için gerekli çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Türkiye'nin intermodal ve lojistik faaliyetlerinde dünya standartlarına erişebilmek için tek modlu taşıma türünden deniz, hava ve demiryolunun da bulunduğu ikili, üçlü ve hatta dörtlü kombinasyonların bulunduğu taşıma türlerine geçmesi gerekmektedir. Lojistik süreçlerin verimini kombine taşımacılık imkânlarıyla arttırmak dış ticaretimizde lojistiğin etkinliğinin artmasına da neden olacaktır. İhracat, İthalat ve transit operasyonlarından kaynaklanan yük hareketlerinde demiryolu ve denizyolu kullanım oranlarını yükseltmek; karayolunun özellikle kapıdan-kapıya taşıma avantajından daha da fazla yararlanmak istiyoruz. Geleceğe dönük kombine taşımacılık hizmetlerinin şekillenmesinde bu anlayış üzerinden hareket edilmektedir. Bu çerçevede, taslak Kombine Yük Taşımacılığı Yönetmeliği de hazırlanmış olup önümüzdeki dönemde bu Yönetmeliğin verdiği ilave fırsatlarla ülkemizdeki kombine taşımacılık hizmetlerinin etkinliğini arttırmak amaçlanmaktadır.

Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı (SOPT)

11.12.2014 tarihli Avrupa Komisyonu kararı ile onaylanan Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı Türkiye'deki ulaşım sektörüne Avrupa Birliği finansal desteğinin sağlanması için başlıca araçtır. Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı'nın genel amacı, ekonomik ve sosyal kalkınma ile AB entegrasyonuna Türkiye'de AB standartları ile uyumlu, rekabetçi erişilebilir ve sürdürülebilir bir ulaştırma sistemi ile katkıda bulunmaktır.

Operasyonel Program'da sürdürülebilir taşımacılık kavramı bağlamında intermodal taşımacılığın geliştirilmesine yönelik eylem alanlarına da vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede, Bakanlığımız Genel Müdürlüğü'nün girişimiyle SOPT Belgesi'ne Trakya Bölgesi'nde inşa edilecek ve diğer terminal projelerine de örnek teşkil edecek bir Intermodal Yük Terminali Projesi; Eylem 1-Faaliyet 1.4 Intermodalite ve Modlar arası Geçişin Teşviki başlığı altına eklenmiştir. Yaklaşık 50 Milyon Avro IPA II Dönemi için Ulaştırma Sektörüne sağlanan fon 442,8 Milyon € (Toplam Fonun 1/9'u) maliyetle kurulması ve finansmanının büyük kısmının AB fonları ile karşılanması planlanan Terminalin kesin maliyetinin Fizibilite Raporu sonrasında kesinleşmesi beklenmektedir. 2017 yılında, Terminalin inşa edileceği lokasyonun belirlenmesi amacıyla ön fizibilite çalışması yapılmakta olup ihale sürecinde gerekli olacak tüm belge, bilgi ve çalışmalar AB Teknik Yardım Projesi kapsamında yerine getirilmektedir.

Uluslararası İlişkiler

Uluslararası taşımacılığın ve ticaretin geliştirilmesi için, başta komşu ülkeler olmak üzere ticari münasebetlerimizin ileri düzeyde olduğu ülkelerle kombine taşımacılık anlaşmaları akdetmek, Karayolu-denizyolu (Ro-Ro, Deniz Otoyolları), karayolu-demiryolu (Ro-La) intermodal taşımacılık hatları/zinciri oluşturmak için çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çalışmalar neticesinde, 2016 yılı itibariyle Azerbaycan, Türkmenistan, Gürcistan ve Ukrayna ile ikili Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmaları imzalanmıştır. Özbekistan ile yapılan müzakereler sonucunda ortak metin üzerinde mutabık kalınarak Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması parafe edilmiş olup Ekim 2017 tarihinde imzalanması planlanmaktadır. Litvanya ile birinci tur müzakereler Eylül 2017 tarihinde tamamlanmış olup 2018 yılında bu ülkeyle de Kombine Taşımacılık Anlaşması'nın imzalanması beklenmektedir. Kazakistan, Afganistan, Ürdün, Beyaz Rusya, Polonya, İran, Kırgızistan, Tacikistan makamlarına da Bakanlığımız Genel Müdürlüğünce taslak anlaşmalar önerilmiş olup önümüzdeki dönemde bu ülkeler ile de müzakerelerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Bulgaristan, Slovenya, Romanya, Çekya ve Macaristan ile ikili Kombine Taşımacılık Anlaşması taslakları hazırlanmış olup özellikle Avrupa, Orta Asya ve Orta Doğu'ya yapılan ticarette intermodal taşımacılık olanaklarının geliştirilmesi için Orta Avrupa'da yer alan transit geçiş ülkeleri ile ikili ve çok-taraflı Anlaşma imzalamaya dönük hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımız, başta BM/AEK olmak üzere uluslararası ve bölgesel organizasyonlar bünyesinde, kombine taşımacılığın geliştirilmesine ilişkin yürütülen çalışmalara aktif olarak katılmaktadır. Bakanlığımız Genel Müdürlüğü, BM/AEK Intermodal ve Lojistik Çalışma Grubu Başkanlığını yürütmektedir. Ülkemiz Çalışma Grubu toplantılarına aktif katılım sağlamaktadır. Ülkemizde inşası devam eden lojistik merkezler ile yük aktarma noktalarının mahiyeti konusunda BM/AEK bünyesinde Türkiye pilot ülke seçilmiş olup bu konuda deneyimlerimiz ve geleceğe dönük planlamalarımız diğer üye ülkelerin bilgisine sunulacaktır.

29 Ocak 2015 tarihinde Aşkabat'ta düzenlenen Türkiye-Azerbaycan ve Türkmenistan Dışişleri Bakanları II. Üçlü Toplantısında alınan karara ve anılan toplantı sonunda imzalanan 2015-2017 Dönemine Yönelik İşbirliği Çerçeve Programında yer alan hususlara istinaden, üç ülke arasında Hazar Denizi'ndeki etkin ulaştırma hizmetlerinin sağlanmasına yönelik gerekli çalışmaları yapmak üzere, Ortak Teknik Komite kurulmuştur. Söz konusu Teknik Komite'nin Türkiye ayağının koordinasyonu Bakanlığımız tarafından yerine getirilmektedir. Orta Asya ve Çin bölgesine yapılan karayolu ağırlıklı ihraç/ithal taşıma operasyonlarında, Rusya ve İran geçişlerine alternatif olarak kombine taşımacılık çözümlerini içeren Hazar geçişlerini rekabetçi hale getirecek uygun taşıma fiyatlarının sağlanması, Ro-Ro ve feribotlara yapılan seferlerin düzenli seferler haline getirilmesi, sürücüleri yaşamış oldukları vize sorunlarının giderilmesi ve intermodal termi-

nal kapasiteleri ile altyapılarının geliştirilmesi gibi konular Ortak Teknik Komite bünyesinde 3 ülkenin ilgili temsilcilerince tartışılmaktadır. Hazar Denizinde yapılan gemi seferlerinin düzenli sefer olarak programlanması ve geçiş ücretlerinin düşürülmesi durumunda, Trans-Asya Orta Koridoru olarak ifade edilen bu güzergah üzerinde yapılan taşımaların daha da artacağı ve Hazar Denizi'nin daha verimli kullanılacağı bu hususun da ihraç ve ithal taşımalara ve ülkeler arası ticarete olumlu yansıyacağı değerlendirilmektedir.

Bu doğrultuda, "Ortak Teknik Komite"nin çalışmaları ve girişimleri sonucunda 2016 yılında Azerbaycan ve Türkmenistan tarafından Hazar Geçişlerine ilişkin iyileştirmeler yapılmıştır. Azerbaycan'da "Transit Yük Taşımaları Koordinasyon Şurası" kurulmuştur. Azerbaycan ve Türkmenistan tarafından Hazar güzergâhının canlandırılması amacıyla hayata geçirilen önlemler şu şekildedir:

- Türk araçlarının Azerbaycan'ı transit geçişlerinde ödenen muhtelif giderler kaldırılmıştır. Bu gelişme ile Türk araçlarının Azerbaycan üzerinden transit geçiş maliyetleri %56 oranında indirilmiştir.
- Türk araçlarının, gerek Türkmenbaşı gerekse Aktau'ya geçmek üzere Bakü limanında ödedikleri muhtelif giderler kaldırılmıştır. Bu gelişme ile Bakü –Aktau ve Aktau-Bakü gemi biletlerinin gidiş-dönüş olarak Bakü'den satın alınması halinde % 37 oranında maliyet avantajı ve Bakü-Türkmenbaşı güzergâhında da %24 oranında maliyet avantajı sağlanmıştır.
- Türk araçlarının Azerbaycan'a ikili taşımalarında ödenen muhtelif giderler kaldırılmıştır.
- Türkmenistan, Bakü-Türkmenbaşı-Bakü güzergahı üzerinde seferler yapan Ro-Ro gemi ücretlerine-biletlerin gidiş-dönüş alınması halinde- %20 oranında indirim yapmıştır.

ATP-Bozulabilir Gıda Maddelerinin Taşınması

Ülkemiz, ATP Anlaşması'na 25 Nisan 2012 tarihinde taraf olmuştur. 2015 yılında, Anlaşma'nın uyumlaştırma çalışmalarını yürütmek ve ATP test ve sertifikalandırma sistemini kurmak üzere Bakanlığımız Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir.

Bu doğrultuda, ATP Anlaşması'nın ülkemizde uygulanmasına yönelik bir dizi çalışma gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, Almanya'ya teknik bir ziyaret gerçekleştirilmiş, akabinde de AB'nin teknik yardım aracı olan TAIEX'ten destek alınarak Avrupa Birliği üye ülkelerinde ve özellikle Finlandiya'da oluşturulan kurumsal yapılanma ve prosedürlerin incelenmesi sağlanmıştır. 03 Haziran 2015 tarihinde Ankara'da düzenlenen bu Çalıştay'a özel ve kamu sektöründeki ilgili tüm paydaşların katılımı sağlanmış ve sistemin kurulumuna yönelik fikir alışverişinde bulunulmuştur.

Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) teknik/fiziki imkan ve kabiliyetleri ile test ve belgelendirme konusundaki tecrübelerinin incelenmesi neticesinde, ATP test ve sertifikalandırma işlemlerinin TSE tarafından yapılabileceği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, 20 Ekim 2016 tarihinde Bakanlığımız ile TSE arasında Yetkilendirme Protokolü imzalanmıştır.

İlk etapta TSE, ülkemizde yeni üretimi yapı-

lan yalıtımlı ekipmanların (Yarı-Römork) ısı iletim katsayısını ölçen ve bu doğrultuda 6 yıl süre ile geçerli ATP Uygunluk Belgesi düzenlenmesini sağlayan testlerin gerçekleştirileceği ATP Tip Onay Test İstasyonu'nun akreditasyonunu gerçekleştirmiştir. Böylelikle, yurt dışında gerçekleştirilen bu testler artık ülkemizde yapılabilecektir. Diğer taraftan, ilk aşamada, İzmir, Hatay ve Mersin illerimizde kurulan ATP Periyodik Test Merkezleri'nin akreditasyonu da TSE tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu merkezlerin tüm ülke sathına yaygınlaştırılması sağlanacaktır. TSE, online altyapısını tamamlamış olup ATP'ye ilişkin tüm iş ve işlemlerin takibi, başvurular, sertifika üretimi, ücretlendirme ve ödemeler internet üzerinden sorunsuz olarak gerçekleştirilebilecektir.

Ülkemizde kurulan ATP test ve sertifika sisteminin başta komşu ülkeler olmak üzere ATP Anlaşması'na taraf diğer ülke taşımacıları tarafından da kullanılması, ülkemizce oluşturulan teknik bilgi ve deneyimin, test merkezleri hizmetlerinin bu ülkelere de yaygınlaştırılması konusunda da Bakanlığımızca girişimlerde bulunulmaktadır.

Diğer taraftan, ATP Tip Onay Test İstasyonu ile Periyodik Test Merkezleri'nin kurulum ve akreditasyon işlemleri tamamlanmış olup 15 Mayıs 2017 tarihi itibariyle ülkemizde üretimi ve tescili gerçekleştirilmiş araçlara tip onay testi veya periyodik muayene test raporu doğrultusunda Ulusal ATP Uygunluk Belgesi düzenlenmesine başlanmıştır.

Bakanlığımız ve TSE işbirliğiyle oluşturulan ve ülkemizin belli bölgelerinde hizmet verecek olan ATP Periyodik Muayene Merkezleri ile her 3 yılda bir ağırlıkla karayolu taşımacılığında kullanılan soğutucu araçlar (yalıtımlı dorse) ve soğutucu ekipmanların performansı kontrol edilecek ve bu kontroller sonucunda testi geçen ekipmanlara ATP'ye taraf olan 50 ülkede geçerli ATP Uygunluk Sertifikası düzenlenecektir. Böylelikle, özellikle karayolu, karayolu bağlantılı denizyolu ve demiryolu ta-

şımaları sistemlerinin kullanıldığı uluslararası ticarete konu olan işlenmiş gıda ürünlerinin (taze peynir, yoğurt, kefir, margarin gibi süt ürünleri, dondurma, kıyma, balık ürünleri vb.) taşıma sırasındaki saklama koşulları ve hijyenik şartları, kamu sağlığını tehdit etmeyecek şekilde daha da geliştirilmiş olacaktır.

Diğer taraftan, ATP test ve sertifikalandırma sisteminin ülkemizde kurulması ile birlikte sektör tarafından yurt dışına harcanan ve ülke ekonomimiz açısından döviz kaybı anlamına gelen durumun da önüne geçilecektir. Ülkemizde seri üretimi gerçekleştirilmek üzere üretilen ve soğuk taşıma zinciri içerisinde kullanılacak yeni frigorifik (soğutmalı) araç ve ekipmanlar Tip Onay Testi için yurt dışına gönderilmekteydi. Araç üreticilerimiz bu işlem için yüksek bir ücret ödemekteydiler. Bunun yanında, soğuk taşımacılık zinciri içerisinde yer alan ve uluslararası taşımacılık yapan taşımacılık firmalarımız/filo sahiplerimiz ekipmanlarını her 3 yılda bir teste tabi tutmakta ve ücreti mukabilinde yabancı ülkeler tarafından düzenlenen ATP Uygunluk Belgesi almaktaydılar.

Yeni dönemle birlikte, ATP Anlaşması'nda yer alan tüm testler ve sertifikalandırma süreçleri ülkemizde yürütülecektir. Çağdaş teknik altyapı olanaklarına sahip bilgili/deneyimli uzmanların istihdamı ile birlikte gerek tip onay test istasyonuyla gerekse de yurt geneline yaygınlaştırılan periyodik test merkezleriyle taşımacılarımız kaliteli hizmet alma imkânına kavuşmaktadır. Bu doğrultuda, Bakanlığımız ve TSE işbirliği ile kurulan modern test merkezlerinde taşımacılarımız araçlarını teste tabi tutabilecekler ve ulusal ATP uygunluk belgelerini alabileceklerdir. Böylelikle, her yıl sektörümüzün yurt dışına aktarmak zoruna kaldığı ve ekonomimiz açısından döviz kaybı; taşımacılarımız açısından ise yüksek meblağlı ücret anlamına gelen uygulama da son bulmuştur.

HABERLEŞME

- SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER
- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- İŞLETME FAALİYETLERİ

Giriş

Bilgi iletişim teknolojilerinin akla gelebilecek her alanda kullanılması ve bu teknolojilerin durmaksızın gelişen bir seyir izlemesi bilginin üretilmesi, işlenmesi ve kullanılması ile ilgili becerileri yüksek olan ülkeleri her açıdan ön plana çıkarmaktadır. Yeni bir çağ başlayana kadar da gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ayrımı bu teknolojilerin referansıyla ölçülmeye devam edecektir.

Son dönemde sıkça adını duymaya başladığımız "Endüstri 4.0" kavramı önümüzdeki uzun yıllar bilişimin belirleyici olduğu bu çağda yaşayacağımızın en büyük kanıtıdır. Yükselen güç olarak adlandırılan ülkeler arasında yer alan Türkiye'nin rekabet gücünü artırması için küresel düzeydeki bütün gelişmeleri takip etmesi ve Sanayi 4.0'ın uygulayıcısı olması ise kaçınılmazdır.

Konunun önemi doğrultusunda haberleşme yatırımlarının artırılması, sektörün rekabete açılarak gelişimin hızlandırılması, bilgi iletişim teknolojilerine ulaşımın kolaylaştırılarak kullanımının ve bu teknolojilere ilişkin becerilerin yaygınlaştırılması, ar-ge çalışmalarının artarak desteklenmesi, en yeni teknolojilerin günlük hayata adapte edilmesi ile yaşam kalitesinin yükseltilmesi çalışmaları ülkemizde son 15 yıldır öncelenmektedir.

Bu sayede;

- Haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin gelirleri 3 kat artarak 45 milyarı aşmış,
- Genişbant abone sayısı 20 binden 66.4 milyona, mobil abone sayısı 27.8 milyondan 76.6 milyona, 4.5G teknolojisini kullananların sayısı 59.9 milyona ulaşmış,
- Mobil abone başına düşen aylık ses trafiği 67 dakikadan 441 dakikaya yükselmiş,
- İnternet kullanım oranı %18.8 seviyelerinden %66.8 seviyelerine çıkarılmıştır.

Bugün 360 kurumun 2.327 hizmetine rahatça ulaşabilen 34,8 milyon e-Devlet kullanıcısı zamandan tasarruf etmektedir.

Hizmetlerimizin insanımıza ulaştırılması kadar güvenli kullanımın sağlanması çalışmalarına da öncelik verilmiştir. Yaşam kalitesini yükselten internet teknolojilerinin güvenle kullanılmasını teminen;

- Siber Güvenlik Kurulu oluşturularak eylem planları yayımlanmış,
- Ulusal Siber Olaylara Müdahale organizasyonu yapılandırılarak Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) ve Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) kurulmuş,
- Kamu kurumları arasında güvenli veri iletişimi için Kamu Sanal Ağı (KamuNET) oluşturulmuştur.

Yine bilgi güvenliğinin sağlanması, siber saldırıların önlenmesi, operasyonel ve yatırım maliyetlerinin azaltılması, verimliliğin ve sürdürülebilirliğin artırılması amacıyla; kamu kurumlarının veri merkezlerinin birleştirilmesine yönelik Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi projesi başlatılmıştır.

Bu alandaki bütün çalışmalarımızın amacı Bilgi Toplumuna uzanan yolda gelişmiş dünya ülkeleriyle entegre olmak ve bilgi ve iletişim sektörünün getirdiği imkanlardan en üst seviyede yararlanmaktır.

Ülkemizdeki haberleşme sektörünün gelişimine ve bu alanda gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin detaylı bilgi kitabımızın bu bölümünde sizlere sunulmaktadır.

Haberleşme Sektörü

İnsanlık sayısal çağa gelene kadar tarım ve sanayi devrimi olmak üzere iki büyük değişim yaşamıştır. Sayısal devrimin tarım ve sanayi devriminden farkı ise, bu değişimin hızı ve hissedilebilirliğidir. İnsanlığın bundan önceki teknoloji hamlelerinde insan hayatına ve topluma sirayet eden gelişmeler, çok daha yavaş gerçekleşmiştir. Bu yüzden o dönemde yaşayan insanlar muhtemelen yaşadıkları devrin tarihte teknoloji devriminin yaşandığı bir devir olarak adlandırılacağını tahmin edememiştir. Sayısal çağda yaşayan günümüz insanı için ise gelişmeler hayatımızın her alanında son derece derin bir şekilde hissedilmektedir. 21. yüzyıl insanı artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı yeni bir dönemin eşiğinde olduğunun farkındadır. 2010-2020 yılları arasında dünyada üretilen toplam sayısal içeriğin (ses, TV, radyo ve yazılı içerik) 35 trilyon gigabayt olacağı tahmin edilmektedir. Sadece birkaç günde üretilen bilgi sayısal çağın başlama dönemlerine kadar insanlığın ürettiği toplam bilgi miktarına eşittir. Bu muazzam bilgi akışı neticesinde artık fiziksel dünyanın yanında hepimizin var olmaya çalıştığı ayrı bir sanal dünya ortaya çıkmaktadır.

Akıllı telefonların, tabletlerin ve bilgisayarların olmadığı bir dünyayı çocuklarımıza anlatırken, elektriksiz köylerde büyüyen dedelerimizin eski yaşamı bize anlatırken hissettiklerini hissedeceğiz. Çocuklarımız sayısal teknolojinin var olmadığı böyle bir dünyayı muhtemelen tahayyül dahi edemeyecektir. Sayısal teknoloji devriminin eşiğinden adım attığımız modern çağda bireyler için vazgeçilmez olan sayısal teknoloji, şirketler ve devletler için de vazgeçilemez bir konuma yükselmiştir. İnternete bağlanmayan bir telefon artık ne kadar eski ise bilgi teknolojileri birimi olmayan bir şirket ya da bilgi ve iletişim teknolojilerine vakfedilmiş kurumları olmayan bir devlet de o kadar çağ dışı görülmektedir. İnsanlığın her sorununa artık sayısal teknolojiler ile bir çözüm bulunmaya çalışılmaktadır. Bilginin yayılması önündeki her engel ortadan kalkmakta, kasıtlı olarak iletişimi ve bilgi yayılımını engellemeye çalışan her türlü organizasyon ise başarısız olmaktadır.

Sayısal çağda gelişmiş ülkeler ve toplumlar net kazancı en yüksek olan ülkeler olmaktadır. Bilgi paylaşımından kaynaklanan fırsat eşitliği, gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler arasındaki konvansiyonel teknolojileri kullanım açısından oluşan büyük farkı nispeten azaltmış olmakla birlikte tam olarak ortadan kaldırmamıştır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusun büyük çoğunluğu hala internete erişememektedir. Gelişmiş ülkelerin tamamı genişbant hizmetler sunarken hala çok sayıda insan internete düşük hızlarda ve kalitede erişebilmektedir. Bununla birlikte akıllı mobil cihazlar vasıtasıyla internete erişim yaygınlaşmakta ve internete erişim için öncelikli yöntem olmaya başlamaktadır. Akıllı telefonlar vasıtasıyla internete erişim alanında da genişbant erişim açısından görülen farklılık kendini göstermektedir.

Bu kapsamda ülkemizin teknoloji yarışında gelişmiş ülkeler liginde yer alması ve vatandaşlarımızın yüksek kapasiteli ses, veri ve görüntü hizmetlerine en ileri teknolojilerle ulaşabilmesi haberleşme sektörüne yönelik olarak hazırlanan strateji ve düzenlemelerin ana hedefi haline gelmiştir. Söz konusu teknolojiler yaygınlaştırılmaya çalışılırken bir yandan da mobil teknolojilerde yerlilik şartı gibi düzenlemeler ile ülkemizin yerli ve milli bir altyapıya kavuşması hedeflemektedir. Sabit tarafta da yüksek hızları destekleyecek fiber yatırımlar desteklenmekte ve fiber altyapımız hızlı bir şekilde geliştirilmeye çalışılmaktadır.

İletişim altyapı ve hizmetlerinin geliştirilebilmesi ve yaygın kullanımının sağlanması için Türk telekomünikasyon sektöründe hem altyapı hem de hizmet seviyesinde etkin rekabet ortamının tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Bu şekilde ülkemizde hızlı, güvenli, sürekli ve kaliteli iletişim hizmetleri uygun maliyetlerle sunulabilir ve milli kaynaklarla desteklenen yeni teknolojilere dayalı telekomünikasyon altyapılarının kurulması için uygun ortam yaratılabilir.

Bu kapsamda elektronik haberleşme sektöründe politika ve strateji belirleme ile düzenleme yapma yetkisine sahip olan Bakanlığımız tarafından haberleşme altyapısı ve hizmet alanında teknolojik gelişimin sağlanması, bu gelişimi destekleyecek yeni yatırımların yapılması ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik adımlar atılmaktadır. Önümüzdeki dönemde de, bugüne kadar olduğu gibi, bilgi toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması hedefi doğrultusunda çalışmalara devam edilecektir.

Sektörel Büyüklükler

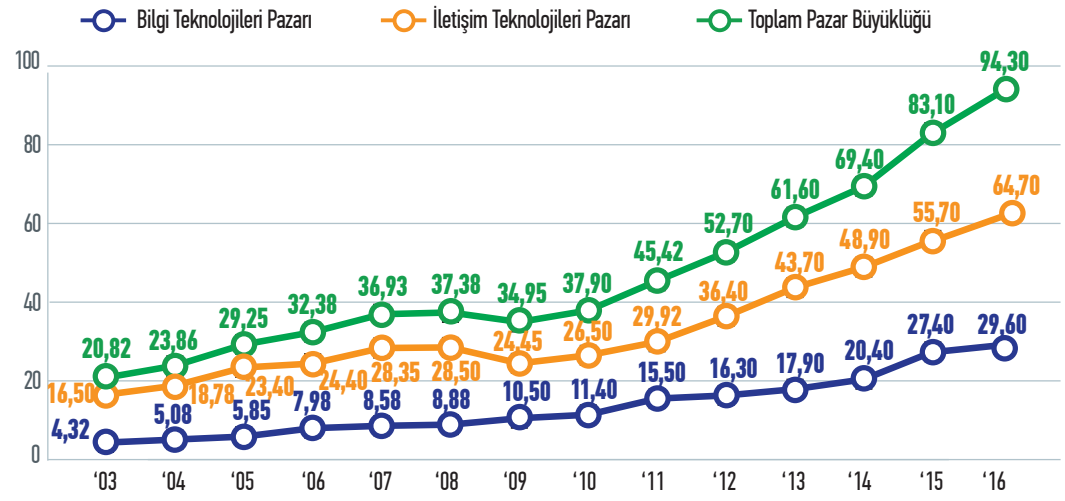
2003 yılından günümüze, bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünün ülkelerin kalkınmasında oynadığı rolün bilinciyle, sektörün gelişimine yönelik belirlediğimiz politikalar, bu politikalar kapsamında yaptığımız düzenlemeler ve gerek Bakanlığımız gerekse özel sektör tarafından yapılan yatırımlarla bilişim hizmet ve teknolojilerinin hayat standartlarını yükselten kolaylıklarından her vatandaşımızın faydalanmasını amaçlayan faaliyetlerimiz devam etmektedir. Bilgi toplumu hedeflerine erişmek için yapılan çalışmaların sonuçlarından bazıları aşağıdaki temel göstergelerde de açıkça görülmektedir.

Bilişim Sektörü Büyüklüğü

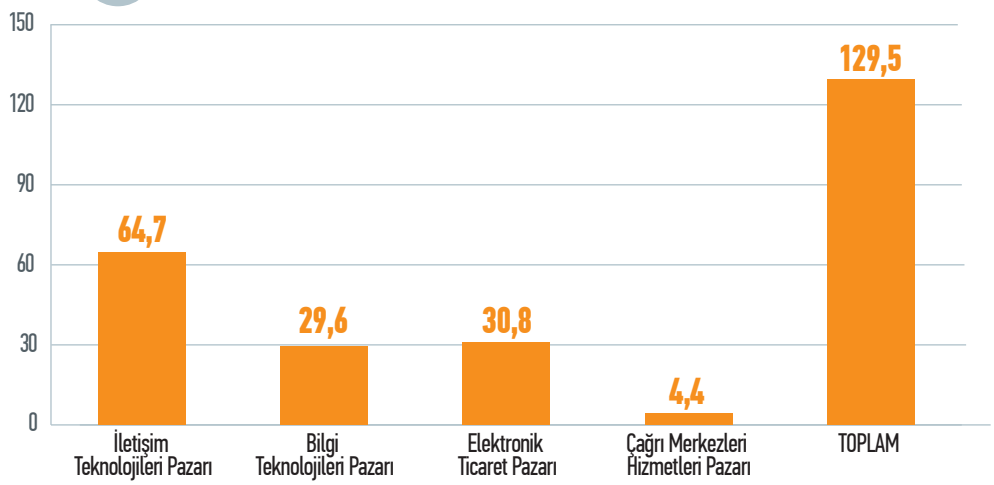
E-ticaret ve çağrı merkezi hizmetleri hariç 2003 yılında yaklaşık 20,82 milyar TL olduğu tahmin edilen bilişim sektörü büyüklüğü, 2016 yılı sonunda yaklaşık 94,3 milyar TL'ye ulaşmıştır (Grafik 1).

E-ticaret ve çağrı merkezi hizmetleri dâhil sektörün toplam büyüklüğü ise 2016 yılı sonu itibarı ile 129,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).

GRAFİK 1 **Bilişim Sektörü Büyüklüğü** (Milyar TL)

GRAFİK 2 **Pazar Büyüklüğü, 2016** (Milyar TL)

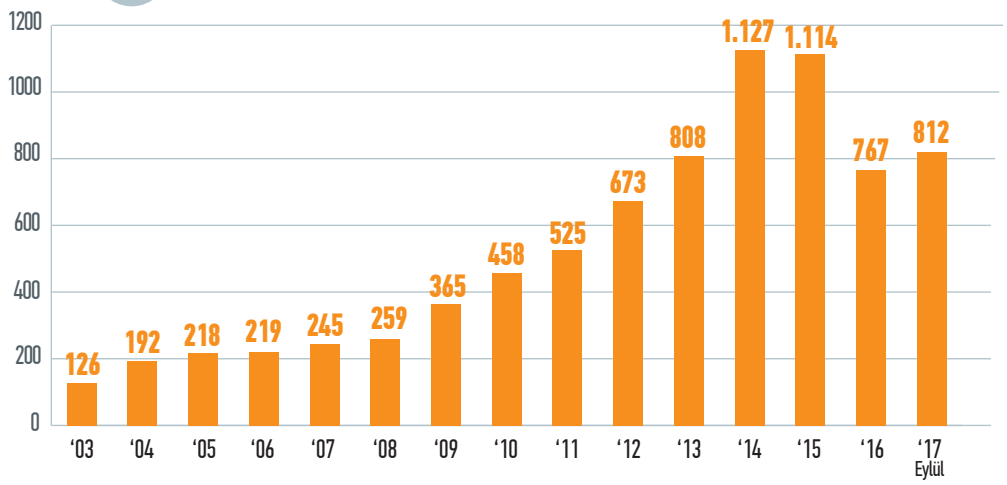

Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkilendirme Sayısı

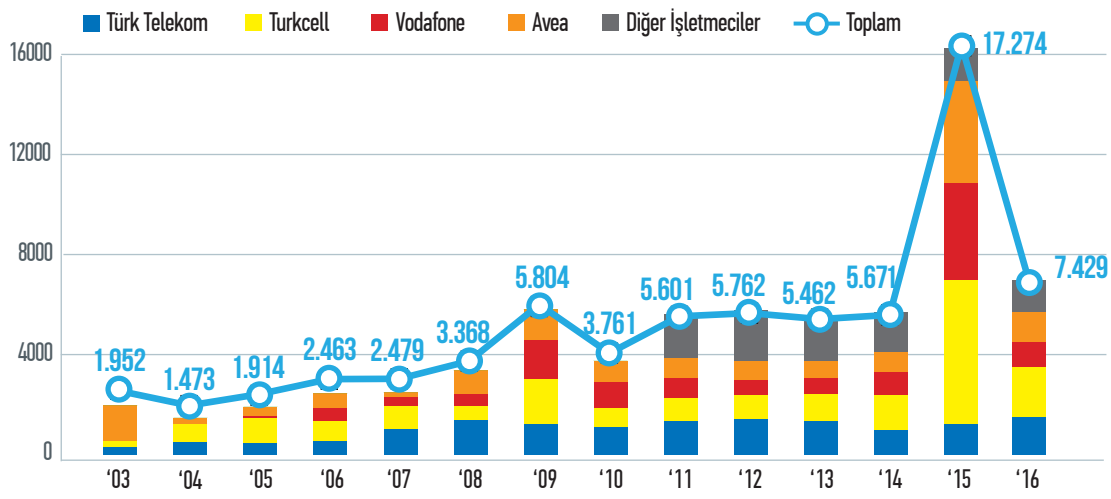
- 2003 yılında 126 adet,
- 2008 yılında Elektronik Haberleşme Kanunun (EHK) yürürlüğe girmesi ile birlikte 259 adet,
- 2016 yılında 767,
- 2017 yılının Eylül ayı sonunda 812'dir (Grafik 3).

EHK'nın yürürlüğe girmesini müteakip yetkilendirme sisteminin kolaylaştırılması ile yetkilendirmelerde çok hızlı bir artış gerçekleşmiştir.

GRAFİK 3 **Yetkilendirme Sayısı**

GRAFİK 4 **İşletmecinin Yatırım Miktarı** (Milyon TL)

Elektronik Haberleşme Sektöründeki Toplam Yatırım

- 2003 yılında toplam 1,9 milyar TL,
- 2016 yılında toplam 7,4 milyar TL'dir

2015 yılında gözlenen yatırım artışının nedeni 26 Ağustos 2015 tarihinde gerçekleştirilen IMT Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesidir. Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin yıllar itibarı ile sektördeki yatırımları Grafik 4'te ayrıntılı olarak görülebilmektedir.

Elektronik Haberleşme Sektöründen Elde Edilen Gelirler

- 2003 yılında 15 milyar TL,
- 2016 yılında 45.41 milyar TL'dir.

Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilerin yıllar itibariyle sektörden elde ettikleri gelirler Grafik 5'te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Sabit Abone Sayısı

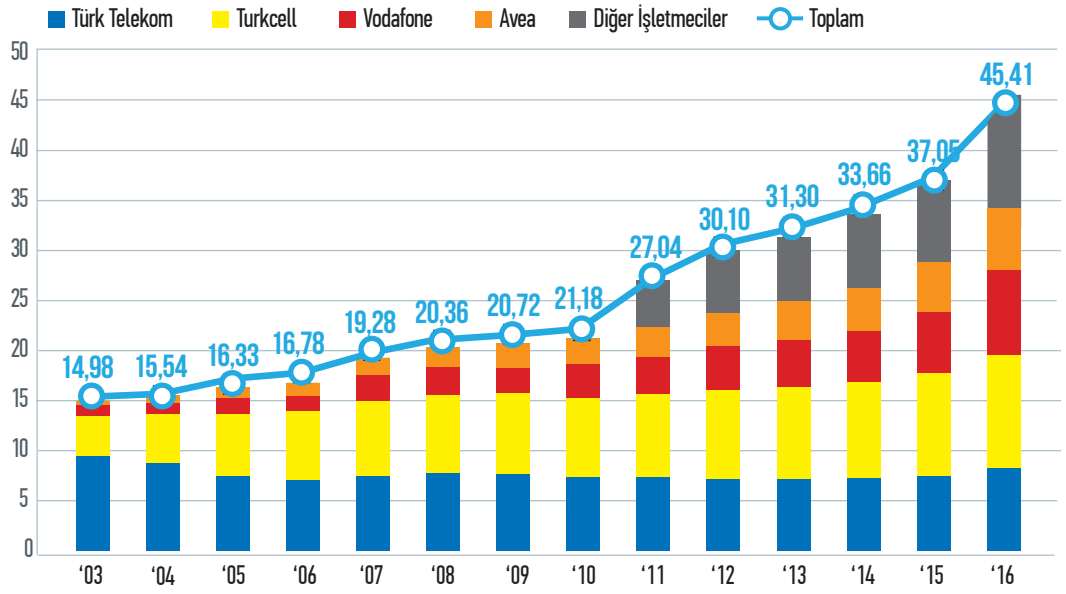
- 2003 yılında 18,9 milyon,
- 2017 yılı Haziran ayı sonu itibariyle yaklaşık 11 milyon,
- Sabit abone yaygınlık oranı %13,7'dir (Grafik 6).

Grafik 6'da da görüleceği gibi teknolojik gelişmeler, genişbant erişiminin ve yakınsayan hizmetlerin artması ve mobil iletişimin yaygın olarak kullanılmaya başlanmasıyla birlikte sabit abone sayısı dünyada olduğu gibi ülkemizde de azalmaya devam etmektedir.

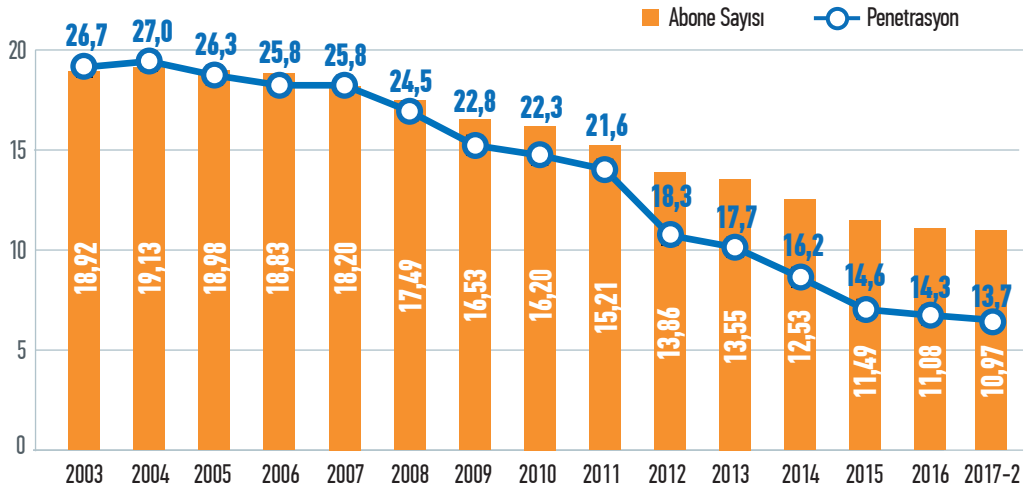
Mobil Abone Sayısı

- 2003 yılında 26,2 milyon,

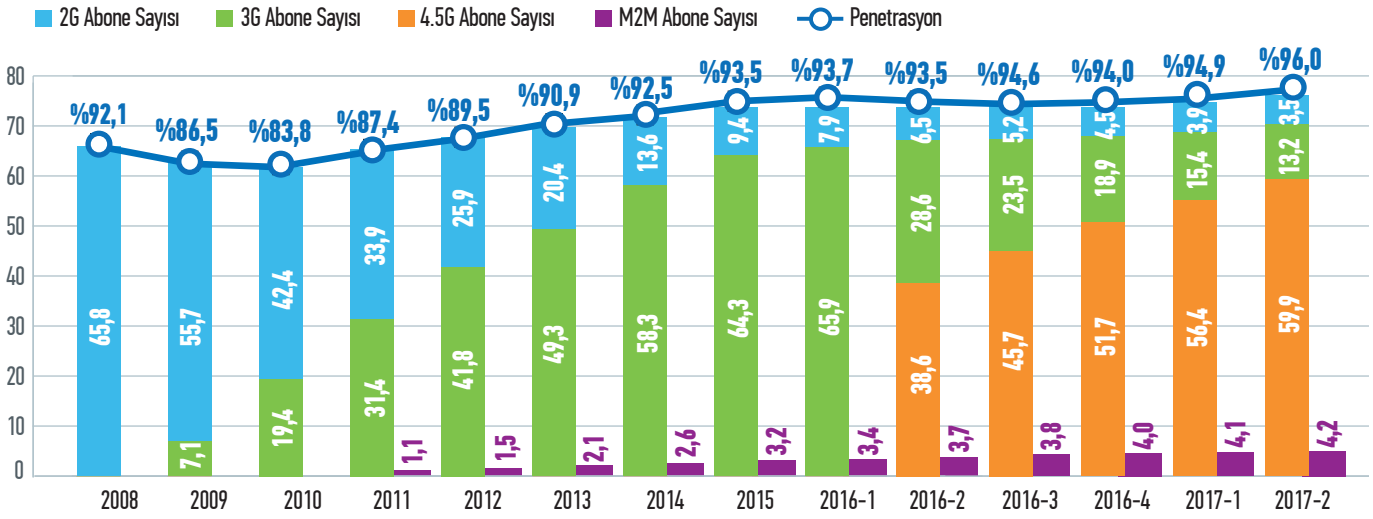
GRAFİK 5 **İşletmecinin Gelirleri** (Milyar TL)

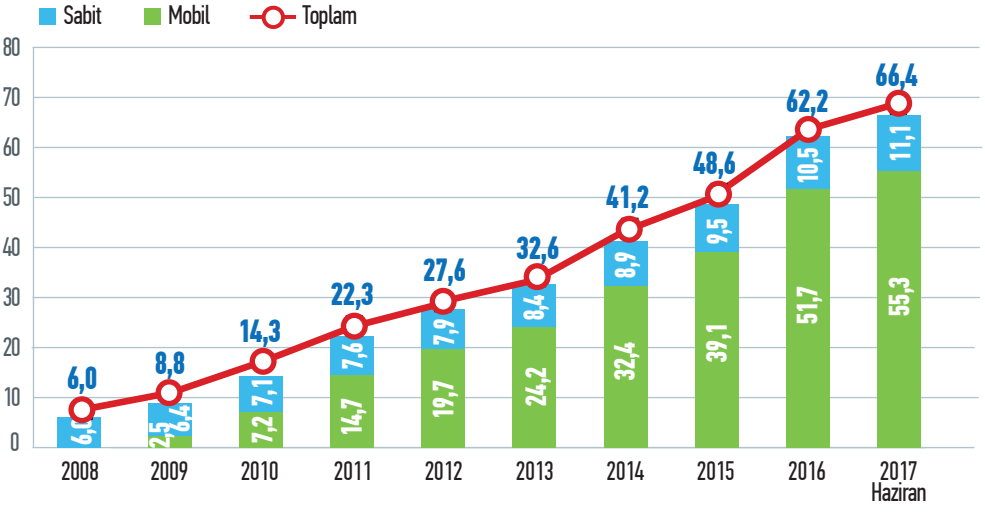
GRAFİK 6 **Sabit Abone Sayısı ve Penetrasyon** (Milyon)

GRAFİK 7 **Mobil Abone Sayısı** (Milyon)

GRAFİK 8 **Genişbant Abone Sayısı** (Milyon)

- 2017 yılı Ağustos ayında 77,5 milyon,
- Mobil abone yaygınlık oranı %96,0'dır (Grafik 7).

Ülkemizde 3G hizmetleri 2009 yılından itibaren sunulmaya başlamış ve abone sayısı hızla artarak 4.5G hizmetlerinin sunulmaya başladığı 2016 yılı Mart ayına kadar 65,9 milyon kullanıcıya ulaşmıştır. 1 Nisan 2016 tarihinde hayata geçen 4.5G hizmeti kullanıcılar tarafından hızla benimsenmiş ve 2017 yılı Ağustos ayı sonunda 3G abone sayısı 11.9 milyona düşerken 4.5G abone sayısı 62.4 milyona çıkmıştır. 2017 yılı Ağustos ayı itibariyle 4.5G hizmetini aktif olarak kullanan abone sayısı 27.3 milyon olurken aynı dönemde M2M abone sayısı da 4,2 milyona ulaşmıştır.

Genişbant Abone Sayısı

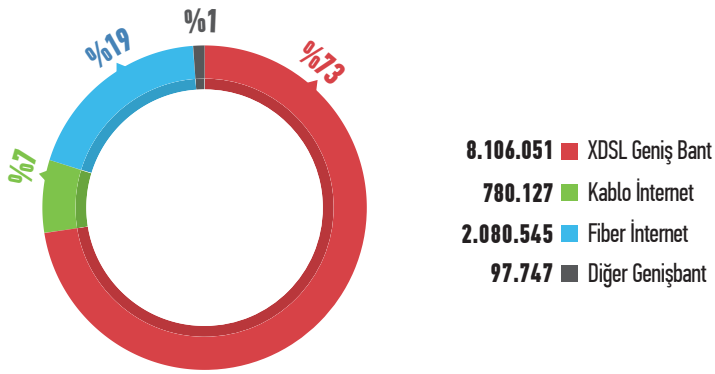
- 2003 yılında 20 bin,
- 2017 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 66,4 milyondur (Grafik 8).

Yapılan altyapı yatırımlarıyla internet erişiminde çevirmeli bağlantıdan genişbant internete geçiş yapılmış, böylece 56 Kbit/sn bağlantı dönemi tarih olup, 1000 Mbit/sn bağlantı hızı verilir hale gelmiştir. Genişbantta abone sayısı 2003 yılında 20 bin seviyesinde iken, 2017 yılı Haziran ayında 66,4 milyona yaklaşmıştır. Bu abonelerden yaklaşık 11,1 milyonu sabit ve 55,3 milyonu ise mobil genişbant abonesidir.

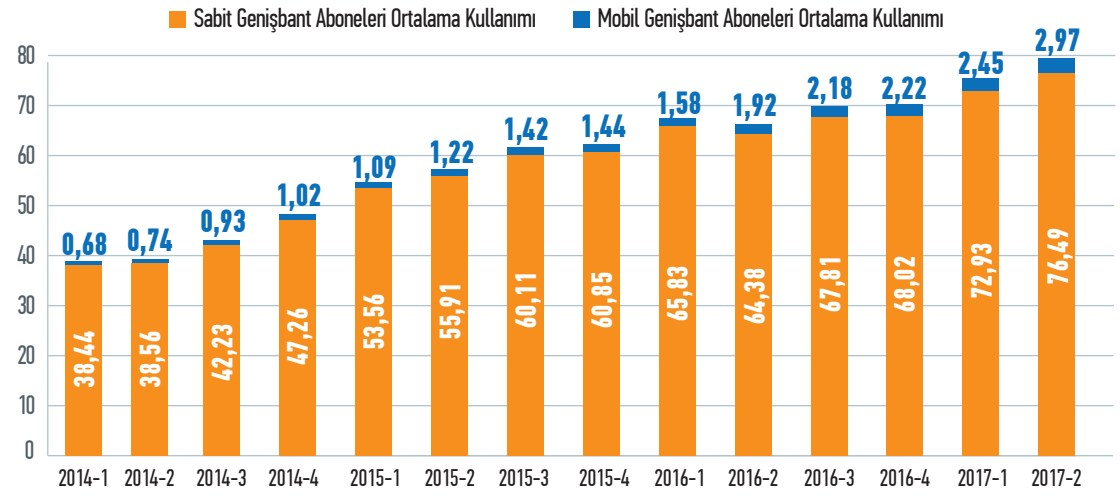
Sabit genişbant internet abonelerinin teknoloji bazında dağılımına Grafik 9'da yer verilmektedir.

Mobil genişbant internet abonelerinin kullanım miktarı, sabite göre daha hızlı artmakla birlikte, özellikle ev ve işyerlerinde yüksek hacimli veri indirme ve gönderme hizmetlerinde sabit genişbant hizmetleri ve bilgisayar kullanımı nedeniyle, sabit genişbant abonelerinin mobile göre kullanımı oldukça yüksektir. Sabit genişbant ile mobil genişbant ayrımında son iki yıla ait aylık abone başına ortalama kullanım miktarlarına yer verilmektedir. 2017 yılı ikinci çeyreğinde sabit genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımı 76,5 GByte seviyesinde, mobil genişbant internet abonelerinin aylık ortalama kullanımı ise 3,0 GByte seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki üç aylık döneme göre 2017 yılı ikinci çeyreğinde, sabit genişbant internet abonelerinin kullanımında %4,9 oranında, mobil genişbant internet abonelerinin kullanımında ise %21,4 oranında artış gerçekleşmiştir.

GRAFİK 9 **Sabit Genişbant İnternet Abonelerinin Teknoloji Bazında Dağılımı**

GRAFİK 10 **Abone Başı Aylık Ortalama Kullanım Miktarı** (Gbyte)

Grafik 10'dan da görüldüğü üzere, Türkiye'de internet kullanım miktarı hızla artmaktadır.

Numara Taşınabilirliği

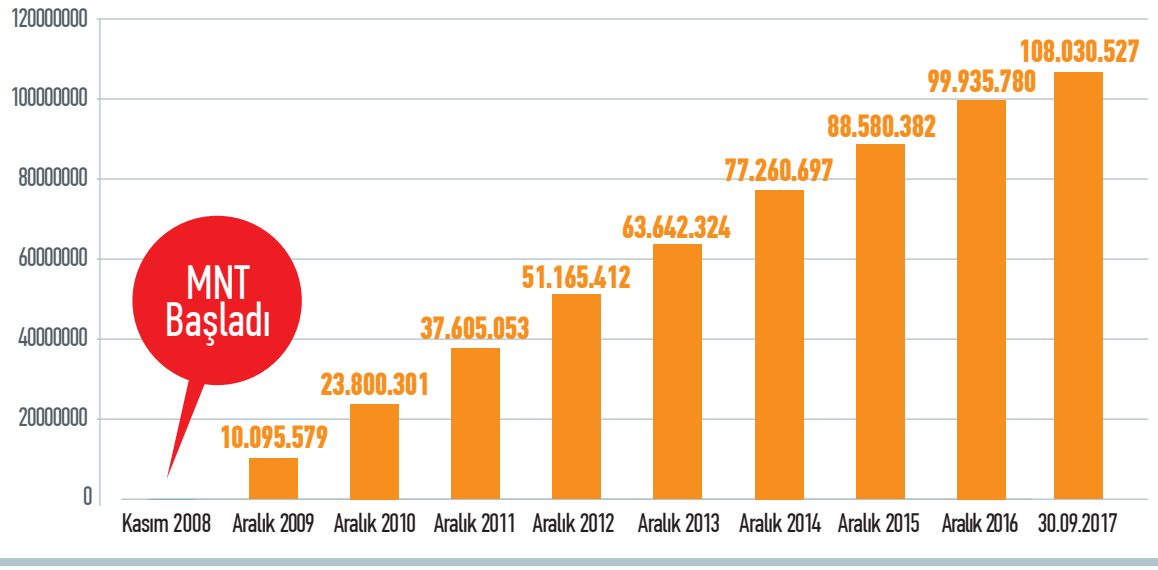
Mobil Numara Taşınabilirliği

Mobil numara taşınabilirliği 9 Kasım 2008'de uygulamaya geçmiştir. Numara taşınabilirliğine ilişkin sürecin etkin bir şekilde işletilmesi ve abonelerin istedikleri işletmeciden kendilerine en uygun hizmeti alabilmeleri amacıyla işletmeciler arasında rahatça geçiş yapabilmeleri sebebi ile kısa bir süre içerisinde taşınan numara sayısı hızla artmış ve 2017 yılı Eylül ayı sonuna kadar 108 milyondan fazla mobil numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir (Grafik 11).

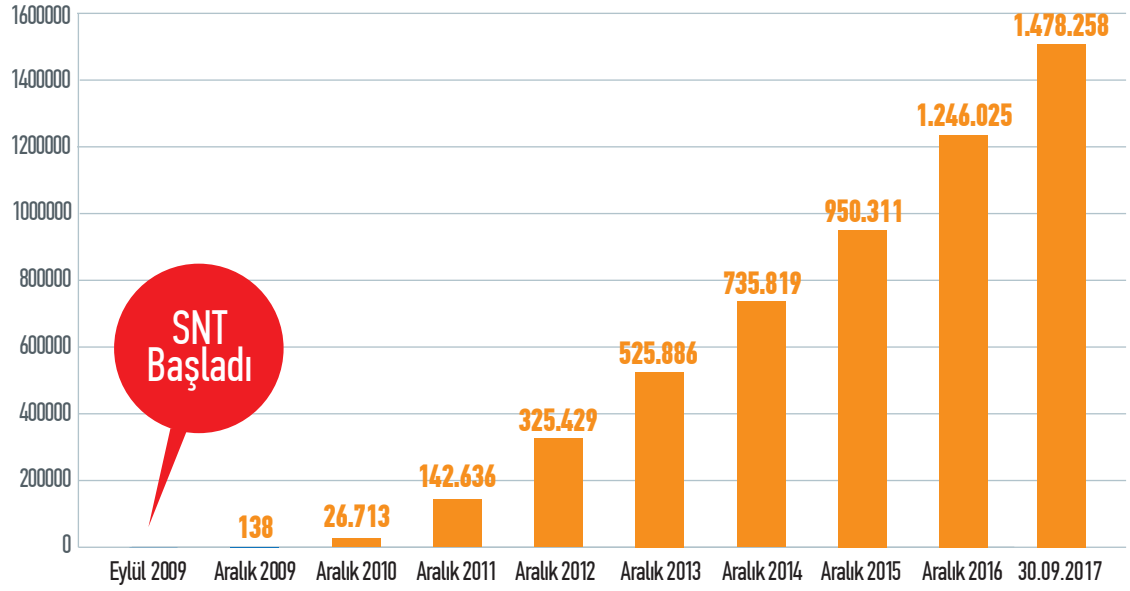
Sabit Numara Taşınabilirliği

Sabit hatlarda numara taşınabilirliği uygulamasının başladığı 10 Eylül 2009 tarihinden 2017 yılı Eylül ayı sonuna kadar 1.5 milyona yakın sabit numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir (Grafik 12).

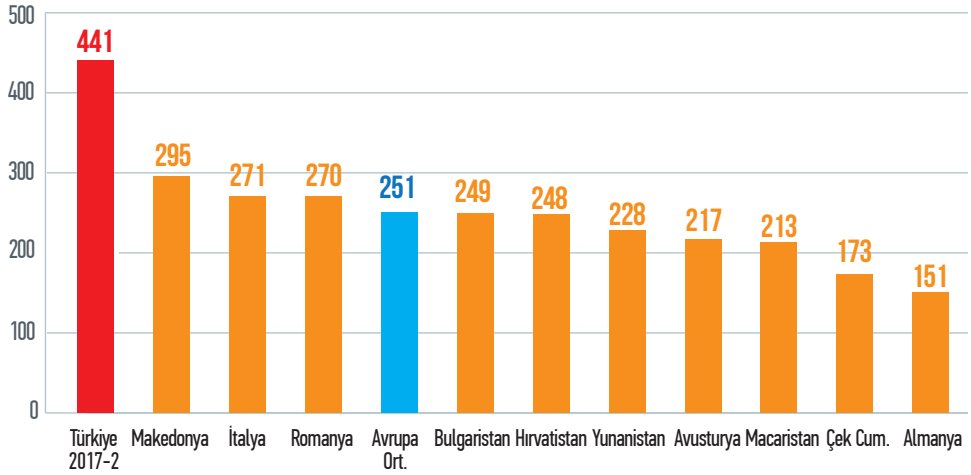
GRAFİK 11 **Mobil Numara Taşınabilirliği**

GRAFİK 12 **Sabit Numara Taşınabilirliği**

GRAFİK 13 **Avrupa ve Türkiye'de Mobil Cep Telefonu Konuşma Süreleleri** (Dakika)

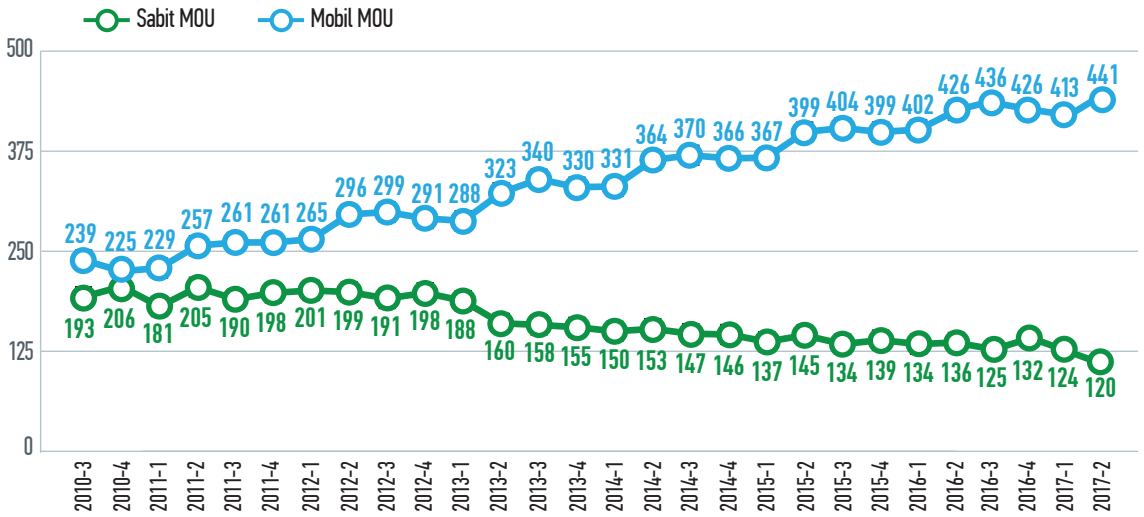

Abone Başına Aylık Konuşma Miktarları

Türkiye'de 2017 yılı ikinci çeyreği itibarıyla abonelerin mobil telefon ile aylık ortalama görüşme süresi 441 dakika civarında olup, AB ülkeleri ile kıyaslandığında ülkemizdeki kullanım miktarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. (Grafik 13).

Grafik 14'te 2011 yılı son çeyreğinden itibaren üçer aylık dönemler halinde sabit ve mobil telefon abonelerine ait MoU (Minutes of Usage-Abone başına aylık ortalama kullanım miktarı) değerleri gösterilmektedir. 2011 yılında sabit ve mobil kullanım miktarları birbirlerine nispeten yakın iken, yıllar itibariyle mobil

GRAFİK 14 **Sabit-Mobil Abone Başına Aylık Ses Trafiği** (Dakika/Ay)

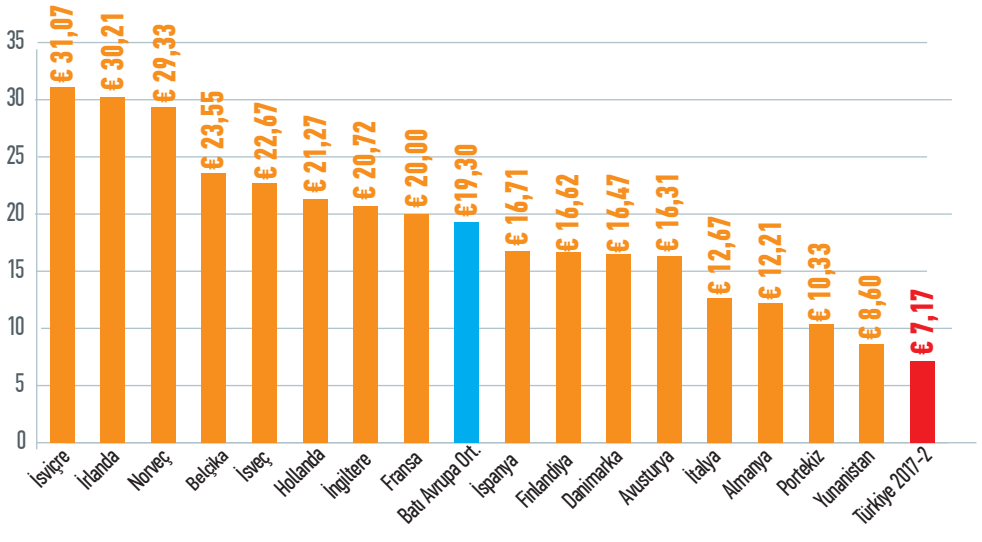

abone başına kullanım miktarının hızla arttığı buna mukabil sabit telefon kullanım miktarının azaldığı görülmektedir.

Abone Başına Elde Edilen Aylık Ortalama Mobil Gelir

Abone başına elde edilen aylık gelir anlamına gelen "ARPU" bilgisi, bir işletmecinin ortalama olarak bir ayda, bir aboneden ne kadar gelir elde ettiğinin, diğer bir ifade ile abonelerin ortalama olarak mobil hizmetlere bir ayda ne kadar ödeme yaptığının en belirgin göstergelerinden biridir. Türkiye'de abone başına elde edilen gelir 7,17 avro civarında

GRAFİK 15 **ARPU Değerleri** (Avro)

iken Batı Avrupa ülkelerinde ise ortalama 19,3 avrodur (Grafik 15). Ülkemizde aboneler diğer ülkelere göre daha az fatura ödemektedirler.

Konuşma ücretlerinin maliyetlerini belirleyen en temel gösterge olan arabağlantı ücretlerinin ülkemizde AB ülkelerine göre oldukça düşük olmasına ve yoğun rekabet ortamına bağlı olarak, Türkiye'de konuşma ücretleri düşük ve buna bağlı olarak da konuşma süreleri daha uzundur.

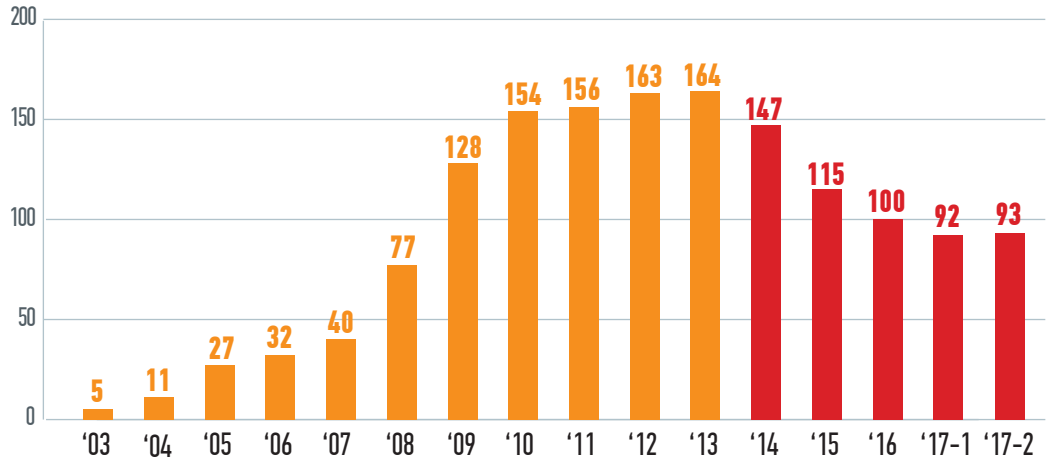
Abone Başına Aylık SMS Trafiği

Abonelerin aylık SMS kullanım miktarı, 2003 yılından 2013 yılına kadar hızlı bir artış gösterirken 2013 yılından itibaren düşüşe geçen bir seyir izlemiştir (Grafik 16).

İstihdam Verileri

2016 yılı sonu itibariyle Türk Telekom'un çalışan sayısı 18,912, mobil işletmecilerin toplam çalışan sayısı 7.659 ve diğer işletmecilerin çalışan sayısı 3.714 olarak gerçekleşmiştir. Çağrı merkezlerinde çalışan 85.000 kişinin yanı sıra bilgi teknolojileri sektöründe çalışan yaklaşık 80.400 kişi ile birlikte toplam sektördeki istihdam sayısı yaklaşık 195.700 olarak gerçekleşmiştir .

GRAFİK 16 **Abone Başına Aylık Ortalama SMS Sayısı** (Adet/Ay)

Politika ve Düzenlemeler

Haberleşme Alanındaki Politikalar

Bakanlığımız, bilgi teknolojileri ve iletişim sektörüne yönelik olarak; gerek bireylerin haberleşme, internet ve veri hizmetlerine olan taleplerinin ve gerekse diğer sektörlerin altyapıya yönelik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, bilgi ve iletişim altyapısını ve bu altyapı üzerinden sunulacak hizmetlerin ihtiyaç duyduğu platformu, ülkenin her tarafına ve tüm bireylerin erişebileceği şekilde geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalışmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri geliştikçe, sayısallaşmanın da etkisiyle ses, veri ve yayıncılık hizmetleri artık teknolojiden bağımsız ortak platformlardan sunulmaya başlanmıştır. Bir başka ifade ile hizmetler ve altyapılar yakınsamaya başlamıştır. Bu gelişmeye kayıtsız kalmamak için yapacağımız yasal ve ikincil düzenlemelerde ve uygulamalarımızda buna uygun hareket etmemiz gerekmektedir.

Bakanlık olarak, politikaları belirlerken ve mevzuatımızı hazırlarken sektörün tüm paydaşları ile birlikte çalışılmaktadır. Bu güne kadar belirlenen politikalar ve hedefler teknolojik gelişmelerin de etkisiyle gerektiği takdirde tekrar gözden geçirilmekte ve revize edilmektedir.

Bilgi teknolojileri, haberleşme ve posta hizmetleri sektörüne yönelik olarak temel politika alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Bilgi Toplumu oluşumunu sağlayacak bilgi ve iletişim altyapısının oluşturulması,
- Özellikle sabit ve mobil geniş bant erişim altyapısını ve kullanımını ülkenin her tarafında yaygınlaştırarak sayısal uçurumun ortadan kaldırılması,
- Yüksek hız ve kapasitedeki genişbant altyapılarının ülke geneline yaygınlaştırılması,
- Tüketicilerin korunmasının yanısıra kişisel bilgilerin de korunması,
- Sektörde etkin rekabet ortamının sağlanması,
- Siber güvenlik ve e-Devlet konularındaki strateji ve eylem planının oluşturulması,
- Kıt kaynakların etkin ve verimli kullanılması,
- Ar-Ge ve yerli üretimin desteklenmesi,
- Posta hizmetlerinin geliştirilmesi.

Ayrıca, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla, kamu hizmetlerinin elektronik ortama taşınarak hizmet sunumunda etkinliğin sağlanması, verimliliği ve vatandaş memnuniyetini öncelikli olarak gözeten bir e-devlet oluşumunun hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca haberleşme sektörüne yönelik aşağıdaki hususlar 2023 hedefi olarak belirlenmiştir:

- Genişbant abone sayısının yaklaşık 83 milyona ulaşması,
- Her hane ve işyerine yeni nesil teknolojiler aracılığıyla geniş bant erişimin sağlanması,
- M2M (makineden makineye)

uygulamalarının tüm sektörler ve altyapıları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve bu sayede akıllı hale dönüştürülen altyapıların da birbirleri ile etkileşimli hale getirilmesi,

- Sektörün GSYİH içindeki payının % 2,9'dan % 8'e çıkarılması,
- 16-74 yaş arasındaki nüfusun % 80'ine bilgisayar kullanma becerisi kazandırılması,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü büyüklüğünün her yıl yaklaşık % 15 oranında bir pazar büyümesi ile 160 milyar ABD dolarına ulaştırılması,
- Ar-Ge harcamalarının GSYİH payının % 3'e çıkarılması,
- Türkiye'nin Ar-Ge, Yazılım Test, Çağrı, Sayısal Veri, İnternet Değişim Noktası ile uluslararası gönderi alıp-verme konularında uluslararası merkez ve hub noktası haline gelmesi ve konumunun güçlendirilmesi,
- Kayıtlı elektronik posta hizmetinin yaygınlaştırılması, bu kapsamda altyapının oluşturulması, güven atmosferinin geliştirilmesi ve kullanımının artırılması

İnternet altyapısının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda,

- 4,5G mobil elektronik haberleşme hizmetlerinin yaygınlaştırılmasının sağlanması,
- 4,5G mobil elektronik haberleşme altyapısına yönelik Ar-Ge çalışmalarının ve ekipmanlarının yurt içinde üretilmesinin teşvik edilmesi,
- 5G mobil elektronik haberleşme altyapısına ilişkin Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi,
- Ulusal Genişbant Stratejisinin uygulanması ve Fiber altyapı yatırımlarının artırılması, hızlı ve kaliteli genişbant erişim yaygınlığının artırılması,
- Ülkemizde internet değişim noktalarının kurulumunun desteklenmesi,
- Sabit ve mobil haberleşme altyapısı olmayan yerleşim yerlerinde altyapı kurulumu çalışmalarına devam edilmesi sağlanacaktır.

Öte taraftan, haberleşme sektöründeki serbestleşmeyle birlikte, işletmecilerin ticari gerekçelerle gidemedikleri ve ulaşamadıkları yerlere de Bakanlığımızın yönetimindeki Evrensel Hizmet kapsamında yatırımlarımız yapılmıştır ve bu yatırımlar devam etmektedir.

Gelinen bu aşamada; sektöre yönelik olarak işletmeciler arasında ve işletmeciler ile tüketiciler arasındaki ilişkileri ve faaliyetleri düzenleme görevleri ile yetkilendirme faaliyetleri düzenleyici kurumumuz olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılmaktadır. Politika ve strateji belirleme görevleri ile e-devlet, siber güvenlik ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik uygulama esaslarını belirleme ve uygulama görevleri ise Bakanlığımız tarafından yerine getirilmektedir.

Yapılan Düzenlemeler

Geçiş Hakkı Yönetmeliği

655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza verilen görevlerden biri; sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına ilişkin usul ve esaslar ile bunların taşınmazlardan geçirilmesi için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek ve denetlemektir. Bu kapsamda ülkemiz elektronik haberleşme altyapı sektöründe alternatif altyapıların gelişmesini ve elektronik haberleşme altyapısı kurulumunda kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak, geçiş hakkına ilişkin usul ve esaslar ile tarife belirlemek ve sektörde yaşanan diğer sorunları gidermek amacıyla geçiş hakkına ilişkin bir yönetmelik çalışması yapılmış olup, "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" 27 Aralık 2012 tarihli ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin uygulama detaylarını belirlemek amacıyla hazırlanan "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanması Hakkında Usul ve Esaslar" ise Bakanlık resmi internet sayfasında yayımlanmıştır. Yayımlanan Yönetmelik ve Usul ve Esaslar ile;

- Birçok geçiş hakkı sağlayıcının uyguladığı farklı fiyat tarifeleri yerine standart bir tarife belirlenmiştir.
- Tesis paylaşımına öncelik verilerek kaynakların etkin ve verimli kullanılması sağlanmıştır.
- Denetim süreci tanımlanarak geçiş hakkı kapsamındaki iş ve işlemlerin kontrol edilmesi sağlanmıştır.
- Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi'nin (EHABS) kurulması öngörülerek, işletmecilere ait elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin tek bir veritabanında toplanması, geçiş hakkı başvuru ve süreçlerinin takip edilmesi ve toplanan verilerin strateji ve politika belirlemede kullanılması amaçlanmıştır.
- İşletmecinin en az kendi ihtiyacını karşılayan altyapı kadar altyapıyı diğer işletmeciler için de kurması zorunluluk haline getirilerek mükerrer kazı yapılması önlenmiş ve yatırımların kazı yerine şebekeye yapılması sağlanmıştır.
- İşletmecilerin altyapıya yatırım yapmaları kolaylaştırılarak rekabet ortamı sağlanmıştır.
- Geçiş hakkı sağlayıcının başvuruyu belli bir sürede sonuçlandırması amaçlanarak işletmecinin altyapı kurma süreci hızlandırılmıştır.

Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Baz İstasyonlarının Kurulmasına İlişkin Yönetmelik Çalışması

655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza verilen görevlerden birisi de; sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü baz istasyonu, anten, kule, dalga kılavuzu, konteynır ve benzeri araç, gereç ve tesisatın kurulması, bunların taşınmazlar üzerine yerleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile ücret tarifelerini belirlemek ve denetlemektir.

Bu çerçevede hazırlık çalışmaları yapılan yönetmelikte; baz istasyonlarının taşınmazlar üzerine yerleştirilmesiyle ilgili uygulama esasları ile ücret tarifeleri belirlenerek, sabit ve mobil işletmecilerin kapsama alanlarını geliştirmeleri suretiyle, vatandaşlarımızın daha kaliteli hizmet alarak ülkemizin bilgi toplumu hedeflerine ulaşmasına katkı sağlanmış olacaktır.

Baz istasyonu kurulumlarına ilişkin konulardan birisi olan yer seçim belgesine yönelik olarak hazırlanan "Elektronik Haberleşme İstasyonlarına Yer Seçim Belgesinin Verilmesi ve Ücretlerinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik Taslağı" 26.07.2017 tarihinde görüşe açılmıştır.

Evrensel Posta Hizmeti Yönetmelik Çalışmaları

6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu 23 Mayıs 2013 tarih 28655 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Evrensel Posta Hizmeti ile ilgili çalışmalar söz konusu Kanun'un yürürlüğe girmesi ile başlatılmıştır.

Posta Hizmetleri Kanunun 15 inci maddesinin 5 inci fıkrasında yer alan "Evrensel posta hizmeti gelirlerinin tahsili ve giderlerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığının müştereken hazırlayacağı yönetmelikle belirlenir" hükmü gereğince yönetmelik hazırlanması görevi Bakanlığımız ile Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Söz konusu Kanun hükmü çerçevesinde Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliği 29.02.2016 tarih ve 29639 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Evrensel Posta Hizmetleri, Kanunen evrensel posta hizmetleri yükümlüsü olan PTT A.Ş. tarafından yürütülmektedir.

Ayrıca, söz konusu Yönetmelikte yapılan değişiklikler, 02.06.2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

e-Devlet Yönetmeliği

Bilgi toplumu politika, hedef ve stratejileri çerçevesinde, e-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 03.09.2016 Tarihli ve 29820 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik kapsamında, kamu kurum ve kuruluşları sundukları ve/veya sunacakları e-Devlet hizmetlerinden kullanıcıların istifade edebilmesi amacıyla gerekli olan kimlik doğrulama işlemini, Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 12 ay içerisinde sadece e-Devlet Kapısı üzerinden yapacak olup, ayrıca kendi sistemleri üzerinden sundukları geniş kitlelere hitap eden ve olgunluk seviyesi yüksek olan e-Devlet hizmetlerini, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 24 ay içerisinde e-Devlet Kapısı üzerinden sunmaları hedeflenmiştir.

Ek olarak Türksat, kullanıcıların SMS, mail, Mobil Push, Web mesaj yollarından her hangi biri ile bilgilendirilmelerini sağlamak amacı ile bilgilendirme altyapısını kurarak bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 18 ay içerisinde kurum ve kuruluşların kullanımına sunacaktır.

Türksat, vatandaş ve şirketlerin kamu hizmetlerine ilişkin her türlü ödemelerini e-Devlet kapısı aracılığıyla yapabilecekleri bir sistemi bu yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 18 ay içerisinde geliştirerek kullanıma sunacaktır.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca Yapılan Düzenlemeler

BTK tarafından elektronik haberleşme sektörüne yönelik pazar analizleri, tüketici haklarının korunması, işletmecilerin birbirleri ile ilişkilerinin düzenlenerek rekabetin tesisinin sağlanması, 4.5G hizmetlerine ilişkin yetkilendirme ihalelerinin yapılması gibi konularda birçok düzenleme yapılmıştır.

Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması

Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler BTK tarafından temel olarak 5809 sayılı Kanun ve Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği çerçevesinde yetkilendirilmektedir.

Bu kapsamda 2016 yılında yürütülen çalışmalar neticesinde, mevcut Yönetmeliğin uygulanması sürecinde karşılaşılan sorun ve eksikliklerin giderilmesinin yanı sıra elektronik haberleşme sistemlerine ilişkin 5397, 5721 ve 5651 sayılı Kanunlar ve ilgili diğer kanunlarda getirilen düzenlemelere yönelik görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde karşılaşılan problemlerin tespiti ve giderilmesi, milli güvenlik ve kamu düzeni gereklerinin karşılanması ve daha sağlıklı bir sektör yapısının oluşturulabilmesini teminen hazırlanan Yönetmelik Değişikliği 11/06/2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yetkilendirmesi İptal Edilen İşletmecilerin Abonelerine Yönelik Düzenlemeler

Yetkilendirmeleri iptal edilen işletmecilerin abonelerinin, talepleri halinde numaralarını taşıyabilmelerinin sağlanmasını teminen Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından 27.12.2016 tarihli ve 2016/DK-YED/516 sayılı karar alınmıştır. Söz konusu karar ile bu abonelerin numaralarını iptal tarihinden itibaren 3 (üç) ay içerisinde, yeni bir işletmeciye taşımak istemeleri ve söz konusu işletmeciye başvurmaları halinde taşıma işleminin gerçekleştirilebilmesini teminen yetkilendirmesi iptal edilen ve verici işletmeci konumunda olan şirket tarafından Numara Taşınabilirliği Sistemi (NTS) nezdinde yapılması gereken işlemler belirlenerek numaralarını taşıyamama nedeni ile mağduriyet yaşayan abonelerin numaralarını taşıyabilmeleri sağlanmıştır.

İSS Hizmeti Sunmak Üzere Yetkilendirilen İşletmecilerin Erişim Sağlayıcılar Birliğine Üye Olmalarına İlişkin Düzenlemeler

30.03.2016 tarihli ve 2016/DK-YED/181 sayılı ve 07.06.2016 tarihli ve 2016/DK-YED/289 sayılı Kurul Kararları ile, İnternet Servis Sağlayıcılığı (İSS) hizmeti İşletmecilerine ilişkin Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB)'ne üye olunması, ESB'ye üye olmayan işletmecilerin yetkilendirmelerinin iptal edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmış ve yürütülmüştür.

Pazar Analizleri

Pazar analizleri, aksak rekabet ortamının sıklıkla görüldüğü elektronik haberleşme hizmet ve altyapılarına ilişkin pazarlarda rekabetin tesisi açısından öncül düzenlemelerde kilit öneme sahip olup pazar analizlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslara Pazar Analizi Yönetmeliğinde yer verilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğe göre pazar analizleri üç yılda bir tekrarlanmaktadır. Pazar analizlerinde etkin rekabet ortamının tesisi ve korunması amacıyla ilgili pazarlarda etkin piyasa gücüne (EPG) sahip olduğu tespit edilen işletmecilere öncül yükümlülükler getirilmektedir.

Bu kapsamda yapılmakta olan dördüncü tur pazar analizi sürecinde, BTK tarafından Avrupa Birliği Katılım Öncesi Teknik Yardım Projesi (IPA) kapsamında mevcut ve yeni nesil sabit/mobil şebekeler üzerinden sunulan toptan erişim hizmetlerine ilişkin maliyet modellerinin geliştirilmesi, referans teklifler ve pazar analizlerinin AB ve ulusal mevzuat çerçevesinde hazırlanması ile genişbant stratejisi çalışmalarını içerecek şekilde "Bilgi Toplumuna Ulaşma ve Hızlı Genişbant Hizmetlerinin Tüketici Yararına Teşvik Edilmesine İlişkin Teknik Yardım Projesi" (Bilgi Toplumu ve Genişbant Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması Projesi) adı altında Detecon GMBH ve Ankey Danışmanlık firmalarından oluşan konsorsiyumdan danışmanlık hizmeti alınmıştır.

Gelinen noktada, 2017 yılında tamamlanması hedeflenen ve Avrupa Komisyonu'nun Tavsiye Kararları ile uyumlu olarak yürütülen pazar analizi süreçlerinde, Sabit Şebekede Çağrı Başlatma, Sabit Şebekede Çağrı Sonlandırma, Mobil Şebekelere Erişim ve Çağrı Başlatma, Mobil Çağrı Sonlandırma, Toptan ve Perakende Kiralık Devreler Pazar analizlerine yönelik olarak süreçler tamamlanarak nihai dokümanlar yayımlanmış; Toptan Sabit Yerel ve Merkezi Erişim, Sabit Şebeke Üzerinden Arama Hizmeti pazarlarına yönelik çalışmaların yıl sonuna kadar tamamlanması öngörülmektedir.

Söz konusu pazar analizlerinin tamamlanmasıyla birlikte pazar gelişmeleri de dikkate alınarak etkin rekabet ortamının tesisine katkı sağlanmış olacaktır.

Rekabete Aykırı Davranış Ve Uygulamalara İlişkin Başvurulara Dair Usul Ve Esaslar

BTK'ya yapılan rekabete aykırı davranış ve uygulamalara ilişkin şikayetlerin nasıl ele alınacağına ilişkin ön araştırma ve soruşturma safhalarını da içerecek şekilde uygulama prosedürünün ve buna ilişkin usul ve esasların belirlenmesini kapsamaktadır. 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan "Kurum, elektronik haberleşme sektöründe rekabete aykırı davranış ve uygulamaları re'sen veya şikâyet üzerine incelemeye, soruşturmaya ve rekabetin tesisine yönelik gerekli gördüğü tedbirleri almaya, görev alanına giren konularda bilgi ve belgelerin sağlanmasını talep etmeye yetkilidir" hükmü gereğince yapılan başvuruların değerlendirilmesinin kolaylaştırılması ve ilgili ulusal ve uluslararası örneklerden yola çıkarak BTK'ya yapılan başvurulara bir standart oluşturulması hedeflenmektedir. Söz konusu çalışmanın 2017 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesi Düzenlemesi

BTK tarafından gerçekleştirilen pazar analizleri sonucunda ilgili piyasa(lar)da etkin piyasa gücüne sahip olduğu tespit edilerek hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülüğüne tabi kılınan işletmeciler, Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesine İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak yükümlü olunan piyasalar kapsamındaki her bir ürün ve/veya hizmete ilişkin gelir ve maliyetlerine yönelik ayrı hesaplar tutmakla yükümlüdür.

Söz konusu raporlar kapsamındaki veriler, BTK tarafından özellikle yıkıcı fiyatlandırma, bir hizmetin maliyetinin diğer bir hizmetin geliriyle desteklenmesi şeklinde ortaya çıkan çapraz sübvansiyon gibi rekabete aykırı uygulamaların izlenmesi ve denetlenmesi ile gerek toptan gerekse perakende piyasalardaki fiyat düzenlemelerine katkı sağlamak amacıyla kullanılabilmektedir.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı ikinci fazı (IPA-2) kapsamında hazırlanan "Hesap Ayrımı, Maliyet Muhasebesi ve Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti (AOSM) Uygulamalarında AB ile Uyumun Sağlanmasına İlişkin Teknik Yardım Projesi" hayata geçirilmiş olmuş, 2018 yılı Haziran ayında tamamlanacak olan söz konusu proje ile; Hesap Ayrımı, Maliyet Muhasebesi ve AOSM konularına ilişkin BTK uzmanlığının ve özellikle AB'deki son eğilimler ışığında ulusal mevzuatın geliştirilmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

Genişbant İnternet Hizmetlerine İlişkin Düzenlemeler ve Gelişmeler

Sabit toptan genişbant erişim hizmetleri, YAPA, tesis paylaşımı ve kiralık devre hizmetlerine ilişkin mevzuat altyapısı büyük oranda tamamlanmıştır. Buna göre, Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği ile bu Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ ile Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımı Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ'in AB mevzuatı ile uyumunun sağlandığı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte sektörde etkin ve sürdürülebilir rekabetin sağlanması, söz konusu rekabetle beraber tüketicilerin teknolojik gelişmeler çerçevesinde elektronik haberleşme hizmetlerini çağın gerekleri-ne uygun bir şekilde yüksek kalitede ve uygun fiyatlarla kullanabilmesi ve engellilere ve sosyal açıdan desteğe muhtaç olan kesimlere özel faydaların sağlanması başta olmak üzere tüketici refahını yükseltmeye yönelik ihtiyaç duyulan çeşitli öncül ilave düzenlemeler hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen düzenlemelerden bir kısmına aşağıda yer verilmektedir:

Türk Telekom IP Veri Akış Erişimi Hizmeti Port ve Transmisyon Ücretleri Revizyonu

DSL IP Seviyesinde Veri Akış Erişimi (IP VAE) hizmeti, İnternet Servis Sağlayıcıların (İSS) abonelerine Türk Telekom şebekesi üzerinden internet erişim hizmeti sunarken en fazla kullandıkları toptan hizmettir. IP VAE hizmetinde var olan iki ücretlendirme modelinden birisi olan paket bazlı ücretlendirme modeli 2016 yılı Ekim ayı itibari ile sonlandırılmıştır. İSS'ler söz konusu tarihten sonra Port ve Transmisyon ücretlendirme modelinde ücretlendirilmektedir. Söz konusu ücretlendirme modelinde IP VAE devresinin erişim kısmı ile cihaz, enerji vb. ile ilgili santral giderlerini de kapsayan devre başına "port" ücreti ve santral ile trafik teslim noktası arasında abonelerin IP VAE trafiğinin taşınmasına ilişkin geçen veri miktarı ile ilişkili "transmisyon" ücreti olarak iki kalem ücret bulunmaktadır.

Küresel trende paralel şekilde ülkemizde de hızla artan veri kullanım miktarı ile birlikte, 01/05/2017 tarihi itibari ile Adil Kullanım Noktası (AKN) sonrası hızların arttırılması ve 2018 yılı sonu itibari ile AKN'nin tamamen kaldırılmasına yönelik düzenlemenin olası etkileri beraber değerlendirildiğinde, en son 28/06/2016 tarihinde onaylanmış olan port ve transmisyon ücretlerinin revize edilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda ülkemizin ortalama internet erişimi hızında küresel sıralamasının yükseltilmesi, genişbant penetrasyon artışının desteklenmesi, tüketici seçeneklerinin arttırılmasının sağlanması, rekabet ortamının sağlanması, İSS'lerin maliyetlerinin ve Türk Telekom'un gelirlerinin öngörülebilir olmasını hedefleyen model revizyonu AKN kararının ilk fazının uygulamaya gi-

receği 1 Mayıs 2017 öncesinde onaylanmıştır. Bu kapsamda transmisyon ücretlerinde %51,84 oranında indirim yapılarak 1024 Kbps için 38 TL'den, 18,74 TL'ye düşürülmüştür. Port ücretlerinde ise %23,2 oranında artış yapılmış olup, ayrıca 24 Mbps-50 Mbps arası VDSL port ücretlerine söz konusu port zam oranının üzerine ilave 1,5 TL, 50 ve Mbps üzeri VDSL portlar için ise ilave 7 TL ücret alınmasına karar verilmiştir. Devam eden süreçte de sektörün gözlemlenerek 2018 yılı sonuna kadar ihtiyaç duyulması halinde gerekli revizyonların yapılması planlanmaktadır.

İnternet Bizden Kampanyaları

Bakanlığımız ülkemizde sabit genişbantın yaygınlığının artırılması amacıyla bugüne kadar internet hizmeti almayan veya en az üç ay önce internet hizmetini iptal etmiş olan yaklaşık iki milyon haneye internetin sağlanması için "Sabit Genişbant Penetrasyon Projesi"ni hazırlamış ve projeye yönelik işletmecilerce hazırlanacak projelere destek verilmesi ile ilgili gerekli çalışmaların BTK tarafından uygulamaya konulması uygun görülmüştür. İşletmecilerden söz konusu proje kapsamında toptan internet erişim hizmetine ilişkin teklifleri talep edilmiş olup, bu kapsamda Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından BTK onayına sunulan ve 20 GB AKN'li paketlerde yapılacak yeni satışlarda İSS'lere 30 TL satış desteği verilmesini, 24 ay boyunca paket ücreti alınmamasını ve 40 GB AKN'li paketlere geçmeleri durumunda paket ücreti kadar aylık ücrette indirim verilmeye devam edilmesini içeren "Toptan Al-Sat DSL İnternet Bizden Kampanyası" 30/03/2017 tarihli ve 2017/DK-ETD/107 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmış ve 16.06.2017 tarihli ve

2017/DK-YED/199 sayılı Kurul Kararı ile 30.09.2017 tarihine kadar uzatılmıştır. İnternet Servis Sağlayıcıların (İSS) abonelerine Türk Telekom şebekesi üzerinden internet erişim hizmeti sunarken en fazla kullandıkları toptan erişim ürünü olan IP seviyesinde Veri Akış Erişimi yöteminde de 4 Mbps'e kadar portunda limitsiz 20 GB AKN paketlerine yapılacak yeni satışlarda İSS'lere 30 TL satış desteği verilmesini ve 24 ay boyunca PSTN ve THK'lı port ücretlerinin (Yalın DSL port ücreti hariç) alınmamasını öngören Türk Telekom'un benzer nitelikteki bir kampanyası da 19.07.2017 tarihli ve 2017/DK-ETD/226 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmıştır.

Sabit Arabağlantıda Yaşanan Gelişmeler

BTK tarafından yetkilendirilen Sabit Telefon Hizmeti (STH) işletmecilerinin, Türk Telekom'un sabit telefon hizmetine tam ikame olacak şekilde ve abonelerine tek fatura ile hem sabit telefon şebekesine erişim hem de arama hizmetleri sunmalarına imkân tanıyan ve Şubat 2012 itibarıyla hayata geçen Toptan Hat Kiralama (THK) uygulaması kapsamında, STH işletmecilerinden sabit telefon hizmeti alan abone sayısı Temmuz 2017 itibarıyla 2.419.768'e ulaşmıştır.

Bununla birlikte, STH işletmecilerinden THK kapsamında telefon hizmeti alan abonelerin, hizmet aldıkları işletmeciyi değiştirebilmelerine imkân tanıyan ve Şubat 2013 itibarıyla hayata geçen "THK İşletmeci Değişikliği" uygulaması kapsamında abonelerin işletmecilerini rahatlıkla değiştirebildikleri ve aylık ortalama yaklaşık 10 bin abonenin işletmecisini değiştirdiği gözlemlenmektedir.

Kullanım Miktarı Sınırlı Hizmetler ile Fatura Üst Sınırı Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar

Kullanım miktarı sınırlı hizmetler ve fatura üst sınırı uygulamasına ilişkin mevcut düzenlemelerin aboneler açısından elektronik haberleşme hizmeti kullanımlarının ve faturalarının kontrolünü kolaylaştırdığı değerlendirilmekle birlikte, BTK Online Şikâyet Sistemi üzerinden intikal eden tüketici şikâyetlerinin incelenmesi neticesinde, özellikle yurt dışı veri kullanımı kaynaklı yüksek fatura şikayetlerinin devam ettiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda, ilgili düzenlemelerin devam eden şikâyetler, teknolojik gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmesi ve benzer amaca hizmet etmeleri nedeni ile aynı düzenleme çatısı altında birleştirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmiş olup, düzenlemelerin daha fazla tüketiciye ulaşması ve uygulamadaki etkinliğin artırılması, abonelerin yüksek faturalarla karşılaşmalarının önlenmesi ve fatura tutarlarının kontrol edilebilmesi imkânının sağlanması ile abone bilgilendirmelerinin etkin bir şekilde yapılabilmesini teminen "Kullanım Miktarı Sınırlı Hizmetler ile Fatura Üst Sınırı Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar" hazırlanmıştır. Hazırlanan Kullanım Miktarı Sınırlı Hizmetler ve Fatura Üst Sınırı Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 10/08/2016 tarihli ve 2016/DK-THD/363 sayılı Kararı ile onaylanmış olup söz konusu Usul ve Esaslar 01/12/2017 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Mobil Hatlarda İnternet Hizmetinin Abone Onayı İle Sunulabilmesi

Akıllı telefonların giderek yaygınlaşması farklı içerik ve uygulamaların da yoğun olarak kullanılmasını beraberinde getirmekte ve söz konusu uygulamaların güncelleme yapması gibi durumlarda aboneler farkında olmadan veri kullanımı yapabilmektedir. Mobil veri kullanımının açık olması durumunda da yüksek faturalarla karşılaşabilmektedir. Bu çerçevede, BTK'ya ulaşan talepler de göz önünde bulundurularak, olası tüketici mağduriyetlerinin önüne geçilebilmesi için mobil işletmecilere;

- İnternet paketi bulunmayan abonelere (paketi olup biten aboneler hariç, işletmeci tarafından ücretsiz internet paketi tanımlananlar dahil olmak üzere) internete girmek istediklerinde, internete bağlanmak üzere oldukları, internete açma/kapama yöntemleri ve bağlantının verilecek onay doğrultusunda olacağı hususunda aboneleri bilgilendirme,
- Bilgilendirmeyi müteakip abonenin onay vermesi halinde ücretlendirmenin başlaması ve bu süreçte alınan onayın hat internete kapatılmadığı müddetçe geçerli olması,
- İnternet hizmetlerinin online işlemler, müşteri hizmetleri, bayiler aracılığıyla ve SMS ile açılıp/kapatılabilmesi

hususlarında yükümlülük getirilmiştir.

Katma Değerli Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar

Katma Değerli Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Taslağı yayınlanmış olup, düzenleme 30/06/2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan düzenleme ile abonelerin hizmetin içeriğine ve ücretine ilişkin açıkça bilgilendirilmesi ve ispatlanabilir onayının alınması sonrasında söz konusu hizmetleri satın almasının sağlanması ve konuya ilişkin işletmeci yükümlülüklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme neticesinde, işletmecilere getirilen yükümlülükler çerçevesinde, katma değerli hizmetlerle ilgili pazarın daha sağlıklı bir yapıya kavuşacağı, daha etkin bir bilgilendirme akabinde hizmet satışının gerçekleştirilebileceği ve abonelerin onay vermedikleri bir hizmet veya içeriğin bedelini ödemek durumunda kalmayacakları öngörülmektedir.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu uyarınca, tüketici haklarının ve işletmeci yükümlülüklerinin düzenlemesi amacıyla Elektronik Haberleşme Sektörüne ilişkin Tüketici Hakları Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır. Anılan taslak düzenleme ile elektronik haberleşme sektöründe yaşanan gelişmeler ve değişen tüketici ihtiyaçları göz önüne alınarak yürürlükte olan Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği'nde değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu taslak düzenlemede en temel değişiklik olarak abonelik sözleşmelerinin elektronik ortamda tesis edilebilmesinin önünü açacak hükümlere yer verilmiştir. Anılan düzenleme ile hâlihazırda kâğıt ortamında imzalanan abonelik sözleşmelerinin elektronik ortamda da tesis edilebilmesine imkan sağlanması hedeflenmektedir. Düzenleme ile kâğıt israfının önlenmesi, taşıma ve iletim

aşamalarında sözleşmelerin fiziksel olarak zarar görmesi veya kaybolması gibi durumların önüne geçilebilmesi, maliyetlerin düşürülmesi ve abonelerin kişisel verilerinin daha iyi bir şekilde korunabilmesi yönünde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca taslak düzenlemede abonelerin bilgilendirilmesi, faturaların düzenlenmesi ve gönderilmesi, cihazlarla ilgili yaşanan sorunlar, taahhütlü aboneliklerdeki tüketici haklarının gözden geçirilmesi, engelli abonelere yönelik yükümlülükler gibi farklı alanlarda da tüketici hak ve menfaatleri çerçevesinde hükümlere yer verilmiştir.

Telsiz Ücret Tarifesinden Bazı Uydu Ücret Kalemlerinin Kaldırılmasına İlişkin Düzenleme

3 Ağustos 2016 ve 29790 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu (EHK)2016 tarihli 'nun 46'ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince; EHK'ya ekli "Telsiz Ücret Tarifesi"nin telsiz ruhsatname ücretleri ile her yıl için alınan telsiz kullanma ücretlerinden "Uydu yayın ve haberleşme sistemleri (yüzer araç ve hava araçlarında monteli olarak kullanılanlar hariç)" başlıklı bölümünün 1/f ve 2/f kısımlarında yer alan "1) Uydu (uzay) istasyonu transponder", "3) Sabit uydu yer terminalleri", "4) Mobil uydu yer terminalleri", "5) Mobil uydu abone terminalleri (alıcı/verici)", "6) Data uydu alıcı" ücret kalemleri kaldırılmıştır.

Söz konusu telsiz ücret kalemlerinin kaldırılması ile; uydu haberleşme sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması, İnternet kullanımının artması ve yurt genelinde yaygınlaşmasının sağlanması ve kablo ile erişimin mümkün olmadığı bölgelerde yüksek hızlı İnternet bağlantısının daha makul ücretlerle sunulmasının sağlanması, uydu işletmecilerine adil bir rekabet ortamı sağlanması ve abonelerin kaliteli hizmeti uygun fiyatlarla almasının sağlanması hedeflenmiştir.

Kullanım Hakkı Ücretlerinin Asgari Değerlerinde Yapılan Değişiklikler

01/09/2016 tarihli ve 29818 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile frekans tahsislerine ilişkin kullanım hakkı ücretlerinin asgari değerlerinde çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi, bürokrasinin azaltılması ve hızlandırılması, spektrum verimliliğinin artırılması ve işletmecilerin elektronik haberleşme altyapısı tesisindeki maliyetlerinin düşürülmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda, özellikle işletmecilerce daha önce kullanılamayan yüksek frekanslar da ilgili mevzuat çerçevesinde işletmecilere tahsis edilmeye başlanmıştır.

BTK Tüketici Sayfası ve Elektronik Şikâyet Sistemi

Elektronik haberleşme ve posta sektöründen hizmet alan tüketicilerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve tüketici mağduriyetlerinin engellenmesi amacıyla BTK

tüketici sayfası oluşturulmuştur. Sitede; tüketicilerle ilgili mevzuat, tüketicilere yol gösterici nitelikte rehberler, tüketicilerin elektronik haberleşme ve posta hizmetlerinde yaşamış olduğu sorunlara ilişkin bilgilendirme metinleri ile BTK tarafından tüketicilere yönelik yapılan düzenlemelere ilişkin haberler ve devam eden çalışmalar bulunmaktadır.

Bunun yanında, tüketiciler BTK tüketici sayfası aracılığıyla; hangi güvenli internet profilinde olduğunu, veri kullanım hesaplayıcısından yaklaşık veri kullanımını, e-devlet kapısına yönlendirilmek suretiyle numarasının taşınıp taşınmadığını, adlarına kayıtlı hatlar olup olmadığını ve varsa hat sayısını, IMEI numarasına ait işlemleri, baz istasyonu ölçüm değerlerini, mobil/sabit/internet/kablo tv/uydu işletmecilerinden borç ve alacak bilgilerini, sorgulayabilmekte, IMEI numarasına ait işlemlerini gerçekleştirebilmektedir.

Tüketiciler sayfa üzerinden ayrıca, 5651 sayılı yasada belirtilen katalog suçlarla ilgili şikâyetleri yapabilmekte, kayıp, çalıntı, elektronik kimlik bilgisini haiz cihazın yurt dışından getirilmesi gibi durumlarda nasıl hareket edilmesi gerektiği hususunda bilgilendirme içeriklerine ulaşabilmektedir.

Yurt Dışında Yaşayan Vatandaşlarımızın ve Turistlerin Ülkemizi Ziyaretlerinde Cep Telefonlarını Kullanımı

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve turistlerin ülkemizi ziyaretlerinde mobil cihazlarını kullanabilmeleri hususunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışma neticesinde yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve turistlerin ülkemizi ziyaretlerinde cep telefonu ve diğer mobil cihazlarını kayıt altına aldırmaksızın kullanabilmeleri için tanınan süre 60 günden 120 güne çıkarılmıştır.

Elektronik Haberleşme Sektöründe İleri Tarihli İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar

Çağın gereklerine uygun olarak tüketicilerin bazı işlemlerinin kendilerinin talep ettiği tarihte gerçekleştirilmesine imkân tanınması ve olası tüketici mağduriyetlerinin önüne geçilmesi amacı ile hazırlanan ve Nisan 2017'de yürürlüğe giren "Elektronik Haberleşme Sektöründe İleri Tarihli İşlemelere İlişkin Usul ve Esaslar" ile aboneler Usul ve Esaslar'da yer alan yöntemlerden yapmak istedikleri talebin niteliğine uygun olan birisi ile;

- Aboneliğin dondurulması,
- Nakil,
- Tarife, paket veya kampanya aktivasyonu,
- Tarife, paket veya kampanya deaktivasyonu.

işlemleri için ileri tarihli işlem taleplerini işletmecilere iletme imkanına kavuşmuşlardır. Aboneler, ileri tarihli işlem taleplerini, talebin işletmeciye iletilme tarihinden itibaren en fazla 60 gün sonrası için yapabileceklerdir.

Borç ve Alacak Bilgilerinin Sorgulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Kapsamında Borç ve Alacaklar İçin İnternet Üzerinden Ödeme ve İade İçin Başvuru Hizmeti

Borç ve Alacak Bilgilerinin Sorgulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar'a eklenen yeni hükümler ile e-devlet kapısı veya işletmecilerin internet sayfası üzerinden sorgulama sonucu öğrenilen borçların kredi kartı ile

ödenmesi veya tüketici alacaklarının iadesi işlemlerinin de internet üzerinden yapılabilmesi hizmetini sunmaları için işletmecilere yükümlülük getirilmiştir. Bu düzenleme ile tüketiciler internet üzerinden işletmecilere olan borçlarını kolayca ödeme ya da alacakları varsa iadesi için başvuruyu da internet üzerinden kolayca yapabilme imkânına kavuşmuşlardır.

Tüketiciler iki kanaldan borç ödeme ve alacak iadesi hizmetini kullanabilmektedir. Bu yöntemlerden ilki işletmecilere ait internet sayfası üzerinden borçlarını kredi kartı ile ödeme ve alacakları için iade başvurusu yapılmasıdır.

İkinci yöntemde ise toplam iki yüz bin ve daha fazla abonesi olan işletmeciler, e-devlet kapısı üzerinden yapılan sorgulama sonucunda öğrenilen borç ve/veya alacak bilgilerinde tüketicilerin borç miktarı ya da telefon/abone numarası benzeri verileri girmelerini gerektirmeden kolayca borç ödeme ve alacak iadesi için başvuru hizmeti sunmaktadır.

Abonelerin Müşteri Hizmetleri Aramalarının Ücretlendirilmesi ile Ücretsiz Aranabilecek Müşteri Hizmetlerine İlişkin Düzenleme

Elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmeciler tarafından müşteri hizmetleri yönüne doğru başlatılan çağrıların ücretlendirilmesi hususunda bazı kurallar belirlenmiştir.

Tüketici hak ve menfaatlerinin korunması ve işletmeciler arasındaki uygulama farklılıklarının ortadan kaldırılabilmesi hedefleri başta olmak üzere işletmeciler arasında uygulama yeknesaklığının sağlanması ve tüketicilerin yüksek faturalarla karşılaşmasının önlenmesini teminen, müşteri hizmetlerine doğru başlatılan çağrıların ücretlendirilmesi hususunda alınan Karar ile;

- Abonelerin hizmet aldıkları işletmeciye ait ücretli aranabilen müşteri hizmetleri numarasına doğru şebeke içi arama yapması halinde; uygulanacak ücretlerin ilgili abonelik paketlerinin şebeke içi yönüne doğru arama ücretlerinden yüksek belirlenmemesi ve ilgili abonelik paketleri kapsamında şebeke içine doğru tanınan görüşme sürelerine dahil edilmesi,
- Abonelerin farklı bir şebekedeki ücretli aranabilen müşteri hizmetleri numarasına doğru arama yapması halinde; uygulanacak ücretlerin ilgili abonelik paketlerinin çağrının sonlandırıldığı şebeke yönüne doğru arama ücretlerinden yüksek belirlenmemesi ve ilgili abonelik paketleri kapsamında çağrının sonlandırıldığı şebekeye doğru tanınan görüşme sürelerine dahil edilmesi hususlarına karar verilmiştir.

İlaveten, işletmecilerin abonelerine ücretsiz aranabilen bir numara üzerinden müşteri hizmetlerini sunması yükümlülüğü de getirilmiş olup, söz konusu yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için yöntemler belirlenmiştir.

Adil Kullanım Noktası/Kotası (AKN) Konusunda Çalışma Yapılması

İnternet erişimi hizmeti sunmakta olan işletmeciler, "limitsiz" veya "sınırsız" şeklinde ibarelerle sundukları bazı tarife veya paketlerde; şebekenin etkin şekilde yönetimi, şebekeye bağlı kullanıcıların birbirlerinin erişim hızlarını olumsuz etkilememeleri veya bir abonelik bağlantısı üzerinden çok sayıda kullanıcıya hizmet sunulması suretiyle suiistimal edilmesinin engellen-

mesi gibi çeşitli amaçlarla, bir kullanıcının internet kullanım miktarının belirli bir veri kullanım miktarına ulaşması durumunda, bu miktardan sonraki internet kullanımları için kullanıcının internet erişim hızının indirme yönünde yeni fatura dönemine girilene kadar ya da paketin geçerli olduğu sürenin sonuna kadar azami olarak belirli bir hıza düşürülmesi şeklindeki Adil Kullanım Noktası/kotası (AKN) olarak adlandırılan uygulamaya başvurabilmektedirler.

Bununla birlikte, son yıllarda giderek artan veri trafik hacmi, internette içeriğin değişimi ve yüksek veri tüketimine sebep olan video içeriğinin artış gösteriyor olması, akıllı cihazların yaygınlaşmasının da etkisiyle kullanıcıların internet kullanım alışkanlıklarındaki değişiklikler nedeniyle AKN sonrası daha yüksek internet erişim hızlarına ve kullanım kotalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Ayrıca "limitsiz/sınırsız" ibareleri ile satılan paketlerin AKN'li olmasının yanıltıcı görülmesine ilişkin tüketici şikâyetleri göz önüne alındığında AKN uygulamalarında düzenleme yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Bu noktada, Aralık 2016 yılı içerisinde yapılanması hedeflenen düzenleme ile: AKN uygulama esaslarında iyileştirme yapılması ve AKN konusunda tüketicilerin tam ve doğru bilgilendirmeleri amaçlanmaktadır.

Mobil internet kullanımı için AKN sonrası veri indirme hızı mobil internet için asgari 128 Kbit/s olarak belirlenmiştir.

Sabit internet kullanımı için AKN'li paketlerde 02:00-08:00 saatleri arasındaki internet kullanımları AKN'ye dâhil edilmeyerek, anılan saatlerdeki internet kullanımlarında hızın AKN paket tanıtımında duyurulan hızda olacaktır.

2019 yılında AKN uygulaması tamamen kaldırılacaktır.

Abonelere Yapılacak İadelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar ile İlgili Düzenleme

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 13.07.2017 tarihli ve 2017/DK-THD/217 sayılı Kararı ile "Abonelere Yapılacak İadelerde Uygulanacak Usul ve Esaslar" onaylanmış olup, 30.06.2018 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen bu düzenleme ile, elektronik haberleşme sektöründe hizmet sunan işletmeciler tarafından, abonelere iade yapılmasına yönelik alınan Kurul Kararları kapsamında uygulanacak yöntem ve bilgilendirme süreçleri belirlenmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslar genel olarak Bilgilendirme, Sorgulama ve İade yöntemleri olmak üzere 3 kısımdan oluşmaktadır. Buna göre;

- Bilgilendirme kısmında; işletmeciler tarafından internet sitesinde duyuru, SMS ve e-posta, sesli arama posta vb. yöntemlerle duyuru ile faturalarda gösterme şeklinde bilgilendirme yapılması zorunlu hale getirilmiştir.
- Sorgulama kısmında; işletmeciler tarafından, abonelerin alacak sorgulaması yapabilmelerine imkân tanınması için internet sitelerinde sorgulama imkânı sunması ve e-devlet kanalıyla sorgulama yapılabilmesi zorunlu hale getirilmiş olup, yapılacak sorgulamalarda tüketicilerin toplam iade tutarı, mahsuplaşma miktarı ve kalan miktarı görmesi sağlanacak ve abonelerin kendi IBAN numarasını girerek iade talebini iletmesi için imkân tanınması sağlanacaktır.

- İade Yöntemleri kısmında; Öncelikle abonelerin son ödeme tarihi geçmiş borçlarından yapılacak mahsuplaşma, sonrasında kalan tutarın abonenin talep etmesi halinde aboneye TL olarak nakit iade edilmesi, nakit iadesi yapılamayan durumlarda ise abonelerin gelecek döneme ait faturalarından mahsuplaşma yapılması, aktif ön ödemeli hatlara ise TL yükleme yapılması suretiyle iadelerin gerçekleştirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Usul ve Esaslar'da ayrıca engellilere yapılacak bilgilendirmelerin işitsel ve/veya görsel yöntemler kullanılarak Kurum düzenlemelerine uygun şekilde gerçekleştirilmesi hususunda da düzenleme yapılmıştır.

Bununla birlikte iade işlemlerinde uygulanacak süreler (30 gün veya Kurul Kararında belirtilen süre) düzenlenmiştir.

Usul ve Esaslar uyarınca yapılan bütün işlemlere rağmen, iadesi yapılamayan ve posta masrafını aşan tutarlar için tüketicilere posta yolu ile işletmeciler tarafından gerekli bilgilendirme yapılmasına ilişkin yükümlülük getirilmiştir. Ayrıca, alacağı bulunan tüketicinin yeniden abone olması durumunda, aboneye nakit olarak fiilen iade yapılması veya abonenin tercihine göre faturalı hatlarda faturasından mahsup edilmesi, ön ödemeli hatlarda ise TL olarak yükleme yapılması hususlarında düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenleme ile ayrıca Usul ve Esaslar ekinde yer alan iadeler ile ilgili tablonun 6 aylık dönemler halinde doldurularak Kuruma bilgi verilmesi hususunda işletmecilere yükümlülük getirilmiştir.

İşletmecilerin Usul ve Esaslar belirlenen yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu İdari Yaptırımlar Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması ön görülmüştür.

Elektronik Haberleşme Alt Yapısı Tesisleri Referans Dokümanı ve Asgari Gerekliliklerinin Belirlemesine Yönelik Çalışmalar

Bakanlığımız tarafından hazırlanan "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmeliğin" ilgili hükmü çerçevesinde BTK koordinasyonunda, konu ile ilgili işletmecilerden oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuş ve işletmecilerle, ilgili kamu kuruluşlarının ortak çalışmalarıyla "Elektronik Haberleşme Yer Altı Tesisleri Referans Dokümanı" hazırlanmış, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 30/04/2014 tarihli ve 2014/DK-TED/238 sayılı Kurul Kararı gereği BTK internet sayfasında yayımlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımız tarafından hazırlanan Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında kullanım onayı alan altyapı işletmecilerinin BTK tarafından hazırlanan elektronik haberleşme altyapısı asgari gereklilikleri çerçevesinde denetlenebilmesine yönelik usul ve esasları içeren "Elektronik Haberleşme Altyapısı ve Bilgi Sistemine İlişkin Yönetmelik" 13/07/2016 tarihli ve 29769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle kullanım onayı alan işletmecilerin altyapı kazılarının ve havai hat tesislerinin kurulumunun anılan gerekliliklere uygun olup olmadığının denetlenmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda, söz konusu referans dokümanın havai hatlı elektronik haberleşme şebekesini de içerecek şekilde güncellenerek, elektronik haberleşme altyapısına ilişkin yeraltı tesisi inşası sırasında yapılan kazılar, kazıların tekrar doldurulması, tesis edilen kablo muhafaza kanalları, ek odaları ve benzeri diğer hususlarda standartların oluşturulması amacıyla hazırlanan Elektronik Haberleşme Altyapı Tesisleri Referans Dokümanı 30.05.2017 tarihli ve 2017/DK-TED/178 sayılı Kurul Kararı ile onaylanmış olup, BTK internet sayfasında yayımlanmıştır.

Söz konusu dokümanın yürürlüğe girmesiyle;

- İşletmecilerin altyapılarını BTK tarafından belirlenen standartlara uygun tesis etmesi sağlanarak,
- Standarda uygun kazılarla çevreye verilen rahatsızlığın azaltılmasına,
- Kaliteli altyapı tesisi sayesinde meydana gelebilecek arızaların azalması ile hizmet kalitesinin yükselmesine,
- İşletmecilerin kendi şebekeleri için yaptıkları kazılarda altyapının başka işletmecilerin de ücreti mukabili kullanabileceği özelliklerde yapılmasına,
- İşletmeciler arası rekabetin artırılmasına,
- Gereksiz kazı maliyetlerinin önüne geçilerek son kullanıcıların daha makul ücretlerle elektronik haberleşme hizmeti almasına ve
- Kaynakların etkin ve verimli kullanılması sağlanarak ülkemiz ekonomisine katkı sağlanacağı değerlendirilmektedir.

Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi

Hâlihazırda uygulanan Bina İçi Telefon Tesisatı Teknik Şartnamesi, Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından hazırlanmıştır. Ancak zaman içinde sağlanan rekabet ortamı sonucu farklı işletmecilerin bina içi elektronik haberleşme altyapısını kullanmak istemeleri ve erişim yöntemlerinin çeşitlenmesi (Kablo TV, Fiber Optik altyapısı, Ethernet gibi) nedeniyle mevcut şartname ve buna göre her daire için öngörülen iki çift bakır devre yetersiz hale gelmiştir.

Bu kapsamda BTK tarafından hazırlanan "Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi" 30/04/2014 tarihli Kurul Kararı, BTK'nın internet sayfasında yayımlanmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın mevzuatında Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından hazırlanan şartnameye yapılan atıflar değiştirilerek Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından hazırlanan Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Şartnamesine atıf yapılmasıyla söz konusu şartnamenin uygulamaya girmesi sağlanmış olacaktır. Böylelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı elektrik projesi kontrol formunu değiştirerek, yapı denetimi yapan firmaları yeni yapılan binalarda aynı zamanda BTK tarafından hazırlanan Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Şartnamesinin gereklerinin yerine getirilmesini de kontrol etmeleri sağlanmış olacaktır.

Arayan Hat Bilgisine (CLI) İlişkin Düzenlemeler

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun 12.04.2016 tarihli ve 2016/DK-YED/211 sayılı Kurul Kararı ile onaylanan ve 11/12/2016 tarihinde yürürlüğe giren "Arayan Hat Bilgisi (CLI) Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar" ile çağrıyı başlatan işletmecilere getirilmiş olan; CLI'ın boş, eksik ve başta acil yardım çağrı hizmetlerine ve/veya güvenlik güçlerine tahsisli kısa numaralar ile bir başka aboneye tahsisli numaraların kullanılmasında olduğu üzere yanlış veya yanıltıcı bir biçimde oluşturulamayacağına ilişkin yükümlülük genişletilerek, çağrıyı taşıyan ve sonlandıran işletmecilere de, CLI'ı boş, eksik veya yanlış veya yanıltıcı olacak şekilde oluşturulmuş çağrıların taşınmaması ve/veya sonlandırılmaması yükümlülüğü getirilmiştir. Bu düzenleme ile CLI'ı manipüle edilmiş dolandırıcılık amaçlı çağrıların engellenmesi amaçlanmıştır.

Hücresel Sistem Anten Tesislerinin (HSAT) Tasarımı, Kurulumu ve Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Güncellenmesi

Hücresel sistemlere ait anten tesisinin birden fazla işletmeci tarafından kullanımına imkan sağlayacak şekilde tasarımı, kurulumu ve paylaşımına ilişkin hususları düzenleyen "Hücresel Sistem Anten Tesisleri ile Telsiz Erişim Şebekelerinin Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik", IMT hizmetlerini sunmak üzere yetkilendirilmiş işletmecilerin hak ve yükümlülüklerini belirleyen "Sayısı Sınırlandırılmış Kullanım Hakkı Yetki Belgesi Eki" ile getirilen yükümlülükler ile işletmecilerden gelen talep ve uygulama sürecinde edinilen tecrübeler doğrultusunda güncellenerek 06.12.2016

tarih ve 29910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Elektronik İmza Düzenlemesi

23 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Elektronik İmza Kanunu ve bu kapsamda BTK tarafından hazırlanarak Ocak 2005'te yayımlanan ikincil düzenlemelerden sonra nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sunacak olan Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı'ları (ESHS) BTK'ya yaptıkları bildirimden sonra faaliyete başlamıştır. Hâlihazırda özel sektöre nitelikli elektronik sertifika sağlayan 4 adet, tüm kamu kurum ve kuruluşları çalışanlarının kurum içi ve kurumlararası işlemlerde kullanacakları kurumsal elektronik sertifika ihtiyaçlarını karşılayan TÜBİTAK Kamu Sertifikasyon Merkezi ve 2004/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında kendi çalışanlarının nitelikli elektronik sertifika ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan Emniyet Genel Müdürlüğü Sertifikasyon Merkezi olmak üzere toplam 6 adet ESHS faaliyet göstermektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren 6 ESHS tarafından 2004 yılından Temmuz 2017'ye kadar üretilen toplam elektronik ve mobil elektronik sertifika sayıları Grafik 17'de gösterilmektedir.

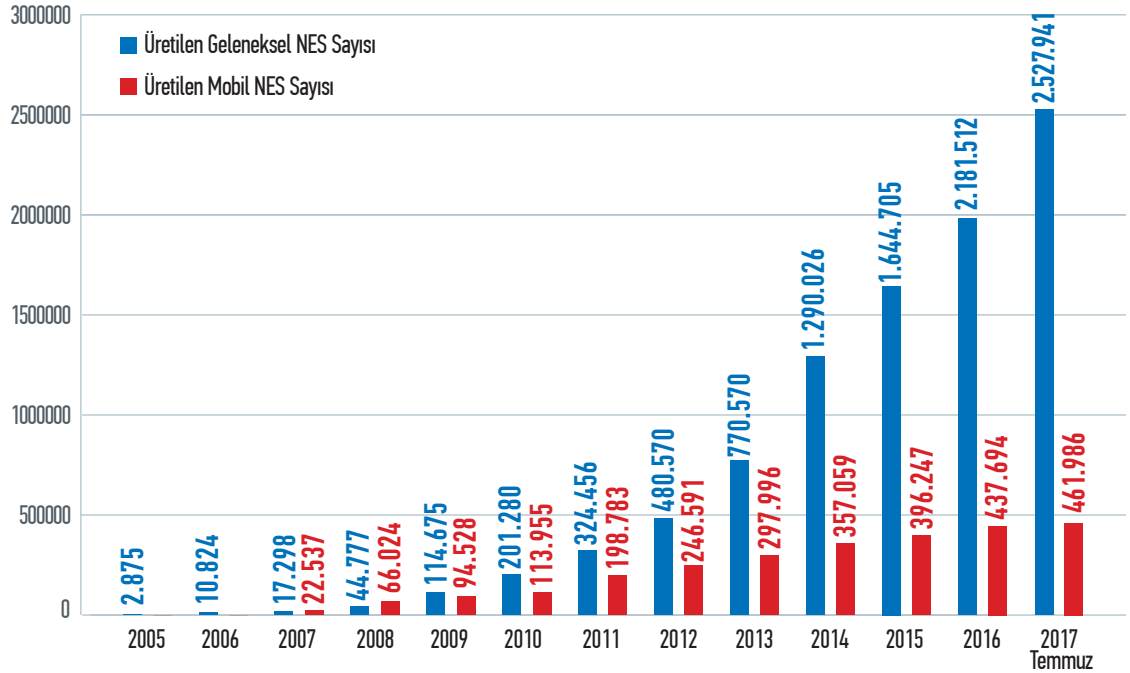
2017 yılı Temmuz ayı itibariyle toplam 2.989.927 adet nitelikli elektronik sertifikanın %54'ü kamu kurum ve kuruluşları %46'sı da özel sektör için üretilmiştir.

6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un ilgili maddeleri ile Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı (TCKK)'nın hukuki dayanağı oluşturulmuştur. Kurumumuz tarafından yetkilendirilmiş bir ESHS tarafından TCKK'ya nitelikli elektronik sertifika (NES) yüklenebilmesi için aynı Kanun'un 7'nci maddesi ile 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 10'uncu maddesinde değişiklik yapılması sağlanmış ve bu değişiklik ile kimlik doğrulamanın TCKK vasıtasıyla uzaktan güvenilir bir biçimde tespit edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Kayıtlı Elektronik Posta Hizmeti

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesi ile tacirler arasındaki diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar, fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları gibi belgelerin elektronik olarak gönderilmesi için Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) Sisteminin kullanılması hüküm altına alınmıştır. Yine aynı Kanunun 1525'inci maddesinin 2'nci bendi ile söz konusu sisteme, Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcıların (KEPHS) hak ve yükümlülüklerine, yetkilendirilmelerine ve denetlenmelerine ilişkin ikincil düzenlemeleri yapmak üzere BTK görevlendirilmiştir. Bu çerçevede BTK tarafından hazırlanan ikincil düzenlemeler

GRAFİK 17 **Elektronik ve Mobil Elektronik Sertifika Sayısı**

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Müteakiben ilgili mevzuat kapsamında KEP hizmeti sunmak üzere BTK'ya başvuruda bulunan 8 firma KEPHS olarak yetkilendirilmiştir.

Ülkemizde faaliyet gösteren 8 KEPHS tarafından Ağustos 2017'ye kadar toplam 234.570 adet KEP hesabı açılmıştır. Bu 234.570 adet hesabın 205.264 adeti elektronik tebligata elverişli KEP hesabı olarak kullanılmaktadır.

İletişimin Denetlenmesi

21.02.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanunun 12'nci maddesi ile Ceza Muhakemesi Kanununun 135 inci maddesinde yapılan değişiklikler ile telefon dinleme konusunda, bir taraftan yetkilerin kötüye kullanılmasını önlemek, diğer taraftan da uluslararası standartlara uygun olarak bu tedbirleri uygulamak amaçlanmıştır. Gerek Anayasamızın 13'üncü ve 22'nci maddelerinde yer alan hükümler ve gerekse tarafı olduğumuz AİHS'ne göre, özel hayatın gizliliğine ve haberleşmenin gizliliğine yönelik müdahalelerin açıkça ve yasal normlarla düzenlenmesi sağlanmış, geçici bir tedbir olan iletişimin denetlenmesi tedbirinin uygulamada sıkça dile getirilen kötüye kullanmaları engelleyerek, işlendiği yönünde kuvvetli şüpheler bulunan suç ile ilgili delillere ulaşmak ve/veya şüpheli veya sanığı yakalamakla sınırlı olarak uygulanması hedeflenmiştir.

İnternet İçerik Düzenlemeleri

2007 yılında çıkarılan 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ile İnternetin yasadışı içeriğiyle mücadele edilmesi ve başta çocuklar ve aileler olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin internet ortamındaki yasadışı içeriklerden korunmaları amaçlanmıştır.

5651 sayılı Kanunda gerçekleşen değişikliklerde;

1. Yaptırım mekanizmaları yalnızca idari para cezası ile sınırlı hale getirilmiştir.
2. Kişilik hakkı ihlallerinin etkin ve ölçülü tedbirlerle önlenmesi sağlanmıştır.
3. Merkezi Ankara'da bulunan Erişim Sağlayıcıları Birliği kurularak kişilik hakları ve özel hayatın gizliliği gibi hakimlik kararlarının sivil inisiyatif tarafından etkin ve hızlı biçimde uygulanması sağlanmıştır.
4. Erişim engelleme kararının, süresiz olarak verilmesi yerine değişiklikle belirli bir süre ile sınırlı olarak verilmesine imkân tanınmaktadır.
5. İnternet üzerinden kişi hakkı ihlallerinin (özel hayatın gizliliğinin ihlali başta olmak üzere) çok kısa süre içerisinde ölçülü tedbirlerle etkin olarak giderilmesi sağlanmaktadır.
6. Erişim engellenmesi tedbiri kararlarının öncelikle ve esas olarak yalnızca hakkın ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, v.b) ve URL adresi şeklinde, içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verilebileceği, ancak son çare prensibi çerçevesinde mecburiyet durumunda sitenin erişimin engellenmesine karar alınabileceği düzenlenmiştir.
7. İnternetin güvenli kullanımını sağlama ve bilişim şuurunu geliştirmeye yönelik çalışmalara yer verilmiştir.

8. Yer sağlayıcıların (hosting vb.) yurt içinde faaliyet göstermesi kolaylaştırılmıştır.

9. Kişilik hakkının ihlali durumlarındaki müracaatlara bağlı olarak uygulanan veya özel hayatın gizliliği kapsamında re'sen verilecek erişim engelleme kararlarının doğrudan hakim onayına sunulması şartı öngörülerek, yargısal güvence eksikliği giderilmiştir.

10. Milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi nedenlerinden biri veya bir kaçına bağlı olarak internet ortamında vuku bulacak ihlallere yönelik çok kısa sürede koruyucu idari tedbir alınabilmektedir.

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler sonrası "İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik" düzenlenerek;

- İnternet kafe ve benzeri ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılara BTK tarafından onaylanan filtre programlarını kullanma zorunluluğu kaldırılmış, bunun yerine istedikleri bir filtre programını kullanma imkanı tanınmıştır.
- Ayrıca talep eden toplu kullanım sağlayıcılara İşletmeciler tarafından ücretsiz olarak sağlanan Güvenli İnternet Hizmeti kullanabilme imkânı getirilmiştir.
- Gece görüş sistemi olan kamera kullanma zorunluluğu getirilerek internet kafelerin standartlarının yükselmesi sağlanmıştır
- Ticari olmayan internet toplu kullanım sağlayıcılar için SMS ile kullanıcıları tanımlayacak sistemler getirilerek suç ve suçluya ulaşma noktasında önemli bir değişiklik gerçekleşmiştir.
- İdari para cezası uygulamalarında daha önce mülki amir tarafından doğrudan üç bin Yeni Türk Lirasından on beş bin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilirken, yapılan değişiklik ile kademeli bir yaptırım sistemi getirilmesinin yanı sıra ilk ihlalde para cezası uygulaması yerine öncelikle uyarma şeklinde düzenleme yapılarak yaptırımlardaki uygulamada iyileşmeye gidilmiştir.

İnternet ortamındaki yayınlardan Kanunda belirtilen katalog suçlara ilişkin şikâyetlerin yapılabileceği İnternet Bilgi İhbar Merkezi kurulmuştur. Çocukların cinsel istismarı başta olmak üzere İnternetin yasadışı içeriğiyle mücadele konusunda uluslararası işbirliğinin gerekliliği kapsamında, BTK İnternet Bilgi ve İhbar Merkezi, Uluslararası İnternet İhbar Merkezleri Birliğine-INHOPE üye olmuştur. INHOPE, 1999 yılında İnternet üzerindeki yasadışı içeriklerle mücadele etmek amacıyla "Hotline" olarak tabir edilen ihbar hatları oluşturmak ve bunların birbiri ile koordinasyonunu sağlamak amacıyla kurulan bilgi ihbar merkezleri birliğidir. Birliğin üyeleri arasında, başta ABD, Avustralya ve AB ülkeleri olmak üzere 43 ülkede faaliyet gösteren 49 ihbar merkezi bulunmaktadır.

5651 sayılı Kanun ile BTK'ya yüklenen görevler, erişimin engellenmesi tedbirine ilişkin uygulamalardan ziyade bilinçlendirme, işbirliği, koordinasyon ve sorunlu içeriğin, İnternet adresinin tümüyle engellenmesine gerek kalmaksızın ilgili siteden çıkartılmasını sağlayan uyar-kaldır (notice and take down) mekanizmasının işletilmesidir.

Gelişmiş demokrasilerde yaygın olarak kullanılmakta olan uyar-kaldır yöntemiy-

le kısmi içeriğe dayalı sorunlar; İnternet aktörlerinin sorumluluklarını ötelemeyen, özdenetimi ön plana çıkaran, önemseyen bir anlayış çerçevesinde çözümlenmiştir. Sadece bir veya birkaç içerikten kaynaklanan sorunların çözümünde, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun re'sen gerçekleştirdiği işlemler itibarıyla temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasının Anayasal kısıtı olan "ölçülülük ilkesi"ne azami riayetle, ifade özgürlüğü, bilgilenme ve kişinin kendini geliştirme hakkı çerçevesinde sorun teşkil etmeyecek bir usul ortaya konulmuştur.

BTK'nın kararları içerisinde yoğunluğu "Çocukların cinsel istismarı ve müstehcenlik" oluşturmaktadır. Bu suç bazındaki engellemeler, tüm gelişmiş batı toplumlarınca yürütülmekte olan ortak mücadeleye paralel devam ettirilmektedir.

Yapılan işlemler, Kanunda belirlenen "katalog" sınırlaması tercihine uygun yürütülmüş, engelleme tedbiri uygulanan İnternet adresi içeriklerinin yaklaşık %99,7'si çocukların cinsel istismarı, müstehcenlik, fuhuş ve kumar oynanması için yer ve imkan sağlama şeklindeki dört suç düzenlemesi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Posta Sektörüne İlişkin Düzenlemeler

2013 yılında yürürlüğe giren 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu uyarınca, posta hizmet sağlayıcılarının da BTK tarafından yetkilendirmeye başlanması ile birlikte Eylül 2017 itibarı ile bu sektörde yetkilendirilen hizmet sağlayıcısı sayısı PTT dahil 33'e ulaşmıştır. Bununla birlikte, bu hizmet sağlayıcıların hizmet sunumuna yönelik bazı düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur.

Posta Gönderilerine İlişkin Güvenlik Tedbirlerine Yönelik Usul ve Esaslar

Son zamanlarda ülkemizde yaşanan terör olayları ile birlikte bazı suç unsurlarının kargo yoluyla naklinin gerçekleştirildiğinin gözlemlenmesi üzerine ülkemizin emniyet ve güvenlik birimleri ile gerçekleştirilen istişareler neticesinde, posta gönderilerine ilişkin güvenlik tedbirlerinin artırılması gerektiği değerlendirilmiş olup posta gönderilerine ilişkin kabul ve teslim süreçlerine yönelik bir düzenlenme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun koordinasyonunda yürütülen çalışmalar sonucunda, kanunlara aykırı olarak posta yoluyla gönderilmesi yasak olan maddelerin gönderilmesinin engellenmesi amacıyla şirketler tarafından alınması gereken tedbirlere yönelik olarak 27 Aralık 2016 tarihinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bir düzenleme hazırlanmıştır. Söz konusu düzenleme ile temel olarak posta gönderilerinin daha kontrollü bir şekilde hizmet sağlayıcılar tarafından teslim alınarak, alıcısına emniyetli bir şekilde teslim edilmesi hedeflenmiştir.

Proje ve Faaliyetler

Projelerimizde önceliklerimiz, ülkemizdeki bilgi toplumunun geliştirilmesi, sosyal desteğe muhtaç olan engelli vatandaşlarımızın hayatlarının kolaylaştırılması, eğitime destek verilmesi, bilgisayar okur-yazarlığının artırılması, e-Devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması, afet durumunda sabit ve mobil haberleşmenin kesintiye uğramaması için gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

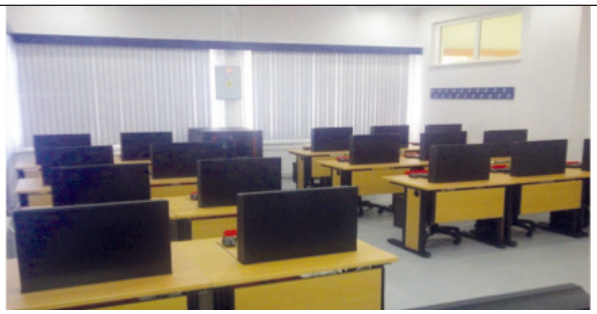
İnternet Altyapısı Olmayan Okullara Altyapı Kurulması

Ülkemizde sayısal uçurumun giderilmesi amacıyla, işletmeciler tarafından yüksek maliyet nedeniyle gidilemeyen, nüfus yoğunluğunun az olduğu özellikle de kırsal kesimlerde, internet erişimi olmayan 10.201 okula ADSL ve Uydu teknolojisi genişbant internet erişimi sağlanmıştır.

İnternet Altyapısı Kurulan Okullarımıza Örnekler

Web Tabanlı Dil Eğitim Sistemi ve Multimedya Dil Sınıfları Kurulması

Bakanlığımız ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı arasında imzalanan protokol ile 102 Üniversitemize 2'şer adet olmak üzere toplam 204 Dil Sınıfı kurulmuştur. Bu proje ile yükseköğrenim öğrencileri yerden ve zamandan bağımsız 7 gün 24 saat hizmet alabilmektedir.

Üniversite öğrencilerimiz bu hizmet için herhangi bir ücret ödememektedir. Öğrencilerin kullanımına açılacak olan çevrimiçi (online) dil materyali; sadece okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerini desteklemekle kalmayıp öğrencilerin haftanın belirli saatlerinde dil uzmanları ile canlı görüşme ve konuşma pratiği yapmalarına da imkân tanınmıştır.

Akıllı Sınıf Kurulumu

Bu projeyle, Emniyet Genel Müdürlüğünde çalışan personel bir merkezden 82 noktaya sunulan uzaktan eğitim hizmeti ile yerinde eğitim alabilmektedir. Bu da kamuya zaman ve maliyet açısından önemli ölçüde tasarruf sağlamaktadır.

Akıllı Sınıf

Acil Durum Haberleşmesine Yönelik Uydu Telefonu Temini

Karasal haberleşmenin kesintiye uğradığı afet dönemlerinde Başbakanlık, Bakanlıklar, Valilikler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun daha sağlıklı bir şekilde sağlanması ve acil durumun daha etkin yönetilebilmesi amacıyla söz konusu kurumlara alternatif haberleşme imkânı sağlamak üzere 723 adet uydu telefonu alınarak Türkiye genelindeki Valilik ve Kaymakamlıklar dahil ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtımı yapılmıştır.

FATİH Projesi (Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi)

Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği protokolüyle başlatılan FATİH Projesi, gerek öğrenci sayısı, gerek derslik sayısı ve gerekse proje bedeli bakımından dünyada bir ilktir.

FATİH Projesi ile okullara BT araçları sağlanarak geniş bant internetin bütün dersliklere ulaştırılması, derslere ait e-içeriklerin geliştirilerek yaygınlaştırılması ve ülke genelinde sosyo-ekonomik açıdan öğrenciler arasında fırsat eşitliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Etkileşimli Tahta, Yazıcı ve Doküman Kamerası

Bu proje ile tüm orta öğretim okullarımızdaki 45.653 adet okul ve 432.288 dersliğin Etkileşimli Tahta, yazıcı ile donatılması ve öğrencilere El Bilgisayarı (Tablet) verilmesi hedeflenmiştir. Etkileşimli tahta ve yazıcıların temin edilmesi ve kurdurulması Bakanlığımızca, el bilgisayarı ve eğitim içeriklerinin temini ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

Bakanlığımızca, 2012 yılında 3.657 adet okulun her birine doküman kamera ve çok fonksiyonlu yazıcı ile her sınıfa bir adet olmak üzere 84.921 adet etkileşimli tahta alımı ve kurulumu gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin uzaktan hizmet içi eğitimlerinin sağlanması amacıyla, tek noktadan çok noktaya hizmet veren 110 adet Hizmet İçi Eğitim Sınıfının kurulumu Bakanlığımızca 2013 yılında tamamlanmıştır.

Bununla birlikte, 2014 yılında 41.996 adet okula, her okulda bir adet olmak üzere A3/A4 çok fonksiyonlu yazıcı ile 347.367 adet etkileşimli tahtanın kurulumunun yapılması için firmalar ile sözleşme imzalanmıştır. 2015 yılı sonu itibariyle 41.996 adet A3/A4 çok fonksiyonlu yazıcı teslimatı tamamlanmıştır. Haziran 2016'da 347.367 Etkileşimli Tahtanın kurulumu tamamlanmıştır.

Gören Göz Projesi

Bu proje ile görme engelli vatandaşlarımızın yaşamını kolaylaştırmak, gitmek istedikleri yere kolay ve en güvenli biçimde ulaşımını sağlamak amacıyla gören göz cihazının alımı ve dağıtımı amaçlanmıştır.

Gören Göz cihazı; görme engellilerin gitmek istedikleri yere yürüyerek veya otobüs, metro gibi toplu taşıma araçlarını kullanarak kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmeleri için körcül haritalar içeren bir navigasyon programı, yürüme ölçer, internet tarayıcısı, medya oynatı-

cısı, e-mail programı, elektronik-kitap okuma ve benzeri özellikleri bulunan ekran okuma destekli bir akıllı telefondur.

Bu cihazlar Bakanlığımız tarafından Gören Göz Projesi kapsamında iki aşama halinde temin edilmiştir.

1. ve 2. fazda dağıtılan gören göz cihazı

Söz konusu projenin birinci aşamasında; 7 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Sivas, Erzincan, Bilecik ve Niğde) yaşayan görme engelli vatandaşlarımız için toplam 5000 adet, ikinci aşamasında ise 19 ilde (Adıyaman, Antalya, Artvin, Aydın, Bingöl, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Gaziantep, Gümüşhane, Iğdır, Kahramanmaraş, Karaman, Konya, Mardin, Şanlıurfa ve Yozgat) yaşayan görme engelli vatandaşlarımız için 5000 adet olmak üzere toplam 10.000 adet Gören Göz cihazı temin edilerek, dağıtımı yapılmak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na teslim edilmiştir.

Projenin üçüncü aşamasında ise iki fazın dışında yer alan ve körcül haritası hazırlanan 41 ilde 5000 adet cihazın dağıtılması amacıyla ihaleye çıkılmış ve 18.07.2017 tarihinde Sözleşme imzalanmıştır. Cihazların dağıtımları 2018 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

Kızılay'ın Uydu Üzerinden Kesintisiz İletişimi Projesi

Türkiye Kızılay Derneği'nin, afet durumunda uydu üzerinden ses, veri ve görüntü dahil gerekli olan her türlü haberleşme hizmetlerinin etkin ve kesintisiz yapılabilmesi için 48 adet sabit, mobil ve taşınabilir Uydu Terminali (VSAT) temin edilmiş olup Kızılay tarafından özellikle afet durumlarında kullanılmaktadır.

Uydu (VSAT) Terminali

İnternet Erişim Noktaları (İEN) Kurulması

Proje kapsamında PTT, Havaalanları, DDY Gar Binalarında vatandaşların telefon, internet ve e-devlet hizmetlerinin erişimini sağlamaya yönelik pilot uygulama olarak Büyükşehir statüsündeki 16 ilimizdeki 86 merkeze İnternet Erişim Noktasının (İEN) kurulması amaçlanmıştır.

İnternet erişim noktalarının kurulumu tamamlanmış olup vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir.

İnternet Erişim Noktası

Elektronik Haberleşme Altyapısı Olmayan Yerleşim Yerlerine Altyapı Kurulması

Bu proje ile Türkiye genelinde sabit telefon ve internet altyapısı olmayan yaklaşık 2.526 adet nüfusu 1-500 arası olan köy mezra ve benzeri yerleşim yerlerine kablosuz genişbant erişim teknikleri kullanılmak suretiyle sabit telefon ve internet hizmeti verilmesi planlanmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda 1469 yerleşim yerinde hizmet sunulmaya başlanmıştır. Daha sonra 600 adet kalekol/karakola ve yerleşim yerine hizmet götürülmesi amacıyla Sözleşmeler imzalanmıştır. Şimdiye kadar bu Sözleşmeler kapsamında 394 karakol/kalekol ve 170 yerleşim yeri kapsama altına alınmıştır.

Mücbir sebeplerle kurulumu tamamlanamayan yerlerde kurulumların yapılabilmesi ve mevcut kurulu tüm sahalarda işletmenin devam edebilmesi amacıyla 18.07.2017 tarihinde Türk Telekom ile 31.12.2018 tarihine kadar geçerli yeni sözleşme imzalanmıştır.

GSM ve Mobil Genişbant İnternet Kapsama Alanlarının Genişletilmesi Projesi

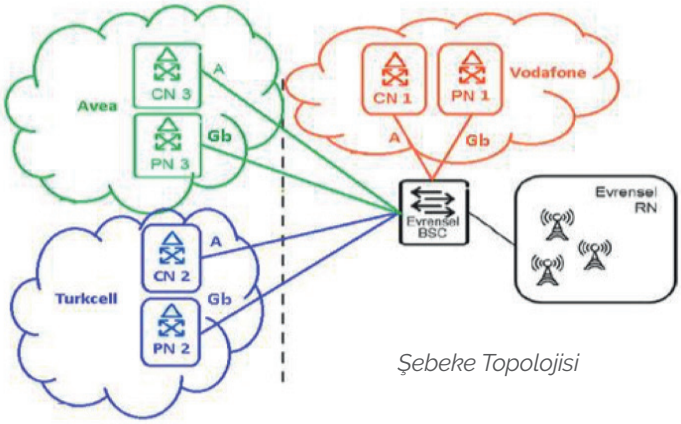
Nüfusu 1- 500 arasında olan ve GSM iletişim altyapısı olmayan 1.799 adet yerleşim yerine Mobil Haberleşme Altyapısının kurulumu amaçlanmaktadır. Bu kapsamdaki çalışmalar 2013 yılında başlamış olup 2016 Şubat ayı itibariyle kurulumlar tamamlanmıştır. 1.796 yerleşim yeri kapsama altına alınmış olup vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir.

GSM kurulumu yapılmış olan 1799 yerleşim yerine mobil genişbant internet (4.5G) hizmet götürülmesi amacıyla devam sözleşmesi imzalanmıştır.

Yeni gelen talepler doğrultusunda belirlenmiş olan 1472 yerleşim yerine de mobil genişbant internet (4.5G) hizmeti götürülmesi amacıyla ihaleye çıkılmış olup 05.07.2017 tarihinde Sözleşme imzalanmıştır. Sözleşmeler kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

Bu sözleşmeler kapsamında yerli ürün desteklenmesi amacıyla ULAK Yerli Baz İstasyonunun mümkün olan en yüksek seviyede kullanması zorunluluğu getirilmiştir.

Gelen yeni talepler değerlendirilmeye alınmış olup, 2018 yılı içerisinde bütçe imkanları dahilinde bu yerleşim yerlerinin mobil genişbant İnternet götürülmesi çalışmaları devam etmektedir.

Şebeke Topolojisi

Sayısal Yayıncılık Projesi

Sayısal Yayıncılık Projesi ile, radyo ve televizyondaki analog yayınların sonlandırılarak yayıncılığın karasal sayısal vericiler üzerinden ülkemizdeki yerleşim alanlarının tamamını kapsayacak şekilde sunulmasına yönelik altyapı çalışmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Küçük Çamlıca TV-Radyo Kulesi Projesi

İstanbul Çamlıca tepesinde yer alan TV antenlerinin tek bir kule üzerinde toplanması ve görüntü kirliliğinin önüne geçilmesini temin etmek amacıyla bir yapının kurulması planlanmış ve bu amaçla Bakanlığımız ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı (İBB) arasında 10.12.2009 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Bu protokole göre İBB, Küçük Çamlıca Tepesi Tv Kulesi ve Entegre Tesisleri Proje Hizmet Alımı ve Uygulama Projesine dönüştürülmesi süreçlerini yürütmüş ve Fikir Projesi yarışması düzenleyerek 03.10.2011 tarihinde sonuçlandırmıştır.

Tamamlandığında 387 m yüksekliğe sahip olacak olan Küçük Çamlıca TV-Radyo Kulesinde 2 kat seyir terası ve vatandaşların da yararlanabileceği sosyal tesisler yer alacaktır.

Fikir projesi esas alınarak kulenin yapım ihalesinin gerçekleştirilmesi ve yapımının tamamlanarak kulenin işletmeye hazır hale getirilmesine ilişkin iş ve işlemlerin ise Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünce yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

Bakanlığımız Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünce Küçük Çamlıca TV-Radyo Kule Projesinin ihalesi gerçekleştirilmiş olup 26.03.2015 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır. 2016 yılı Mart ayında

İstanbul K.Çamlıca
TV-Radyo Kulesi

yapım işine başlanılmıştır. Gelinen aşamada 221,5 m yüksekliğe sahip betonarme kısmı tamamlanmıştır ve çelik anten bölümünün montajı devam etmektedir.

Çanakkale TV-Radyo Kulesi Projesi

Sayısal Yayıncılık Projelerinden biri olan Çanakkale ili Radartepe mevkiinde bulunan vericilerin ve antenlerin ortak bir anten sisteminde toplanması amaçlanmıştır. Çanakkale Valiliğince kule yapım işi için ihaleye çıkılmış olup 04.01.2017 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır. 2020 yılında tamamlanması öngörülen Çanakkale TV-Radyo Kulesi için Valilik ile Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü arasında 14.02.2017 tarihinde teknik kontrollük hizmetlerine yönelik Protokol imzalanmıştır.

e-Devlet Kapısı

Bakanlığımız, e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında, kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan sunumu ve vatandaşların devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve etkin bir şekilde erişimini sağlayacak olan e-Devlet Kapısının kurulması, işletilmesi ve yönetilmesi görevini yürütmektedir.

Bu kapsamda, koordinasyonu ve sorumluluğu Bakanlığımız Haberleşme Genel Müdürlüğü'ne ait olmak üzere, e-Devlet Kapısının işletilmesi görevi Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. tarafından yürütülmektedir.

18 Aralık 2008 tarihinde 22 pilot hizmet ile hayata geçirilen e-Devlet Kapısı'nda 2017 Eylül ayı sonu itibariyle kayıtlı kullanıcı sayısı 35 milyona yaklaşmış olup, entegre hizmet sayısı 2327'e ulaşmıştır. e-Devlet Kapısı hizmet kullanım istatistikleri göz önüne alındığında gerek kamu kurum ve kuruluşlarına gerekse vatandaşlara masraf teşkil eden pek çok sürecin ortadan kaldırıldığı görülmektedir.

e-Devlet Kapısı'nın kullanılabilirlik ve erişilebilirlik açısından yeterliliği, 12.03.2014 tarihinde Türk Standartları Enstitüsü Bilişim Teknolojileri Komisyonu tarafından onaylanmış ve e-Devlet Kapısı, İnsan - Sistem Etkileşiminin Ergonomisi (ISO 9241-151) ve Web İçeriği Erişilebilirlik Standartları ve Kriteri (ISO/IEC 40500) sertifikalarını almaya hak kazanmıştır. Bu standartlar ile ilgili Türkiye'deki ilk belgelendirme e-Devlet Kapısı için yapılmıştır.

Türkiye'de bulunan yaklaşık 3 milyon işitme engellinin e-Devlet Kapısı hizmetlerinden daha etkin yararlanması amacıyla "e-Devlet'te Engel Yok Projesi" hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında işitme engellilere yönelik olarak yazılı ve işaret diliyle görüntülü hizmet veren bir çağrı merkezi oluşturulmuştur. Söz konusu çağrı merkezinde işaret dili bilen operatörler, işitme engelli e-Devlet Kapısı kullanıcılarının istek, öneri ve şikâyetleriyle ilgili olarak yazı veya işaret dili kullanarak karşılıklı görüntülü canlı destek ortamı üzerinden destek sağlamaktadır.

2017 yılı 9 aylık dönemde 117.420.525 aylık ortalama ile toplam 1.056.784.725 hizmet kullanımı gerçekleşmiştir.

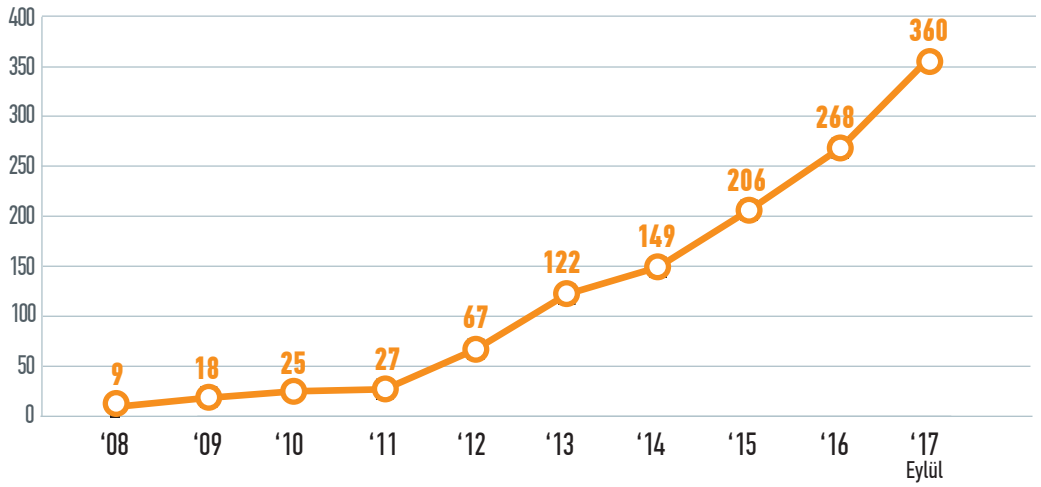
e-Devlet Yönetmeliği Kapsamında Yapılan Çalışmalar

3 Eylül 2016 tarihli ve 29820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren e-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik doğrultusunda;

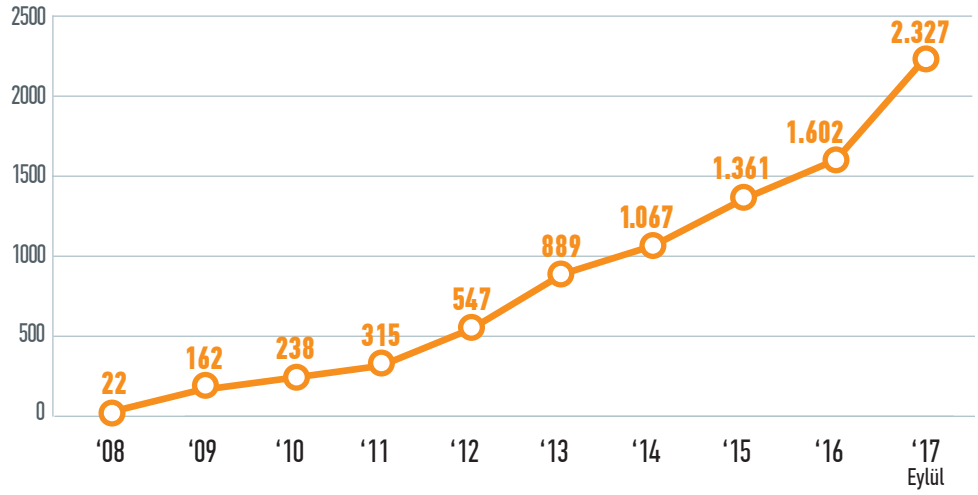
- Kamu kurum ve kuruluşları e-Devlet hizmetlerinin kimlik doğrulama işlemininin (SSO) e-Devlet Kapısı'ndan yapılması,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi sistemlerinden sundukları, geniş kitlelere hitap eden ve olgunluk seviyesi yüksek e-Devlet hizmetlerini e-Devlet Kapısı'na taşınması,
- Kullanıcıların SMS, mail, Mobil Push, Web mesaj yollarından her hangi biri ile bilgilendirilmelerini sağlamak amacı ile bilgilendirme altyapısının kurulması,
- Vatandaş ve şirketlerin kamu hizmetlerine ilişkin ödemelerini e-Devlet Kapısı üzerinden yapabilecekleri sistem kurulması

çalışmaları yürütülmektedir.

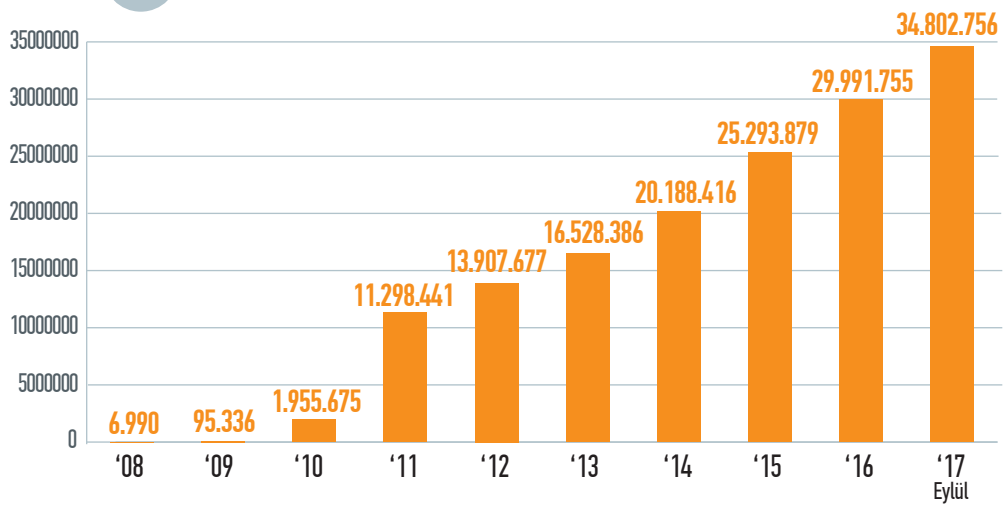
GRAFİK 18 **Entegre Edilen Kurum Sayısı**

GRAFİK 19 **Hizmet Sayısı**

GRAFİK 20 **E-Devlet Kapısı Kullanıcı Sayısı**

18.10.2017 tarihi itibari ile e-Devlet Kapısı üzerinden hizmet alan kullanıcı sayısı 34.802.756'e, kurum sayısı 360'a ve sunulan hizmet sayısı 2.327'ye ulaşmıştır.

2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı

2016 - 2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı hazırlık çalışmaları 2014 yılının Haziran ayında başlamıştır. Hazırlık çalışmaları süresince yaşamsal olaylar, alan ve eksen bazlı odak grup toplantıları, çalıştaylar ve tüm paydaşları kapsayan anket çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda taslak plan e-Devlet Portali (www.edevlet.gov.tr) üzerinden 16.11.2015 tarihinde tüm paydaşların resmi görüşüne açılmıştır. Paydaşlardan gelen görüşler titizlikle incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Türkiye'nin e-Devlet alanında ilk strateji belgesi olan "2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı" 13 Temmuz 2016 tarihinde Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) onayı ile kabul edilmiş ve 19 Temmuz 2016 tarihli Resmi Gazete'nin 2. mükerrer ekinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

"2016-2019 Ulusal e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı"'nda, e-Devlet politikasının oluşmasında ve uygulanmasında teknolojik gelişmelere uyumlu, bütüncül ve sürdürülebilir bir stratejik bakış açısı belirlenmiş ve "Etkin e-Devlet Ekosistemi" oluşturacak şekilde Bakanlığımızın ve kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlu olduğu 43 eylem belirlenmiştir.

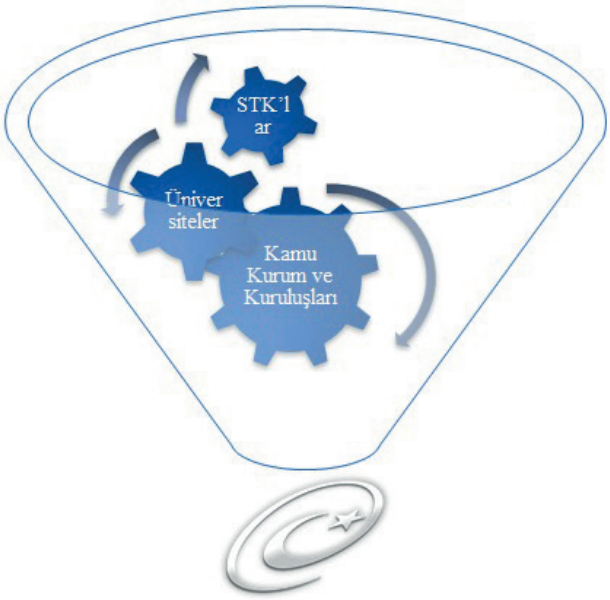
2016-2019 tarih aralığındaki eylem planı gerçekleştirme aşamalarında oluşacak gelişmelerin tanımlı bir süreç ve sistematik bir yöntem dâhilinde değerlendirilmesi amacıyla "e-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Modeli" oluşturularak; Strateji ve Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Sistemi (SEPSİS) hayata geçirilmiştir. Eylem planında yer alan eylemlere ilişkin gerçekleşmeler sistem üzerinden takip edilmektedir.

E-Devlet Ekosisteminin Oluşturulması, Ekosistem Rehberlerinin Hazırlanması ve Güncellemelerin Yapılması

Bakanlığımız 655 sayılı KHK gereği e-Devlet çalışmalarının usul ve esaslarının belirlenmesi, yürütülmesi ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanması görevlerini icra etmektedir. Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan "2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı" ile BTYK 2013/102 sayılı karar doğrultusunda paydaşların (merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, meslek kuruluşlarının ve özel sektörün) katılımını sağlayacak ve üst seviye siyasi, idari sahiplik, teknik kabiliyetin geliştirilmesi, e-Devlet çalışmaları yürüten kamu kurum/kuruluşlarının kendi aralarında deneyim paylaşımlarının artırılması gibi ihtiyaçları karşılayacak e-Devlet Organizasyon Modeli geliştirilmiştir.

Ayrıca e-Devlet ekosisteminin sağlıklı işlemesi, bilgi paylaşımında bulunulması amacı ile çalışma grupları oluşturulmuş, kamu kurum ve kuruluşlarından e-Dönüşüm Yönetişim Yetkilisi irtibat bilgileri alınarak çalışmalara ilişkin temas noktaları oluşturulmuştur.

e-Devlet ekosisteminin sürekli etkileşim halinde olmasına yönelik tüm kamu kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin katıldığı periyodik toplantılar gerçekleştirilmektedir. e-Devlet ekosistemine ait rehberlerin yenilenmesi ve yeni rehberlerin hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

e-Devlet ekosisteminin etkin bir şekilde çalışabilmesi ve sürdürülebilirliği için birlikte çalışabilirlik, kamu kurum / kuruluşlarının internet siteleri ve mobil uygulamaları ile kamu kurum / kuruluşlarının resmi sosyal medya hesaplarının kullanımı ve yönetimine dair rehberler başta olmak üzere mevcut rehberler güncellenecek ve ihtiyaç duyulan yeni rehberler hazırlanacaktır.

"e-Devlet Ekosistemi Rehberlerinin Hazırlanması ve Tanımlanan Rehbere Göre Güncellemelerin Yapılması" çalışmaları kapsamında "Kamu Kurumlarında Sosyal Medya ve Mobil Platformların Kullanımı Rehberi" çalışmalarına başlanmış olup 2017 yılı Ekim ayında yayımlanması öngörülmektedir.

e-Devlet İçin Ulusal Düzeyde Kurumsal Mimarinin Oluşturulması

Ulusal düzeyde yürütülecek kurumsal mimari çalışmaları için öncelikle kapsam, yöntem ve kullanılacak araçlar tanımlanacak, ulusal e-Devlet mimari gereksinimleri ile yetkinlikler belirlenecek ve mevcut durum analizi gerçekleştirilecektir. Bu süreçte, kamu hizmetlerinin ilk önce e-Devlet hizmeti olarak tasarlanması, e-Devlet hizmetlerinin tasarlanması sürecinde de hizmetin tek seferde tamamlanma ilkesinin dikkate alınması, açık kaynak kodlu yazılımların alternatif olarak değerlendirilmesi ve sunulan e-Devlet hizmetlerinin mobil ortamları desteklemesi, mahremiyet ve bilgi güvenliği kriterlerine uyulması, afet ve acil durumlara hazırlıklı olunması ilkeleri başta olmak üzere kamu kurumlarının e-Devlet çalışmalarını yürütürken dikkate alacakları e-Devlet temel prensipler belirlenecektir.

Belirlenen e-Devlet temel prensipleri çerçevesinde ulusal hizmet, uygulama, veri ve altyapı mimarileri için mevcut durum analizi ve hedef mimari belirleme çalışmaları yürütülecektir. Veri mimarisi çalışmaları kapsamında, ulusal veri kataloğu hazırlanacaktır. Bu çalışmalar kapsamında ortak veri sözlüğü, veri sahipliği ve veri envanteri oluşturulacaktır. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından üretilen, saklanan ve ihtiyaç duyulan veriler belirlenecek ve modellenecektir. Hangi verinin hangi kurum tarafından sağlandığının, sorumlusunun ve kullanıcılarının kimler olduğunun bilinmesi sağlanacaktır.

"e-Devlet İçin Ulusal Düzeyde Kurumsal Mimarinin Oluşturulması" hazırlıklarına başlanmış olup "Bürokrasinin Azaltılması ve e-Devlet" başlığı altında yapılan çalışmalar ile kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet süreç envanterinin ortaya çıkarılması, veri sahipliğinin belirlenmesi ve hizmetlere ilişkin veri setlerinin çıkarılması çalışmalarına başlanmıştır.

Ulusal e-Devlet Olgunluk Seviyesi Ölçümleme Mekanizmasının Oluşturulması

Uluslararası örnekler dikkate alınarak aşağıda belirtilen kapsamda e-Devlet olgunluk ve olgunluk ölçümleme modelleri tanımlanacaktır. Yaşamsal olaylar bütünlüğünde kamu hizmetlerinin e-Devlet olgunluk düzeyi; Kurum e-Devlet olgunluk düzeyi, Ulusal e-Devlet olgunluk düzeyi modelleri tanımlanacak ve tanımlanan bu modeller kullanılarak ulusal düzeyde e-Devlet olgunluk düzeyi ölçümleme çalışmaları ile birlikte, seçilen e-Devlet hizmetleri ve kamu kurumları için e-Devlet olgunluk düzeyi ölçümleme çalışmaları yürütülecektir.

Bu doğrultuda "Ulusal e-Devlet Olgunluk Seviyesi Ölçümleme Mekanizmasının Oluşturulması" hazırlıklarına başlanmıştır. .

e-Devlet Hizmetlerinin Yaygın Kullanımının Sağlanması, Farkındalığının Artırılması

Kamu hizmetlerinde kullanıcıların öncelikli olarak e-Devlet uygulamalarını tercih etmelerini sağlayacak bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir. Elektronik ortamdan verilmeye başlanan kamu hizmetleri hakkında güncel duyurular yapılmakta, sosyal medya da etkin olarak bu amaçla kullanılmaktadır. Ayrıca e-Devlet hizmetlerinin kullanımını artırmaya yönelik farklı alternatifler değerlendirilerek, Türkiye'ye özgü e-Devlet hizmet sunum modellerinin oluşturulması için çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

e-Devlet Kapısı'nın kullanılabilirlik ve erişilebilirlik açısından yeterliliği e-Devlet Kapısı,

İnsan - Sistem Etkileşiminin Ergonomisi (ISO 9241-151) ve Web İçeriği Erişilebilirlik Standartları ve Kriteri (ISO/IEC 40500) sertifikalarını almaya hak kazanmıştır.

Türkiye'de bulunan yaklaşık 3 milyon işitme engellinin e-Devlet Kapısı hizmetlerinden daha etkin yararlanması amacıyla "e-Devlet'te Engel Yok Projesi" hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında işitme engellilere yönelik olarak yazılı ve işaret diliyle görüntülü hizmet veren bir çağrı merkezi oluşturulmuştur. Söz konusu çağrı merkezinde işaret dili bilen operatörler, işitme engelli e-Devlet Kapısı kullanıcılarının istek, öneri ve şikâyetleriyle ilgili olarak yazı veya işaret dili kullanarak karşılıklı görüntülü canlı destek ortamı üzerinden destek sağlamaktadır.

e-Devlet Kapısı'nda Gelişmeler

NVİ İkametgah ve Vukuatlı Nüfus Kayıt Örneği Hizmetleri

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ve e-Devlet Kapısı işbirliği ile hazırlanan bu hizmetler ülkemizde e-dönüşümün gerçekleşmesinin en önemli adımlarından sayılabilir. e-Devlet Kapısı kayıtlı kullanıcılarının ikametgah, nüfus kayıt örneği, vukuatlı nüfus kayıt örneği gibi belgeler edinmeleri için zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın hizmet almalarını sağlayan bu uygulamalar ile Nüfus Müdürlüklerinin yükü büyük ölçüde azalmıştır.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı Seçmen Kaydı Sorgulama Hizmetleri

YSK ve e-Devlet Kapısı işbirliği ile hazırlanmış olan bu hizmet ile yurt dışı veya yurt içinde kayıtlı olunan kütük bilgisine erişilebilmektedir. Bu hizmet ile ayrıca seçim dönemlerinde, Yüksek Seçim Kurulu tarafından açıklanan oy kullanacağınız yer bilgilerine de ulaşılabilmektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi

Anadolu Üniversitesi ile yapılan çalışma sonucunda, 2.5 milyona yakın öğrencisi olan Açıköğretim Sistemi hizmetleri de e-Devlet Kapısında sunulmaya başlanmıştır.

Vatandaşlarımız, "Öğrenci Kayıt Bilgileri Sorgulama" ve "Sınav Notu Sorgulama" hizmetlerini kullanarak, kayıt bilgilerini görüntüleyebildikleri gibi tüm sınav notlarını sorgulayabilmektedirler.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı Burs İşlemleri

e-Devlet Kapısında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı işbirliği ile sunulan Burs İşlemleri, birden fazla Kurumun hizmetinin birlikte çalıştığı bütünleşik hizmet kategorisinde değerlendirilmesi nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Hizmet lisans, yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası çalışmalar kapsamında burs başvuru ve takip işlemlerini kapsamaktadır. KYK-MSB-Adalet Bakanlığı-YÖK-ÖSYM ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı servislerinin birlikte çalıştığı bu hizmetler Kurumlar arası servis paylaşımı ile verilen hizmetlere örnek teşkil etmektedir.

Barkodlu Belgeler

e-Devlet Kapısı'ndan sunulan, Adli Sicil Kaydı, Askerlik Durum Belgesi, SGK Hizmet Dökümü gibi 21 belge barkodlu olarak oluşturulup resmi işlemlerde kullanılabilmektedir. Barkodlu oluşturulan bu belgelerin doğrulamasının da e-Devlet Kapısından sunulması ile belge sahteciliğinin önüne geçilmektedir.

Üniversite e-Kayıt

T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nce (ÖSYM) yapılan ÖSYS sonucunda yerleşilen programa türkiye.gov.tr ve e-Devlet Kapısı'nın Android ile IOS uygulamaları üzerinden kayıt yapılabilmektedir. Ayrıca, Üniversite Elektronik Kayıt Belgesinin barkodlu çıktısı alınabilmekte olup, elektronik kayıt işlemi tamamladıktan sonra adayların ayrıca üniversitelerine giderek kayıt yaptırmalarına gerek bulunmamaktadır.

Türksat A.Ş. ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) arasında yapılan işbirliği ile e-Kayıt hizmetlerinin kapsamı genişletilmiştir. 2017-2018 yılı sonbahar eğitim-öğrenim döneminde bazı vakıf üniversitelerinin öğrenci kayıtlarının e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirilebilmesi sağlanmıştır.

Üniversite e-Kayıt Hizmeti aracılığıyla 2017 yılında 417 bin 890 öğrenci, kayıt yaptırmak için yerleştiği üniversiteye gitmeksizin, uzaktan üniversite kaydını yaptırmıştır. Bu sayede, yaklaşık 134 Milyon TL'lik maddi tasarruf sağlanmıştır.

Yurt Başvuru ve Yurt Kayıt

Gençlik ve Spor Bakanlığı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) Genel Müdürlüğü ve Türksat işbirliği ile hazırlanan yurt başvuru hizmeti ile KYK Genel Müdürlüğü'ne bağlı yurtlarda kalmak isteyen öğrenciler, e-Devlet Kapısı üzerinden yurt başvurusu yapabilmekte, kayıt hakkı kazanan öğrenciler kaydını yine e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirebilmektedir.

Bu hizmet ile 2017 yılında 459.995 vatandaş yurt başvurusu yapmıştır. Bu hizmet ile 115 Milyon TL'nin üzerinde maddi tasarruf sağlanmıştır.

Belediye Hizmetleri e-Devlet Kapısı ve Mobil Uygulamada

İşbirliği halinde geliştirilen standartlar çerçevesinde, Belediyeler ile su, kanalizasyon ve gaz dağıtım idareleri, teknik ve idari süreçleri tamamladıktan sonra hizmetlerini e-Devlet Kapısı üzerinden kolaylıkla verebilmektedir. Hali hazırda, 61 ilimizde bulunan 228 adet belediye ve 9 adet yerel hizmet kurumu tarafından sunulan elektronik hizmetlere e-Devlet Kapısı üzerinden erişilebilmektedir.

e-Devlet Kapısı üzerinden ulaşılan belediye hizmetleri arasında uygun olanlar da e-Devlet

Kapısı mobil uygulaması üzerinden sunulmaya başlanmıştır. Böylece belediyeler, herhangi bir yatırım yapmaksızın hizmetlerini mobil ortamdan sunabilmektedir.

Ayrıca, Belediyelere ve yerel hizmet kurumlarına yapılacak ödemelerin e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirilebilmesine yönelik ödeme entegrasyonu tamamlanmıştır. Bu hizmet sayesinde belediyeye borç ödemesi yapmak isteyen vatandaşlar, borcunu kredi kartı ile güvenli bir şekilde ödeyebilmektedir.

Türksat ve Kayseri Talas Belediyesi bu hizmetin ilk uygulamasını birlikte hayata geçirmiştir. Açılan hizmet ile birlikte, Talas Belediyesi'ne borç ödemesi yapmak isteyen vatandaşlar, borcunu kredi kartı ile güvenli bir şekilde e-Devlet Kapısından da ödeyebilmektedir.

İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. (İGDAŞ), İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) ile yapılan çalışmalar neticesinde tüm abonelik ve ödeme işlemleri e-Devlet Kapısından yapılabilmektedir. Pilot olarak çalışılan bu hizmetlerin ardından diğer yerel idarelerle de ödeme çalışmaları yapılmaya başlanmıştır.

e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirilen bu ve benzer hizmetler ile bir taraftan belediye hizmetleri daha geniş kitlelere ulaştırılırken, diğer taraftan vatandaşların yönetime daha çok katılımına, daha etkin rol oynamasına ve yönetimde şeffaflık sağlanmasına katkı verilmektedir.

Kamu Kurumlarına Verilen Hizmetler

"kamu.turkiye.gov.tr" adresi üzerinde geliştirilen altyapı ile kamu kurumları, vatandaştan belge istemeden e-Devlet Kapısı üzerinden bilgi ve belge paylaşarak işlemlerini yürütebilmektedir. Örneğin üniversite öğrencilerinin askerlik tecil işlemleri; üniversiteler ve Milli Savunma Bakanlığı (MSB) arasında kurulan entegrasyon üzerinden gerçekleştirilmekte ve bu sayede öğrencilerin askerlik tecil işlemleri, öğrencilerin herhangi bir işlem yapmasına gerek kalmadan elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir.

Sosyal Medya ve Mobil Cihazlarla e-Devlet Hizmetleri

e-Devlet Kapısı için entegre edilen hizmetler, Android ve iOS akıllı telefonlar ve tabletler üzerinden kullanılabilmektedir. 2015 yılı Aralık ayı içinde Best Of 2015 listesine giren e-Devlet Kapısı Mobil uygulaması ve beraberindeki geliştirici hesabı; Google tarafından, Google Play üzerindeki en iyi ve en güvenilir uygulamaları geliştiren geliştirici hesaplarına verilen, "en iyi geliştirici" unvanına layık görülmüştür.

Ayrıca, Facebook (facebook.com/edevletkapi) ve Twitter (twitter.com/@ekapi) üzerinden e-Devlet Kapısı sayfaları oluşturulmuş olup, buradan hem bilgilendirme yapılmakta hem de vatandaşların görüş ve önerileri alınarak soruları cevaplandırılmakta, hizmet geliştirmelerinde bu verilerden yararlanılmaktadır.

Devam Eden Çalışmalar

Yeni Tasarım

e-Devlet Kapısında yeni tasarıma geçiş çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir. Yeni tasarıma geçiş ile birlikte, e-Devlet Kapısına aşağıda belirtilen özellikler kazandırılacaktır.

- **Güçlü Arama:** Arama işlevi hizmet adlarının yanı sıra alternatif tanımları da (Adli sicil kaydı için iyihal, temiz kağıdı) içermekte ayrıca kullanıcıya öneriler sunmaktadır.
- **Duyarlı/Uyumlu Web Tasarımı:** Tasarım dinamikleri ve günümüz teknolojisine uygun olarak e-Devlet Kapısı portalı yeni teknolojilere uyumlu hale getirilmiştir. Yeni tasarım, kullanılan cihazın boyutuna göre içeriği akıllı şekilde biçimlendirebilmektedir.
- **Kategorilendirilmiş Hizmetler Menüsü:** Yeni tasarım ile birlikte hizmetler; "Sağlık, Eğitim, Ulaşım, Emniyet vb." kategoriler altında gruplanarak, erişimleri daha kolay hale getirilmiştir.
- **Daha Güçlü Erişilebilirlik Özellikleri:** Engelli kullanıcıların hizmetlere kolay erişebilmesi amacıyla kullanılabilirlik çalışması yapılmıştır. Kullanılan tasarım bileşenleri engelli kullanıcıların rahat erişimine uygun olarak tasarlanmıştır.
- **Zengin Hizmet Menüsü:** Yeni tasarımda ilgili/ilişkili hizmetler kolay erişilebilir hale getirilerek, kullanıcılara hizmet önerileri sunulmaktadır. Belediye ve evrak doğrulama hizmetleri gibi birçok kurum tarafından farklı sayfalarda sunulan hizmetlere tek noktadan erişilmesi sağlanmıştır.
- **Çoklu Dil Desteği:** Mevcut tasarımda bulunmayan çoklu dil desteği alt yapısı yeni tasarımla kullanıma hazır hale getirilmiştir.

Elektrik Abonelik İşlemleri Entegrasyonu

Elektrik dağıtım firmalarının vermiş oldukları hizmetlerin e-Devlet Kapısından sunulmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Entegrasyonun tamamlanması ile birlikte vatandaşlarımız, Başvuru, Fatura Sorgulama, Abonelik Bilgi Sorgulama ve Ödeme işlemlerini e-Devlet Kapısı üzerinden yapabileceklerdir.

İş Başvurusu Entegrasyonu

İş başvurularının e-Devlet Kapısından yapılmasını talep eden kurumlarla başlatmış olduğumuz entegrasyon çalışmaları devam etmektedir. Entegrasyonun tamamlanması ile birlikte, iş başvurusu için gereken bilgi ve belgeler e-Devlet Kapısı aracılığıyla, kullanıcıların onayıyla kurumlar arasında paylaşımı sağlanacaktır. Bu sayede, vatandaşlarımız iş başvurusu için gerekli bilgi ve belgeleri toplamak ve iletmekle uğraşmayacak, tüm bu işlemleri e-Devlet Kapısı onlar adına yapacaktır.

Tek Durak Hizmet Noktaları

Dezavantajlı kesimler dahil olmak üzere e-Devlet hizmetlerinin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması, e-Devlet hizmetlerinin farkındalığının ve bilinirliğinin artırılması, vatandaş memnuniyetinin sağlanmasına yönelik bir model tasarlanacaktır. İlk aşamada pilot uygulama yapılması ve daha sonra yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Bütünleşik Hizmetler

Kamu kurumları arasında veri paylaşımını artırılarak, hizmetin uçtan uca bütünleşik olarak sunulması sağlanacaktır. Kamu kurum ve kuruluşları birbirleri arasındaki veri paylaşımı sayesinde vatandaştan belge talep etmeyecek, ihtiyaç duyulan bilgiler veri paylaşımı

sayesinde bütünleştirilerek hizmet sunulmuş olacaktır.

Yeni Hizmet Sunum Modeli

Kullanıcı odaklı hizmet sunumu çerçevesinde; insan yaşam döngüsü içerisinde yer alan doğum, eğitim, iş kurma, evlilik, araç edinme ve kullanma, taşınma ölüm gibi yaşamsal olaylar çerçevesinde senaryolar belirlenecek ve e-Devlet hizmetleri bu senaryolara uygun, kullanıcıları bilgilendirici şekilde ihtiyaç duyulan hizmetlerin elektronik ortamdan gerçekleşmesini sağlayacak şekilde sunulacaktır.

Bürokrasinin Azaltılması ve e-Devlet

e-Devlet kamu yönetiminde; bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin azaltılması, verimlilik, etkinlik ve şeffaflığı sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Bu doğrultuda Başbakanlık ile beraber yürütülen "Bürokrasinin Azaltılması ve e-Devlet" başlıklı çalışma ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet envanterlerinin çıkarılması, hizmet süreçlerinin tekrar gözden geçirilerek daha sade ve yalın hizmet sunulması, talep edilen gereksiz belge ve süreçlerin kaldırılması, elektronik belge yönetim sistemine geçerek yazışmaların KEP üzerinden yapılması, sundukları kamu hizmetlerinin elektronik ortama ve e-Devlet Kapısı'na taşınması, kurumsal ve kurumlar arası güvenlik önlemlerini alarak siber güvenliğin sağlanmasına yönelik çalışmalar yoğun şekilde devam etmektedir.

e-KKTC Projesi

KKTC e-Devlet Projesi (e-KKTC), kamu kurum ve kuruluşlarının e-Kurum'a dönüşmeleri, elektronik ortamda bütünleşik bir e-Devlet hizmetleri altyapısının yazılım ve donanım olarak kurulması ve kamu hizmetlerinin vatandaş odaklı bir yaklaşımla 7/24 kesintisiz ve güvenli bir şekilde bu altyapıdan sunulması projesidir. e-KKTC Projesi ile kamu hizmetlerinin vatandaşa en kolay ve en etkin yoldan, kaliteli, hızlı, kesintisiz, güvenli ve entegre bir yapıda sunulmasına yönelik altyapının ülke düzeyinde oluşturulması hedeflenmektedir.

Gelinen noktada projede %25 nakdi, %35 fiziki gerçekleştirilme sağlanmış olup, proje devam etmektedir.

Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020)

Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) hazırlık çalışmaları için Bakanlığımız koordinesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve STK temsilcilerinin katılımıyla 9.11.2016 tarihinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Söz konusu çalışmalarda;

- Genişbantın ülke ekonomilerinin gelişimine katkısı ve önemi incelenmiştir.
- Ülkemizde genişbantın mevcut durumu, yapılan çalışmalar ile üst politika belgeleri ortaya konulmuştur.
- Genişbantta dünyadaki en iyi uygulamaları ve projeleri ele alınmıştır.

Bu çerçevede; ülkemizdeki sorunları tespit edilerek ve buna ilişkin çözüm önerileri, genişbant stratejileri, eylemleri ile genişbant hedefleri ortaya konarak, bir taslak metin oluşturulmuştur. Oluşturulan Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) Taslağı 24 Mart 2017 tarihinde kurumların görüşüne sunulmuş ve gelen görüşler titizlikle değerlendirilmiştir.

Ülkemizin ilk genişbant stratejisi planı olan "Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020) Yüksek Planlama Kurulu (YPK)'nun onayı için Kalkınma Bakanlığına gönderilmiştir. Plana ilişkin YPK Kararı imza süreci devam etmektedir.

Bu planda, ülkemiz genelinde genişbant altyapısının geliştirilmesi, fiber erişimin yaygınlaştırılması, genişbant bağlantı kapasitesi ve hızının arttırılması, rekabete dayalı pazar yapısıyla sektörel gelişmenin sağlanması ve genişbant talebinin geliştirilmesi temel ilkeler olarak benimsenmiştir.

Bu temel ilkeler çerçevesinde; 3 stratejik amaç altında 25 adet eylem planda yer almaktadır. Ayrıca, ülkemizin 2020 ve 2023 yılı genişbant hedefleri;

- Sabit Genişbant Abone Yoğunluğu, 2020 yılı için %20, 2023 yılı için %30
- Mobil Genişbant Abone Yoğunluğu, 2020 yılı için %80, 2023 yılı için %100
- 16-74 yaş aralığındaki nüfus içerisindeki İnternet Kullanım Oranı, 2020 yılı için %70, 2023 yılı için %80
- Fiber İnternet Abone Sayısı, 2020 yılı için 5 milyon, 2023 yılı için 10 milyon
- En az 100 Mbit/sn Hızda Genişbant Erişim Sağlanabilecek Hane Oranı, 2020 yılı için %50, 2023 yılı için %100,
- En az 1 Gbit/sn Hızda Genişbant Erişim Sağlanabilecek Hane Oranı, 2023 yılı için %20

olarak belirlenmiştir.

Bu doğrultuda, Bakanlığımızın ana hedefi "HER YERDEN HERKESE GENİŞBANT"ı sunmaktır.

Kamu Entegre Veri Merkezi Projesi

15 Ocak 2013 tarihinde Sayın Başbakanımız Başkanlığında gerçekleştirilen Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun (BTYK) 25'inci Toplantısında e-Devlet hizmetlerine ilişkin konular ve gelişmeler gündeme alınmış ve 2013/104 Nolu "Kamu kurumlarının veri merkezlerinin

birleştirilmesine yönelik hukuki, teknik ve idari yapılanma modelinin oluşturulması ve Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezinin kurulması çalışmalarının yapılması" kararına ilişkin çalışmaların Bakanlığımız sorumluluğunda yürütülmesine karar verilmiştir.

İlgili kuruluşlar ile yapılan çalışmalar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınan görüşler çerçevesinde oluşturulan taslak model BTYK'nın 26 ncı toplantısında sunulmuş olup Bakanlığımızca hazırlanan "Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi Kurulması, İşletilmesi ve Yönetilmesine İlişkin Karar" başlıklı Bakanlar Kurulu Taslak Kararı yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderilmiştir.

Ek olarak; 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir;

"ı) Ulusal Kamu Entegre Veri merkezlerine yönelik politika, strateji ve hedefleri belirlemek, eylem planlarını hazırlamak, eylem planlarını izlemek, e-Devlet hizmetlerinde kullanılan verilerin ve sistemlerin barındırıldığı veri merkezlerini kamu entegre veri merkezlerinde toplamak amacıyla verilerin transferi de dahil gerekli altyapıları kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek ve tüm bu faaliyetlere yönelik uygulama usul ve esaslarını belirlemek, kurulum, uygulama ve işletim süreçlerini planlamak, yürütmek ve koordine etmek."
(*www2.tbmm.gov.tr/d24/2/2-2616.pdf*)

Bu kapsamda Kamu Entegre Veri Merkezinin kurulmasına ilişkin fizibilite ihalesi gerçekleştirilmiş olup yüklenici firma ile 27.04.2017 tarihinde sözleşme imzalanarak çalışmalara başlanmıştır. Şu anda projenin birinci fazı olan Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi İle Stratejik Rapor hazırlanmış olup kontrol ve değerlendirmeleri devam etmektedir.

Yerli / Milli E-Posta Projesi

Proje fikri, öncelikle kamu kurumlarında ve kamu kurumları arasında güvenli e-posta iletişimi sağlanması ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Mevcut ticari yazılımların güvenliğinin garanti edilememesi, ihtiyaca göre özelleştirme zorluğu ve ekonomik yükü; yerli veya milli bir e-posta sisteminin kullanımını zorunlu hale getirmiştir.

Hali hazırda, birçok kamu kurumu mesajlaşma için yurt dışı kaynaklı ticari yazılımlar kullanılmaktadır. Bu yazılımlar, genel ihtiyaçlar için hazırlanmış olup, kuruma veya kişilere özgü gereksinimlere göre özelleştirilememektedir. Örneğin, kurumlar tarafından kullanılmakta olan evrak yönetim sistemleri, iş akış sistemleri gibi dış bileşenlerle entegrasyon veya mesajlaşma formları üzerinde ihtiyaç duyulan değişikliklerin yapılması mümkün olmamaktadır.

Yurt dışında geliştirilen ve kaynak kodu erişime kapalı olan yazılımlar için yüzde yüz bir güvenlikten bahsetmek mümkün değildir. Mesajlaşma gibi kritik bir alanda kullanılan yazılımların kaynak kod analizinden geçirilmesi ve kurumun bilgisi dışında unsurlar (güvenlik açığı, arka kapı vb.) içermediğinden emin olunması gerekmektedir. Son olarak, mevcut ticari yazılımlar, yurt içinde tüm kamu kurumlarında kullanıldığı düşünüldü-

günde, sürekli bir ekonomik yük getirmektedir. Bu yazılımların lisans, bakım, yenileme gibi ücretleri, yerli veya milli yazılımlar kullanılarak, uzun vadede ortadan kaldırılabilir.

Projenin öncelikli hedef kitlesi, kamu kurumları ve bu kurumlarda çalışan kişilerdir. Kurumların içinde ve kurumlar arasında güvenli mesajlaşmanın yaygın biçimde kullanılması amaçlanmaktadır. Kurumsal mesajlaşma sağlandıktan sonra, aynı yazılımların, bazı değişikliklerle ulusal çapta kullanımı hedeflenmektedir. Buradaki hedef kitlesi de, kişisel ve e-devletle ilgili işleri için e-posta iletişimine ihtiyaç duyan vatandaşlar olacaktır.

Amaç, her vatandaşın ulusal, yerli veya milli e-posta hesabının olması ve bu hesap kullanarak tüm mesajlaşma ihtiyaçlarını karşılayabilmesidir.

Yerli veya milli e-posta sisteminin 2018 yılı sonuna kadar kullanıma hazır hale getirilerek tüm kamuda yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Üçüncü El Projesi

Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında 20.11.2013 tarihinde imzalanan Engelsiz Bilişim Projeleri İşbirliği Protokolü ile engelli vatandaşların toplumsal yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak haberleşme alanında uygun teknolojiler kullanılarak ihtiyaç duyulan verilere ulaşım ve erişiminin kolay hale getirilmesi ile sosyal haklar ve iş imkânlarından mümkün olan en yüksek oranda faydalanmaları planlanmaktadır.

Engelli erişebilirlik cihazı ve tablet bilgisayar ile herhangi bir nedenle ellerini kullanamayan engellilerin, kendilerine sağlanacak olan tablet bilgisayarın tüm niteliklerini eksiksiz kullanmaları, eğitim ve istihdam alanlarında

Engelli erişebilirlik cihazı ve tablet bilgisayar

fırsat eşitliği yakalamaları ve bilişim alanında engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır.

Söz konusu protokol çerçevesinde Bakanlığımız tarafından 1.000 adet engelli erişebilirlik cihazı ve 1000 adet tablet bilgisayar temin edilerek 17.04.2015 tarihinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na teslim edilmiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı hizmetin, etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için kendilerine teslim edilen ürünlerin öncelikle öğrencilere dağıtılması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'na teslim etmiştir.

Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı Eylem Planı

Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) çerçevesinde yürütülen "Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı Eylem Planı"nın 5. Bileşeninde yer alan 56 ve 57 nolu eylemlerin sorumluluğu Bakanlığımıza verilmiştir.

«Kurumlar arası veri paylaşımının önündeki hukukî ve teknik sorunlar tespit edilecek ve ilgili kurumlar bünyesinde tutulan verilerin çapraz kontrollere de imkân verecek şekilde paylaşımına yönelik çözüm önerileri geliştirilecektir.» başlıklı 57 nolu eylem tamamlanmış ve hazırlanan rapor Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmiştir.

Bitiş tarihi Aralık 2017 olan «Veri paylaşımına esas olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları belirlenecek, bu kurumların güncel veri tespit tabloları hazırlanacak ve bu tablolar diğer kurumlarla paylaşılmak ve söz konusu verilerde gerekli standardizasyon sağlanmak suretiyle kurumlar arasındaki paylaşım kapasitesi artırılacaktır.» başlıklı 56 nolu eyleme ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

BTK Tarafından Yürütülen Faaliyet ve Projeler

Uluslararası Mobil Telekomünikasyon (IMT) Hizmet ve Altyapılarına Yönelik Yetkilendirme Çalışmaları

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından 4.5G (IMT) yetkilendirmesi, 27.10.2015 tarihinde işletmecilere verilmiştir. 4.5G teknolojisi 1 Nisan 2016'da ülkemizde hizmete girmiştir. 4.5G yetkilendirmesi ile işletmecilere şebekede ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan donanım ve yazılım gibi yüksek katma değerli ürünlere ilişkin yatırımlarını yerli imkanlar ile karşılanmasına ilişkin yükümlülük getirilmiştir.

Bununla birlikte, elektronik haberleşme sektöründe yerli ve milli bir üretim ekosisteminin geliştirilmesini temin etmek ve bu alanda faaliyet gösteren firmaları bir araya getirerek ülkemizin üretim hedefleri doğrultusunda güç birliği oluşturulmasını sağlamak amacıyla yerli üreticiler ve işletmeciler ile çalışmalara devam edilmektedir.

5GTR FORUM

Yeni nesil mobil haberleşme teknolojisi 5G, tahminlere göre 2020 yılında kullanılmaya başlanacaktır. Uluslararası standartları şimdilerde belirlenen yeni nesil mobil haberleşme teknolojisi 5G'ye yönelik araştırma ve çalışmalar tüm dünyada hızla devam etmektedir. 5G mobil teknolojilerinin birkaç yıl içinde tüm dünyada kullanılmaya başlanması beklenmektedir. Bu anlamda, ülkemizin de bu yarışta var olması, dünyada 5G ile ilk tanışan ülkelerden biri olması ve bunu yaparken de tüketici konumundan üretici konumuna geçilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, BTK tarafından 5G ve ötesi teknolojilerde öncü bir konuma gelme amacına yönelik olarak, ülkemizde kamu, üniversite, üreticiler, işletmeciler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinin ve tüm çalışmaların koordinasyonunun sağlanması için "Yeni Nesil Mobil Haberleşme Teknolojileri Türkiye Forumu (5GTR Forum)" 29 Nisan 2016 tarihinde kurmuştur.

Forum çalışmaları kapsamında 5G konusunda öne çıkan Kore ve Japonya gibi ülkelerle işbirliği anlaşmaları yapılmış, bu ülkelerin ve ülkemizdeki tüm paydaşların katıldığı toplantılar, konferanslar düzenlenmiştir.

5GTR Forum organizasyon yapısı altında "Çe-

kirdek Ağ", "Fiziksel Ağ", "Hizmet ve Uygulama" ve "Standardizasyon" alt çalışma gruplarının kurularak, faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.

5G Vadisi Açık Test Sahası İşbirliği Protokolü

5G Vadisi Açık Test Sahası İşbirliği Protokolü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Avea İletişim Hizmetleri A.Ş., Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. tarafından 15 Ağustos 2017 tarihinde BTK 17. Kuruluş Yılı Etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilen bir törenle imzalanmıştır. 5G Vadisi Açık Test Sahası ile Türkiye, 5G ve ötesine geçecek teknolojilerin geliştirileceği önemli bir platforma kavuşacaktır.

Türkiye'nin 5G mobil haberleşme teknolojisine mümkün olan en yüksek ölçüdeki yerlilik ve millilik oranlarıyla ve en erken geçen ülkelerden birisi olma hedefi doğrultusunda BTK eşgüdümünde bir 5G ve Ötesi ekosistemi oluşturulması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu amaçla, 5G ve ötesi için ihtiyaç duyulan ARGE, ÜRGE, test ve denemelerin yapılabileceği bir açık test sahasının oluşturulmasının faydalı olacağı değerlendirilmiştir. 5G Vadisi Açık Test Sahası projesi ile Ankara'da Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi yerleşkeleri ile BTK Merkez Binası arasındaki teknoparklar, şehir hastaneleri, alışveriş merkezleri ve diğer büyük kamu binaları gibi yerleşimleri de kapsayan bölgede üniversitelerin, araştırma merkezlerinin, şirketlerin 5G'ye ilişkin uygulama ve teknolojileri test edebilecekleri ve katma değer oluşturabilecekleri bir ortamın yaratılması hedeflenmektedir. Söz konusu bölge, sadece haberleşme sektörünün değil, aynı zamanda 5G ve ötesi teknolojilerle birlikte haberleşme teknolojilerinin daha fazla kullanılacağı dikey endüstriler olarak adlandırılan bilgi ve eğlence, sağlık, enerji, ulaşım ve tarım gibi sektörlerin kamu temsilcilerini bünyesin-

de barındırmakta, ayrıca yüz bine yakın üniversite öğrencisine ev sahipliği yapmaktadır.

5G Vadisinde, BTK, üniversiteler ve işletmecilerin işbirliği ile 5G ve Ötesi teknolojilerin ARGE, ÜRGE ve testlerinin yapılacağı bir altyapı kurulması hedeflenmekte olup, ülkemizdeki tedarikçilerin de 5G Vadisi Açık Test Sahası İşbirliği Protokolü'ne katılması, ayrıca akademisyenler, araştırmacılar, doktora öğrencileri ve start-up'lar gibi 5G konusunda teknoloji üreten herkesin bu açık test sahasından faydalanması planlanmaktadır. 5G Vadisi Açık Test Sahası, elektronik haberleşme sektörünün tüm paydaşları için yeni ARGE fırsatlarına olanak sağlayacak, kamu-üniversite-işletmeci-sanayi işbirlikleri bağlamında etkili araştırmalar ve projeler yürütülmesine imkân yaratacak, ekosisteme katma değeri yüksek iş imkânları oluşturarak istihdama katkı sağlayacaktır.

Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi (EHABS) Kurulumu Projesi

EHABS ile ülkemizin elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin tek merkezde toplanması, bu bilgilerin Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) tabanlı bir haritada gösterilmesi, geçiş hakkı ve tesis paylaşımına ilişkin süreçlerin etkin ve hızlı bir şekilde uygulanmasına katkı sağlanması, geçiş hakkı süreçlerinin takip edilmesi, afet ve acil durum haberleşme envanter bilgilerinin tutulması, evrensel hizmet ile afet ve acil durum haberleşmesi kapsamında genişbant erişimin yaygınlaşmasına ilişkin politikaların belirlenmesine yardımcı olması ve diğer kurumların karar destek sistemlerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. EHABS'ın işletime alınmasıyla işletmecilerin altyapılarına ilişkin faaliyetleri kolaylıkla takip edilebilecek, tesis edilen altyapının ayrıntılı biçimde görüntülenmesi mümkün olacaktır. Diğer yandan geçiş hakkını kullanan işletmeciler ile geçiş hakkı sağlayıcısı arasında yapılan işlemler takip edilebilirken, geçiş hakkı ve tesis paylaşımının uygulanmasında yaşanan sorunlar tespit edilerek çözüme yönelik işlemler gerçekleştirilebilecektir.

13/07/2016 tarihli ve 29769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektronik Haberleşme Altyapı ve Bilgi Sistemlerine İlişkin Yönetmelik" ile işletmecilerin EHABS'a altyapı verilerini girmesi ve doğruluğunu sağlaması zorunlu hale gelmiştir.

EHABS projesinin ilk adımı olan Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi'nin (HABS) kurulumu tamamlanmıştır. HABS, ülkemiz elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin merkezi bir veri tabanında toplanması, yönetilmesi, işlenmesi, BTK tarafından işletmeciler ve kurumlardan sağlanan mevcut altyapı verilerinin sisteme aktarılması, yeni veri girişlerinin desteklenmesi, web ortamında kullanıcılara sunulması, ilgili veriler üzerinden sorgulama yapılması ve bilgilerinin görüntülenmesi için gerekli yazılımı içeren sistemdir.

Bu çerçevede işletmecilerden alınan altyapı bilgilerinin HABS'a girilmesi işlemleri gerçekleştirilmiştir. İşletmeci altyapı bilgileri coğrafi bilgi sistemi temelli bir haritada gösterilebilmektedir.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmecilere Yönelik Denetim Faaliyetleri

BTK tarafından elektronik haberleşme sektöründe yer alan işletmecilere yönelik mali, teknik, hukuki ve idari düzenlemeler yapılmaktadır. Gerek işletmecilerin faaliyetlerinin yetkilendirme şartlarına uygunluğu, gerekse yetkisiz bir şekilde elektronik haberleşme hizmeti sunanlar ile

ilgili olarak, BTK'ya yapılan ihbar ve şikâyetler ile re'sen yapılan incelemeler neticesinde iddialar değerlendirilmekte, gerekli işlemler gerçekleştirilmektedir.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kapsamında Yürütülen Denetim Faaliyetleri

Elektronik haberleşme piyasasına arz edilen telsiz cihazları ve telekomünikasyon terminal cihazlarının teknik düzenlemelere uygunluğunun sağlanması amacıyla gerekli düzenlemeler BTK tarafından yapılmakta ve yıl boyunca denetimlere devam edilmektedir. Denetimlerde, Avrupa standartlarının esas alındığı ve uyumlaştırılmış mevzuat çerçevesinde ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediği ve güvenli olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda mobil telefon cihazı başta olmak üzere, tablet bilgisayar, insansız hava araçları (drone), giyilebilir cihazlar (akıllı saat), telsiz cihazları (kara, hava ve deniz), alçak güçlü telsiz cihazları (PMR 446), navigasyon cihazı, TV ve FM radyo/TV verici cihazları, bebek monitör cihazı, telsiz telefon cihazı, telemetri cihazı, FM vericiler ve kablosuz erişim cihazları (access point, uzaktan kumanda, kablosuz Mouse ve klavye v.b) denetlenmektedir. 2017 yılının ilk 8 ayında; 359 firmanın 248 marka, 970 modeline ait 1.596 adet cihaz denetlenmiştir. Denetimlerin tamamı hazırlanan denetim planları çerçevesinde gerçekleştirilmiş, alınan şikayet ve ihbarlar aylık denetim planlarına dahil edilmiştir. Yapılan denetimlerde 465 cihaz ile ilgili aykırılık tespit edilmiştir. Ayrıca laboratuvarda test edilmek üzere 233 adet cihaz numunesi alınmıştır. Denetlenen cihaz gruplarına göre, 2017 yılı ilk yarısında yapılan denetimler, alınan numuneler ve tespit edilen aykırılıklar Tablo 1'de özetlenmektedir.

Denetlenen cihazların dağılımına bakıldığında en büyük grubun mobil telefon cihazı olduğu görülmektedir. Bunun yanında tablet bilgisayar kablosuz erişim cihazları, ve akıllı oyuncak (Drone) denetim sayıları da dikkat çekecek seviyede yüksektirler.

PGD faaliyetleri sonucunda güvensiz olduğu tespit edilen Heider marka Pro5 model cihazların üreticisi olan Metem Teknoloji Sistemleri San. Tic. Ltd. Şti.'ye 14/03/2017 tarihli ve 2017/DK-TED/90 sayılı Kurul kararı ile 123.914 (yüzyirmiüçbindokuzyüzondört) TL idari para cezası uygulanması ile birlikte cihazların piyasaya arzının durdurulması, arz edilmiş cihazların piyasadan toplatılması ve güvensizliğin ülke genelinde dağıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanına karar verilmiştir. Ayrıca söz konusu cihazın güvensiz olarak tespit edildiği Kurum web sitesi ve Resmi Gazete'de yapılan ilan ile tüketicilere duyurulmuştur.

Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında 2014/53/EU sayılı Radio Equipment Directive (Radyo Ekipmanları Direktifi-RED) çalışmalarının sonuna gelinmiş ve oluşturulan taslak Telsiz Ekipmanları Yönetmeliği Avrupa Komisyonuna gönderilmiştir. Komisyondan gelen görüşler doğrultusunda Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girecektir.

Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında Avrupa Birliği'nin (AB) TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange) Programına katılım sağlanmış, RED'in yürürlüğe konulması ve uygulanmasındaki örnekleri yerinde görebilmek amacı ile 17-18 Mayıs 2017 tarihlerinde Macaristan'a iki günlük bir ziyaret düzenlenmiştir. Söz konusu ziyaret taslak Telsiz Ekipmanları Yönetmeliğinin oluşturulması aşamasında olumlu katkılar sağlamıştır.

TABLO 1 Ürün Gruplarına Göre Piyasa Gözetim Verileri

	Denetim Sayısı	Aykırılık	Alınan Numune Sayısı
+2.4 GHZ WIRELESS AUDIO/VIDEO SENDER	1	1	0
3G SMALL CELL	1	1	0
4.5G MOBİL WI-FI MODEM	1	0	0
4G MOBİLE WİFİ	2	0	0
ACCESS POINT CİHAZI	21	6	0
ADSL KABLOSUZ MODEM	23	2	1
AKILLI GİYİLEBİLİR CİHAZ	8	6	1
AKILLI OYUNCAK (DRONE)	40	28	8
AKILLI OYUNCAK (DRONE) KONTROL	1	1	0
ALÇAK GÜÇLÜ TELSİZ CİHAZI (PMR 446)	64	15	25
AMATÖR EL TELSİZ CİHAZI (DUAL BAND FM TRANSMITTER)	1	1	0
AMATÖR TELSİZ CİHAZI	1	0	0
ARAÇ NAVİGASYON SİSTEMİ	1	1	0
BEBEK MONİTÖR CİHAZI	66	8	7
BEBEK TELSİZ CİHAZI	11	3	1
BLUETOOTH ARAÇ KİTİ	2	1	0
BLUETOOTH BİLEKLİK	2	2	0
BLUETOOTH HOPARLÖR	17	13	0
BLUETOOTH KLAVYE	3	0	0
BLUETOOTH KULAKLIK	43	27	0
BLUETOOTH MINI USB	1	1	0
BLUETOOTH MUSIC RECEIVER	2	2	0
BLUETOOTH SPEAKER	6	2	0
DECT TELSİZ TELEFON CİHAZI	11	2	0
DENİZ VHF/FM EL TELSİZ CİHAZI	1	1	0
DENİZ VHF/FM SABİT TELSİZ	4	1	0
DVR-VİDEO KAYIT CİHAZI	5	5	3
EL TELSİZ CİHAZI	2	0	0
EL TERMİNALİ (Wİ-Fİ, BLUETOOTH)	4	3	0
FM TRANSMITTER CİHAZI	22	3	0
GERÇEKLEŞTİRİLEMEDİ	27	0	0
GNSS RECEIVER &BLUETOOTH (UHF RADIO MODEM İÇERİR)	3	3	0
GPS ANTEN	2	1	0
GPS CHARTPLOTTER	3	0	0
GPS CHARTPLOTTER / FISH FINDER	4	0	0
GPS ÇOCUK İZLEME CİHAZI	2	0	4
GSM CEP TELEFONU	2	0	0
GSM EL TERMİNALİ	1	1	0
GSM MODEM	1	0	0
GSM REPEATER	11	11	0
GSM RF MODÜL	1	1	0
GİYİLEBİLİR CİHAZ (AKILLI SAAT)	34	12	7
HALK BANDI (CB) TELSİZ	3	1	0
IP BEBEK MONİTÖR	1	1	0
KABLOLU TELEFON CİHAZI	1	1	0
KABLOSUZ 4.5 G MODEM	2	0	0
KABLOSUZ ADAPTÖR	16	7	0
KABLOSUZ ADSL 2+ MODEM	9	3	4
KABLOSUZ ALARM KONTROL PANELİ	1	1	0
KABLOSUZ AĞ GENİŞLETİCİ	6	3	1
KABLOSUZ DEPOLAMA CİHAZI	2	1	0
KABLOSUZ DUAL BAND ROUTER	1	1	0
KABLOSUZ DUAL BAND VDSL/ADSL MODEM ROUTER	1	0	0
KABLOSUZ ERİŞİM CİHAZI	7	4	0
KABLOSUZ FOTOĞRAF YAZICI	2	2	0
KABLOSUZ GENİŞLETİCİ	2	0	0
KABLOSUZ HOPERLOR	4	1	0

	Denetim Sayısı	Aykırılık	Alınan Numune Sayısı
KABLOSUZ KLAVYE CİHAZI	5	4	0
KABLOSUZ KLAVYE VE MOUSE SETİ	23	13	0
KABLOSUZ KULAKLIK	12	7	2
KABLOSUZ MOUSE CİHAZI	35	21	0
KABLOSUZ MİKROFON SİSTEMİ	12	10	0
KABLOSUZ OYUN KONSOLU	1	1	0
KABLOSUZ OYUN KONTROL KOLU	4	3	0
KABLOSUZ ROUTER	8	2	0
KABLOSUZ SİNYAL AKTARICI	7	7	0
KABLOSUZ USB ADAPTOR	13	7	0
KABLOSUZ VDSL/ADSL MODEM ROUTER	3	1	0
KABLOSUZ ŞARJ CİHAZI	1	0	3
KLİMA PAKETİ	1	1	0
MOBİL TELEFON CİHAZI	429	56	107
MOBİL TELEFON CİHAZI (Çift Sim Kart)	136	25	40
MOTORCYCLE ALARM	2	2	0
MOTOSİKLET SÜRÜCÜLERİ ARASI KONUŞMA SİSTEMİ	1	1	0
NAVİGASYON CİHAZI	69	12	4
NOTEBOOK	3	2	0
PANJUR VE KEPENK MOTOR KONTROL KARTI	1	1	0
PORTABLE BLUETOOTH SPEAKER	1	1	0
PORTABLE WIRELESS AMPLIFIER SYSTEM	3	3	0
POWERLINE ADAPTOR	1	0	0
SANAL GERÇEKLİK GÖZLÜK	1	1	3
TABLET BİLGİSAYAR CİHAZI	192	46	3
TELEMETRİ CİHAZI	3	0	0
TELSİZ CİHAZI	7	0	0
UHF EL TELSİZ CİHAZI	16	4	0
UHF FM ANALOG EL TELSİZ CİHAZI	2	1	0
UHF ROLE CİHAZI	2	1	0
UHF TRUNK EL TELSİZİ	2	0	0
UHF/FM ANALOG ARAÇ TELSİZİ	3	1	0
UHF/FM DIGITAL ARAÇ TELSİZİ	3	1	0
UHF/FM DIGITAL EL TELSİZİ	11	3	0
UHF/FM EL TELSİZ CİHAZI	9	2	0
UHF/VHF DUAL BAND FM TRANSCEIVER	1	1	2
UZAKTAN KUMANDA ALICI CİHAZI	1	0	1
UZAKTAN KUMANDA CİHAZI	5	4	3
UZAKTAN KUMANDALI DRONE	1	1	0
UZAKTAN KUMANDALI MULTIKOPTER	1	1	0
UZAKTAN KUMANDALI OYUNCAK ARABA	4	4	0
VHF ARAÇ TELSİZ CİHAZI	2	1	0
VHF EL TELSİZ CİHAZI	3	1	0
VHF/FM DIGITAL EL TELSİZİ	1	0	0
VHF/FM EL TELSİZ CİHAZI	3	0	0
WCDMA SMALL CELL (METRO CELL OUTDOOR)	1	1	0
WI-FI RANGE EXTENDER	2	2	1
WIRELESS CONTROLLER	1	1	0
WIRELESS DISPLAY TV ADAPTER	1	1	0
WIRELESS ROUTER	2	1	0
WIRELESS ROUTER REPEATER	3	2	0
Wİ-Fİ ACCESS POINT	5	1	1
Wİ-Fİ AĞ GENİŞLETİCİ	12	7	1
Wİ-Fİ MODEM ROUTER	6	2	0
Wİ-Fİ REPEATER	1	1	0
Wİ-Fİ YAZICI	2	2	0
GENEL TOPLAM	1596	465	233

Piyasa Gözetim Laboratuvarı

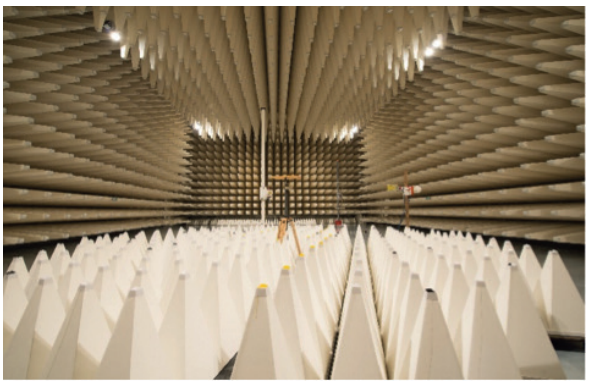
Piyasa Gözetim Laboratuvarı

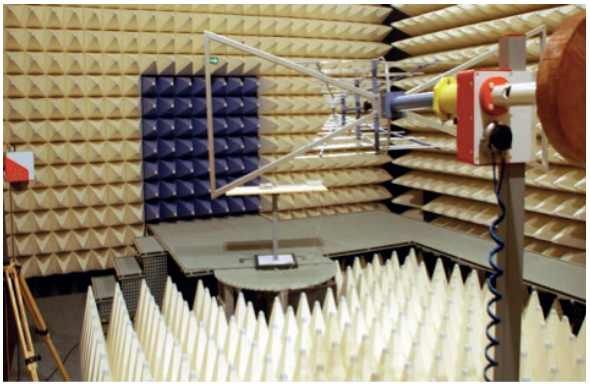
AB Mali İşbirliği Projesi kapsamında yürütülen ve %75'lik kısmı AB fonlarından karşılanan 4,8 milyon Euro bütçeli "Telekomünikasyon Sektöründe Piyasa Gözetimine İlişkin Fiziki Altyapının Geliştirilmesi" başlıklı projenin tamamlanmasıyla birlikte BTK, TTTE Yönetmeliği kapsamında yer alan ürünlerin temel gereklere uygun olup olmadığının kontrolü amacıyla PGD faaliyeti kapsamında standartlara uygunluk testlerinin gerçekleştirilebileceği bir laboratuvar altyapısına kavuşmuştur.

2007 yılında Piyasa Gözetimi Laboratuvarı olarak test faaliyetlerine başlayan birim, 2008 yılında Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği-TS EN ISO/EC 17025 standardı kapsamında Kalite Yönetim Sistemini bünyesinde tesis etmiştir. Altyapısında EMC, RF, LVD ve SAR laboratuvarlarını barındıran Piyasa Gözetim Laboratuvarı Müdürlüğü, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından yapılan denetim sonrasında Nisan 2009'da akredite edilmiş olup, bu tarihten itibaren faaliyetlerini akreditasyonlu olarak sürdürmektedir.

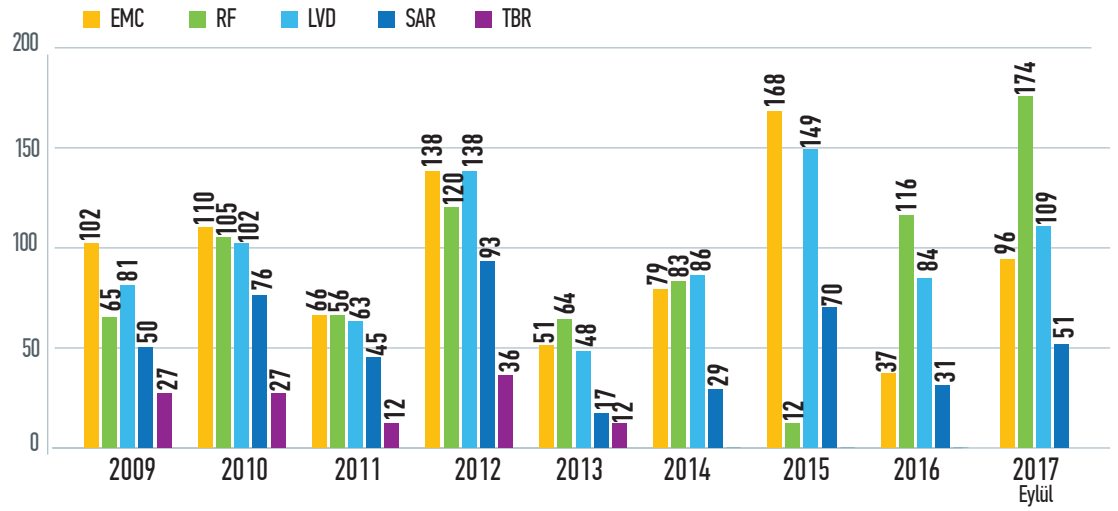
Laboratuvarda yapılan test ve ölçümler sonucunda standartlara uygun bulunmayan cihazlara ilişkin olarak, mevzuatta tadat edildiği üzere, firmalara idari para cezası uygulanması ya da bahse konu cihazların piyasadan toplatılması gibi çeşitli müeyyideler uygulanabilmektedir.

2009-2017 yılları arasında PGD kapsamında EMC, RF, LVD ve SAR testlerine tabi tutulan mobil ve sabit telefonlar ile çeşitli telsiz cihazları sayılarına veriler Grafik 21'de gösterilmektedir.

GRAFİK 21 **PGD Kapsamında Test Edilen Cihaz Sayıları**

2016 yılı Mart ayından itibaren LVD laboratuvarında bilgi teknolojisi cihazlarında kullanılan bataryaların elektriksel güvenlik testleri yapılmaya başlanmıştır. Bunların dışında cihazların uyumluluk ve güvenlik testleri bağlamında laboratuvarlar arası karşılaştırma testlerine her yıl katılım sağlanmakta ve laboratuvarın test yeterliliği ortaya konulmaktadır.

Baz İstasyonları Ölçüm Sonuçlarının İnternet Ortamında Yayınlanması Projesi

Ülkemizde kurulan bütün baz istasyonlarına BTK tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmekte olup, güvenlik sertifikası düzenlenen baz istasyonlarının Elektromanyetik Alan ölçümleri de BTK tarafından yetkilendirilmiş ölçüm yetki belgeli kuruluşlar ve BTK personelince gerçekleştirilmektedir.

Vatandaşlarımız zaman zaman yakınlarına kurulan baz istasyonlarının kaçak kurulduğunu ya da bu istasyonlarla ilgili herhangi bir ölçüm faaliyeti gerçekleştirilmediğini düşünebilmektedir. Vatandaşlarımızda oluşan bu algının giderilmesinin baz istasyonları ölçüm sonuçlarının kamuoyuna açılması ile giderilebileceği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda geliştirilen bir proje ile e-devlet kapısı üzerinden BTK veri tabanlarında bulunan ölçüm bilgilerinin yayınlanması amacıyla gerekli alt yapı oluşturulmuştur.

Geliştirilen hizmette, harita üzerinde seçilen bir noktaya en yakın baz istasyonunun ölçüm değerinin görüntülenmesi, bu baz istasyonunun seçilen noktaya uzaklığı, güvenlik mesafesi, baz istasyonu sektörlerinde ölçülen en yüksek değer, bu baz istasyonu için ülkemizde belirlenen cihaz başına limit değeri ve ICNIRP tarafından belirlenen limit değerinin internet üzerinden yayınlanması sağlanmıştır. Projenin başlangıcından günümüze kadar yaklaşık 821 bin 756 kişi sisteme girerek 2 milyon 410 bin adet sorgulama gerçekleştirilmiştir.

Elektromanyetik Alanları Sürekli İzleme Sistemi (ESİS)

BTK tarafından yapılan ölçüm ve denetimlere ek olarak, baz istasyonlarının birden fazla sayıda bulunduğu okul, hastane, ana okulu vb. yerlere elektromanyetik alanları sürekli izleme sistemi (ESİS) kurulmuştur.

ESİS, belli kriterlere göre özel olarak seçilmiş noktalara yerleştirilen ölçüm cihazları ile televizyon ve radyo vericileri, kablosuz ağlar ve baz istasyonları gibi geniş bantta yayın yapan kaynakların oluşturduğu elektromanyetik alan şiddeti değerlerinin (7 gün/24 saat) sürekli ölçülmesi ve alınan ölçüm değerlerinin uluslararası limit değerlere göre kontrol altında olup olmadığının denetlenmesi ve halkımızın bilgilendirilmesi amacıyla kurulan bir sistemdir.

ESİS kapsamında Ankara'da 9 adet, İzmir'de 5 adet ve İstanbul'da da 1 adet olmak üzere toplam 15 adet ölçüm cihazı öncelikli olarak okul, anaokul, üniversite ve özel apartman binaları başta olmak üzere çeşitli yaşam alanlarına kurulmuş bulunmaktadır. ESİS ortamdaki elektromanyetik alanların sürekli ölçümüne dayalı Avrupa'da birçok ülke tarafından yeni uygulanmaya başlayan bir ölçüm yöntemidir. Bu yöntem ile baz istasyonları gibi kaynakların yaymış olduğu elektromanyetik alan seviyesi kontrol altında tutulmakta ve ölçülen değerler http://ema-olcum.btk.gov.tr/ internet adresinden online olarak takip edilebilmektedir.

ESİS ile isteyen her vatandaşımız kurulu bulunan ölçüm cihazları arasından seçeceği herhangi bir noktaya ait tüm güncel ve geçmiş verilere kolayca ulaşabilmekte ve bu kapsamda elde ettiği sonuçları uluslararası uygulamalar ile kıyaslayabilmektedir.

Acil Durumlarda Kullanılmak Üzere Kullanılan Uydu Haberleşmeli Baz İstasyonları

Bakanlığımız ve BTK koordinasyonunda yapılan çalışma ile 39 ilimizde afet ve acil durumlarda kullanılmak üzere uydu transmisyonlu mobil baz istasyonu kurulmuştur (Tablo 2). Mobil istasyonların her ilimizde bir adet olacak şekilde bulunması hususunda çalışmalar devam etmektedir.

TABLO 2 **Mobil Baz İstasyonu Kurulan İller**

Adana	Bursa	Gaziantep	Konya	Ordu	Tokat
Adıyaman	Çanakkale	İstanbul	Kütahya	Osmaniye	Tunceli
Ağrı	Çankırı	İzmir	Malatya	Samsun	Van
Ankara	Denizli	Kars	Mardin	Sivas	Zonguldak
Antalya	Diyarbakır	Kastamonu	Mersin	Şırnak	
Bitlis	Erzurum	Kayseri	Muğla	Trabzon	
Bolu	Eskişehir	Kocaeli	Nevşehir	Tekirdağ	

Yeni Milli Monitor Sistemi Tedariki

Yeni Milli Monitör Sistemi tedariki revizyonu kapsamında yeni nesil 1 adet Mobil Yön Kestirme ve Monitör İstasyonu (MOBDF) 2015 yılı içerisinde temin edilmiş olup kullanılmaktadır. Bu kapsamda;

- Elektromanyetik girişime (EMG) sebep olan sinyallerin tespiti, analizi ve EMG'lerin bertaraf edilmesine yönelik faaliyetlerin yerine getirilmesinde,
- Lisanslı yayınların lisansa uygunluk analizinde,
- Lisansız yayınların analizi ve yer tespitinde,
- Spektrum doluluğu analizinde,
- 2N/3N/4.5N mobil haberleşme sistemleri analizinde

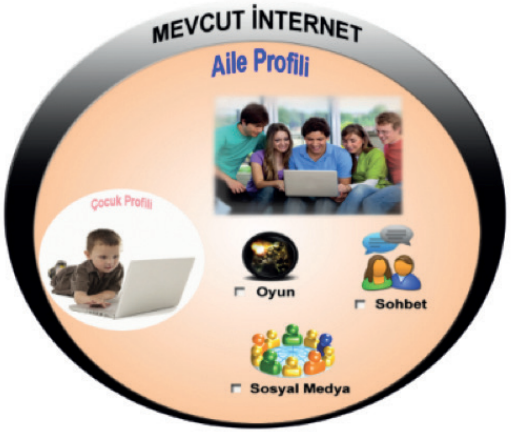
kullanılmak üzere 2017 yılı içerisinde 7 Bölge Müdürlüğümüz için 7 adet mobil, 12 adet sabit ve 15 adet taşınabilir monitör istasyonu temin edilmesi planlanmaktadır.

Sabit İnternet Hizmet Kalitesine Dair Ölçütlerin Bağımsız İzleyici Metoduyla İzlenmesi

Bu konuda yürütülecek proje sonucu ülkemizde sabit internet hizmeti sunan işletmecilerin (hız, gecikme, veri kaybı gibi ölçütler için) hizmet kalitesi ölçümlerinin üçüncü bir taraf (bağımsız izleyici) marifetiyle gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. İşletmeciler, söz konusu ölçümler için abone modemlerinin önüne bağlanacak cihazların hangi abonelerinde yer aldığını bilmeyeceklerdir. Bu şekilde ölçümlerin etkin örneklemeye dayalı olarak tarafsız bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Projenin; 2017 yılının üçüncü çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

Güvenli İnternet Hizmeti

Güvenli İnternet Hizmeti (GİH); 5809 sayılı EHK ve Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği kapsamında, çocukların ve gençlerin internet üzerindeki bilgi kirliliğinden ve zararlı içeriklerden korunmaları amacıyla oluşturulmuş alternatif bir internet erişim hizmetidir. Düzenlemenin en önemli sebebi, internet kullanıcılarının İnternet Bilgi İhbar Merkezine ilettikleri talepler ve şikâyetlerden kaynaklanmıştır.

İlgili işletmecilerle yapılan teknik çalışmalar sonucunda 24 Ağustos 2011 tarihinde "İnternetin Güvenli Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar" Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu tarafından belirlenerek yayımlanmış ve 22 Kasım 2011 tarihinde hizmet isteyen tüm bireysel kullanıcıların kullanımına sunulmuştur.

Bu hizmet, dünya uygulamaları paralelinde, tamamen TERCİHE BAĞLI ve ÜCRETSİZ olarak sunulmaktadır. Bu hizmetten yararlanmak isteyen aboneler isteklerini internet servis sağlayıcılarına bildirebilmektedirler. Hiçbir talepte bulunmazlarsa mevcut inter-

netlerini kullanmaya devam etmekte ve hizmetten memnun kalmamaları durumunda Güvenli İnternet Hizmeti almayı sonlandırabilmektedirler.

"Seçmek özgürlüktür" sloganıyla çalışmaya başlayan Güvenli İnternet Hizmeti ile aileler çocuklarını İnternetin zararlı etkilerinden koruyabilmektedir. Bu kapsamda kullanıcılara çocuk ve aile profilleri sunulmaktadır. Aboneler diledikleri an profiller arasında geçiş yapabilmektedirler. Güvenli İnternet Hizmeti, Temmuz 2017 sonu itibariyle 5.097.600 abone tarafından tercih edilmiştir(%89'u Aile profili, %11'i Çocuk profili).

Güvenli İnternet Merkezi

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında Toplumu internetin risklerinden korumak, daha güvenilir, etkin ve bilinçli internet kullanımı noktasında çocukları, gençleri ve aileleri bilgilendirmek ve yaşanılan problemlere çözümler sunmak amacıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu bünyesinde Güvenli İnternet Merkezi kurulmuştur.

Kurum bünyesinde faaliyet gösteren Bilgi ve İhbar Merkezi, Bilinçlendirme Merkezi ve yeni oluşturulan Yardım Merkezi tek çatı altında toplanmıştır. Böylece Dünyadaki örnekleriyle uyumlu hale getirilmiştir.

Bilgi ve İhbar Merkezi; internetin yasadışı içeriğine ilişkin ihbarlar www.ihbarweb.org.tr adresi üzerinden alınarak değerlendirilmektedir.

Yardım Merkezi; konusunda uzman personel ile başta çocuk ve aileler olmak üzere internet kullanıcılarının yaşadıkları problemlere yönelik çözüm sunmaktadır. www.internetyardim.org.tr üzerinden de online yardım sunmakla birlikte, vatandaşların internet kaynaklı sorunlarına yönelik ilgili kurumlarla işbirliği içinde çalışmaktadır.

GÜVENLİ İNTERNET MERKEZİ

www.gim.org.tr

Bilinçlendirme Merkezi; internet siteleri üzerinden internet güvenliği ve internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve STK'lar ile birlikte çalışmalar yapmaktadır. Gerek sosyal ağlardan gerekse www.guvenliweb.org.tr üzerinden internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımına yönelik bilgiler sunulmaktadır.

Çocuk ve gençlerin interneti belirli bir sorumluluk dâhilinde güvenle kullanmalarını destelemek ve onları internetin yasadışı ve zararlı içeriklerinden korumak amacıyla 1999 yılında Avrupa Birliği Komisyonu bünyesinde oluşturulan Güvenli İnternet Programı kapsamında 2004 yılında INSAFE (European Safer Internet Network) ağı kurulmuştur. INSAFE tarafından her yıl şubat ayında organize edilen Güvenli İnternet Günü, ülkemizde de 7 Şubat 2017 tarihinde BTK bünyesinde paydaşlarla birlikte kutlanmıştır. Ayrıca öğrencilerin katıldığı "İnternettesin, Güvende Misin?" konulu kısa video yarışması yapılmıştır.

Milli Güvenlik ve Kamu Düzeninin Sağlanmasına Yönelik Düzenlemeler

Milli güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması ve kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesine yönelik olarak yapılan çalışmalar kapsamında, BTK organizasyon yapısı ve BTK personeli nezdinde yürütülen çalışmalara ilave olarak, 18.07.2016 tarihli ve 2016/İK/334 sayılı Kurul Kararı ile 27.07.2016 tarihli ve 2016/DK-YED/349 sayılı Kurul Kararları ile ilgili mevzuata istinaden, BTK tarafından yetkilendirilen elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler ile, posta sektöründe faaliyet gösteren hizmet sağlayıcılarının ve bu şirketlerin ortaklarının Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı kalkışma, darbe ve terör faaliyetleri başta olmak üzere milli güvenliği ve kamu düzenini ihlal eden faaliyet ve eylemlerde bulunan terör örgütü mensuplarının ve işbirlikçilerinin söz konusu işletmeci ve hizmet sağlayıcılarda herhangi bir şekilde istihdam edilmelerinin önlenmesini teminen, işletmecilerin/hizmet sağlayıcıların denetlenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Bu çerçevede, işletmecilerin yetkilendirme süreçlerinde bu husus da değerlendirilmektedir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü Tarafından Yürütülen Ulusal Siber Güvenlikle İlgili Faaliyet ve Projeler

SİBER GÜVENLİK YOL HARİTASI

Bu program ile kamu kurum ve kuruluşlarınca bilişim altyapısı üzerinden sağlanan her türlü hizmet, işlem ve veri ile bunların sunumunda yer alan sistemlerin güvenliğinin sağlanmasına ve gizliliğin korunmasına yönelik tedbirlerin alınması ve bilgi iletişim teknolojilerine ilişkin kritik altyapıların işletiminde yer alan gerçek ve tüzel kişilerce uyulması gerekli usul ve esasların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

2012/3842 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve 5809 Sayılı Kanun ile Bakanlığımıza verilen görev ve yetkiler çerçevesinde Ulusal Siber Güvenlik Organizasyonu oluşturulmuş olup bu kapsamda Bakanımız başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarından oluşan Siber Güvenlik Kurulu oluşturulmuş, Bakanlığımızın ve Siber Güvenlik Kurulunun görev ve yetkileri belirlenmiştir.

Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanan ilk strateji ve eylem planımız olan "Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2013-2014 Eylem Planı" kapsamındaki çalışmalar tamamlanmıştır.

Ulusal Siber Güvenlik Organizasyonu kapsa-

mında Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) 2013'te Bakanlığımız tarafından BTK bünyesinde kurdurulmuş olup faaliyetlerine başlamıştır.

USOM; siber olaylara ve tehditlere ilişkin alarm, duyuru, farkındalık faaliyetleri yürütmekte, web sitesi ve diğer kanallar üzerinden güvenlik bildirimleri yayınlayarak kurumlara bildirmektedir.

Bakanlığımız koordinasyonunda, USOM siber ihbar kaynaklarının artırılması amacı ile Olay Müdahale ve Güvenlik Ekipleri Forumu (FIRST), Bilgisayar Güvenliği Olay Müdahale Ekipleri Görev Gücü – Güvenilir Paydaşlar (TI) ve CAMP organizasyonlarına üye olunmuştur.

Bilgi işlem birimine sahip kurum ve kuruluşlarda Bakanlığımız koordinasyonunda kurulan Kurumsal SOME'ler (Siber Olaylara Müdahale Ekipleri) ve Siber Güvenlik Kurulu kararı gereğince kritik altyapı sektörü olarak belirlenen sektörlerde Sektörel SOME'ler; USOM'un koordinasyonunda 7/24 müdahale esasına göre çalışmaktadır. 2013 yılında yayınlanan SOME Tebliği ile Bakanlığımızca hazırlanarak web sitemizde yer alan Kurumsal ve Sektörel SOME Kurulum ve Yönetim Rehberleri doğrultusunda SOME kurulum ve faaliyetleri yürütülmekte olup rehberlerin gelişen teknoloji,değişen koşullar ve gereksinimler göz önünde bulundurularak güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Ağustos 2017 sonu itibariyle 9 sektörel some ve 716 kurumsal some olmak üzere toplam 725'e ulaşmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları arasındaki veri iletişiminin internete kapalı, fiziksel ve siber saldırılara karşı daha güvenli sanal bir ağ üzerinden yapılmasını amaçlayan Kamu Sanal Ağı (KamuNet) Projesi hazırlanmıştır.

KamuNet'e ilişkin:

- Kamu Kurumlarının birbirleriyle veri iletim yöntemlerinde standardın sağlanması amacıyla yöntem ve teknik süreçlerin belirlenmesine yönelik hazırlanan "KamuNet Erişim Rehberi" Mayıs 2016'da kamu kurumlarına gönderilmiş,
- Proje kapsamında yürütülecek çalışmalarda ihtiyaç duyulacak her türlü destek ve yardımın bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca titizlikle sağlanması ve ulusal siber güvenliğin sağlanması adına önem verilen bu projenin en kısa süre içerisinde tamamlanması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının, KamuNet ağına dahil olması amacıyla 2016/28 sayılı KamuNet'e ilişkin Başbakanlık Genelgesi,
- KamuNet'e bağlı bilgi ve iletişim sistemlerine ilişkin olarak karşılaması gereken asgari gereklilikler ile bu kurumların denetlenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ilişkin 21 Haziran 2017 tarihli "KamuNet Ağına Bağlanma ve KamuNet Ağının Denetimine. İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" yayımlanmıştır.

KamuNet'e dahil olan kurum sayısının artırılması ve KamuNet'te veri trafiğinin şifreli yapılabilmesi için gerekli olan çalışmalar Bakanlığımız koordinasyonunda devam etmektedir.

2016-2019 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı

Gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri ve edinilen tecrübeler doğrultusunda Bakanlığımızca hazırlanan ve Siber Güvenlik Kurulunda onaylanarak ve yürürlüğe giren "2016-2019 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı", kapsamında:

- Bakanlığımız HGM tarafından kurumlarla beraber yapılan çalışmalar sonucunda 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na siber güvenliğe ilişkin maddeler eklenmesi çalışmaları tamamlanarak taslak metin Başbakanlığa gönderilmiş olup kanunlaşması beklenmektedir.

- Siber Güvenlik alanında;

  - Politika ve stratejilerin belirlenmesi,

  - Küresel bir tehdit olan siber güvenlikle ortak çabalar yoluyla mücadele edilebileceğinin vurgulanması,

  - Ülkelerin başarılı uygulamalarının ve karşılaştıkları zorlukların paylaşılması

  açısından katma değer sağlaması amacıyla NATO, OECD, BM, IMO vb. uluslararası teşkilatların toplantı, konferans ve seminer gibi çalışmalarına katılım ve katkı sağlanmaktadır.

- Ülkemizde İnternet Değişim Noktasının kurulması ile kaynağı ve hedefi yurt içi olan trafiğin yurt içinde kalmasından dolayı, siber güvenliğin sağlanması, trafiğin dolaşmasından kaynaklanabilecek gecikmelerin azalması; bilginin gizliliği, hizmet kalitesinin artması, bağlantı maliyetlerinin düşmesi hedeflenmektedir. İDN altyapı modelleme çalışmaları devam etmektedir.

- "Farkındalık ve insan kaynağı geliştirme" stratejik ana eylemi kapsamında; kurumlarda siber güvenlik ve SOME' lerin faaliyet alanlarının önemi konusunda farkındalığın artırılması amacıyla üst düzey yöneticilere eğitim verilmiştir.

- Siber güvenliğimizin sağlanması ve kapasite geliştirilmesi amacıyla 2011 ve 2012 yıllarında yapılan Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatları ile 2014 yılında Bakanlığımız koordinasyonunda BTK ve ITU-IMPACT işbirliğiyle yapılan 1. Uluslararası Siber Kalkan Tatbikatı' na ek olarak ulusal ve uluslararası tatbikatların 2017 ve 2018 yılında gerçekleştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

BTK Tarafından Yürütülen Siber Güvenlikle İlgili Faaliyet ve Projeler

2013-2014 Siber Güvenlik Eylem planı kapsamında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız koordinesinde yürütülen Siber Güvenlik Kurulu kararları kapsamında kurulan USOM, TİB'in kapatılması sonrası Ağustos 2016'da BTK Başkanlığına doğrudan bağlanmış ve geçmişten bugüne yapılan çalışmalar yeni bir ivme ile devam ettirilmeye başlanmıştır. USOM, ülke genelinde siber güvenlik anlayışını geliştirmek, siber tehditleri önlemek amacıyla alarm, uyarı ve duyuru faaliyetleri yürütmek, kritik durumlarda yerinde müdahale ekipleriyle olayın kontrolünü ele almak ve siber olaylara müdahalede ulusal koordinasyonu sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

6757 sayılı Kanun ile 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununda yapılan değişiklik sonrasında BTK'ya siber saldırıların engellenmesi ve caydırıcılığın sağlanması görevleri verilmiştir. USOM'un BTK'ya bağlanmasından itibaren yürütülen çalışmalarla siber güvenlik alanında 2017 yılı içinde önemli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ulusal siber güvenlik; anlık ve gündelik operasyonel faaliyetler ile uzun soluklu projelerin bir arada yürütülmesi gereken bir alandır. Bu nedenle yürütülen çalışmaların sekteye uğramaması, harcanan çabaların sürekliliğine bağlıdır.

Uluslararası İşbirliği

İnternet aktörleri, uluslararası kuruluşlar, adli makamlar, araştırma merkezleri ve üniversiteler, özel sektör gibi paydaşlarla koordinasyon içerisinde hareket eden USOM, aynı zamanda uluslararası alanda ülkemizin temas noktası olma görevini de ifa etmektedir. USOM, Forum of Incident Resonse Teams (FIRST) ve Trusted Introducers (TI) ve ITU-IMPACT kuruluşlarına üyedir. Yürütülen çalışmalar çerçevesinde 2017 yılı içinde Cyber Alliance for Mutual Progress (CAMP) isimli uluslararası kuruluşa da üye olunmuş ve BTK-USOM bu organizasyonda Operasyon Komitesine seçilmiştir. USOM'a 27 farklı ülkeden ihbar ulaşmakta ve bunlar ilgililere iletilerek gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.

SOME Yapılanması ve Koordinasyonu

Ülkemizde ulusal siber güvenlik organizasyonu, Mayıs 2013'te USOM'un kurulması ve Siber olaylara müdahale ekiplerinin oluşturulması ile USOM – sektörel SOME ve kurumsal SOME'ler hiyerarşisi içinde şekillenmeye başlamıştır ve her geçen gün yeni SOME'lerin kurulması ile güçlenmektedir. 2016 yılının sonu itibariyle 8 sektörel SOME ve 536 kurumsal SOME olmak üzere toplam 544 olan some sayısı, Ağustos 2017 sonu itibariyle 9 sektörel some ve 716 kurumsal some olmak üzere toplam 725'e ulaşmıştır.

USOM – SOME işbirliğinin ve etkileşiminin artırılmasını sağlamak amacıyla 31/10/2016, 12/01/2017 ve 24/08/2017 tarihlerinde üç defa USOM-SOME İstişare toplantıları düzenlenmiştir. Bu toplantılarda USOM-SOME arasındaki bilgi paylaşı-

mının etkin, hızlı ve zamanında gerçekleştirilmesine yönelik değerlendirmelerde bulunulmuş, USOM tarafından siber güvenlik alanında yürütülen dönemsel faaliyetler aktarılmış ve dünya genelinde ortaya çıkan gelişmeler ele alınmıştır.

SOME Eğitimleri

Ayrıca, SOME ekiplerine yönelik BTK tarafından düzenlenen eğitim faaliyetleri kapsamında;

Hastaneler, belediyeler ve kamu kurumlarından 135 katılımcıya Bilgi Güvenliği eğitimi ve (2 gün), Enerji sektöründe yer alan SOME'lerden 45 katılımcıya endüstriyel kontrol sistemleri (SCADA) güvenliği eğitimi verilmiştir. (1 gün)

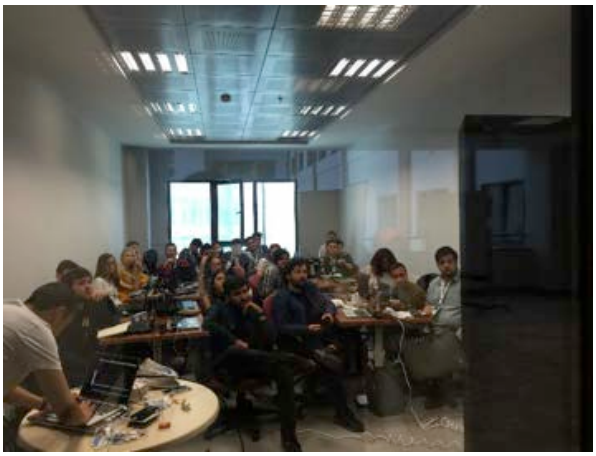
SOME'lere Zararlı yazılımlar, kayıt analizi, aktif/pasif bilgi toplama, ağ yapılandırması konularında eğitim verilmiştir. (1 gün)

Siber Güvenlik Gönüllüleri Eğitimi

Buna ilave olarak BTK'nın ev sahipliğinde düzenlenen HackTrick 2017 etkinliği çerçevesinde 8 takımın katıldığı Capture The Flag yarışması ve siber güvenliğin farklı alanlarında;

- Web uygulama güvenliğinden, kablosuz ağ güvenliğine,

- Zararlı yazılım analizinden, adli bilişim analizine,
- Tersine Mühendislikten, IoT güvenliğine kadar

çeşitli konularda 25 sınıfta dersler düzenlenmiş ve 1000'in üzerinde kişi bu derslere iştirak etmiştir.

Ayrıca, BTK'nın 17. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla düzenlenen etkinlikte "Yarını Kodlayanlar" projesi kapsamında, çocuklara kodlama eğitimi verilmiştir.

Siber Yıldız Yarışması ve İnsan Kaynağının Geliştirilmesi

BTK tarafından, ülkemizdeki teknolojiye yatkınlığı üst düzeyde bulunan gençlerimizdeki potansiyeli açığa çıkararak uzman ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak 20 Ocak 2017 tarihinde 24 saat boyunca süren "SİBER YILDIZ" bayrağı yakala (capture the flag)" yarışması yapılmış ve bu sayede siber güvenliğe meraklı gençlerimizde farkındalık uyandırmak, yetenekli uzmanlarımızı tespit etmek yönünde önemli bir adım atılmıştır. Düzenlenen bu yarışmaya çok üst seviyede ve yoğun bir başvuru olmuş ve başvuru sayısı 27 bini geçmiştir. Yarışmaya katılanlar ve başarılı olanlar içinde BTK-USOM'da istihdam edilmeye başlanmıştır.

Siber güvenlik alanında uzman personel yetiştirilmesi, yani kapasite inşası adına siber güvenlik tatbikatları ve yarışmalar, sektör spesifik eğitimler gibi çalışmaların artarak devam ettirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Siber Güvenlik Önleyici Faaliyetleri

2017 yılı içerisinde 673 Kurum/Kuruluş/İşletmeye resmi yazı ile siber güvenlik bildiriminde bulunulmuştur. 919 ihbar+zafiyet bildirimi, 9185 e-posta bildirimi yapılmıştır. Ayrıca, kurum ve kuruluşların internete açık servislerinde bulunan toplam 1500'ün üzerinde zafiyet

tespit edilmiş; alınması gereken tedbirlerle birlikte ilgililerine iletilmiştir.

Zararlı yazılımlarda ve oltalama amacıyla kullanılan 3541 zararlı bağlantı (URL, IP, domain) tespit edilerek kontrolleri yapılmış ve altyapı seviyesinde erişimi engellenmiştir. Bu sayede ülke genelinde internet kullanıcıları ve sistemlerine yapılabilecek saldırıların önlenmesi sağlanmıştır.

300 civarında kurumun internete açık kaynaklarına, saldırganlar tarafından yapılan ataklar sonrası arka kapı (backdoor) açıldığı tespit edilerek ilgili kurumlara bildirilmiştir.

Ülkemizdeki kişi ve kurumları hedef alan yurtdışı kaynaklı 60 adet BotNet komuta kontrol sunucusu tespit edilerek etkisiz hale getirilmiştir. Bunun sonucunda 5000'in üzerinde zararlı yazılım bulaşmış mobil telefon sahibinin bilgileri siber saldırganların komuta kontrol sunucularından elde edilerek ilgili kişilerin tespiti ve BDDK üzerinden bankalar ile paylaşımı yapılmış, mağduriyetleri engellenmiştir.

Tespit edilen bu BotNet'lerden biri olan ve özellikle Türkiye'deki akıllı telefon kullanıcılarını hedef alan LokiBotnet isimli zararlı yazılımın komuta kontrol sunucularına yönelik operasyon gerçekleştirilmiş, komuta sunucularında tespit edilen bilgiler alındıktan sonra LokiBotnet'e ait söz konusu komuta merkezleri etkisiz hale getirilmiştir. LokiBotnet'ten etkilenen cihazlar ve kişilerle birlikte, saldırganlarla ilgili bilgileri BDDK, Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili kurumlarla paylaşılmıştır. Bankalar bu kapsamda gerekli önlemlerini alarak ve müşterilerine uyarılarını gerçekleştirmiş ve alınan hızlı önlemler sayesinde ilgili dönem içerisinde maddi zarara uğrayan bir vaka tespit edilmediği raporlanmıştır.

Ayrıca, Botnet'lerden kaynaklanan dünya genelindeki DDoS saldırılarına bakıldığında da 100 Gigabit/sn'lik saldırıların sıklıkla karşılaşılır olduğu, 500 Gigabit/sn ve üzerinde saldırıların yaşanmaya başlandığı görülmektedir. Ülkemizde de işletmeciler tarafından USOM'a raporlanan 2017 yılı verilerine göre toplam 60.617 DDoS saldırısı gerçekleşmiş ve altyapı seviyesinde engellenmiştir.

SOME İletişim Platformu Projesi

BTK-USOM tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında USOM ile SOME'ler arasında siber tehdit, zafiyet ve saldırıların güvenli ve hızlı bir biçimde paylaşımını sağlayan SİP (SOME İletişim Platformu) Projesi 2017 yılında hayata geçirilmiş ve aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Kasırga Projesi

BTK-USOM tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında, kritik kurumların sistemlerinin sürekliliğinin takip edilmesi ve bu sistemlerde çıkabilecek açıklıkların hızlı bir biçimde tespit edilmesini sağlayan Kasırga Projesinin ilk fazları hayata geçirilmiş ve aktif biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Kasırga projesi ile ülke genelinde ve özellikle kritik altyapılara yönelebilecek tehditlerin en hızlı biçimde tespit edilmesi ve gerekli önleyici aksiyonların alınması ve aldırılması sağlanabilecektir.

Siber Güvenlik Tatbikatları

Siber güvenliğimizin sağlanması ve kapasite geliştirilmesi amacıyla, 1. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı 2011 yılında, Siber Kalkan Tatbikatı Mayıs 2012'de, 2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı 25 Aralık 2012 -11 Ocak 2013 tarihleri arasında, 1. Uluslararası Siber Kalkan Tatbikatı 2014 yılında ve başarıyla tamamlanmıştır.

Bu tatbikatların en önemli sonucu, erişim sağ

layıcıların siber olaylara müdahale yeteneklerinin tespit edilmiş olması, diğer taraftan tatbikata katılan kurumların siber güvenliklerinin test edilmiş olması ve ilgili taraflar arasındaki koordinasyon yeteneğinin geliştirilmiş olmasıdır. Ayrıca tatbikat sonucunda önemli bir bilgi ve tecrübe paylaşımı gerçekleşmiştir. Saldırılara karşı zafiyetlerin tespiti ve savunma önlemlerinin geliştirilmesi konusunda karşılıklı deneyimler paylaşılmıştır.

Veri Merkezlerinin Teşvik Edilmesi ve Geliştirilmesi

Ülkemizdeki kullanıcıların eriştiği ya da ürettiği verilerin yurt dışındaki veri merkezlerinde depolanması ve işlenmesi bazı güvenlik endişeleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde veri merkezi sektörünün gelişmesine yönelik adımların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Siber Güvenlik Kurulu Kararları çerçevesinde BTK tarafından Türkiye'de Veri Merkezlerinin Geliştirilmesi raporu hazırlanmıştır. Bakanlığımız tarafından yürütülen çalışmalarla, 678 sayılı KHK ile bir "Cazibe Merkezleri Programı" yürürlüğe konulmuştur. Bu program Türkiye Kalkınma Bankası aracılığıyla yürütülecektir. Program kapsamında Hazine Müsteşarlığı bütçesinden karşılanacak çeşitli destekler verileceği, ayrıca desteklerin hem yatırım hem de işletme dönemlerini kapsayabileceği belirtilmektedir.

İlaveten, Bakanlar Kurulu kararı ile; "Hazine taşınmazlarının çağrı merkezi ve veri merkezi yapımı için tahsisi, kamu kurum ve kuruluşlarına ait atıl vaziyetteki kamu binalarının çağrı merkezi ve veri merkezi olarak kullanımı için tahsisi, çağrı merkezi ve veri merkezi binası yapım desteği ve çağrı merkezlerinde ve veri merkezlerinde ihtiyaç duyulan telekomünikasyon altyapısına verilecek destekleri kapsayan Çağrı ve Veri Merkezleri Yatırım Desteği ile veri merkezleri için Enerji Desteği," ile ilgili hususların belirleneceği de ifade edilmektedir.

Elektronik Haberleşme Güvenliği Denetimleri

Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmeciler tarafından şebeke ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak alınması gereken tedbirlerin tanımlandığı Elektronik Haberleşme Sektöründe Şebeke ve Bilgi Güvenliği Yönetmeliği kapsamında işletmeciler siber saldırılara karşı gerekli önlemleri almak ve iş sürekliliği planlarını yapmakla yükümlü kılınmıştır. Ayrıca sistemlerin yedekliliğinin sağlanması, fiziksel güvenlik ve personel güvenilirliğine ilişkin detaylı hükümler de tanımlanmıştır. BTK tarafından bu düzenlemenin gereklerinin yerine getirilip getirilmediği planlı ve plansız denetimler aracılığıyla çeşitli periyotlarla denetlenmekte olup bu konudaki denetimler son dönemde artarak devam etmektedir. Bu güne kadar operatörlerde yapılan güvenlik ile ilgili denetimlerin sayısı; 42'ye ulaşmıştır. Bu kapsamda tespit edilen güvenlik önlemlerine ilişkin eksikliklerin giderilmesinin takibatı da yapılmaktadır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER BAĞLAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

BTK, küreselleşen dünyada ülkemizin konumunu güçlendirmek, telekomünikasyon dünyasında etkinliğini artırmak ve söz sahibi olmak amacıyla Avrupa Birliği'nin (AB) yanı sıra, uluslararası ve bölgesel haberleşme kuruluşları olan Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Posta Birliği (UPU), Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı (CEPT), Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) ile Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyiciler Kurumu (BEREC) ve Bağımsız Düzenleyiciler Grubu (IRG) başta olmak üzere, tüm önemli uluslararası kuruluşlar ile yakın işbirliğini sürdürmekte bunun yanı sıra, gerek komşu ülkeler, gerek tarihi ve kültürel açıdan yakın olunan ülkeler, gerekse ilişkilerin güçlendirilmesinde fayda mülâhaza edilen diğer ülkelerle işbirliği yapmaktadır.

Ayrıca, bilgi teknolojileri ve haberleşme alanında dünya çapında düzenlenen sayılı uluslararası organizasyonlardan biri olan ve dünyaca ünlü mobil operatörler ve telekomünikasyonla ilgili firmalardan oluşan bir topluluk olan GSM Operatörler Birliği (GSMA) tarafından her yıl düzenlenen Mobil Dünya Kongrelerine ve bu kongreler kapsamında düzenlenen konferans ve çalıştaylara katılım sağlanmakta olup, sektör ve kamu kurumlarının temsilcileriyle temaslarda bulunulmaktadır.

Türkiye'nin AB ile üyelik müzakereleri kapsamında müzakere çerçeve belgesinin "Bilgi Toplumu ve Medya-10" faslı altında "elektronik haberleşme hizmetleri", "bilgi toplumu hizmetleri" ve "görsel ve işitsel hizmetler" olmak üzere üç ana konu başlığı yer almakta olup, elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin hususlar BTK'nın sorumluluğunda takip edilmektedir. "Yargı ve Temel Haklar-23" faslı altında, "İfade Özgürlüğü ve Medya Özgürlüğü (Freedom of Expression and Media Freedom)" başlığı altında yer alan hususlarla ilgili AB uyum çalışmalarına diğer kurumların yanı sıra BTK tarafından da katkıda bulunulmaktadır. Yine, "İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi-3" faslı altında posta hizmetleri ile ilgili AB uyum çalışmaları da BTK sorumluluğunda bulunmaktadır.

Elektronik haberleşme alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluş ve birliklerin çalışmalarına da her geçen gün daha etkin bir şekilde iştirak edilmektedir. Ülkemiz, Birleşmiş Milletlerin devletlerarası hukuk tüzel kişiliğini haiz telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren uzmanlık kuruluşu olan ITU'nun kurucu üyeleri arasında yer almaktadır. Halen, 193 ülke ve 700 sektör üyesi ve ortak üyesi bulunan ITU'nun temel görevleri telekomünikasyon alanında uluslararası işbirliğinin sağlanması, az gelişmiş ülkelere teknik yardım, teknik gelişimin desteklenmesi, ulusal politikaların uyumunun sağlanması, diğer ulusal ve bölgesel organizasyonlar ile işbirliğinin sağlanmasıdır. 2017 yılının Mayıs ayında Cenevre'de gerçekleştirilen ITU Konseyine ülkemiz adına katılım sağlanmıştır.

Ülkemiz, 3 dönemdir ITU'nun en önemli karar organı olan ve hâlihazırda 48 üyesi bulunan ITU Konseyinde Batı Avrupa bölgesi üyesi olarak temsil edilmektedir. 2014 yılında yapılan ITU Tam Yetkili Temsilciler Konferansında (Plenipotentiary Conference) bir kez daha Konsey üyesi olarak seçilen ülkemiz 2018 yılına kadar bu görevini sürdürecektir. 2018 yılında Birleşik Arap Emirlikleri'nde gerçekleştirilecek olan Tam Yetkili Temsilciler Konferansı'nda, bir sonraki dört yıllık dönem için yeniden seçimler yapılacaktır.

Uluslararası kuruluşların yanı sıra gerek yakın çevremizde bulunan ortak tarihi ve kültürel değerlere sahip olduğumuz ülkeler; gerek daha uzak coğrafyalarda olmakla beraber hâlihazırda ve gelecekte karşılıklı faydalı ilişkilerin kurulabileceğini düşündüğümüz ülkelerle ikili işbirliği faaliyetleri yürütülmektedir.

Bu kapsamda, BTK ev sahipliğinde Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı ile müştereken 10 Ocak 2017 tarihinde Ankara'da Yeni Nesil İletişim Sistemi "5G" Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay, açılış konuşmalarını takiben, kamu ve özel sektör sunumları ile her iki ülkedeki Ar-Ge çalışmalarının aktarıldığı sunumların yer aldığı üç ayrı oturum halinde gerçekleştirilmiştir.

BTK ile Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu-TRAI arasında 1 Mayıs 2017 tarihinde Yeni Delhi'de Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. BTK Kurul Başkanı Dr. Ömer Fatih SAYAN ve TRAI Genel Sekreteri Sudhir GUPTA tarafından imzalanan Mutabakat Zaptı ile iki kurum arasında ikili işbirliği tesis edilmiş olup, bilgi, tecrübe ve uzman değişimi yapılması öngörülmektedir.

Suudi Arabistan Haberleşme ve Bilgi Teknolojisi Komisyonu Başkanı Abdulaziz Bin Salem Al-Ruwais riyasetinde bir Suudi heyeti, 2 Mayıs 2017 tarihinde BTK'yı ziyaret etmiş ve konuk heyet ile elektronik haberleşme sektörüne ilişkin muhtelif hususların ele alındığı bir toplantı yapılmıştır.

Kurumumuz ile Kamerun Telekomünikasyon Düzenleyici Kurulu (TRB) arasında 8 Mayıs 2015 tarihinde bir mutabakat zaptı imzalanarak ikili işbirliği tesis edilmiştir. Sözü edilen metinde, iki kurum arasında ilgili konularda bilgi ve tecrübe değişiminde bulunulması öngörülmektedir. Bu çerçevede, TRB'den bir heyet 24-28 Temmuz 2017 tarihleri arasında BTK'yı ziyaret etmiş ve konuk heyete muhtelif konularda ülkemizin bilgi ve tecrübeleri aktarılmıştır.

Ayrıca, 11. Uluslararası Elektronik Haberleşme Düzenleyiciler Konferansı ve Türkiye Bilişim Zirvesi 2017, "Yeni Nesil Mobil Haberleşme Teknolojileri: 5G ve Ötesi" temasıyla, 3-4 Mayıs 2017 tarihlerinde BTK ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. 300'ü aşkın kişinin katıldığı etkinliğe konuşmacı ve dinleyici olarak aralarında çeşitli ülkelerin düzenleyici kurum başkanlarının da yer aldığı çok sayıda yabancı konuk iştirak etmiştir. Konferans; geniş bir yelpazede katılıma imkân vermek suretiyle, farklı ülkelerin katılımcıları ile sektörün farklı kesimlerini bir araya getirmiş ve çeşitli temaslarda ve görüş alışverişinde bulunulmasına, sektörümüzün katılımcı ülke yetkililerine tanıtılarak fırsatlar oluşturulmasına imkân sağlamıştır.

Türksat A.Ş.

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat A.Ş.), Türksat uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü uydu haberleşmesini gerçekleştiren dünyanın önde gelen uydu operatörlerinden biridir. Avrupa, Asya ve Afrika olmak üzere geniş bir coğrafyada uydular üzerinden ses, veri, internet, TV ve radyo yayıncılık hizmetleri sağlayan Türksat A.Ş., karasal altyapının olmadığı bölgelerde müşterilerin ihtiyaçlarına yönelik esnek çözümler sunabilmektedir. Uydu haberleşmesi alanındaki küresel çözümleriyle farklı dilleri ve kültürleri birbiriyle buluşturan Türksat A.Ş., sahip olduğu kablo altyapısı üzerinden yurtiçindeki abonelerine analog ve sayısal TV, genişbant internet, sabit telefon hizmetleri de sağlamaktadır. Türksat A.Ş. ayrıca bilişim ve e-Devlet hizmetleri kapsamında e-Devlet Kapısı'nı işletmekte, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilmesine dönük projeler yürütmektedir.

Ülkemizde TV yayıncılık sektörünün büyümesine, yerli içeriklerin gelişmesine ve ihracatına katkı sağlayan Türksat A.Ş. işlettiği Türksat 3A, Türksat 4A ve Türksat 4B uydularının yanı sıra; ülkemizin ihtiyaçları ve vizyonu doğrultusunda yeni uydu projelerini de gerçekleştirmektedir.

Türksat 3A, 4A ve 4B uydu tedarik sürecinde eğitimlerini tamamlayan Türksat A.Ş. mühendisleri, Yerli Uydu Projesi Türksat 6A programında görev almaktadır.

Türksat A.Ş., 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na, 16 Haziran 2004 tarih ve 5189 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 5 inci maddesi ile eklenen Ek 33 üncü madde ile kurulmuştur. Buna göre, ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden haberleşme ve iletişim altyapısını kurmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere, Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi olarak 22 Temmuz 2004 tarihinde faaliyete geçmiştir.

21 Nisan 2005 tarih ve 5335 sayılı kanun ile kablo altyapısı ve bu altyapı üzerinden yürütülen hizmetler Türksat A.Ş.'ye devredilmiştir. Böylece, Temmuz 2005 tarihi itibariyle Türksat A.Ş., uydu operatörlüğü yanında kablo operatörlüğü görevini de üstlenmiştir.

08 Ekim 2005 tarih ve 25960 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararıyla ulusal uydu programı ve insan kaynağı yetiştirme konularında Türksat A.Ş. yetkilendirilmiştir.

Ülkemizdeki e-Devlet hizmetlerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve vatandaşa sunulan hizmetlerde hizmet erişimi ve kalitesinin artırılması amacı ile 24 Mart 2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan sunumu ve vatandaşın devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve hızlı bir şekilde erişimini sağlamak amacıyla hazırlanan e-Devlet Kapısı'nın kurulması, işletilmesi ve yönetilmesi görevi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonu ile Türksat A.Ş.'ye verilmiştir.

Ayrıca, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na göre kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilebilmesini sağlayan e-Devlet Kapısı hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak için Türksat A.Ş.'nin görev alanına Bilişim Hizmetleri de dâhil edilmiştir.

TABLO 3 **Özet Finansal Bilgiler**

Milyon TL	2014	2015	2016	2017 Bütçe	2017 1.D
Net Satışlar	683,06	846,20	940,78	1.157,18	513,71
Giderler	627,77	704,15	868,81	1.002,28	468,25
Faaliyet Kârı	55,29	142,05	71,97	154,90	45,46
FAVÖK	182,69	270,54	284,39	354,90	146,72
Dönem Kârı	79,13	217,76	148,95	180,60	72,54
Yatırımlar	285,11	301,62	141,42	978,06	43,33

FİNANSAL BİLGİLER

Türksat A.Ş., 2015 yılında 846,20 Milyon TL olan Net Satışlarını, 2016 yılında 940,78 Milyon TL'ye çıkarmıştır. 2017 yılı 1. dönem sonu itibariyle 513,71 Milyon TL olarak gerçekleşen Net Satışların, yılsonunda 1,1 Milyar TL'yi aşması beklenmektedir.

Türksat A.Ş., 2014 yılından 2017 yılı 1. dönem sonuna kadar 750 Milyon TL'yi aşan tutarda yaptığı yatırımlarla ülkemizin uydu, kablo ve bilişim alanında gelişmesine katkı sağlamıştır.

Yeni uydu projeleri Türksat 5A ve Türksat 5B'nin üretiminin başlamasıyla 2017 yılı yatırım tutarının 300,00 Milyon TL'ye ulaşması beklenmektedir.

UYDU HİZMETLERİ

Önemli Yatırımlar

Türksat 5A & 5B Uydu Projeleri

Türksat A.Ş. gerek ülkemize ait yörünge haklarını korumak gerekse de ülkemizin uydu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla uydu alanındaki yatırımlarına devam etmektedir.

Buna göre ulusal yörünge haklarımızın korunması ve ülkemizin uydu haberleşme ihtiyaçlarına yeni çözümler sunulması amacıyla 31° Doğu yörüngesinde işletilmek üzere Türksat 5A, 42° Doğu yörüngesinde uydularımızın yedekliliğini sağlamak ve mevcut kapasiteyi arttırmak amacıyla Türksat 5B Uydu projeleri başlatılmıştır.

Projede, uydu üreticisi firmalardan alınan En İyi ve Son Tekliflerin (BAFO -Best And Final Offer) değerlendirilme sürecinde son aşamaya gelinmiştir.

Türksat 5A ve Türksat 5B uydularının sözleşme çalışmaları devam etmekte olup, Türksat 5A'nın 2020, Türksat 5B'nin de 2021 yılında uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

Yerli Haberleşme Uydusu: Türksat 6A

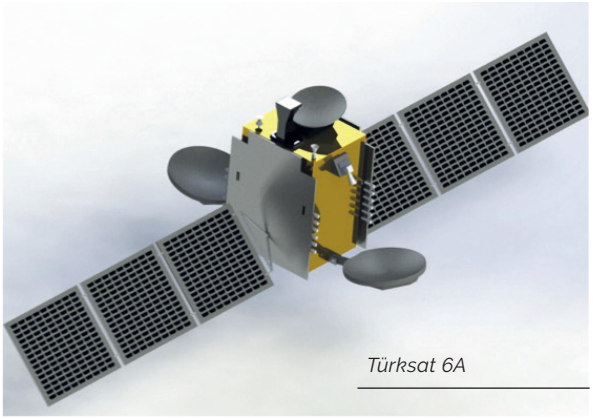
Yerli Haberleşme Uydusu Projesi Türksat 6A'nın sözleşmesi, 15 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştır.

Projede Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve TÜRKSAT müşteri kurum, TÜBİTAK Uzay Enstitüsü proje yönetici kurum, TAI, ASELSAN ve CTech proje yüklenici kurumlar olarak yer almaktadır.

Proje bütçesi (uydu fırlatma ve sigorta bütçesi hariç) 545.957.040 TL olarak oluşturulmuştur. Projeye Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın 368.830.776 TL, TÜBİTAK'ın 147.397.547 TL ve TÜRK-

SAT'ın 29.728.716 TL katkı vermesi kararlaştırılmıştır.

Japonya'da teknoloji transfer programında yetişen Türksat mühendisleri de bu projede görev almaktadır.

Türksat 6A

Projede 2016 yılı sonu itibariyle Birinci Kritik Gözden Geçirme (CDR-1) fazı tamamlanmış olup, Eylül 2017 itibarıyla ekipman seviyesi CDR ve sistem seviyesi CDR-2 çalışmaları devam etmektedir.

Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test (USET) Merkezi'nde üretimi devam eden Türksat 6A uydusunun, 2020 yılında tamamlanması ve uzaya fırlatılması hedeflenmektedir.

Türksat Uyduları ve Yayıncılık Hizmetleri

Türksat A.Ş. 42° Doğu lokasyonunda, Türksat 3A, Türksat 4A ve 50° Doğu lokasyonunda Türksat 4B olmak üzere aktif olarak kullandığı 3 uyduya sahiptir.

Uydularımızdan yayın yapan TV sayısı 2004 yılı sonunda 76 iken, 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 1 adedi Ultra HD ve 131 adedi HD olmak üzere 435'e ulaşmıştır. Yurtdışından yayın yapan TV kanallarının sayısı ise 101'dir.

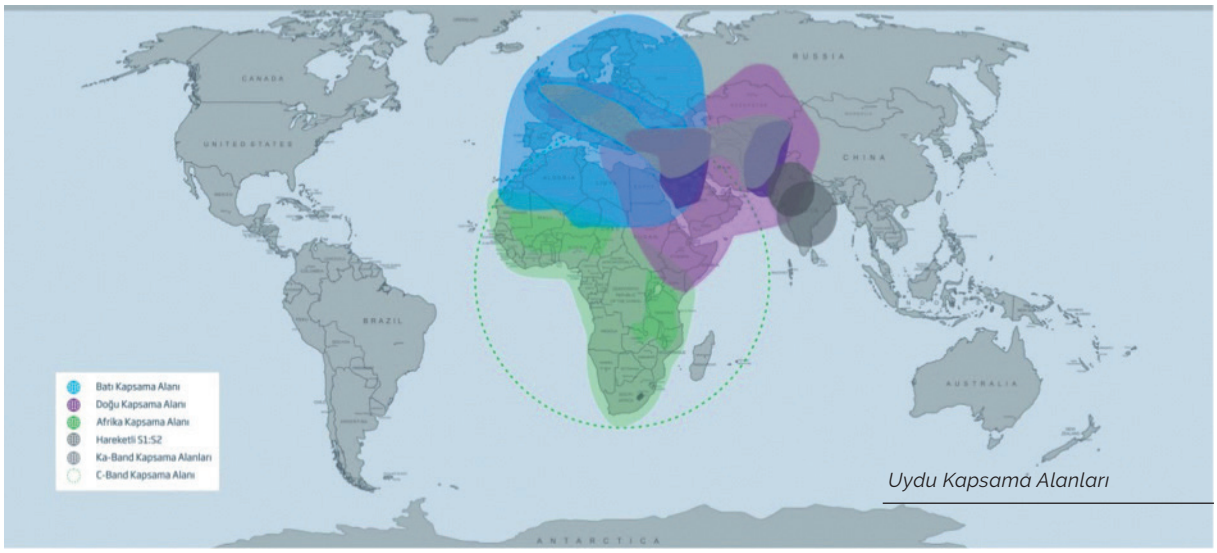
Uydu Kontrol ve Frekans Gözlem Faaliyetleri

Türksat uyduları ve bu uydular üzerindeki trafik, Türksat Yer Kontrol İstasyonları tarafından yönetilmektedir. Uydular 7/24 esasına göre kontrol edilmekte ve izlenmekte, uyduların manevralarının planlanması ve gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Uydu frekans gözlem faaliyetleri çerçevesinde uydu kapasiteleri üzerinden transmisyon yapması planlanan her türlü taşıyıcının yayın parametrelerinin belirlenmesi ve yayındaki taşıyıcıların belirlenen parametreler çerçevesinde kesintisiz bir şekilde yayınlara devam edebilmeleri için 7/24 saat esasına göre denetim ve takip faaliyetleri yürütülmektedir.

TABLO 4 **Türksat Uydu Filosu**

Uydu	1B	1C	T2A	T3A	T4A	T4B
Fırlatma Tarihi	Ağustos 1994	Temmuz 1996	Ocak 2001	Haziran 2008	Şubat 2014	Ekim 2015
Konum	42° E	31° E	42° E	42° E	42° E	50° E
Hizmet Yılı	14	12	15	20	30	30
Görev Bitiş Tarihi	Aralık 2004	Eylül 2010	Ekim 2016	2028	2044	2045

Uydu Kapsama Alanları

TV Uplink Hizmetleri

Türksat A.Ş. tarafından uydu, metro ethernet, TTVPN, radyo link hatları üzerinden Türksat head-endlerine ulaştırılan TV ve radyo yayınları sayısal paket yayın olarak Türksat uydularına çıkılmaktadır.

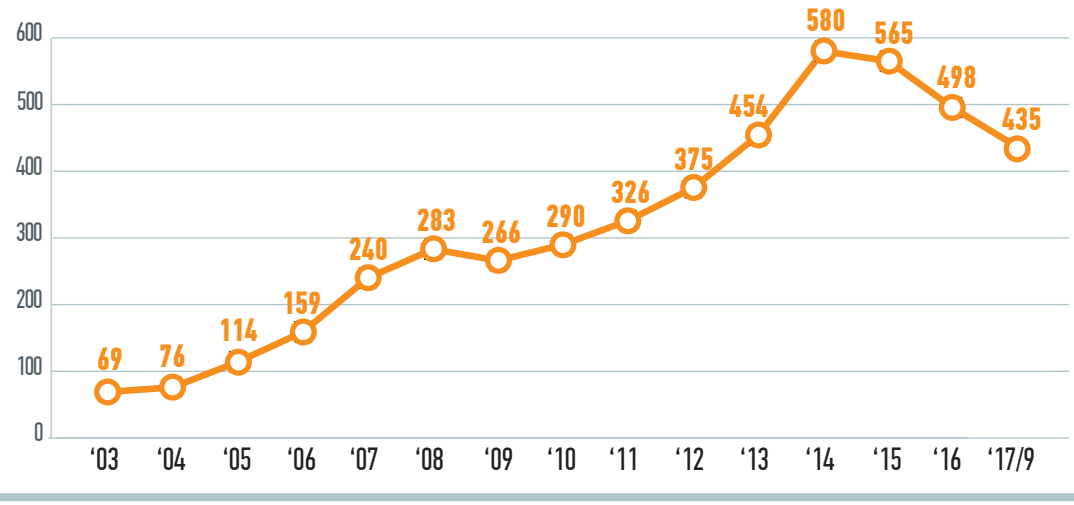
Ankara Gölbaşı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Almanya ve Gürcistan'da bulunan uplink merkezlerinin yanı sıra Irak'ta yeni uplink merkezi açmak üzere çalışmalar devam etmektedir.

2008 yılında 44 TV ile başlayan uplink hizmetleri, 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 152 TV, 50 sayısal Radyo ve 9 Broadcast data servisini sağlayan bir kapasiteye ulaşmıştır.

Encoder-Decoder Protokolü

Türksat'ın Türkiye'de gelişen yayıncılık teknolojilerine öncülük etmesi vizyonu kapsamında

GRAFİK 22 **Uydularımızdan Yayın Yapan TV Sayısı**

yerli bir firma ile Ultra HD 4K modüler encoder ve modüler decoder ürünlerinin sektörün ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi için protokol imzalanmıştır.

Bu protokol kapsamında yayıncılık sektörünün talep ve beklentilerini karşılayacak profesyonel, kullanıcı dostu modüler Ultra HD 4K Encoder cihazı üretilmesi için teknik özellikler belirlenerek söz konusu ürün geliştirmesi talep edilmiştir. Yerleşkemiz içerisinde laboratuvar, uygulama, ölçüm, analiz, test imkânları sağlanarak gerek duyulan her türlü destek verilmektedir.

Bu kapsamda geliştirilen Ultra HD 4K yerli ürünler sektördeki diğer firmalar tarafından da kullanılmaktadır.

EPG Hizmetinin Başlatılması

Türksat ayrıca talep eden tüm müşterilerine Elektronik Program Rehberi (EPG: Electronic Program Guide) hizmeti vermeye başlamıştır. Bu kapsamda sayısal paket yayını yapılan kanallar içinde 8 adet TV kanalına EPG hizmeti verilmektedir.

Veri Haberleşmesi Hizmetleri

Türksat, günümüzün gelişen ve çeşitlilik gösteren haberleşme ihtiyaçlarını karşılamak üzere, ses, veri, internet, intranet, acil durum haberleşmesi, VPN ve çoklu ortam (multimedia) gibi hizmetleri tek ya da paket hâlinde sağlayan TürksatVSAT (Very Small Aperture Terminal) hizmetini müşterilerine sunmaktadır.

Türksat haberleşme uyduları üzerinden coğrafi şartlara bağlı kalmaksızın güvenilir, kaliteli ve kesintisiz hizmet garantisi sunan TürksatVSAT, kamu kurum ve kuruluşlarının ve özel şirketlerin haberleşme ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Türksat, çeşitli Bakanlıklar ve kamu kuruluşlarıyla yaptığı anlaşmalarla, söz konusu kurumların merkez ve taşra teşkilatları arasında hızlı ve etkin haberleşmeyi sağlayacak teknik altyapı hizmetleri vermektedir. Kamu kuruluşları, TürksatVSAT kullanarak daha az maliyetle, daha güvenli bir şekilde haberleşmektedir. Ülke genelinde ve yurt dışında yaygın şube ve temsilcilikleri bulunan kurumlar, TürksatVSAT hizmetleri ile hızlı, güvenli ve interaktif iletişim ağı sisteminin sahibi olmaktadır.

TürksatVSAT hizmetleri kapsamında, Milli Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, PTTBank, Türk Telekomünikasyon A.Ş., Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Türk Telekom, Türk Kızılay'ı, Ziraat Bankası, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı, Devlet Hava Meydanları İşletmeleri, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Deniz ve İç Sular Genel Müdürlüğü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ve Turkish Petrollium International Cooperation (TPIC) gibi kurumların yanı sıra, belediyeler ve özel sektöre de hizmet sunulmaktadır.

TürksatNet

Türksat 4B uydumuzun hizmete girmesiyle uydu üzerinde bulunan Ka-bant frekansta çalışabilen kapsama alanları sayesinde ülkemizde ve yurt dışında mevcut sistemlere kıyasla daha yüksek hızda internet ve diğer veri iletimi servisleri TurksatNet markası ile sağlanmaktadır. Son kullanıcılara ve kurumsal müşterilere Gölbaşı Gateway sistemi üzerinden 22 Mbps hızında internet ve veri iletim hizmeti 0.74 m çaplı antenlerle sunulabilmektedir. Hâlihazırda kırsal bölgedeki köy okullarımıza TürksatNet hizmetimiz sunulmakta olup, okullarımızın internet ihtiyacı sağlanmaktadır. TürksatNet servisimiz ayrıca Türksat yerleşkesine kurulmuş kendi alt yapıları ile satış ortakları vasıtasıyla daha geniş bir satış ağına sahip olmuş, böylece farklı kanallardan satış imkânları elde edilmiştir. Ayrıca hareketli araçlara TürksatNet servisinin sunulması üzerine çalışmalara başlanmıştır. Bu kapsamda başarılı test çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca sunulan servisin yanında, Türksat olarak yerli ve milli Ka Bant SOTM (Satcom On The Move) anten sisteminin geliştirilmesi ve üretilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda çalışmalara başlanmış olup, bu sayede ülkemize ait uydular üzerinden yerli sistemler ile güvenli haberleşme hizmetleri sunulabilecektir.

Inmarsat İş Ortaklığı

Inmarsat Global Limited firması ile 08.03.2016 tarihinde imzalanan stratejik işbirliği sözleşmesi kapsamında ürün yelpazemizde olmayan L bant uydu telefonu, modem servislerinin Inmarsat sistemleri kullanılarak son kullanıcılara ulaştırılabilmesi amacıyla projeler geliş-

tirilmektedir. Son kullanıcılara el terminalleri, gemi terminalleri, kara araç terminalleri, hava araç terminalleri ile L bant uydular üzerinden ses ve veri iletim hizmeti sunulmaktadır.

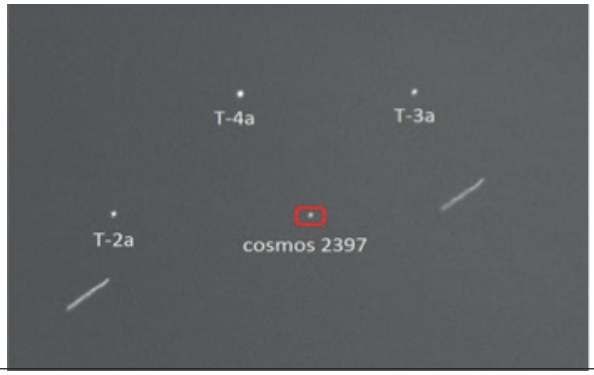
Inmarsat hizmetlerinin yurtdışı çıkışları için Türksat tarafından kurulmuş altyapılar üzerinden internet çıkışı sağlanabilmektedir. Böylece uzun yıllardır ülkemizde kullanılan Inmarsat servisleri artık daha güvenli ve Türksat yönetiminde sağlanabilmektedir. Bunların yanında Inmarsat ile işbirliğinin ilerletilmesi kapsamında beraber oluşturulacak alt yapı çalışmaları da devam etmektedir.

Uydularımız üzerinden sunulan servislerimizin ortak servisler oluşturularak Inmarsat ile birlikte dünya geneline sunulabilmesi için ürünlerin geliştirilmesine de çalışılmaktadır.

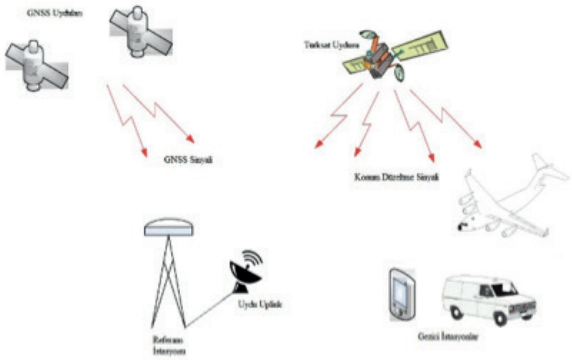
AR-GE Projeleri

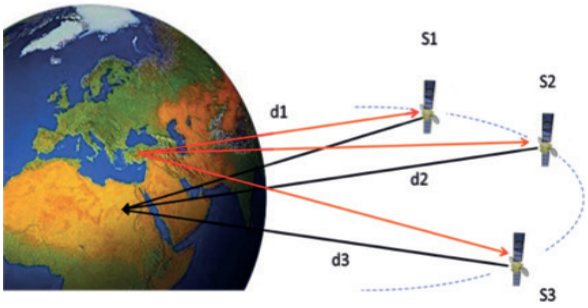
Uzay Cisimleri Takip ve Uyarı Sistemi Projesi

Türksat Gözlemevi ile uydularımızın görüntüleri alınarak gerekli ölçümler gerçekleştirilmektedir. Gözlemevi ile kayıt edilen görüntülerin kullanıldığı ve uydularımızın güvenliği açısından önem arz eden Uzay Cisimleri Takip ve Uyarı Sistemi projesi yürütülmektedir. Proje, TÜBİTAK tarafından 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmektedir.

Bölgesel Konumlama ve Konumlama Destek Sistemi Projeleri

Türksat Bölgesel Konumlama Sistemi projesi ile Türksat uyduları kullanılarak bağımsız bir konum belirleme sistemi geliştirilmektedir. 31˚, 42˚ ve 50˚ Doğu yörüngelerindeki uydularımız kullanılarak oluşturulan sistemin hassasiyeti ve etkinliği yeni uydularla genişletilebilecektir. Türksat Bölgesel Konumlama Sistemi'nin temelini oluşturan TürkNAV Bölgesel Konumlama simülatörünün üretimi tamamlanmıştır. TürkNAV sistemi kullanılarak simülasyonlar ve uydu dahil testler gerçekleştirilmektedir.

Konumlama Destek Sistemi, GPS uydularının konumlama hassasiyetinin artırılması amacıyla Türksat uyduları üzerinden konumlama destek sinyalinin yayınlanması prensibine dayanmaktadır. Gölbaşı merkez kampüsümüzde üretilen düzeltme sinyali uydu üzerinden yayınlanmakta ve uydu anteni ile alınarak GPS alıcısına aktarılmaktadır. Ankara, İstanbul, Eskişehir, İzmir, Muğla ve Erzurum illerinde gerçekleştirilen ölçümlerde santimetre seviyesinde hassasiyet yakalanmıştır.

Türksat Balon Sistemi Projesi

Türksat Balon Sistemi, kablo güdümlü helyum balonu kullanılarak 1.000 metreye kadar irtifada yüksek çözünürlükte görüntüyü kesintisiz bir şekilde sunabilen bir sistemdir. Sistemde farklı hacimlerde helyum balonu kullanılabilmektedir. Helyum balonları yerli imkânlar kullanılarak üretilmektedir. Sistemde kullanılan vinç sistemi ile içerisinden elektrik iletimi için bakır kablo geçen halat yerli imkânlar ile üretilmektedir. Sistem üzerine farklı ağırlıkta ve farklı görevler (gözlem, radar, internet hizmeti vb.) için faydalı yükler monte edilebilmektedir.

Türksat Balon Sistemi Genel Kurmay Başkanlığının talebi doğrultusunda Gaziantep ili Karkamış ilçesi Köprübatı sınır karakolunda Eylül-Ekim 2015 tarihlerinde test edilmiş ve başarılı bulunmuştur.

Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından 31 Mart 2017 tarihinde yayınlanan "Kablo Güdümlü Balon Sistemi Hizmet Alımı Projesi" teklife çağrı dokümanı Şirketimiz tarafından alınmış ve teklif hazırlanarak Müsteşarlığa sunulmuştur. Müsteşarlığın değerlendirmesi devam etmektedir.

Taşıyıcı Takip Sistemi Geliştirilmesi Projesi

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi ile imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde başlatılan proje ile Türksat uyduları üzerinde yer alan taşıyıcıların sürekli olarak gözlemleneceği ve çeşitli performans parametrelerinin hesaplanarak raporlanabileceği bir sistem geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Ka Bant VSAT Terminali Geliştirilmesi Projesi

Türksat 4B uydusu ile ülkemizde kullanımı hızla gelişmekte olan Ka Bant hizmetlerinde kullanılan yer terminallerinin milli imkânlar ile geliştirilmesi hedeflenmektedir. Projede kullanılacak FPGA tabanlı geliştirme kartının tasarım ve üretimi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Kablo TV Şebekesi Olan İller

KABLO HİZMETLERİ

Kablo TV çok sayıda radyo ve TV yayınını ve interaktif hizmetleri fiber optik kablo, koaksiyel kablo ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden evlerdeki alıcılara kadar ulaştıran çok kanallı sistemdir.

Kablo TV altyapısının ve bu altyapı üzerinden sunulan hizmetlerin Türksat A.Ş.'ye devredilmesiyle, kablo yayıncılığı alanında faaliyet göstermeye başlayan Türksat A.Ş. sahip olduğu altyapının etkin ve verimli bir şekilde işletilmesi görevini yerine getirmekte, Kablo TV analog yayını yanında KabloTV markasıyla sayısal yayıncılık, Kablonet markasıyla geniş-bant internet erişimi, Kabloses markasıyla sabit telefon ve KabloWebTV markasıyla OTT/WebTV hizmetleri sunmaktadır.

Adana, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bolu, Bursa, Denizli, Edirne, Eskişehir, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Karaman, Kayseri, Konya, Kocaeli, Manisa, Mersin, Samsun, Tekirdağ, Yalova ve Zonguldak olmak üzere hâlihazırda 24 ilde Kablo TV hizmeti verilmektedir. Bu illerde Türksat A.Ş.'nin kendi mülkiyetindeki fiber optik kablo altyapı ve sistemleri bulunmaktadır.

Sayısal (Digital) Yayın (KabloTV)

KabloTV, Kablo TV şebekesi üzerinden sayısal olarak sıkıştırılıp şifrelenerek verilen ve televizyona bir şifre çözücü modül ve smart kart ya da set top box ve smart kart bağlanarak izlenebilen; 2008 yılında müşterilere sunulmaya başlanan, Türkiye'nin ilk ve tek kablolu digital tv platformu sistemidir. 2009 yılında 2.913 abone sayısına sahip olan KabloTV, 2017 Eylül ayı sonu itibariyle 1.019.378 abone sayısına ulaşmıştır.

Kablo TV şebekesinden verilen televizyon yayın sayısı illere göre değişmekle beraber, 2008 yılında 28 kanalla abonelerimize sunulmaya başlanan KabloTV hizmeti; günümüzde yerli ve yabancı 76'sı HD, 223 TV kanalı dijital olarak iletilebilmektedir. KabloTV hizmeti kapsamında; müşterilere KabloTV

Giriş Paketi, KabloTV Temel Paket ve KabloTV Üst Paket alternatifleri sunulmaktadır. Ayrıca 1'i dizi olmak üzere toplam 12 HD sinema kanalıyla müşterilerimize hizmet verilmektedir.

Kablo İnternet (Kablonet)

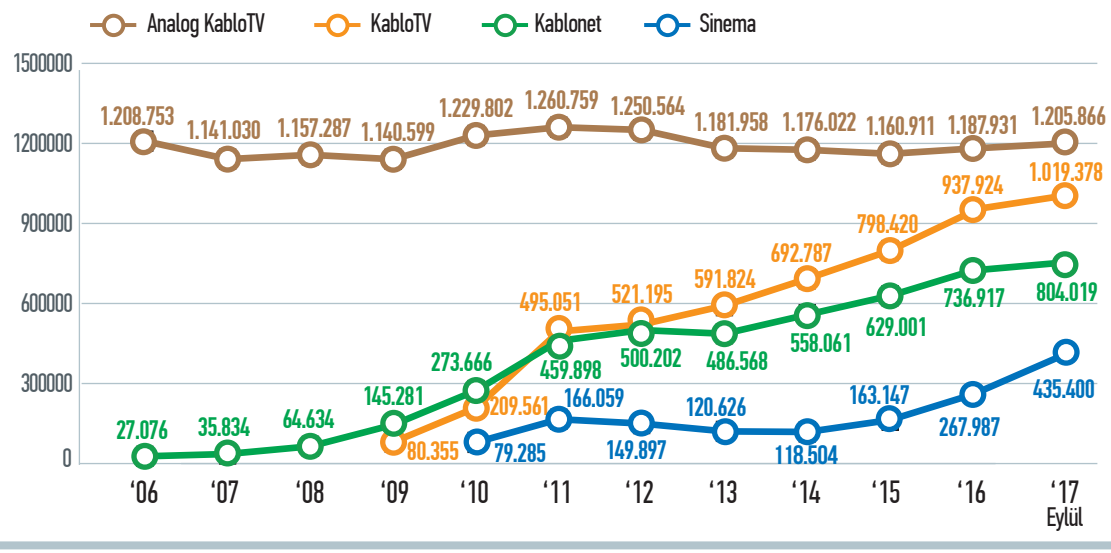
Kablonet, Kablo TV şebekesi üzerinden telefon hattına ihtiyaç duyulmaksızın internet bağlantısı sağlayan bir sistemdir. Müşterilere hızlı, kesintisiz, güvenli ve uygun fiyatlarla internet hizmeti sunulmaktadır.

2006 yılında 26.981 olan Kablonet abone sayısı; 2017 Eylül ayı sonu itibariyle 804.019'a yükselmiştir. 2006 yılında 128 Kbps'den 2 Mbps'e kadar, 5 farklı tarife ile abonelere sunulmaya başlayan Kablonet hizmeti; Eylül 2017 itibariyle 10 Mbps'den 100 Mbps'ye kadar 141 farklı tarife ile abonelerimizin hizmetine sunulmaktadır. Kablonet aboneleri ister kullandığın kadar öde, ister kotalı, ister duran kotalı, isterse limitsiz internet hizmetinden faydalanabilmektedir. Engelli vatandaşlarımıza Kablonet hizmetinde %25, Gazi ve Şehit yakınlarına Kablonet hizmetinde %50 indirim uygulanmaktadır.

Çoklu Ekran TV Hizmetleri Projesi (KabloWebTV)

Türksat, Çoklu Ekran TV Hizmetleriyle gelişen teknoloji ve değişen müşteri isteklerine cevap verebilmek için var olan TV yayınlarının ve isteğe bağlı içeriklerin çoklu ekran üzerinden interaktif bir şekilde sunulması hedeflenmiştir. Proje kapsamında içeriklerin PC, IOS/Android Tablet ve Akıllı Telefonlar, Smart TV ve OTT (Over the Top Technology- Çoklu Ekran) STB (Set-top Box- Digital TV Kutusu) üzerinden sunulmasını hedeflemiştir.

GRAFİK 23 **Kablo Hizmetleri Abone Sayıları**

KabloWebTV, internete bağlanılan her yerden bilgisayar aracılığı ile canlı TV yayınına ve video içeriğine erişim sağlayan bir yapıdır. KabloWebTV projesi ile bilgisayar üzerinden internet bağlantısı ile yerli ve yabancı birçok TV kanalına ulaşılabilmekte; Android, iOS ve Windows Phone işletim sistemine sahip cep telefonu ve tabletlerden, istenilen zaman, istenilen yerden izlenilebilmektedir.

Sabit Telefon Hizmeti (Kabloses)

Kabloses telefon hizmeti kablo internet altyapısı üzerinden sunulan sabit telefon hizmetidir.

17 Ağustos 2015 tarihinde test olarak sunulmaya başlanan Kabloses hizmeti, 10 Kasım 2015 tarihinden itibaren tüm müşterilere sunulmaya başlanmıştır. Yapılan arabağlantı çalışmaları ile Kabloses telefon hizmetine sahip müşteriler diğer sabit telefonları ve GSM numaralarını aramaya ve diğer numaralardan aranmaya başlanmıştır.

2014 yılında 40.351 olan Kabloses abone sayısı; 2017 Eylül ayı sonu itibariyle 369.484'e yükselmiştir.

Yeni İllere Kablo TV Altyapısı Oluşturulması ve Hizmet Verilmesi Projesi

Kablo Sistemleri Şebekesi üzerinden sunulan hizmetlerin yaygınlaştırılması amacıyla il merkezleri; nüfusları, sosyoekonomik gelişmişlik durumları, bina/yerleşke durumları ve stratejik yatırım planları doğrultusunda değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu çerçevede kablo hizmetlerinin sunulmadığı yeni merkezlere yatırım analiz çalışmaları yapılmaktadır.

Yeni illere Kablo TV altyapısı oluşturulması ve hizmetinin verilmesi projesi kapsamında; Bolu İli Merkezinde 2017 ilk çeyreğinde hizmet verilmeye başlanmıştır.

Diğer illerde yerel yönetimeler ile yapılacak protokol üzerinde görüşmeler devam etmektedir.

Akıllı Kutu

Son kullanıcılara gelişmiş servislerin sunulduğu yeni nesil Kablo TV alıcısı 2017 yılı içerisinde verilmeye başlanacaktır.

Bu cihazda birçok yeniliğin yanısıra;

- Türksat film arşivi kullanabilme
- Yayın durdurma
- Yayını baştan izleme
- Geçmiş yayınları izleme
- Sesle kanal değiştirme
- Sesle içerik arama
- Sadece çocuk kanallarının izlenebildiği Çocuk Kumandası
- Temel özelliklerin kullanılabildiği yaşlı kumandası
- TV'yi de kontrol edebilen tek kumanda.

gibi özellikler de bulunmaktadır.

BİLİŞİM HİZMETLERİ

Önemli Yatırım Projeleri

Ankara Gölbaşı Veri Merkezi Projesi

Ankara Gölbaşı Veri Merkezi Projesi kapsamında, Türksat Ankara Gölbaşı kampüsünde belirlenen 30 dönümlük uygun hazine arazisinin tüm altyapı analizleri yapılarak, TIER-3 ve TIER-4 veri merkezi standartları seviyesinde İnşaat, Elektrik ve Mekanik projelerinin detay çizimleri ve teknik şartnameleri hazırlanmıştır.

Gölbaşı Veri Merkezi başlangıçta modüler olarak 1.200 m^2 ve 400 kabin olarak tasarlanmış ve ihtiyaca göre 12.000 m^2'ye ve 4000 kabine kadar çıkabilecek şekilde dizayn edilmiştir. Projenin 2017 yılı içerisinde ihaleye çıkılması ve yapımına başlanılması planlanmaktadır.

Bilişim Hizmetleri

Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler sayesinde verilerin artık kâğıtta değil elektronik ortamda yer aldığı, süreçlerin sadeleştiği, hizmetlerin maliyetinin ve süresinin kısaldığı, bürokrasinin azaldığı günümüzde, ülkemizin kamu hizmetlerinin bu dinamik sürece uyumu ve dönüşümü konusunda Türksat Bilişim, e-Dönüşüm projeleri ile etkin rol oynamaktadır.

Türksat Bilişim, kamu yararını gözeten çalışma anlayışı ile kamunun ihtiyaç duyduğu bilişim projelerini doğru çözümler ile buluşturmaktadır. Türksat Bilişim, uzman kadrosu ile bilişim çağının gerektirdiği proje yönetimi anlayışını benimsemektedir.

Türksat A.Ş., Türksat Bilişim markası ile aşağıdaki ürün ve hizmetleri sunmaktadır:

- Belgenet™ - Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- Anahtar Teslim Proje Gerçekleştirme
- BT Teknik Danışmanlık Hizmetleri
- Proje Hazırlama ve Teknik Şartname Danışmanlığı
- Veri Merkezi Hizmetleri
- Coğrafi Bilgi Teknolojileri Hizmetleri
- Kurumsal Bilgi ve Siber Güvenlik Hizmetleri
- Dijital Arşiv Hizmetleri
- Kamu İletişim Merkezi Projeleri
- MPLS
- LRIT

Belgenet™ - Elektronik Belge Yönetim Sistemi

Türksat mühendisleri tarafından geliştirilmiş olan Belgenet™, kurumsal belgelerin yasal mevzuat ve standartlara uygun şekilde elektronik ortamda güvenli ve etkin olarak yönetilmesini, teknolojik ve yasal gelişmelerin sisteme hızlı ve doğru biçimde uygulanmasını Türksat güvencesi altında sağlayan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" çözümüdür. Belgenet TS 13298 Standart belgesine sahip olup, T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın e-Yazışma Paketi ile tam uyumludur. Belgenet ürününü halen 42 kurumda 238.500'ün üzerinde kullanıcı kullanmaktadır.

Anahtar Teslim Proje Gerçekleştirme

Anahtar teslim projelerle ilgili olarak;

e-KKTC Projesi

Bakanlığımız ile KKTC Başbakanlığı arasındaki protokole ve Bakanlığımız ile TÜRKSAT A.Ş. arasındaki sözleşmeye istinaden yürütülen e-KKTC Programı, KKTC'deki tüm kamu hizmetlerinin elektronik ortamda ve entegre şekilde vatandaşlara sunulmasını, kamu kurum ve kuruluşlarının da elektronik ortamda işlerini yürütmesini amaçlamaktadır. 3 faz halinde proje gerçekleştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

e-KKTC Projesinde Faz-1 projelerinden (MDIA İş Paketi 1, e-Kimlik, EBYS İş Paketi 1 – 2, Kamu Sertifikasyon Merkezi, e-Nüfus İş Paketi 1 ve Altyapı Analizi Projesi) kabulleri yapılmıştır. e-Kimlik sistemi ve dolayısı ile e-Nüfus sistemi Mayıs 2015 tarihinde yapılan e-Kimlik dağıtımı töreni ile birlikte canlı kullanıma geçmiştir. Ocak 2017'de yapılan e-İmza lansmanı ile de e-İmza kullanımına geçilmiştir. e-Nüfus Projesi saha eğitimleri tamamlanmış ve nüfus verisi kütük sayısallaştırma çalışmaları hızla devam etmektedir. EBYS, kurumlarda canlı kullanıma alınmıştır.

Faz-2 (Maliye, Gümrük, Milli Eğitim, e-Tüzel ve CBS) ve Faz-3 (Sağlık, Sigorta, e-Devlet Kapısı, Kamu Ortak Veri Merkezi ve Felaket Kurtarma Merkezi) projelerinde ise çalışmalar devam etmektedir.

AFAD AYDES Projesi

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na Afet Yönetimi ve Karar Destek Sistemi Projesi ile Afet öncesi (hazırlık ve zarar azaltma), Afet sırası (müdahale), Afet sonrası (iyileştirme), aşamalarını içeren Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında, AFAD süreçlerini ve İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri'nin (İAADM) acil durum süreçlerini içerecek şekilde, çeşitli kurum ve kuruluşların koordineli bir şekilde çalışmasına imkân verecek, afet/acil durum yönetiminde ihtiyaç duyulan kurumların ürettiği verilerle entegrasyonu sağlayacak, sürdürülebilir bir afet yönetim ve bilgi sisteminin oluşturulması amaçlanmıştır.

Proje, kabiliyet ve yetenek açısından Dünya'daki afet yönetimi için kullanılan sayılı projelerden birisi olması beklenmektedir. AFAD'ın yönetim süreçlerini içermesi ve afet yönetiminde sağlayacağı verimli kaynak yönetimi, hızlı müdahale, etkin koordinasyon, bilgi yönetimi ve karar destek sistemleri katkıları açısından büyük önem arz etmektedir.

Projenin ilk fazının ardından 2. faz çalışmalarında sona yaklaşılmış olup 2017 yılı son çeyreğinde 2. fazın tamamlanması planlanmaktadır.

Kredi ve Yurtlar Kurumu Elektronik Değişim Dönüşüm Sistemi Projesi

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Elektronik Değişim Dönüşüm Sistemi Projesinde kurumda kullanılan mevcut yazılım ve ek modüllerinin amaca uygun yeterlilik ve etkinlikte olmaması sebebiyle günümüz teknolojisine göre yenilenmesi amaçlanmaktadır. Yeni yazılım; Genel Müdürlük, Bölge Müdürlükleri ve Yurt Müdürlükleri personellerinin kullanımına uygun olacak, kurumun görevi gereği iletişimde olduğu diğer kurum ve kuruluşlarla elektronik ortamda veri alışverişine imkân sağlayacak yapıda tasarlanarak kurulacak ve çalıştırılacaktır.

Projenin 1. fazı Eylül 2014'te, 2. fazı Ocak 2016'da, 3. fazı ise Mayıs 2017'de tamamlanmıştır. 3 faz olarak planlanan projeye, kurumun isteği ile Haziran 2017'de 4. faz eklenmiştir. Faz 4'de ana sözleşmeye dayalı geliştirilen ve geliştirilmekte olan yazılım modüllerinin devamı ve bütünleyicisi nitelikte yeni ihtiyaçlar ve yeni modül talepleri karşılanacaktır.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Akıllı Kent Projesi

Türksat A.Ş. ve Antalya Büyükşehir Belediyesi arasında e-Devlet ile ilgili bilgi ve iletişim hizmetleri kapsamında imzalanan protokol çerçevesinde belediyecilik hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve Antalya Büyükşehir Belediyesinin tanıtımı amacıyla Akıllı Kent Hizmetleri projesi başlamıştır.

Proje Faz 0 kapsamında:

- Ücretsiz Wi-Fi
- Kronik Hasta Takip
- Panik Butonu
- Kiosk Bilgilendirme sistemleri yapılmıştır.

Faz 1 kapsamında ise:

- Akıllı Kavşak/Öncelikli Geçiş
- TEDES (Trafik Elektronik Denetleme Sistemi)
- Şehir Yönetim Platformu (Ulaşım Koordinasyon Merkezi)
- Ücretsiz Wi-Fi Ağının Genişletilmesi
- Kiosk Bilgi Ekranı
- Akıllı Aydınlatma
- Akıllı Sulama

sistemleri için Ağustos 2017'de Antalya Büyükşehir Belediyesi ve Türksat A.Ş. arasında imzalanan anlaşma ile çalışmalar resmi olarak başlamıştır.

Sağlık Bakanlığı Ulusal Sağlık Sistemi Projesi (USS)

Sağlık Bakanlığı USS Bakım, Onarım, Geliştirme, Teknik Destek Hizmeti projesi kapsamında, Bakanlıkta geliştirilmiş çok sayıdaki sağlık uygulamalarının bütünleşik bir mimaride sürdürülebilirliğini sağlamak, süreç içerisinde gereksiz sağlık uygulamalarının ortaya çıkmasını önlemek ve Ulusal Sağlık bilişiminin çerçevesini belirlemek için hizmet verilmektedir. Bakanlığa bağlı 30 binin üzerinde tedavi kuruluşundan tüm vatandaşların tetkik ve tedavi verilerinin, ayrıca Bakanlığa bağlı diğer tüm uygulamaların entegrasyonlarla USS'ye veri aktarmalarının sağ-

lanması ve bu verilerin ihtiyaç duyulan tarafların veya uygulamaların (e-nabız, KDS vb.) bilgi kaynakları olarak kullanılması amacıyla USS projesi gerçekleştirilmektedir.

Eylül 2016'da başlayan proje 2 yıl sürecek olup, 2017 yılı ilk yarısında;

- Uygulama altyapısı tamamen anlaşılmış ve kontrol altına alınmıştır.
- Sistemdeki çok sayıdaki problem çözülmüş ve bakım hizmeti verilmiştir.
- Kurumun talep ettiği yeni geliştirme işlemleri tamamlanmıştır.
- Sistemin ileriye dönük kod iyileştirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.

MGK Genel Sekreterliği Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi Projesi (SEKAPS)

MGK Genel Sekreterliği ile birlikte gerçekleştirilen proje ile seferberlik ve savaş halinde halk, TSK ve Bakanlıklar tarafından ihtiyaç duyulacak mal ve hizmetlerin barış zamanında planlanması, ihtiyaçların karşılanma oranı ve kaynaklardaki eksikliklerin önceden görülerek önlem alınması, Devlet kurumlarının görevlerini aksatmadan yerine getirebilmesi için Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi (SEKAPS) yazılımının hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Eylül 2016'da imzalanan projede bir yıl bakım destek ve iki yıl garanti dönemi mevcuttur. Yazılım geliştirme fazının Ekim 2017'ye, kabul testlerinin ise Aralık 2017'ye kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Otomasyon Sistemi Projesi (ASOS)

Acil Sağlık Otomasyon Sistemi Projesi ile yazılımın bakım, onarım, geliştirme, teknik destek hizmetinin verilmesi ve diğer kurumsal uygulamalarla entegrasyon ihtiyaçlarının giderilmesi amaçlanmaktadır. Haziran 2017'de imzalanan sözleşme ile projede ilk çalışmalara başlanmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sendika Yetki Tespit Otomasyon Projesi

Sendika Yetki Tespit Otomasyon Projesi, 2010 yılında başlanan sendika yetki sistemi geliştirilmesi ve sendika üyelik işlemlerinin e-Devlet'e taşınmasının ardından yazılımın bakım ve destek hizmetlerini kapsamaktadır. Aralık 2016'da imzalanan sözleşme ile başlanan projede söz konusu çalışmalar devam etmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma İstatistikleri Bilgi Sistemi Projesi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda kullanılan Çalışma İstatistikleri Bilgi Sistemi'nin bakım ve destek hizmetinin sağlanması işlerini kapsayan projedir. Mayıs 2017'de imzalanan sözleşme ile çalışmalara başlanmıştır.

Veri Merkezi Hizmetleri

Mevcut veri merkezi içerisinde kamu kurum ve kuruluşlarına veri yedekleme, sanal sunucu, sunucu barındırma ve teknik hizmetler verilmektedir. Bu çerçevede 35 kuruma hizmet sunulmaktadır.

Ayrıca, Anahtar Teslimi Veri Merkezi Projeleri kapsamında;

- Ekonomi Bakanlığı:
- AFAD
- Karayolları Genel Müdürlüğü
- ÖSYM
- Türkiye İlaç ve Cihaz Kurumu
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- TSK ve Genel Kurmay Başkanlığı
- İçişleri Bakanlığı

gibi kurumların veri merkezi projeleri gerçekleştirilmektedir.

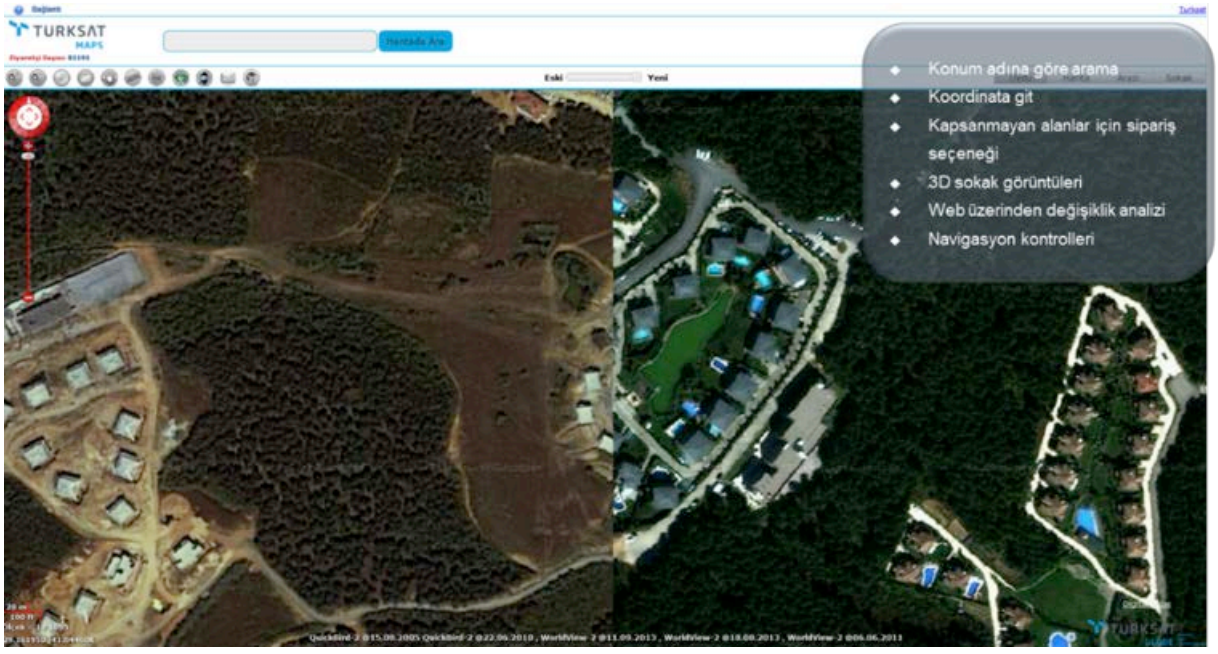
Diğer Bilişim Hizmetleri

Türksat, "Kamunun Bilişim Çözüm Merkezi" hedefi ile kurumların bilişim projelerinin tüm süreçleri Türksat güvencesi ve profesyonel proje yönetimi anlayışı ile yürütülmektedir. Bu kapsamda Teknik Danışmanlık, Kamu İletişim Merkezi, Ağ Altyapısı ve İletişim (MPLS), Digital Arşiv Sistemi ve Siber Güvenlik Hizmetleri verilmektedir.

Coğrafi Bilgi Teknolojileri (CBT)

Türksat A.Ş. kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve özel sektöre Uydu Görüntü Temini ve İşleme, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Coğrafi Yazılım Geliştirme, Konumsal Tabanlı Hizmetler ve Mobil Haritalama (Lidar+360 derece panoramik görüntüler) alanlarında hizmetler sunmaktadır.

Kamu kurumları başta olmak üzere kamu ve özel sektöre 2007 yılından bu yana toplam 1.452.708 km^2 uydu görüntüsü temini ve işlenmesi hizmeti verilmiştir.

Uzun Mesafe Gemi Tanıma ve İzleme (LRIT) Sistemi

LRIT, Gemilerin uzak mesafelerden tanımlanması ve takip edilmesi için 2011 yılında Türksat A.Ş tarafından geliştirilmiştir. Türkiye bu alanda tüm dünya genelinde sistemini kendi başına kurup, işletebilen çok az sayıdaki ülkelerden bir tanesidir.

LRIT sistemi ile kutuplar haricinde, dünyanın her bölgesindeki Türk bayraklı gemilerimizin takibi yapılmaktadır. Sistem ayrıca arama ve kurtarma çalışmalarında üye ülkeler tarafından da aktif olarak kullanılmaktadır. Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün almış olduğu karar neticesinde LRIT veri merkezleri, her sene uluslararası denetimden geçmektedir. Türkiye Veri Merkezi şu ana kadar yapılan bütün denetlemelerden başarı ile geçmiştir.

Sistem, 2011 yılında İran'a satılmış olup, halen teknik destek verilmeye devam edilmektedir.

Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün almış olduğu karar neticesinde LRIT sisteminin 2017 yılında güncellenmesine karar verilmiştir. Türkiye Veri Merkezi olarak bu güncelleme başarıyla tamamlanmıştır. Aynı çalışmalar İran Veri Merkezi adına da tamamlanarak sistemin uluslararası kurallara uygun bir şekilde takibi ve güncellenmesi işlemi sürdürülmektedir.

Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.

Son dönemde iletişim ve bilişim alanlarında yaşanan baş döndürücü gelişmeler, uzun yıllar haberleşmenin merkezi konumunda bulunan posta idarelerinin sektördeki yerini doğrudan etkilemiştir. Elektronik postanın hayatımıza girmesinden sonra geleneksel posta kullanımındaki büyük düşüş posta teşkilatlarının yeniden yapılanmasını zorunlu kılmıştır.

Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT), 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) statüsünden çıkarılarak, sermayesinin tamamı Hazineye ait olmak üzere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet yürütecek bir Anonim Şirket olarak yeniden yapılandırılmış ve aynı zamanda Evrensel Posta Hizmet Yükümlüsü olarak görevlendirilmiştir.

Sektörün kademeli ve kontrollü bir şekilde serbestleşmesine yönelik yasal düzenlemeler tamamlanmış ve yeni PTT, uluslararası standartlarda rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulmuştur.

1840 yılından bugüne kadar 177 yıllık tecrübesi ve güçlü kadrosu ile hizmetlerini vatandaşlarımıza ekonomik, hızlı, güvenli ve kaliteli bir şekilde sunan PTT, 1995 yılında telefon hizmetlerinin bünyesinden ayrılmasından sonra yaygın hizmet ağını yönlendirebileceği alanları titizlikle seçmiş ve bu sayede günümüzde posta ve kargo hizmetlerinden lojistiğe, bankacılık hizmetlerinden sigortacılığa, elektronik hizmetlerden e-Ticarete ve GSM hizmetlerine kadar pek çok alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

PTT, iki asra yakın tecrübesiyle geleneksel posta hizmetlerini başarıyla yürütürken çağın getirdiği yenilikleri yakından takip etmekte ve bir dünya markası olma yolunda emin adımlar ile ilerlemektedir. Bu çerçevede PTT, 26. Dünya Posta Kongresinde Dünya Posta Birliği (UPU) İdari Konsey Başkanlığı görevini devralmıştır. Konsey Başkanlığı görevi ile uluslararası düzeyde posta sektörü içinde karar alıcı ve strateji belirleyici konumda olan PTT'nin ülkemizin küresel vizyonuna ve duruşuna katkısı büyük önem arz etmektedir.

Geleceğe dönük bakış açısı ile amaç ve sonuç odaklı bir yaklaşım ve müşteri memnuniyetini esas alan PTT, Ar-Ge yatırımları ve inovasyon faaliyetleriyle önümüzdeki süreçte Dünya Posta Birliği İdari Konsey Başkanı olarak dünya posta sektörüne yön vermeye, ülkemizin istiklalinde ve istikbalinde yer alan kuruluşu olarak vatandaşımızın hizmetinde yorulmadan çalışmaya devam edecektir.

GSYH BÜYÜME ORANLARI

İSTİHDAMA KATKI

PTT'de 2017 Eylül ayı sonu itibariyle 40.683 personel çalışmaktadır. Ayrıca personel ihtiyacının karşılanmasını teminen 2017 yılı için de 5.000 personel alım izni bulunmaktadır.

Bu izin çerçevesinde;

- İstanbul ili için 500 personel alımı yapılmış olup güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonuçlanan adayların atamaları yapılmaktadır.
- Ayrıca Türkiye geneli için 1.750 personel alımı çalışmaları devam etmekte olup buna ilaveten 2.500 personel alımı yapılması planlanmaktadır.

YATIRIM PROJELERİ

2017 yılında PTT'nin yatırımları için 426 Milyon TL'lik ödenek öngörülmüş olup Eylül ayı sonu itibariyle 231 Milyon 844 Bin 729 TL'lik gerçekleşme sağlanmıştır.

TABLO 5 **2017 Yılı Yatırım Projeleri** (TL)

Proje No	Proje Adı	Program	Revize (I) Ödeneği	Gerçekleşme (Eylül sonu)	Gerçekleşme Oranı
2016 PTT 0002	Yeni PTT A.Ş. Binaları	153.220.000	96.938.000	34.615.593	%35,71
2010 E 11 0020	PTTMatik	56.800.000	57.000.000	46.813.773	%82,13
2015 PTT 0001	PTTBank Yeni Konsept	17.280.000	25.062.000	13.319.607	%53,15
2017 PTT 0001	Muhtelif İşler	198.700.000	247.000.000	137.095.756	%55,50
TOPLAM		**426.000.000**	**426.000.000**	**231.844.729**	**%54,42**

2018 Yılı Yatırım Programı ödenek dağılımı Tablo 6'da gösterilmiştir.

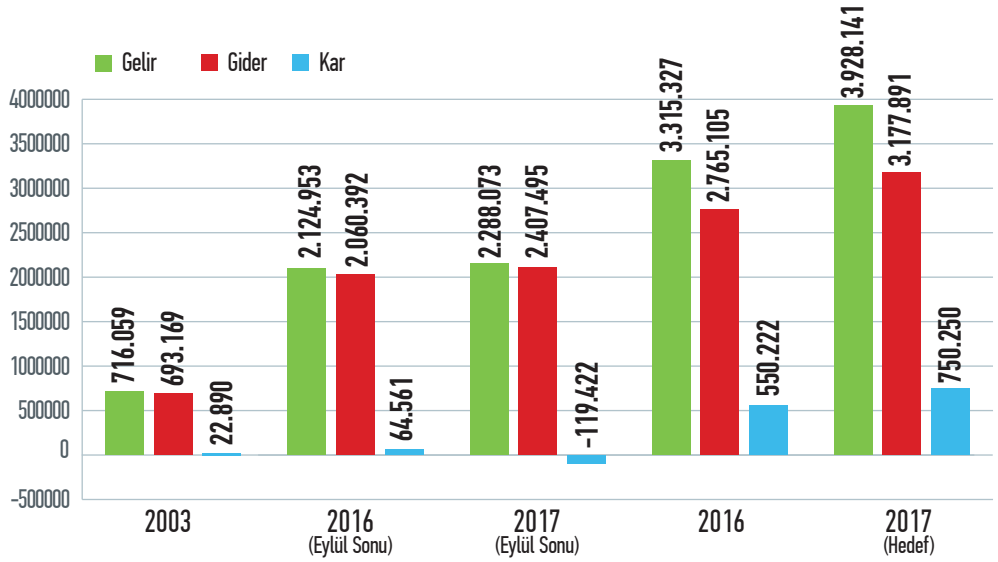
TABLO 6 **2018 Yılı Yatırım Programı Ödenek Dağılımı** (Bin TL)

Proje No	Proje Adı	Program
2016 PTT 0002	Yeni PTT A.Ş. Binaları	196.100
2010 E 11 0020	PTTMatik	50.000
2015 PTT 0001	PTTBank Yeni Konsept	30.000
2018 PTT 0001	Muhtelif İşler	80.900
TOPLAM		**357.000**

MALİ DURUM

- 2003 yılında 716 Milyon 59 Bin TL gelire karşılık 693 Milyon 169 Bin TL gider ile 22 Milyon 890 Bin TL kar elde edilmiştir.
- 2016 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 2 Milyar 124 Milyon 953 Bin TL gelire karşılık 2 Milyar 60 Milyon 392 Bin TL gider ile 64 Milyon 561 Bin TL kar elde edilmiştir.
- 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 2 Milyar 288 Milyon 73 Bin TL gelire karşılık 2 Milyar 407 Milyon 495 Bin TL gider ile 119 Milyon 422 Bin TL gider fazlası gerçekleşmiştir.
- 2016 yılında 3 Milyar 315 Milyon 327 Bin TL gelire karşılık 2 Milyar 765 Milyon 105 Bin TL gider ile 550 Milyon 222 Bin TL kar elde edilmiştir.
- 2017 yılında ise 3 Milyar 928 Milyon 141 Bin TL gelire karşılık, 3 Milyar 177 Milyon 891 Bin TL gider ile 750 Milyon 250 Bin TL kar edilmesi hedeflenmiştir.

GRAFİK 24 **PTT'nin Mali Durumu** (Bin TL)

TABLO 7 **PTT A.Ş'nin Yıllar İtibariyle Bütçe Planlaması** (Bin TL)

YILLAR	2017	2018	2019
GELİR	3.928.141	4.240.738	4.539.662
GİDER	3.177.891	3.415.438	3.632.262
KÂR	**750.250**	**825.300**	**907.400**

İŞLETME FAALİYETLERİ

2017 Eylül ayı sonu itibariyle tamamı online hizmete açık 4.602 İşyerinde (4.549 PTT Merkez, Şube Acente+ 53 Mobil PTT İşyeri) ve ülke genelinde hiçbir bankanın bulunmadığı 1.792 yerleşim yerinde sadece PTT olmak üzere 40.683 uzman personeli ile hızlı ve güvenli erişimi sağlamak için 2.252 Pttmatik (ATM), 8.439 taşıtla Posta, Kargo, Elektronik Hizmetler, Lojistik, PTTBank, Pul ve Filateli alanlarında faaliyet göstermektedir.

Posta Hizmetleri

Bilişim çağının şartları, haberleşme sektöründe güvenli, kaliteli, süratli ve çevreye duyarlı sistem ve projelerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Teknolojik gelişmeler sonucu elektronik haberleşmenin gelişmesi ve yaygınlaşması sürecinde PTT, klasik posta hizmetlerini modernize etmek amacıyla birçok projeyi hayata geçirmiş olup araştırma ve planlama çalışmalarına ağırlık vererek yeni projelerin hızla devreye alınması çalışmalarını sürdürmektedir.

PTT, 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu'nun yayınlandığı 23 Mayıs 2013 tarihinden beri "evrensel posta hizmet yükümlüsü" olarak coğrafi alan gözetilmeksizin ülkemizin en ücra köşesinde yaşayan vatandaşlarımız için karşılanabilir ücretlerle ve kesintisiz olarak posta hizmeti vermektedir.

Sosyal desteğe ihtiyacı olan vatandaşlarımızın da evrensel posta hizmetinden yararlanabilmesi amacıyla görme engellilere özgü yazı içeren gönderilerle sözleşmeli erbaş ve erlerle uzman erbaşlar hariç, erbaş ve erlerin 100 grama kadar ağırlıktaki gönderilerini bu hizmet kapsamında ücretsiz taşımaktadır.

Ayrıca Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile çocuk hükümlü ve tutuklular ile devlet güvencesi altındaki çocukların gönderilerinin Evrensel Posta Hizmet yükümlüsü olan PTT tarafından ücretsiz taşınması sağlanmıştır.

Bu kapsamda posta alanında ana başlıkları ile;

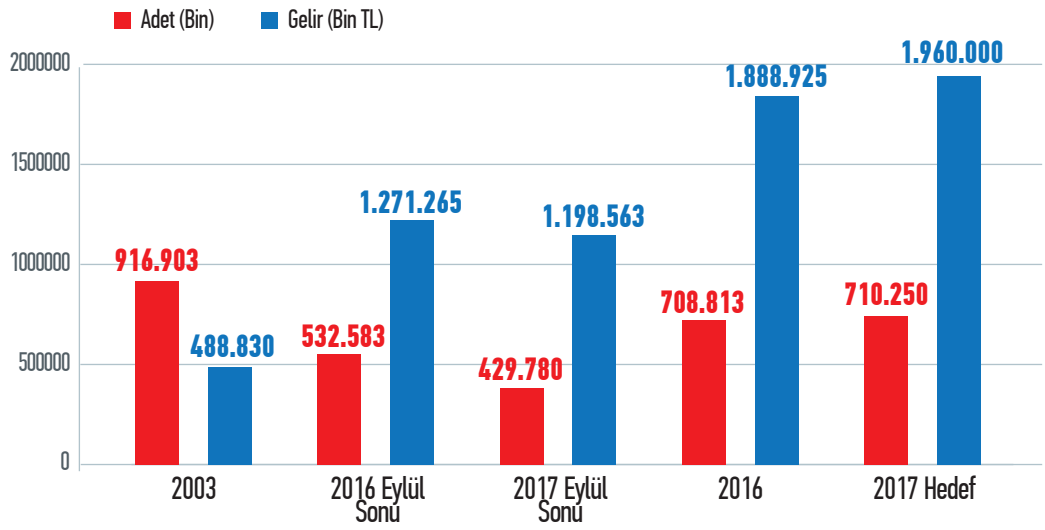
- Haberleşme Gönderileri,
- Basılmış Kağıtlar,
- Görme Engellilere Özgü Yazılar,
- Yurtdışı Küçük Paketler,
- Tebligat/Hızlı Tebligat,
- Telgraf/e-Telgraf,
- Telepost

hizmetleri verilmektedir.

Posta Hizmetleri Toplam Gönderi Adedi ve Gelirleri

- 2003 yılında 916 Milyon 903 Bin adet gönderi karşılığında 488 Milyon 830 Bin TL,
- 2016 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 532 Milyon 583 Bin 255 adet gönderi karşılığında, 1 Milyar 271 Milyon 265 Bin TL,
- 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 429 Milyon 780 Bin adet gönderi karşılığında 1 Milyar 198 Milyon 563 Bin TL,
- 2016 yılı sonunda 708 Milyon 813 Bin adet gönderi karşılığında 1 Milyar 888 Milyon 925 Bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2017 yılı sonunda 710 Milyon 250 Bin adet gönderi karşılığında 1 Milyar 960 Milyon TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

GRAFİK 25 **Posta Hizmetleri** (Mektup Postası+Telgraf+Telepost) **Toplam Gönderi Adedi ve Gelirleri**

Kargo Hizmetleri

Kargo sektöründen önemli bir pay elde edebilmek, bu hizmetleri vatandaşlarımıza kaliteli ve uygun ücret politikalarıyla yansıtabilmek amacıyla PTT Kargo hizmeti 2008 yılında yeni bir anlayış ve organizasyon yapısı ile sunulmaya başlanmıştır.

Kargo İşleme Merkezleri son derece modern ve teknolojik imkânlarla donatılmıştır. Sevk ve dağıtım işlemleri süratle yapılmakta olup gönderilerin kabul-sevk-dağıtım-teslim işlemleri otomasyon ağı ile takip edilmektedir.

Aktarma noktalarında en seri şekilde kargoların iletiminin sağlanmasını ve münhasıran kargo hizmeti verilmesini teminen bugün itibariyle; 1 Uluslararası Kargo İşleme Merkezi (UKİM), 4 Kargo İşleme Merkezi, 6 Kargo Dağıtım Toplama Merkezi, 5 Kargo Şube Şefliği, 6 Kargo Şubesi olmak üzere toplam 22 kargo işyeri bulunmaktadır.

"Her Yere Zamanında" sloganıyla hizmet veren PTT, Kargo / APS Kurye gönderilerini müşterilerin adresinden alarak hızlı ve güvenli bir şekilde alıcısına ulaştırmaktadır.

PTT Kargo/APS Kuryelerin internet üzerinden takibi yapılabilmekte ve kabul, varış, teslim bilgileri kısa mesaj (SMS) veya e-posta yoluyla göndericilere ücretsiz olarak iletilmektedir. Müşteriler www.ptt.gov.tr internet adresinden Kargo ve APS Kuryeleri ile ilgili tüm bilgilere anında ulaşabilmektedir.

Hac ve umreye giden vatandaşlarımızı yük taşıma külfetinden kurtararak ibadetlerini rahat ve huzur içinde yapmalarına yardımcı olmak için Hac Kargo hizmeti devreye alınmıştır. 2008 yılından itibaren HAC KARGO ve 2010 yılından itibaren UMRE KARGO hizmeti verilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda Hac İbadetini yerine getirmek üzere kutsal topraklarda bulunan vatandaşlarımızın Suudi Arabistan'dan satın aldıkları hurma ve hediyelik eşyaları Diyanet İşleri Başkanlığınca Suudi Arabistan'da kabul edilerek ülkemize getirilmekte ve ülkemizdeki dağıtımları PTT Kargo aracılığıyla yapılmaktadır.

2008 yılından bugüne kadar hac ve umre dönemlerinde toplam 27.684 Ton kargo taşınmıştır.

TABLO 8 **Hacılara Kargo Hizmeti**

Yıllar	Hac Kargo (Ton)	Umre Kargo (Ton)	Toplam
2008	1.211	-	1.211
2009	1.009	-	1.009
2010	1.077	938	2.015
2011	1.227	1.945	3.172
2012	926	1.058	1.984
2013	1.339	2.029	3.368
2014	1.382	2.521	3.903
2015	1.091	2.676	3.767
2016	1.315	2.449	3.764
2017 Eylül Sonu	1.503	1.988	3.491
Toplam	12.080	15.604	27.684

Yurtdışı hızlı kargo taşımacılığı hizmeti kapsamında "TURPEX" adı altında yeni bir hizmet türü ihdas edilmiş olup Yabancı Posta İdarelerinden dağıtım hizmeti alınmaksızın 174 ülkede Turpex gönderilerinin anlaşmalı şirket aracılığıyla dağıtımı yapılmaktadır.

Kargo alanında ana başlıkları ile;

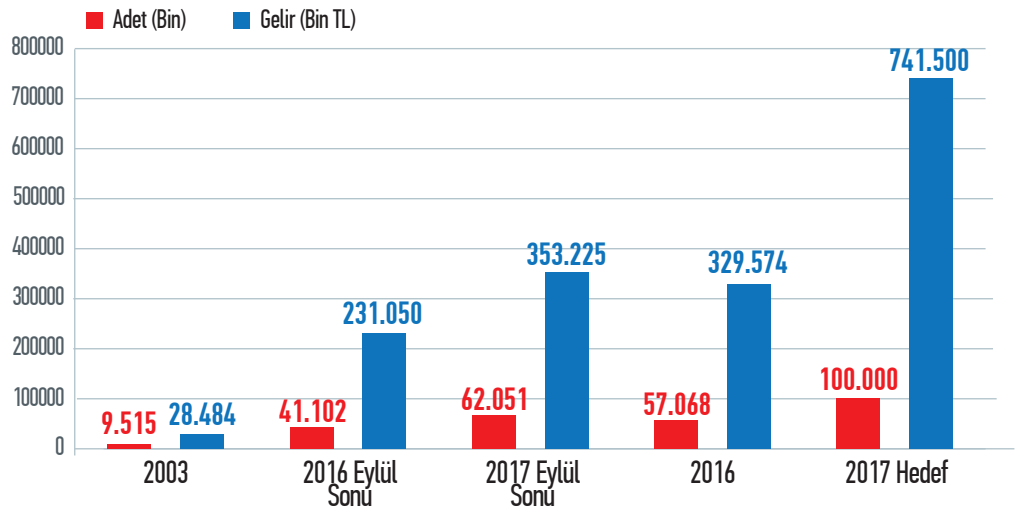
- Posta Kargosu/Kolisi
- Kargo
- TURPEX

hizmetleri verilmektedir.

Toplam Kargo - APS Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri

- 2003 yılında 9 Milyon 515 Bin adet gönderi karşılığında 28 Milyon 484 Bin TL,
- 2016 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 41 Milyon 102 Bin adet gönderi karşılığında, 231 Milyon 50 Bin TL,
- 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 62 Milyon 51 Bin adet gönderi karşılığında 353 Milyon 225 Bin TL,
- 2016 yılında 57 Milyon 68 Bin adet gönderi karşılığında, 329 Milyon 574 Bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2017 yıl sonunda ise 100 Milyon adet gönderi karşılığında, 741 Milyon 500 Bin TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

GRAFİK 26 **Toplam Kargo/APS Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri**

Posta ve Kargo Gönderilerinde Kampanyalar

Dini Bayramlar ve yılbaşı ile anneler, babalar, sevgililer, öğretmenler günü ve PTT'nin Kuruluş Yıldönümü olan 23 Ekim gününden önceki 5 gün içerisinde postaya verilen yurtiçi APS Kurye ve posta kargosuna %25 indirimli tarife uygulanmaktadır.

Aile Dostu Kampanyası: "Türkiye'de Aile Birliğinin Güçlendirilmesi ve Korunması Eylem Planı"na destek olmak amacıyla aile fertlerinin birbirine göndereceği gönderilerin %10 indirimli olarak taşınması için 18/06/2013 tarihinden itibaren PTT tarafından "Aile Dostu Kampanyası" başlatılmıştır. Söz konusu anlaşma kapsamında 18/06/2013 tarihinden itibaren müşterilerin aile fertlerine göndermek istedikleri kargo/posta kargosu ve APS kuryeler indirimli olarak kabul edilmekte ve bu gönderiler için sadece göndericinin beyanı esas alınmaktadır.

Kitap ve okullara yardım gönderileri taşımacılığı: Kitap okuma alışkanlığının geliştirilmesi ve eğitim-kültür alanındaki gelişmelere katkı sağlanabilmesi amacıyla 01/03/2012 tarihinde hayata geçirilen proje kapsamında, içeriğinde kitap bulunan gönderilerin taşınmasında büyük indirim yapılarak 1 kg'a kadar olan gönderiler 3 TL, 1 kg üzeri 30 kg'a kadar olan gönderiler ise %50 indirimli, 30 kg. üzeri ise %30 indirimli olarak kabul edilmektedir. 2015 yılı Aralık ayı itibari ile varış yeri okul olan kırtasiye, giysi vs. gönderiler de bu kampanya kapsamına dahil edilmiştir.

Şehit Ailelerine ve Gazilere İndirim Kampanyası: Şehit ailelerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından verilen kimlik belgelerini, Gazilere ise belgelerini ibraz etmeleri suretiyle gönderilerinin (ticari gönderiler hariç) 07/06/2016 tarihi itibariyle %30 indirimli kabulüne başlanmıştır.

Üniversite Öğrencilerine Dönemsel İndirim Kampanyası: Tüm üniversite öğrencilerine, eğitim ve öğretim dönemlerinde bahar ve güz dönemi başlangıç ve bitiş tarihlerinde birer ay (15 Ocak-15 Şubat, 1-30 Haziran ve 1-30 Eylül) süreyle, üniversite kimlik belgelerini ibraz etmek suretiyle gönderilerinin, (ticari gönderileri hariç) 07/06/2016 tarihi itibariyle %30 indirimli kabulüne başlanmıştır.

Posta ve Kargo Hizmetlerinin Modernizasyonu ve Önemli Projeler

PTT'nin bir dünya markası olma hedefiyle posta ve kargo alanında uygulamaya aldığı ve hayata geçirmeyi planladığı projeler;

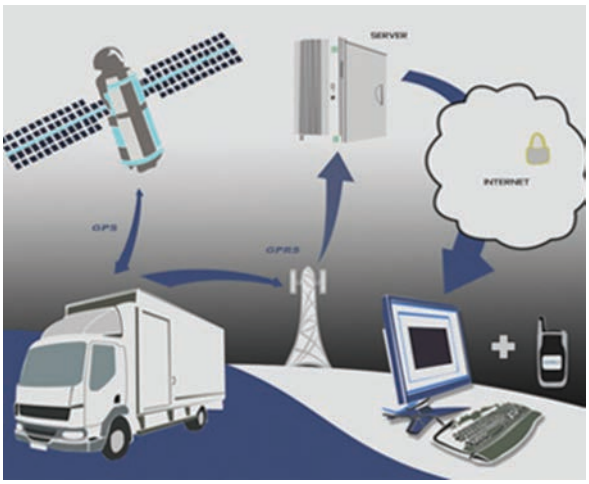
Kayıtlı Posta Maddelerinin Otomasyonu Projesi

Kayıtlı Posta Maddelerinin Otomasyonu Projesi ile yurtiçi ve yurtdışı kayıtlı gönderiler; kabullerinden teslimlerine kadar otomasyon sistemi üzerinden ve www.ptt.gov.tr internet adresinden izlenebilmektedir. 2004 yılında pilot olarak başlatılan proje daha sonraki yıllarda tüm PTT işyerlerinde hayata geçirilmiştir.

Yurt dışı gönderilerde 107 ülke posta idaresi ile Acele Posta Gönderileri (APG), 111 Posta İdaresi ile Koli ve 113 Posta İdaresi ile Mektup Postası Gönderileri için Uluslararası Posta Sistemi (IPS) vasıtasıyla bilgi transferi gerçekleştirilmektedir.

Cihet İyileştirme Sistemi Projesi

Cihet İyileştirme Sistemi Projesi 2013 yılında devreye alınmış olup söz konusu proje ile intranet üzerinden ulaşılabilen uygulama sayesinde, dağıtıcıların cihetlerindeki konum bilgileri GPS cihazlarından alınarak harita üzerinde izlenebilmektedir.

Araç Takip Sistemi Projesi (ATS)

2010 yılından itibaren kullanılmaya başlanan Araç Takip Sistemi ile PTT A.Ş. bünyesinde posta ve diğer işler için kullanılan araçların hareket ve varış saatleri ile nerede oldukları bilgisi alınabilmektedir.

El Terminali Projesi

Gönderilerin Otomasyon Sistemi üzerinden eşzamanlı olarak takip ve kontrolü ile teslim edilen gönderilere ait bilgilerin online olarak sisteme yansıması, dağıtım personelinin performansının ölçülebilmesi, teslim-iade ve de-

vir adetlerinde gerçekçi sayıların elde edilmesi, işgücü ve zaman tasarrufu sağlanması amaçlarıyla dağıtım hizmetlerinde 5.966 adet el terminali kullanılmakta olup 9.600 adet yeni alım yapılacaktır. El terminalleri sayesinde, kayıtlı (Kargo/Kurye Gönderileri ve taahhütlü) gönderilerin teslim tarihi, saati, teslim alan bilgileri eşzamanlı olarak Kayıtlı Posta Maddeleri Otomasyonu sistemine girilmektedir. Bu proje ile işgücü ve zamandan tasarruf edilerek hizmete güven sağlanmış ve müşteri yakınmaları azalmıştır.

Adres Standartlarının Oluşturulması Projesi

PTT'ye toplu gönderi veren kurum ve kuruluşların kendi bünyelerinde oluşturdukları adres veri kayıtlarına göre hazırladıkları gönderilerin alıcısına ulaştırılmasında yaşanan sıkıntılar nedeniyle PTT'ye iade gönderi miktarları artmakta ve müşteri memnuniyeti olumsuz etkilenerek posta maliyetleri yükselmektedir. Bu olumsuzlukların giderilmesini teminen Kurumsal Adres Veritabanının pazarlanabilir hale getirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır.

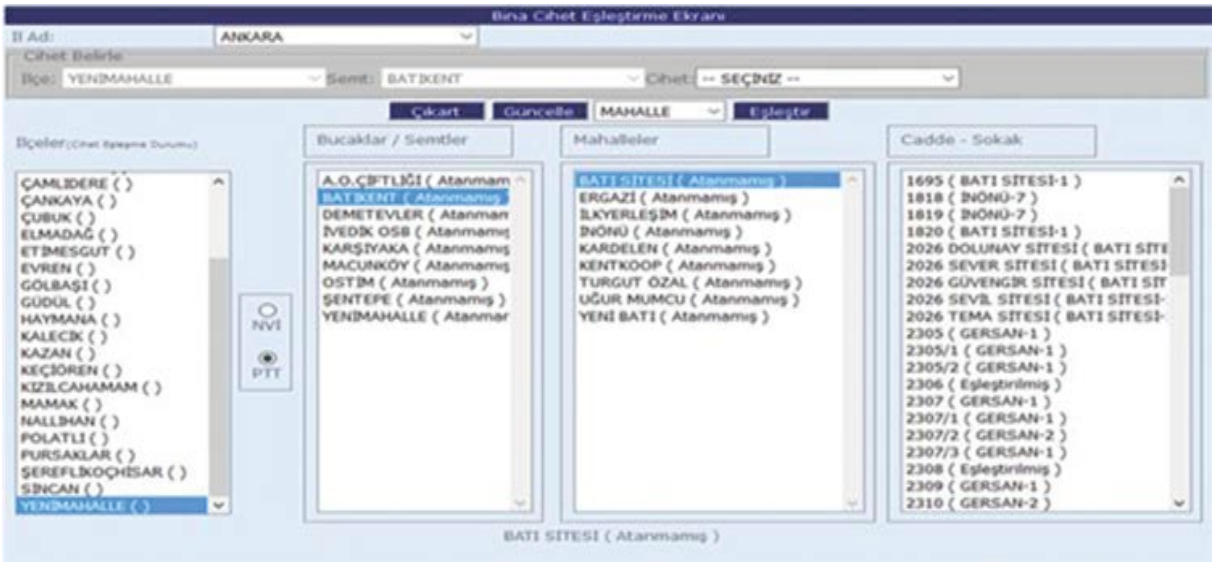
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİ) ile işbirliği yapılarak, Ulusal Adres Veritabanı (UAVT) ile Kurumsal Adres Veritabanı entegrasyon işlemleri tamamlanmış olup ülke genelinde sistem devreye alınmıştır.

Bu kapsamda; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün (NVİ) Ulusal Adres Veritabanı (UAVT) ile Kurumsal Adres Veritabanı arasında web servis çalışmaları tamamlanarak hazırlanan veritabanının Otomatik Mektup Ayrım Sistemlerinde kullanılmasına başlanmıştır.

Elektronik Gümrük Beyan Sistemi (CDS)

Gümrük sürecinden kaynaklı posta gönderileri gecikmelerinin minimize edilmesini teminen Dünya Posta Birliğince (UPU) Gümrük Beyan Sistemi (CDS) geliştirilmiştir.

Bu Sistem uyarınca gönderiler varış ülkesine gönderilmeden önce kapsamındaki maddelerin bilgileri varış ülke posta idaresi ve gümrüğüne elektronik ortamda iletilmekte ve yine elektronik ortamda alınacak bilgiye göre

gümrük vergisi tahakkuk edip etmeyeceğine, gönderinin ileri sevk edilip edilmeyeceğine, edilecekse istenen şartlarda gönderilip gönderilmeyeceğine gönderici tarafından karar verilecektir.

Sisteme üye olunarak gerek posta gümrük sürecinde hizmet kalitesinin artırılması gerekse gümrükten kaynaklanan nedenlerle iadelerin azaltılması ve gümrüklü gönderilerde müşteri beklentilerinin maksimum seviyede karşılanabilmesini teminen PTT, CDS projesinin hayata geçirilmesi için UPU'ya başvuruda bulunmuştur.

Söz konusu çalışmalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile koordineli olarak yürütülmekte olup PTT, UPU ve Bakanlık tarafından entegrasyon çalışmalarına devam edilmektedir.

Tebligat Mazbatalarının Tebligatı Çıkaran Mercilere Elektronik Ortamda İletilmesi

Manuel olarak tebligat çıkaran mercilere ulaştırılan tebligat mazbatalarının UYAP İşletim sistemi tarafından dijital ortamda arşivlenerek mahkemelere gönderilmesi ile yargının hızlandırılması, verimliliğinin artırılması ve zamandan tasarruf edilmesi öngörülmektedir. Bunun yanı sıra fiziki mazbatalar çıkaran mercilere teslim edilmeye devam edilecektir. Söz konusu proje kapsamında UYAP işletim sistemleri ile entegrasyon sağlanmış olup gerçek ortamda test çalışmaları devam etmektedir.

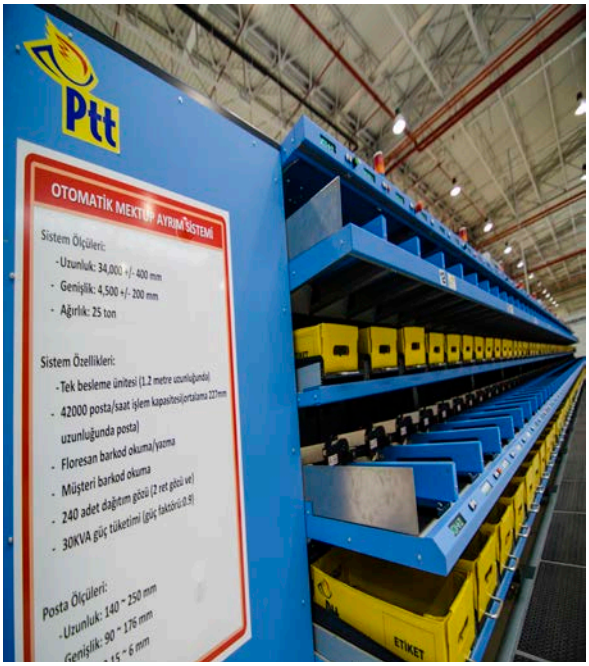
Elektronik Alma Haberi Belgesinin Alınması

Hali hazırda yıllık 17-18 Milyon adet arasında "Alma Haberi" ek hizmetli gönderi postaya verilmektedir.

Alıcısına teslimi sağlanan gönderilere ait Alma Haberi Kartları, kayıtlı gönderi olarak posta süreçlerinde işlem görmekte ve imza karşılığı göndericiye teslim edilmekte olup geri dönüş süreçlerinde önemli sıkıntı ve problemler yaşanmaktadır. Elektronik Alma Haberi Hizmeti ile bu problemlerin aşılması ve 5 yıllık bir sürede yıllık miktarın %50'sinin bu hizmete yönelmesi hedeflenmektedir.

Otomatik Mektup Ayrım Sistemi (OMAS)

Mektup postası gönderilerinde en çok zaman, ayrım sürecinde harcandığından ileri teknoloji kullanılarak ayrım yapılması, hizmet kalitesinin arttırılması ve dünya standartlarının yakalanması amacıyla proje hayata geçirilmiştir. OMAS makineleri saatte 40.000 posta gönderisini 240 ayrım gözüne (cihet bazında) ayrım yapma kapasitesine sahiptir.

İstanbul Avrupa Yakası Hadımköy PİM'de 4 adet OMAS Eylül 2011'de, İstanbul Anadolu Yakası, Ankara ve İzmir'de 1'er adet OMAS Haziran 2014'te hizmete verilmiş olup toplam 7 adet OMAS mevcuttur.

Akıllı Konveyör Sistemleri

Akıllı Konveyör Sistemi ile Hadımköy Posta İşleme Merkezindeki posta gönderileri bilgisayar programı ve konveyörler üzerinde bulunan sensörler yardımıyla otomatik olarak ilgili servise taşınmakta ve/veya posta hatlarına göre otomatik ayrıma tabi tutulmaktadır. Üzerinde bulunan X-Ray cihazları ile güvenlik kontrolü de yapılan Akıllı Konveyör Sistemi saatte 6.000 adet ayrım kapasitesine sahiptir.

Kayıtlı Maddeler Ayrım Sistemi (KAMAS)

2014 yılı Temmuz ayında İstanbul Avrupa Yakası Posta İşleme Merkezinde (PİM) ve Ankara Kargo İşleme Merkezinde (KİM) devreye alınan Kayıtlı Maddeler Ayrım Sisteminde (KAMAS) mektuplar, evraklar, broşürler, dergiler, ısıyla büzüşen/yapışan filmle ambalajlanmış gönderiler ve bükülmeye dayanıklı/sert gönderiler ile ruhsat, kimlik, banka kartlarının işleme ve ayrımları otomatik olarak sağlanmaktadır. Sistem 1 saatte en az 21.000 adet gönderiyi 148 farklı lokasyon için tanımlı ayrım kutularına ayırma kapasitesine sahiptir.

Otomatik Kargo Ayrım Sistemleri (OKAS)

Kargo gönderilerinin toplu kabul işlemi ile ayrım ve sevk işlemlerini otomatik olarak yapacak gönderilerin sevk, dağıtım ve teslim sürelerini kısaltacak proje ile hizmet kalitesinin arttırılması ve işleme sürelerinin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

İstanbul Avrupa Yakası Kargo İşleme Merkezi ile Ankara Kargo İşleme Merkezine kurulması planlanan Otomatik Kargo Ayrım Sistemleri (OKAS) ile saatte 15 Bin adet kargo-kurye gönderilerinin ayrımının yapılması hedeflenmektedir.

Ambalajlama ve Etiketleme Sistemi

İstanbul Avrupa Yakası, İstanbul Anadolu Yakası ve Ankara'da 2015 yılı Ekim ayında devreye alınan Ambalajlama ve Etiketleme Sistemi ile toplu olarak dergi, kitap, broşür vb. gönderiler veren firma/kurum/kuruluşların gönderilerinin kabul anında ambalajlanması, etiketlenmesi ve kayıtlı gönderilerin Kayıtlı Posta Acele Posta Gönderisi (KPAPG) Sistemi ile entegrasyonu sağlanarak kabul işlemi gerçekleştirilmektedir.

Hızlı Kabul Sistemi (HKS)

İstanbul Anadolu Yakası Kargo İşleme Merkezine (KİM) 2014 yılında kurulan Hızlı Kabul Sisteminde mektuplar, evrak, broşür, dergiler, ısıyla büzüşen, yapışan filmle ambalajlanmış gönderiler, bükülmeye dayanıklı/sert gönderiler, ruhsat, kimlik, banka kartları işlenebilmektedir. Sistem 108 farklı lokasyon için tanımlı ayrım çıkışlarına saatte 12.000 adet iş/ürün işleme kapasitesine sahip olup tek seferde 82 Başmüdürlük ile birlikte işleme/dağıtım merkezlerinin de kabul ve ayrımını yapabilmektedir.

Kurye gönderilerinin toplu kabul, ayrım ve sevk işlemleri manuel olarak yapıldığında; gönderilerin kabul, sevk, dağıtım ve teslim süreleri olumsuz etkilenerek gecikmelere sebep olmakta iken HKS bu olumsuzlukları ortadan kaldırmıştır.

Milli Kargomat

Mevcut 5 adet Kargomat'ın yerli firma tarafından donanım ve yazılım olarak revizesi ile birlikte, 11.07.2017 tarihinde 100 adet Kargomat (tamamen yerli yazılım ve donanım) alımı için sözleşme yapılmış olup, yeni bir iş modeli olarak Milli Kargomatlar ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.

Söz konusu milli kargomatlar ile PTT işyerlerindeki mesai mefhumuna bağlı olmaksızın alıcılar, adlarına gelen kargo, APS kurye ve taahhütlü gönderilerini kendileri için uygun olan saatlerde Milli Kargomatlardan teslim alabilecektir.

Elektronik Hizmetler Alanında Gerçekleştirilen Faaliyetler ve Projeler

Çağın getirdiği yenilikleri yakından takip eden PTT, her geçen gün elektronik ortamda sunduğu hizmetlere yenisini eklerken mevcutta verdiği hizmetleri geliştirerek vatandaşlarımızın hızlı ve kaliteli bir şekilde hizmetlere ulaşmasını sağlamak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda

- Birleşik Posta
- Kayıtlı Elektronik Posta
- e-Yazışma
- e-Tebligat

- e-Fatura, e-Fatura Saklama, e-Defter ve e-Arşiv
- e-APP Uygulaması
- e-Ticaret / e-PttAVM

hizmetleri verilmektedir.

Birleşik Posta (Hybrid Mail)

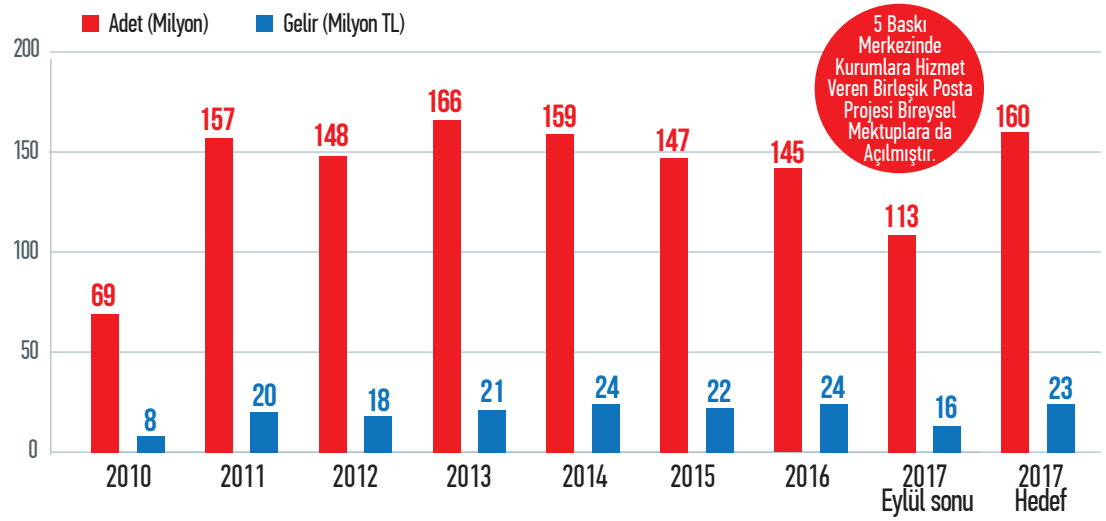

Birleşik Posta Projesi 2010 yılı ocak ayı itibarıyla fiilen hizmete başlamıştır. Kurum/Kuruluş ve özel kişilerin; toplu gönderilerinin elektronik ortamda müşteriden alınıp veri işlemesi yapılarak baskı merkezlerine yine elektronik ortamda iletildikten sonra basılıp, katlanıp, zarflanarak alıcısına en hızlı şekilde ulaştırılması sağlanmaktadır.

Bu kapsamda İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Erzurum olmak üzere 5 ayrı ilde baskı merkezi ve Ankara'da operasyon merkezi bulunmaktadır. Birleşik Posta Sisteminde Türk Telekom Grubu (TTG), Türksat A.Ş., Denizbank A.Ş., İş Bankası A.Ş., İngBank Türkiye İstatistik Kurumu, Hukuk Büroları, Enerjisa A.Ş. vb. firmalara ait gönderi üretimleri aylık olarak gerçekleştirilmektedir.

Birleşik Posta Sisteminde başlangıcından bugüne kadar (Eylül 2017) toplam 1 Milyar 104 Milyon adet gönderi üretimi yapılmış ve yaklaşık 153 Milyon TL gelir elde edilmiştir.

GRAFİK 27 **Yıllar İtibariyle Birleşik Posta Gönderimi Üretimi**

Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)

Kayıtlı Elektronik Posta Projesi (KEP), posta hizmetlerinde PTT'nin mevcut teknoloji düzeyini ileri götüren bir proje olup tebligat, taahhütlü, APS gibi fiziki posta hizmetlerinin elektronik ortamdaki eşdeğeridir.

KEP, resmi yazışmaların elektronik ortamda mevzuata uygun, uluslararası standartlarda ve teknik olarak güvenli bir şekilde yapılmasına imkan sağlamasının yanı sıra resmi, özel ve ticari her türlü belge veya yazı gönderimi (beyanname, başvuru, bildirim, ihtar, ihbar, sözleşme feshi, banka hesap ekstreleri, ihale teklifleri vb.) hususlarında da uygulama alanı bulmaktadır.

KEP, kağıt, arşiv, postalama ve işlem maliyetlerinin düşürülmesine, zaman kayıplarının azaltılmasıyla bürokrasinin daha etkin işlemesine, resmi ve ticari işlemlerin hızlı yapılmasına, ticari faaliyetlerin verimli yürütülmesine ve çevrenin korunmasına yüksek oranda katkı sağlamaktadır.

PTT A.Ş. 10 Eylül 2012 tarihi itibariyle Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcısı (KEPHS) olarak yetkilendirilen ilk kuruluş olmuştur. 19 Ocak 2013 tarihinde Elektronik Tebligat Yönetmeliğinin yayımlanmasını müteakip Ankara/ Ulus PTT Merkez Müdürlüğünde pilot olarak uygulamaya konulan Proje, 22 Nisan 2013 tarihi itibariyle tüm illerde devreye alınmıştır. 16 Mayıs 2014 tarihi itibariyle tüm PTT Merkez Müdürlüklerine yaygınlaştırılmıştır.

PTT'den KEP hesabı almış olan kullanıcı sayısı 30 Eylül 2017 tarihi itibariyle 141.852'tür.

e-Yazışma Projesi

e-Yazışma, kurum ve kuruluşlar arasındaki taahhütlü, tebligat vb. gönderiler ya da kurye vasıtasıyla yapılan resmi yazışmaların, kağıt kullanılmadan PTTKEP altyapısı kullanılarak elektronik ortamda yürütülmesini sağlayacak ortak kurallar setidir.

e-Yazışma projesi; kurumlar arası yazışmaları hızlandırarak vatandaşa sunulan hizmet kalitesinin artmasına, kağıt israfının önlenmesine, işlem maliyetlerinin azaltılarak işgücü tasarrufunun artmasına olanak sağlamaktadır.

Kamu kurumları arasında yapılan yazışmaların elektronik ortamda yapılmasını teminen 02/06/2011 tarihinde Kalkınma Bakanlığının koordinasyonunda pilot kurumlar olan Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı'nın katılımı ile Elektronik Yazışma Projesi'ne (e-Yazışma) başlanmıştır. KEP altyapısı üzerinden kurumların resmi yazışma yapabilmelerine imkân sağlayan e–Yazışma Projesinde altyapı çalışmaları tamamlanmış olup 06/03/2014 tarihinde basın lansmanı düzenlenmiştir. Hâlihazırda PTT dahil 1.807 Kurum arasındaki resmi yazışmalar e-Yazışma yoluyla PTTKEP altyapısı kullanılarak gerçekleştirilebilmektedir.

e-Tebligat Projesi

e-Tebligat uygulaması; 7201 sayılı Tebligat Kanunu'na göre tebligat çıkarmaya yetkili merciler tarafından elektronik ortamda hazırlanmış olan tebligatların değiştirilemez ve inkar edilemez bir şekilde PTT A.Ş.'ce oluşturulan güvenli elektronik ortam vasıtasıyla KEP altyapısı kullanılarak alıcılarına iletilmesidir.

Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) Sistemi ile otomatik tebligat aktarımı için çalışmalar tamamlanmış olup 26 Aralık 2014 tarihi itibariyle elektronik tebligat gönderimi yapılmaya başlanmıştır.

Tebligat Kanununda tebliğ çıkarmaya yetkili kılınan merciiler, sistem üzerinden e-Tebligat gönderebilmektedir. Ayrıca kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel tüm kişiler üye olmak suretiyle elektronik tebligat sistemine katılabilmektedirler.

KEP Sistemine üye olan 12.431 kamu kurumundan 5.240'ı tebligat çıkarmaya yetkili olup e-Tebligat hizmetinden faydalanmak isteyen kullanıcı sayısı ise 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 131.473'tür.

e-Fatura, e-Fatura Saklama,
e-Defter ve e-Arşiv Projesi

e-Fatura; veri format ve standardı Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından belirlenen, Vergi

Usul Kanunu (VUK) gereği bir faturada olması gereken bilgilerin içerisinde yer aldığı, satıcı ve alıcı arasındaki iletişimin merkezi bir platform (GİB) üzerinden gerçekleştirildiği elektronik belgedir.

PTT, e-Fatura Özel Entegratörlük hizmeti kapsamında 09.07.2014 tarihinde izin almış ve Özel Entegratör izni alanlar listesinde yayınlanmıştır.

(http://www.efatura.gov.tr/efaturaozelentegratorlerlistesi.html)

01 Ocak-30 Eylül tarihleri arasında toplam 1 Milyon 208 Bin 892 adet giden ve gelen e-Fatura işlemi gerçekleşmiştir.

e-Fatura Saklama; elektronik fatura uygulaması kapsamında gönderilen ve alınan faturaların elektronik ortamda saklanması hizmetidir.

PTT, e-Fatura Saklama Hizmeti kapsamında 07.03.2016 tarihinde GİB'den izin almış ve e-Fatura Saklama Hizmeti Verme izni alanlar listesinde yayınlanmıştır. (http://www.efatura.gov.tr/efaturasaklamaiznialanlarinlistesi.html)

e-Defter; Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu (TTK) hükümleri gereğince tutulması zorunlu olan defterlerin Gelir İdaresi Başkanlığınca duyurulan format ve standartlara uygun biçimde elektronik dosya olarak hazırlanması, bastırılmaksızın kaydedilmesi, değişmezliğinin, bütünlüğünün ve kaynağının doğruluğunun garanti altına alınması ile ilgililer nezdinde ispat aracı olarak kullanılabilmesine imkan tanımayı hedefleyen bir hizmettir.

PTT, 25.03.2016 tarihinde PTT e-Defter versiyon 1.0.0 yazılımı ile GİB'den e-Defter Yazılım Uyumluluk Onayı almış ve e-Defter Uyumlu Yazılımlar listesinde yayınlanmıştır.

(http://edefter.gov.tr/edefteruyumluyazilimlar.html)

e-Arşiv; 433 sıra numaralı VUK Genel Tebliği kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığından (GİB) e-Arşiv uygulaması izni alan mükelleflerin vergi mükellefi olmayan tüketicilere ve e-Faturaya kayıtlı olmayan vergi mükelleflerine kestikleri faturaların elektronik ortamda hazırlanmasını, gönderilmesini, muhafazasını, ibrazını ve raporlamasını kapsayan uygulamadır.

PTT, e-Arşiv özel entegratörlük hizmeti kapsamında 29.02.2016 tarihinde GİB'den izin almış ve e-Arşiv Özel Entegratör izni alanlar listesinde yayınlanmıştır. (http://efatura.gov.tr/earsivozelentegratorlistesi.html)

PTT, 01.01.2017 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığının e-Fatura, e-Fatura Saklama, e-Arşiv ve e-Defter uygulamalarına kayıtlı kullanıcı olarak dâhil olmuştur. Bunun yanı sıra, söz konusu hizmetlerin 2017 yıl sonuna kadar dış müşterilere hizmet olarak sunulması planlanmaktadır.

e-APP Uygulaması
(e-Apostil ve e-Sicil) Projesi
e-Apostil, resmi bir belgenin başka bir ülkede kullanılmasını elektronik ortamda sağlamakta olan uygulamadır.

5 Ekim 1961 tarihli Apostil Konvansiyonu uyarınca yakın zamana kadar kağıt ortamda yürütülen bir belgeye resmiyet kazandırılması işleminin, yani bir belgenin apostillenmesi işleminin, elektronik ortamda güvenli elektronik imza ve zaman damgası ile gerçekleştirilmesidir. (İdari belgeler, Doğum, Ölüm, Diploma, Transcript, Evlilik Belgesi, Vekaletnameler, Adli Belgeler, Adalet Komisyonu Başkanlıklarının verdiği Adli Belgeler vb.)

e-Sicil ve e-Apostil için teknik alt yapı ve isterlerin belirlenmesi ve iki sistemin birbiri ile entegre çalışacak şekilde hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

1 Kasım 2016 tarihinde Hollanda-Lahey'de yapılan 10. Uluslararası e-APP forumuna katılım sağlanmıştır.

PTT'ye e-Apostil yetkisi verilmesi hususunda Apostil Sözleşmesi (Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi) bakımından Lahey Konvansiyonu nezdinde Ülkemiz merkezi makamı olan Adalet Bakanlığı ile görüşmeler devam etmektedir.

PTT Kağıtsız Ofis Projesi
PTT tarafından yapılan işlemler ve verilen hizmetler esnasında üretilmesi gereken her türlü

basılı evrakın elektronik ortama aktarılması için geliştirilen projedir.

Bu proje sayesinde Kurum içi evrak sirkülasyonunun düzenlenmesi sağlanacağı gibi müşterilerden alınan evrak ve belgenin, gerektiği durumlarda kontrol edilen kimlik belgelerinin de elektronik ortama aktarılması amaçlanmaktadır.

Projenin;

- Birinci aşamasında, PTT gişelerinde yapılan işlemlerin mümkün olan en az düzeyde kağıt kullanılarak otomatik tarama ve formdan okuma altyapısı ile yapılması,
- İkinci aşamasında, arka planda biriken fiziki belgelerin tarama ve sayısallaştırma yöntemi ile dijital olarak arşivlenmesi,
- Üçüncü aşamasında, Adalet Bakanlığı ve banka gibi kurumlar ile yapılan sözleşme, kredi satışı, mazbata dönüşü gibi işlemlerin tarama ve dijitalleştirme yöntemi ile hızlandırılması,
- Dördüncü aşamasında altyapısı oluşturulan tarama, sayısallaştırma, dijital arşivleme ve fiziki arşivleme hizmetlerinin diğer Kamu Kurumlarına verilmesi planlanmaktadır.

Ulusal Elektronik Posta Hizmeti

Gelişen teknoloji ve mobil cihazların hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmasıyla birlikte elektronik ortamda güvenli olarak iletişim kurma gereksinimi doğmuştur. Bu kapsamda Kamu Kurumları ve kurumsal firmalar kendi bünyelerinde e-posta hizmeti sunan sistemler satın almakta, vatandaşlar ise güvenilir buldukları ücretsiz e-posta hizmet sağlayıcılardan adres almaktadırlar.

Kamu Kurumlarının ve kurumsal şirketlerin kendi bünyelerinde e-posta sistemleri kurmaları ve bu sistemlerin 7/24 erişilebilir olmalarını ve güvenliğini sağlamaları ayrı bir maliyet oluşturmakta ve daha önemlisi bu sistemlerin bilgi güvenliğini tesis etmeleri ayrı bir risk oluşturmaktadır. Vatandaşların yöneldiği e-posta sistemleri de benzer şekilde bilgi güvenliği riski taşımaktadır.

Ücretsiz hizmet veren gmail, yahoo ve hotmail gibi hizmet sağlayıcıları veri depolarının ülkemizde olmaması nedeniyle kullanıcıların gizli bilgilerine ve yazışmalarına yetkisiz kişilerin erişmediğinin herhangi bir garantisi bulunmamaktadır.

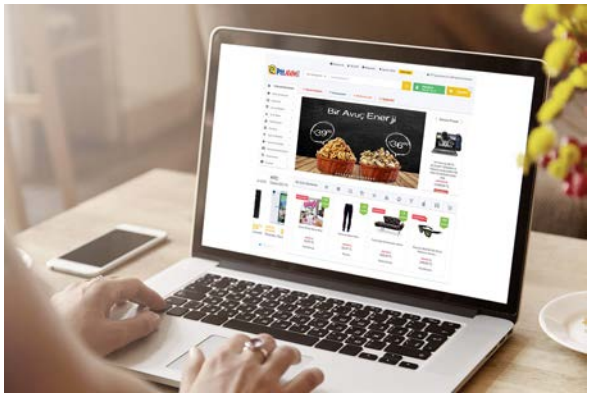
Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının, kurumsal şirketlerin e-posta sistemi kurmaları ve idame etmek için gerekli maliyetleri ve bilgi güvenliği risklerini en aza indirmek,
- Vatandaşların güvenilir ve 7/24 erişilebilir e-posta hizmetini ülkemizde tesis edilen sistemler üzerinden e-devlet altyapısı ile almasını sağlamak amacıyla vatandaşlar için e-Devlet sistemi üzerinden @turkiye.gov.tr uzantılı, kamu kurumları ve kurumsal

şirketler için ise kendi domainleri üzerinden sistem, altyapı ve bilgi güvenliğinin PTT tarafından sağlanacağı Ulusal Elektronik Posta Sisteminin kurulması planlanmaktadır.

e- Ticaret / e-PttAVM

İnternet üzerinden çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere ait ürünlerin satılabildiği, müşterilerin internet üzerinden kolayca erişim sağlayarak çok sayıda ve farklı sektörlerdeki markaları tek bir platform üzerinden tercih edebildiği epttavm.com'un açılışı 17/05/2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle PTT ile 2.178 firma arasında protokol imzalanmış olup protokol imzalanacak firma sayısının arttırılması için tanıtım ve pazarlama çalışmalarına devam edilmektedir. Epttavm.com'da 3.400.000'den fazla ürün, satış için sergilenmekte olup 1.400.000'den fazla üyesi bulunmaktadır.

Türkiye'nin ilk 3 boyutlu alışveriş sitesi olan e-PttAVM, çok sayıda ve farklı ürün çeşidi ile kapıda ödeme kolaylığı, SMS ile bilgilendirme gibi avantajlar sağlamaktadır. Ayrıca e-PttAVM sitesi üzerinden HGS bakiye yüklemesi (dolumu) işlemi de yapılmaktadır.

Yurtdışı e-Ticaret çalışmaları kapsamında;

PTT ile Kosova Posta İdaresi arasında "Elektronik Ticaretin Geliştirilmesine Yönelik" anlaşma imzalanmış, bu kapsamda www.postamall.com sitesi oluşturularak site gerçek ortamda çalışır hale getirilmiştir.

Katar ile e-Ticaret projesi kapsamında bir işbirliği anlaşması imzalanmış olup, 30 Mart 2017 tarihi itibariyle e-Ticaret işlemlerinin gerçekleştirileceği site www.mallofconnected.qa hizmete açılmıştır. 19 Nisan 2017 tarihinde Katar'da resmi açılışı gerçekleştirilmiştir.

Irak, İran, Ürdün, Fas, Arnavutluk, Makedonya, Filistin ve Azerbaycan başta olmak üzere birçok ülke ile e-Ticaret kapsamında ikili görüşmeler ve anlaşmalar yapılmış olup altyapı çalışmaları devam etmektedir.

2016 yılında İstanbul'da düzenlenen 26. UPU Kongresinde 19 ülke ile PTT arasında e-ticaret işbirliği yapılmasını teminen protokoller imzalanmıştır.

(19 ülke: Ukrayna, Katar, Cibuti, Gana, İran, Filistin, Sierra Leone, Makedonya, Kore, Ürdün, Pakistan, Benin, Fildişi, Irak, Dominik Cumhuriyeti, Kazakistan, Suudi Arabistan, Azerbaycan, Tunus).

PTT İşyerlerinin ve Posta Kutularının E-Ticaret Gönderilerine Uygun Hale Getirilmesi

PTT, günümüzde önemi her geçen gün daha da artan e-ticaret gönderilerinin daha hızlı ve pratik şekilde ulaşması ve PTT işyerlerinin e-ticaret sitelerinde daha görünür hale getirilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Projenin ilk aşamasında e-PttAVM aracılığıyla yapılan alışverişlerde adrese teslim seçeneğinin yanı sıra en yakın PTT işyerinin harita üzerinden tespit edilerek gönderilerin istenilen noktadan alıcılar tarafından teslim alınma-

sı hedeflenmektedir.

İkinci aşamada ise PTT işyerlerindeki posta kutularının e-ticaret gönderilerine uygun hale getirilerek müşterilerin gönderilerini 7/24 teslim alabilmesinin sağlanması ile posta kutularının talebe göre yıllık veya günlük kiralanarak gelir elde edilmesi ve müşteri memnuniyetinin arttırılması amaçlanmaktadır.

Lojistik Projeleri

Bakanlığımızca hazırlanacak Lojistik Master Planı çerçevesinde PTT'nin Lojistik Projeleri hazırlanarak hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede Bölgesel Lojistik HUB ve ülke genelinde Lojistik merkezler kurulması planlanmaktadır.

Hiçbir bankanın bulunmadığı 1.792 (76 İlçe, 280 Belde, 249 Köy, 1.187 Mahalle) yerleşim yerinde sadece PTT hizmet vermektedir.

PTTBank Hizmetleri

Bankacılık hizmetlerinin daha etkin, güvenli, süratli, ekonomik ve çağın gereğine uygun bir şekilde sunulmasını teminen 2004 yılında PTTBank Projesi uygulamaya konulmuştur.

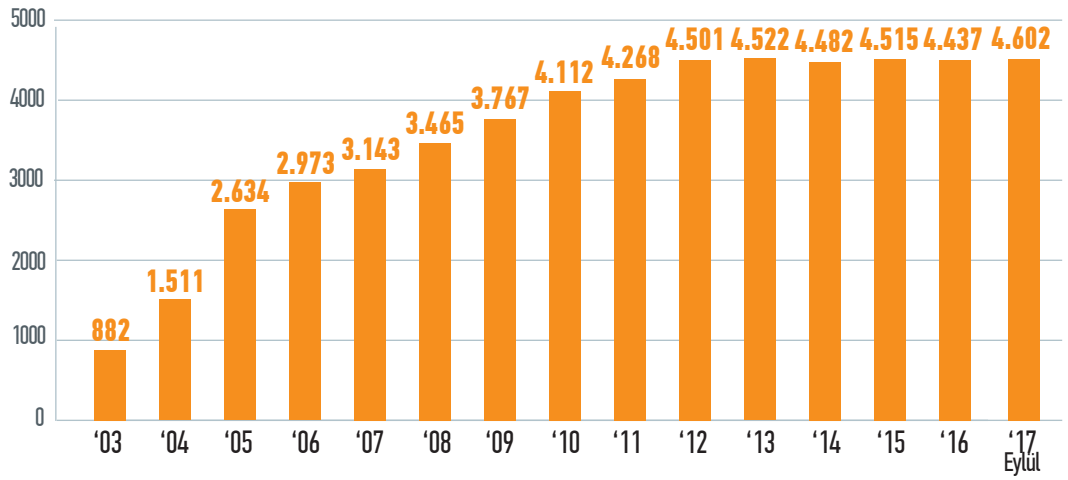
PTTBank faaliyetleri kapsamında

- Havale
- Posta Çeki
- Tahsilat
- Maaş/Sosyal Yardım Ödemeleri
- Sigortacılık
- PTT Kredi İşlemleri
- HGS

GRAFİK 28

PTT İşyerlerinin Otomasyon Altyapısına Kavuşturulması

- Pttcell
- Western Union

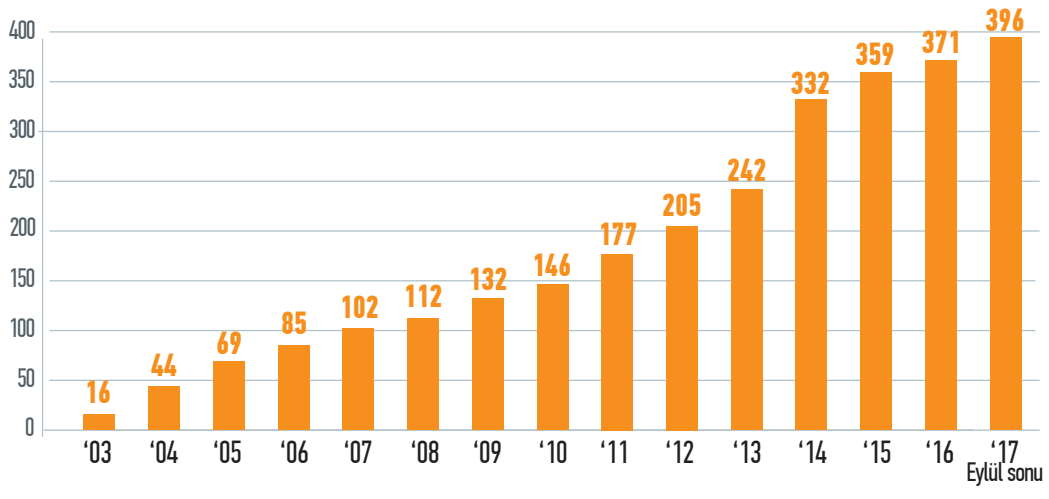
hizmetleri verilmektedir.

PTT İşyerlerinin Otomasyon Altyapısına Kavuşturulması

1995 yılında 27 PTT işyerinde başlatılan Gişe Otomasyonu Hizmeti; 2003 yılında 882 işyerinde verilirken, 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 4.602 (4.549 PTT Merkez, Şube Acente+ 53 Mobil PTT İşyeri) işyerinin tamamı otomasyon sistemine dâhil edilmiştir.

GRAFİK 29

Anlaşmalı Kurum ve Kuruluşlar

Otomasyon sistemi sayesinde posta, telgraf, kargo ve tahsilat işlemlerinin yanında posta çeki hesaplarına para yatırma veya hesaptan para çekme işlemleri de herhangi bir PTT işyerinden anında online olarak gerçekleştirilebilmektedir.

İş ve İşlem Çeşitliliğinin Arttırılması

Otomasyon sisteminin, yapılan işbirliği protokolleri ile değişik kamu ve özel sektör kuruluşlarının kullanımına açılması çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda birçok banka, kamu ve özel kuruluşla işbirliği yapılmış olup iş ve işlem çeşitliliğinin arttırılması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

PTT, 2003 yılında 16 kurum ve kuruluş ile 20 protokol yapmış iken, 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 396 kurum ve kuruluş ile 552 protokol imzalamıştır.

PTT, ülkemizin tahsilat merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir.

PTTBank Konseptine Uygun İşyeri Modernizasyonu

PTT işyerlerinin fiziki durumlarının bankacılık konseptine uygun olarak düzenlenmesi çalışmalarına 2004 yılından itibaren başlanmış olup 2017 yılında da işyerlerinin görsel ve mekânsal farklılıklar oluşturulması amacıyla düzenleme çalışmalarına devam edilmektedir.

2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 3.703 işyerinin dönüşümleri sağlanarak modern görünümlerine kavuşturulmuştur.

TABLO 9

PTTBank Konseptine Uygun İşyerleri

Yıllar	Adet
2004	8
2005	13
2006	200
2007	718
2008	369
2009	351
2010	338
2011	339
2012	339
2013	338
2014	312
2015	125
2016	147
2017 Eylül Sonu	106
TOPLAM	**3.703**

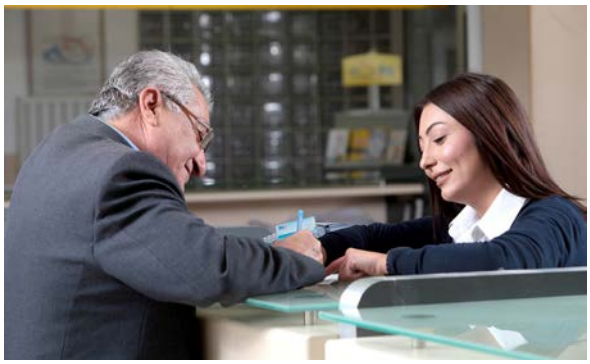
Pttmatik

Nakit tahsilatı yapan ve para üstü verebilen, 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sağlayan Pttmatik'ler aracılığıyla, müşterilerin sıra beklemeksizin fatura tahsilatı, maaş ödemeleri ve posta çeki işlemleri ile anlaşma yapılan bankalara ait işlemlerini yapabilmesi sağlanmıştır. Proje kapsamında hizmete sunulan 2.252 adet Pttmatik, yurtiçi ve yurtdışı tüm banka müşterilerine hizmet verebilen "Ortak ATM" konumuna getirilmiştir. Başka banka ATM'lerinin olmadığı 175 yerleşim yerinde Pttmatikler "Tek ATM" olarak hizmet vermektedir.

Pttkart

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca yapılan tüm sosyal yardım ödemeleri, ön yüklemeli Pttkart aracılığı ile 19/06/2013 tarihinden itibaren yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) - Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ile imzalanan protokol kapsamında Suriyeli Öğretmen ödemeleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yapılan yardım ödemeleri, Diyanet Vakfı ile imzalanan protokol kapsamında Suriyeli Öğretmen ödemeleri ve MEB - Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında Suriyeli sığınmacı ödemeleri ile ayrıca ülkemizde sığınmacı olarak bulunan Suriye vatandaşlarına Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) tarafından yapılan yardımlar da sisteme dâhil edilmiştir. 2017 Eylül ayı sonu itibariyle 2 Milyon 6 Bin 112 adet ön yüklemeli PTTkart hak sahiplerinin hizmetine sunulmuş olup 1 Milyon 815 Bin 201 adet ön yüklemeli kart aktif olarak kullanılmaktadır.

PTT Bonus Kredi Kartı; mal ve hizmet alımlarında belirlenen kredi limitleri dâhilinde kullanılabilen, kullanıcılarına bir ay süreyle faizsiz olarak ödeme imkânı sağlayan bir ödeme aracı olup nakit avans işlemi için de kullanılabilmektedir. Pttkart kullanımının artması ile PTT işyerlerindeki müşteri yığılmalarının önüne geçilmiştir.

2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 9 Milyon 946 Bin 899 adet PTTkart müşteri hizmetine verilmiş olup posta çeki, emekli, PTT Bonus ve sosyal kart dâhil olmak üzere 6 Milyon 526 Bin 113 adet PTTkart aktif olarak kullanılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Promosyon Ödemeleri

PTT ile SGK arasında sürdürülen işbirliği kapsamında PTT, emekli maaşı alan müşterilerine yapılan maaş ödemelerine ilaveten promosyon ödemelerine de 17 Mart 2017 tarihinde başlanmıştır.

PTTBank İnternet Bankacılığı

Müşterilere daha kaliteli ve etkin bir hizmet sunabilmek, havale ve çek trafiğini arttırmak amacıyla 1 Haziran 2006 tarihinde PTT tarafından hayata geçirilen "İnteraktif Posta Çeki (İPÇ) Projesi" ile müşterilerin posta çeki hesabına bağlı olarak para yatırma ve ödeme dışında gişelerde yapabilecekleri tüm işlemleri internet üzerinden yapabilmelerine imkan sağlanmıştır.

PTT Mobil Havale

PTT bünyesinde posta çeki hesap sahibi müşterilerin işlemlerini kolaylaştırmak, zamandan ve işlem maliyetlerinden tasarruf etmelerini sağlamak amaçlarıyla isme havale, posta çeki aktarma, diğer banka hesaplarına para gönderme, vb. para transferi seçeneklerine ek olarak; Pttmatik ve İPÇ üzerinden kabul işlemi yapılmak üzere, alıcı bilgisine cep telefonu numarasını tanımlayarak PTT nezdinde hesabı olsun veya olmasın herhangi bir GSM operatörünü kullanan herkesin para transferi yapılabilmesini sağlayan "PTT Mobil Havale" hizmeti 28.04.2015 tarihinde devreye alınmıştır. Bu kapsamda 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 273.693 adet kabul işlemi gerçekleşmiştir.

Cep PTTBank

PTT nezdinde PTTBank İnternet Bankacılığı kullanıcıları tarafından IOS ve Android işletim sistemine sahip mobil platformlardan indirilebilen Cep PTTBank uygulamasında PTT müşterilerine özel www.ptt.gov.tr adresinde sunulan PTTBank İnternet Bankacılığı işlemlerini içeren menüler aracılığıyla, PTT tarafından sağlanan kullanıcı adı ve şifresi ile giriş yapılarak bakiye bilgisi, hesap hareketleri, tanımlı ödeme ve para transferi ile ilgili işlemler yapılabilmektedir.

Pttcell

Müşteri odaklı hizmet anlayışı ile Türk Telekom'un telekomünikasyon alt yapısı kullanılarak yüksek kalitede, hesaplı bir mobil iletişim hizmeti olan Pttcell 29 Ocak 2013 tarihinde sunulmaya başlanmıştır.

Söz konusu hizmet kapsamında 1872 PTT İşyerinde faturalı/faturasız abonelik işlemleri ile numara taşıma ve yedek sim kart işlemleri yapılmaktadır. 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle aktif abone sayısı 400 Bine ulaşmıştır.

Hızlı Geçiş Sistemi (HGS)

PTT A.Ş. ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokol kapsamında ücretli geçiş yapılan otoyol ve köprülerde yaşanan beklemelerin önlenmesi, müşterilerin hizmeti en kısa sürede ve en ucuz şekilde alabilmesi amacıyla Otomatik Geçiş Sistemi (OGS) ve Kartlı Geçiş Sistemi (KGS) dışında yeni bir sistem olan Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) 17 Eylül 2012 tarihinde ülke çapında devreye alınmıştır.

HGS Sistemi;

- Engelsiz geçiş,
- Geçiş anında otomatik ücret tahsili,
- Trafik akışında süreklilik,
- Plaka tanımlama sistemi,
- Kaçak ve aranan araçların tespiti,
- Uzun kullanım ömrü ve düşük maliyet

gibi avantajlar sunmaktadır.

HGS ürünlerinin (etiket/kart tipi) satışı 3.459 PTT merkez ve şubesi ile otoyol üzerindeki 33 adet HGS otoyol acentesi ve 13 anlaşmalı bankadan yapılabilmektedir.

Ayrıca 2.252 adet Pttmatikten, ePttAVM web sitesinden ve SMS ile 7/24 HGS bakiye yüklemesi (dolumu) yapılabilmekte olup 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle toplam 11 Milyon 69 Bin 702 aktif HGS müşterisi bulunmaktadır.

Entegre HGS Projesi ile HGS'nin kullanım alanlarının yaygınlaştırılması ile araçların geçtiği her yerde HGS'nin bir ödeme aracı olarak kullanılması hedeflenmiştir.

Proje kapsamında akaryakıt istasyonlarından akaryakıt alımının HGS ile ödenmesi sağlanacak, bir ödeme sistemi olarak HGS'nin yeni bir hizmeti devreye alınarak müşteri konforu artırılacak olup bu kapsamda akaryakıt firmaları ile protokol çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca;

- Akaryakıt şirketlerinin otomatik yakıt alım sistemine dahil ettiği kurumsal

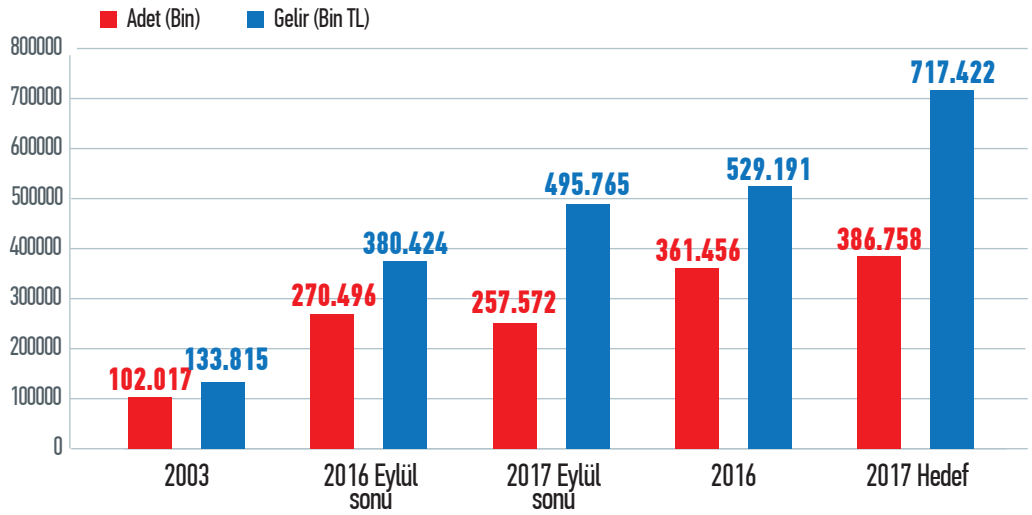
müşterilerinin Otoyol, köprü ve tünellerden geçişinin akaryakıt şirketi üzerinden takip edilmesi hedeflenmiş olup protokol çalışmaları devam etmektedir.

- Milli Parklarda da sistemin tesis edilmesi planlanmış, 5 Milli Park için ihale yapılarak saha fizibiliteleri çıkarılmış olup 2017 yılı sonuna kadar devreye alınması hedeflenmektedir.
- Belediyelerin otoparklarına ve yurtdışına yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Toplam PTTBank İşlem Adet ve Gelirleri

- 2003 yılında 102 Milyon 17 Bin adet işlem karşılığında 133 Milyon 815 Bin TL,
- 2016 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 270 Milyon 496 Bin adet işlem karşılığında, 380 Milyon 424 Bin TL,
- 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 257 Milyon 572 Bin adet işlem karşılığında 495 Milyon 765 Bin TL,
- 2016 yılında 361 Milyon 456 Bin adet işlem karşılığında, 529 Milyon 191 Bin TL gelir elde edilmiştir.
- 2017 yılında ise 386 Milyon 758 Bin adet işlem karşılığında, 717 Milyon 422 Bin TL gelir elde edilmesi hedeflenmiştir.

GRAFİK 30 **Toplam PTTBank İşlem Adet ve Gelirleri**

PTTBank Kapsamında Uygulamaya Alınan ve Planlanan Projeler

e-Para ihracı

29 Nisan 2017 tarihinde yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 68, 69, 70 ve 71'inci maddelerinde; 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkındaki Kanun'da yapılan değişikliklerle PTT, mevcutta ödeme hizmet sağlayıcı olmasına ilave olarak e-Para kuruluşu olarak tanımlanmış olup bu çerçevede gerekli alt yapı çalışmalarına başlanmıştır.

Türkiye Kart (PTTPAY) Projesi

PTT koordinatörlüğünde Türk Telekom, İBB BELBİM, Turkcell ve Denizbank'tan oluşan «Ortak Ödeme Platformu» niyet mektubunu imzalamış olup sürekli gelişen teknoloji ile beraber eTicaret'in hızla arttığı dünya koşullarında PTTBank'ın eTicaret Sitelerine bir ödeme hizmet kanalı olması (Paypal benzeri) projesinin hayata geçirilmesi (Türkiye Kart Projesi) planlanmaktadır.

Vakıf Katılım

PTT A.Ş. ile Vakıf Katılım Bankası A.Ş. arasında Para Transferine ilişkin protokol imzalanmıştır. Protokol kapsamında Vakıf Katılım Bankası aracılığıyla; PTT işyerlerinden ve elektronik kanallarından nakit veya posta çeki hesabından tüm bankalara elektronik para transferi (EFT), tüm bankalardan da posta çeki hesabına EFT işlemlerine başlanılmıştır.

Mobil PTT İşyeri

Mevcut 53 adet Mobil araç sayısının artırılarak, 2017 yılı sonuna kadar 100 adede çıkarılmasını teminen alım süreci başlatılmıştır.

PTT Sigorta/Kağıtsız Sigorta

Kanunla verilen acentelik yetkisi kapsamında yeni Şirket ve ürünlerin PTT Sigorta platformuna dahil edilmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

Pul ve Filateli Hizmetleri

Pul Faaliyetleri

Türkiye Cumhuriyeti adına pul çıkarma yetkisi 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile PTT'ye verilmiştir. Bu kapsamda yıllık pul emisyon programları dahilinde anma pulları ile posta gönderi ücretlerinin karşılanmasında kullanılmak üzere sürekli ve resmi posta pulları tedavüle sunulmaktadır.

Söz konusu pullarda başta tarihi, sosyal ve kültürel varlıklarımız olmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında meydana gelen önemli olayların yıldönümleri, dünya pulculuğundaki gelişmeler, filateli gelenekleri, ünlü kişiler, turizm varlıklarımız, geleneksel el sanatlarımız, ülkemize özgü endemik bitki ve hayvanlar gibi tematik konulara yer verilmektedir.

PTT'nin internet sitesi www.ptt.gov.tr adresin-

de 2005 yılından itibaren Pul Emisyon Programları; 2010 yılından itibaren ise tedavüle sunulan pullar, ilk gün zarfları ve ilk gün damgaları yer almaktadır.

Yıllık emisyon programında belirlenen konularla ilgili pul basımı 2011 yılından itibaren PTT'nin kendi matbaasında yapılmakta olup 5 yılda yaklaşık 1 Milyon 200 Bin TL tasarruf sağlanmıştır.

Kişisel Pul

Kişisel Pul; kuruluş yıldönümü, belli bir olayın anılması, kişisel veya ticari bir ürünün tanıtılması, doğum günü, evlilik yıldönümü, anneler günü, babalar günü gibi özel günler ile mezuniyet töreni, hatıra ve benzeri amaçlarla gerçek ve tüzel kişilerin talebi üzerine ücreti karşılığında PTT tarafından basımı gerçekleştirilen pullardır.

Kişisel Pul uygulaması sayesinde gerçek ve tüzel kişiler tarafından gönderilen görsel objeler pul olarak basılabilmekte, pul haline dönüşen bu görseller hatıra amaçlı kullanılabildiği gibi gönderilerin üzerine yapıştırılarak posta işleminde de kullanılabilmektedir.

Kişisel Pul hizmetinin başlangıcından 2017 yılı Eylül ayı sonuna kadar 6.691 müşteriye 3 Milyon 885 Bin 625 adet kişisel pul basılmış ve toplam 6 Milyon 88 Bin 685 TL'lik gelir elde edilmiştir.

Filateli Faaliyetleri

Filatelik ürünlerin (Posta Pulu, İlk Gün Zarfı, Özel Gün Damgası, Posta Kartı vb.) filatelistlerce kolaylıkla temin edilebilmesi amacıyla abonelik sistemi ve www.filateli.gov.tr internet sitesi ve mobil uygulamaları üzerinden satış işlemi yapılmaktadır. Ayrıca sergi, fuar vb. etkinliklerde de filatelik satışlar yapılmaktadır. 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle toplam 1 Milyon 333 Bin 415 TL filateli geliri elde edilmiştir.

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (PostEurop) bünyesinde her yıl düzenlenmekte olan en iyi Avrupa Pulu Yarışmasında PTT 2011 yılında "Ormanlar", 2013 yılında "Posta Arabaları ve Posta Araçları", 2015 yılında "Eski Oyuncaklar" konulu pullarla "Avrupa'nın En İyi Altın Pulu"; 2012 yılında "PostEurop (Türkiye'yi Ziyaret Edin)", 2014 yılında "Ulusal Müzik Enstrümanları" konulu pullarla "Avrupa'nın En İyi Gümüş Pulu" 2017 yılında ise "Kars Kalesi" konulu pul ile "Avrupa'nın En İyi Altın Pulu" ödülünü kazanmıştır. Ayrıca 2017 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 26 adet pul sergisi gerçekleşti-

rilmiş olup 26 ayrı konuda Özel Tarih Damgası kullandırılmıştır.

PTT Pul Müzesi

Ankara'da bulunan tarihi Emlak ve Eytam Bankası binası PTT tarafından satın alınarak modern anlayışta, çağın teknolojik ve yapısal unsurlarına ait uluslararası nitelikte bir PTT Pul Müzesine dönüştürülmüş ve müze 22/10/2013 tarihinde ziyarete açılmış bugüne kadar 129.632 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

PTT Pul Müzesi, dünyadaki posta müzeleri içerisinde 6.500 m2'lik alan ile pul üzerine en büyük alana sahiptir. Türk mühendislerinin yazılımını yaptığı hologram kütüphane ve çeşitli interaktif uygulamalar müze içerisinde yer almaktadır.

PTT Pul Müzesinde, 177 yıllık ihtişamlı bir geçmişe sahip olan PTT'nin posta ve haberleşme alanında kuruluşundan günümüze hizmetlerini sunarken kullanmış olduğu objeler ile 1863 yılında tedavüle sunulan ilk Türk pulundan günümüze kadar basılan pullar ve dünya pullarından örnekler sergilenmektedir.

Gerçekleştirilen Diğer Faaliyetler ve Projeler

Meslek Yüksekokullarında Posta Hizmetleri Bölümlerinin Açılması

PTT, 11 ildeki meslek yüksekokulunda posta hizmetleri bölümünün açılması için aktif olarak destek vermiştir. Buralardan yetişen nitelikli personel hem PTT'nin hem de ülkemiz posta sektörünün nitelikli eleman ihtiyacını karşılamaktadır.

2011 yılında 94, 2012 yılında 180, 2013 yılında 177, 2014 yılında 175, 2015 yılında 84, 2016 yılında 83 ve 2017 Eylül sonu itibariyle 47 olmak üzere toplamda 840 meslek yüksekokulu posta hizmetleri bölümü mezunu, PTT'de istihdam edilmiştir.

Personelin Hizmet İçi Eğitimi

PTT'de faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi, müşteri memnuniyeti, hizmet kalitesinin arttırılması ve personel motivasyonunun sağlanması için personelin mesleki ve kişisel eğitimine önem verilmektedir.

2017 yılında 85.000 personele hizmet içi eğitim verilmesi hedeflenmiş olup Eylül ayı sonu itibariyle, işbaşı eğitimlerde 13.501 kurum dışı eğitimlerde 8.662 eğitim merkezlerinde ise 2.124 olmak üzere toplam 24.287 personele hizmet içi eğitim verilmiştir.

Performans Yönetim Sistemi (PYS)

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca düzenlenen 2016 yılı Verimlilik Ödülleri Proje yarışmasına PTT, "Performans Yönetim Sistemi (PYS)" adlı proje ile katılarak Kamu kategorisinde 139 proje arasından birincilik ödülüne layık görülmüştür.

Performans Yönetim Sistemi; kurumsal hedeflerin gerçekleştirilmesine katkı sağlayan personelin, bu hedeflere ulaşmak için yapacağı katkıların değerlendirilmesi, ücretlendirilmesi ve ödüllendirilmesi sürecidir.

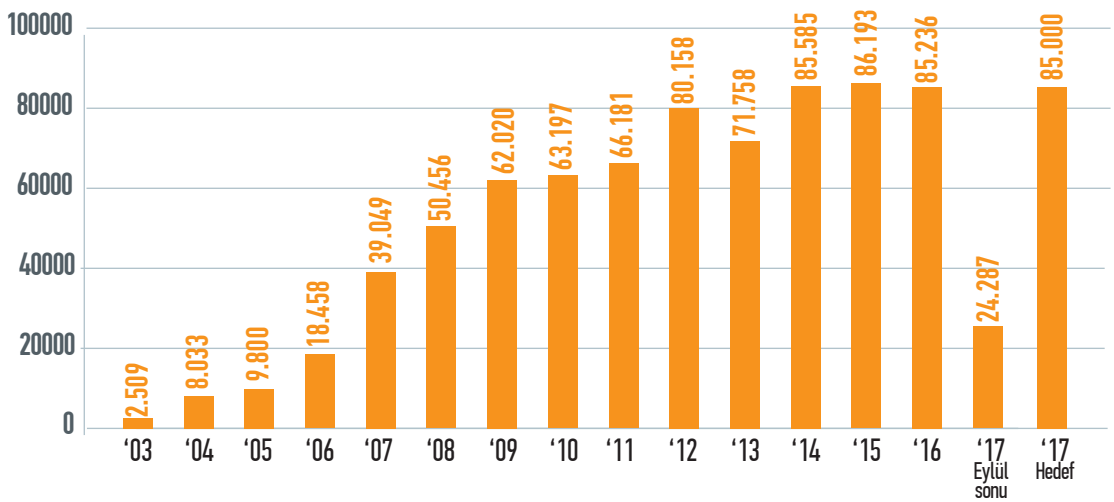
Belirlenen model, dağıtıcı ve gişe ve büro görevlisi/memur personelin yaptığı iş ve işlem adetlerinin katsayılarla çarpımı sonucu bulunan işlem temelli puan (% 80) ve birim amirince yapılan değerlendirmeye dayalı yetkinlik temelli puan (%20) toplamından oluşur.

Bu bağlamda yürütülen çalışmalar sonucunda PYS, 2016 yılında gişe hizmetleri ve posta-kargo hizmetlerinde çalışan personelin performanslarını ölçmek üzere tasarlanmış ve uygulamaya alınmıştır.

Personele, hesaplanan performans puanının belirlenen standardın üzerine çıkması halinde, temel ücretin % 30'unu aşmayacak şekilde performans ücreti ödenmektedir.

2016 yılı Ocak ayında bireysel performans puan ortalaması 3.603 iken Aralık 2016 itibariyle 4.628 puana ulaşarak ortalama %28,4 performans artışı sağlanmıştır. 2016 yılı Eylül ayında bireysel performans ortalaması 4.135 iken 2017 yılının Eylül ayında bireysel performans ortalaması 4.868 puana yükselerek %17,72 ortalama performans artışı sağlan-

GRAFİK 31 **Yıllar İtibariyle Eğitim Gören Personel Sayısı**

mıştır. PYS projesinin geliştirilmesi ve PTT'nin tamamında uygulamaya alınması çalışmaları sürdürülmektedir.

Posta Kahvesi

Posta Kahvesi uygulaması, PTT'nin büyük işyerlerini müşterileri için konforlu hale getirerek, hem hizmet sunumu hem de keyifli bir bekleme süresi ile müşteri memnuniyetinin artırılması amacıyla, dünya örneklerine uygun olarak tasarlanmış yeni bir uygulamadır.

Posta Kahvesi uygulaması ile ilgili tip proje ve görseller anlamında çalışmalar başlatılmıştır. Bursa-Heykel PTT Merkezinde ilk uygulama yapılmıştır. Posta Kahvesi'nin Üniversite Kampüslerine kurulmasıyla ilgili ilk uygulamanın, Ankara'da Türk Hava Kurumu Üniversitesinde yapılması için gerekli çalışmalar sürdürülmektedir. Bu bağlamda Türkiye genelinde tüm Üniversitelerin merkezinde Posta Kahvesi konseptine uygun işyerlerinin açılması için çalışmalar başlatılacak ve Posta Kahvesi'nin markalaşmasına bu sayede katkı sağlanacaktır.

AR-GE Merkezi

5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında PTT bünyesinde Ar-Ge Merkezi kurulması için gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Bu kapsamda;

PTT tarafından İstanbul'da bulunan ve Ar-Ge çalışmalarının yapıldığı Teknopark İstanbul bünyesinde yer alan firma ve şirketlerle bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini bu platformda sürdürmek amacıyla Teknopark İstanbul'a, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla ODTÜ Teknokent'e başvuruda bulunulmuştur. Posta Teknolojileri Merkezinin kurulması yönünde çalışmalara başlanmıştır.

e-Devlet Kapısından Ulaşılabilen Hizmetler

PTT A.Ş. bünyesinde yürütülmekte olan Kayıtlı Gönderi, En Yakın PTT, Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) Hesap Bilgileri, Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) İhlalli Geçiş Bilgileri Sorgulaması ile Belediye Çek Hesap Numaraları, işlemleri olmak üzere e-Devlet Kapısı http://türkiye.gov.tr üzerinden 5 hizmet verilmektedir.

Ayrıca elektronik ortamda verilen 49 adet hizmetin e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan hizmetlere entegre edilmesi çalışmaları devam etmekte olup söz konusu çalışmaların 2017 yıl sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

2023 Hedefi: Ulaşılabilir-Erişilebilir PTT

PTT, hizmet ağını genişleterek vatandaşlarımızın 20 dakikalık yürüyüş mesafesinde bir PTT işyerine ulaşabilmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Bu çerçevede PTT İşyerlerinin yaygınlaştırılmasını teminen 4.602 (4.549 PTT Merkez,

Şube Acente + 53 Mobil PTT İşyeri) İşyerine ilaveten 2017 yılında 1.500 yeni PTT Şubesinin açılması, 5. yılın sonunda ise 15.000 PTT İşyerine ulaşılması hedeflenmektedir.

Halihazırda hizmet veren 2.252 adet ATM cihaz sayısının artırılması amacıyla alımı yapılan 900 adet yeni cihazın kurulum çalışmaları devam etmektedir. PTT, 2023 hedefleri doğrultusunda ATM sayısının artırılması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

ULUSLARARASI FAALİYETLER

Üye Olunan Uluslararası Kuruluşlar

Dünya Posta Birliği (UPU)

Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 22 kurucu ülkenin temsilcilerinin katılımıyla 9 Ekim 1874 tarihinde kurulan Dünya Posta Birliğine (UPU) 192 ülke üyedir.

İdari Konsey (CA): UPU'nun alt organlarından olan İdari Konseye dört yıllığına 40 üye ve 1 başkan seçilmektedir. 26. UPU Kongresine ülkemiz ev sahipliği yapmış olup 2016-2020 dönemi için İdari Konsey Başkanlığı PTT tarafından yürütülmektedir.

Posta İşletme Konseyi (POC): UPU'nun alt organlarından olan Posta İşletme Konseyine dört yıllığına 40 üye ülke seçilmekte olup Posta İşletme Konseyinin "Pazar Geliştirme ve Elektronik Hizmetler Komitesi" başkanlığı da 2016-2020 yılları arasında ülkemiz adına PTT tarafından yürütülmektedir.

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (PostEurop)

POST EUROP

Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği 1992 yılında kurulmuş ve Ülkemiz 1993 yılında birliğe katılmıştır. PTT A.Ş. temsilcisi 3 yıllığına (2013-2016 yılları arasında) PostEurop Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir. PostEurop'a 52 ülke üyedir.

Akdeniz Posta Birliği (EUROMED)

EUROMED POSTAL
البريد الأورومتوسطي

Akdeniz Posta Birliği AB'nin Avrupa ve Akdeniz ülkelerindeki işbirliğinin arttırılmasını sağlamak amacıyla ortaya koyduğu projeler ve eylem planının bütününü kapsamaktadır. Avrupa-Akdeniz bölgesinde posta işletmeleri arasındaki işbirliğini arttırmak amacıyla PTT tarafından "Euromed Ortak Posta Bildirisi" 29 Ocak 2010 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Birliğin 20 üyesi bulunmaktadır.

Ülkemizde Yapılan Uluslararası Kongreler

Dünya Posta Birliği (UPU) Kongresi

Dünya Posta Birliği tarafından her dört yılda bir Kongre yapılmakta ve burada alınan kararlar tüm üye ülkeler tarafından gelecek Kongreye kadar uygulanmaktadır. Ülkemiz 2012 yılında Katar'da yapılan 25. Kongrede alınan karar uyarınca; 20 Eylül - 7 Ekim 2016 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen 26. UPU Kongresine ilk defa ev sahipliği yapmıştır. Kongre organizasyonu için PTT yetkilendirilmiştir.

Kongreye 160 üye ülkeden yaklaşık 2.000 delege katılmıştır. Bu kongre ile Ülkemizin tanıtımının yapılmasının yanı sıra ekonomisine de katkı sağlanmaktadır.

Kongre Başkanlığı ve Kongreden sonraki 4 yıl süresince UPU İdari Konsey Başkanlığı PTT tarafından yürütülecektir. Kongre Genel Kurul Toplantısında, 2020 yılında yapılacak 27. Dünya Posta Kongresi'nin Fildişi Sahilinde düzenlenmesine karar verilmiştir.

e-Ticaret Konulu Uluslararası Posta Sempozyumu

26. UPU Kongresinde kabul edilen "İstanbul Posta Stratejisinin" öncelikli hedefini e-ticaretin tüm UPU üyesi ülkelerde geliştirilmesinin desteklenmesi oluşturmaktadır.

Dünya Posta Birliği İdari Konsey Başkanlığı gibi önemli bir görevi üstlenmiş olan PTT, dünya posta sektörüne yön verecek kararların alınması ve uygulanması açısından stratejik bir yetkiyi elinde bulundurmaktadır. Günümüzde dünya genelinde posta işletmecileri yapmış oldukları geleneksel işlemlerin yanı sıra, posta sektörü için gün geçtikçe önemi artan e-Ticaret faaliyetlerine yönelmektedir-

ler. PTT de e-Ticaret konusunda çeşitli ülkelerle işbirlikleri kurarak e-Ticarette önemli bir aktör olma yolunda ilerlemektedir.

Bu doğrultuda 20-21 Kasım 2017 tarihlerinde e-Ticaretin çeşitli yönlerden incelenmesi amacıyla sektörün önde gelen isimlerinin de konuşmacı olarak davet edileceği, e-Ticaretin Temel Unsurları: Posta/Lojistik/Ödeme Hizmetleri konulu Uluslararası e-Ticaret Konferansı'nın Antalya'da düzenlenmesi planlanmıştır. Söz konusu Konferansa 70 ülkeden ilgili bakanlar ve 130 ülkeden çeşitli düzeylerde sektör temsilcilerinin katılımı beklenmektedir.

PTT söz konusu konferansa hazırlık ve bu sektörde izleyeceği stratejiyi belirlemek ve ülke ekonomisine sunduğu katkıyı artırarak devam ettirmek üzere 24 Temmuz 2017 tarihinde Bolu'da e-Ticaret Çalıştayı düzenlemiştir. Çalıştayda; ekonominin yükselen değeri e-Ticaretteki faaliyetler ulusal ve küresel ölçekte ele alınmış, Dünya Posta Birliği'nin e-Ticaret Projeleri, ePttAVM.com, e-Ticarette Ödeme Sistemi Modelleri, e-Ticaret Sektöründe Karşılaşılan Problemler ve Yenilikçi Çözüm Önerileri gibi başlıklarda sunumlar yapılmıştır.

Çalıştay, Türkiye e-Ticaret Mevzuatı, Ticaret Teknolojileri ve Pazarlama, e-Ticarette Lojistik ve Tedarik Zinciri, e-Ticarette Ödeme Hizmetleri konulu toplantılarla zenginleştirilmiştir. e-Ticaret Çalıştayı, hem PTT'nin bu alandaki faaliyetlerine yön verecek hem de sektörle ilgili çeşitli çalışmalar yürüten kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarına fayda sağlayacak bir "e-Ticaret Strateji Belgesi" oluşturulması konusunda ciddi bir altyapı hazırlanmasına katkıda bulunmuştur.

Çalıştay katılımcılarının görüş ve değerlendirmeleri ışığında şekillenen e-Ticaret Strateji Belgesine önümüzdeki günlerde nihai şekli verilecektir.

3. Dünya Posta Birliği (UPU) Ceo Forumu

17-19 Eylül 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2. Dünya Posta Birliği CEO Forumu'nda; Posta sektörünün en seçkin organizasyonları arasındaki CEO zirvesinin Paris ve Moskova'nın ardından 2018 yılında Ülkemizde yapılması kararı alınmıştır. Söz konusu foruma PTT A.Ş. ev sahipliği yapacaktır.

2004-2016 Yılları Arasında Yapılan Uluslararası Toplantılar

- Posta Hizmetleri Gelişim Çalıştayı, 26-27 Temmuz 2004/Ankara
- Posta Düzenlemeleri Avrupa Komitesi (European Committee for Postal Regulations-CERP) Genel Kurul Toplantısı, 16-18 Kasım 2005/Antalya
- EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı) Posta Yetkilileri 3. Toplantısı, 19-21 Eylül 2006/ Ankara
- Balkanfila Pul Sergisi, 28 Ekim-3 Kasım 2007/ İstanbul
- Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (PostEurop) tarafından yürütülmüş olan Pro Actin (Posta Sektöründe AB Müktesebatına

Yönelik Eğitim Girişimleri) Projesi Müşteri İlişkileri, Pazarlama ve Satış Eğitimi ile Müşteri Forumu, 22-24 Ekim 2008/Antalya

- Fransa Posta Araştırmaları ve Postanın Geleceği Enstitüsü (IREPP) Proje Müdürü Bn. Sylvie PITTARO- MENNESSON tarafından verilen "Evrensel Posta Hizmetinin Tanımı, koşulları ve Kriterleri" konulu TAIEX Semineri13-15 Ekim 2008
- "Bölgesel İşbirliğinin Geliştirilmesinde Postanın Rolü" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 10-14 Haziran 2008/Antalya
- "Postada Teknolojiden En Üst Düzeyde Faydalanılması ve Küresel Ekonomik Kriz Nedeniyle Posta Sektöründe Alınabilecek Önlemler" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 10-11 Haziran 2009/Antalya
- PostEurop Varış Giderleri Toplantısı, 25 Şubat 2009/Ankara
- Pro-Actin Ulusal Konferansı, 9 Haziran 2009/ Antalya
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Online Paralı Posta Hizmetleri Çalıştayı, 21 Ekim 2009/ Ankara
- Avrupa Komisyonu 2 No'lu İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi Toplantısı, 19 Ocak 2010/Ankara (ABGS)
- "Posta Hizmetleri İçin Bir Düzenleyici Kurulun Kurulması" konulu TAIEX (Teknik Destek ve Bilgi Değişim Ofisi) Semineri, 25-29 Ocak 2010/Ankara (PTT)
- "Değişen Dünyada İhtiyaçlar: Elektronik Hizmetler/Çevre ve Stratejik Hedefler" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 21-25 Haziran 2010/Antalya
- PostEurop Filateli Forumu, 20 Ekim 2010/ İstanbul
- CERP Genel Kurulu Toplantısı, 24-26 Kasım 2010/İstanbul
- POSTEUROP Varış Giderleri, 10 Ekim 2011/ İstanbul
- IAC Komite Toplantısı, 11 Ekim 2011/İstanbul
- POSTEUROP Genel Kurul Toplantısı, 12-13 Ekim 2011/İstanbul
- Lafferty Grup Toplantısı, 18 Ekim 2011/ İstanbul
- "Posta Sektöründe Gelişen Fırsatlar ve Ortaya Çıkan Tehditler" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 14-18 Kasım 2011/Antalya
- "Posta Sektöründe Rekabet ve Mevzuat" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 25-29 Haziran 2012/İzmir
- "Posta Sektöründe Serbestleşmenin Ürün/Hizmet Çeşitliliğine Etkileri" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 10-14 Haziran 2013/Antalya
- EUROGIRO Toplantısı 13-14 Mayıs 2014
- "e-Ticaret ve Posta Sektörü: Karşılıklı Beklentiler" konulu Uluslararası Posta Sempozyumu, 25-28 Mayıs 2014/Muğla
- UPU APS Avrupa Bölgesel Çalıştayı, 2-6 Mart 2015/İstanbul
- "Posta Sektöründe Yenilikçi Yaklaşım-Geleceği Kucaklamak" konulu 8. Uluslararası Posta Sempozyumu, 25-27 Mayıs 2015/ Antalya
- 6. UPU Kongresi, 20 Eylül - 7 Ekim 2016/ İstanbul
- 26. Dünya Posta Birliği (UPU) Kongresi kapsamında düzenlenen Bakanlar Konferansı, 4 Ekim 2016/İstanbul

SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

Engellilere Yönelik Yapılan Çalışmalar

- Engelli müşterilerin PTT A.Ş. işyerlerine fiziki erişimi kolaylaştırılmıştır.
- Görme engelli müşterilerin de Pttmatikleri kullanabilmeleri için Pttmatiklerde kullanılan müşteri klavyesi uygun hale getirilmiştir.
- 2017 yılında alınan Pttmatiklerden 60 adedinin engelli vatandaşlarımızın kullanımına uygun olarak kurulumu yapılacaktır.
- Engelli müşterilerin aylıkları diledikleri yerde (konutta-işyerinde) ödenmektedir.
- PTT A.Ş. web sitesi engelli müşterilerin erişimine uygun olarak düzenlenmiştir.
- Engelli derneklerinin projelerine destek verilmiştir.
- Engelli ve hasta vatandaşlarımıza kütüphanelerden kitap taşıma hizmeti sunulmaktadır.
- Engellilerle ilgili diğer kampanyalara destek verilmiştir.
- PTT A.Ş. mevzuatının izin verdiği her türlü indirimler engelli müşterilere uygulanmaktadır.
- Engelliler haftasında anma pulu çıkarılmıştır.
- Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın işbirliği kapsamında gerçekleşen "Engelli Dostu Numaralar" projesi ile işitme ve konuşma engelli vatandaşlara hizmetlerin kolaylıkla ulaşmalarını sağlamak ve bu vatandaşlarımızın her türlü talep, istek ve temennilerini alarak hizmetin sürekliliğini yerine getirmek amacıyla söz konusu proje kapsamında PTT'ce 0312 309 59 13 numaralı SMS hattı tahsis edilmiştir. Bu hat üzerinden de engelli vatandaşlarımıza hizmet sunulmaktadır.
- Engelli vatandaşlar ve yakınlarının faydalanabileceği "Pttcell Güzel Günler Gelecek" tarifesi hizmete sunulmuştur.
- Sosyal sorumluluk bilinciyle, engelli vatandaşlarımıza istihdam sağlamak amacıyla PTT Çağrı Merkezinde engelli personel istihdam edilmektedir.

- Engelli müşterilerin PTT hizmetlerinden kolaylıkla faydalanabilmeleri amacıyla Çağrı Merkezinde işaret dili bilen 2 müşteri hizmetleri temsilcisi istihdam edilmiştir. Bu temsilciler aracılığıyla İşitme ve Konuşma Engelli Müşteriler için android işletim sistemine sahip görüntülü konuşma imkânı sağlayan cep telefonları aracılığıyla 0850 222 1 788 numaralı hat üzerinden Çağrı Merkezindeki tüm hizmetlerin bu iletişim kanalı üzerinden de sunulması sağlanmıştır.

- PTT'nin http://www.aloptt.gov.tr adresindeki internet sitesi üzerinden "Online Canlı Destek" uygulaması ile tüm müşterilerin yanı sıra İşitme ve Konuşma Engelli müşterilerin internet üzerinden web chat ortamında PTT hizmetlerinden yazışma yoluyla faydalanabilmesi sağlanmıştır.

Kan Bağışı, Organ Bağışı, Ağaçlandırma

PTT A.Ş. tarafından kan bağışı, organ bağışı ve ağaçlandırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Kan Bağışı

Sosyal sorumluluk projesi kapsamında PTT A.Ş. ile Türk Kızılayı arasında imzalanan protokol çerçevesinde her yıl üç aşamada gerçekleştirilen kampanya ile 2011 yılından bu yana 25.278 PTT personelinin kan vermesi sağlanmıştır.

Türk Kızılayı'ndan alınan bilgi doğrultusunda Kamu Kurumları arasında en çok kan bağışı yapan Kurumlar arasında Türk Silahlı Kuvvetlerinden sonra PTT ikinci sırada yer almaktadır.

Organ Bağışı

Sosyal sorumluluk projesi kapsamında organ Bağışı için Sağlık Bakanlığı ile PTT arasında "PTT Genel Müdürlüğü Organ Bağışı Kampanyası" protokolü imzalanmış ve 01/01/2013 tarihi itibariyle başlayan Organ Bağışı Kampanyasına bugüne kadar 3.762 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Ağaçlandırma

01/11/2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/28 sayılı Başbakanlık Genelgesine istinaden PTT A.Ş. ile Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü arasında 22/04/2008 tarihinde protokol imzalanmış olup bu protokol PTT'nin merkez ve bağlı taşra teşkilatını da kapsamaktadır. Bu protokol gereğince, 4122 sayılı Kanun ve Eylem Planı (2008-2012) kapsamında PTT A.Ş.'de mevcut 30.000 çalışan personel adına her yıl 30.000 adet fidan dikilmesi kararlaştırılmıştır.

Buna göre;

- 2008 yılı için 30.000 adet fidanın Ankara,
- 2009 yılı için 20.000 adet fidanın Erzincan, 10.000 adet fidanın Samsun,
- 2010 yılı için 30.000 adet fidanın Sivas,
- 2011 yılı için 20.000 adet fidanın Kayseri, 10.000 fidanın Osmaniye,
- 2012 yılı için 15.000 adet fidanın Samsun, 15.000 adet fidanın ise Osmaniye iline dikimi sağlanmıştır.
- PTT A.Ş. ile Orman Genel Müdürlüğü arasında 13.09.2012 tarihinde yeniden 2013-2017 yılları arasında beş yıl süre ile "Her bir PTT çalışanı adına bir fidan, yılda 30.000 adet fidan" kampanyası için yeni bir protokol imzalanmış, 2013 yılında 30.000 adet fidan İzmir iline dikilmiştir.

Ayrıca, PTT A.Ş.'ye belirli sayıda kargo gönderisi veren özel ve tüzel kişiler adına ağaç dikilmesi hakkındaki sosyal sorumluluk projesi kapsamında;

- 2010 yılı için 1.000 adet fidanın Kastamonu, 750 adet fidanın Malatya,
- 2011 yılı için 5.000 adet fidanın Kastamonu, 5.000 adet fidanın Yozgat ve 5.000 adet fidanın Kayseri illerine dikimi gerçekleştirilmiştir.
- 2014 yılında Karaman iline 70.000 adet fidan dikilmiştir.

"Kargo Gönderisi Karşılığı Ağaç Dikilmesi" projesi kapsamında gerçekleştirilenler dahil PTT tarafından 266.750 adet ağaç dikimi gerçekleştirilmiştir.

Diğer Sosyal Sorumluluk Faaliyetleri

Tebrik Kartı Bizden, Güvenlik Güçlerimize Göndermek Sizden Kampanyası

Ülkemizin huzur ve refahı için görev yapmakta olan Güvenlik Güçlerimizin Ramazan Bayramlarını vatandaşlarımızın kutlamasına vesile olmak, milli birlik, beraberlik ile hoşgörü ve kardeşlik duygularımızın pekiştirilmesine katkıda bulunmak ve tebrik kartı gönderme alışkanlığını yaygınlaştırmak üzere "Tebrik Kartı Bizden, Güvenlik Güçlerimize Göndermek Sizden" kampanyası düzenlenmiştir. Bu kapsamda 28.06.2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde açılan standa Başbakanımız Sayın Binali YILDIRIM, bazı bakanlar ve milletvekilleri katılmışlardır. Başbakanımız Sayın Binali YILDIRIM kampanya kapsamında Tunceli Ovacık İlçe Jandarma Karakol Komutanlığı'na tebrik kartı göndermiştir.

PTT Ailesi'nden Darbe Teşebbüsünde Şehit Olan Vatandaşlarımızın Ailelerine ve Gazilerimize Destek

2016/18 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile 15 Temmuz 2016 Silahlı Darbe Teşebbüsünde şehit olan vatandaşlarımızın ailelerinin kederlerini hafifletmek ve yaralılarımızın acılarına ortak olmak için başlatılan yardım kampanyası kapsamında PTT personelinin ve vatandaşlarımızın bağış yapabilmeleri için 888601 no.lu posta çeki hesabı açılmıştır. Kampanya 30.09.2016 tarihinde sona ermiş olup toplanan yardımların tamamı Başbakanlık Genelgesiyle başlatılan kampanya hesaplarına aktarılmıştır.

"15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri Anma Haftası" kapsamında; 13 Temmuz 2017 tarihinde PTT Pul Müzesinde 15 Temmuz'u fiilen yaşamış olan üç gazi vatandaşımızla söyleşi yapılmış ve Saray Engelsiz Yaşam Merkezi bünyesinde engelli çocuklardan oluşan mehter takımınca konser verilmiştir.

LÖSEV'e Destek Verilmesi Projesi

Proje kapsamında; Lösemili Çocuklar Vakfı (LÖSEV) ile birlikte, yaşlı huzurevleri ve bakım evlerindeki yaşlıların ziyaret edilmesi, Sevgi Evlerinde yaşayan çocuklarla ilgili çalışmaların birlikte yapılması planlanmıştır. Lösemili çocuklar yararına çalışmalar yürütülmesi ve kurumsal olarak katkı sağlanması amacıyla LÖSEV ile PTT arasında protokol imzalanmıştır. 25.06.2014 tarihinden itibaren LÖSEV'in 120660 no.lu posta çeki hesabına yapılan bağışlardan yatırma ücreti alınmamaktadır.

Küresel İlkeler Sözleşmesinin İmzalanması

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact), küreselleşmenin artan hızına paralel olarak sürdürülebilirlik ve kurumsal sorumluluk anlayışları çerçevesinde hem politika üretmek hem de uygulamaya geçmek üzere oluşturulan en kapsamlı platformdur. PTT sözleşmeye taraf olarak, Türkiye'de Küresel İlkeler Sözleşmesini ülkemizde imzalayan ilk kamu kurumu olma özelliği taşımaktadır. 177 yaşındaki PTT, Küresel İlkeleri benimseyerek daha güçlü örgütsel yapıya kavuşmuş ve uluslararası iş piyasasında yeni gelişen bir kültürün üyesi olmuştur.

PTT, Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Voleybol Federasyonu'nun Resmi Kargo Tedarikçisi

PTT, Türkiye Futbol Federasyonu ve Türkiye Voleybol Federasyonu ile yaptığı kargo sözleşmeleriyle Bay/Bayan Milli Takımlar resmi kargo tedarikçisi olarak spora verdiği desteği artırarak sürdürmektedir.

DIŞ İLİŞKİLER
VE AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

- POLİTİKA VE DÜZENLEMELER
- PROJE VE FAALİYETLER

Giriş

İkili ve çok taraflı uluslararası faaliyetlerimiz sadece taşımacılık sektörlerinde değil aynı zamanda ulaştırma altyapısı alanında diğer ülkelerle mevcut işbirliklerimizi pekiştirirken yeni işbirliği platformları oluşmasına da katkı sağlamıştır.

Özellikle, 2010 yılından bu yana bazı ülkelerle yapılmakta olan Hükümetlerarası Zirveler ile komşu ülkelerle başlatılan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği girişimleri ve vize muafiyeti uygulamalarının, bu ülkelerle ulaştırma ve haberleşme alanındaki ilişkilerin canlanmasında önemli bir katkısı olmuştur. Bakanlığımızın da katılım sağladığı uluslararası toplantılara 2016 yılında da devam edilmiştir.

Uluslararası ilişkilerin sürekli olarak takip edilmesinden kaynaklanan tecrübe, dış ilişkilerin yürütülmesinde temas halinde bulunulan Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı v.b. kurum ve kuruluşlarla deneyim paylaşımına imkân sağlamaktadır.

Bakanlığımız; iklim değişikliğiyle mücadele alanında ulaştırma sektörünün katkısının öneminin bilinci ve küresel iklim sistemini korumak ve sürdürülebilir kalkınmayı devam ettirmek için özgün politika ve tedbirlerin ülke bazında uygulanmasının gerekliliğine olan inancıyla, iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları kapsamında; her türlü ulusal ve uluslararası çalışmaya aktif olarak katılım sağlamakla birlikte, ulaştırma sektöründe iklim değişikliği ile mücadele ve bu konuda kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla proje çalışmaları yürütmektedir.

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Bakanlığımız uluslararası faaliyetleri çerçevesinde, ülkemizin uluslararası alandaki görünürlüğünü artırmak amacıyla 2018 yılında da çalışmalarımız sürdürülecektir.

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü; Bakanlığımız ana hizmet birimlerinden biri olarak; Türkiye'nin ulaştırma, denizcilik, haberleşme, posta, havacılık ve uzay teknolojileriyle ilgili çok taraflı uluslararası anlaşmalara, sözleşmelere ve kuruluşlara katılmasına dair görüş hazırlama, çevre ve iklim değişikliği konularında ulusal ve uluslararası kuruluşların yapılarını ve çalışmalarını izleme, değerlendirme, gerektiğinde bu çalışmalara katılma, Bakanlık hizmet birimleri ve kuruluşlarının Avrupa Birliğine uyum çalışmalarıyla ilgili olarak yapacağı çalışmalar, toplantılar, ziyaretler ve benzeri faaliyetlerin yürütülmesine yardım etme, Avrupa Birliği müktesebatı, uluslararası anlaşmalar ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde; ulaştırma operasyonel programını hazırlama, ulaştırma operasyonel programı çerçevesinde desteklenecek yatırım ve faaliyetlere ilişkin projelerin seçimini, ihalesini ve sözleşmesini yapma, yürütme, kontrol ve izlemelerini gerçekleştirme faaliyetlerini yürütmektedir. Bu çalışmaları Bakanlık ilgili hizmet birimleri ve kuruluşlarının yetki ve sorumluluğu çerçevesinde koordineli olarak yürütmeye devam etmektedir.

Politika ve Düzenlemeler

AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER

AB'ye katılım müzakereleri sürecinde yer alan 35 faslın 8'inde Bakanlığımızın doğrudan ya da dolaylı sorumluluğu mevcuttur. 14 No'lu Taşımacılık Politikası ve 21 No'lu Trans-Avrupa Ağları fasıllarının koordinasyonu doğrudan Bakanlığımızdadır. 10 No'lu Bilgi Toplumu ve Medya faslı ise daha çok Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun görevleri dolayısıyla yoğun olarak sorumlu olduğumuz fasıldır.

AB ile ilgili çalışmalarımız, müzakere sürecine yönelik hazırlıklar, ulusal mevzuatımızın ilgili AB müktesebatı ile uyumlaştırılması ve Türkiye-AB Mali İşbirliği çerçevesinde yürütülen projeler olmak üzere üç temel alanda yürütülmektedir.

MÜZAKERE SÜRECİ

Müzakere Fasılları

Türkiye ile AB arasındaki ilişkilerde önemli bir dönüm noktası olan ve 3 Ekim 2005 tarihinde başlayan katılım müzakerelerinin ilk aşamasını oluşturan 'Tarama Süreci' 20 Ekim 2005 tarihinde başlamıştır.

14 No.lu Taşımacılık Politikası ve 21 No'lu Trans-Avrupa Ağları fasıllarında Bakanlığımız koordinatörlük görevini üstlenmiş, söz konusu fasılların tanıtıcı ve ayrıntılı tarama süreci Haziran-Eylül 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ancak 14 No'lu fasılla ilgili tarama sonu raporu AB tarafından henüz onaylanıp açıklanmamıştır.

AB ile müzakere sürecinde Ek Protokol nedeniyle 8 fasıl askıya alınmıştır. Taşımacılık Politikası faslı da bunlar arasındadır. Enerji, telekomünikasyon ve ulaştırma ağlarından müteşekkil olan 21 No'lu Trans-Avrupa Ağları faslı, 19 Aralık 2007 tarihinde gerçekleştirilen AB Hükümetlerarası Konferansı neticesinde müzakerelere açılmış olup, faslın müzakerelerinde karşılanması gereken siyasi ve teknik kriterler bulunmaktadır.

Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen teknik kriterin karşılanması amacıyla yapılan çalışmalar, TEN-T Dokümanının, 13 Aralık 2010 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen teknik kriter kapanış toplantısında Avrupa Komisyonunca "teknik kriterin karşılanması açısından yeterli" olarak değerlendirilmesiyle sonuca ulaşmış olup, TEN Faslına ilişkin olarak Bakanlığımız sorumluluk alanına giren konularda teknik müzakereler tamamlanmıştır.

TEN-T Dokümanı, 28 Aralık 2010 tarihinde teknik kriterin karşılandığının Komisyon tarafından yazılı olarak resmen teyit edilmesi ve AB Konseyinin bilgilendirilmesi için Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Komisyona iletilmiştir. AB Komisyonu adına yazılan ve Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla 18 Mart 2011 tarihinde Bakanlığımıza iletilen mektupta, Komisyon tarafından, TEN faslının "teknik kapanış kriterinin" karşılandığı, ancak yerleşik usuller çerçevesinde bu konuda nihai değerlendirmenin AB Konseyi tarafından yapılacağı belirtilmektedir.

Komisyon tarafından yenilenen TEN-T rehber ilkeleri çerçevesinde ülkemizin ilgili demiryolu ve karayolu hatları, limanları, havalimanları ile lojistik merkezlerini içeren TEN-T Kapsamlı Ağı haritalarında ihtiyaç duyulan güncellemelerin yapılmasına yönelik çalışmalar Bakanlığımızca Avrupa Komisyonu ile temas halinde sürdürülmüştür. Çalışmalar sonucunda hazırlanan yeni TEN-T Türkiye Kapsamlı Ağı haritaları, AB tarafından 20-22 Haziran 2016 tarihlerinde Rotterdam'da düzenlenen TEN-T Günleri etkinliği çerçevesinde gerçekleştiri-

len Bakanlar Toplantısında kabul edilmiştir. Söz konusu çalışmalar çerçevesinde, TEN-T içinde Kapsamlı Ağa göre daha öncelikli ve stratejik ulaştırma altyapılarını içeren TEN-T Çekirdek Ağına da ülkemizin ulaştırma altyapıları dâhil edilmiş ve TEN-T Türkiye Çekirdek Ağı haritaları da aynı Bakanlar Toplantısında kabul edilmiştir. Kapsamlı Ağ ve Çekirdek Ağ haritalarımızın TEN-T Rehber İlkeleri Tüzüğü ekinde yer almasını sağlayacak resmi sürecin yakın zamanda AB tarafından tamamlanması beklenmektedir.

Ayrıca, Türkiye'nin TEN-T ağına ilişkin verilerin Avrupa Komisyonuna en uyumlu şekilde iletilebilmesi amacıyla, AB-Türkiye Mali İşbirliği çerçevesinde Bakanlığımızda bir Ulaştırma Bilgi Yönetim Sistemi (TIMS) kurulması projesi 16 Haziran 2016 tarihinde başlamıştır. Bir İspanyol-Alman konsorsiyumu tarafından sürdürülen projenin 2017 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

Taşımacılık Politikası Faslı Üst Düzey Diyaloğu

Taşımacılık Politikası Faslı'nda bir Diyalog sürecinin başlatılmasına yönelik olarak 2012 yılında varılmış üst düzey mutabakat çerçevesinde, Taşımacılık Politikası Faslı Üst Düzey Diyaloğu Toplantısı 9 Aralık 2013 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, karayolu kotaları ile ilgili olarak AB'nin tüm sorumluluğu üye ülkelere yüklemekten vazgeçerek eyleme geçmesi, AB ülkelerinde karşılaşılan yüksek karayolu geçiş ücretlerine çözüm aranması, ülkemizin AB'nin demiryolu, denizcilik ve havacılık emniyeti ajanslarına (ERA, EMSA, EASA) katılımının ve yönetim organlarında temsilinin sağlanması ve gemi adamlarımızın AB ülkelerinde istihdamını geliştirmeye yönelik zeminin hazırlanması gibi konular gündeme getirilmiştir.

Bu Diyalog kapsamında, 10 Nisan 2014 tarihinde demiryolu konusunda bir Çalışma Grubu toplantısı Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Üst Düzey Diyalog Genel Çalışma Grubu Toplantısı ise 17 Ekim 2014 tarihinde Brüksel'de yapılmıştır. Toplantıda demiryolu alanında işbirliğinin geliştirilmesi, karayolu güvenliği, ITS, kentsel ulaşım, TEN-T ve denizcilik alanlarında görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Ülkemizin TEN-T Kapsamlı Ağ haritalarının güncellenmesi ve ulusal altyapılarımızın TEN-T Çekirdek Ağı' na dâhil edilebilmesini sağlayan çalışmalar bu diyalog mekanizması altında gerçekleştirilen çalışma grubu toplantıları ile yürütülmüştür.

Ayrıca, genel denizcilik konularını kapsayan bir Denizcilik Diyaloğu, 9 Aralık 2013 tarihinde başlatılan Taşımacılık Politikası Faslı Diyaloğu ile birlikte Dışişleri Bakanlığı eşgüdümünde başlatılmıştır. Söz konusu mekanizmanın AB ile ülkemizin tüm denizlerini kapsayacak kurumsallaşmış bir diyalog tesis edilmesine hizmet etmesi beklenmektedir. Denizcilik konularına ilişkin görüşlerimiz ve somut taleplerimizin doğrudan Komisyona iletilmesine araç olan bu süreç, aynı zamanda AB çatısı altında denizcilik alanında ortaya çıkan gelişmelerin ülkemiz tarafından yakından takip edilmesi ve ilk elden bilgi temin edilmesine hizmet edecektir.

Denizcilik Diyaloğu ikinci toplantısı Dışişleri Bakanlığı'nın eşgüdümünde Avrupa Komisyonu Denizcilik ve Balıkçılık Genel Müdürlüğü (DG MARE) yetkilileri ile 27 Mayıs 2014 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Üçüncü toplantı 6 Temmuz 2015 tarihinde Brüksel'de yapılmıştır. Toplantıda, Mavi Ekonomi, Avrupa Deniz Gözlem ve Data Ağı

(EMODnet), Deniz Saha Planlaması, Okyanus Yönetişimi, Akdeniz ve Karadeniz Havzasında İşbirliği, Deniz Güvenliği Stratejisi, Türk Loydu' nun AB tarafından tanınması ve Türkiye'nin Paris Memorandumuna katılımı gibi konular görüşülmüştür.

Diğer İşbirliği Çalışmaları

EMSA

Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA) ile teknik işbirliğimiz 2006 yılından bu yana devam etmektedir. Bu kapsamda, çeşitli konularda gerek Lizbon'da gerekse ülkemizde düzenlenen eğitim ve çalıştaylara yaklaşık 650 kişi katılım sağlamıştır. Ülkemizde bugüne kadar dokuz EMSA eğitimi düzenlenmiş ve bu eğitimlerden yaklaşık 400 kişi faydalanmıştır. Ayrıca, 2017 yılı Ocak-Ağustos döneminde EMSA tarafından gerçekleştirilen 6 eğitim faaliyetinden toplam 20 kişi faydalanmıştır. 2017 yılı sonuna kadar 4 adet daha eğitim ve çalıştay gerçekleştirilecek olup, yaklaşık 17 kişinin faydalanması öngörülmektedir.

Akdeniz İçin Birlik (AİB)

Bir diğer işbirliği alanı Akdeniz İçin Birlik (AİB) çatısı altında yürütülen çalışmalardır. Ülkemizin de kurucu üyelerinden olduğu Akdeniz İçin Birlik (AİB), siyasi diyalog ve ekonomiden sosyal ve kültürel alanlara uzanan geniş bir yelpazede bir işbirliği öngörmektedir. AİB çerçevesinde uygulanacak projeler için belirlenen öncelikli alanlar, Akdeniz'in temizlenmesi, deniz, kara ve hava taşımacılığı, bilgi ve iletişim teknolojileri, alternatif enerjiler, yükseköğrenim ve araştırma/Avrupa-Akdeniz Üniversitesi, iş olanaklarının geliştirilmesidir.

AİB kapsamında Bakanlar düzeyinde sektörel toplantılar düzenlenmektedir.

30 Eylül 2014 tarihinde Brüksel'de yapılan Akdeniz İçin Birlik "Sayısal Ekonomi" konulu Bakanlar Toplantısı'nda bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması konusunda üyeler arasında işbirliğinin geliştirilmesini amaçlayan bir sonuç bildirisi kabul edilmiştir. Söz konusu bildiride yer alan hususların hayata geçirilmesi amacıyla Sayısal Ekonomi ve İnternet Erişimi Çalışma Grubu (DEWOG) kurulmuştur. Bakanlığımız söz konusu Çalışma Grubunun toplantılarına katılmaktadır.

Diğer taraftan, Akdeniz havzasında istihdam ve yatırım, denizcilik konusunda bölgesel işbirliği ve mavi ekonominin sürdürülebilirliği bağlamında AİB Sekretaryasının rolü gibi konuların ele alındığı "Mavi Ekonomi" konusunda Bakanlar seviyesinde bir konferans 17 Kasım 2015 tarihinde Brüksel'de düzenlenenmiş ve bir Deklarasyon kabul edilmiştir. Deklarasyon doğrultusunda Mavi Ekonomi konusunda bir AİB Forumu kurulması kararlaştırılmıştır. Forum, mevcut girişimler arasında sinerji oluşturma, gelecekte yapılacak çalışmalara girdi sağlama ve denizcilik stratejileri konularında iyi uygulamalar ile bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak üzere Akdeniz ülkelerini her yıl bir araya getirecektir. Forumun kurulmasında hazırlık aşaması olarak Mavi Ekonomi Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Daha önceki IMP-MED' in yerini alan Mavi Ekonomi Çalışma Grubunun ilk toplantısı 17 Mayıs 2016 tarihinde Turku' da yapılmıştır. Toplantıya katılım sağlanarak ülkemizin deniz ekonomisine ilişkin sunum yapılmış, Deklarasyonun ülkemizde uygulanması bağlamında Denizcilik Koordinasyon Komisyonu ile ilgili bilgi verilmiştir. Mavi Ekonomi Konusundaki İkinci Bölgesel Seminer 3-4 Mayıs 2017 tarihleri arasında Barselona'da, Üçüncü Mavi Ekonomi Çalışma Grubu toplantısı ise 5 Temmuz 2017 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilmiş olup söz konusu toplantılara Bakanlığımızdan katılım sağlanmıştır.

Diğer bir işbirliği alanı ise, Karadeniz'de mavi ekonominin sürdürülebilir ve rekabetçi gelişimi bağlamında bölgesel düzeyde daha fazla işbirliğini teşvik etmek ve kıyı ülkelerinde entegre denizcilik politikası (IMP) girişimini teşvik ederek Karadeniz'deki denizcilik yönetimini geliştirmeyi amaçlayan "Karadeniz'de Mavi Ekonomi ve Entegre Denizcilik Politikası (IMP) Gelişimini Destekleme Projesi"dir.

Bu konuda Avrupa Birliği Karadeniz'e kıyıdaş devletlerle işbirliği halinde dört yıldır yüksek düzeyli paydaşlar konferansları düzenlemekte ve bu kapsamda entegre denizcilik politikalarının (IMP) ve sektörler arası eşgüdümün yararlarına ilişkin farkındalık oluşturmak üzere çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda oluşturulan çalışma grubuna ve sonuncusu 14 Haziran 2016 tarihinde Ukrayna / Odessa' da gerçekleştirilen Mavi Ekonomi Konulu 3. Karadeniz Paydaşlar Konferansına Bakanlığımızdan da katılım sağlanmıştır. AB Komisyonu'yla yapılabilecek ortak çalışmalar ve toplantılarda Bakanlığımız temsil edilecektir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği tarafından deniz güvenliği ve emniyetinin geliştirilmesi ve deniz kirliliğinin önlenmesinde hazırlık ve müdahale düzeyinin arttırılması amacıyla 'Karadeniz ve Hazar Denizi bölgelerinde deniz güvenliği, emniyeti ve deniz çevresinin korunması" konusunda 2017 yılında yeni bir bölgesel proje başlatılmıştır.. Proje, üç tipik sorumluluk alanını (Bayrak Devleti, Liman Devleti ve Kıyı Devleti) kapsamakta olup, daha çok Karadeniz'e odaklanmaktadır. Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA) tarafından yürütülen projede Türkiye'nin faydalanıcı ülke olarak yer alması ve proje kapsamında öngörülen faaliyetlere katılması kararlaştırılmıştır. Konuya ilişkin niyet mektubu 25 Şubat 2016 tarihinde Avrupa Komisyonu Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakereleri Genel Müdürlüğüne iletilmiştir. Proje kapsamında faydalanıcı ülkelerin temel ihtiyaçlarına göre gerçekleştirilecek faaliyetlerin belirlenmesi ve planlanması amacıyla EMSA'nın organizasyonunda 11-13 Ekim 2016 tarihlerinde ülkemizde bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantının sonucunda, EMSA tarafından bir taslak rapor hazırlanarak ülkemizin görüşlerine sunulmuştur.

Projenin Birinci Yönlendirme Komitesi Toplantısı EMSA tarafından 13-14 Haziran 2017 tarihleri arasında Lizbon'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, proje kapsamında yürütülecek eylemler ve ilk yılın çalışma planı ele alınmıştır.

Karayolu Taşımacılık Kotaları Sorunu

Türkiye ile AB arasında tesis edilen Gümrük Birliğini (GB) doğrudan ilgilendiren alanlarda ortaya çıkan sorunların çözümü ve GB'nin düzgün işleyişinin temini amacıyla yılda iki kere Türkiye-AB Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) Toplantıları düzenlenmektedir. GBOK toplantılarında, karayolu taşımacılığı alanında, bazı AB üyesi ülkeler tarafından Türk taşıyıcılarına uygulanan karayolu kotaları, yüksek geçiş ücretleri ve Türk profesyonel sürücülerine uygulanan vize rejimi konuları gündeme gelmektedir. Türkiye, karayolu kotalarının kaldırılmasını talep ederken Komisyon tarafı uzun bir süre boyunca bu konunun hizmetler alanına girdiği için GB kapsamında olmadığını iddia etmiştir.

Bununla birlikte, Avrupa Komisyonu, Gümrük Birliğinin uygulanması hakkında bir değerlendirme yapmak amacıyla Dünya Bankasına (DB) bir çalışma hazırlatmıştır. Dünya Bankası Raporu 2014 yılının Nisan ayında açıklanmıştır. Raporda, başta transit olmak üzere, karayolu kotalarının en azından Gümrük Birliği kapsamında yer alan mallar için serbestleştirilmesi gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Öte yandan, konunun Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) nezdinde ele alınabilmesini sağlamak amacıyla Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) tarafından, eşzamanlı bir şekilde Avusturya ve Macaristan ulusal mahkemelerinde idari ve tazminat davalarının açılması ve Avrupa Komisyonuna da şikâyet başvurusu yapılması Ekonomi Bakanlığı'nın eşgüdümü altında kararlaştırılmıştır. TİM ve UND tarafından Avusturya ve Macaristan'da açılan davalar ve Avrupa Komisyonuna yapılan şikâyet başvurusu süreçleri hâlen devam etmektedir. Macaristan'da açılan davada yerel mahkeme konuyu ABAD' a taşımış bulunmaktadır. ABAD tarafından Türkiye'nin iddiasına geçerlilik tanıyan bir karar verilmesi durumunda kotalar sorununun Türkiye'nin lehine olacak şekilde çözümü doğrultusunda güçlü bir destek sağlanmış olacaktır.

Bu arada, Türkiye ile bir karayolu taşımacılığı anlaşması imzalanması yoluyla soruna çözüm aranması yaklaşımı gündeme gelmiştir. Bu kapsamda, AB tarafından bağımsız bir danışmanlık şirketine yaptırılmış olan ekonomik etki analizi raporu, karayolu taşımacılığı alanında tam serbestleşme sağlandığı takdirde yıllık ticaretin karşılıklı olarak 3 milyar Euro'dan fazla artacağını öngörmektedir. Raporda, tam serbestleşme, yalnızca transit taşımacılığın serbestleştirilmesi, kotaların doğrudan AB ile müzakere edilmesi ve kotaların arttırılması senaryoları incelenmiştir.

Bu modellerden hangisinin hangi araçlarla gerçekleştirilebileceği sorusunun yanıtı, önümüzdeki dönemde başlayacak olan Gümrük Birliğinin güncellenmesi çalışmaları kapsamında belirlenecektir.

Sivil Havacılık İlişkileri

AB'nin gelişen ve değişen havacılık sektöründe lider konumda olmak amacıyla 2015 yılında yayımladığı "Yeni Havacılık Stratejisi" kapsamında belirlemiş olduğu stratejik ortaklardan biri de Türkiye'dir.

Bu sebeple, yaklaşık olarak iki yıldır AB Türkiye ile havacılık ilişkilerini yeniden düzenlemek amacıyla temas hâlindedir. Bu temasların neticesinde ilk iki turu Brüksel'de gerçekleştirilen ve ticari konularda karşılıklı açılımı ve emniyet, güvenlik, rekabet, çevre gibi konularda uyumlaştırmayı öngören Türkiye-AB Kapsamlı Hava Taşımacılığı Anlaşması Müzakerelerinin üçüncü turu 10-11 Temmuz 2017 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Müzakerelerin dördüncü turunun Kasım ayında Brüksel'de gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Müzakerelerde ülkemizin temel vurgusu, bu sürecin Türkiye'nin aday ülke statüsü dışında AB ile eşit ve bağımsız bir taraf olarak müzakere yürüttüğüdür. Bu çerçevede, müzakere sürecinin sonucunda her iki tarafın da havacılık ihtiyaçlarını karşılayacak ve ilişkilerimizi geliştirecek kapsamlı bir anlaşma ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Bu arada, Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA) ile de ortak çalışmalarımız sürdürülmektedir.

MEVZUAT UYUM ÇALIŞMALARI

Ulusal Program

Avrupa Birliği'ne tam üyelik perspektifiyle 35 fasılda hazırlanan ve bu fasıllarda ülkemizin kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirmesi gereken yükümlülükleri kapsayan "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı" yayımlanmıştır.

TABLO 1 **2008 Ulusal Programı Bakanlığımız Taahhütleri**

2008 Ulusal Programı Taahhütleri	Birincil Mevzuat		İkincil Mevzuat	
SEKTÖR	Taahhüt Edilen	Gerçekleştirilen	Taahhüt Edilen	Gerçekleştirilen
Karayolu	-	-	8	4
Demiryolu	2	2	9	7
Havacılık	-	-	11	7
Denizcilik	4	4	3	2
Haberleşme	2	2	7	7
Bölgesel Politika	1	1	1	1
TOPLAM	9	9	39	28

Bu çerçevede, Bakanlığımızın sektör bazında çıkarmayı taahhüt ettiği 9 adet kanun ve 50 adet ikincil düzenleme bulunmaktadır (Tablo 1). İkincil düzenlemelerden 12'si tam üyeliğin gerçekleşmesi koşuluna bağlanmıştır.

2008 Ulusal Programı'na göre, 2016 Ağustos ayı sonu itibarıyla Bakanlığımızın taahhüt ettiği 9 kanunun tümü ve 27 ikincil düzenleme hayata geçirilmiştir. Ayrıca, tam üyelik sonrası için taahhüt edilmiş olmakla birlikte, 2'si sivil havacılık 1'i haberleşme alanlarında olmak üzere 3 adet düzenleme gerçekleştirilmiştir.

Yapılan düzenlemeler sektörler itibariyle aşağıdaki gibidir:

Karayolu Sektörü

2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla karşılanan tedbir sayısı: 4

- Tehlikeli Maddelerin Taşınması Hususunda Görevli Güvenlik Danışmanlarına İlişkin Tebliğ (22.05.2014–29007)
- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Sorumluluğu Altında Bulunan Otoyollar ile Erişme Kontrolünün Uygulandığı Karayollarında Geçiş Ücretlerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (14.05. 2012–28292) ile 2 adet taahhüt (Otoyol İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik ve İstanbul Boğaziçi Köprüsü İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik) karşılanmıştır.
- Tünel İşletme Yönetmeliği (04.08.2015–29435)

Demiryolu Sektörü

2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla karşılanan tedbir sayısı: 8

- 1 Mayıs 2013 tarihli ve 28634 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun" ile 2008 Ulusal Programında yer alan "Demiryolu Çerçeve Kanunu" ve "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Kanunu"

taahhütlerimiz tek bir kanun ile yerine getirilmiştir.

- Demiryolu Altyapı Erişim ve Kapasite Tahsis Yönetmeliği (02.05.2015) (Bu yönetmelikle, "Demiryolu Altyapısına Erişim Yönetmeliği" ve "Demiryolu Taşımacılığında Rekabet Kurallarına İlişkin Düzenleme" taahhütlerimiz yerine getirilmiştir.)
- Tehlikeli Maddelerin Demiryolu ile Taşınması Hakkında Yönetmelik (02.05.2015)
- Demiryolu Emniyet Yönetmeliği (19.11.2015–29537)
- Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği (19.08.2016-29806)
- Demiryolu Yolcu Taşımacılığında Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Yönetmeliği (20.08.2016-29807)
- Tren Makinist Yönetmeliği (31.12.2016-29935)

Denizcilik Sektörü

Denizyolu Taşımacılığı sektöründeki en önemli çaba, uzun yıllar boyunca kabulü ve taraf olunması gecikmiş IMO sözleşmelerinin kapsamlı bir paket olarak kabul edilmesidir. Bunlardan Ulusal Program taahhütleri arasında yer alanların tümü TBMM tarafından kabul edilmiş bulunmaktadır.

2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla karşılanan tedbir sayısı: 6

- 5790 Sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (29.07.2008)
- Gemi ve Su Araçlarının Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliği (12.03.2009)
- 2002/6/AT sayılı Direktife uyum sağlanması amacıyla Türk Limanlarına Gelen veya Türk Limanlarından Ayrılan Gemilerce Verilen Bildirim Formlarına İlişkin Tebliğ (23.07.2010)
- 1978 Protokolü ile değişik 1973 tarihli Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin III ve IV üncü Eklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair 6477 Sayılı Kanun (29.05.2013) (Bu kanun ile iki adet tedbir karşılanmıştır.)
- 1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine İlişkin 1988 Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair 6478 Sayılı Kanun (29.05.2013)

Sivil Havacılık Sektörü

2017 yılı Ağustos ayı itibarıyla karşılanan tedbir sayısı: 9

- DHMİ Slot Uygulama Prensipleri Talimatı (17.08.2010)
- Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY–M) Değişikliği (28.12.2011 – 20.12.2012 –20.12.2013)
- Havayolu ile Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik (SHY–Yolcu) (03.12.2011)
- Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri Talimatı (SHT–CRS) (11.10.2011)
- Yerli ve Yabancı Hava Araçlarına Yapılan Emniyet Değerlendirmelerine Dair Yönetmelik (SHY–SAFA) (14.05.2010)

- Hava Trafik Yönetiminde Emniyet Gözetimi Hakkında Yönetmelik (SHY–GÖZETİM) (27.04.2011)
- Hava Sahasının Esnek Kullanımı Yönetmeliği (SHY–FUA) (18.04.2014)
- Hava Trafik Hizmetleri ile Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik (SHY–6502) (18.06.2014)
- Engelli veya Hareket Kabiliyeti Kısıtlı Hava Yolu Yolcuları Talimatı (SHT-Engelsiz) (24.11.2015)

Bilgi ve İletişim Sektörü

Telekomünikasyon

2017 yılı Ağustos ayı itibariyle karşılanan tedbir sayısı: 6

- 28.05.2009 tarihli ve 27241 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği ve sonrasında çıkarılan iki kurul kararıyla (Kullanım Hakkının Verilmesi ve Ücretlerinin Ödenmesi Hakkında Usul ve Esaslar ve Elektronik Haberleşme Hizmet, Şebeke ve Altyapılarının Tanım, Kapsam ve Süreleri) uyumlaştırma sağlanmıştır. Bu şekilde 2008 Ulusal Programındaki 4 ayrı tedbir karşılanmıştır.
- 13 Ocak 2011 tarihli ve 27814 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 2011/1247 sayılı ve "Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar" başlıklı Bakanlar Kurulu Kararı ve 4 Temmuz 2011 tarihli ve 27984 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 2011/1880 sayılı ve "Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar" başlıklı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ulusal Programdaki Evrensel Hizmete yönelik tedbir karşılanmıştır.
- Verici Tesis ve İşletim Şirketi ile Multipleks İşletmecileri Hakkında Yönetmelik (9 Nisan 2013 tarihli ve 28613 sayılı R.G)

Posta Hizmetleri

2017 yılı Ağustos ayı itibariyle karşılanan tedbir sayısı: 4

- 23 Mayıs 2013 tarihli ve 28655 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu ile Ulusal Programda yer alan "Posta Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" ve "Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Kanun" taahhütleri hayata geçirilmiştir.
- 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu (R.G. 23.05.2013–28655); Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Posta Sektöründe İdari Yaptırımlar Yönetmeliği (R.G. 03.06.2014–29019); Posta Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin Yönetmelik (R.G. 03.06.2014–29019); Posta Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği (R.G. 03.06.2014–29019)
- 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu (R.G. 23.05.2013–28655); BTK ile PTT Genel Müdürlüğü arasında 21.07.2014 tarihinde imzalanan Görev Sözleşmesi

Diğer

2017 yılı Ağustos ayı itibariyle karşılanan tedbir sayısı: 2

- 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (R.G.: 01.11.2011–28102)
- Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı' nın teşkilat şemasına ilişkin Makam Oluru

Ulusal Eylem Planı

İçinde bulunduğumuz dönemde AB mevzuatına uyum çalışmaları, AB Bakanlığı eşgüdümünde hazırlanan ve Ocak 2016–Aralık 2019 dönemini kapsayan Ulusal Eylem Planı çerçevesinde yürütülmektedir. Eylem Planında Bakanlığımız sorumluluğunda 1 adet birincil düzenleme, 26 adet ikincil düzenleme ve 5 adet kurumsal yapılanma tedbiri bulunmaktadır. Bu kapsamda Ocak 2016' dan bu yana altı adet ikincil mevzuat (Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği, Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliği, Tren Makinist Yönetmeliği, Demiryolu Yolcu Taşımacılığında Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Yönetmeliği, Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği ve Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliği) ve bir adet kurumsal yapılanma tedbiri (TCDD'nin Yeniden Yapılandırılması-TCDD Ana Statüsü) gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Eylem Planı - Bakanlığımız sorumluluğundaki eylemler:

TABLO 2 **Bakanlığımız Sorumluluğundaki Eylemler**

	Birincil Mevzuat	İkincil Mevzuat	Kurumsal Yapılanma ve Diğer	Fasıllar	Ortak Sorumluluk	TOPLAM	Gerçekleşen
Demiryolu	-	8	1	14	-	9	KY: 1 İM: 4
Havacılık	-	9	-	14	-	9	-
Denizcilik	1	2	1	19 ,1, 4	1 (Fasıl 9)	4	1
Karayolu	-	3	-	14	-	3	-
Haberleşme	-	2	1	3, 10, 24	2 (Fasıl 10 ve 24)	3	İM: 1
Kombine	-	1	-	14	-	1	-
Çevre (Sera Gazları)	-	1	-	27	1	1	-
IPA	-	-	2	22	2	2	-
TOPLAM	1	26	5	-	-	32	7

KY: Kurumsal Yapılanma **İM:** İkincil Mevzuat

Proje ve Faaliyetler

BAKANLIĞIMIZ ULUSLARARASI FAALİYETLERİ

(01 Ocak 2017 - 01 Eylül 2017)

Bakanlığımız 2017 yılı içerisinde ülkemizin dış politika önceliklerine ve uluslararası menfaatlerine uygun olarak bir dizi ikili ve çok taraflı uluslararası faaliyet gerçekleştirmiştir.

İkili görüşmeler çerçevesinde, 2017 yılı 01 Ocak-01 Eylül döneminde yurtiçinde 8, yurtdışında 8 olmak üzere 16 etkinlik yapılmıştır. Bu etkinlikler kapsamında aşağıda belirtilen ülkelerle 17 görüşme gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız yurtiçinde;

- Japonya, Güney Kore, Ürdün, Çin Halk Cumhuriyeti, Mozambik, KKTC, Macaristan, Gürcistanlı (2 görüşme) muhataplarıyla görüşme gerçekleştirmiştir.

Yurtdışında;

- KKTC, Rusya, Hindistan, Ukrayna, Gürcistan, Yunanistan ve Ürdünlü (Temmuz ve Ağustos aylarında 2 görüşme) muhataplarıyla görüşme gerçekleştirmiştir.

Ayrıca, üst düzey toplantıların çalışmalarını yürütmek ve katılım sağlanması açısından 2017 yılı içerisinde 3 etkinlik (Macaristan YDSK, Gürcistan YDSK, Gürcistan BTK) gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımız tarafından imzalanacak uluslararası hukuki belgelerin müzakeresi, düzenlenmesi ile imza sonrasında onay sürecinin takibi çerçevesinde yabancı ülkelerle 2017 yılında 4 Hukuki Belge (Güney Kore ile Uzun Açıklıklı Kablo Destekli ve Asma Köprü Teknolojisi Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı", "Güney Kore ile Ulaştırma Teknolojileri Alanında Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerine İlişkin İşbirliği Mutabakat Zaptı"," Güney Kore ile Demiryolları Sektörü İşbirliği Mutabakat Zaptı" "Gürcistan ile Siber Güvenlik Mutabakat Zaptı" imzalanmıştır.

2017 yılında 1 Ocak - 1 Eylül dönemi itibariyle çok taraflı ilişkiler kapsamında, 36'sı Türkiye'de, 15'i yurtdışında olmak üzere toplam 51 toplantı ve komisyon çalışmasının katılım ve/veya koordinasyon veya organizasyon faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

28 Nisan 2017 tarihinde Koç Üniversitesi Denizcilik Forumu (KÜDENFOR) koordinasyonunda Çin Halk Cumhuriyeti'nden Huaqiao Üniversitesi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve KUASIA (Koç University Asia Center) tarafından ortaklaşa İstanbul'da düzenlenen Deniz İpek Yolu ve Türkiye Çalıştayına Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Özkan POYRAZ katılım sağlamıştır. Ayrıca anılan Çalıştaya Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanarak bir sunum gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu bünyesinde uygulanmakta olan "Avrupa- Asya Ulaştırma Bağlantıları (EATL) Projesi" kapsamında 31 Ocak-1 Şubat 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen Faz 3 Uzmanlar Grubu 15. Toplantısına katılım sağlanmış ve ülkemiz adına bir sunum gerçekleştirilmiştir.

21-24 Şubat 2017 tarihleri arasında Cenevre'de gerçekleştirilen BM Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) İç Ulaşım Komitesi 79. Oturumuna Bakanlığımız Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünce katılım sağlanmıştır.

17 Temmuz 2017 tarihinde İslam Kalkınma Bankası (İKB) Grubu Türkiye Ofisi'nde Ankara'da gerçekleşen "2017-2020 Üye Ülke Stratejisi" konulu toplantıya Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

Sekretarya hizmetleri Kalkınma Bakanlığı'nca yürütülen İslam Konferansı Örgütü Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) çatısı altında 9. Ulaştırma Çalışma Grubuna Bakanlığımızdan bir heyetle katılım sağlanmıştır.23-25 Mayıs 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen İSEDAK Odak Noktaları Toplantısı'na Bakanlığımız temas noktası olarak katılım sağlanmıştır.

8 Mayıs 2017 tarihinde Hazine Müsteşarlığında Uluslararası Para Fonu'ndan ve Hazine Müsteşarlığından yetkililerle gerçekleşen ve Kamu-Özel İşbirliği projeleri konulu toplantıya Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

18-19 Ekim 2017 tarihlerinde İİT Üyesi Ülkelerle Ulaştırma Koridorlarının Geliştirilmesi konulu İSEDAK 10. Ulaştırma Çalışma Grubu Toplantısına Ülkemiz adına bir heyetle katılım sağlanması öngörülmektedir.

20-23 Kasım 2017 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecek İSEDAK 33. toplantısına Sn. Bakanımızın bir heyetle katılım sağlaması beklenmektedir.

17-19 Aralık 2017 tarihlerinde Sudan'da gerçekleştirilecek İİT 2. Ulaştırma Bakanları Konferansı'na Sn. Bakanımızın katılımları beklenmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın başkanlığında 20-23 Kasım 2017 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek olan 33. İSEDAK Toplantısı'nın Bakanlar Görüş Alışverişi Oturumunun bu yılki konusu "İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkelerde Ulusaşırı Ulaştırma Koridorlarının Geliştirilmesi" olarak belirlenmiştir. Belirlenen bu tema çerçevesinde Sayın Bakanımızca sunulması muhtemel Ülke Raporu'na ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir. Rapora ilişkin çalışmaların eşgüdümünü sağlamak üzere ilgili Bakanlık ve Genel Müdürlüklerimizin katılımıyla 20 Temmuz 2017 bir koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Türk Konseyi Bilgi İletişim Teknolojileri Çalışma Grubu 2. Toplantısı ve Dünya Telekomünikasyon ve Bilgi Toplumu Günü İş Forumu, Bakanlığımız ev sahipliğinde 16-17 Mayıs 2017 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

12 Temmuz 2017 tarihinde İslamabad / Pakistan'da gerçekleştirilen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) İstanbul – Tahran – İslamabad Konteyner (ITI) Treni Yüksek Düzeyli Uzmanlar 9. Toplantısına katılım sağlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Asya Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (BM ESCAP) Avrupa-Asya Ulaştırma Koridorlarının Kapsamlı Planlanmasına ilişkin Uzmanlar Toplantısı 5-6 Temmuz 2017 tarihlerinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'de düzenlenmiştir. Söz konusu toplantıda ülkemizin Orta Koridor yaklaşımına ilişkin iki sunum gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) şemsiyesi altında 6-7 Haziran 2017 tarihlerinde Bangkok'ta düzenlenen "Uluslararası Öneme Sahip Kuru Limanların Geliştirilmesine Yönelik Bölgesel Çerçeve Taslağı Uzmanlar Grubu Toplantısı" ve "Trans Asya Demiryolu Ağı 5. Toplantısı"na katılım sağlanmış ve UNESCAP kapsamında 13-15 Haziran 2017 tarihlerinde Busan'da gerçekleştirilen toplantıların koordinasyonu Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü' nce gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Asya Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) tarafından 20-21 Nisan 2017 tarihleri arasında Tayland'ın Bangkok şehrinde düzenlenen "Asya ve Pasifik'te Sürdürülebilir Kalkınmanın Geliştirilmesine Yönelik Bölgesel Ekonomik İşbirliği Yüksek Düzeyli Toplantı" sına Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

7 Şubat-1 Mart 2017 tarihlerinde Barselona'da düzenlenen Dünya Mobil Kongresi (GSMA) Bakanlar Programı'na Müsteşarımız Sayın Suat Hayri AKA beraberinde bir heyetle katılım sağlamıştır.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) çerçevesinde;

15 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul'da düzenlenen KEI Deniz Otoyollarının Geliştirilmesi Çalışma Grubu ve Karadeniz Çevre Otoyolu Yönlendirme Komitesi toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Uluslararası Ulaştırma Forumu şemsiyesi altında gerçekleştirilen faaliyetlerimiz;

- 3-4 Nisan 2017 tarihlerinde Paris'te gerçekleştirilen Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) Ulaştırma Araştırma Merkezi (TRC) Toplantısına TRC Temsilcimiz ile katılım sağlanmıştır.
- 6-7 Nisan 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen ITF Ulaştırma Yönetim Kurulu (TMB) 5. Oturumu'na katılım sağlanmıştır.
- 21 Nisan 2017 tarihinde Dışişleri Bakanlığından gerçekleştirilen Küresel Göç Mutabakatı Ulusal İstişare Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 24 Nisan 2017 tarihinde Paris'te gerçekleştirilen ITF Olağanüstü TMB Toplantısına katılım sağlanmış; söz konusu toplantıda yeni ITF Genel Sekreteri belirlenmiştir.
- 31 Mayıs - 2 Haziran 2017 tarihlerinde Almanya'nın Leipzig kentinde gerçekleştirilen "Ulaştırmanın Yönetişimi" başlıklı ITF Bakanlar Zirvesi'ne Sayın Bakanımız başkanlığında bir heyet ile katılım sağlanmıştır.
- 9-10 Kasım 2017 tarihlerinde Paris'te gerçekleştirilecek olan ITF TMB Toplantısına katılım öngörülmektedir.

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı'na (OECD)

ilişkin olarak, 18 Nisan 2017 tarihinde Dışişleri Bakanlığı'nda düzenlenen 15. Kurumlararası Eşgüdüm Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

18 Nisan 2017 tarihinde Dışişleri Bakanlığında OECD ile ilgili konularda kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak amacıyla düzenlenen 15. OECD Eşgüdüm Toplantısına Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

Bakanlığımızın eşgüdüm birimi olduğu OECD Gemi İnşa Çalışma Grubu (WP6) dünya gemi inşa sanayindeki gelişmelerin izlendiği, politikaların oluşturulduğu ve önemli bir bilgi kaynağı niteliğinde bir platformdur. WP6, gemi inşa sanayinin bütün yönlerinin ekonomik ve politika analizlerinin yürütüldüğü ve bilgi değişiminin sağlandığı tek uluslararası platform olma özelliğine sahiptir. Bakanlığımızın eşgüdüm birimi olduğu WP6'da Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Türk EXİMBANK da ilgili kurumlar olarak yer almaktadırlar.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) 39. Genel Kurulu 27 Eylül-7 Ekim 2016 tarihleri arasında Kanada'nın Montreal şehrinde gerçekleştirilmiştir. Genel Kurula Sayın Bakanımız ve beraberindeki bir heyet ile katılım sağlanmıştır. Uluslararası hava taşımacılığında ülkemizin gösterdiği başarının yanısıra Bakanlığımız, Dışişleri Bakanlığı, ICAO Daimi Temsilciliğimiz arasında sürdürülen yakın işbirliği ve eşgüdüm neticesinde; ülkemiz büyük bir başarıya imza atarak, ICAO Konseyi'ne 66 yıl aradan sonra 4 Ekim 2016 tarihinde tekrar seçilmiştir.

IMO ve Denizcilik kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerimiz: 01 Ocak-1 Eylül 2017 tarihleri arasında 3 yurtdışı, 2 yurtiçi toplantıya katılım sağlanmıştır.

01 Eylül- 31 Aralık tarihleri arasında 1 yurtdışı, 1 yurtiçi toplantıya katılım sağlanacak ve bir ulusal toplantı Bakanlığımız ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede,

- 31 Mayıs 2017 tarihinde İsveç/Malmö'de gerçekleştirilen Dünya Denizcilik Üniversitesi Yönetim Kurulu Toplantısına Müsteşarımız Sn. Suat Hayri AKA katılım sağlamıştır.

- 27 Kasım-6 Aralık 2017 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan IMO 30. Dönem Genel Kurul Toplantısına Bakanlığımızdan üst düzey bir heyetle iştirak edilecektir.

- Denizcilik Koordinasyon Komitesi Toplantıları, 23 Ocak 2017 ve 26 Nisan 2017 tarihlerinde tüm paydaşların katılımları ve Müsteşar Yrd. Sn. Ahmet Selçuk SERT başkanlığında Bakanlığımız ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Denizcilik Koordinasyon Komisyonu 2017 yılı 3. Dönem Toplantısının koordinasyonu sağlanacaktır.

AB İle Temaslar

Bakanlığımızın Avrupa Birliği ile üst düzeyli temasları kapsamında 7 Şubat 2017 tarihinde Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Sayın Christian BERGER Sayın Bakanımızı ziyaret etmiştir. Sayın Bakanımız ile Sayın Berger arasındaki görüşmede, Türkiye-AB ulaştırma ilişkileri hususunda karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuştur.

6 Temmuz 2017 tarihinde Sayın Bakanımız ile Avrupa Komisyonu Ulaştırmadan Sorumlu Komisyoneri Sn. Violeta BULC Bakanlığımızda bir görüşme gerçekleştirmiştir. Toplantıda, Türkiye-AB ulaştırma

ilişkileri ele alınmış ve önümüzdeki dönemde Türkiye-AB Üst Düzey Ulaştırma Diyaloğunun devam etmesi hususunda mutabakata varılmıştır.

Avrupa Birliği Dairesinin faaliyetleri kapsamında 1 Ocak 2017 - 1 Eylül 2017 tarihleri arasında 12'si yurtdışı 5'i yurtiçi olmak üzere toplam 17 uluslararası toplantıya katılım sağlanmıştır.

ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇALIŞMALARI

Ülkemiz; Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne (BMİDÇS) 24 Mayıs 2004, Kyoto Protokolüne ise 26 Ağustos 2009 tarihinde taraf olmuştur. Sözleşmenin nihai amacı, atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmaktır. Sözleşme kapsamında, tüm taraflar sera gazı salımları, ulusal politikalar ve en iyi uygulamalar ile ilgili bilgileri toplamak ve paylaşmakla yükümlüdür. Sözleşme, tarafların ulusal salım envanterleri geliştirmelerini, iklim değişikliği azaltım ve uyumu kolaylaştırma önlemleri içeren ulusal programlar hazırlamalarını ve uygulamalarını ve uygulama ile ilgili bilgileri Taraflar Konferansı'na bildirmelerini gerektirmektedir.

Bu kapsamda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinesinde sera gazı emisyonlarını sınırlandırmaya yönelik ulusal koşullara uygun eylemler belirleyerek iklim değişikliği ile mücadele edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin yönetilerek dayanıklılığın artırılması ve böylece Türkiye'de iklim değişikliği ile mücadele ve uyumun teşvik edilmesi amacıyla sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliğine uyum konusunda 2011-2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (İDEP) hazırlanarak 2011 yılının Temmuz ayında uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımız İDEP' in ulaştırma bölümünden sorumludur. Bu kapsamda ulaştırma sektörü altında belirlenen sera gazı emisyon kontrolü eylem planı uygulanmaktadır.

Ülkemiz BMİDÇS kapsamındaki yükümlülükleri gereği her yıl düzenli olarak 2 yıl öncesine ait sera gazı emisyonunu BMİDÇS Sekretaryasına sunulmak üzere hesaplayıp, raporlamaktadır (National Inventory Report-NIR).

Söz konusu raporlamanın ulusal sorumlusu Türkiye İstatistik Kurumudur (TÜİK). Bakanlığımız da bu hesaplama ve raporlamanın ulaştırma bölümünden sorumludur. 2015 yılına ait ulaşım kaynaklı sera gazı emisyon envanteri hesaplamaları 2017 yılı başında ilgili Genel Müdürlüklerimizden toplanan ulaşım verileri üzerinden hesaplanarak koordinatör kuruluş olan TÜİK' e iletilmiştir.

Bakanlığımız, BMİDÇS ve Kyoto Protokolü çerçevesinde her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Çalışma Grubu Toplantıları ve Taraflar Konferansı'na katılım sağlamaktadır. Yine bu kapsamda ulaştırma sektöründen kaynaklanan emisyonların belirlenmesi, azaltılması veya sınırlandırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası platformlarda yürütülen tüm çalışmalar ile çevre, iklim değişikliği ve enerji konularında Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu, Uluslararası Denizcilik Örgütü bünyesinde gerçekleştirilen Deniz Çevresini Koruma Komitesi,

Uluslararası Havacılık Örgütü, Avrupa Çevre Ajansı ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmalar takip ve koordine edilmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız; iklim değişikliğinin zararlı etkilerinin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması, yapılacak çalışmaların daha verimli olabilmesi, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon ve görev dağılımının sağlanması ve bu konuda ülkemizin şartları da dikkate alınarak uygun iç ve dış politikaların belirlenmesi amacıyla oluşturulan İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu (İDHYKK) toplantıları ile enerji verimliliği çalışmalarının ülke genelinde tüm ilgili kuruluşlar nezdinde etkin olarak yürütülmesi, sonuçlarının izlenmesi ve söz konusu çalışmalarla ilgili koordinasyon sağlanması amacıyla oluşturulan Enerji Verimliliği Koordinasyon Kurulu (EVKK) toplantılarına düzenli olarak katılım sağlamaktadır.

5627 sayılı "Enerji Verimliliği" Kanunu'nun 7' nci maddesi (f) bendi uyarınca Bakanlığımızca hazırlanarak 09.06.2008 tarihli ve 26901 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konan "Ulaştırmada Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin" günümüz şartlarına göre yeniden hazırlanarak yürürlüğe konulması çalışmalarına devam edilmektedir.

TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ

IPA I DÖNEMİ (2007-2013)

"Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı – Instrument for Pre-accession Assistance" (IPA)'nın III. bileşeni olan "Bölgesel Kalkınma" kapsamında hazırlanan ve ulaştırma sektörünün önceliklerini, müdahale alanlarını ve TINA-Türkiye Çalışması' nın revizyonu niteliğindeki TEN-T Dokümanı kapsamındaki altyapı projelerini içeren Ulaştırma Operasyonel Programı, IPA fonu ve diğer uluslararası fonlarla desteklenebilecektir. 07 Aralık 2007 tarihinde Avrupa Komisyonunca onaylanan Ulaştırma Operasyonel Programı; Ocak 2010, Kasım 2012 ve Nisan 2015 tarihlerinde revize edilmiştir. Bu kapsamda, 2007-2013 dönemi için demiryolu altyapısı ile teknik destek projelerinde kullanılmak üzere 574 milyon Avroluk hibe niteliğindeki IPA fonu, Program Otoritesi olan Bakanlığımıza tahsis edilmiştir. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı IPA kapsamında Program Otoritesi olarak belirlenmiş olup, ulaştırma alanına tahsis edilen fonların programlama, ihale-sözleşme ve mali yönetimi, izleme ve değerlendirilmesi ile idaresinden sorumlu kılınmıştır.

IPA fonlarının eş finansmanıyla, Ulaştırma Operasyonel Programında öncelikli alanlar olarak belirlenen demiryolu altyapı projeleri ve teknik destek projelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu öncelikler bağlamında gerçekleştirilen demiryolu altyapı projeleri aşağıda yer almaktadır:

- Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Hattının Köseköy-Gebze Kesiminin Yapımı Projesi (56 km)

- Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesi (415 km)
- Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi (378 km)

IPA I döneminde (2007-2013) Bakanlığımız kuruluşlarınca ulaştırma ve haberleşme sektörlerinde, demiryolu altyapı projeleri dışında 3 adet teknik destek projesi tamamlanmış olup, 6 adet teknik destek projesi ise devam etmektedir.

ALTYAPI PROJELERİ

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Tren Hattı Köseköy -Gebze Kesiminin Rehabilitasyonu ve Yeniden İnşası Projesi

Sözleşme Tarihi: 14.10.2011

Sözleşme Tutarı: Yapım Sözleşmesi 200.952.422,40 Avro, Müşavirlik Sözleşmesi 11.227.600 Avro

IPA Katkısı: 136.000.000 Avro

İşe Başlama Tarihi: 25.11.2011

Nihai Yararlanıcı: TCDD Genel Müdürlüğü

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Tren Hattının Köseköy-Gebze kısmını oluşturan çift hatlı 56 km'lik bölümünün altyapısı ve üstyapısının inşasının yanı sıra, hattın elektrifikasyon, sinyalizasyon ve telekomünikasyonu gerçekleştirilmiştir.

Projenin geçici kabulü Kasım 2016'da yapılmış olup, 2 yıllık "Kusur İhbar Süresi" başlamıştır. Halihazırda, TCDD tarafından hattın sinyalli taşımacılığı yapılmaktadır.

Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesi

Sözleşme Tarihi: 14.12.2011

Sözleşme Tutarı: Yapım Sözleşmesi 219.969.300 Avro, Müşavirlik Sözleşmesi 7.247.305 Avro

IPA Katkısı: 188.309.000 Avro

İşe Başlama Tarihi: 25.01.2012

Nihai Yararlanıcı: TCDD Genel Müdürlüğü

415 km uzunluğunda, tek hatlı, sinyalizasyonsuz ve elektrifikasyonsuz olan Irmak-Karabük-Zonguldak demiryolu hattının rehabilitasyonu, sinyalizasyonu ve telekomünikasyonu yapılmıştır.

Proje kesin kabul tarihi kusur ihbar süresi bitimi olan 29.11.2017'dir.

Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi

Sözleşme Tarihi: 12.06.2015

Sözleşme Tutarı: Yapım Sözleşmesi 258.799.876,70 Avro, Müşavirlik Sözleşmesi 6.089.875 Avro

IPA Katkısı: 225.156.289 Avro

İşe Başlama Tarihi: 25.06.2015

Nihai Yararlanıcı: TCDD Genel Müdürlüğü

Samsun, Amasya, Tokat ve Sivas illerini sınırlarına alan 378 km uzunluğunda, tek hatlı,

sinyalizasyonsuz mevcut demiryolu hattının çağdaş mühendislik standartlarına göre modernize edilmesi ve sinyalizasyon sisteminin tesis edilmesi için yürütülmekte olan projedir. Halihazırda, projedeki fiziksel ilerleme %50 civarındadır.

TEKNİK DESTEK PROJELERİ

Ulaştırma Operasyonel Programının üçüncü önceliği olan "Teknik Destek" önceliği kapsamında IPA katkısı toplam 24,9 milyon Avro'dur. Bu öncelik altında sözleşmeye bağlanan projeler aşağıdaki gibidir:

IPA Biriminin ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitesinin Geliştirilmesi İçin Teknik Destek Projesi

Sözleşme Tarihi: 20.10.2011

Sözleşme Tutarı: 7.520.044 Avro

IPA Katkısı: 6.392.037 Avro

İşe Başlama Tarihi: 15.11.2011

Nihai Yararlanıcı: AB Yatırımları Dairesi Başkanlığı

15 Eylül 2017 tarihinde tamamlanan projenin 1. Bileşeni " Program Otoritesi ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitesinin Geliştirilmesi İçin Eğitimler" kapsamında 23 modül genel eğitim (670 katılımcı sayısı); 42 modül özel eğitim (755 katılımcı sayısı) gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanında, 1. Bileşen kapsamında AB fonlarının kullanımına yönelik yaklaşımların gözlemlenmesi, yatırım projelerini başarı ile sonuçlandırmış kurumlarla detaylı fikir alışverişi ve istişarelerde bulunulması amacıyla AB ülkelerinde 10 farklı çalışma ziyareti düzenlenmiştir.

Projenin 2. Bileşeni "IPA Birimine Spesifik Teknik Destek Verilmesi" kapsamında aşağıdaki aktiviteler gerçekleştirilmiştir:

- IPA I Dönemi proje havuzunda yer alan projelerin ihale dokümanlarının hazırlanması
- Uygulamadaki yapım işi projelerinin yönetimine yönelik teknik destek verilmesi
- Ödeme prosedürleri, finansal raporlamalar, vergi prosedürleri, muhasebe işlemlerine yönelik teknik destek verilmesi
- Denetim, risk yönetimi gibi konularda Kalite Güvence ve Kontrol Birimine Destek verilmesi

Bunun yanında 2. Bileşen altında yer alan izleme aktivitesi kapsamında 9 Sektörel İzleme Komitesi toplantısı gerçekleştirilmiştir. Yine 2. Bileşen altında hem uygulamadaki hem de proje havuzundaki yapım işi projeleri için toplam 323 saha gezisi düzenlenmiştir.

Ulusal Ulaştırma Ana Planı Hazırlanması İçin Teknik Destek Projesi

Sözleşme Tarihi: 14.10.2015

Sözleşme Tutarı: 7.490.000 Avro

IPA Katkısı: 6.366.500 Avro

İşe Başlama Tarihi: 15.10.2015

Nihai Yararlanıcı: Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ulaştırma Operasyonel Programı Üçüncü Önceliğinin ilk tedbiri altında yer alan projenin kapsamı; ekonomik ve sosyal beklentilere uygun, jeo-stratejik konum ve uluslararası ulaşım koridorları ile entegre,

güvenli, süratli, etkili, teknolojik gelişmelere uygun bir ulaştırma sistemi tesis edilmesi için gerekli hukuki, idari, teknik, fiziki ve insan gücü altyapısına ilişkin güncel ve ileriye dönük veri tabanı ile projeleri içeren Ulaştırma Ana Planını hazırlamaktır.

15 Kasım 2017 tarihinde tamamlanması öngörülen Proje, Mevcut Ulaştırma Koşullarının Analizi, Yeni Verilerin Toplanması, Çok Modlu Ulusal Ulaştırma Modellemesi-Projeksiyonlar, Ulusal Ulaştırma Ana Planının Geliştirilmesi ve Kurumsal Destek adı altında 5 aşamadan oluşmaktadır.

Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetleri İçin Teknik Destek Projesi - II

Sözleşme Tarihi: 09.12.2016

Sözleşme Tutarı: 914.625 Avro

IPA Katkısı: 775.431 Avro

İşe Başlama Tarihi: 09.12.2016

Nihai Yararlanıcı: AB Yatırımları Dairesi Başkanlığı

Süresi 12 ay olan Proje ile Ulaştırma Operasyonel Programı'nın ve Program altında sürdürülen projelerin farkındalığını artırabilmek için internet sitesi, medya platformlarının yanı sıra seminer ve konferansların düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Halihazırda, proje kapsamında 2 adet eğitim düzenlenmiştir.

Ulaştırma Bilgi Yönetim Sistemi Kurulması Projesi

Sözleşme Tarihi: 16.06.2016

Sözleşme Tutarı: 2.092.430 Avro

IPA Katkısı: 1.778.566 Avro

İşe Başlama Tarihi: 16.06.2016

Nihai Yararlanıcı: Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Ülkemizin TEN-T ağına dâhil olan ulaştırma hat ve tesislerinde uygulanmak üzere gerçekleştirilecek olan proje kapsamında:

- GIS tabanlı bir sistemin tesis edilmesi,
- Tüm ulaştırma modlarında AB ile uyumlu ve sürdürülebilir bir şekilde ulaştırma istatistiklerinin ve verilerinin toplanması, analizi ve raporlanması,
- TEN-T ağına dahil olan ulaştırma hatlarımızı ve bu hatlara yönelik tüm teknik bilgileri içeren GIS tabanlı bir bilgi yönetim sistemi oluşturulması,
- Sistemin içeriğinde süren ve planlanan projelerimizin yer alması
- Tüm verilerin değerlendirilmesine, raporlanmasına ve karar alıcılara öneriler sunulmasına olanak veren bir sistemin tesis edilmesi işleri bulunmaktadır.

16 Aralık 2017 tarihinde tamamlanacak olan Proje, Mevcut Durum Analizi, Ulaştırma Bilgi Yönetim Sisteminin (UBYS) Geliştirilmesi, Ulaştırma Analizi Tanımı (Altyapı ve Trafik Kataloğu Oluşturma ve Proje Önceliklendirmesi ile Yatırım Proje Analizi için Metodoloji Geliştirmek), UBYS'nin kurulumu ve kurumsal destek olmak üzere 5 aşamadan oluşmaktadır.

Halihazırda, tüm ulaştırma modlarına yönelik olarak 16.278 adet veri toplanmış olup, bu veriler bilgi yönetim sistemine aktarılmaya başlanmıştır.

2014-2020 Dönemi Program Otoritesinin Programlama Kapasitesinin Hazırlanması ve Güçlendirilmesi İçin Teknik Destek Projesi

Sözleşme Tarihi: 06.06.2016

Sözleşme Tutarı: 2.761.380 Avro

IPA Katkısı: 2.351.525 Avro

İşe Başlama Tarihi: 06.06.2016

Nihai Yararlanıcı: AB Yatırımları Dairesi Başkanlığı

Proje ile IPA II dönemi programlama çalışmalarına ilişkin teknik ve idari kapasitenin arttırılması amaçlanmaktadır. Söz konusu projenin ilk bileşeni Kurumsal Kapasitenin geliştirilmesi kapsamında AB yatırımları Dairesi Başkanlığı Personeli ve IPA-II Dönemi Potansiyel Nihai Faydalanıcılarına yönelik 18 eğitim (559 katılımcı sayısı) düzenlenmiştir. Bunun yanında AB ülkelerine 3 farklı çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Projenin 2. Bileşeni Proje Tanımlama ve Formülasyon kapsamında IPA II dönemi için proje havuzu oluşturulması ve söz konusu projelerin ihale dokümanlarının hazırlanması amaçlanmaktadır. Hali hazırda sunulan yaklaşık 40 adet proje teklifi üzerinde kapsam belirleme, proje uygulama planı hazırlama, proje tanımlama fişlerini oluşturma ve son olarak ihale dokümanlarını hazırlama aktiviteleri gerçekleştirilmektedir. Projenin bitiş tarihi 6 Aralık 2017'dir.

MALİ GERÇEKLEŞME

Ulaştırma Operasyonel Programına tahsis edilen 574,3 milyon Avroluk fonun 568 milyon Avrosu sözleşmeye bağlanmış bulunmaktadır. Uygulaması devam eden projeler için 1 Eylül 2017 tarihi itibariyle 428.2 milyon Avro AB katkısı, 123.2 milyon Avro ulusal katkı olmak üzere toplam 551.4 milyon Avro harcama yapılmıştır. Böylelikle tahsis edilen IPA fonunun %75'i harcanmış durumdadır.

KURUMSAL YAPILANMA

Avrupa Birliği'nin 2007 – 2013 Dönemi mali yardımlarına ilişkin işbirliği kurallarını tespit eden ve 24 Aralık 2008 tarih ve 27090 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Avrupa Komisyonu ile Türkiye Cumhuriyeti arasında bir Milletlerarası Andlaşma (Çerçeve Anlaşma)"nın 6. Maddesi uyarınca 15.05.2007 tarihli Makam Oluru ile Bakanlığımız Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde bir "IPA Uygulama Birimi" kurulmuştur.

02.06.2011 tarihli Makam Oluru ile IPA Uygulama Birimi müstakil bir birim olacak şekilde "IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi" ne dönüştürülmüştür.

1 Kasım 2011 tarihli ve 655 sayılı KHK ile Bakanlığımız bünyesinde Dış İlişkiler ve AB Genel Müdürlüğü kurulmuş olup, 5 Aralık 2011 tarihli Bakanlık Makam Oluru ile "IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi" adı geçen Genel Müdürlük altında "Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı" adını almıştır.

Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı:

- Programlama, İzleme ve Değerlendirme,
- İhale,
- Sözleşme Yönetimi,
- Mali Yönetim,
- Kalite Güvence ve Kontrol

birimlerinden müteşekkildir.

IPA II DÖNEMİ (2014-2020)

PROGRAMLAMA FAALİYETLERİ

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kapsamında yeni programlama dönemine ilişkin olarak Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan "Ülke Strateji Belgesi" nde yer alan önceliklere uygun olarak Avrupa Birliği Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar çerçevesinde Bakanlığımızca Ulaştırma sektörüne yönelik hazırlanan Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı Aralık 2014 tarihinde onaylanmıştır.

EYLEM ALANLARI

2014-2020 yıllarını kapsayan IPA II döneminde Bakanlığımız Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programının uygulamasından sorumlu kuruluş olarak sadece altyapı projelerinin değil, Ulaştırma Sektöründe AB fonları ile yapılacak her türlü projenin ihale ve sözleşme makamı olarak görev yapacak olup, IPA II Dönemi için Ulaştırma Sektörüne sağlanan fon 442,8 milyon avrodur. Bu fonun yaklaşık 275 milyon avrosu (Ulaştırma sektörüne ayrılan toplam IPA II fonunun %62'si) yapılması planlanan Halkalı-Kapıkule projesinin "Çerkezköy-Kapıkule" kesimi inşası için kullanılacaktır. Geriye kalan fon ise Programın öncelikleri doğrultusunda;

- Sürdürülebilir ve Güvenli Ulaşım,
- Etkin Ulaşım,
- Erişilebilir ve kapsamlı ulaşım,
- Müktesebat uyumu ve AB entegrasyonu
- Teknik Destek

olmak üzere beş farklı eylem alanında planlanacak projelere tahsis edilecektir.

MALİ DURUM

IPA-II döneminde Bakanlığımıza tahsis edilen 442,80 milyon avro fonun ve Ulusal katkının Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı içerisinde yer alan Eylem alanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

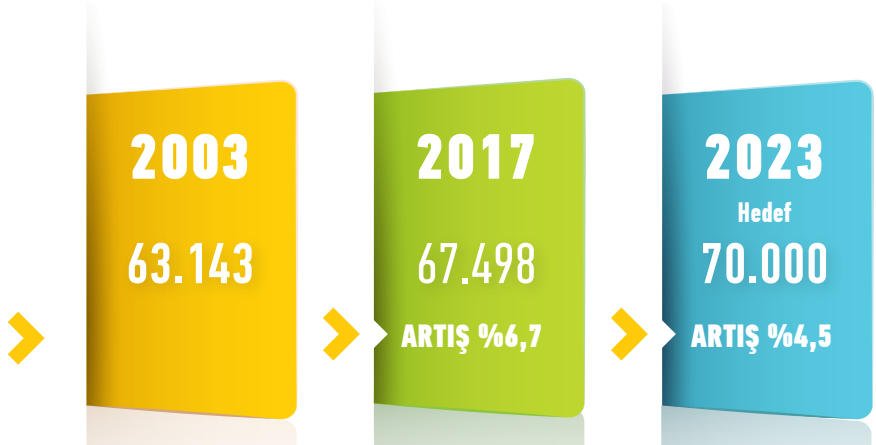
TABLO 3 **Mali Durum**

SOPT 2014-2020	Toplam Maliyet (milyon €)	IPA Katkısı (milyon €)	Ulusal Katkı (milyon €)	IPA eş finansman oranı
Eylem-1 (Sürdürülebilir ve Güvenli Ulaşım)	407.06	346	61.06	85%
Eylem-2 (Verimli Ulaşım)	15.06	12.8	2.26	85%
Eylem-3 (Erişilebilir ve Kapsamlı Ulaşım)	58.82	50	8.82	85%
Eylem-4 (Müktesebat Uyumu ve AB Entegrasyonu)	27.65	23.5	4.15	85%
Eylem-5 (Teknik Yardım)	12.35	10.5	1.85	85%
TOPLAM	520.94	442.80	78.14	85%

2023 HEDEFLERİ

- KARAYOLU
- DEMİRYOLU
- HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ
- DENİZCİLİK
- HABERLEŞME

Karayolu Sektörü

KGM SORUMLULUĞUNDAKİ YOLLAR (KM)

OTOYOL UZUNLUĞU (KM)

KGM SORUMLULUĞUNDAKİ BÖLÜNMÜŞ YOL UZUNLUĞU (KM)

Karayolu Sektörü

BÖLÜNMÜŞ YOL İLE BAĞLI İL SAYISI

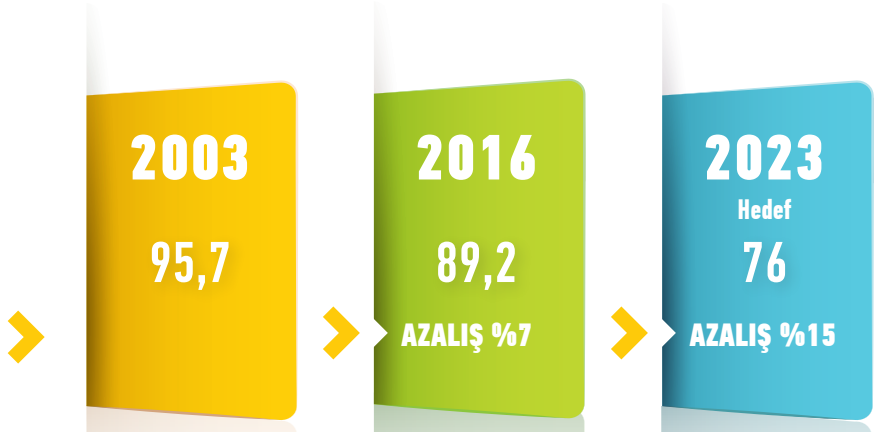

KGM SORUMLULUĞUNDAKİ BSK UZUNLUĞU (KM)

Karayolu Sektörü

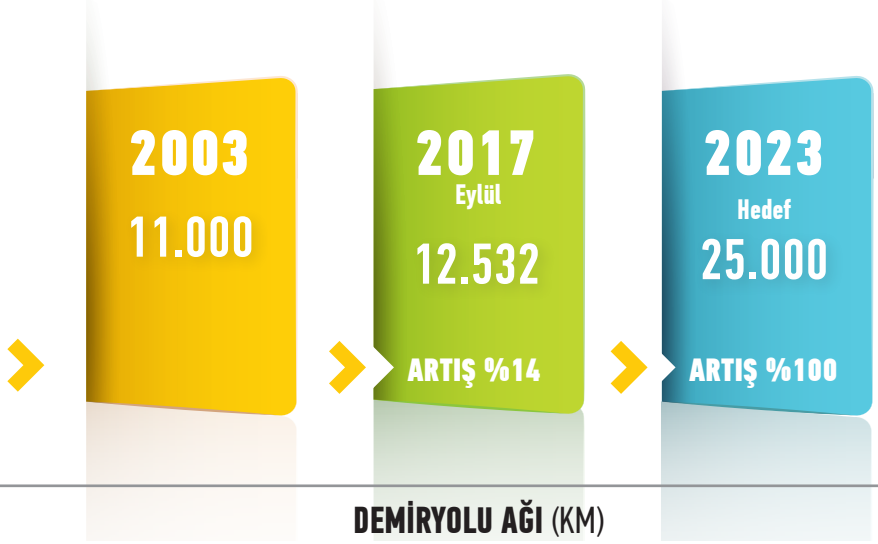

KARAYOLUNDA SERBEST GEÇİŞ SAĞLANAN ÜLKE SAYISI

KARAYOLUNDA TAŞINAN YOLCU ORANI (%)

Demiryolu Sektörü

DEMİRYOLU AĞI (KM)

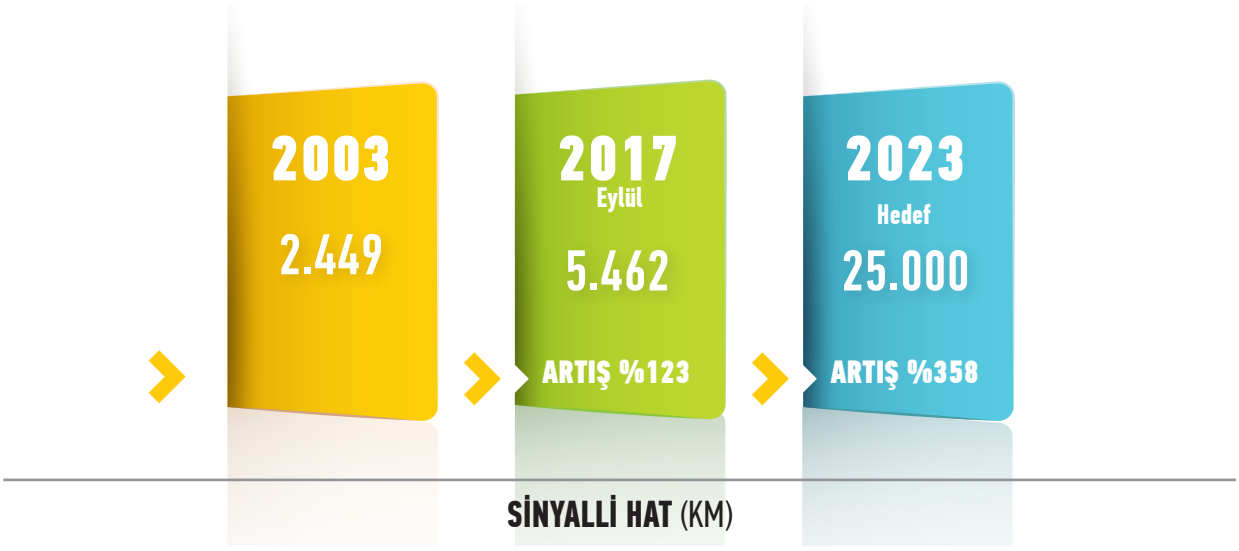

YÜKSEK HIZLI + HIZLI HAT UZUNLUĞU (KM)

DEMİRYOLU YOL YENİLEME (10 YILLIK ORTALAMA) **KM**

Demiryolu Sektörü

SİNYALLİ HAT (KM)

ELEKTRİKLİ HAT (KM)

Demiryolu Sektörü

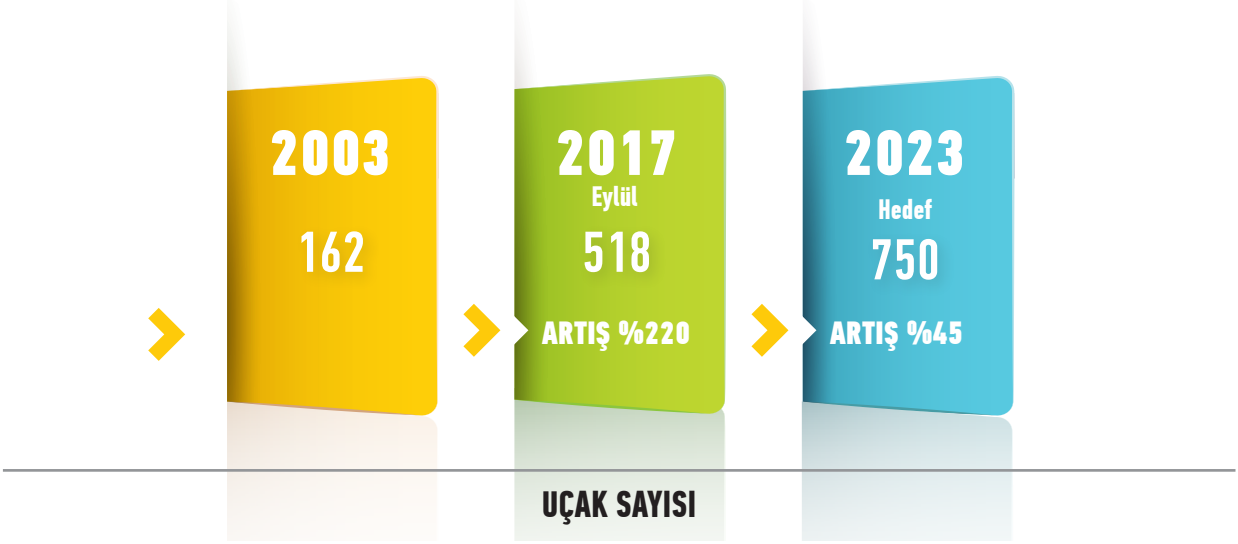

DEMİRYOLUNDA TAŞINAN YOLCU (MİLYON)

DEMİRYOLUNDA TAŞINAN YÜK (MİLYON TON)

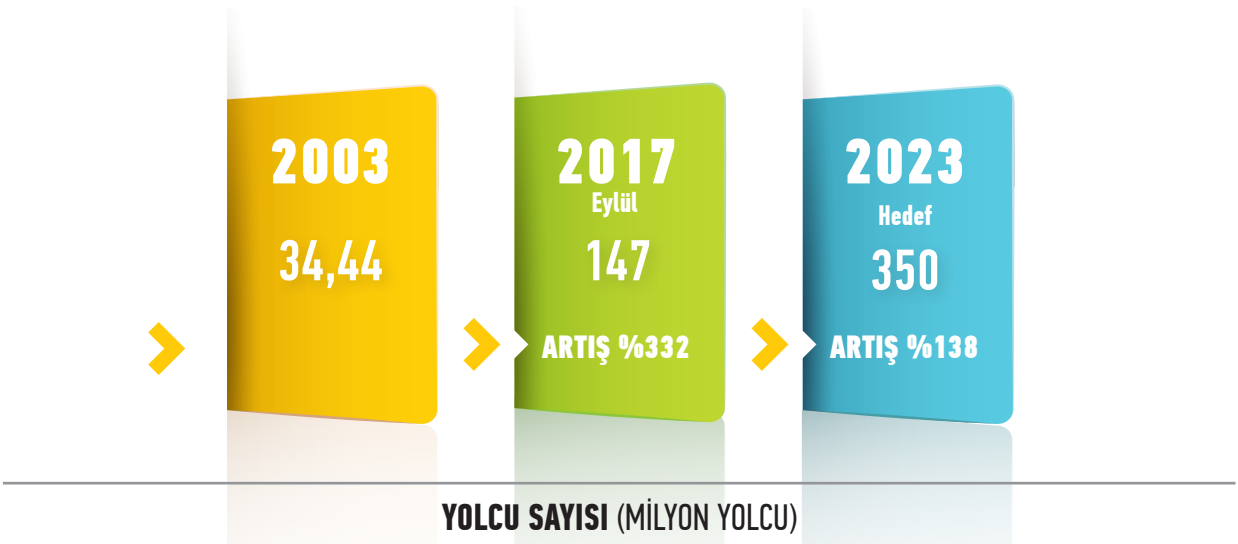
Havacılık ve Uzay Teknolojileri Sektörü

UÇAK SAYISI

TARİFELİ SEFER DÜZENLENEN HAVALİMANI

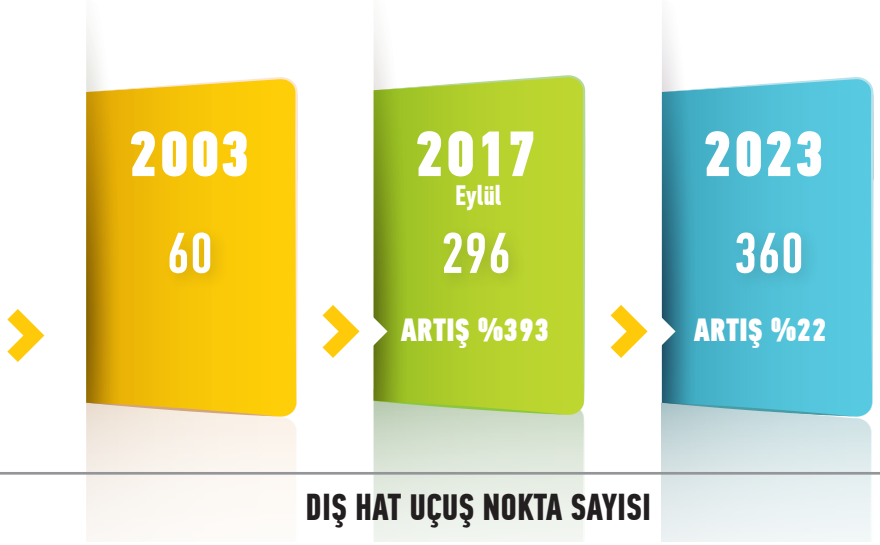

YOLCU SAYISI (MİLYON YOLCU)

Havacılık ve Uzay Teknolojileri Sektörü

HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI BULUNAN ÜLKE SAYISI

DIŞ HAT UÇUŞ NOKTA SAYISI

YEŞİL HAVALİMANI KURULUŞU

Denizcilik Sektörü

KONTEYNER ELLEÇLEME KAPASİTESİ (MİLYON TEU)

TÜRK SAHİPLİ DENİZ FİLOSU GEMİ TONAJI (1000 GT VE ÜZERİ) **MİLYON DWT**

Denizcilik Sektörü

TERSANE KAPASİTESİ (MİLYON DWT)

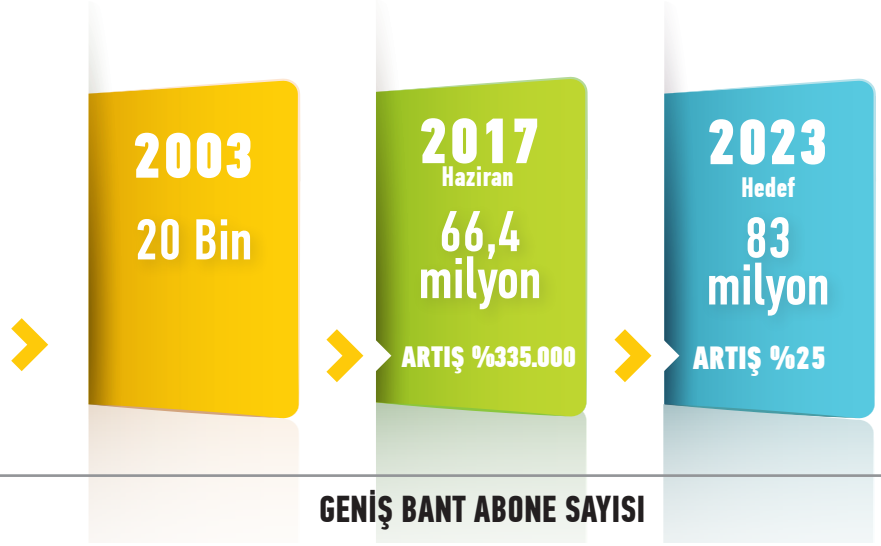

YAT BAĞLAMA KAPASİTESİ

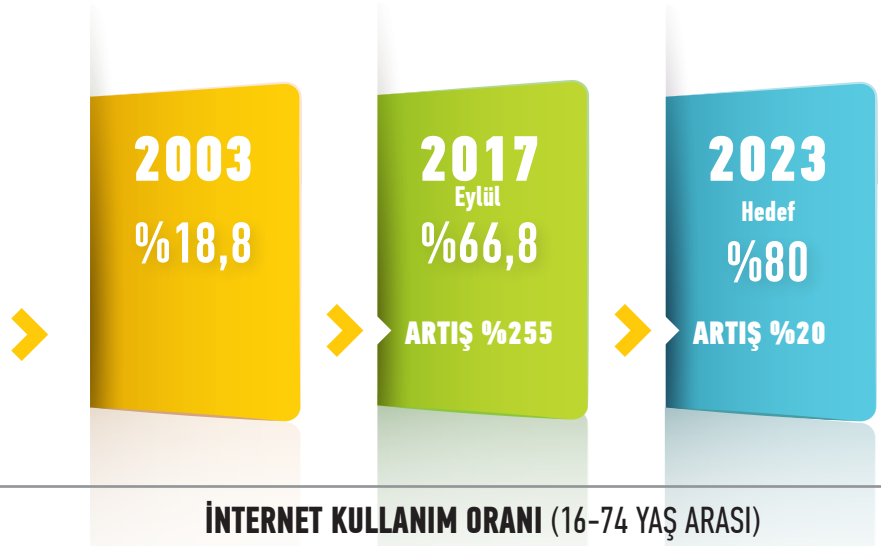
Haberleşme Sektörü

BİLİŞİM SEKTÖRÜ GELİRLERİ (MİLYAR TL)

GENİŞ BANT ABONE SAYISI

İNTERNET KULLANIM ORANI (16-74 YAŞ ARASI)

Haberleşme Sektörü

E-DEVLET HİZMET SAYISI

ONLİNE PTT İŞYERİ SAYISI

2018 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ

UDHB ve Bağlı-İlgili-İlişkili Kuruluşları Bütçe Ödenekleri/ Gerçekleşme Tahminleri (Bin TL)

AÇIKLAMA	2016 Gerçekleşme	2017 KBÖ	01.09.2017 Tarihi İtibarıyla		2018 Teklifi
			2017 Toplam Ödenek	2017 Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	
UDHB (Merkez ve Taşra Teşkilatı)					
Personel Giderleri	149.141	161.402	171.402	156.767	170.465
SGK Devlet Primi Giderleri	30.200	32.978	32.978	32.183	34.773
Mal ve Hizmet Giderleri	102.140	87.437	277.651	263.633	88.510
Cari Transferler	2.442.590	3.712.981	4.340.540	4.310.671	7.543.232
Sermaye Giderleri	3.432.327	6.680.821	7.042.774	6.500.559	6.680.821
Sermaye Transferleri	20.158.541	13.489.201	16.646.363	22.605.579	16.820.235
TOPLAM	**26.314.939**	**24.164.820**	**28.511.708**	**33.869.392**	**31.338.036**
BTK	2.608.087	2.885.000	2.885.000	2.887.575	3.065.000
KGM	21.461.022	15.009.602	17.455.280	23.500.000	18.104.263
SHGM	39.327	38.556	44.203	45.000	42.805
TOPLAM	**24.108.436**	**17.933.158**	**20.384.483**	**26.432.575**	**21.212.068**
DHMİ	2.518.476	-	3.385.938	3.304.800	3.662.764
TCDD	9.061.528	-	8.759.329	8.759.329	10.486.796
KEGM	422.306	-	572.870	565.245	602.185
TOPLAM	**12.002.310**	**-**	**12.718.137**	**12.629.374**	**14.751.745**
PTT	2.896.644	-	3.603.891	3.582.607	3.772.438
TÜRKSAT	854.770	-	1.840.356	1.144.164	2.144.654
TOPLAM	**3.751.414**	**-**	**5.444.247**	**4.726.771**	**5.917.092**
HAZİNE YARDIMLARI (Cari ve Sermaye Transferleri)	22.393.769	17.099.398	19.260.487	26.697.190	23.260.768
GENEL TOPLAM	**43.783.330**	**24.998.580**	**47.798.088**	**50.960.922**	**49.958.173**

UDHB ve Bağlı-İlgili-İlişkili Kuruluşları Yatırım Ödenekleri/ Gerçekleşme Tahminleri (Bin TL)

AÇIKLAMA	2016 Gerçekleşme	2017 Başlangıç Ödeneği	01.09.2017 Tarihi İtibarıyla		2018 Teklifi
			2017 Toplam Ödenek	2017 Yılsonu Gerçekleşme Tahmini	
UDHB (Merkez ve Taşra Teşkilatı)	3.432.327	6.680.821	7.042.774	6.500.559	6.680.821
TOPLAM	**3.432.327**	**6.680.821**	**7.042.774**	**6.500.559**	**6.680.821**
BTK	8.527	279.019	270.479	270.479	50.000
KGM	18.307.364	10.989.842	12.967.345	19.000.000	10.989.850
SHGM	1.953	4.824	6.124	5.850	4.900
TOPLAM	**18.317.844**	**11.273.685**	**13.243.948**	**19.276.329**	**11.044.750**
DHMİ	478.518	621.138	821.138	740.000	756.955
TCDD	4.466.346	5.692.153	5.692.153	6.891.179	7.500.000
KEGM	20.323	80.500	80.500	72.875	86.618
TOPLAM	**4.965.187**	**6.393.791**	**6.593.791**	**7.704.054**	**8.343.573**
PTT	131.538	426.000	426.000	404.716	357.000
TÜRKSAT	141.422	978.057	978.057	300.368	1.336.863
TOPLAM	**272.960**	**1.404.057**	**1.404.057**	**705.084**	**1.693.863**
GENEL TOPLAM	**26.988.318**	**25.752.354**	**28.284.570**	**34.186.026**	**27.763.007**

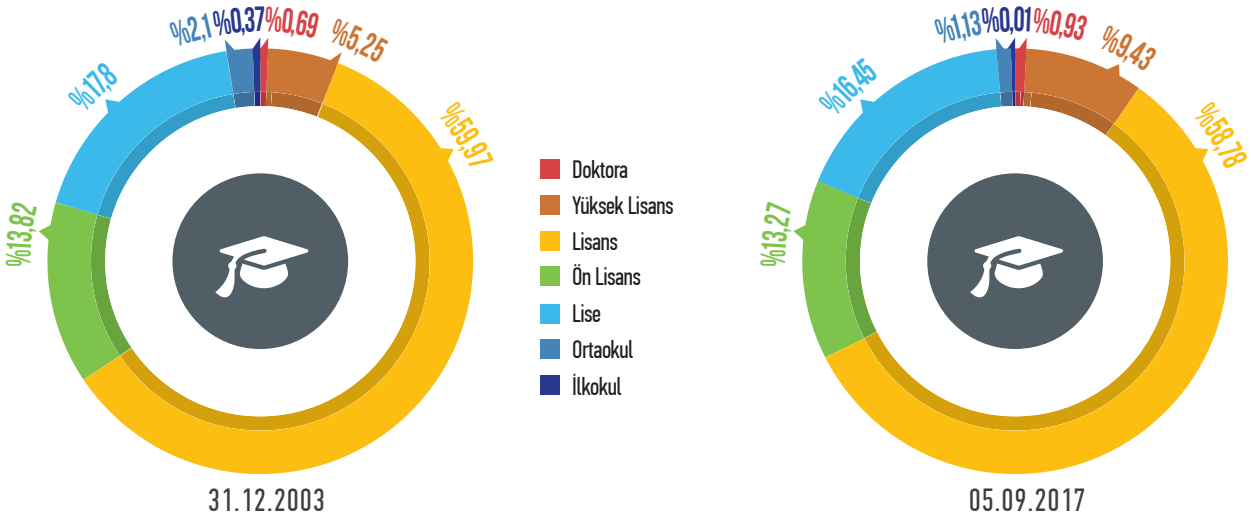
PERSONEL

Yıllar İtibariyle Bakanlığımızda Çalışan Personel Tablosu

	MEMUR	İŞÇİ	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	GEÇİCİ PERSONEL	TOPLAM
31.12.2003	1105	1048	31		2184
31.12.2004	1109	1018	33		2160
31.12.2005	1082	848	62		1992
31.12.2006	1142	777	17		1936
31.12.2007	1148	701	19		1868
31.12.2008	1115	611	16		1742
31.12.2009	1211	569	17		1797
31.12.2010	1313	543	17		1873
31.10.2011	1564	500	0		2064
31.12.2012 *	2820	412	43		3275
31.12.2013	2784	369	1		3154
31.12.2014	2926	322	1	2	3251
31.12.2015	3096	281	-	2	3379
31.12.2016	3087	228	5	2	3322
05.09.2017	3022	208	5	1	3236

(*) 655 sayılı KHK ile Ulaştırma Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığı UDH Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız Personelinin Öğrenim Durumlarının Dağılımı

MEVZUAT

- KANUNLAR
- KHK VE BAKANLAR KURULU KARARLARI
- MİLLETLERARASI ANTLAŞMALAR
- YÖNETMELİKLER

Kanunlar

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	5044	Avrasya Posta Birliği Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.01.2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete
2	5045	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Altıncı Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.01.2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete
3	5071	Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	29.01.2004 tarih ve 25361 Resmi Gazete
4	5189	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Türk Telekom bünyesinde faaliyet gösteren Telsiz İşletme Müdürlüğünce yürütülen deniz haberleşme ve seyir güvenliği hizmetleri, uydu üzerinden verilen deniz haberleşme hizmetleri hariç olmak üzere, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.)	02.07.2004 tarih ve 25510 sayılı Resmi Gazete
5	5457	Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	15.02.2006 tarih ve 26081 sayılı Resmi Gazete
6	5809	Elektronik Haberleşme Kanunu	10.11.2008 tarih ve 27050 mükerrer sayılı Resmi Gazete
7	6475	Posta Hizmetleri Kanunu	23.05.2013 tarih ve 28655 sayılı Resmi Gazete
8	6518	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na Bakanlığımızın siber güvenlik alanındaki görev ve yetkileri ile Siber Güvenlik Kurulunun görev ve yetkilerine ilişkin maddeler eklenmiştir.)	19.02.2014 tarih ve 28918 sayılı Resmi Gazete
9	6724	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	28.07.2016 tarih ve 29784 sayılı Resmi Gazete
10	6739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Evrensel Posta Birliği (UPU) Arasında Yirmi Altıncı Dünya Posta Kongresine Yönelik Düzenlemelere İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.08.2016 tarih ve 29812 sayılı Resmi Gazete
11	6745	Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	07.09.2016 tarih ve 29824 sayılı Resmi Gazete
12	6748	6748 Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.10.2016 tarih ve 29863 sayılı Resmi Gazete
13	6757	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun	24.10.2016 tarih ve 29898 sayılı Resmi Gazete
14	6761	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	24.10.2016 tarih ve 29898 sayılı Resmi Gazete
15	6764	Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	09.12.2016 tarih ve 29913 sayılı Resmi Gazete
16	6767	2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu	24.12.2016 tarih ve 29898 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
17	6770	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	27.01.2017 tarih ve 29961 sayılı Resmi Gazete
18	6791	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	08.03.2017 tarih ve 30001 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
19	6792	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	08.03.2017 tarih ve 30001 sayılı Resmi Gazete
20	6796	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	08.03.2017 tarih ve 30001 sayılı Resmi Gazete
21	6798	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	08.03.2017 tarih ve 30001 sayılı Resmi Gazete
22	6827	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	16.03.2017 tarih ve 30009 sayılı Resmi Gazete
23	6829	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	16.03.2017 tarih ve 30009 sayılı Resmi Gazete
24	6871	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
25	6873	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
26	6884	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
27	6885	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
28	6887	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
29	6896	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
30	6897	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	22.03.2017 tarih ve 30015 sayılı Resmi Gazete
31	6863	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
32	6869	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
33	6886	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
34	6895	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
35	6898	Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
36	6899	Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
37	6900	Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
38	6901	Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
39	6902	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
40	6904	Gemilerin İhtiyati Haczine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
41	6905	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
42	6914	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
43	6915	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
44	6916	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
45	6938	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
46	6940	Gemi Alacaklısı Haklarına ve Gemi İpoteklerine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
47	6941	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İş Birliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	25.03.2017 tarih ve 30018 sayılı Resmi Gazete
48	6928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.03.2017 tarih ve 30024 sayılı Resmi Gazete
49	6931	2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.03.2017 tarih ve 30024 sayılı Resmi Gazete
50	6937	Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.03.2017 tarih ve 30024 sayılı Resmi Gazete
51	6939	Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.03.2017 tarih ve 30024 sayılı Resmi Gazete
52	6949	1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
53	6955	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İş Birliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
54	6956	Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
55	6958	Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İş Birliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
56	6990	1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
57	7006	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete
58	7012	Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaştırma Koridorunun Üzerinde Uluslararası Taşımacılığın Geliştirilmesi Çok Taraflı Temel Anlaşmasına Değişiklikler Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	03.04.2017 tarih ve 30027 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
59	6996	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	04.04.2017 tarih ve 30028 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
60	6997	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Saint Lucia Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	04.04.2017 tarih ve 30028 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
61	7001	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
62	7002	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komorlar Birliği Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
63	7003	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
64	7005	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
65	7007	Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının Tadil Edilen Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
66	7033	Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete

KHK ve Bakanlar Kurulu Kararları

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	2002/4636	Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sisteminin, işletme, bakım-onarım ve idame sorumluluğu BKK ile Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.	02.08.2002 tarihli BKK
2	2012/3842	Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Karar	20.10.2012 tarih ve 28447 sayılı Resmi Gazete
3	2013/5498	Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin taşınırları ile İzmit, İzmir ve Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin işletme yetkisi ve taşınırları Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.	21.10.2013 tarihli BKK
4	2016/9023	5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa Ekli Telsiz Ücretleri Tarifesinde Yer Alan Hizmet Kalemleri Hakkında Kara	03.08.2016 tarih ve 29790 sayılı Resmi Gazete
5	KHK/671	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	17.08.2016 tarih ve 29804 sayılı Resmi Gazete
6	2016/9067	Kullanım Hakkı Ücretlerine İlişkin Asgari Değerlerin Belirlenmesi Hakkındaki 18/5/2009 Tarihli ve 2009/15001 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Karar	01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı Resmi Gazete
7	2016/9125	Şehir İçi Raylı Ulaşım Sistemleri, Metrolar ve Bunlarla İlgili Tesislerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca Üstlenilmesi, Devralınması ve Tamamlanmasını Müteakip Devri ile İlgili Şartların Belirlenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar	01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı Resmi Gazete
8	KHK/674	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete
9	2016/9187	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (Haberleşme Genel Müdürlüğü) Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (b) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esasların Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar	03.10.2016 tarih ve 29846 sayılı Resmi Gazete
10	2016/9373	Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dahil) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	22.10.2016 tarih ve 29865 sayılı Resmi Gazete
11	KHK/676	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	29.10.2016 tarih ve 29872 sayılı Resmi Gazete
12	2016/9437	Kars Lojistik Merkezi ve Demiryolu Bağlantısı Uygulama Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	16.10.2016 tarih ve 29890 sayılı Resmi Gazete
13	2016/9438	Karaman-Ulukışla İstasyonları Arasının Çift Hatlı Hale Getirilmesi Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	16.10.2016 tarih ve 29890 sayılı Resmi Gazete
14	2016/9368	Yüksek Planlama Kurulunun 3/10/2016 Tarihli ve 2016/28 Sayılı Raporu ile Bakanlar Kurulu'na Sunulan Ekli "2017 Yılı Programı" ile "2017 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar"ın Kabulü Hakkında Karar	19.10.2016 tarih ve 29862 sayılı Resmi Gazete
15	KHK/678	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	22.10.2016 tarih ve 29896 sayılı Resmi Gazete
16	2016/9523	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin Yurt İçinde ve Yurt Dışında Şirket Kurması ve Kurulmuş Şirketlere İştirak Etmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Karar	24.10.2016 tarih ve 29898 sayılı Resmi Gazete
17		19/10/2016 Tarihli ve 29862 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan 3/10/2016 Tarihli ve 2016/9368 Sayılı 2017 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı Eki 2017 Yılı Programı	30.10.2016 tarih ve 29873 sayılı (Mükerrer) Resmî Gazete
18	2016/9676	Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Kapsamında Yolcu Taşımacılığı Hizmeti Verilecek Demiryolu Hatlarının Belirlenmesine İlişkin Karar	31.12.2016 tarih ve 29935 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete

KHK ve Bakanlar Kurulu Kararları (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
19	KHK/680	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	06.01.2017 tarih ve 29940 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
20		19 Ekim 2016 Tarihli ve 29862 Sayılı Resmî Gazete'de Yayımlanan 3 Ekim 2016 Tarihli ve 2016/9368 Sayılı 2017 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı Eki 2017 Yılı Yatırım Programı	14.01.2017 tarih ve 29948 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
21	KHK/687	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	09.02.2017 tarih ve 29974 sayılı Resmi Gazete
22	2017/9796	Silifke-Taşucu-Aydıncık-Anamur-13. Bl. Hd. Devlet Yolu (Büyükeceli Varyantı)'nun Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	14.02.2017 tarih ve 29979 sayılı Resmi Gazete
23	2017/9984	2017 Yılı Yatırım Programında Yer Alan Başpınar-Gaziantep-Mustafayavuz İstasyonları Arasının Yeniden İnşa Edilmesi Altyapı ve Üstyapı Yapım İşleri (GAZİRAY) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	05.04.2017 tarih ve 30029 sayılı Resmi Gazete
24	2017/10039	Kuzey Marmara Otoyolu (3. Boğaz Köprüsü Dahil) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	22.04.2017 tarih ve 30046 sayılı Resmi Gazete
25	KHK/690	Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	29.04.2017 tarih ve 30052 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
26	2017/10113	Rize-Artvin Havalimanı Projesi Kapsamında Dolgu Sahasında Kullanılacak Hammaddenin Temini Amacıyla Bazı Taşınmazların Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü) Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	03.05.2017 tarih ve 30055 sayılı Resmi Gazete
27	2017/9997	Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Savaştepe Otoyolu Projesi Malkara-Çanakkale (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil) Kesiminin Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	05.05.2017 tarih ve 30057 sayılı Resmi Gazete
28	2017/10006	2017 Yılı Yatırım Programında Yer Alan "Lojistik Merkez Kurulması Projesi" Kapsamındaki Palandöken Lojistik Merkezi Karayolu Bağlantı Yolu İşinin Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	05.05.2017 tarih ve 30057 sayılı Resmi Gazete
29	2017/10114	Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı Gelişim Sahası Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü) Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	24.05.2017 tarih ve 30075 sayılı Resmi Gazete
30	2017/10410	Bartın-Amasra-Cide Devlet Yolu, Zonguldak-Ereğli Devlet Yolu ve Çakraz-Kurucaşile Yolunun Bazı Kesimlerindeki Yol Yapım Çalışmaları Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	19.07.2017 tarih ve 30128 sayılı Resmi Gazete
31	2017/10432	Şehir İçi Raylı Ulaşım Sistemleri, Metrolar ve Bunlarla İlgili Tesislerin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca Üstlenilmesi, Devralınması ve Tamamlanmasını Müteakip Devri ile İlgili Şartların Belirlenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar	28.07.2017 tarih ve 30137 sayılı Resmi Gazete
32	2017/10483	Nizip-Karkamış İl Yolu Yol Yapım Çalışmaları Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	18.08.2017 tarih ve 30158 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
33	2017/10489	Eruh-Fındık Yolu (Bağgöze Bağlantısı Dahil), Ilısu-Güçlükonak Yolu ve Ilısu-Güçlükonak Ayrım-Fındık Yolu Yapım Çalışmaları Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	18.08.2017 tarih ve 30158 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
34	2017/10627	Menemen-Aliağa-Çandarlı Otoyolu Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	18.08.2017 tarih ve 30158 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
35	2017/10705	Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesinin Doğançay Ripajı II. Kısım Doğançay-Sapanca Kesiminde Yer Alan Bazı Taşınmazların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	16.09.2017 tarih ve 30182 sayılı Resmi Gazete
36	2017/10803	Orta Vadeli Program (2018-2020)'ın Kabul Edilmesi Hakkında Karar	27.09.2017 tarih ve 30193 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete

Yüksek Planlama Kurulu Kararları

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	2007/ T-3	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünün adı Yüksek Planlama Kurulunun kararı ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.	07.02.2007 tarihli YPK 27.03.2007 tarih ve 26475 sayılı Resmi Gazete
2	2016/15	2016-2019 Ulusal E-Devlet Stratejisi ve Eylem Planı ile İlgili 13/07/2016 Tarihli ve 2016/15 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı	19.07.2016 tarih ve 29775 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete

Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	2010/29	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğünce Türk Boğazlarında ve İzmir'de verilen kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri 15.06.2010 tarihi itibariyle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.	Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı

Milletlerarası Antlaşmalar

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	2013/5289	2013/5289 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Posta Hizmetleri Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar	13.10.2013 tarih ve 28794 sayılı Resmi Gazete
2	2016/8498	Uluslararası Deniz Trafiğinin Kolaylaştırılması Sözleşmesine Katılmamız Hakkında Karar	13.03.2016 tarih ve 29652 sayılı Resmi Gazete
3	2016/9197	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Sekizinci Ek Protokolün Onaylanması Hakkında Karar	05.10.2016 tarih ve 29848 sayılı Resmi Gazete
4	2016/9323	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Evrensel Posta Birliği (UPU) Arasında Yirmi Altıncı Dünya Posta Kongresine Yönelik Düzenlemelere İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar	03.11.2016 tarih ve 29877 sayılı (2. Mükerrer) Resmi Gazete
5	2016//9683	Türk-Kazak Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar	13.01.2017 tarih ve 29947 sayılı Resmi Gazete
6	2016/9692	Türkiye-Gürcistan Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar	13.01.2017 tarih ve 29947 sayılı Resmi Gazete
7	2017/9763	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovak Cumhuriyeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	14.02.2017 tarih ve 29979 sayılı Resmi Gazete
8	2017/9879	Türkiye-Özbekistan Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar	21.03.2017 tarih ve 30014 sayılı Resmi Gazete
9	2017/10080	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği Adına Avrupa Komisyonu Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu Arasındaki Türkiye'ye İlişkin 'Bölgesel Kalkınma' Bileşeni Altındaki Katılım Öncesi Yardım Aracından Sağlanan Topluluk Yardımına Yönelik Çok Yıllı 'Ulaştırma' Operasyonel Programı ile İlgili Finansman Anlaşmasını Değiştiren Finansman Anlaşması ile İlişik Notaların Onaylanması Hakkında Karar	09.05.2017 tarih ve 30061 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
10	2017/10094	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar	09.05.2017 tarih ve 30061 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
11	2017/10171	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar	05.06.2017 tarih ve 30087 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
12	2017/10188	TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesinin 2, 6 ve 7 Numaralı Eklerine İlişkin 10-11 Şubat 2016 Tarihlerinde Kabul Edilen Ekli Değişikliklerin 1 Ocak 2017 Tarihinden Geçerli Olmak Üzere Onaylanması Hakkında Karar	06.06.2017 tarih ve 30088 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
13	2017/10191	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Demiryolları Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar	06.06.2017 tarih ve 30088 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
14	2017/10379	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar	07.06.2017 tarih ve 30089 sayılı Resmi Gazete
15	2017/10367	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	23.06.2017 tarih ve 30105 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
16	2017/10512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	21.08.2017 tarih ve 30161 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete

Milletlerarası Antlaşmalar (devamı)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
17	2017/10533	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	21.08.2017 tarih ve 30161 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
18	2017/10534	Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının İlişik Çekince ile Birlikte Onaylanması Hakkında Karar	22.08.2017 tarih ve 30162 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
19	2017/10565	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	22.08.2017 tarih ve 30162 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
20	2017/10619	Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole İlişik Çekince ile Birlikte Katılmamız Hakkında Karar	22.08.2017 tarih ve 30162 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
21	2017/10650	Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin İlişik Beyan ve Çekince ile Birlikte Onaylanması Hakkında Karar	24.08.2017 tarih ve 30164 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
22	2017/10739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	18.09.2017 tarih ve 30184 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
23	2017/10747	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	18.09.2017 tarih ve 30184 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete
24	2017/10740	TIR Karneleri Himayesinde Uluslararası Eşya Taşınmasına Dair Gümrük Sözleşmesinin Türkçe Metninde Yapılan Değişikliklerin Onaylanması Hakkında Karar	19.09.2017 tarih ve 30185 sayılı Resmi Gazete
26	2017/10728	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	20.09.2017 tarih ve 30186 sayılı Resmi Gazete
27	2017/10730	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	22.09.2017 tarih ve 30188 sayılı Resmi Gazete
28	2017/10522	1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün İlişik Beyan ile Birlikte Onaylanması Hakkında Karar	31.07.2017 tarih ve 30140 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete

Yönetmelikler

SIRA NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	PTT Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.11.2002 tarih ve 24944 sayılı Resmi Gazete
2	PTT Alım Satım Yönetmeliği	07.09.2004 tarih ve 25576 sayılı Resmi Gazete
3	PTT Reklam Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.12.2004 tarih ve 25678 sayılı Resmi Gazete
4	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	08.03.2006 tarih ve 26102 sayılı Resmi Gazete
5	Posta Çekleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.07.2006 tarih ve 26241 sayılı Resmi Gazete
6	PTT Personel Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	20.08.2006 tarih ve 26265 sayılı Resmi Gazete
7	Bakanlığımız İlgili Kuruluşu Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünce Hazırlanan Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Disiplin Amirleri Yönetmeliği	20.08.2006 tarih ve 26265 sayılı Resmi Gazete
8	PTT Acentelikleri Yönetmeliği	16.06.2007 tarih ve 26554 sayılı Resmi Gazete
9	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Kadrolu Personel Sicil Amirleri Yönetmeliği	19.10.2007 tarih ve 26675 sayılı Resmi Gazete
10	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Sözleşmeli Personel Sicil Amirleri Yönetmeliği	19.10.2007 tarih ve 26675 sayılı Resmi Gazete
11	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği	01.12.2007 tarih ve 26717 sayılı Resmi Gazete
12	Posta ve Telgraf Teşkilatının 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunun 3 üncü Maddesinin (G) Bendi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	16.05.2008 tarih ve 26878 sayılı Resmi Gazete
13	PTT Acentelikleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25.09.2008 tarih ve 27008 sayılı Resmi Gazete
14	PTT Yurtiçi Havale ve Posta Çeki Yönetmeliği	01.12.2008 tarih ve 27071 sayılı Resmi Gazete
15	PTT Genel Müdürlüğü Taşınır Mal Satım İşlemleri Yönetmeliği	25.04.2009 tarih ve 27210 sayılı Resmi Gazete
16	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	10.07.2010 tarih ve 27637 sayılı Resmi Gazete
17	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	10.07.2010 tarih ve 27637 sayılı Resmi Gazete
18	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Kadrolu Personel Sicil Amirleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	12.06.2011 tarih ve 27962 sayılı Resmi Gazete
19	PTT Acentelikleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.03.2012 tarih ve 28246 sayılı Resmi Gazete
20	PTT Şubeleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.03.2012 tarih ve 28246 sayılı Resmi Gazete
21	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	12.04.2012 tarih ve 28262 sayılı Resmi Gazete
22	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	16.06.2012 tarih ve 28325 sayılı Resmi Gazete
23	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.08.2012 tarih ve 28385 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	ADI	YAYIN TARİHİ
24	Ptt Acentelikleri Yönetmeliğinin 5. ve 7. Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.03.2013 tarih ve 28575 sayılı Resmi Gazete
25	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	06.06.2013 tarih ve 28669 sayılı Resmi Gazete
26	Postada Kullanılan Değerli Kağıtlar Yönetmeliği Fihristinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	18.06.2013 tarih ve 28681 sayılı Resmi Gazete
27	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelik	04.10.2013 tarih ve 28875 sayılı Resmi Gazete
28	Posta Hizmetlerinin Sunulmasına İlişkin Yönetmelik	03.06.2014 tarih ve 29019 sayılı Resmi Gazete
29	Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumu Posta Sektöründe İdare Yaptırımlar Yönetmeliği	03.06.2014 tarih ve 29019 sayılı Resmi Gazete
30	Posta Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği	03.06.2014 tarih ve 29019 sayılı Resmi Gazete
31	Posta Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.05.2015 tarih ve 29352 sayılı Resmi Gazete
32	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	17.06.2015 tarih ve 29389 sayılı Resmi Gazete
33	Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.02.2014 tarih ve 28921 sayılı Resmi Gazete
34	Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliği (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)	29.02.2016 tarih ve 29639 sayılı Resmi Gazete
35	Deniz ve İçsular Tarama Yönetmeliği	09.08.2016 tarih ve 29796 sayılı Resmi Gazete
36	Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği	10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete
37	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği	10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete
38	Numara Taşınabilirliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	27.08.2016 tarih ve 29814 sayılı Resmi Gazete
39	E-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	03.09.2016 tarih ve 29820 sayılı Resmi Gazete
40	Gemiadamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07.09.2016 tarih ve 29824 sayılı Resmi Gazete
41	Demiryolu Hemzemin Geçitlerinde Alınacak Tedbirler ve Uygulama Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08.09.2016 tarih ve 29825 sayılı Resmi Gazete
42	Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09.09.2016 tarih ve 29826 sayılı Resmi Gazete
43	Telsiz Operatör Yeterlikleri ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	21.09.2016 tarih ve 29834 sayılı Resmi Gazete
44	Demiryolu Araçları ve Ana Aksamları Tip Onay Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28.10.2016 tarih ve 29871 sayılı Resmi Gazete
45	Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28.10.2016 tarih ve 29871 sayılı Resmi Gazete
46	Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Avans Verme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	09.11.2016 tarih ve 29883 sayılı Resmi Gazete
47	Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. (TÜVASAŞ) Genel Müdürlüğü Mal ve Hizmet Satış Yönetmeliği	10.11.2016 tarih ve 29884 sayılı Resmi Gazete
48	Sivil Havacılıkta Emniyet Yönetim Sistemi Yönetmeliği (SHY-SMS)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.11.2016 tarih ve 29889 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	ADI	YAYIN TARİHİ
49	Hücresel Sistem Anten Tesisleri ile Telsiz Erişim Şebekelerinin Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	06.12.2016 tarih ve 29910 sayılı Resmi Gazete
16	Deniz Ticareti Gözetim Hizmetleri Yönetmeliği	16.12.2016 tarih ve 29920 sayılı Resmi Gazete
17	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Meslek Personeli Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.12.2016 tarih ve 29928 sayılı Resmi Gazete
18	Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete
19	Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yeri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	31.12.2016 tarih ve 29920 sayılı (3.Mükerrer) Resmi Gazete (28.06.2015 tarihli ve 29400 sayılı Resmi Gazete)
20	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık A. Ş. Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği	07.01.2017 tarih ve 29941 sayılı Resmi Gazete
21	Gemiler İçin Yetkilendirilmiş Kuruluşlar Yönetmeliği	18.01.2017 tarih ve 29952 sayılı Resmi Gazete
22	Erişilebilir Ulaşım Hizmetleri Geçici Danışma Kurulunun Teşkili, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	31.01.2017 tarih ve 29965 sayılı Resmi Gazete
23	Ücretli Karayollarında Yabancı Plakalı Araçlara Ait Geçiş Ücretleri ve İdari Para Cezalarının Tahsiline İlişkin Yönetmelik	17.02.2017 tarih ve 29982 sayılı Resmi Gazete
24	Gemi Söküm Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.03.2017 tarih ve 29994 sayılı Resmi Gazete (08.03.2004 tarihli ve 25396 sayılı Resmi Gazete)
25	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC)'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07.03.2017 tarih ve 30000 sayılı Resmi Gazete
26	Karayolları Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	23.03.2017 tarih ve 30016 sayılı Resmi Gazete
27	Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.03.2017 tarih ve 30017 sayılı Resmi Gazete
28	Karayolları Trafik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	31.03.2017 tarih ve 30024 sayılı Resmi Gazete
29	Araçların Yüklenmesine İlişkin Ölçü ve Usuller ile Tartı ve Boyut Ölçüm Toleransları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.04.2017 tarih ve 30025 sayılı Resmi Gazete
30	Limanlar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08.04.2017 tarih ve 30032 sayılı Resmi Gazete
31	İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik	11.04.2017 tarih ve 30035 sayılı Resmi Gazete
32	Demiryolu Emniyet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28.04.2017 tarih ve 30051 sayılı Resmi Gazete
33	Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28.04.2017 tarih ve 30051 sayılı Resmi Gazete
34	Gezi Tekneleri ve Kişisel Deniz Taşıtları Yönetmeliği	05.05.2017 tarih ve 30057 sayılı Resmi Gazete
35	Sivil Havacılık İşletmeleri Yetkili Denetim Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-YDK)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	05.05.2017 tarih ve 30057 sayılı Resmi Gazete
36	Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinde Çalıştırılacak İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.05.2017 tarih ve 30075 sayılı Resmi Gazete
37	Çok Hafif Hava Araçları ile Ticari Havacılık Faaliyetleri Yönetmeliği (SHY 6A-ÇH)	27.05.2017 tarih ve 30078 sayılı Resmi Gazete
38	Demiryolu Koordinasyon Kurulu Yönetmeliği	02.06.2017 tarih ve 30084 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	ADI	YAYIN TARİHİ
39	Evrensel Posta Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.06.2017 tarih ve 30084 sayılı Resmi Gazete
40	Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	17.06.2017 tarih ve 30099 sayılı Resmi Gazete
41	TCDD Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3/G Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	21.06.2017 tarih ve 30103 sayılı Resmi Gazete
42	Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A)'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	23.06.2017 tarih ve 30105 sayılı Resmi Gazete
43	Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.07.2017 tarih ve 30121 sayılı Resmi Gazete
44	Demiryolu Araçları Tescil ve Sicil Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	18.07.2017 tarih ve 30127 sayılı Resmi Gazete
45	Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mali Sorumluluk Sigortası Hakkında Yönetmelik	27.07.2017 tarih ve 30136 sayılı Resmi Gazete
46	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	27.07.2017 tarih ve 30136 sayılı Resmi Gazete
47	TCDD Personel Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	12.08.2017 tarih ve 30152 sayılı Resmi Gazete
48	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği	12.08.2017 tarih ve 30152 sayılı Resmi Gazete
49	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Taşınır Mal Satış İşlemleri Yönetmeliği	27.10.2007 tarih ve 26683 sayılı Resmi Gazete
50	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Tesislerinden Yararlanacak Kişi, Kamu Ve Özel Kuruluşların Sistem, Cihaz Ve Donanımlarına Yer Tahsisi ve Kule Kullandırılması Hizmetlerinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelik	15.09.2006 2017 tarih ve 26683 sayılı Resmi Gazete 24.09.2008 2017 tarih ve 27007 sayılı Resmi Gazete (Revize)
51	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Amatör Telsizcilik Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği	03.02.2010 tarih ve 27482 sayılı Resmi Gazete 20.02.2011 tarih ve 27852 sayılı Resmi Gazete (Revize)
52	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Deniz ve Hava Bandı Telsiz Haberleşme Sistem veya Cihazları ile Seyrüsefer Cihazlarına Kurma ve Kullanım İzni Verilmesi, Ruhsatlandırılması ile Tarifelerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik	14.10.2011 tarih ve 28084 sayılı Resmi Gazete
53	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı Kuruluş ve Görev Yönetmeliği	21.03.2002 tarih ve 24702 sayılı Resmi Gazete 03.04.2012 tarih ve 28253 sayılı Resmi Gazete (Revize)
54	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Taşınmaz Kiraya Verme İşlemleri Genel Hizmet Yönetmeliği	03.05.2002 tarih ve 28281 sayılı Resmi Gazete
55	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	27.02.2004 tarih ve 25386 sayılı Resmi Gazete 26.12.2014 tarih ve 29217 sayılı Resmi Gazete (Revize)
56	Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde Değişiklik Yapılması Hakkında Ana Statü	30.09.1998 tarih ve 23479 sayılı Resmi Gazete 08.07.2015 tarih ve 29410 sayılı Resmi Gazete (Revize)
57	Türkiye'de Faaliyet Gösteren Hava Araçları İçin Yolcu, Bagaj, Yük ve Posta Malî Sorumluluk Sigortası Hakkında Yönetmelik	27.07.2017 tarih ve 30136 sayılı Resmi Gazete
58	Havacılık Bilgi Yönetimi Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği (SHY-65-07)	14.06.2017 tarih ve 30096 sayılı Resmi Gazete
59	Pilot Lisans Yönetmeliği (SHY-1)	02.06.2017 tarih ve 30084 sayılı Resmi Gazete
60	Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14B)	03.05.2017 tarih ve 30055 sayılı Resmi Gazete
61	Havaalanı Sertifikasyon ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14A)	27.10.2016 tarih ve 29870 sayılı Resmi Gazete

KISALTMALAR

Karayolu Sektörü

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADR: Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması

AFAD: *Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı*

AUS: Akıllı Ulaşım Sistemleri

BL. HD.: Bölge Hududu

BSK: Bitümlü Sıcak Karışım

BSY: Büyük Sanat Yapıları

BY: Bölünmüş Yol

COTIF: Uluslararası Demiryolları Taşımacılığı Sözleşmesi

DAP: Doğu Anadolu Projesi

DGR: Tehlikeli Maddelere İlişkin Düzenlemeler

DOKAP: Doğu Karadeniz Projesi

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

HGS: Hızlı Geçiş Sistemi

IATA: Uluslar Arası Havayolu Taşımacılık Birliği

ICAO: Uluslar Arası Sivil Havacılık Örgütü

ICAO-TI: Havayolu İle Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar

IMDG KOD *(International Maritime Dangerous Goods Code):* Denizyolu ile Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod

IMO *(International Maritime Organization):* Uluslar Arası Denizcilik Örgütü

INTERMODAL TAŞIMACILIK: Taşıma Şekilleri Değiştirilirken Yük Üzerinde Herhangi Bir İşlem Yapmadan Birden Fazla Noktaya Yükün Birden Fazla Taşıma Modeliyle Taşınması Yöntemidir.

KGM: Karayolları Genel Müdürlüğü

KGS: Kartlı Geçiş Sistemi

KUKK : *Kara Ulaştırması Karma Komisyonu*

MSC *(Maritime Safety Committee):* Deniz Güvenliği Komitesi

NATM *(New Austrian Tunelling Method):* Yeni Avusturya Tünel Metodu

OGS: Otomatik Geçiş Sistemleri

OTIF: Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetler Arası Örgütü

RFID: Radyo Frekansı ile Tanımlama

RID: Tehlikeli Malların Demiryolu İle Uluslar Arası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik

SK: Sathi Kaplama

SOLAS *(Safety of Life At Sea):* Denizde Can Emniyeti

SRC5: Tehlikeli Mal Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Belgesi

ST: *Sayısal Takograf*

STAUM: Sayısal Takograf Araştırma Ve Uygulama Merkezi

TAMP: *Türkiye Afet Müdahale Planı*

TBM *(Tunnel Boring Machine):* Tünel Açma Makinesi

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları

TEM *(Trans European Motorway):* Avrupa Transit Karayolu

TİKA: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TY: Tek Yol

UBAK: *Ulaştırma Bakanları Avrupa Konferansı*

YİD: Yap-İşlet-Devret

YKDİ: Yol Kenarı Denetim İstasyonu

Demiryolu Sektörü

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABİGEM: Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri

AEK: Avrupa Ekonomik Komisyonu

ATS: Otomatik Frenleme Sistemi

AYB: Avrupa Yatırım Bankası

AYGM: Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü

Balast: Demiryolu Taş Taşıma Vagonu

BC1: Demiryolu Boğaz Geçişi Sözleşmesi

BDZ: Bulgaristan Demiryolları Projesi

BM: Birleşmiş Milletler

BTK: Bakü-Tiflis-Kars

CER *(Community of European Railway and Infrastructure Companies):* Avrupa Demiryolları ve Altyapı Şirketleri Topluluğu

COTIF Sözleşmesi *(The Convention concerning International Carriage by Rail):* Uluslararası taşımacılığın demiryolu ile yapılmasına dair sözleşme

CR2: Marmaray Projesi Araç Temini Sözleşmesi

CR3: Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi Elektro-Mekanik Sistemler Sözleşmesi

DATEM: Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezi

DDGM: Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü

DE Anahat Lokomotifi: Dizel Elektrikli Anahat Lokomotifi

DE: Dizel Elektrikli

DEBO *(Designated Body):* Yetkilendirilmiş Kuruluş

DMU *(Diesel Multiple Unit):* Dizel Tren Seti

E: Elektrikli

E&M: Elektro-Mekanik

ECM*:* Demiryolu Araçları Bakım Yetkilisi

EKSONSER: Distribitör Firma Adı

EMU *(Electric Multiple Unit):* Elektrikli Tren Seti

EN *(European Norms):* Avrupa Normları

ENR: Mısır Demiryolları Projesi

ERA *(European Railway Agency):* Avrupa Demiryolu Ajansı

ESO: Eskişehir Sanayi Odası

EUROTEM: HYUNDAİ/ROTEM, TCDD ve ASAŞ Ortaklığı ile Kurulan Raylı Taşıtlar Şirketi

EYS: Emniyet Yönetim Sistemi

Falns: Cevher Taşıma Vagonu

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

Gbs: Kapalı Yük Vagonu

GE: General Electric

GM: General Motor

Habillnss: Bojili, kayar duvarlı kapalı vagon

Habis: Kayar yan duvarlı kapalı yük vagonu

HRS: Hafif Raylı Sistem

Hs: Personel mobil konaklama vagonu

IPA *(Instrument for Pre-accession Assistance):* Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı

IRR: Irak Demiryolları Projesi

İBB: İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi

İZBAN: İzmir Banliyö Sistemi

KARDEMİR: Karabük Demir Çelik Fabrikaları

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

Ks: İki dingilli açık yük vagonu

Loko: Lokomotif

M + K: Modernizasyon Vagonları

M1: Batıkent-Kızılay Metro Hattı

M4: Tandoğan-Keçiören Metro Hattı

MARGAN: Raylı Taşıt Firması (İspanyol)

MERTCe: Ortadoğu Eğitim Merkezi

MKEK: Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu

NATM *(New Austrian Tunneling Method):* Yeni Avusturya Tünel Metodu

NOBO *(Notified Body):* Onaylanmış Kuruluş

ORR (Office of Rail Regulation): İngiltere Demiryolu Düzenleyici Kuruluşu

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

OTIF *(Intergovernmental Organisation for International Carriage by Rail):* Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Hükümetlerarası Örgüt

ÖBB: Avusturya Demiryolları

RAME: Orta Doğu Bölgesel Kurulu

Rgns: Bojili Konteyner taşıma vagonu

RIC: Uluslararası Vagon Kuralları

SANGEM: Sanayi Geliştirme Merkezi

Sggmrss 90': 90'lık konteyner taşıma vagonu

Sgns 45': 45'lik Bojili Platform Vagonu

Sgns 60': 60'lık Bojili Platform Vagonu

Sgss: Konteyner taşıma vagonu

SİP: Sanayi İşbirliği Programı

SİTAŞ: Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ss: Bojili Açık Yük Vagonu

Talns: Kapalı Tip Cevher Vagonu

Demiryolu Sektörü

TBM *(Tunnel Boring Machine):* Tünel Açma Makinesi

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları

TFT *(Thin-film Transistor):* İnce Film Transistör

TSI: Avrupa Birliği Demiryolu Karşılıklı İşletilebilirlik Teknik Şartnamesi

TÜBİTAK BİLGEM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi

TÜBİTAK MAM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

TÜDEMSAŞ: Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii A.Ş.

TÜLOMSAŞ: Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.

TÜVASAŞ: Türkiye Vagon Sanayii A.Ş.

TVS 2000: Vagon Seri İsmi

Uas: Travers Taşıma Vagonu

UDSP: Ulusal Demiryolu Sinyalizasyon Projesi

UIC *(International Union of Railways):* Uluslararası Demiryolları Birliği

UITP: Uluslararası Toplu Taşımacılar Birliği

URAYSİM: Ulusal Raylı Sistemler Mükemmeliyet Merkezi

VADEMSAŞ: Voastalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

YHT: Yüksek Hızlı Tren

YİD: Yap-İşlet-Devret

Zacens: 78 m^3'lük Sarnıç Vagonu

Zacns: 87 m^3'lük Sarnıç Vagonu

Zans: Petrol Taşıma Vagonu

TERİM DİZİNİ

60 kg/m'lik ray: Bir metresinin ağırlığı 60 kg olan ray.

Anklaşman: Sinyalizasyon sistemi karar merkezi

B70 Beton Travers: 60'lık raylar için kullanılan beton travers.

Banliyo: Hafif raylı sistem.

Blok Tren: Yükün yüklendiği istasyondan boşaltılacağı istasyona kadar, lokomotif ve vagonların değiştirilmediği taşımacılık sistemi.

Boji: Vagonun hareket etmesini sağlayan tekerlek takımı.

CTC: Merkezi tren trafik kontrolü.

Dara: Vagonun yüksüz ağırlığı.

Elleçleme: Limanlardaki yükleme ve boşaltma işlemi.

Hamton-Km: Bir kilometrede taşınan hamton yük miktarı.

İltisak Hattı: Fabrika, liman ve OSB'lere bağlanan demiryolu.

Jeneratör Vagonu: Dizi için elektrik üreten vagon.

Komponent: Bir bütünü oluşturan parçalar.

Konstrüksiyon: Kaynakla birleştirilmiş çelik yapı.

Manevra Lokomotifi: Ambar, gar ve iltisak hatlarında vagonların bir yoldan başka bir yola alınması ve değişik yollarda bulunan vagonların bir araya toplanması için kullanılan lokomotif.

Metro: Yeraltında çalışan hafif raylı taşıtlar.

Platform Vagon: Kasa yüksekliği düşük olan havaleli (yüksek boyutlu) eşya taşımaya yarayan vagon.

Prototip: İlk örnek.

Sarnıçlı Vagon: Sıvı ve akıcı yüklerin taşınmasına yarayan silindirik görünümlü vagon.

Ton-Km: Bir kilometrede taşınan ton cinsinden yük miktarı.

Varyant: İki nokta arasındaki mevcut demiryolunun daha kısa ve daha geniş ku-rp yarıçapıyla yeniden bağlanması.

Viyadük: Açıklığı ve yüksekliği çok büyük olan köprüler.

Yolcu-Km: Bir kilometrede taşınan yolcu miktarı.

Havacılık ve Uzay Teknolojileri Sektörü

ACC *(Area Control Center):* Saha Kontrol Merkezi

ACEC *(American Council of Engineering Companies):* Amerikan Mühendislik Konseyi

ACI *(Airports Council International):* Uluslararası Havalimanları Konseyi

AFTN *(Aeronautical Fixed Telecommunication Network):* Havacılık Sabit Haberleşme Şebekesi

AMC *(Aero Medical Center):* Havacılık Tıp Merkezi

APP *(Approach Control):* Yaklaşma Kontrol Merkezi

APRSAF *(Asia- Pasific Regional Space Agency Forum):* Asya-Pasifik Ülkeleri Uzay Ajansları Bölgesel Forumu

BAFO (Best And Final Offer): En İyi ve Son Teklif

CAT *(Category):* Kategori

CDR *(Critical Design Review):* Kritik Tasarım Gözden Geçirme

COPUOS *(United Nations Committee on the Peaceful Uses of Outer Space):* BM Dış Uzayın Barışçıl Amaçlarla Kullanılması Komitesi

D-8 *(Developing Eight):* Gelişmekte olan 8 ülke (Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya)

DHMİ: Devlet Hava Meydanları İşletmesi

EASA *(European Aviation Safety Agency):* Avrupa Havacılık Güvenliği Kurumu

ECAC *(European Civil Aviation Conference):* Avrupa Sivil Havacılık Konferansı Teşkilatı

EDS *(Explosive Detection System):* Patlayıcı Tespit Sistemleri

ENAC *(L'Ente Nazionale per l'Aviazione Civile):* İtalyan Sivil Havacılık Otoritesi

ETD *(Explosive Trace Detection):* Patlayıcı Tarama Cihazı

EUROCONTROL *(European Organisation for the Safety of Air Navigation):* Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Organizasyonu

FAA *(Federal Aviation Administration):* Amerikan Sivil Havacılık Otoritesi

FUA *(Flexible Use Of Airspace):* Hava Sahasının Esnek Kullanımı

GPS: Küresel Konumlama Sistemi

HUA: Hava Ulaştırma Anlaşması

IAC *(International Astronautical Congress):* Uluslararası Uzay Teknolojileri Kongresi

IATA *(International Air Transport Association):* Uluslararası Havayolu Taşımacıları Birliği

ICAO *(International Civil Aviation Organization):* Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı

ICAO Doc.: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Yayını

ITU *(International Telecommunication Union):* Uluslararası Telekomünikasyon Birliği

JAA-TO*(Joint Aviation Authorities – Training Organization):*Ortak Havacılık Otoriteleri Eğitim Organizasyonu

JAR - FCL *(Joint Aviation Requirements Flight Crew License):* Müşterek Havacılık Gereksinimleri Uçuş Mürettebatı Lisansı

KEI: Karadeniz Ekonomik İşbirliği

KÖİ: Kamu - Özel Sektör İşbirliği

MSHGK : Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu

OVERFLIGHT: Üst Geçiş

PAT: Pist, Apron, Taksiyolu

PCC *(Provisional Council Coordinating Committee):* Eurocontrol Geçici Konsey Koordinasyon Komitesi

RSOO *(Regional Safety Oversight Organisation):* Bölgesel Emniyet Gözetim Organizasyonu

SACA (Safety Assessment of Community Aircraft): İşletmelerin Kendi Uçaklarına Yaptıkları Ramp Denetlemesi

SAFA *(Safety Assessment of Foreign Aircraft):* Yabancı Uçakların Emniyet Değerlendirmesi

SANA *(Safety Assessment of National Aircraft):* Yerli Uçakların Emniyet Değerlendirmesi

SESAR *(Single European Sky ATM Research):* Tek Avrupa Hava Sahası Hava Trafik Yönetimi Araştırmaları

SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

SMART: Türkiye'deki ATM Kaynaklarının Sistematik Modernizasyonu

T-MAG: Türkiye-Ortadoğu Havacılık Grubu

TRACECA: Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaşım Koridoru

USET: Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi

UNOOSA *(United Nations Office for Outer Space Affairs):* Birleşmiş Milletler Dış Uzay Ofisi

USET Merkezi: Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi

VFR *(Visual Flight Rules):* Görerek uçuş kuralları

YİD: Yap – İşlet – Devret

Denizcilik Sektörü

KISALTMALAR

AAKKM: Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi

AIS *(Automatic Identification System):* Otomatik Tanımlama Sistemi

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

COMSAR *(Communication and Search And Rescue):* Haberleşme, Arama ve Kurtarma

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

dGPS *(Differential Global Positioning System):* Diferansiyel Küresel Konumlama Sistemi

DSC *(Digital Select Calling):* Sayısal Seçmeli Arama

DTGM: Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü

DWT *(Dead Weight Tone):* Bir geminin taşıyabileceği en çok ağırlık olup, ham yükün, yakıtın, suyun, kumanyanın, yolcu ve gemi adamlarının kendilerinin ve eşyalarının ağırlıklarının toplamı.

EMPA *(European Maritime Pilots Association):* Avrupa Deniz Kılavuz Kaptanlar Birliği

EMSA *(European Maritime Safety Agency):* Avrupa Deniz Güvenliği Ajansı

Fi- Fi (Fire Fighting): Yangın Söndürme

GMDSS *(Global Maritime Distress and Safety System):* Küresel Denizcilik Tehlike ve Emniyet Sistemi

GTH: Gemi Trafik Hizmetleri

GTHM: Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi

GTKH: Gemi Trafik ve Kılavuzluk Hizmetleri

GTS: Gemi Trafik Sistemleri

HF *(High Frequency):* Yüksek Frekans

IALA *(International Association Of Marine Aids To Navigation and Lighthouse Authorities):* Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği

IMO *(International Maritime Organisation):* Uluslararası Denizcilik Örgütü

IMPA *(International Maritime Pilots Association):* Uluslararası Deniz Kılavuz Kaptanlar Birliği

IMRF *(International Maritime Rescue Federation):* Uluslararası Denizde Can Kurtarma Birliği

ISL *(Institute of Shipping Economics and Logistics):* Nakliye ve Lojistik Ekonomisi Enstitüsü

ISM *(International Safety Management):* Güvenli Yönetim Sistemi

ISPS *(International Ship and Port Security):* Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenliği

ISU *(International Salvage Union):* Uluslararası Gemi Kurtarma Birliği

ITU *(International Telecommunication Union):* Uluslararası Telekomünikasyon Örgütü

KABOTAJ: Karasularında sadece o ulusun bayrağını taşıyan deniz araçlarının taşımacılık yapma hakkı, ulusal karasular denizciliği.

KEGM: Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü

KRUVAZİYER GEMİ: Bir veya daha fazla limanda tarifeli geçici turistik ziyaret yapmak amacıyla, bir grup programına katılan yolcuları taşıyan ve sefer boyunca normal olarak, diğer herhangi bir yolcu almayan veya indirmeyen, herhangi bir yükü yüklemeyen veya tahliye etmeyen, uluslararası sefer yapan gemi.

LDT *(Light Displacement Tonnage):* İçerisinde yük bulunmayan geminin o andaki ağırlığı

LRIT *(Long Range Identification and Tracking):* Uzak Mesafe Gemi

MF *(Medium Frequency):* Orta Frekans

OECD *(Organization for Economic Co-operation and Devolopment):* Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

ÖTV: Özel Tüketim Vergisi

P&I *(Protection and Imdenity):* Koruma ve Tazmin Sigortası

PARİS MoU *(Paris Memorandum of Understanding on Port State Control):* Paris Liman Devleti Denetimi Mutabakat Zaptı

PH: Performans Hedefi

RHIB *(Rigged Hull Inflatable Boat):* Sabit Karinalı Şişme Bot

Ro-Ro *(Roll-on/ Roll-off):* Tekerlekli Araç Taşıma Gemisi

SA: Stratejik Amaç

SAR *(Search and Rescue):* Arama ve Kurtarma

SH: Stratejik Hedef

SOLAS 1974 *(International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended (SOLAS 1974)):* 1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi

SOTAS: Seyir Yardımcıları için Otomatik Tanımlama Sistemi

STCW 1978 *(International Convention on Standarts of Trainning Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978,as amended (STCW 1978)):* Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme

TBGTH: Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri

TEU *(Twenty-Feet Equivalent Unit):* 20'lik Konteyner Birimi

TGİ: Trafik Gözetleme İstasyonu

TRMCC *(Turkish Mission Control Centre):* Türk Görev Kontrol Merkezi

TÜBİTAK-MAM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi

UDEM: Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi

UDHB: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

VHF *(Very High Frequency):* Çok Yüksek Frekans

VTS *(Vessel Traffic Services):* Gemi Trafik Yönetim Sistemi

YEB: Yola Elverişlilik Belgesi

YİD: Yap-İşlet-Devret

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

Denizcilik Sektörü

TERİMLER:

AIS ATON: VHF Radyo menzilinde bulunan istenilen özellikteki deniz fenerlerini, gemilere bir elektronik harita üzerinde vektör olarak gösteren sistemdir.

ALAMET: Tali seyrüsefer yolları üzerinde bulunan seyre engel teşkil eden karasal noktaların işaretlenmesinde kullanılan seyir yardımcısıdır. Görsel seyirde kullanılır, ışıksızdırlar.

BARİYER: Su yüzeyindeki petrolün yayılımını engelleyen ekipman.

BOFOR: Rüzgâr Skalası

ELLEÇLEME: Yükün yüklenmesi, istif edilmesi, boşaltılması işlemleri.

e-Navigation: Rıhtımdan rıhtıma seyir ve ilgili hizmetlerin denizde emniyet, güvenlik ve deniz çevresinin korunması amacına yönelik olarak geliştirilmesi için, denizcilikle ilgili bilgilerin gemi ve sahilde elektronik anlamda uyumlu bir şekilde toplanması, entegre edilmesi, paylaşımı, sunulması ve analizidir.

FENER: Gemilere yer/yön belirleme ve işaretleme amaçlı deniz sinyali.

Fi-Fi 1: Yangın söndürme 1 klası (2400 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

Fi-Fi 2: Yangın söndürme 2 klası (7200 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

Fi-Fi 3: Yangın söndürme 3 klası (9600 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

HADDE: Madenleri tel durumuna getirmek için kullanılan ve türlü çapta delikleri olan çelik araç.

HADDELEME: Metalleri, haddelerden geçirip, sıcak ya da soğuk bozunuma uğratarak istenilen biçime sokma işlemi.

NAVTEKS: Denize yönelik yazılı seyir uyarıları.

RACON: Radyo (Telsiz) parıldağı

RADYOFAR: 305 – 435 kHz frekanslarda çalışan Yön Bulucu (Direction Finding) cihazlara yön bulma için radyo dalgaları gönderen istasyondur.

SİS Düdükleri: Sisli günlerde, deniz fenerlerinden faydalanılamadığından deniz

ŞAMANDIRA: Üzerlerinde ışıldak bulunan veya bulunmayan deniz tabanına sabitlenmiş denizde yol göstermeye, bir tehlikeyi belirtmeye veya teknelerin bağlanmasına yarayan yüzer cisim.tehlikeleri veya kara parçaları, kayalık, sığlık bölgelerin bulunduğu yerde denizcileri uyarmak için kullanılan düdük.

Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık

AB: Avrupa Birliği

ADR: BM/AEK -Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması

BM/AEK: Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu

CCC Alt Komitesi: Konteynerlerin ve Yüklerin Taşınması Alt Komitesi

COTIF: Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme

CSC: Emniyetli Konteynerler Hakkında Uluslararası Sözleşme

CSS Code: Yüklerin İstiflenmesi ve Bağlanması Hakkında Emniyetli Uygulamalar Kodu

DGR: Tehlikeli Maddelere İlişkin Düzenlemeler

DKK: Denizcilik Koordinasyon Komisyonu

G2G: Hükümetten Hükümete

IAEA: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu

IATA: Uluslararası Havayolu Taşımacılık Birliği

IBC Code: Dökme Halde Tehlikeli Kimyasalları Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod

ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu

ICAO-TI: Havayoluyla Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar

IGC Code: Dökme Halde Sıvılaşmış Gaz Taşıyan Gemilerin İnşa ve Teçhizatı Hakkında Uluslararası Kod

IMDG Code: Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kodu

IMO: Uluslararası Denizcilik Örgütü

IMSBC Code: Uluslararası Denizcilik Katı Dökme Yükler Kodu

INF Code: Radyoaktif Nükleer Yakıt, Yüksek Seviye Radyoaktif Atık ve Plütonyumun Gemilerde Varillerle Güvenli Taşınmasına İlişkin Kod

IPA: Katılım-Öncesi Mali Yardım Aracı

İSEDAK: İslam İşbirliği Teşkilatı-Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

MARPOL: Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Sözleşme

MOU: Mutabakat Zaptı

OTIF: Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetlerarası Örgütü

PPR Alt Komitesi: Kirliliği Önleme ve Müdahale Alt Komitesi

RID: Tehlikeli Malların Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik

Ro-La: Rollande Landstrasse

Ro-Ro: Roll-on Roll-off

SOLAS: Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi

SOPT: Ulaştırma Sektörel Operasyonel Programı

SRC 5: Tehlikeli Mal Taşımacılığı Sürücü Mesleki Yeterlilik Belgesi

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi

TMGD: Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı

TMGDK: Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı Kuruluşu

TMKT: Tehlikeli Mal Taşımacılığı Komitesi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

UN No: Birleşmiş Milletler Numarası

Haberleşme Sektörü

3N: Üçüncü Nesil

AB: Avrupa Birliği

ADSL *(Asymmetric Digital Subscriber Line):* Asimetrik Sayısal Abone Hattı

AFAD: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

AGİT: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı

AİHS: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

AKN: Adil Kullanım Noktası

APG: Acele Posta Gönderisi

APS: Acele Posta Servisi

APT: Gelişmiş Siber Casusluk Tehditi

Ar-Ge: Araştırma – Geliştirme

ARPU *(Average Revenue per User):* Abone Başına Gelir

ASOS: Acil Sağlık Otomasyon Sistemi

ATS: Araç Takip Sistemi

AVPİD: İstanbul Avrupa Yakası Posta İşleme ve Dağıtım Başmüdürlüğü

AYÇH: Acil Yardım Çağrı Hizmeti Birliği

AYDES: Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi

BAFO *(Best And Final Offer):* En İyi ve En Son Teklif

BEREC: Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyiciler Kurumu

BM: Birleşmiş Milletler

BT: Bilgi Teknolojileri

BTK: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

CA *(The Council Of Administration):* İdari Konsey

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemleri

CDR *(Critical Design Review):* Kritik Gözden Geçirme

CDS: Gümrük Beyan Sistemi

CEPT: Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı

CİS: Cihet İyileştirme Sistemi Projesi

CMK: Ceza Muhakemesi Kanunu

CRM *(Customer Relationship Management):* Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi

DDoS *(Distributed Denial of Service):* Dağınık Hizmet Dışı Bırakma Saldırısı

DHMİ: Devlet Hava Meydanları İşletmeleri

DMR *(Digital Mobile Radio):* Sayısal Mobil Telsiz

DSL *(Digital Subscriber Line):* Sayısal Abone Hattı

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

EBYS: Elektronik Belge Yönetim Sistemi

ECO: Avrupa Haberleşme Ofisi

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

EHAB: Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgileri

EHABS: Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi Sistemi

EHK: Elektronik Haberleşme Kanunu

EMC *(Electromagnetic Compatibility):* Elektromanyetik Uyumluluk

EMG: Elektromanyetik Girişim

EPG: Etkin Piyasa Gücü

EPG: Elektronik Program Rehberi

ESHS: Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı

ESİS: Elektromanyetik Alanları Sürekli İzleme Sistemi

ETSI: Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü

EUROMED *(Euro-Mediterranean Partnership):* Akdeniz Posta Birliği

FATİH: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

FIRST *(Forum of Incident Response and Security Teams):* Olay Müdahale ve Güvenlik Ekipleri Forumu

FTTH/B *(Fiber to the Home/Building):* Eve/Binaya Kadar Fiber

GİB: Gelir İdaresi Başkanlığı

GİH: Güvenli İnternet Hizmeti

GNSS *(Global Navigation Satellite Systems):* Küresel Navigasyon Uydu Sistemleri

GPS *(Global Positioning System):* Küresel Konumlama Sistemi

GSM *(Global System For Mobile Communication):* Mobil İletişim İçin Küresel Sistem

HF: Yüksek Frekans

HGS: Hızlı Geçiş Sistemi

HKS: Hızlı Kabul Sistemi

ICNIRP *(International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection):* Uluslararası İyonlaştırmayan Radyasyondan Korunma Komisyonu

İGDAŞ: İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.

IMEI *(International Mobile Equipment Identity):* Uluslararası Mobil Cihaz Kimliği

IMO: Uluslararası Çalışma Örgütü

IMT: Uluslararası Mobil Telekomünikasyon

Haberleşme Sektörü

INHOPE *(International Association of Internet Hotlines):* Uluslararası İnternet İhbar Merkezleri Birliği

IP *(Internet Protocol):* İnternet Protokolü

IPA: Katılı Öncesi Mali Yardım Aracı

IPA-1: Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı 1. Bileşeni

IPS: Uluslararası Posta Sistemi

IRG: Bağımsız Düzenleyiciler Grubu

İSKİ: İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi

ISO *(International Organization for Standardization):* Uluslararası Standartlar Teşkilatı

ITU *(International Telecommunication Union):* Dünya Telekomünikasyon

IVR *(Interactive Voice Response):* Otomatik Arama Sesli Yanıt Sistemi

İEN: İnternet Erişim Noktaları

İPÇ: İnteraktif Posta Çeki Hizmeti

İSS: İnternet Servis sağlayıcı

Ka BANT: 20-30 Ghz Frekans Aralığı

KAMAS: Kayıtlı Maddeler Ayrım Sistemi

KEFEK: TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonun

KEP: Kayıtlı Elektronik Posta

KEPHS: Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcısı

KGS: Kartlı Geçiş Sistemi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KİEM: Kamu İnternet Erişim Merkezi

KİK: Kamu İktisadi Kuruluşu

KİM: Kargo İşleme Merkezi

KKTG: Kapıdan Kapıya Teslim Gönderisi

KMH: Kredili Mevduat Hesabı

KPAPG: Kayıtlı Posta Acele Posta Gönderisi

Ku BANT: 10-17 Ghz Frekans Aralığı

LAK: Laboratuvarlar arası Karşılaştırma Deneyleri

LİDAR *(Laser Imaging Detection and Ranging):* 3 boyutlu nokta bulutu

LÖSEV: Lösemili Çocuklar Vakfı

LRIT *(Long Range Identification And Tracking):* Uzun Mesafeli Gemi Tanımlama ve Takip Sistemi

LTE *(Long Term Evolution):* Uzun Dönem Dönüşüm

LVD *(Low Voltage Directive):* Alçak Gerilim

M2M *(Machine To Machine):* Makinelerarası İletişim

MEB: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

MDIA: Mevcut Durum İhtiyaç Analizi

MFİB: Merkezi Finans ve İhale Birimi

MHZ : Megahertz

MNT: Mobil Numara Taşınabilirliği

MOBDF: Mobil Yön Kestirme ve Monitör İstasyonu

MoU *(Minutes of Usage):* Abone başına aylık ortalama kullanım miktarı

MPLS *(Multiprotocol Label Switching):* Çoklu Protokol Etiket Anahtarlama

NVİ: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

OAD *(On the Air Download):* Receiver Güncelleme Datası

OCSP: Çevrimiçi Sertifika Durumu Protokolü

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

OGS: Otomatik Geçiş Sistemi

OKAS: Otomatik Kargo Ayrım Sistemi

OKTH: Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti

OMAS: Otomatik Mektup Ayrım Sistemi

OTT *(Over the Top Technology):* Çoklu Ekran

ÖTGG: Ön Tasarım Gözden Geçirme

PAL: Pacific Air Limited

PDR: Ön Tasarım Gözden Geçirme

PGD: Piyasa Gözetimi ve Denetimi

PİM: Posta İşleme Merkezi

POC: Posta İşletme Konseyi

POSTEUROP: Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği

PTT: Posta Telgraf Telefon İşletmesi

PYS: Performans Yönetim Sistemi

RF *(Radio Frequency):* Radyo Frekansı

RFID: Radyo Frekanslı Tanımlama

RK: Rekabet Kurumu

RKDT: Referans Kiralık Devre Teklifi

ROYTEPT: Referans Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımı Teklifi

RTÜK: Radyo Televizyon Üst Kurulu

Haberleşme Sektörü

SAR *(Specific Absorption Rate):* Özgül Soğurma Oranı

SAYE: Sanal Ayrıştırılmış Yerel Erişim

SDN *(Software-Defined Network):* Ağ Tabanlı Altyapı

SEKAPS: Seferberlik Kaynak Planlama Sistemi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

SHÇEK: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

SİL: Sertifika İptal Listesi

SİP: SOME İletişim Platformu

SMS *(Short Message Service):* Kısa Mesaj Hizmeti

SSM: Savunma Sanayi Müsteşarlığı

SOME: Siber Olaylara Müdahale Ekipleri

STB *(Set-top Box):* Digital TV Kutusu

STH: Sabit Telefon Hizmeti

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

TAMP: Türkiye Afet Müdahale Planı

TBR *(Technical Basis for Regulation):* Teknik Düzenleme Esasları

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları

TEMSAN: Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.

TES *(Telephony Earth Station):* Telefon Yer İstasyonu

TEYDEB: TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı

TF – CSIRT/TI *(Task Force / Computer Security Incident Response Teams / Trusted Introducer):* Bilgisayar Güvenliği Olay Müdahale Ekipleri Görev Gücü / Güvenilir Paydaşlar

THK: Toptan Hat Kiralama

TİB: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı

TİKA: Türkiye İşbirliği Kalkınma Ajansı

TRABİS: ".tr" ağ bilgi sistemi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

TTG: Türk Telekom Grubu

TTK: Türk Ticaret Kanunu

TTTE: Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanı

TURPEX *(Turkish Parcel Expres):* Türk Paket Ekspres

TUSAŞ: Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.

TÜBİSAD: Bilişim Sanayicileri Derneği

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TÜFE: Tüketici Fiyat Endeksi

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKAK: Türk Akreditasyon Kurumu

UAVT: Ulusal Adres Veritabanı

UÇHS: Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcı

UHF *(Ultra High Frequency):* Oldukça Yüksek Frekans

UKİM: Uluslararası Kargo İşleme Merkezi

ULAKBİM: Ulusal Akademik Ağ Ve Bilgi Merkezi

UMTH: Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri

UN: WomenBM Kadın

UNDP: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

UNHCR: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

UPT: Ucuz Para Transferi

UPU *(Universal Postal Union):* Dünya Posta Birliği

USET: Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test Merkezi

USOM: Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi

USS: Ulusal Sağlık Sistemi

UUP: Ulusal Ulaştırma Portalı

UYAP: Ulusal Yargı Ağı Projesi

VAE: Veri Akış Erişimi

VDSL *(Very High Speed Digital Subscriber Line):* Yüksek Hızlı Sayısal Abone Hattı

VPN *(Virtual Private Network):* Sanal Özel Ağ

VSAT *(Very Small Aperture Terminal):* Küçük Anten ve Küçük Cihazlar ile Uydu Haberleşme Terminali

VUK: Vergi Usul Kanunu

WRC-15: Dünya Radyokomünikasyon Konferansı 2015

YAPA: Yerel Ağın Paylaşıma Açılması

YHT: Yüksek Hızlı Tren

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu